

**УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО**

СИЛА И ЖИВОТ

Том III

Седемтомната поредица „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1924 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилкови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са първите шест сборника с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

**УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО**

СИЛА И ЖИВОТ

**НАЧАЛА НА НОВОТО УЧЕНИЕ
НА ВСЕМИРНОТО БЯЛО БРАТСТВО**

Том III

**Издателство •ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ•
Издателство •БЯЛО БРАТСТВО•**

София, 2008

- © Петър Дънов (Бейнса Дуно), автор
- © Димитър Калев, съставител и редактор
- © Ирена Шунина, Филип Филипов, азбучен показател, 2007
- © Петър Добрев, библиотечно оформление, 2007
- © Издателство „Захарий Стоянов“, 2007
- © Издателство „Бяло Братство“, 2007

ISBN 954-739-736-2 (т. 3)

Съдържание

Бог е Дух.....	7
Дали може.....	23
Доведете го.....	47
Трите положения.....	58
В истия час.....	74
Радостни и търпеливи.....	88
Събличане и обличане.....	105
Доброто вино.....	122
Двете жени.....	140
Погледна Петра.....	156
Скритият квас.....	169
Вкъщи.....	189
Да го посрещнат.....	205
Не може да се укрие.....	226
Двамата братя.....	249
В Мое име.....	270
Да се роди.....	291
Двата полюса.....	310
Дух Господен.....	329
Двете заповеди.....	349
Призованите.....	370
Да наеме работници.....	388
Като чуха.....	404
Изобилният живот.....	421
Разделено царство.....	437
И рече баща му.....	455
Неизвестното.....	480
Приложения	
Обяснителни бележки.....	494
Речник на остарели и чужди думи.....	496
Азбучен показател.....	497

БОГ Е ДУХ

*Бог е дух и които му се кланят, с
дух и истина трябва да се кланят.*

От Йоанна 4: 24 ¹

„Бог е Дух и с дух и истина трябва да Му се кланят.“ Христос е изказал тази мисъл още преди две хиляди години. Да се каже тази мисъл на едно събрание, това показва, че хората, които са присъствали там, не са били много културни. Те са разисквали върху въпроса как трябва да се кланят на Бога, затова Христос им отговорил. Много начини има, по които човек може да служи на Бога, но Христос посочва един от правите начини – да се служи на Бога с Дух и Истина. Тук думата *кланяне* е взета в смисъл на *служене*.

„Бог е Дух.“ Думата *Бог* е неясна, неразбрана, главно за онези, които разглеждат въпросите философски. Обаче Битието или същността на нещата не може да се схване с ума, по философски начин – защо? Защото, според законите на мисълта, има неща определени и конечни; има неща неопределени и безконечни. Едно от неопределените понятия е това за Бога. Бог е Същество, което няма нито начало, нито край и на което не се знаят границите, между които се движи. Той е основа, принцип, върху който трябва да градим своите отношения.

„Който служат на Бога, с дух и истина трябва да Му служат.“ Какво означава думата *дух*? Казват за някого, че предал Богу дух, т.е. умрял. Значи Духът е онази разумна Сила в човека, която носи Живот. Ако искаме да определим какво нещо е Истината, обръщаме се към Евангелието, дето се казва: „Глава на Твоето слово е истината.“ Значи словото, чрез което се изказваме, представлява тяло на Истината. Всеки знае какво нещо е главата за тялото. Най-ценното, най-

скъпото нещо за човека е вложено в неговия мозък, в неговата глава. Затова именно човек се определя по качеството на своя мозък.

„Сдх и истина да служат на Бога.“ Какво всъщност е Бог? Мнозина гледат на Бога като на велик, отвлечен принцип, за който не могат да имат никакво понятие. Малко нещо се иска от човека, за да познае Бога. Достатъчно е да направи опит да Му служи с Дух и с Истина, за да има контакт с Него, да намери допирните точки между Бога и своята душа. По какво ще познаете, че сте направили този контакт? По последствията, а именно: ако сте мъртви, ще възкръснете; ако сте болни, ще оздравеете; ако сте невежи, ще се просветите; ако сте изгубили смисъла на Живота, Любовта ще ви посети, ще внесе Светлина в ума ви, и ще осмисли вашия живот. В който момент прекъснете връзката си с Бога, всичко ще изгубите. Това всеки е опитал, благодарение на което въпросът за служенето не е отвлечен, но жизнен. Който е могъл да разреши този въпрос, той се е домогнал до смисъла на своя индивидуален живот и си е изработил своя лична философия за Живота.

Много философи са писали по въпроса за служенето; който се интересува, може да чете какво е казано от различните философи – по този въпрос е писано на различни езици. Вън от литературата въпросът за служенето има вътрешна, опитна страна. Коя от двете страни на въпроса е истинската или реалната? Според мен реалността на нещата е двойка: външна или обективна, която има форма; вътрешна или субективна, без форма. Всъщност реални неща са тези, които нямат форма. Ще възразите, че е невъзможно реалните неща да нямат форма. Какво ще кажете тогава за чувствата, които преживявате – те са реални, а въпреки това нямат форма. Каква форма имат чувствата *приятност* и *неприятност*, *радост* и *скръб*, каква форма дават на понятието *истина*? Значи не всякога реалните неща са облечени във форма.

Всегашното развитие на човека има неща реални, които не се нуждаят от никакви форми – учените ги наричат *субективни* или *вътрешни*.

„Който Му служат, да служат с дух и с истина.“ Това значи: да служим на Бога с онова дълбоко, вътрешно разбиране за Живота, което човек носи в себе си. Да служим на Бога с онова разбиране за вътрешния смисъл на Живота. Всеки търси Истината, познава я и когато някой му говори, той иска да знае Истината ли му говори, или не. Истината определя отношенията между душите. Сама по себе си тя е нещо конкретно – да носиш Истината в себе си, това значи, да имаш Светлина в ума и Топлина в сърцето си, да си свободен в своите вярвания и убеждения. Истината внася вътрешна Свобода и Сила в човека. Изгуби ли Истината, човек започва да се колебае и съмнява – каквато работа предприеме, той изпитва страх и смущение. Истината е жива величина, затова, дето влезе, тя осмисля и одухотворява нещата. Да говорим за Истината като понятие само, това е все едно да казваме само имената на хората без човека, без живата представа за него. Името *Иван* е мъртво; свържем ли го със самия човек, името оживява. Често за Истината се говори като за нещо мъртво, но когато се каже, че Истината е глава на Словото или *Бог е Истина*, веднага тя се одухотворява и оживява. Ето защо който носи Истината в себе си, е здрав, умен, щастлив, красив, силен човек.

Искате ли да бъдете красиви, да ви обичат хората, приложете Истината в живота си. Някой се оплаква, че е пожълтял, не знае какво да прави, за да придобие жизнен цвят на лицето си. Много просто – той трябва да приложи Истината, тя ще му даде какъвто цвят иска. Истината е алхимическият, философският камък, който превръща нещата. Който носи Истината в себе си, той е безсмъртен; той е господар на положението, цялата Природа го познава

и отдето мине, всичко живо го поздравява – цветя, животни, хора, даже реките, изворите, канарите и планините го поздравяват. Който не носи Истината в себе си, постоянно се натъква на противоречия и мъчнотии. Срещнете ли човек, когото всички нападат, ще знаете, че или той не носи Истината в себе си, или обществото, в което се движи, стои далеч от нея.

Христос казва: „Трябва да Му се кланяме.“ Думата *кланяне* има отношение към човешката воля. Като работи, човек трябва да се кланя. Какво прави онзи, които копае на лозето или жъне на нивата? По цял ден се кланя – той вдига и слага мотиката или сърпа и се кланя. Който яде или пие вода, също се кланя. Срещате някой познат човек на улицата, мъж или жена – пак се кланяте. Вие се кланяте не само в църква, но и в живота. Това показва, че човек се кланя на Бога, дето и да Го види – в човека, в животното, в растението, в храната и водата, от които постоянно се нуждае. Тогава стихът, който Христос е изказал за кланянето, взема широк смисъл и означава: „Който се кланя на Бога, дето Го види, той се кланя с Дух и Истина.“

Вкойто дом влезете, вижте дали мъжът и жената се кланят на Бога с Дух и Истина. Ако жената не е доволна от мъжа си и от децата си и желае да се освободи от тях, тя не се кланя на Бога с Дух и Истина. Ако и мъжът е недоволен от близките си и постоянно ги ругае, и той не се кланя с Дух и Истина. Мнозина искат да знаят защо християнството, такова велико учение, не дава онези резултати, които се очакват. Много естествено – малцина го разбират. А между онези, които го разбират, повечето не го прилагат. Те намират, че ако приложат Христовото учение, интересите им ще пострадат – това е неправилно схващане на нещата.

„Дух и истина“ – това са два елемента, които могат да се уподобят на мъжа и на жената. Духът е жената, Истината – мъжът. Ето защо всички мъже и

жени, които служат на Бога, трябва да се обединят в Дух и Истина. Кланянето като процес представлява идването на детето в света. Следователно, когато мъжът, жената и детето се съединят в Дух и Истина, те ще се кланят на Бога правилно – това наричаме истинско кланяне. Дето са Духът, Истината и служенето, там е Бог. Плодовете на Духа са Любов, Радост, милосърдие, кротост, въздържание – такива плодове трябва да ражда жената. Всека жена може да ражда, но важно е какво ражда. Като жени пожелайте отсега нататък да раждате плодовете на Духа – Любов, Радост, дълготърпение, Мир, кротост, въздържание, милосърдие. В раждането на тези плодове се заключава истинското служене на Бога. Кои плодни дървета обича човек? Които раждат сладки, вкусни плодове. Има ли по-сладък плод от Любовта? Ето защо жената, която представлява Духа, може да бъде обичана само когато роди Любовта – жената е символ на Любовта. Дете, родено от Любовта, е обичано от всички. Майката се радва, че детето ѝ се ползва от Любовта на хората, но и за майката казват: „Блажена е тази, която е родила детето на Любовта.“ Неизменна и вечна е Любовта, но и плодовете ѝ са вечни. Дайте място на Духа в себе си, за да родите Любовта.

„Които Му служат с дух и истина“ – защо е необходимо това? За да могат да се свържат с реалността на Живота, че като се съблекат от плътта си и отидат в другия свят, да не се почувстват голи. Бог е център на Вселената, Духът – извор на Живота, а Истината – глава на Словото, на разумния Живот. Духът и Истината трябва да се съединят в едно и така да се върнат към Бога, да станат едно с Него. Христос казва: „Аз и Отец ми едно сме.“ С това Той иска да каже, че носи в Себе Си и двата елемента – Дух и Истина. Христос мина през големи страдания, но роди плодовете на Духа и показва на хората как трябва

да живеят и да служат на Бога. Да ражда човек, това значи да заеме положението на жена, която ражда и отглежда деца. Да бъдеш жена, това значи да носиш плодовете на Духа в себе си – Любов, Мир, Радост, дълготърпение, милосърдие, кротост и въздържание. Дали сте жени, или мъже, от всички се иска служене с Дух и Истина, а не само по буква или по форма.

Една християнка в Америка слушала речите на един знаменит оратор, който говорел против християнството. Огорчена в душата си от неговите проповеди, тя решила да отиде в дома му и там да си поговори с него, да му докаже силата на Христовото учение и да го обърне към Христа. Ораторът я приел любезно, оставил я свободно да се изкаже и я поканил на обяд. След обяда той ѝ казал: „Вие виждате, аз не служа на Бога, както вие разбирате, нито Му се кланям, но къщата ми е пълна, имам на разположение всичко, каквото ми е нужно. Ще направите по-добре, ако отидете в дома на моя съсед, който се моли на Бога по три пъти на ден, но въпреки това живее в лишения и сиромашия. Идете при него, утешете го, нахранете го, той се нуждае от вашата подкрепа, а не аз.“

Често религиозните искат да обръщат хората към християнството по външен път, по форма. Християнството не се нуждае от външни поклонници, само по форма – външното служене не спасява човека. Истинското спасяване подразбира права мисъл, прави чувства и прави действия. Който не мисли, не чувства и не постъпва право, той постоянно се натъква на противоречия – той минава за вярващ, а всъщност не е. Изобщо мъчно можете да определите кой е вярващ и кой – безверник. Някои хора редовно посещават черквите, но не са религиозни; други пък не ходят на черква, а са религиозни. Съществува една наука, чрез която можете точно да определите кой е религиозен или духовен и кой не е – това е писано на главата, на

лицето и на ръката му. Достатъчно е да погледнете на тези места, за да се убедите в религиозността или в отсъствие на това чувство в човека.

Двама млади хора влезли в едно кафене и започнали да разискват върху въпроса за отношенията между хората. Единият от тях твърдял едно, вторият – друго и като не могли да дойдат до едно разрешение, започнали да спорят. В това време отвън по тротоара минавал един беден, стар човек, прегърбен от тежестта на товара, който носел на гърба си. Те видели това, но продължили спора. В това време един господин от съседната маса, който не вземал участие в спора, веднага излязъл вън и повдигнал товара на бедния човек. Като го настанил добре на гърба му, той се върнал пак в кафенето и видял, че младите хора още продължавали спора. И до днес още някои религиозни посещават черквите, разискват върху въпроса кой е вярващ и кой – не, а отвън по улиците минават бедни, стари хора, натоварени със своите сандъци, пъшкат и се измъчват от тежестта им, без да дойде някой да им помогне. Прекратете спора, напуснете местата си и излезте вън, за да помагате на онези, които пъшкат под тежестта на товара си – те са обременени, страдащи, пълни с противоречия и мъчнотии. Помогнете им, било с вашите добри примери или с добрите си съвети и философия.

Христос казва на учениците си: „Не критикувайте, не нападайте хората, не им говорете върху това, което те мъчно разбират.“ Ще кажете: „Това, което говориш, право ли е, или не?“ За мен е право, а за вас – не зная. Едно нещо имам предвид, че това, което е вкусно за вълка, не е вкусно за овцата; и това, което е вкусно за овцата, не е вкусно за вълка. Значи религията на вълка е една, а тази на овцата – друга. Коя от двете религии е по-права? И двете са прави, всеки изповядва своя собствена религия. Следователно оставете всеки

свободно да изповядва религията си – цветята да растат, дърветата да цъфтят, плодовете да зреят, а човек да върши Божията воля. С други думи казано, изворът трябва да извира, да дава от своята чиста, кристална вода. Реката трябва да бъде дълга – дето минава, да пои всички треви и растения, даже и онези, които хората не обичат. Като тече, реката пои и залива всичко, каквото среща на пътя си, тя не прави разлика между цветята и дърветата, не ги дели на красиви и грозни, на полезни и вредни – всички напоява. Тъй щото, ако сте извор, раздавайте от изобилието си на всички, които ви посещават; ако сте река, напоявайте всички цветя и дървета, които срещате на пътя си; ако сте цвете, развивайте се правилно; ако сте дърво, цъфтете; ако сте плод, зрейте; ако сте човек, изпълнявайте Божията воля.

Като изучава процесите в Живота, човек трябва да знае закона за превръщането. Ако чувате някой да казва, че иска да расте, вие трябва да му дадете нужните условия – влага, Топлина и Светлина; ако иска да цъфти, той се нуждае от Топлина и Светлина, влага не му е нужна; когато зрее, нужна му е също Светлина и Топлина. Изкуство е да знае човек от какво се нуждае във всеки даден момент и да си достави нужното – това значи познаване и прилагане на закона за превръщане на енергиите.

Казано е, че Духът преобразява нещата. Понеже жената представлява Духът, тя трябва да преобразява, да превръща нещата. Тъй щото, не е достатъчно жената да каже, че има мъж, но тя трябва да го преобрази. Той е плод на дървото и трябва да узрее. За тази цел жената трябва да го огрее, за да узрее, да придобие нужната сладчина. Изобщо жената трябва да познава естеството на мъжа и, ако е цвете, да го полива, за да расте; ако е дърво, което цъфти, да го разкопава и обработва; ако е плод на някое дърво, да го огрява; ако е човек, който изпълнява Божията воля, да му

съдейства да служи с Дух и Истина. Същото се отнася и до мъжа – и той трябва да познава естеството на жената и да ѝ помага. Ако е цвете, което расте, да я полива; ако е дърво, което цъфти, да я разкопава (но вятърът и дъждът да престанат – всички спорове и недоразумения да се прекратят); ако е плод, който зрее, да я огрява, т.е. да я обгърне с Любов; и най-последно, ако е човек, който изпълнява Божията воля, да ѝ съдейства в служенето на Бога с Дух и с Истина. Тогава и двамата ще се разбират, ще живеят в Любов и съгласие. Който не разбира процесите на Живота, той сам се излага на мъчности и страдания. Някой цъфти, а вие искате от него плод – оставете го спокойно да прецъфти, да завърже и след това очаквайте от него плод. Друг човек едва е завързал, а вие искате от него сладък плод – оставете го свободно да зрее. Първоначално плодът ще бъде горчив, кисел, но след време ще стане сладък, вкусен – като узрее, тогава ще се разберете.

Сегашните хора страдат, мъчат се, защото не разбират езика, на който се разговарят. На какъвто език и да говорят хората, важно е навсякъде и във всичко да виждат проявите на Бога. Изкуство е да знае човек, да отделя разумното от неразумното. При това положение който и да муговори, какъвто език и да слуша, той трябва да схване къде е Бог и къде не е. Дето е Разумността, там няма никакво колебание и съмнение.

Как трябва да разрешавате въпросите си? Искате ли да разрешите един важен въпрос за себе си, изберете момент, когато сте тих и спокоен вътрешно. Ако сте гневен, неразположен, недоволен или се съмнявате в нещо, не вземайте никакво решение по въпроса. Нека всичко това утихне и тогава отправете мисълта си нагоре, към ума или към душата си, и чакайте отговор. След петнадесет-двадесет минути ще получите отговор. Ако бързате, ще направите някаква погрешка. Мнозина искат нещо от Бога и бързат по-скоро да реализират желанието си – с бързани работите не стават добре.

Един евангелист имал нужда от три хиляди лева и без да мисли много по какъв начин да си ги достави, той отишъл при един американски мисионер и му казал:

– Бог ме изпрати при теб, да ми дадеш три хиляди лева.

– Нямам пари на разположение – спокойно отговорил мисионерът. – Понеже нямам пари в касата си, заключавам, че Бог не те е пратил. Ако Той беше те изпратил, непременно щях да имам пари, за да ти услужа.

Следователно, когато човек се свърже с Бога, непременно ще има външно и вътрешно съчетание между нещата. При това положение хората, към които се отправяте за някаква услуга, ще приемат заповедите на Бога и ще ви се притекат на помощ. Ще каже някой, че служи на Бога с Дух и Истина. Ако, действително той служи с Дух и с Истина, неговите приятели – мъже и жени – ще му дойдат на помощ – защо? Защото Бог разбира нуждите ви, знае желанията ви и за да ви услужи, ще заповяда на приятелите ви, в които живее, да изпълнят Неговата воля. Не прави ли същото и бащата – преди да е заплакало още детето за хляб, бащата го е доставил. Чрез него Бог задоволява нуждите на цялото семейство.

Съвременните хора живеят в усилни, тежки времена и казват: „Какво ли ще стане с нас?“ Нищо лошо няма да стане, по-добри времена от сегашните никога не е имало – защо? Защото днес Бог лекува хората. Когато една болест се лекува, положението на болния е много по-добро, отколкото преди лекуването ѝ. По-рано болестта е съществувала в човека като зародиш, чакала е само времето да се прояви, а той се мислел за здрав. По-добре да се отворят очите на човека за известно заблуждение, отколкото да стои със затворени очи пред него. Сегашните страдания показват, че отношенията

между хората започват постепенно да се оправят.

Христос казва: „С дух и истина.“ Това значи: ако хората служат на Бога с Дух и Истина, отношенията им ще се оправят; ако не служат с Дух и Истина, и оправените работи ще се объркат. Следователно и когато се оправи светът, ние трябва да служим на Бога с Дух и Истина. Откажете се от старите си разбирания и прояви, и приложете новите, които Любовта носи. Ако някой ви обиди, не се сърдете, не му отмъщавайте – отмъщението е стар метод, който не допринася никакво добро. Христос казва: „Направете си приятели от неправдата“; с други думи казано, простете на онези, които ви дължат или които са ви причинили някаква пакост.

Един българин лежал в затвор три години. След излизането от затвора решил да приложи това, което научил там от четенето на Евангелието. Той извикал своите длъжници и уредил сметките си по християнски. Как постъпил той? Извикал длъжниците си един след друг и запитвал всекиго поотделно:

– Колко ми дължиш?

– Еди-колко си.

– Можеш ли да изплатиш целия си дълг?

– Не мога.

– Половината?

– Не мога.

– Четвъртината?

– Мога.

– Плати, колкото можеш, и бъди свободен.

В лицето на своите длъжници той спечелил приятели вместо неприятели.

Трима братя се сдружили да работят заедно. Единият от тях бил евангелист, а двамата – православни. Един ден между тях се явило някакво недоразумение и те решили да се разделят. Всеки искал равен дял, но големият настоявал за по-голям дял, понеже повече

работел. Работата дошла до съд. Големият брат спечелил делото и за да не го смушават повече братята му, написал всичкия имот на жена си. Един ден тя го изпъдила от къщата си и той останал на пътя. Другите братя решили да намерят големия си брат и да се споразумеят по някакъв начин с него, да им даде каквото намери за добре. Те го намерили, но в окаяно положение. Той им казал: „Късно е вече, и аз изгубих всичко.“

Така постъпват днес всички хора, всички общества и народи – защо? Защото не служат на Бога с Дух и Истина. Ако продължават да живеят по стария начин и не служат на Бога с Дух и Истина, те ще изгубят всичко. Днес жената се оплаква от мъжа си, мъжът – от жена си. Жената не иска да живее вече с мъжа си, защото той ѝ казал една обидна дума – какво ѝ казал? Нарекъл я *будала*. Тя трябва да бъде разумна, да превръща нещата. И мъжът трябва да постъпва по същия начин.

Какво се крие в думата *будала*? Буквата *б* означава растене, *у* – цъфтене, *д* – познаване законите на Любовта, *а* – Разумност, *л* – Любов към хората и към Бога. Лошо ли е да бъде човек *будала*, какво повече може да иска той? Не е лошо, че мъжът нарича жена си *будала*; лошо е, ако тя не може да извади соковете на тази дума и да ги свари, да изкара от тях нещо вкусно за ядене. Като опита сладките сокове на тази дума, тя трябва да каже на мъжа си: „Благодаря ти за добрия подарък.“ Това значи да служи човек на Бога с Дух и Истина, това значи да владее човек изкуството да превръща горчивите сокове в сладки. Това се постига със силна, разумна воля. Който е приложил своята разумна воля в живота си, той никога няма да чуе думата *будала*. Който го срещне, ще му каже: „Ти си красив цвят; ти си дърво, което цъфти; ти си плод, който зрее; ти си разумен човек, който прилага волята си, за да превръща горчивите сокове в сладки.“

Задачата на всеки човек е да научи закона за

превръщане на енергиите. Жената трябва да превръща обидните думи на мъжа си в приятни и мъжът трябва да търси хармония в обидните думи на своята жена. Каквато обидна или лоша дума да ви кажат, разложете я, както химикът разлага съединенията, изведете горчивите и отровните елементи от нея и оставете само ония, които са необходими за вашето развитие – това значи да служи човек на Бога с Дух и Истина. Служенето е велика наука. Бъдете алхимици в Живота, за да превръщате лошите и обидни думи в добри. Думите, с които хората си служат, крият в себе си нещо ценно, даже и да са обидни външно. Не се спирайте върху външните форми на човешкия език, но търсете в тях онези елементи, които лекуват и повдигат човека.

В старо време българите криели златото си в скъсани торби, в миризливи гърнета, за да не внесат съмнение, че тук или там има скрито богатство. Така постъпват и добрите духове: когато дават на човека някакво богатство, те го скриват в някои обидни, лоши думи, за да не го намерят злите същества и да го обсебят. Като знаете това, не се огорчавайте от обидната дума, която ви е казал вашият ближък, но започнете да я анализирате, да извадите добрите елементи, които се крият в нея. Не мислете, че който обижда, не страда – той съжалява за казаната дума, обвинява се и се наказва. Някой обижда, като мисли, че казва истината; той трябва да знае, че Истината се отличава с едно качество – тя носи Свобода за човешката душа. Когато Истината стане глава на Словото, човек се освобождава и става щастлив.

Днес пожелавам да дойде Духът и да стане глава на жената, а Истината – глава на мъжа. Тогава и Христос ще дойде на Земята и ще си направи жилище в тях. Кога ще дойде това време? Когато жената приеме за глава Духа, а мъжът – Истината. Само така ще се оправи светът и ще настане един прекрасен, красив

Живот. Всеки сам трябва да приеме Духа и Истината в себе си и да не очаква отвън да му проповядват за тях и да му ги налагат. Спасението на света се крие в стиха, който Христос е казал: „Истинските поклонници трябва да служат на Бога с дух и истина.“ Всички, които служат на Бога по този начин, ще донесат Мира в света. Затова нека всеки човек тури в ума си мисълта, че може да донесе Мира. Мирът иде отвътре, а не отвън. Затова казвам и на българите, и на всички народи: не губете вяра в себе си, уповавайте на Бога, който живее във вас и който е наредил всичко в света. Уповавайте на вашия Дух и на Истината в себе си. Всичко, което става сега в света, не е произволно, то е в реда на нещата. От пролятата кръв ще израснат пъстри и красиви цветя, хубави дървета, които ще дават сладки, вкусни плодове. За да дойде това време, всички трябва да служат на Бога с Дух и Истина.

Спасението на света зависи от всеки човек поотделно. Не прави ли същото и житното зърно? Малко е, едно е, но поставено при добри условия, в продължение на дванайсет години то може да изхрани целия свят. Следователно, когато казваме, че Христос спаси света, имаме предвид онази мощна Душа, която е проникнала във всички хора и се проявява навсякъде – така именно тя дава подтик на цялото човечество да върви напред. Много от сегашните хора не успяват в работите си, защото гледат отрицателно на всички – когото видят, все ще кажат нещо за него. Ако всички хора са лоши, отде ще дойде спасението? Всеки човек трябва да мисли, че Бог е вложил в ближния му възможности да бъде разумен, добър и силен, и условия, за да се прояви. Всеки човек има възможност да бъде мъдър – Мъдростта е книга, написана във всекиго. Достатъчно е той да прочете тази книга, за да се домогне до онези истини, които ще го освободят от ограниченията и ще го направят щастлив. Нека всеки отвори книгата на своя Живот и прочете написаното

в нея. Ще кажете, че тази работа е мъчна – мъчните работи са Божествени.

Един младеж отишъл при един германски професор с желание да го посъветва да избере такъв отдел от науката, който да му отнеме малко време. Професорът го погледнал и му казал: „Когато Бог иска да създаде една тиква, определя ѝ срок шест месеца; когато иска да създаде един дъб, определя му сто години.“ Значи, ако искате да узреете в шест месеца, тиква ще бъдете; ако искате да узреете в продължение на сто години, дъб ще бъдете.

„С дух и истина“ – работете върху тази мисъл, за да извадите соковете, които се съдържат в нея. Така ще дойдете до вътрешно познаване на себе си и на своя ближен. Не можете ли да извадите сладките сокове на тази мисъл, постоянно ще се съмнявате в себе си и ще приличате на онзи българин, на име Стоян, който спрял под едно дърво да си почине и завързал магарето си за дървото. В това време му се доспало, легнал под сянката на дървото и заспал. Няколко деца се доближили до дървото, развързали магарето и тихо се отдалечили настрана. Щом се събудил, Стоян погледнал към магарето и като видял, че го няма, казал: „Ако съм Стоян, изгубих магарето; ако не съм Стоян, спечелих един юлар.“ Той се усъмнил в себе си и се запитал: „Стоян ли съм, или не?“ За да не изгуби магарето си, той не трябваше да спи.

Следователно, когато Бог иде при вас, трябва да ви намери будни, както момъкът, който очаква своята възлюбена. Човек трябва да търси и да очаква Господа, а не Бог да търси човека. Затова е казано в Писанието: „Който ме търсят, ще ме намерят.“ Да намериш Бога, това значи да си се домогнал до великата Божествена философия на Живота. И всеки ще я приложи както може и както разбира.

Като дойдем до разбиранията на хората, ние виждаме голямото различие, което съществува в техните

мисли и чувства по качество, по обем и по стойност. Различието в разбиранията, в чувствата и мислите на човека създават правилните и неправилните отношения между хората. Например повечето хора се обичат за Доброто, за богатството, за Знанието, за Силата и т.н. Господарят обича слугата си, докато може да му работи, докато не е накърнил с нещо интересите му; щом му измени в нещо, той не го обича вече и го освобождава от служба. Мъжът обича жена си, докато е здрава и красива; щом се разболеє и изгуби красотата си, той престава да я обича. Същото се отнася и до жената. Геройство е да обичате грешен и грозен човек. Силният може да обича всички хора и да им дава подтик към доброто и красивото в света. Разчитайте на Божественото в себе си, както и в своя ближен. Колкото и да е слабо и тънко, то ще ви изведе на спасителния бряг – и всички дяволи да се качат на Божествения конец, няма да го скъсат. Божественото ще изведе всички хора на правия път, то ще оправи даже и дяволите. Аз вярвам в силата на Доброто и на Божественото – вярвам, че всички хора ще станат добри.

„С дух и истина.“ Приложете Божественото учение в домовете си с Дух и Истина, за да престане всякакъв плач и страдание. Приложете Божественото учение между мъжете и жените, за да се установят между тях отношения на мир и съгласие. Нека жената каже на себе си: „Аз съм Духът“; нека мъжът си каже: „Аз съм Истината“. Приложете тези формули в живота си и опитайте какъв резултат ще дадат.

3 юни 1917 г., София

ДАЛИ МОЖЕ

Рече им и една притча: Дали може сляп сляпаго да води?

От Лука 6: 39

Христос задава въпроса: „Дали може сляп сляпаго да води?“ Какво се разбира под думата *слепота*? Съществуват три вида слепота – физическа, духовна и умствена. Физически сляп е онзи, който е лишен от органа на зрението, необходим за този свят. За да се справи с условията на живота, слепият трябва да бъде воден от някого; той не може свободно да се движи от едно място на друго, не може сам да върши работите си.

„Дали може сляп сляпаго да води?“ Този въпрос се отнася повече до умствената слепота, отколкото до физическата. Може ли умствено слепият да учи и да ръководи другите хора? Кой може да води физически слепият? Само онзи, който вижда. Същият закон има отношение и към Духовния, и Умствения свят. На физическия свят лесно се познава кой е сляп и кой не, обаче опитайте се да кажете на някого, че е духовно или умствено сляп – колкото и да го убеждавате в това, даже и да е сляп, мъчно ще го убедите. Защо не се убеждава той? Защото не съзнава положението, в което се намира. В този смисъл различаваме три категории хора: в първата категория са тези, които не знаят, че не знаят; във втората категория – които знаят, че не знаят, а в третата – които знаят, че знаят. Как и къде се познават тези хора? В обществото, когато се стълкновят с окръжаващите, и от самите себе си, когато се натъкнат на своето аз. Има ученици, които мислят, че знаят много, че са способни, че лесно решават задачите си. Като виждат невежеството им, учителите им се карат, изобличават ги, но те не

отстъпват от мнението, което имат за себе си. И като не са съгласни с думите на учителите си, между тях произлизат големи неприятности. Вместо да убеждава ученика си, че не знае, учителят трябва да му даде една трудна задача и да стои настрана. Задачата ще покаже знае ли ученикът, или не знае, способен ли е, или не е способен.

„Дали може сляп сляпаго да води?“ Що се отнася до физическото зрение на човека, лесно можем да кажем, че той е сляп. Като се има предвид колко малко вижда и колко още трябва да развива зрението си, смело можем да говорим за физическа слепота – човек не вижда даже и една десетомилионна част от това, което е пред него. Може ли тогава да мислите, че всичко виждате и всичко знаете? Същото се отнася до виждането на човека в Умствения и в Духовния свят: знанията, които човек има за Духовния свят, не съставят даже една стомилионна част от онова, което предстои да придобие в бъдеще. Мнозина знаят, че не знаят всичко, но малцина знаят, че знаят. От последната категория ще намерите едва десет души на Земята, а на Небето има само двадесет и четири Старци, наречени *Мъдрец*. Казано е в Евангелието, че те седят около престола на Бога. Кой ги е видял? Ще кажете, че за тях е писал Йоан. Какво правят около престола на Бога? Кланят се и служат. Ще кажете, че не е правилно човек да седи на едно място и да се кланя. Тук думата *кланяне* е употребена в смисъл на служене. Само мъдрият и любещият могат да се кланят, т.е. да служат на Бога в Дух и Истина.

Щом е дошъл на Земята, човек трябва да работи, да развива зрението си в широк смисъл – и във физическо, и в духовно, и в умствено отношение. Това е една от задачите, която трябва да реши. Да виждаш ясно във всички светове, това е истинската култура, към която хората се стремят. Смътното и ограничено

виждане не е виждане, а гледане. За такива хора е казано, че гледат, но не виждат. Които виждат ясно, влизат в съзнателна връзка с нещата, разбират езика им и се разговарят с тях, както днес аз се разговарям с вас. Вие ме слушате, разбирате и разсъждавате върху думите ми дали са верни по форма, по съдържание и по смисъл. Да виждаш нещата само физически, това значи да виждаш формата им; да ги виждаш духовно, това значи виждане по съдържание; да ги виждаш умствено, това значи да виждаш смисъла на нещата. Обаче човек трябва да вижда и в трите свята – по форма, по съдържание и по смисъл. Това значи външно и вътрешно виждане.

И тъй, органът на зрението, т.е. окото има отношение към човешкия ум. Човек трябва да има здрави очи, за да се радва на здрав и добре организиран мозък. Интелигентността, разумността и способностите, с които човек се проявява във физическия свят, се намират на челото. Достатъчно е да погледнете челото на човека, за да разберете доколко той е разумен, интелигентен, способен, наблюдателен, разсъдлив. Някой погледне челото си и казва, че е много умен – колко е умен? Аз съм правил измервания на челата на българите и намерих, че на височина челото им достига най-много 6–7 см, а на широчина – 16–17 см; в тези размери се движи умът на българина. Обаче важността на нещата не се заключава толкова в големината им, колкото в тяхната организираност. Не е достатъчно челото да бъде много високо и широко, важно е мозъкът да бъде организиран. Малка е плоскостта на човешкото чело, но чрез нея се проявяват три свята – умът на физическия свят, умът на Духовния свят и умът на Божествения свят. Тези светове се проявяват във всеки човек различно, поради което хората не се разбират. Затова казваме: колкото хора има на Земята, толкова различни разбирания съществуват. Някои

окултисти делят ума на висш и нисш, т.е. *висш* и *нисш Манас*. Висшият ум се дели на висш наблюдателен, който заема горната част на челото – той разглежда нещата отвън и отвътре. Средната част на челото се заема от т.нар. ретентивен ум – той възприема външните и вътрешните впечатления и ги складира в себе си. Долната част на челото, над веждите, представлява нисшия ум, който наричаме наблюдателен, предметен или обективен; той възприема впечатления от близките предмети и събития. Трите области на челото се допълват взаимно. Те представляват областта на човешкия разум.

„Може ли сляп сляпаго да води?“ Слепотата в кое и да е поле създава нещастия и мъчнотии на човека. Физически слепият може да бръкне там, дето не трябва, и сам да си причини нещастие; духовно слепият може да си причини някакво нещастие в Сърдечния свят, а умствено слепият – в Умствения свят. Човек не е създаден сляп, но впоследствие е станал такъв. Много причини има за неговата слепота – или поради непорядъчния му и лош живот в младини, или поради лошия живот на неговите деди и прадеди. От лошия и изопачен живот нервите губят своята пластичност, кръвообращението не става правилно и върху зрителния нерв се наслагат утайки, които пречат за правилното пречупване на слънчевите лъчи в окото. При физическата слепота се образуват утайки в зрителния нерв на окото, при умствената слепота се образуват утайки в мозъка и пречат на правилното възприемане на мисълта. Когато мисълта не е ясна, човек усеща известно стягане в мозъка, т.е. в умствената област.

Както за освобождаване на човека от физическа слепота се препоръчва добър и чист живот, също така се препоръчва чист живот и за освобождаването му от умствена слепота. Слепият трябва да пречисти

абсолютно тялото, ума и сърцето си, да не останат никакви утайки върху нервите му. Като задава въпроса, може ли сляп сляпаго да води, Христос иска да знае кой трябва да ръководи и лекува слепите. Не е достатъчно само да водиш слепия – друго нещо се крие в зададения въпрос от Христа. Да водиш някого, значи да го упътваш. Който не разбира законите на Разумната Природа, може ли да упътва и ръководи другите?

Наблюденията, които учените правят върху човешкия мозък, показват, че много от недоразуменията между хората могат да се избягнат. Ако двама души, мъж и жена, образуват семейство, те или ще живеят добре, или няма да живеят – това зависи от устройството на черепите им. Ако на единия черепът отзад е сплеснат, а на другия – силно развит, те няма да живеят добре. Единият ще чувства и мисли по един начин, вторият – по друг начин. Това разногласие в чувствата и в мислите им създава недоразумения и противоречия между тях. Ако жената е широка в чувствата си и разположена към хората, мъжът ще бъде недоволен и постоянно ще ѝ приписва слабости, които всъщност тя не притежава. Ако мъжът е любвеобилен и с широки възгледи, жената няма да бъде доволна. Жената казва, че мъжът е ненормален; мъжът казва, че жената е ненормална и вместо да се опознават, те се отдалечават един от друг. Жената казва, че мъжът е пощурял; мъжът казва същото за жената. Всъщност никой не е пощурял, но те не се разбират – мъжът мисли и чувства по един начин, а жената – по друг. Защо? Мозъчните им центрове не са еднакво развити.

Кой човек наричаме пощурял? Който се е хванал за нещо, което другите хора не виждат. Ако жената е сляпа и не вижда какво държи мъжът ѝ, тя го нарича пощурял. Ако мъжът е сляп, той нарича жена си по-

щуряла. Единият от тях, който е сляп, мъжът или жената, започва да приписва на възлюбения си неща, за които той не е мислил – ще се обвиняват в изневеряване, в охлаждане на чувствата и т.н. Така те сами създават нещастията си, сами стават причина за раздори и недоразумения помежду си. Жената казва, че мислела мъжа си за порядъчен човек, а той се увлякъл в друга жена; и мъжът не вярва на жена си. Има ли нещо вярно в тяхното подозрение? Може да има нещо вярно, но може и нищо да няма. Ако мъжът е разположен към някоя жена, тя може да е неговата майка, сестра, приятелка – той им желае доброто и се радва на техните успехи. Има ли нещо лошо в това? Да желаеш доброто на своите близки и да им се радваш, това значи да имаш истински отношения към тях, съгласни и с морала, и с религията. Ако някой е развил ясновидството си, ще вижда неща, които другите не виждат – какво ще бъде тогава неговото положение? Той има право да говори за слепотата на хората. Но какво ще кажете, ако слепият говори за слепотата на хората?

За слепите Христос казва: „Може ли сляп сляпаго да води?“ Следователно слепият не може да има правилни и широки схващания за Живота. Зрението на съвременния човек е толкова ограничено, че той вижда едва една милионна част от това, което съществува на физическия свят; с духовното си зрение той вижда едва една десетомилионна част от това, което съществува в Духовния свят; с умственото си зрение пък той вижда едва една стомилионна част от това, което съществува в Умствения свят. Тъй щото, в който свят и да влезе сегашният човек, неговото зрение е ограничено. Радвайте се, че още не виждате всичко, защото пред вас се открива широк свят, с големи възможности за изучаване на необятното и великото. Като минавате от един свят в друг, вие постепенно отивате от незнайното към знайното. Хи-

ляди и милиони години предстоят на човека да се учи и да придобива знания. Не се обезсърчавайте, но се насърчавайте и търсете смисъла на Живота. А Животът има смисъл.

Учените правят изчисления и намират, че в човешкия мозък има три билиона и шестстотин милиона клетки, които работят в областта на неговата умствена дейност. Те са изчислили, че всичкото световно знание може да се напечата върху човешкия мозък в деветдесет книги, големи като Библията, и ще остане свободно място за още деветстотин такива книги. Това показва, че на човека предстои още много да мисли и да учи. Ако мисли, че всичко е научил, той се самоизлъгва, той е в пътя на своите заблуждения.

Да се самозаблуждава човек, това значи да бъде в положението на мишка, която стои пред капан с пастърмица и мисли как да вземе пастърмицата, без да хлопне вратата на капана, и тя да остане вън, свободна, с пастърмицата в уста. След много обикаляния, след дълга стратегия тя решава да пхне муцунката си в капана, отдалеч да хване пастърмата. Влиза предпазливо вътре, хваща пастърмата, но капанът бързо се затваря след нея. Ние говорим за мишката, че не е свободна, че лесно влиза в капана, но и човек не е свободен. Няма абсолютно свободни хора на Земята – всички са в капана, всички са съблазнени от пастърмицата. Като влезе в капана и си хапне от пастърмата, мишката започва да разсъждава и да се пита: „Какво стана с мен? Ще се опитам сега да изляза от капана.“ Бутне отгук, бутне оттам, навсякъде затворено.

В същото положение се намират и хората: докато нямат мъчнотии, те не мислят много; щом се натъкнат на мъчнотии и на страдания, тогава започват да мислят, да търсят начин как да се освободят от тях. Затова казваме, че мъчнотиите и страданията подбуждат ума към дейност – чрез тях човек придобива опитности и правилни схващания за живота. За да не влиза в

капана или, ако е влязла, да излезе от него, мишката не трябва да бъде мишка. Докато е мишка, всякога ще има капан за нея.

Сега се явява въпросът кой поставя капан на мишката. Хората. Ще кажете, че щом поставят капан на мишките, те са лоши. Не са лоши, но лошото в мишката ги застава да турят капани на пътя ѝ. За да не става нужда да турят капани на мишката, тя трябва да измени формата си и начина на своите разсъждения. Значи, докато има мишки, ще има и капани. Това заключение е общо с философията на Шопенхауер, който казва: „Докато съществува една зла воля в света, всякога светът ще бъде лош и хората в него ще бъдат лоши.“ Шопенхауер е прав за себе си, но отде вади той своите заключения? Ще кажете, че философията му е резултат на неговите опитности. Мъж, който е патил от своята жена, казва: „Познавам жените, лоши са те.“ Отде ги знае той? От своята жена – една жена видял и мисли, че познава всички жени. Ако един мъж познава няколко жени, това не значи, че познава всички. Има лоши жени наистина, но има и добри. Всички жени не са подобни на мишките.

Какво означава думата *мишка* в широк смисъл? Същество, което обича да чопли, да гризе. Защо гризе мишката? За да изхаби предните си зъби, които бързо растат. За да не пораснат много и да не ѝ пречат, тя гризе и по този начин постепенно ги изтрива. Защо растат бързо зъбите ѝ? Понеже е крайно алчно същество – алчността я застава да изяде всичко, което намери в капана. Има хора, които притежават някои от чертите на мишката. Като влязат в сандък, дето младата мома е наредила новите си дрехи, мишките правят дупки, изгризват дрехите и най-последно излизат навън. Като ги питат защо правят пакости на хората, те казват, че така ги е създал Бог – както са създадени, така постъпват. За да изтъпяват зъбите си,

те непременно трябва да гризат. Според мен мишката може да постъпва и по друг начин, но трябва да се откаже от своята алчност. Ако от мишката се изисква друг живот, други прояви, колко повече се изисква това от човека.

Всеки човек се проявява според степенята на своето развитие – тази е причината за голямото разнообразие между хората. Разправят за генерал Вашингтон (преди да стане председател на Съединените щати) следния случай: във време на англо-американската война², като обикалял войниците, видял как един младши подофицер командвал десет войници да вдигнат на раменете си една дълга, тежка греда. Войниците повдигали гредата оттук-оттам, но не могли да я турят на раменете си – трябвало им една малка помощ отвън, за да изпълнят заповедта на началника си. Подофицерът викал, настоявал да вдигнат гредата. Вашингтон, който бил скромно облечен, се приближил до подофицера и го запитал:

– Защо не помогнеш на войниците?

– Аз съм подофицер! – с достойнство отговорил той.

Като разбрал, че никой не го познава, Вашингтон се приближил към войниците и с тях заедно подложил рамото си под гредата и така помогнал да я вдигнат. След това той се обърнал към техния началник и казал:

– Аз съм генерал Вашингтон – и спокойно продължил пътя си.

Ще кажете, че освен между военните, другаде не се срещат подофицери. Навсякъде има подофицери – и в семействата, и в обществата. Аз вземам думата *подофицер* в широк смисъл – човек, който маха с пръчицата си и заповядва на другите. След освобождението на България един българин решил да иска някаква лека служба, за да си почине малко от тежкото робство. Мислел си каква служба да иска.

Един ден, като се разхождал из града, видял как един човек стои пред няколко музиканти и маха с някаква пръчица – той вдигал и слагал пръчицата, а те свирили. – „Ето една лека служба за мене – казал си българинът. Ще отида при някой началник и ще поискам такава служба.“ Като се явил при началника, последният го запитал:

– Какво искаш, байо?

– Служба.

– Каква?

– Да вдигам и слагам пръчицата, а музикантите да свирят.³

Мнозина от сегашните хора, мъже и жени, учени и прости, искат да махат с пръчицата си, т.е. да бъдат капелмайстори. Това става не само в материалния живот на хората, но и в умствения. Много писатели, учени и философи търсят лек начин за прославяне. Те искат да се прочуют в света за чужда сметка – други да свирят, да носят товара, а те да застанат пред тях и да махат с пръчицата си, да минават за капелмайстори.

Преди години един знаменит американски проповедник държал една отлична проповед, която особено се харесала на един от посредствените проповедници. Той успял да се домогне до тази проповед, преписал я и в скоро време я държал на пасомите си като своя собствена. Пасомите му останали крайно доволни и казвали помежду си: „Такава проповед не е държал никои проповедник досега. Единствен нашият проповедник може да изнесе такава проповед.“ В скоро време тази проповед се разнесла по цяла Америка. Един след друг проповедниците я преписвали и всеки я говорил пред слушателите си като своя.

Едно трябва да знаете: чуждото нещо е всякога чуждо. Не мислете с чужд ум и не гледайте с чужди очи на нещата – всеки да мисли със своя ум и да гледа със своите очи. Умът на всеки човек трябва да бъде по възможност по-трезв, по-буден и ясен, да схваща вярно

и правилно всичко, което минава през него. Трябва ли да отречем ума на великите хора? Не отричайте великите умове, но прилагайте техните мисли, подражайте ги в трудолюбието и постоянството им. Майка или баща, които могат да възпитат добре децата си, са в състояние да възпитат цял народ – те минават за велики хора и заслужават подражание. Те имат очи, виждат добре и могат да водят онези, които не виждат и объркват пътя си.

„Може ли сляп сляпаго да води?“ Като излиза от физическата слепота, Христос засяга вътрешната, духовната слепота. Страшна е физическата слепота, но по-страшна е духовната, тя създава големи нещастия на човека. Който няма вътрешна Светлина, е изложен на постоянни промени; като не знае и не вижда причината на тези промени, той се блъска в себе си като затворена птичка и се осакатява. Ако някой чувствителен човек влезе в затвор между престъпници, ще излезе оттам с тежко настроение, с объркани мисли, без да може сам да си помогне. Той се чуди какво му е станало, защо се е изменило настроението му, но като вътрешно сляп не разбира, че причината за лошото му настроение се дължи на мислите на престъпниците, с които е бил в контакт. Всеки човек е подобен на батерия, от която излизат особени лъчи, по-гъсти или по-редки. Който не може да ги асимилира, възприема ги в организма си като мъчносмилаема храна, която произвежда главоболие или друго някакво разстройство. В такъв случай българите казват, че този човек е урочасан. Това не е никакво урочасване, но той се е натъкнал на две течения с противоположни енергии, които не си хармонизират. Който вижда добре и външно, и вътрешно, лесно се справя с такива течения – отдалеч още той ги вижда и усеща, и може да ги избегне. Не ги ли вижда, лесно се натъква на тях и носи лошите им последствия.

Като е дошъл на Земята, човек трябва да изучава всички условия, за да се справя с тях. Земята се състои от въздух, вода и суша. Съвременните хора изучават условията на водата и на въздуха, за да могат да плуват като риби и да хвърчат като птици. Когато някой казва, че условията на живота му са неблагоприятни, това показва, че той е попаднал да живее или във водата, или във въздуха. Ако се е научил да плува, той ще мине благополучно от единия бряг на другия. Ако знае да лети, ще пропътува известно пространство във въздуха и пак ще слезе на Земята.

Задачата на съвременните майки и бащи, проповедници, учители и общественици е да пръскаат Светлина в умовете и сърцата на хората, да ги научат да плуват и да хвърчат, т.е. да ги научат на законите, които управляват сърцето и ума. Със сърцето си човек плува, а с ума си хвърчи, обикаля небесните пространства. Който не изпълни своето задължение, той носи отговорност за невежеството и тъмнината, в която се намира човечеството. Който заема високо обществено положение и не изпълнява задълженията си, той носи отговорност за катастрофите в света. Тази отговорност датира от времето на Христа до днес. Друг е въпросът, ако някой от водителите – майка, баща, проповедник или учител – си признае, че е сляп – той се освобождава от отговорност, но се задължава да работи за своята просвета и прогледане. Същевременно той се задължава да освободи онези, които води, да ги остави сами да прогледнат. Оставени на себе си, те по-скоро ще прогледнат, отколкото в ръцете на слепия водител. Нека всеки сам търси Светлината.

Ако майката е глупава, дъщерята не трябва да остане на същия уровень; ако бащата е глупав, синът трябва да бъде умен. Ако синът е умен, и бащата ще стане умен – това е въпрос на време, но се подчинява

на закона за прераждането. Невъзможно е умен баща да роди глупав син. Синът трябва да работи върху себе си, да развива онези мозъчни центрове, които не са развити. Това се постига с мисъл, с усилена умствена работа. Като работи с ума си, човек храни клетките на мозъка и те постепенно се развиват. Всяка сутрин, като станете от сън, кажете си: „Аз искам да стана умен“ – тази мисъл отива към мозъка и започва да храни клетките. Ако правите това цяла година, в края на годината ще имате малък резултат. Умът ви ще се проясни, ще схващате нещата правилно. Не става ли същото и в училищата? Като изучават различни предмети, учениците отправят повече кръв към мозъка си и с това хранят известни мозъчни центрове. Не казвайте, че не можете да мислите, но кажете си: „Аз мога да мисля като умен човек.“ Всяка положителна мисъл повдига човека, а отрицателната – руши и понижава нивото на неговия ум. Ако царският син и синът на прост баща имат еднакво здрави и добре развити очи, и двете деца еднакво ще виждат нещата и еднакво ще се радват на живота. Следователно, ако вашият ум е здрав и добре развит, вие ще имате такива схващания за Живота, каквито и философът. Да разбираш и схващаш правилно Живота, това значи да се радваш на всичко, което те заобикаля.

Мнозина искат да станат духовни, да придобият вътрешни знания – никой не може да стане духовен, преди да е развил ума си. Някой иска преждевременно да разбере духовните работи; това е невъзможно – защо? Челото му е ниско. Той трябва да работи върху ума си, да повдигне челото си и тогава ще бъде готов за духовната наука. Човешкият ум се движи в три свята – във физическия, в Духовния и в Умствения. Някой се затворил само във физическия свят, а иска да разбира духовните работи. Излез от физическия

свят, разшири своя кръгзор до Духовния и до Умствения свят – тогава ще разбереш всичко, което те интересува. – „Не мога ли да вляза в друга къща и оттам да проникна в по-високите светове?“ – Не можеш. Българската поговорка казва: „Чуждото нещо и на Великден се взема.“

Като не може да реализира желанията си, някой мисли, че съдбата го преследва. Не го преследва съдбата, но той не мисли и остава сляп в Живота. Човек трябва да мисли за Доброто, за Правдата, за Любовта, за Красотата. Какво представлява Красотата? Цвете, което само отдалеч се гледа и помирихва. Откъсне ли го някой, то веднага изсъхва. Докато момъкът се радва отдалеч на красотата на момата, тя цъфти и добре се развива; щом се приближи до нея, тя постепенно изсъхва. В този случай момъкът постъпва с красотата, както паякът с мухата – достатъчно е тя да попадне в мрежата му, за да я изсмуче. След това паякът я изхвърля навън. Опитайте се да хвърлите една сламка в мрежата на паяка, за да видите какво ще направи – той веднага ще скъса нишките на паяжината, ще извади сламката и ще изправи паяжината си. С това той иска да каже, че не търпи непотребни неща. Каква поука можете да извадите от паяка? Да не допускате в ума си непотребни мисли. Ако някой подхвърли една непотребна мисъл в ума ви, веднага я изхвърлете навън. Ще кажете, че паякът е лишен от всякаква интелигентност. Фактът, че той може да тъче тънка мрежа, каквато хората не могат, показва, че той е интелигентен, че и в него има някаква разумност. Ако за паяжината се изисква известна разумност, колко по-голяма разумност се изисква за тъкането на човешките мисли.

Човешката мисъл трябва да бъде свободна от заблуждения, в които се ловят хора, както мишките се ловят в капани. Не е позволено на човека нито себе си да заблуждава, нито другите. Всеки момент той се намира

предлицето на Бога и носи отговорност за всичко, което прави. За да се освободи от заблуждения, човек трябва да работи върху развитието на своя мозък, да изучава устройството му, както и съотношението, които съществуват между различните мозъчни центрове. Ако между мозъка на мъжа и жената няма хармония, те не могат да живеят добре. За да се разбират и хармонират, между тях трябва да има три допирни точки – на физическия свят, на Духовния и на Умствения. С други думи казано, те трябва да имат еднакво устроени тела, еднакви мисли и еднакви чувства. Това не значи, че трябва да се подчиняват напълно един на друг. Всеки от тях може да бъде самостоятелен, да мисли и чувства свободно, но да се разбират, да има помежду им единство и хармония. Мъжът трябва да се насърчава от жената, а жената – от мъжа, но всеки да запази своята самостоятелност. Велик може да стане само онзи, който се импулсира от някоя разумна, повдигната жена, т.е. от Любовта. Всеки, който се е ръководил и импулсирал от Любовта, е станал велик. Четете живота на великите хора и ще се убедите в това. Например Гьоте, Милтън, Байрон и други са станали велики благодарение на въздействието, което им е оказала някоя жена. Има жени, които са действали на мъжа по отрицателен път, а други – по положителен. Първите са го отблъсквали, но с това повече са събуждали в него амбицията да работи, да стане велик човек, за да заслужи Любовта и вниманието на тази, която не се интересува от него. Вторите пък са го насърчавали и подтиквали към работа и дейност. Понякога една малка причина може да подтикне човека към усилена дейност, за да постигне това, което желае.

Преди години в Америка се прочул един атлет със своята сила. Един ден, като правел своите упражнения, край него минал един студент и казал нещо по негов адрес. Това обидило атлета и за да си отмъсти, той

ударил една плесница на студента и го търколил на земята. Студентът бързо скочил на краката си, недоумен и засрамен, и се върнал у дома си. По пътя той си мислел как да отмъсти на атлета. Най-после в него се зародила идеята да проследи живота му, да разбере какви методи е приложил да развие такава сила. Той се домогнал до тези сведения и започнал да работи усилено за физическото си развитие. След пет години той могъл вече да вдига с едната си ръка кон с едно конче. Отишъл той при атлета и с едната си ръка го вдигнал високо във въздуха. След това го запитал:

– Познаваш ли кой съм?

– Не те познавам.

– Аз съм онзи, на когото преди пет години ти удари плесница и ме търкули на земята.

– Спомням си, но сега те признавам за мой учител.

Като изпадат в слабости, хората се оправдават с Бога – те казват, че така са създадени. Не са създадени така, но работа се иска от всички – да станат силни, за да се справят със своите слабости. Всеки може като студента да работи пет-десет години усилено, да развие силата си, да стане герой. Не е нужно човек да става атлет, достатъчно е да станете толкова силни, че да преодолявате мъчнотиите, които денят ви носи. Работете върху себе си, за да приложите Божественото учение в домовете си, за да постигнете всичко, каквото желаете.

Защо днес синовете и дъщерите не уважават родителите си? Защото повечето родители са пренебрегнали своя ум. Те малко работят върху ума си и остават назад в умствено отношение. Майката и бащата трябва да стоят високо в умствено отношение. Който е развил добре ума си, той има условия за проява на своето висше съзнание. Дето умът, сърцето и душата на човека са добре развити, там вече може да се говори за висше съзнание, за Причинен свят. Това

се постига постепенно, чрез последователна работа върху физическото тяло, върху сърцето и ума, върху висшия разум и най-после – върху душата и Духа. Така стават хората велики и знатни. И обикновеният човек може да стане велик, но ако работи върху себе си с прилежание и постоянство. Ще кажете, че за това се изисква слушане, посещаване на хубави и съдържателни сказки и лекции. И това е добре, но не е достатъчно. Като слуша, човек трябва да прилага всичко, което е чул и разбрал. Ако слушате само, без сами да учите и прилагате, вие ще познаете Бога такъв, какъвто не е. За онези, които работят и прилагат, Бог е добър, любещ – към тях Той отправя Своята светла страна. Към онези, които не работят и не прилагат, Бог отправя тъмната Си страна – без да иска, Той ги наказва, оставя ги да носят последствията на своята ленивост. Не е ли същото и в училищата? Учител наказва ленивите ученици, а на способните и прилежните се радва. Ленивият ученик казва, че такъв е създаден. Ако работи и учи уроците си редовно, той ще види, че не е създаден така. Всеки сам може да изправи слабостите и погрешките си.

И аз не желая да проповядвам на ученици, които само слушат, без да учат и прилагат. Който е готов да прилага, да бъде полезен за себе си и за своя народ, и аз съм готов да работя за него; който не е готов да прилага, и аз се отказвам от него. – „Отде и как ще се учим?“ – Човек се учи от три неща: от погрешките на хората, от своите опитности и от знанието и опитностите на великите хора. Така трябва и вие да се учите.

Сутрин, като ставате от сън, не мислете, че много знаете, но кажете в себе си, че малко знаете и че много още има да учите. Само така можете да се развивате и да придобивате знания. Който мисли, че много знае, а всъщност нищо не знае, той е на опасен път. Той всякога търси лесния път – да вземе пръчицата на капел-

майстора в ръката си и само да маха с нея. При всеки неуспех в живота си ще търси вината в условията, в родителите си, в обществото, а най-малко – в себе си. Има известна вина и въвн от него, но всъщност главен виновник за неуспеха си е сам той. Търсете вината първо в себе си, а после в другите.

Работете върху себе си съзнателно, с Любов и постоянство. Не е важно да съградите една къща в няколко дена – градете бавно, но здраво. Не се оплаквайте от съседите, но се ползвайте от техните добри черти. Всеки човек, всяко общество, всеки народ имат добри черти, които заслужават подражание. Не търсете вината в съседите си, но подражайте на Доброто, което носят те. Българите прекараха робство под турците и гърците, но придобиха нещо ценно – издръжливост. При това те научиха нещо и от своите потисници. За човека е важно да се учи – при каквито условия и да се намира, той трябва да учи, да придобива знания.

„Може ли сляп сляпаго да води?“ Този стих има отношение както към отделния човек, така и към държавите и техните управници. Всеки управляващ трябва да познава разумните природни закони, за да знае накъде води държавния кораб. Защо погина *Титаник*? Защото капитанът му искаше да съкрати пътя и взе посока, която носеше за него изненада. Ако беше взел познатия път, макар и с повече обикаляния, щеше да стигне благополучно до определената цел. Той мислеше, че *Титаник* не може да потъне, но остана излъган. Някой иска да напредва бързо, да съкрати пътя на развитието си; и това може, но ако съкратеният път е прочистен – тогава не му носи изненади. Обаче не е ли прочистен, по-добре да обиколи, да продължи времето.

Докато пътят на някого е прав, свободен от препятствия, той върви напред и за нищо не мисли; щом пътят се изкриви, той започва да мисли коя посока да хване. Измени ли се посоката на движението, ти

трябва да се спреш за малко, да изучиш новите условия и тогава да продължиш. Величието на художника се заключава в кривите линии. Ако може да рисува криви линии, да ги поставя на място, той минава за велик художник. Който си служи само с прави линии, той е чертожник, а не художник. Какво означават кривите линии? Пластичност, огъваемост. Светлината се движи по криви, вълнообразни линии – значи и Природата си служи с криви линии.

Някой казва за себе си, че е пряк, праволинеен човек, не обича да се отклонява от пътя си; изпитал ли се е той, знае ли как би постъпил във всички случаи на живота? Какво би направил, ако пред него се изпречи една каса, пълна със злато? Най-напред той ще се огледа да няма хора около него и като види, че е сам и никой не го следи, ще бръкне в касата и ще продължи пътя си. Той вървял по права линия, докато не е бил сам; щом останал сам, веднага изкривил пътя си. Да бъдеш праволинеен от страх, това не е висок морал – страхът нищо не допринася. Не можете да накарате детето насила да мисли – както и да го заплашвате, страхът не може да го направи умен човек. Само Любовта като вътрешен подтик може да застави човека да мисли и да работи. Изкуство е да се научи човек да люби и да обича. Затова именно Христос задава въпроса: „Може ли сляп сляпаго да води?“ Само любещият може да води хората.

Време е вече сегашните хора да възлюбят Божи-ята Мъдрост и Божественото знание, за да се хармонизират. Без това Знание те всякога ще имат различни разбираня и желания, както и различни възгледи за Живота. Като не живеят добре, мъжете и жените се оправдават с различните си разбираня. Това не ги оправдава – от тях зависи да възприемат новото, Божественото разбиране за нещата. Мъжът казва, че жената не може да мисли като него, затова я туря на по-ниско

стъпало от себе си. Досега жената е работила повече с нисшия си ум, но тя започва да работи вече наравно с мъжа и може да възприеме новото и да бъде негова носителка. Тя има условия за бързо развитие. И от мъжа, и от жената се изисква работа – да държат в равновесие своите мисли и чувства. Щом изгубят равновесието си, те губят всичко, което са изработили и придобили. Задачата на съвременните хора е да работят върху своя ум, да организират силите му, да ги поставят в хармония. Когато умът се развива правилно, мислите и чувствата на човека са хармонични, той се чувства бодър, силен, готов за работа. Най-малкото нарушаване в дейността на човешкия ум създава известна дисхармония между мислите и чувствата на човека. Той е постоянно уморен и дето седне, веднага заспива.

Много хора не успяват в живота си и скоро отпадат, защото се силият да разрешат задачите си в един ден. Това е невъзможно. Че не успявате да разрешите всичко изведнъж, това не трябва да ви отчайва и обезсърчава – „Къщата ми изгоря!“ – Нищо от това. Ако сте спокойни и уповавате на Бога, приятелите ви ще се съберат и като се помолят, в Божието име ще ви помогнат. Не се съмнявайте в помощта на добрите и разумни хора. Щом уповавате на тяхната помощ, ще стане така, както сте мислили. На умните хора всички са готови да помагат. Колко бедни и разумни деца са отгледани, възпитани и образовани все от богати хора. Колко богатски деца са пропаднали в живота. Велики духове, велики души има в света, които са се заели със задачата да помагат на бедни, сираци и страдащи.

Като се говори за духове, хората се страхуват от тях, не искат да чуят думата *дух*. Някои пък отричат съществуването им. Ако искате да видите духове, наблюдавайте момите и момците и вижте какви промени стават с тях – по лицата им ще видите как се сменят духовете в тях. Докато в тях не се е събудило

желанието да любят, те са спокойни, с красиви, чисти лица; щом се събуди това желание, лицата им се изменят и те стават неспокойни. Който е наблюдателен, ще види, че през тях минават много деди и прадеди – те се разговарят с младите, съветват ги да се женят. Те искат чрез тях да се преродят, отново да дойдат на Земята, за да свършат работата си. Ако питате момата и момъка за състоянието им през това време, и те ще ви кажат, че става нещо с тях – те се чувстват разпънати, жертва на някаква вътрешна борба. Ако се оженят и се роди дете, борбата се прекратява, лицата им се изчистват и те се успокояват, радват се на вътрешен мир. Следователно всяка вътрешна борба в човека е резултат на присъствието на духове в него – значи духовете се борят в човека.

„Може ли сляп сляпаго да води?“ Като не разбират живота на духовете, хората казват, че онези, които вярват в съществуването им и които много знаят, са опасни, защото те развалят света. Не е така, светът се нуждае от истински учени. Глупавите хора развалят света, а не учените. Опасни хора са онези, които се мислят за учени, без да са такива. Истински ученият е издържан във всичките си прояви – каквото обещание даде, изпълнява го навреме. Той държи на обещанията си и всякога говори това, което мисли и чувства. Кажете ли на някого, че го обича, той е почувствал това, не говори празни думи. Някой казва на едного, че го обича, без да е почувствал обич към него; казва, че трябва да бъде религиозен, без да е почувствал и разбрал какво представлява религиозното чувство. Чудни са религиозните хора – те говорят за неща, които сами не разбират. При мен са дохождали религиозни хора с различни намерения. Един искаше да ме обърне към Бога, а сам той не беше се обърнал; друг иде при мен да ме изпитва – иска да знае какво разбирам под думата *спасение*. Само онзи може да говори за спасение, кой-

то е слизал до дъното на ада, между грешните и паднали хора, за да види как живеят те. Спасява се гладният, жадният, болният, страдащият, умиращият и т.н. Смешно е човек да говори за неща, които сам не е изпитал. Като ражда детето си, майката го спасява – без нея то би било захвърлено някъде. Колко майки са хвърляли децата си! Когато износи детето си докрай, майката го спасява.

Казано е в Писанието, че роденият от Бога грях не прави. Следователно, който грешни, не е роден от Бога. С това се обяснява защо някои хора са добри, а други – лоши; едни са умни, а други – глупави. Първоначално хората са излезли от Бога и са били добри и умни. Някои от тях са паднали и започнали да грешат, поради което са изгубили добротата си – те минават днес за лоши и неразумни. Днес от всички хора се изисква да бъдат умни и добри, да съзнават, че са дошли на Земята да работят, от една страна, за развитието на своя ум, на своето сърце и на своята воля; от друга страна, да работят за проявяване на своята душа и за укрепване на своя Дух. Не се ли развива така, никой човек не може да води слепия.

Който иска да бъде полезен на себе си, както и на своя ближен, трябва да си каже: „Днес Бог оправя света.“ Той отдавна го е оправил, но ние трябва да бъдем разумни, да не разваляме това, което е създадено вече – само така ще дойде естественият ред на нещата. Ако кожата на ръката ви се олющи, оставете я да засъхне, да хване корица – Природата сама лекува. Ако я разчесвате постоянно, коричката ще се изкърти и отдолу ще остане прясно месо, до което всяко допиране причинява болка. Не чоплете нещата, но ги оставяйте да зараснат. Ще се учите на търпение. Бог пръв дава пример на търпение – Той търпи хората, чака да се пробудят, защото знае, че има нещо в тях от Божествен произход. Заради Божественото в човека

Той търпи. И вие трябва да търпите за същото, за да си помогнете сами в пътя на своето развитие.

Христос казва: „Да се не смуцава сърцето ви.“ Ако ви смуцава нещо, мислете върху него няколко часа или няколко дена, докато дойде в ума ви една светла мисъл. Приложете тази мисъл и благодарете, че ви е посетила. Ако ви посещават светли мисли, без да ги прилагате, вие не можете да подобрите живота си, нито отношенията си с хората. Тогава от Разумния свят ще издадат заповед да ви вземат горе, там да научите урока си. Докато не го научите, няма да слезете на Земята. Който иска да живее дълго на Земята, трябва да решава задачите си правилно.

„Може ли сляп сляпаго да води?“ – Не може. Така трябва да си отговори всеки сам за себе си и да работи за своето проглеждане. Докато не прогледне ясно и външно, и вътрешно, човек не може да постигне нищо, никаква култура. Днес ви се проповядва как да орете, как да корените, а в бъдеще ще ви се проповядва онази култура, която Христос донесе на човечеството – културата на Сина Божи, културата на Любовта. За тази култура са нужни хора с отворени очи, с отворени умове и сърца. Дойде ли тази култура на Земята, висшето съзнание на хората ще се прояви, Христос ще се всели между тях и всички ще живеят като братя, като разумни хора.

Днес Христос не може да дойде между хората. Ако иска да дойде, трябва да приготви гърба си за нови камшици. Рече ли да проповядва, всяка проповед трябва да бъде предварително прегледана и одобрена. Той чака други времена, когато хората станат разумни и започнат да виждат, да чуват и да разбират правилно. Христос не е далеч от хората, но те не Го виждат. Той е зад облаците; като се махнат те, ще стане светло и всички ще видят Христа, облечен в слава и великолепие.

„Може ли сляп сляпаго да води?“ Докато сляп сляпаго води, никакво развитие не може да се очаква. Мислете за развитието на вашия ум, за културата на Любовта. Радвайте се, че ви очаква светло бъдеще и велика работа. Светът се нуждае от добри майки, бащи, учители, проповедници, съдии, техници и други. Светът се нуждае от всички занаяти, но не и от гробокопачи.

Направете следния опит: всяка сутрин, като ставате от сън, задавайте си въпроса: „Добър ли съм, или не съм? Умен ли съм, или не съм?“ Ако си отговорите положително, пожелайте да проявите Доброто и Разумността в своята пълнота. Ако си отговорите отрицателно, не се самоосъждайте, но започнете да работите върху себе си, за да проявите това, което Бог е вложил във вас.

Сега аз ви задавам въпроса: виждате ли ме, или не ме виждате? Ако кажете, че ме виждате, пожелavam ви до година да прогледнете, да ме видите още по-добре. Да се отворят очите и ушите ви, да виждате и чувате добре, за да разберете кое е право и кое не е, и да поставите всяко нещо на своето място в своя ум и в своето сърце. Това изисква Новата култура, която иде вече на Земята.

10 юни 1917 г., София

ДОВЕДЕТЕ ГО

И рече им: Идете в срещното село, в което щом влезувате, ще намерите жребе вързано, на което никой човек не е никога възсядал; отвържете го и го доведете.

От Лука 19: 30

Задава се въпросът: защо Христос не е влязъл в Йерусалим на кон, а е възседнал ослица? На този въпрос може да се възрази с друг: не можа ли Христос да влезе пеш в Йерусалим, а трябваше непременно да възседне нещо? Христос не можа да влезе пеш в Йерусалим – защо? Йерусалим е предел между физическия и Духовния свят. Следователно както Ангелът не може да слезе на Земята без тяло, така и Христос, като дойде до границата на физическия свят, трябваше да намери отнякъде ослица и с нея да влезе в Ерусалим.

Значи оселът е емблема, символ на нещо. Това ще разберете само когато се заемете с изучаването на дълбокия смисъл на Природата, както Бог я е създал, а не както сегашните учени я разбират. Малко хора разбират какво нещо е оселът, т.е. магарето. Повечето го вземат за символ на упоритост и се смеят, когато реве. Наистина магарето има лоши черти, но има и добри черти. Ако искате да намерите чиста, здравословна вода, не търсете специалист, но се качете на едно магаре и се оставете на него – то ще ви покаже къде има чиста вода. Това се препоръчва и от хигиенистите, и от лекарите. Ако водата е нечиста, те съветват хората да я преваряват, да убият всички бацили в нея, носители на опасни болести. Магарето казва: „Наместо да преварявате водата, елате с мен, аз ще ви покажа къде има чиста вода. Не е време днес да изразходвате дърва и въглища да преварявате водата, когато в Природата има чиста, здравословна вода.“

Магарето е скромно в храната си, с малко се задоволява. Никой не може да го обвини в епикурейство. Дългите му и големи уши показват щедрост. При това магарето не се срамува да изказва мнението си. В един анекдот се разказва как магарето дало мнението си за Соломон. Трябвало всички животни да минат край Соломон и да изкажат мнението си за него. Дошъл най-последно ред и на магарето. Конят го извикал настрана и започнал да го съветва как да се държи според последните правила на етикецията. Като минало пред царя, магарето по обичая си изревало и с това изказало мнението си. Конят го попитал:

– Защо изрева? Не можа ли по друг начин да се изкажеш?

– Другояче не зная. Аз се проявявам така, както Бог ме е създал.

Някога, в далечното минало, животните били по-интелигентни, отколкото са днес. След грехопадението и те слезли по-долу, изгубили много от способностите си. Днес техният речник се състои само от звуци, нямат реч, както човека.

Христос влезе в Йерусалим, възседнал ослица. Ерусалим представлява граница, предел между два свята. За да живее на физическия свят, човек трябва да има здраво тяло, с което да си служи. Когато майката ражда, детето влиза във физическия свят, за да се учи. То се облича в плът, която го носи навсякъде, както ослицата носеше Христа на гърба си. Интелигентно е човешкото тяло, защото и клетките, от които е съставено, са интелигентни – то се управлява от специални закони. Човешкото тяло се разглежда като единица и като колективитет. Понеже то представлява ослицата, която Христос възседнал, затова трябва да бъде свободно, а не вързано.

Радвайте се, ако Христос изпрати учениците си да развържат вашата ослица, за да я възседне Той. Щастлив

е онзи, чиято ослица възседне Христос и влезе с нея в Йерусалим. Оселът символизира човешкото тяло, учениците на Христа – човешката душа, а Христос – човешкия Дух. Духът казва на душата: „Слез от мястото, на което седиш, и иди между хората, за да намериш един осел, с който да отидеш в Йерусалим, да свършиш известна мисия.” Най-добър проповедник на Христовото учение е оселът, т.е. човешкото тяло. То е инструментът, чрез който се проявяват душата и Духът.

Сегашните хора се смеят, когато магарето реве – те не знаят защо реве. Когато създал света, Бог направил първо животните, а после първите човеци – Адам и Ева. Той представил Адам на коня, за да види своя господар, но конят извикал: „Иии!“ – така изразил недоволството си, нещо не му харесало в Адам. Като видял Ева, конят извикал: „Ааа!“ – харесала му се жената. След коня магарето трябвало да си даде мнението за своите господари. Като видяло Адам, то казало: „Аа, харесва ми се този човек!“ За Ева обаче казало: „Ъъ“ – то искало да каже, че тази жена ще направи нещо, с което ще създаде нещастие и за Адам, и за себе си. Понеже конят се произнесъл добре за възлюбената на Адам, последният го възнаградил, а магарето наказал, като го обрекъл за посмешище на хората. Магарето видяло, че Ева била красива, но то спряло вниманието си на друго нещо, а именно на това, което ѝ липсвало – жената трябва да работи за придобиване на дълбочина. Магарето е правдиво, обича Истината, но човекът го наказал за искреното му мнение. Христос обаче го възнаградил, качил се на него и отишъл в Йерусалим. Понеже конят не казал Истината, Бог го назначил на служба при човека, да ходи навсякъде с него – на нивата, на война. Днес конят придружава господаря си навсякъде и с него заедно страда.

Жената трябва да работи усилено върху себе си, да се самовъзпита, за да създаде добри синове, добри

граждани. Докато не изпълни мисията си достойно, все тя ще се счита отговорна за нещастията в света. Война ли става, карат ли се хората, навсякъде търсят жената като виновница за станалото. Наистина, от жената произлиза всичко. Светът се нуждае от разумни, възпитани и благородни жени.

Христос възседна ослица, едно от поруганите животни, и с нея влезе в Йерусалим. С това Той искаше да възстанови Истината. Който прилага Истината, той ще победи – това искаше да каже Христос на хората.

Ако служиш на Бога с Дух и с Истина, малцина ще те приемат добре. Много хули, огорчения и обиди ще чуеш, но накрая ти ще победиш. Ослицата, т.е. човешкото тяло трябва да бъде свободно, за да прилага Истината, а не да бъде вързано. Магарето, което Христос яздеше, не е като днешните, да носи дърва на господаря си и да стоварват на гърба му десетки тояги. Хората се смеят на магарето, но и техният живот не е по-лек – и те се товарят като магарето и в края на краищата пак ги бият. Повечето хора днес са нещастни – защо? Не защото говорят Истината, но защото се страхуват от нея. Понеже на времето си магарето каза Истината, днес само го бият; конят не каза Истината, затова ходи с господаря си на война и там го обстрелват.

Съвременните хора трябва да мислят, да дойдат до вътрешно разбиране на нещата. Човек се нуждае от здраво тяло, на което да дава чиста вода и малко храна. Хигиена е нужна за човешкото тяло, т.е. за неговата ослица. Само в здраво тяло може да обитава здрав, велик Дух. Ще каже някой, че и в болно тяло може да живее велик Дух – това е невъзможно. Който иска да има здрав, мощен Дух, трябва да има здраво тяло. Обаче дебелината и тлъстината не показват, че човек е здрав. Здравето е в зависимост от нормалното състояние на клетките. Когато клетките на организма – нервни, мускулни, артериални –

запазват своя първичен размер и точно изпълняват службата си, човек е здрав; щом нарушат размера си и престанат да изпълняват определената им служба, човек заболява. Болният не мисли добре, не чувства правилно. Следователно ще знаете, че разположението на човешкия ум и на човешкото сърце зависят на първо място от разположението на техния осел. Какво ще бъде положението на човек, който минава с боси крака по камениста и пясъчлива местност? Той ще нарани краката си и като се върне у дома си, ще започне да говори за болестите. С това той изменя цялата философия на живота си. Каква философия има в болестите, коя е причината за болестите? Нечистият въздух, нечистата вода и лошата храна. Който иска да бъде здрав, трябва да диша чист въздух, да пие чиста вода и да се храни с чиста, лесномилаема храна и никога да не преяжда.

Въздухът има отношение към човешкия ум, водата – към Живота, а хлябът – към човешката воля. Като знаете това, ценете въздуха, водата и хляба, както цените ума, живота и волята си. Като отчупите парче хляб, кажете си: „Благодаря Ти, Господи, за хляба, който си ми дал. Искам да бъда чист и устойчив като житното зрънце.“ Вие ядете хляб, без да мислите за отношението му към вашата воля; пиете вода, без да съзнавате отношението ѝ към Живота, както и към вашето сърце. Като пиете вода и се разхлаждате, кажете в себе си: „Както водата разхлажда, така и моите чувства да разхлаждат и освежават уморения и жаден пътник.“ Ако произнасяте тези думи всеки ден, сърцето ви ще се обнови – това е един от методите, с които си служи Природата за подмладяване на човека и за повдигане на неговия дух. Чрез храната човек възпитава волята си, чрез водата – сърцето, а чрез въздуха – ума; това всеки е изпитал и проверил. Чистата храна усилва волята, чистата вода – сърцето,

а чистият въздух – ума. Дишайте чист въздух, за да опресните мислите си. Поетите са писали най-хубавите си произведения при вдъхновение, получено от красиви картини на Природата.

Желая ви още днес Христос да влезе със своята ослица във вашето тяло, както едно време влезе с ослица в Йерусалим. За някои Христос е дошъл само до Йерихонската гора, не е могъл да слезе даже до селото, защото нямат съответна за Него ослица; оттам Той се върнал назад. След всичко това хората очакват Христа да слезе на Земята да ги възкреси. Ще възкръснете, но ако сте оселът, който никога не е възсядал, освен Христос. Това значи да имате чисто, непорочно тяло. Телата на сегашните хора са нечисти, а трябва да станат абсолютно чисти – докато не се пречистят, не може да става въпрос за Възкресение. Потта на повечето хора е отровна, пълна с нечистотии; такава е и кръвта им. Това показва, че те не ядат чиста храна, не пият чиста вода и не дишат чист въздух. Заведете невярващия в някое красиво, планинско село и го хранете един месец с чиста, лека храна, с чиста вода и чист въздух и ще видите, че той ще измени мислите си, ще разсъждава по нов начин, ще стане поет.

Сегашните хора не живеят правилно и се делят на вярващи и невярващи. Първите вярват в Христа, в църквата, а вторите – не вярват. Всъщност не се знае кой е истински вярващ. Може ли да се нарече вярващ онзи, който обира, говори неверни неща и заблуждава хората? Кой лъже? Който живее в тъмнина. Обаче който живее в Светлина, никога не лъже. Кого ще лъже, може ли да лъже по-учените от себе си? Който живее между обикновени хора, може понякога да си служи с лъжата, но който живее в среда на разумни и светли Същества, никога не лъже. Ще кажете, че човек може да измени средата си, да слезе от по-висока в по-ниска – и това е възможно, но какво ще

направите, ако Духът ви се възпротиви? Човек трябва да се подчинява на повеленията на своя Дух, на своя висш ум, а не на низшето в себе си.

Съвременните хора се оплакват от живота си – защо се оплакват? Защото са объркали работите. Днес слугите яздят ослицата, а господарите вървят пеш; учениците яздят ослицата, а учителите вървят пеш. Направете обратното и животът ви ще се подобри. Господарите и учителите трябва да яздят ослицата, а не слугите и учениците. Кой управлява парахода? Капитанът, т.е. най-умният и опитен човек от екипажа. Когато Бог създал човека, най-великото си творение, Той го предал в ръцете на неговия капитан – Духа, той да го управлява. Кой управлява Природата? Великият Божи Дух, който я е създал. Не можете да се произнасяте за законите и методите на Природата, докато не придобиете нужното смирение или най-малко нужната скромност. Бъдете скромни като пчелата, за да получите Божието благословение.

Като създал цветята, Бог вложил в тях сладък сок – нектар, с който да привличат всички насекоми. След това Той извикал насекомите, бръмбарите, мушиците да се произнесат за Неговата работа. Всички насекоми и бръмбари се изредили пред Господа и казали мнението си по въпроса. Единствена пчелата останала настрана, без да изкаже мнението си. Бог я запитал: „Защо стоиш настрана и нищо не казваш?“ Тогава тя се обърнала към Бога с думите: „Господи, сприхава съм по характер, а някога обичам и да жилия. Дето намеря човека, мога да го ужилия. Като кацвам от цвят на цвят, ще срещна човека, надвесен над цветята, и ще го ужилия.“ Бог ѝ отговорил: „Понеже само ти призна своята слабост, на теб възлагам изкуството да събираш сладкия сок от цветята и да правиш от него мед.“ Както между животните, така и между хората, срещате едни, които обичат да се превъзнасят, и

други, които признават слабостите и погрешките си и са готови да се изправят. На тях повече се разчита и се възлага по-сериозна работа. Те са скромните хора в света, които ще придобият смирението.

След грехопадението хората се развалили и толкова изопачили, че Бог решил да изпрати потопа за пречистване на човечеството. Когато дошъл денят, в който Ной трябвало да спре на някоя планина с ковчега си, Бог запитал всички планини на коя от тях да стане това – Той искал да знае мнението на планините по този въпрос. Като дошъл ред до планината Арарат да каже своята дума, тя отговорила:

– Господи, малка съм и недостойна за тази работа.

– Тъкмо затова – добавил Бог – на теб ще спре Ной с ковчега си, върху теб ще се съгради новият живот.

Когато давал законите на човечеството, Бог по-искал мнението на всички планини – да се произнесат на коя от тях трябва да се извърши този акт. Една след друга планините се явявали пред Господа и давали своята кандидатура. Единствена Синайската планина останала мълчалива – защо не казала мнението си? Защото се считала малка и не толкова красива като другите. Бог погледнал благосклонно към нея и казал: „Ти ще имаш първенство пред другите, върху теб ще съгради закона Си.“

И тъй, ако искате да спре на вас Ной със своя ковчег, трябва да сте скромни като Арарат; ако искате да се поставят законите на вас, трябва да сте мълчаливи като Синай. Скромност се иска от човека – той трябва да мълчи, когато големите говорят. На Арарат спря ковчегът на Ной, на Синай се дадоха законите на Мойсей. Пчелата, която също се взема за символ, представлява човешкия ум, Арарат представлява човешкото сърце, а Синай – човешката воля. Ако сте умни, ще бъдете като пчелата и ще

събирате мед; ако имате благородно сърце, ще бъдете като Арарат и Ной ще спре с ковчега си на вас и ще ви донесе своето благословение; ако имате силна воля, ще бъдете като Синай, върху която се сложиха законите. Как ще дойде Ной със своя ковчег върху вас? Когато момата се ожени, ковчегът се отваря и синовете на Ной започват да слизат един след друг. Момата представлява планината Арарат, т.е. стария свят, а ковчегът на Ной – Божието благословение, което се излива чрез синовете Ноеви.

Човек трябва да бъде като планините Арарат и Синай, да няма високо мнение за себе си, за да разбере смисъла на Живота. Ако има високо мнение за себе си, ще живее, ще пада и става, без да разбере дълбокия смисъл на Живота. За да разберете смисъла на Живота, вашите ослици трябва да бъдат свободни. Развързани ли са вашите ослици, или още са в селата вързани? Дошли ли са учениците на Христа да искат ослицата ви? Радвайте се, ако учениците Христови са дошли за вашата ослица. И ако вашият стопанин пита защо ви е ослицата, ще кажете: „На Господа трябва.“ Ослицата е вашият Живот, който трябва да посветите в служене на Господа, на Христа. Днес всички хора се запитват кога ще се оправи светът. Отговорът е прост. Светът ще се оправи, когато хората бъдат готови да дадат Живота си за Христа. Светът ще се оправи, когато хората придобият изкуството на пчелата и скромността на двете планини – Арарат и Синай.

Малцина се стремят към скромността – повечето хора, мъже и жени, искат да бъдат орли, да летят нависоко. Добро е желанието на човека да хвърчи високо като орела, но същевременно орелът е хищник – много животни страдат от него. В умствено отношение хората се стремят към високи идеи, с които да хвърчат из пространството, но много от тях са хищнически. Влезе ли такава идея в ума ви, тя

нарушава спокойствието ви и вие губите смисъла на Живота. Следователно, ако сте нещастни, ще знаете, че орел е кацнал върху вас; ако сте щастливи, ще знаете, че пчела е кацнала върху вас. Дето ходите, все ще попадате на ароматни цветя, от които ще събирате сладък сок – кошерът ви всякога ще бъде пълен с мед, за да може господарят ви лесно да го събира и използва. Той ще събира меда и ще чисти кошерите, а вие ще се радвате – защо? Защото му донасяте известно благо.

„Доведете го“ – казва Христос. Кого да доведат? Осела. Желая всички да бъдете в храната си скромни като осела, да се задоволявате с малко, но с чиста храна и да не бъдете много възискателни към нея. Оселът има инициатива – дето го пуснат, той всякога върви напред и казва: „Аз съм проповедник на всички нови идеи и движения. Едно време казах мнението си за нещо и ме наказаха, но и сега съм готов да го кажа.“ Има хора, които за Истината всякога излизат на пръв план. Има и такива, които остават на последно място; дойдат ли до Истината, те приличат на циганина, който, когато поканвали на ядене, на пиене, всякога пръв отивал. Когато го викали за работа, той казвал: „Нека друг отиде, все аз ли трябва да работя?“ – всъщност той нищо не вършел, а само ял и пил. Така не се говори, това не е Истина. Когато го викали да яде, той казвал: „Добре, да ядем, нали сме другари“; като го карали да отиде на нивата или на лозето да копае, той отговарял: „Все аз ли трябва да работя, нека друг отиде вместо мен.“

Помнете: Истината не може да се зальже – макар и последна тя ще каже своята дума. На Земята магарето служи за посмешище на хората, но на онзи свят то заема почетно място – то стои пред вратата на Рая и дава мнението си. Ако се яви там някой мъж, който е работил и живял добре на Земята, то ще изреве: „Аа!“ Щом чуят мнението на магарето, Разумните същества

казват: „Пуснете този човек в Рая, той е от рода на пчелите.“ Ако дойде някоя жена, която като циганина само яла и почивала, магарето ще изреве: „Ъъ!“ Като чуят това мнение, Разумните същества казват: „Върнете тази жена на Земята – да си научи добре урока и тогава да дойде.“ Значи на онзи свят магарето определя кои хора са за Земята, и кои – за Небето.

Нека оселът остане в умовете ви като предмет за разсъждение. Защо именно оселът, а не друго някое животно? Защото вие сте обезценили осела и сте го направили за посмешище. Всяко нещо – камък, растение и животно – има свой скрит смисъл и предназначение, но много от тях сте обезценили. Това обезценяване се забелязва не само към растенията и животните, но и към хората – едни за други те са станали за посмешище, изгубили са първичното си значение и смисъл. Днес хората се кичат с различни епитети, с което сами се подценяват. Да цапаш хората, това не е наука, нито изкуство; обаче да ги чистиш, това е велика наука.

Желая ви Христос да се качи на вашия осел, с него да влезе в Йерусалим и да викате: „Осана, благословен е онзи, който иде в името Господне и влиза в нашия храм!“ Вашата душа ще бъде свободна и ще носи нов, Божествен ред и порядък в света.

30 юни 1918 г., София

ТРИТЕ ПОЛОЖЕНИЯ

И дойде при него изкушителят и рече: Ако си син Божий...

От Матей 4: 3

Три положения има в Живота, през които човек неизбежно трябва да мине. Първото положение е изкушението, което се отнася до личния, т.е. индивидуалния живот на душата. Това се вижда от думите, които дяволът отправя към Христа: „Ако си син Божи, речи тези камъни да станат хлябове.“ Христос отговаря: „Писано е, че не само с хляб ще живее човек, но и с всяко слово, което излиза от Божията уста.“ Тук се състезават двама учени в Божественото знание – от една страна, Христос, който беше изпълтен във форма на човек, като Учител на Любовта и Правдата; от друга страна, дяволът, който също беше изпълтен във форма на човек, но изкушител. И двамата се състезаваха върху Божествената Истина, която господства в света. Дяволът казваше на Христа: „Ти си дошъл на Земята с велика мисия, но за постигането ѝ трябва да покажеш изкуство как да превърнеш камъните в хляб.“ Ако това беше станало във времето на Христа, днес нямаше да купувате хляб с купони.

Дяволът обърна вниманието на Христа върху егоизма на хората. Той Му каза, че хората са крайни егоисти и за да успяват в живота си, трябва да бъдат богати. Същевременно той Му казваше, че и в миналото са идвали Учители като Него, но не са успявали. С това той искаше да разколебае основата, на която беше стъпил Христос. Христос познаваше добре Божиите закони и не се поддаде на изкушението на дявола. Той знаеше, че камъните не могат изведнъж да се превърнат на хляб – това не е в естествения ред на нещата. При това Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето.“ Каква нужда има тогава да превръща камъните в хляб?

Той Сам е живият хляб и който Го яде, има Живот в себе си. Затова Христос отговаря на дявола: „Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово, което излиза от Божията уста.“ Какво ще стане с човечеството, ако се храни само с хляб? Ще фалира – всички хора, които от времето на Адама до сега са се хранили само с хляб, са фалирали. Ще възразите, че хората могат да се осигурят с храна и да продължат живота си. Идете на гробищата да видите доколко идеята ви е права. Няма осигурен човек на Земята. Колкото и да се осигурява, в края на краищата ще останат само сухи кости от него – всичко ще му се отнеме. Като казва, че не само с хляб може да се живее, но и със Словото Божие, Христос има предвид последствията и от двата вида храна. Той знае, че който се храни със Словото Божие, вечно живее, за него смърт не съществува. Сегашните хора търсят само физическия хляб, за него се бият, наскърбяват и огорчават. Дяволът използва това положение и казва: „Дръжте се само за хляба и за парите, всичко превърнете на хляб и на пари. Който има хляб и пари, той е осигурен.“ Това не е истина. Преди да вади такива заключения, човек трябва да разбира смисъла на нещата и да знае, че не само с хляб може да живее, но и с всяко Слово, което излиза от Бога.

Какво представлява Словото Божие? Великата разумност в Живота. То има отношение към вътрешния разумен човек, който разбира дълбокия смисъл на Божиите закони. В разговора между Христа и адепта на злото на лице излиза хлябът като израз на реалността: и адептът казва, че без хляб не се живее, и Христос поддържа същата идея. Ако е вярна идеята на адепта, че само с физическия хляб се живее, би трябвало всички хора, всички семейства да са щастливи. Всъщност не е така. Идете в някое богато семейство, дете хлябът е в изобилие, за да видите как

живеят. Там или мъжът, или жената, или децата са недоволни. Защо са недоволни, нали имат хляб, нали хлябът е носител на живота? Те са недоволни, защото хлябът не бил допечен или имало малко пясък в него, и т.н. Може ли камъкът да се превърне на хляб и да не остане малко пясък в него? Питайте химика кога реакциите стават правилно. За да се извърши една реакция правилно, непременно трябва да се получи някаква утайка, т.е. поне едно от получените вещества да бъде твърдо, нерастворимо във вода.

На искането на адепта да се превърнат камъните на хляб Христос отговаря: „Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово, което излиза от Бога.“ С други думи казано, който се храни със Словото Божие, само той може да превърне камъка на хляб. За това се изискват векове и хиляди години. На този закон се подчинявам аз и се храня с Живия хляб. Хранете се и вие с него и правете опити да разберете каква сила се крие в него.

Да направим следния опит: да тръгнем двама души на път; аз ще взема четвърт килограм хляб, а спътникът ми – седем килограма, за седем дена. След като се върнем, ще видим кой от двамата е прекарал по-добре. От опит ще се уверите, че цената на нещата не се заключава в тяхното количество. В четвърт хляб имат толкова енергия, колкото и в седем килограма – от човека зависи как ще използва енергията. Ще кажете, че това е невъзможно. Как можа Христос навремето си да нахрани петхиляден народ с пет хляба? Невъзможното за човека е възможно за Бога. Недоволството на хората прави нещата невъзможни. Ако има само четвърт хляб на разположение, човек е недоволен и се чуди как ще се справи с него. Още по-страшно му се вижда положението, ако трябва да раздели хляба си с някого. Недоволството на човека пък се дължи на кривата мярка, на кривите разбирания, с които си служи. Стомахът е място, дето

се приготвят соковете за смилането на храната, а не място за трупане на голямо количество храна. Кривото разбиране за службата и предназначението на стомаха води към недоволство, а недоволството – към изкушение. Значи първото изкушение започва от стомаха.

Три главни фактора вземат участие в човешкия живот: стомахът, белият дроб и мозъкът. Стомахът е свързан с физическия човек, белият дроб – с Духовния, а мозъкът – с Божествения. Следователно, ако разглеждате живота през окото на стомаха, ще се занимавате само с ядене и пиене, ще мислите за кокошки, агънца, масло, яйца и все към земята ще гледате – при това положение не можете да проникнете в дълбокия смисъл на Живота. Стомахът трябва да отделя сокове, необходими за смилане на храната. Преработените материали в стомаха трябва да отидат в белия дроб, да се пречистят; оттам отиват в мозъка, дето се одухотворяват и превръщат в жив хляб. Не схваща ли човек нещата в тяхната същина, непременно ще внесе личен елемент в разбирането си, а личният елемент е причина за всички спорове и недоразумения в Живота.

Мислете, както мислят добрите и възвишените Същества; мислете и като Бога. Докато мисли и чувства по своему, човек всякога ще се спъва. – „Не можем ли да мислим и чувстваме, както искаме? Не можем ли да правим, каквото желаем?“ Има неща, които не можем да направим по своя воля – защо? Защото за всеки човек Бог е начертал специфичен план – по този план трябва да върви той и да го реализира. Пътят на всеки човек е индивидуален и в него се крият условията за развитието му; за всеки човек е определено колко храна, колко пари му са нужни. Ако човечеството вървеше по пътя, който Христос му сочеше, днес светът щеше да има друг изглед. Но и сега още не е късно. Богинята на Доброто ще разруши

омърсения храм и нов, чист ще съгради. Колко пъти Бог е разрушавал еврейския храм и отново го е съграждал! Бог е разрушавал и продължава да руши храмовете на всички хора, които са ги опетнили и до днес още опетняват. Какво означава разрушаването на един храм? Смъртта на човека. Бог изпраща смъртта да разруши нечистия човешки храм, след което го изпраща в робство за десетки години. После Той му съгражда нов храм и го изпраща да живее в него, като го съветва да пази абсолютна чистота, да не го оскверни. За този храм именно е казано: „Не знаете ли, че сте храм Божи?“

Днес на хората се проповядва Божественото учение. Това учение не е секта, както някои го считат, нито някаква религия. То е Христовото учение – то е за онези, които имат дълбоко разбиране за Живота. То е за всички хора, за цялото човечество, за всички положения, за всички времена и епохи. Който се домогне до вътрешния смисъл на това Учение, той ще намери в него сила да продължи своя живот, да реши задачите си правилно.

Всеки човек се натъква на противоречия, даже Христос мина през тях. Като произнесе думите, че не само с хляб може да се живее, но и с всяко Слово, което излиза от устата на Бога, Бог Му помогна да разреши противоречията си. Дойде ли дяволът да ви изкушава, не се борете с него, но призовете Божието Слово на помощ и си кажете: „Не само с хляб може да се живее, но и с всяко Божие Слово – ще живея с Него и ще се боря с Него.“ Само така човек ще стане и физически, и духовно красив – по тяло и по ум, по сърце и по душа. Само така човек ще придобие онези елементи, които са необходими за съграждане на Новия живот.

Всеки иска да постави здрава основа на своя Живот, всеки иска да бъде здрав, разумен и добър. Мома и момък се женят: момата търси здрав, умен, добър момък, за да се ожени за него, за да постави здрава основа на живота си; и момъкът търси здрава,

разумна и добра мома, и той се нуждае от здрава основа. На болни хора не е позволено да се женят. Болестта, грехът не произлизат от Божествения свят, те са дяволски изобретения. Ще кажете, че не може без грехове и без погрешки. Вярно е, че всички живи същества грешат, но и без грях може. Грехът съществува само в човешкия свят, но не и в Божествения, дето всичко е в хармония. Значи има светове, дето грехът е изключен. Благодарение на греха, на недоволството човек се натъква на противоречия и търси причината за това въвн от себе си – в условията или в окръжаващите. Вината е в самия него, а не въвн от него. Кой е виновен за ревността на момата и на момъка, трябва ли да търсят вината въвн от себе си? Ревността се крие в човека, но външните условия стават причина тя да се прояви.

Млад, добър момък обичал една богата американка, но не се решавал да ѝ направи предложение за женитба. За да го застави да направи това, тя облякла един манекен в мъжки дрехи и го турила в стаята си пред огледалото така, че отражението му в огледалото да се вижда отвън. Това тя правела, когато възлюбеният ѝ минавал край прозореца на нейната стая. Като поглеждал в стаята и виждал, че човек стои там, ревността се пробудила в него и той започнал да си представя страшни неща. Това го заставило по-скоро да направи предложение на момата. Значи една сянка събудила ревността му и го накарала да се ожени.

Едно трябва да се знае: само един момък е определен за една мома и само една мома е определена за един момък. Ако мъжът е недоволен от жена си и жената – от мъжа си, това показва, че те са се оженили за сенките на някой образ, а не за самия образ. Всеки може да провери тази истина. И хората, и животните се лъжат от сенките. Често свинята се излежава под сянката на някоя круша; както лежи, вижда някаква

круша на земята и веднага скача да я изяде, но остава излъгана – това било сянката на някоя круша, отражение на реалността, а не самата круша. Христос не се лъжеше със сенките. Той казваше: „Човек може да се храни и да поддържа Живота си с всяко Слово, което излиза от Бога.“

Какъв е ефектът от това Слово? Който се храни с Божието Слово, има Живот в себе си. Той изпитва вътрешен Мир, подем на силите си и енергия, той съзнава, че живее. Като дойдат до Божественото учение, до учението на Любовта, великите писатели и философи казват, че за да успее в това учение, човек не трябва да раздвоява съзнанието си, но да бъде всякога тих и спокоен. Дойде ли до злото, да не го търси в Божествения свят, но да знае, че то царува в света на сенките. Безпокоите ли се, влезте дълбоко в душата си, дето са Мирът и тишината, и Словото ще ви се изяви.

Мнозина търсят смисъла на Живота в силата, в красотата, в богатството, в учеността, но и при тези придобивки смъртта ги дебне и отнася със себе си. Човек може да бъде силен, богат, учен, но не и безсмъртен. Хляб, направен от камъни, не осигурява човешкия живот – друго нещо се иска за безсмъртието. Някой иска да си направи къщичка, да се осигури – и това не е лошо. И птицата даже си има къщичка – своето гнездо, но и човекът, и птицата не са осигурени. Каква по-хубава къщичка може да съществува от човешкото тяло, има ли нещо по-сигурно от тази къща? Всеки може да ви изпъди от къща, съградена от камъни и тухли, но от вашата собствена къща – от вашето тяло никой не може да ви изпъди. Всеки сам, със своя добър или лош живот, може да се задържи за по-дълго време в своята къща или може да я напусне преждевременно. Бог изпраща човека на Земята да учи, а не да гради къщи. Така постъпват и родителите – те изпращат синовете и дъщерите си в университети да учат, а не да правят къщи и да се осигуряват със сенките на

реалността. Дръжте в ума си мисълта, че имате къща, и няма защо да се безпокоите. Може ли без къща да се живее? Ако си ученик, не ти трябва къща, има кой да се грижи за теб – който те е изпратил на училище, той ще се погрижи за къща.

Помнете: на онзи, който е възприел Словото Божие в себе си, пътят му е навсякъде отворен. Словото носи Божията Любов. Под думите *Слово Божие* Христос разбира онази Любов, която отваря на хората царската врата и за Небето, и за Земята. Това значи да бъде човек добре приет и между хората, и между животните. Който носи Любовта в себе си, не може да умре от глад; ако попадне в гора, далеч от хората, дивата коза ще му предложи млякото си, но гладен няма да остане. Едно време козите сами са услужвали на хората, но сега бягат от тях, страхуват се да не ги заколят, да одерат кожата им, а месото да използват за консерви, с единствената цел да се осигурят за по-далечно бъдеще. Консервите не са здравословна храна. Защо хората да не засеят цялата земя със Словото Божие? Мислите ли, че при това положение ще има глад на Земята, мислите ли, че тогава ще има нужда от консерви? Земята ще ражда преизобилно и всеки ще се радва на голямото изобилие. Ще кажете, че хората са лоши, че светът е лош и трябва да се осигурявате – за кой свят говорите, за вашия ли? Ако е въпрос за вашия свят, вие отдавна сте фалирали. Обърнете се към Господа и кажете: „Господи, решил съм да приема Словото Ти и да се храня с Него.“ Аз бих желал на направя опит с българите: ако приемат Словото Божие и се откажат от лъжата, от кражбата, от всички отрицателни прояви, ще им се даде такова изобилие, каквото никога не са имали.

И тъй, кого трябва да слушате? Словото Божие – то носи Живот и осмисля Живота. Бъдете готови да приемете Словото в себе си и проверявайте дали сте

Го приели, или не, дали то действа вече у вас, или не действа. Ако сте го приели, всички бедни, страдащи, болни, които влизат в общение с вас, ще се утешат. Ако не сте го приели, вие ще минете и заминете край тях, без да им дадете някаква утеха.

„Тогава Го завежда дяволът в светия град и поставя Го на крилото на храма, и казва Му: Ако си син Божи, хвърли се долу; защото е писано: На ангелите си ще заповяда за тебе и на ръце ще те подигнат, да не би да препънеш о камък ногата си.“ Това е второто изкушение на Христа от дявола. Христос му отговаря: „Писано е да не изкушаваш Господа Бога твоего.“

От гледището на висшето човешко съзнание, човек е духовно същество. Той е правоверен, намира се на крилата на храма, отдето дяволът го изкушава – кара го да се хвърли долу, да изпита Любовта на Бога. Човек влиза в пътя на Истината с желание да следва Бога, да придобие Неговата Любов. Обаче хората му казват: „Защо си се отделил от света, защо си се изолирал? Влез между хората да си поживееш, един живот ти е даден, използвай го както трябва, да не съжбялаш никога.“ Отговорете на тези хора: „Писано е да не изкушаваш Господа Бога твоего.“ Чистота се иска от всеки човек – влезеш ли в Божия храм, нищо да не искаш, нищо да не те изкушава. Влезете ли веднъж в Божествения свят, нищо да не е в състояние да ви изкара навън – който и да ви вика от света, с каквито примамки и да ви привлича, не го слушайте.

Какво дава съвременният свят на неопитните хора? Каквото дава на коня, който цял ден работи. Конят работи неуморно, а отгоре на това и камшик играе по гърба му. Вечер, като се прибере в обора, ще му дадат малко сено или ечемик. Адептът на злото, който се шири в света, постъпва с хората, както лошият господар с коня си. Кой не е бил уморен, огорчен и вързан? Цял ден работите и вечер се връщате уморени, гладни, недоволни и казвате, че светът е

лош, че животът няма смисъл. Като възнаграждение за работата си получавате торба с ечемик. Защо ви е тази торба, Бог не ви е пратил за нея. Какво да се прави тогава? Ще се държите за Божествения свят, в който сте потопени, като среда за вашата душа.

Що се отнася до света, ще гледате на него като място за прилагане на вашето знание. Като души вие сте влезли вече в Божествения свят, няма излизане от него, няма и влизане. – „Ще ни ограбят в света.“ Кой кого ще ограби? Смешно е син да краде баща си. Ако синът се осмели да краде баща си, той го поставя на изкушение. Няма защо да изкушаваш баща си, няма защо да изкушаваш Господа. Защо ще изпитваш баща си обича ли те, или не? Дъщерята и синът казват на баща си и на майка си: „Ако ни обичате, дайте ни това, което искаме“; лукаво чадо, не изкушавай Господа! Мъжът казва на жена си: „Ако ме обичаш, направи една жертва за мен“; лукави мъжо, не изкушавай Господа! Жената казва на мъжа си: „Ако ме обичаш, направи една жертва за мен“; лукава жено, не изкушавай Господа! Не търкувайте с Любовта. На никого не казвайте, ако ви обича, да направи това или онова за вас. Какво искаш да направят за теб, ако те обичат? Ще кажеш, че искаш пари да отидеш в странство да се учиш или да подобриш материалното си положение.

Бог изпраща една душа на Земята да се учи, като ѝ обещава добри условия, за да придобие знания, да се развива добре. Като тръгне за дългия си път, среща я богинята на Добродетелта и ѝ казва: „Искам да бъда служителка в твоя храм, но с условие да го пазиш чист и непокован. Ако нарушиш условието, ще го разруша, или ще го напусна.“ Душата дава обещание да пази храма си чист и неопетнен. Още в първите дни на странстването си тя забравя обещанието си. С парите, които получава, тя яде, пие, води лош живот и не учи. В скоро време изцапва храма си и сама става

причина да го напусне богинята. Едва сега съзнава какво е направила и започва да плаче и да се моли на богинята отново да се върне в храма. Тя ѝ отговоря сърдито: „Ти яде и пи, не помисли за обещанието си и измърси храма, в който служех. Не мога вече да служа в този храм. Не ми остава нищо друго, освен да го разруша и отново да го съградя. До това време ти ще пасеш свинете, за да научиш урока си, че дадено обещание пред Бога трябва да се изпълни.“ Богинята съборила храма, съградила нов и душата като блудния син се върнала пак на Земята с ново тяло, за да учи и да работи със смирение и Любов. В притчата за блудния син се казва, че бащата го приел с Любов, заклал в негова чест едно угоено теле и го оставил при себе си да работи. Телето, което бащата заклал в чест на сина си, представлява новото му тяло, което ще се съгради в бъдеще.

Всеки, който е дошъл на Земята, излиза от Бога, от своя добър, възвишен и свят Баща. Той иде на Земята да се учи, но на пътя го среща богинята на Доброто, която му предлага да стане служителка в неговия храм, с условие да пази абсолютна чистота в него. Той обещава, но не изпълнява обещанието си, за което богинята разрушава неговия храм. И до днес богинята прави същото с всички, които са дошли на Земята и са обещали да живеят в чистота и святост. Тя събаря всички нечисти храмове и отново ги съгражда, като казва на притежателите им: „Помнете, че и в миналото разруших нечистите ви храмове и отново ги съградих – същото се повтаря и днес. Пазете храмовете си чисти и святи, защото мъчно се придобива благодат и спасение.“ Тъй щото, когато някой ваш близък замине за онзи свят, ще знаете, че неговият храм е бил нечист и е трябвало да се разруши, за да се съгради отново. В този смисъл смъртта не е нищо друго, освен разрушаване на нечистите човешки храмове, с цел да

се съградят нови, чисти и съвършени. Ще кажете, че вашият близък е бил добър човек – добър е бил, но храмът му е нечист. Кой не се отвращава, когато влезе в нечиста, мръсна къща? Много мъже и жени бягат едни от други – защо? Миризливи и нечисти са храмовете им, тъмнина и хладина владее в тях; те са лишени от Светлина и Топлина – Живот няма в тях. Богинята на Доброто ги е напуснала, няма я вече там. Поради отсъствието ѝ всички хора се терзаят, недоволни са и отегчени. Съградят ли се отново разрушените храмове и влезе ли богинята в тях, хората се изпълват с възвишени мисли и чувства, радват се на вътрешен Мир и спокойствие – нищо не е в състояние да размъти техния живот. И тогава между хората и Съществата от разумния невидим свят се създава здрава вътрешна връзка.

Мнозина искат да проникнат в Невидимия свят, но за това са нужни специфични условия. Повечето хора нямат ясна представа за Живота и мислят, че като живеят на Земята, трябва да използват Живота, както разбират. Не е така, Животът може да се използва като благо за растене и развиване на човека, но не и като развлечение. Животът е свещ, за някои восъчна, за други – лоена. Не е важно от какъв материал е свещта, важно е да се запали и да гори, за да можете да четете на нейната светлина. Ако я запалите и само се радвате на светлината ѝ, без да я използвате, всичко е загубено за вас. Докато свещта ви гори, непременно трябва да се ползвате от светлината ѝ. Има ли смисъл да запалите свещта си и да излезете вън да се хвалите, че сте богати, учени, че светлината ви е голяма; ако постъпвате така, свещта ви ще изгори и вие ще останете в тъмнина. Тогава ще дойде отчаянието и безсмислянето на Живота. Нека свещта във вашия храм да гори и свети постоянно, за да четете на нея книгата на вашия Живот и да разбирате какво Бог иска да ви

каже. Само така ще разберете какво означава влизането на свещеника в Светая Светих⁴ и смисъла на думите: „Миром Господу помолимся.“

Всеки очаква мира и той е решил да дойде. Днес всеки разбира какво нещо е мирът. Ако се помолим за мир със смирение, молбата ни ще се чуе. Искаш ли да те чуе Господ, трябва да имаш Мир, смирение в себе си и каквото пожелаеш – Знание, Сила, Мъдрост, кротост, Добродетел – всичко ще придобиеш. Желая да бъдете силни в Любовта, в Мъдростта, в Истината, в Правдата и в Добродетелта, в кротостта и смирението, във вярата и в надеждата. Светът се нуждае от силни и велики хора. Това иска от вас и богинята на Доброто – тя казва: „Ако приложите добродетелите, които имате в себе си, аз ще ви ръководя и ще възнеса молбата ви към Господа.“

Дяволът завежда Христа на една висока планина, показва Му всичките царства световни и славата им и казва Му: „Всичко това ще ти дам, ако паднеш да ми се поклониш.“ Това е третото изкушение, което имал Христос. Обаче Той знае, че планината е място за общение с Бога, а не място, отдето човек трябва да се кланя, за да придобие богатства и почести. Затова Той отговорил: „Махни се, сатано, защото е писано: Господу Богу твоему да се поклониш и само нему да послужиш.“ В света всичко е на Бога, затова само на Него трябва да се кланяме. Как трябва да се кланяме на Господа? В Дух и Истина. Мнозина се срамуват да се покланят на Господа. На Бога се срамуват да се кланят, а колко пъти на ден се кланят за една служба на своя ближен, подобен на себе си. Ще кажете, че без поклони няма служба; не е така – всеки човек, който е развил своята дарба като музикант, художник, учен, писател, носи препоръката със себе си. Бог го е препоръчал още с идването му на Земята, следователно той няма защо да се кланя за служба –

неговото място е определено и той достойно го заема. Какво виждаме днес? На много места главите станали опашки, а опашките – глави. Време е вече всеки да се върне на своето място: главите – на мястото на глави, а опашките – на мястото на опашки.

На направените предложения на Христа от дявола, ако е Син Божи, да превърне камъните в хляб, да се хвърли от храма и да му се поклони, за да Му даде всичките световни царства, Христос отговаря: „Ако си Син Божи, храни се със Словото Божие; ако си Син Божи, не се хвърляй от храма да изкушаваш Господа; ако си Син Божи, само на Бога се кланяй.“ Това е зовът на вашия Баща – чувате ли гласа Му? Всички трябва да слушате гласа, който се носи от висините и казва: „Деца, какво правите, камъните на хляб ли правите, от планината ли се хвърляте, на дявола ли се кланяте?“ Това е гласът на Христа, който днес говори на много езици едновременно. Дето и да отидете – в Англия, Франция, Германия, Русия, навсякъде ще чуете Неговия глас. Всъщност един е езикът на Христа, но като минава през различните народи, Той го превежда на съответния за тях език. Аз го превеждам на български език, за което се изисква голямо изкуство.

Днешният ден носи със себе си хиляди изменили години; той носи същевременно и бъдещето. От това гледище казваме, че Христовото учение има отношение и към миналото, и към настоящето, и към бъдещето. Ако се свържете с Бога, Той ще ви прегърне, целуне и облече с нова дреха; след това ще заколи във ваша чест най-угоеното Си теле и ще ви задържи при Себе Си. Вие трябва да съзнавате новото си положение и да кажете: „Господи, не съм достоен да бъда Твой син, приеми ме като последен между Твоите слуги, да ора Твоята нива.“ Това значи да влезете в нивата на вашето сърце и да започнете да го разоравате. Бог ще ви покаже къде какво да сеете – всяко нещо на

мястото си. Всяко растение символизира известна мисъл, чувство или желание. Като разберете смисъла им и ги преведете, ще знаете с какви чувства и желания да храните сърцето си и с какви мисли – своя ум.

Чувате ли гласа на вашия Баща, който ви говори отвътре? Той казва: „Ще съблека старите ви дрипели, ще премахна нечистотиите ви, ще ви освободя от недоразуменията и омразата между вас, ще разпръсна съмненията и подозренията по всички краища на света, за да бъдат далеч от вас. Тогава ще Се вселя във вас, за да живеем всички заедно – вие, като Мои синове и дъщери, а Аз, като ваш Баща.“ Кога ще бъде това? Още днес – от вас зависи. Този ден е Божествен, без начало и без край. Човешкият ден представлява една секунда от Божествения. Щастлив е онзи, който може да прекара една секунда от Божествения ден – Животът придобива велик смисъл за него, той постепенно се изменя и става нов човек. Започнала е вече промяната с всички хора.

Като се върнете у дома си, приложете новата програма на Живота си – да работите за Бога, за своя ближен и за себе си. Това е смисълът на Христовото учение. Бъдете готови за това учение и дето ви праща Бог, там ходете. Радвайте се и за най-малкото, което можете да направите за Господа; и малкото се благославя, както голямото. Най-малката добра мисъл и най-малкото добро чувство е Светлина, ценна за вашия храм – приложете я в него, за да усилите Светлината му. Не мислете, че с богатство само можете да успявате; има богати хора в света, но малко са онези, които живеят с добри мисли и чувства. Такива хора са нужни на света – да пръснат своите светли мисли и топли чувства, за да очистят Земята. Атмосферата трябва да се пречисти и освежи. Различните болести и епидемии се дължат на човешките ежби, раздори и недоразумения. Те ще изгорят и върху пепелта им ще

израснат добрините на онези хора, които ще станат братя, а не врагове.

Иде това време и скоро е, лошото се свърши, доброто иде – тъй казва Господ. Вижда се вече краят на старото, иде началото на новото. Ще блесне красотата на Новия свят, която Бог е приготвил за онези, които Го любят. Който види красотата на новия ден, ще повярва в Господа и ще започне да Го славослови, както Отец му го е научил.

Блажени са, които видят зората на новия ден!

7 юли 1918 г., София

В ИСТИЯ ЧАС

*Защото Дух Светий ще ви научи
в истия час що трябва да речете.*

От Лука 12: 12

Много от съвременните учени, мъже и жени, имат криво понятие за духовете. Като чуят думата *дух*, изтръпват – страшно нещо е за тях понятието *дух*. Въпреки това, често се говори, че Духът на този или на онзи народ е силен, бодър; казва се още, че даден човек има благ Дух. Значи и учени, и прости си служат с тази дума. Тогава на какво се дължи този страх? Казано е в Писанието: „Начало на мъдростта е страх Господен.“ Да се страхуваш от Господа, това е начало на Мъдростта, но да се страхуваш от дух, това е невежество. Ако остане в тъмнина, човек се страхува; ако попадне на кръстопът, пак се страхува – този страх се дължи на незнание. Страхът е качество на животните: като ви срещне някое животно, гледа право в очите ви, не знае какво ще правите с него. Животните се страхуват от хората, но и хората се страхуват от животните. Казано е обаче: „Страхливият няма да наследи Царството Божие.“

Плодовете на Духа са Любов, Радост, Мир, дълготърпение, вяра, кротост, мъдрост, въздържание.⁵ Духът е най-високата проява на Бога – той разкрива световите, той носи Светлина, той е създал всичко. Доброто в света се дължи пак на Духа. Под думите *светъл дух* разбираме Същество, което е завършило развитието си още преди хиляди и милиони години. Светлите духове разбират пътя, по който съвременните хора вървят, и могат да ги упътват. Благата на физическия свят се дължат пак на Светлите духове. Светлината, от която се ползваме, не е нищо друго, освен резултат от тяхната интензивна мисъл – тя се отправя към Слън-

цето и когато се изпраща на Земята, превръща се в Светлина и Топлина.

Какво количество Светлина и Топлина ще възприеме човек, това зависи от неговия мозък. Ако той държи в главата си отрицателни мисли, вместо да всмуква слънчевата енергия, както земята всмуква водните капки, става отблъскване. Такъв човек е лишен от Светлина в мозъка си, поради което няма Живот в себе си и интензивност в мислите си. Що се отнася до живота на неговата мисъл, може да го уподобим на живота в пустинята – такъв човек отрича смисъла на Живота. Много естествено, какъв живот може да се очаква там, дето Духът не е дал нито един плод? Ако човек не яде и не пие вода няколко дена, животът губи смисъл за него; дайте му хляб и вода, животът му веднага ще се осмисли. Докато диша, човек се радва на живота; щом започне да се задушавя, животът му се обезсмисля. Значи Духът се проявява чрез яденето, пиенето и дишането.

Мнозина се запитват не е ли могъл Бог да създаде света така, че да не се нуждаят хората от ядене, пиене и дишане. Наистина, какво би представлявал светът без ядене, пиене и дишане? Кое ще бъде красивото в такъв свят? Днес дишането, яденето, пиенето представляват истинска красота в живота. Опитайте се да отнемете тази красота, за да видите какъв свят ще създадете. Смешно е положението на онези философи, които разсъждават по този начин – те не могат да преобразят себе си, а говорят за създаване на един свят от нищо и без нищо. Те приличат на онази публика, която поканила Паганини да им свири; след като изпълнил програмата си, те го запитали:

- На три струни можеш ли да свириш?
- Мога – той извадил едната струна и свирил на три.
- На две струни можеш ли да свириш?
- Мога.

- А на една струна?
- Мога.
- Без струни можеш ли да свириш?
- Мога.

Всички се приготвили да го слушат как ще свири без струни. Дълго време го очаквали да се яви на сцената, но той не излязъл. Да изисквате от цигуларя да свири без струни, това значи да се слеее с Бога – само там човек не се нуждае от струни, от цигулка и свирене.

И тъй, като се говори за Духа, не го разглеждайте като нещо, което можете да пипнете, да видите или да чуете – той не е нещо обективно. Ако искате да Го познаете в музиката, ще го почувствате в съотношението между тоновете, а не в самите тонове. Невидимото, неуловимото в музиката, в Словото, това са проявите на Духа. Дето е Духът, там има разширение, подем, Светлина, Радост, Сила, простор.

Когато кажем *Дух Свети*, разбираме съвкупност от Светли духове, свързани с Бога. Те излизат от Бога по двойки. За тях именно е казано, че са направени по образ и подобие на Бога. Като проникне в душата, Духът изглежда светъл, но сам по себе си той няма Светлина. Слънцето изглежда светещо тяло, понеже лъчите му падат на Земята, отразяват се и стават светли; всъщност Слънцето не е светещо тяло. Ако гледате Земята някъде от пространството, и тя ще ви се види светло тяло. Като се приближавате до човека, виждате го тъмен; отдалечавате ли се от него, той изглежда светъл. Поставете човека на такова разстояние от вас, на каквото Бог първоначално го е турил, и ще видите, че той е светъл и красив. На всеки човек е определено по каква орбита трябва да се движи; измените ли орбитата на неговото движение, той ще причини неприятности и на вас, и на себе си. Например момата, като се ожени, започва да заповядва на мъжа си как да се облича, какви отношения да има с хората и т.н. Тя иска да го подчини като слуга, а с това изменя орбитата

на неговото движение и причинява пакости и на себе си, и на него. Някъде мъжът подчинява жената и я прави слугиня.

Душата на човека е Божественото начало в него – никой няма право да я подчинява. Пазете Свободата на душата си. Бъдете готови да умрете за нея, но да не я заробвате. Който заробва душата си и който заробва душата на ближния, и двамата са крадци и разбойници. Бог гледа на тях с недоволство. Съвременното общество се нуждае от хора с велики души, които не мислят само за осигуряване. Защо ще се осигурявате, когато всичко е във ваши ръце? В Природата има изобилно хляб, изобилно енергия, човек лесно може да се прехрани.

Казано е в Писанието: „Дух Свети ще ви научи в истия час, що трябва да речете.“ Понеже Духът е тясно свързан с човешката душа, той учи ума и сърцето как да се проявяват. На български език думата *дух*⁶ се пише с четири букви. Буквата *Д* представлява триъгълник, който уравновесява противоречията. За триъгълник, в който силите се уравновесяват, няма невъзможни неща – затова е казано, че за Бога всичко е възможно. Буквата *У* има отношение към човешкия ум; в тази буква има една равнодействаща сила, която уравновесява противоречията, произлизащи от ума. Буквата *Х* означава човешките чувства; тя е образувана от буквата *С*, взета в право и обратно положение. Буквата *С* изразява закона на Луната, която в двадесет и осем дена се пълни и изпразва. Човек трябва да научи законите как да се пълни и изпразва. Да изпразваш сърцето си от нечистотиите на живота и да го пълниш с плодовете на Духа, това е велика наука, до която човек трябва да се домогне. Последната буква *Ъ* означава закон на Божествената хармония. В заключение казвам: Духът е онази мощна сила, която регулира ума, сърцето и волята на човека.

„Дух Свети“ – думата *свят* означава душата, с която човек е свързан. Апостол Павел казва: „Нито жена без мъж може, нито мъж без жена.“ Бог не приема

нито жената без мъж, нито мъжът без жена. Казано е още, че ако жената напусне мъжа си, а мъжът – жена си, няма да бъдат приети в Царството Божие. Напуснат ли се мъж и жена, смърт ги очаква – защо е така? Защото мъжът представлява Духът и умът, а жената – душата и сърцето. Какво ще остане от човека, ако го напусне Духът и умът, или душата и сърцето? Той непременно ще умре. Следователно, ако нямаш чувства, и мисли няма да имаш; ако нямаш мисли, и чувства нямаш. Ако имаш душа и Дух, ще имаш и чувства, и мисли, и постъпки.

„Духът ще ви научи“ – това значи, че хората са дошли на Земята да се учат. Радвайте се, че има кой да ви учи. Необятна е Вселената, тя дава условия и възможности на всички хора да се учат. Пред човека се открива велико бъдеще, с велики възможности. Трябва ли тогава жената да се пита какво да прави с мъжа си и със своя син? Трябва ли мъжът да се пита какво да прави с жена си и със своята дъщеря? И единият, и другият трябва да обичат. Плодовете на Духа са Любов, Радост и Мир – люби, радвай се и носи мир. Кажете ли жената, че не може да обича, тя е жена без мъж; кажете ли мъжът, че не може да обича, той е мъж без жена. Кажете ли някой, че не може да люби, той е мъж или жена разведена; той е паразит, с който лесно се справят – турят го на пръста си, чукват го и го хвърлят вън. В което общество и да влезе, темел няма да хване; на което дърво и да се качи, плод няма да намери.

Велико е учението на Духа – то обединява членовете на семействата, на обществата, на народите. Величието на народите се крие в техния Дух – колкото по-велик и мощен е Духът на народа, толкова по-светло бъдеще го очаква. Какъв е Духът на сегашните народи? Строг и войнствен. Обаче Бог е решил да подложи човечеството на голямо пречистване, да не остане в света нито един лъжец и крадец. Единстве-

ното спасение за тях е покаянието. Те трябва да се обърнат към Бога и да искат повече Светлина, да видят погрешките си и да се изправят.

Какво се изисква от сегашните хора? Градеж, творчество. Те трябва да приложат Любовта и Обичта. Умрелите трябва да се съживят и възкръснат, а живите да изправят погрешките си и да се обновят. Кой ще съживи и възкреси мъртвите? Духът. Кой ще обнови живите? Духът. Той ще ги научи да живеят в чистота и святост. Той ще ги научи как да работят, за да придобият плодовете на Духа. – „Как можем да бъдем щастливи?“ – На този въпрос отговарям: вода газите, жадни ходите; хляб носите, гладни стоите. Не питайте как се пие вода, но гребнете с ръцете си от извора и пийте; не питайте как се яде хляб, но вземете едно парче от кошницата и го изяжте.

Един градинар набрал от най-хубавите си череша в една кошница, за да ги занесе на царя в знак на високо уважение и почитание. Той сам тръгнал да ги носи. Денят бил горещ, слънчев и за да се разхлади, от време на време хапвал по една череша. Докато стигнал при царя, останала само една череша, но той си казал: „Хубава е черешата, заслужава да я предложи на царя.“ Най-после се явил пред него и му поднесъл последната, но най-хубавата череша. Царят приел черешата, погледнал я оттук-оттам и попитал градинаря: „Как се яде този плод?“ Градинарят взел черешата, турил я бързо в устата си, за да покаже на царя как се яде. Царят разбрал как се яде череша, но за него не останало нищо. Той не могъл да направи опит, да види дали е разбрал как се ядат череша. Няма защо да питате как се ядат череша. Като ви предлагат, ще вземете черешата и ще я турите в устата си – тя сама ще ви покаже как се яде.

Мнозина постъпват като царя, запитват как се прави едно или друго нещо, как се яде, и без да правят

опити, казват, че това не могат да направят, онова не могат да направят. Докато търсят път да постигнат нещо, докато мислят, ще се намери някой, който ще избърза – той сам ще направи опита и ще се ползва от резултата. Никога не казвайте, че не можете да направите това или онова. Буквата *н* е знак на противоречие, обаче противоречието се решава с частичката, която съединява двата противоположни бряга на буквата *н*. Щом някой ви предлага една хубава череша, вземете я, изяжте я и противоречието само по себе си ще се разреши.

„Духът ще ви научи“ – на какво ще ви научи? Да тъчете своите мисли и чувства, да образувате от тях платна, от които да шиете умствените и сърдечните си дрехи. Преди да ушиете дрехите си, ще избелите платната, за да станат чисти, да светят отдалеч. Каква по-велика наука можете да желаете? Някои искат да видят Духа, който ги учи – и това е възможно, но преди всичко трябва да обичате плодовете на Духа и да се стремите към тях. Ако искате Любовта на някое семейство, обичайте първо децата им – чрез децата ще се сблизите с родителите. Вие искате Бог да ви люби, да се ползвате от Неговата Любов. Как ще ви обича Бог, когато биете децата Му? Който се стреми към Духа, първо трябва да обича неговите деца, т.е. плодовете му. Щом обича плодовете на Духа, и Духът ще го обича и посещава. – „Къде е Духът, искаме да Го видим.“ Чудни са хората, които търсят Духа вън от човека. Аз, който ви говоря, какво съм? Вие, които ме слушате, какво сте? Ако разбирате това, което ви говоря, ще разберете и Духа, и той ще се прояви и чрез вас. Ако аз говоря разумно, а вие се повдигате от мисълта ми, това показва, че Духът действа чрез мен.

За да се прояви Духът на Земята и да бъде разбран за вас, той е минал през няколко среди, т.е. обвивки. Това е необходимо, за да намали той силата на Светлината и трептенията си, да станат поносими за вашата нервна система. Който възприема

Светлината и трептенията на Духа, той се свързва с него. С други думи казано, когото Духът е посетил, той коренно се изменя. Това не значи, че е заминал за другия свят, но той се намира в положението на мома, която среща възлюбения си. Години наред тя е очаквала възлюбения си и като го срещне, напуска баща си, майка си, братята и сестрите си и тръгва с него. Преди да срещне възлюбения си, момата се е чувствала като в окови; щом срещне възлюбения си, т.е. Духа, тя хвърля оковите и се радва на свободата си – Духът я учи и освобождава от ограниченията. Ще кажат някои, че това е заблуждение. Кой каквото ще да казва, Духът знае Истината, а душата търси Знанието и Свободата. Щом го намери, тя от нищо не се стеснява – тя се е домогнала до реалността на Живота. Нека реалистите кажат кое е реалното в техния живот. Ако изядат една вкусна ябълка, от която са доволни, това реалност ли е? Ако ядат по три пъти на ден и пият вода по няколко пъти, това реалност ли е? Ябълката изядат, по три пъти на ден ядат, но пак са недоволни. Ако яденето и пиенето е реалност в живота, защо сте недоволни? И в яденето, и в пиенето има нещо реално, но за да разбере смисъла на нещата, човек трябва да не яде и да не пие вода няколко дена. Докато яде много и пие много, той не може да разбере какво представлява Духът.

Храната и водата са необходими елементи за човешкия организъм, но когато са в определено количество. Увеличат ли се повече, отколкото трябва, те образуват около човека тъмна атмосфера, през която лъчите на Духа не могат да проникват. Това състояние създава мрачни мисли и чувства в човека – настроението му се изменя и той губи разположението на духа си. За да излезе от това състояние, в помощ му иде Любовта – тя отваря сърцата на всички хора, и на богати, и на бедни. Богатите отварят складовете и хамбарите си за бедните и страдащите и казват: „Елате, братя, нека всеки вземе

от това, от което има нужда. Досега бяхте в ограничения и лишения, но дойде краят на купоните.“ Човешкият ред се замества с Божествен. Човешкият порядък е само външен; дойдете ли до вътрешната му страна, там владее пълен безпорядък. Турете вътрешния Божествен порядък към външния човешки порядък, за да дойдете до истинската хармония на Живота.

„Духът ще ви научи“ – на какво ще ви научи? Да хармонизирате мислите и чувствата си. Хармонията носи Радост за човешката душа. Който се е хармонизирал, той не прави разлика между хората – на всички се радва, на всички се усмихва, към всички отправя мил поглед. Защо ще гледаш ближния си сърдито и с гняв, виновен ли е той за твоето неразположение? Ако си богат, не се сърди на никого, но извикай бедния у дома си и му кажи: „Братко, извини ме, че досега не съм влизал в положението ти – гладувал си, но аз не съм те разбирал. Сега вземи от житото и брашното ми колкото искаш.“ Ще кажете, че човек трябва да се осигури, да бъде готов за тежките времена. На Земята човек не може да се осигури. Какво осигуряване е това, при което смъртта следва човека? Осигурен ли е умрелият? Гробищата са пълни с такива осигурени. Освен сухи кости и празни черепи, нищо друго няма там. Христос казва, че Дух Свети говори само на пълни глави, а не на празни.

Казано е в Писанието: „Събирайте съкровища за небето, дето нито молец ги яде, нито ръжда ги разяжда.“ Къде ще се турят тези съкровища? В сърцето. Следователно отворете сърцата си за съкровищата на Небето, т.е. за плодовете на Духа. Отворете сърцата си за плодовете на Духа, за Божията Любов и ги вложете във вашата съкровищница горе на Небето. Бъдете щедри и от нищо не се страхувайте. Трябва ли да си внушавате мисли и чувства, които да ви плашат? Толстой разправя как един човек си внушил

мисълта, че е направен от стъкло, и се страхувал да не падне и да не се счупи на дребни частици. Тази мисъл работила усилено в ума му, докато станала неразделна от него. Той живял с голям страх, докато наистина един ден паднал на земята и умрял – сърцето му се пръснало.

Много от сегашните хора живеят със страх да не се счупят, да не стане нещо особено с тях – това е страхът от смъртта. Какво всъщност е смъртта? Напускане на стария мях и влизане в нов. Истинският човек е Духът, висшето съзнание в човека, което не се мени, което никога не умира. Висшето съзнание го има във всички живи същества: в човека то е слязло вече и действа отблизо, а в животните не е слязло още, то е далеч от тях и в редки моменти се проявява. Един ден, когато хората поемат Божествения път и тръгнат нагоре, тогава висшето съзнание ще слезе в животните и те ще заживеят по-съзнателно, отколкото се проявяват днес. Защо трябва да слезе висшето съзнание? За да се прояви Бог.

Ще ме запитате отде зная това. Аз превеждам това, което чувам да се говори горе, не говоря по своя инициатива, от мен измислени неща. Много неща чувам, но не мога всичко да превода. Езикът на съвременните хора е лишен от пластичност и музикалност, необходими качества за предаване на Божествените мисли. За да възприемете мислите на Възвишените същества, на Ангелите, трябва да живеете в абсолютна чистота и святост; с други думи, трябва да живеете в света на Любовета.

Като слушат днешната беседа, някои си мислят какво ли ще им говори следния път, от кое вино, от кой пелин ще им дам да пият. Никакво вино не даваме, ние не искаме пияни хора, но трезви, на които даваме само чиста, кристална вода. Като пиете от водата, която ви давам, ще се освежите, ще угаложите жаждата си, а

някои ще се изпотят, ще пречистят кръвта си.

Христос казва: „Дух Свети ще ви научи в истия час“ – това се иска днес от всички хора. Когато Духът ви научи какво трябва да правите, тогава светът ще се радва на добри синове и дъщери. Тогава светът ще се радва на добри проповедници и учители, на добри управници, съдии и други. Не дойде ли Духът да научи хората какво да правят, не може да се говори за никакво възпитание – за дресировка може да се говори, но не и за възпитание. Влезе ли Духът в майката, тя ще разполага с нови методи за възпитание – чрез майката Духът ще действа и в децата. Ако момъкът и момата от детинство още слушат Духа, като се оженят, те ще се радват на плодовете на Духа. Как се женят хората днес, вие как сте се оженили? Бих желал българите отново да се оженят и аз да ги венчая. Време е старите, незаконни бракове да се разтурят и да се образуват нови бракове, основани на Любовта. Тогава ще видите какви синове и дъщери ще се родят от браковете на Любовта. Децата ще бъдат чисти, святи като своя Баща – Духът. Обществата ще бъдат образувани от членове, които живеят в чистота и святост. Какво повече може да се желае в този свят? Да имате синове и дъщери, родени от Духа, това е най-великото благо, към което човек се стреми. Реалното, същественото нещо в света е Духът.

„Дух Свети ще ви научи на всичко“ – той носи Светлината в света, която открива всички пътища на човека. Как ще познаете присъствието на Духа? Когато се чувствате силни по мисъл и по чувства, това е присъствието на Духа във вас. Когато сте тъжни, скръбни, обременени и скръбта ви се смени с Радост, това е Духът, който ви е въздействал. Когато сте в безизходно положение и излезете от него, това е помощта на Духа. Духът следва всяка стъпка на хората, но повечето от тях са слепци, не Го виждат;

някои Го напипват само, а малцина Го виждат. Дето Светлината на Духа прониква, там има мисъл, разсъждение, виждане. Там е изключено всякакво съмнение и подозрение, всякакво колебание. Трябва ли сегашният човек да се блъска в стените на съмнени-ята и да се заблуждава?

Един млад момък, на име Стоян, отивал от селото си за града. По едно време се почувствал малко уморен и решил да си почине под сянката на едно дърво. Той вързал магарето с юлара за дървото, облегнал се и задремал спокойно на сянка. През това време няколко немирни деца се приближили до дървото, развързали магарето, оставили само юлара и си отишли. Като се събудил, Стоян видял, че магарето го няма, само юларът останал вързан за дървото. Той се замислил и си казал: „Ако съм Стоян, изгубих магарето; ако не съм Стоян, спечелих един юлар.“ Някои философи изпадат в положението на Стоян и си казват: „Ако сме истински философи, изгубихме магарето; ако не сме философи, спечелихме един юлар.“ Човек не трябва да се заблуждава, нито да се съмнява в себе си. Ако е Стоян, изгубил е магарето; ако не е Стоян, пак нищо не е спечелил – какво ще прави само с юлара без магаре? Много хора губят своите магарета и след това се объркват – те ли са, или не са. Няма защо да се обърквате и съмнявате в себе си, но ще бъдете внимателни, за да не заспivate дето трябва и не трябва. Като отиваш да продаваш магарето си, не трябва да спиш, ще бъдеш с отворени очи.

Христос казва: „Дух Свети ще ви научи на всичко.“ Под думата *всичко* разбираме, че Той ще научи хората как да придобият плодовете на Духа. Знайте, че Духът е реалното, на което дължите всичко. Търсете Духа във всяка велика проява и разчитайте на неговата помощ. Мощно нещо е Духът – дето влезе той, всичко преобразява. Под влиянието на Духа и лошият човек

става добър, и змията става кротка. Ако нахраните добре грешния, лошия човек, и той ще стане добър, няма да причинява пакости. Онези, които е озарил Духът, трябва да работят за повдигането на бедните, на страдащите, на грешните. Не презирай падналия, но му помогни да стане. Не презирай животните, които ходят на четири крака – благодарение на тях вие сте сити и нахранени, те влачат ралото по нивите заради вас. И животните, и грешниците вършат някаква работа, от която мнозина се ползват. Затова от Божествено гледище няма грешници – има непробудени съзнания, незрели плодове, но грешници няма. Влезте в положението на грешника и вижте как той се мъчи. Като сгреша, той е недоволен от себе си, страда и сам се наказва. Обикнете грешника, за да влизате в положението му и да му помагате.

„Дух Свети ще ви научи на всичко.“ Като знаете какво представлява Духът, не се страхувайте от Светлите духове. От възпътени духове може да се страхувате, но не и от не възпътени, които се отличават с чистота и святост. Светият Дух носи радост на майката, която ражда – чрез детето ѝ той я въвежда в нов живот; Светият Дух създава добри връзки и отношения между хората. Светлите духове помагат на хората да разрешат мъчнотиите и противоречията в живота си; те се наричат братя и сестри – помагачи на човечеството, те носят новата култура в света. Достатъчно е да ги призовем в името на Божията Любов, за да ни се открият. Те са избавяли и продължават да избавят хората от беди и напасти. Те са постоянно между нас, следват ни, за да ни помагат. Те са нашите Светли братя, които страдаха и се пожертваха за Христа. Днес те се жертват и за по-малките си братя, за да ги спасят.

„Дух Свети ще ви научи на всичко.“ Под думите *Дух Свети* разбираме всички светли, възвишени

Духове, които съставят едно цяло с Христа. В този смисъл Христос е колективно същество. Той казва: „Светлите духове и Ангелите постоянно слизат и възлизат.“ Те носят мир първо за балканските държави, а после за по-големите, най-после – за цяла Европа. Иде мирът, но не скоро, защото не иде с коне, нито с биволи – пеш иде той. Когато дойде мирът, ще настане голяма радост, малки и големи ще се радват и веселят.

Дух Свети иде да ви научи на всичко – слушайте неговия глас. Иде Божественият мир – той ще възкреси всички мъртви, паднали на бойните полета. Той ще възкреси всички ваши заминали братя и сестри. Носете тази радостна вест навсякъде.

Казано е в Писанието: „Ще бъде едно стадо и един пастир.“ Павел казва: „Сегашните страдания могат да се сравняват с бъдещите блага, които идат в света.“ Вдълбочете се в себе си, за да приемете Духа, да Го носите навсякъде по света – в семействата, между народите, в цялото човечество. Носите ли Духа със себе си, дето влезете, ще ви приемат с радост.

Господ да благослови всички присъстващи!

14 юли 1918 г., София

РАДОСТНИ И ТЪРПЕЛИВИ

*В надежда бивайте радостни, в скръб търпеливи, в молитва посто-
янни.*

Римляном 12: 12

„В надежда бивайте радостни.“ Надеждата е велик Божествен принцип – тя е едно от лицата на Света Троица. Вярата, Надеждата и Любовта представляват един триъгълник: Любовта стои на върха на триъгълника, а Вярата и Надеждата – от двете му страни. Вярата, Надеждата и Любовта представляват три велики света, за които всички хора говорят, но малцина ги познават. Някои познават само единия принцип, други – двата, а малко хора познават и трите. В този смисъл става дума за известни и неизвестни величини. Едното неизвестно подразбира и второ, и трето неизвестно. Думите *известен* и *неизвестен* за някои са съдържателни, а за други безсъдържателни. Кажат ли, че някой човек е известен, това значи, че всички хора го познават. Кажат ли, че е неизвестен, или никой не го познава, или малко хора го познават. Ако хората не го познават, това не значи, че той няма съдържание.

Физическият свят е известен на повечето хора, но Духовният и Божественият са известни на малцина. За последните два свята става спор – съществуват ли те, или не. Има много логически и философски твърдения и отричания за тези светове. При това, колкото са силни доказателствата за съществуването им, толкова са силни и за отричането им. Това показва, че плюсът и минусът са две равни сили в Природата – колкото е силен плюсът, толкова е силен и минусът. Че съществува физически свят, който не е нищо друго освен отражение на Божествения свят,

върху това спор не става, защото той е близо до нашите очи и до останалите сетива, и ние непосредствено го възприемаме. Божествения свят обаче не виждаме, защото сме късогледни. Как ще видите този свят, когато даже на един километър не можете да виждате дребни предмети. За да видите Божествения свят, трябва да бъдете далекогледни. Като наблюдават планетите, учените си служат с далекогледни, със зрителни тръби, с телескопи. А сегашните философи седят на едно място и само разсъждават съществува ли Бог, или не, има ли друг свят, освен физическия, има ли душа и т.н. – това е гимнастика на ума. Божественият свят е толкова реален, колкото и физическият. – „Отде знаеш това?“ – Виждам. Ако вляза в Божествения свят с кучето си, аз ще видя всичко, което съществува там; кучето ми нищо няма да види и разбере. Ако отида с него да слушам лекция на някой знаменит професор, аз ще разбера всичко, а кучето нищо няма да разбере. То даже ще се смути от присъствието на много хора и ще започне далае. Че кучето не вижда и не разбира нещата, това не показва, че те не съществуват. Следователно, ако хората не виждат Бога и Божествения свят, това не показва, че те не съществуват. Как ще докажете на слепия, че Слънцето грее, че има физически свят? Той ще пипа, но всички неща не могат да се пипат. Следователно, щом хората спорят за съществуването на Бога това именно показва, че Той съществува. Не можеш да спориш за неща, които не съществуват. Всяко нещо, за което имаш каква и да е представа, близка или далечна, то съществува, то е реално.

Има реални неща, които съществуват временно, а не вечно – те са преходни реалности. Например сенките на предметите са реални само при слънчева или лунна светлина, но не и в тъмна, мрачна нощ. Значи светлината има известно отношение към сенките, защото те съществуват само при нея; щом светлината

се губи, и сенките изчезват. Каквото е отношението между светлината и сянката, такова е отношението между радостта и скръбта: колкото повече расте скръбта, толкова по-малка е радостта; колкото по-голяма е радостта, толкова по-малка става скръбта – това е закон. Значи радостта и скръбта в Живота са временни, преходни реалности. Обаче има реалности, които са вечни, абсолютни.

„В надежда бивайте радостни.“ Надеждата има отношение към физическия свят, към всички форми, които създават радости и удоволствия на хората. Надеждата е нещо реално за тях. Майката се радва на детето си, защото има форма. Като погледне на главичката, на нослето, на ръчичките, на крачката, на черните му косички, тя се радва – има нещо видимо в детето, което тя може да пипне. Отнемете ли тези неща от детето, и то изчезва заедно с тях. Щом изчезне формата на детето, също така изчезват радостта и надеждата на майката. Значи Надеждата е реалност, която е видима за физическия свят, Вярата – за Духовния, а Любовта – за Божествения.

С Вярата човек живее в Духовния свят, между Ангелите. За някои този свят не е реален, те гледат на Ангелите като на въздухообразни, недействителни същества. В действителност Ангелите са по-реални от хората; материята, с която са облечени, е по-фина, по-чиста, но и по-устойчива от тази, с която хората са облечени. С какво са облечени хората? С плът, която наричат тленна – тя е гъста, тежка. Материята на Съществата от Божествения свят, т.е. от света на Любовта, е вечна, неизменна. Като се надява, човек има стремежи в себе си, а като вярва, той живее.

„В надежда бивайте радостни, в скръб търпеливи, а в молитва постоянни“ – това е необходимо за всекидневния живот на човека. Следователно учението, което ви проповядвам, носи в себе си

положително знание; то не е схоластика, нито актърство. Не осъждам схоластиките, не осъждам и актърите, защото и те имат своето предназначение, но това са временни занятия. Трябва ли да осъждаме децата, които строят къщички от пясък и вода и мислят, че това са истински къщи? Чрез игрите децата се упражняват, развиват въображението си, но какво ще стане с възрастните, ако и те си играят с пясък и строят такива къщички? Те са минали вече този период от живота си и трябва да вървят напред.

„В надежда бивайте радостни.“ Като говорим за Надеждата, непременно трябва да се спрем и върху Вярата и Любовта. Какво представлява Любовта? Принцип на самопожертване. Бог, който се изявява в света, се жертва за малкото. Значи Любовта подразбира жертва на Великото за малкото. Вярата е принцип, който създава условия за проява на жертвата с цел да се прояви Животът. Надеждата пък е принцип, който облича нещата в съответни форми. Когато някой пита има ли Надежда, казвам: щом имаш тяло, имаш Надежда. – „Имам ли Вяра?“ – Тури ръката на гърдите си и ако чуеш, че нещо тупа, имаш Вяра. Който има сърце, има Вяра. – „Имам ли Любов?“ – На този въпрос ти сам ще си отговориш. Това е една задача, в която двете величини са известни, а само една е неизвестна – ти сам ще намериш неизвестната.

„В надежда бивайте радостни.“ Аз добавям: в Надеждата имай Вяра. Надеждата съдържа в себе си и Вярата, и Любовта. Като станете сутрин от сън, огледайте се в огледалото и кажете: „Благодаря Ти, Господи, че Надеждата е в мен.“ Какво прави кокетката? Щом стане от сън, вземе огледалото и казва: „Дали ще ме хареса някой днес?“ – Ще те хареса някой, но ако имаш Надежда. Тя прави лицето красиво, спокойно, с правилни черти. Ако очите ти са мътни, има нещо непотребно в стомаха ти. Като те прегледа лекар, ще

ти каже да поправиш стомаха си, а пък аз ще кажа да изправиш Надеждата си. Ако лицето ти е бледно, ако ръката ти е схваната или ако имаш сърцебиене, ти трябва да изправиш Надеждата си, т.е. да я усилиш. Всяка дисхармония във физическото тяло на човека показва, че Надеждата му е отслабнала, и обратно – всяка неправилна проява на Надеждата създава физическо разстройство на човека.

„В скръб бивайте търпеливи.“ Мъчно е да говориш на хората и да ги убедиш именно в това, да бъдат търпеливи в скръбта. За Бога се казва, че е дълготърпелив, но може ли човек да бъде търпелив? При това да търпи, когато страда и скърби. Колкото и да е мъчно, възможно е човек да бъде търпелив. Щом Бог е дълготърпелив, от човека се иска поне търпение. Няма същество в света, което да е понесло толкова хули, нечисти мисли и неблагоприятности, както Бога. Някой казва за себе си, че е търпелив, обаче той не се е изпитал, не се е познал. Ако търпението му се подложи на изпит, ще види, че няма търпение. Търпението се изпитва само в скърбите и страданията, в мъчнотиите. Търпелив човек е онзи, в когото умът, сърцето и волята са в пълно съгласие. Ако умът на човека върви на една страна, сърцето – на друга, и волята – на трета, той не може да бъде търпелив. И такъв човек иска да знае тайните Божии – това е невъзможно. Може ли Бог да тури скъпоценностите си в една пробита лодка и да тръгне с нея на път? След всичко това някой се оплаква, че Бог не го е посетил – как ще те посети, когато лодката ти е пробита?

Един млад момък, от едно българско село, постоянно се оплаквал на майка си, че е нещастен. – „Здрав съм, юнак съм, с мечка мога да се боря, но защо ми е това голо здраве? Пари нямам, момите не ме искат. От силата ми ги е страх, от безпаричието – също. Какво да правя?“ Един ден заболял от тежка

болест, която го държала цели три години – той отслабнал толкова много, че едва се движел. Като изгубил здравето си, започнал да мисли право и казал на майка си: „Мамо, дано Бог чуе и този път молбата ми, да ми върне здравето, че ако ще, с камъни да ме товари. Нищо друго не искам, освен здраве. Не ми трябват пари, не ми трябват моми – здраве искам.“

Днес всички хора, като болния момък, искат хляб. Отвсякъде се чува: „Хляб, хляб искаме!“ Какво нещо е хлябът? Доброто, добродетелите в човека. Дето са добродетелите, там има хляб в изобилие; няма ли добродетели, и хляб няма. Значи в Божествения свят хлябът е свързан с Доброто, т.е. с добродетелите. Търпението например е една добродетел; затова когато сте скръбни, приложете търпението си, за да опитате неговата сила и влияние. Който не прилага търпението си, прилага неволята, но тя е тежест. Неволята подразбира закона на необходимостта, а търпението – закона на Любовта. Само любещият търпи – той прилага силите на ума, на сърцето и на волята едновременно, за да обработи материята на скръбта и да я превърне в Радост. Само търпението е в състояние да превърне грубата материя на скръбта във фина – това значи превръщане на скръбта в Радост.

„В молитва бивайте постоянни“ – защо е нужна молитвата? Тя е връзка на човешката душа с възвишения разумен свят, отдето човек черпи сили за поддържане на Живота. За да се моли постоянно, той трябва да има търпение. Ако някой се разболе, веднага му препоръчват силна храна и да лежи, на слаб стомах препоръчват да пие малко винце. На болния аз бих препоръчал чист въздух, търпение и молитва. След това ще му препоръчам да съедини силите на ума, на сърцето и на волята си, за да действат едновременно и в съгласие. – „Може ли така да се лекува човек?“ Може, така е било от създаването на света. Ако днес

не е така, причината е в самия човек. Той живял така, че е разединил връзката между силите на своето тяло. За да възстанови тази връзка, той трябва да се моли и да търпи.

Молитвата е духовен процес. Каквото е дишането на физическия свят, такова нещо е молитвата в Божествения свят. Значи молитвата е духовно дишане, т.е. зреене на Божествените блага. Като отправя сърцето си към Бога, човек диша от еликсира на Живота. Прилагайте често молитвата, за да видите каква лекота ще настане в душата ви. Съвременните хора не признават Бога, не се молят и когато заболяят, веднага търсят лекар. Не е лошо да търсите външна помощ, но потърсете я, след като сте опитали други пътища. Като заболяете, обърнете се първо към Бога, после – към своята душа, и най-после – към лекаря. Вие вървите по обратен път и затова не успявате. След това се чудите защо, вместо подобрение, положението ви се влошава.

Сегашните хора се впускат в излишни разсъждения дали Бог съществува, или не, грижи ли се за хората, обича ли ги и т.н. Ако Бог не беше създал света и ако всичко, което ни заобикаля, не е Негово творение, може да се предполага, че Той за нищо не се грижи. Понеже целият свят е Негов, Той се грижи за всичко и за всички – хората, като част от Бога, интересуват и Него, и Неговите помощници, макар че те Му създават и радости, и скърби. Той всичко понася, търпи и се надява, че ще дойде ден, когато Неговите деца ще Го потърсят и признаят за свой Баща. Дотогава те ще Му причиняват големи страдания. Не става ли същото и с родителите ви? Докато свършите образованието си и стъпите здраво на краката си, вие причинявате големи скърби на родителите си. Понякога не искате да учите, те ви изпращат пари, мъчат се да изкарат повече средства, за да задоволят нуждите ви. Някога пренебрегвате техния труд и се занимавате със странични работи,

без да учите. Между родителите и децата има тясна връзка, поради което позорът на родителите е позор и на децата и обратно – позорът на децата е позор и на родителите. На същото основание нашите погрешки и скърби се отразяват и на Бога. За да се очисти светът от погрешките и нечистотиите на хората, Бог трябва да слезе на Земята, да измие децата си, да изчисти цялата Земя.

От гледището на Божествения свят, сегашните хора са още деца по на дванадесет години, които могат вече да работят. Едно време, когато хората били съвсем малки деца, две-тригодишни, Бог е бил крайно снизходителен към тях, но днес, когато са порасли, станали са дванадесетгодишни, Божественият закон се налага върху тях. Те се поставят на кръста, дето изучават двата диаметъра на кръга. Днес повечето хора носят кръста на шията си, но когато страданието слезе отгоре, те започват да плачат. Когато войникът носи кръст, това показва, че е храбър – той носи кръст за храброст и минава за герой. Защо и ти, като носиш кръста, т.е. страданието, да не бъдеш герой? Носи кръста и бъди герой! Бог дава кръстовете на хората, когато слизат на Земята, преди да са ги заслужили; като живеят известно време, те се възнаграждават едни други, дават си кръстовете за заслуга и минават за герои.

Като казвам, че хората плачат от страданието, аз не съм против плача. Напротив, който плаче, заслужава похвала. Когато поизсъхне малко, човек трябва да поплаче, да се понакваси. От време на време човек трябва да си поплаква, но цял живот да плаче, това не е естествено. И цял живот да се смее, пак не е естествено. Който само се смее, прилича на пустинник – той живее в пустинята, в която нищо не расте. Ако съм странник, предпочитам да се спра в колибата на беден човек, който поне един път през

седмицата плаче, отколкото да вляза в къщата на човек, който само се смее и никога не плаче. Така и Бог постъпва: Той посещава скръбния, обременения, нещастния човек – защо? Защото плаче, полива изсъхналите си цветя.

– „Дали, наистина, Бог ни е посещавал?“ – Той е влизал много пъти в сърцата ви. Той ви е посещавал и когато сте били радостни; щом си отиде Той, и радостта ви изчезва. Не се обезсърчавайте – щом ви е посетил веднъж, Бог ще ви посети пак. Една българска поговорка казва: Дето е текла вода, пак ще тече. Защо понякога вашето корито изсъхва? Някои ваши братя градинари са отбили вашата вода в своята градина, за да поливат зеленчуците и плодовете си. Като полеят добре градината си, те отново пускат водата да потече във вашите корита. Който няма вода, с която да услужва на другите, той трябва да почива временно поне. Някога сте скръбни, защото някой ваш брат е отбил малко водата ви; не се сърдете за това, но бъдете будни, да не оставяте мотиката си да попадне в негови ръце и да отбива водата ви. Не се карайте с хората, че ви правят понякога пакости. Вие никога ли не сте отбивали чужда вода? Фактът, че някога сте радостни, показва, че сте отбили водата на съседа си и се радвате, че ще напоите градината си. Докато сте радостни, вие не мислите, че сте причинили на някого вреда, обаче щом сте скръбни, тогава започвате да плачете и да мислите. В това отношение хората приличат на онзи руснак, който казал: „Есть деньги – Христос воскрес, нет денег – смертью смерть.“

„В молитва бивайте постоянни“ – защо трябва да бъдете постоянни в молитва? За да организирате ума, сърцето и волята си. Какво представлява Радостта? Правилно съгласуване на силите, които действат в организма. Както здравата машина се движи спокойно, равномерно, без никакво сътресение и търкане, така и човекът на Радостта се развива пра-

вилно и хармонично. Скърбта е масло, необходимо за намазване на машинните части – както не можем без машина, така не може и без масло. Значи човек не може да живее нито без радости, нито без скърби – докато е на Земята, той се радва и скърби.

Скърбта е неизбежна. Как можете да причинявате скърби и страдания на по-долностоящите от вас същества, а за себе си да искате само радости? Защо колите и избивате говеда, кокошки, агънца и свине? Както избивате и колите по-малки същества от вас, така и вие трябва да давате от месото си на други, и те да се порадват. Като турят умрелия в гроба, малките същества се нахвърлят върху него с радост, че има какво да си хапнат – те се радват на хубавата храна, която неочаквано им се полага, и бързат да я опитат. Какви песни, какво веселие става около добре опечената и зачервена кокошка! Защо такива песни и тържества да не стават между малките работници – червеи, между подземните труженици? Те разглобяват човешкото тяло, отделят една след друга тухлите и оставят само костите. После дохождат други работници творци, които започват да мислят как да съградят отново човешкото тяло. Те събират частица по частица, сглобяват ги и образуват новото човешко тяло.

Същественото в човека, т.е. неговата душа, не е в тялото му, затова понякога човек не е доволен от своята къща – от тялото си. Той намира, че тя е лишена от някои принадлежности. Мнозина са недоволни от живота си – защо? Защото доволството иде всякога отгоре, а не отдолу. За да бъдете доволни, повикайте на помощ Любовта и Вярата. С Любовта заедно ще дойдат същества от Божествения свят, а с Вярата – същества от Ангелския свят. Тези Същества, заедно с вас, ще реализират желанията ви и Надеждата ви ще се оправдава. Любовта има отношение към човешката душа, Вярата – към ума и сърцето, а Надеждата – към волята. Като знаете това, приложете Вярата,

Надеждата и Любовта в живота си, за да видите какъв ще бъде резултатът на вашия живот.

Представете си, че сте недоволни от някоя ваша мисъл или постъпка – вие се безпокоите, гневите се, ставате енергичен и търсите някого, върху когото да излеете гнева си. Ако сте баща, ръката ви ще се слага върху гърба ту на едното, ту на другото дете, а някога и върху жена ви; ако сте началник, ще тропате с ръка по масата или с крак по земята. И в единия, и в другия случай работите ви няма да се оправят. Защо не потърсите причината за недоволството в себе си, а го търсите в окръжаващите? Значи методът, който прилагате, не е правилен. Потърсете друг метод, за да се справите с недоволството си. Какъв смисъл има да употребявате едно лекарство, което влошава положението на болния? Щом сте го употребили два-три дни наред и положението се влошава, заместете го с друго, което може да подобри състоянието на болния – ще извикате друг лекар, който ще предприше друго лекарство. Докато положението на болния не се подобри напълно, вие имате право да сменяте лекарствата и лекарите. Същото правило ще прилагате и към себе си: докато не дойдете до добър резултат, ще променяте методите на своята работа. Защо трябва да удряте с ръка и с крак? Децата не се възпитават с удари и с бой. Имайте търпение да мине гнева ви и тогава, вместо да биете детето си, погладете го по главата и му кажете няколко сладки думи. Гневът се трансформира чрез работа, а не чрез удряне на масата с ръка или на земята с крак, нито чрез удряне по чуждите гърбове.

Мнозина са недоволни от погрешките си и казват, че са грешници, че са лоши хора. Ако това може да подобри човека, да го изправи, нека се нарича грешник; ако нищо не му помага, никога да не си служи с такива думи. Методите, с които хората си служат при самовъзпитанието, имат смисъл, ако

донасят желаните и очаквани плодове; не донасят ли тези плодове, трябва да се заместват с други. Ако старите методи при възпитанието и в религията не са дали добри плодове, откажете се от тях. Заместете старите методи с нови и очаквайте техните плодове. Ако посадиш плодове и зеленчуци в градината си по един начин и нямаш добри плодове, следната година приложи друг начин.

Павел казва: „Ако чрез надежда и радост животът ти не се подобри, влез в скръбта и търпението; ако и там нямаш резултат, влез в молитвата и постоянството.“ Ако някой е започнал от молитвата и постоянството, и животът му не се е подобрил, да влезе в скръбта и търпението, а оттам – в Радостта и Надеждата. При това положение непременно ще има добри резултати. Това са опитвали съществата преди вас и са придобили положителни резултати. Опитайте и вие, за да видите, че в приложението на Надеждата, на Вярата и на молитвата като методи няма изключения. Ако прилагаш само молитвата, в този метод има петдесет на сто изключения; ако прилагаш само скръбта и търпението, има двадесет и пет на сто изключения; ако прилагаш Любовта и Радостта, никакви изключения няма. В Любовта и в Радостта влизат Вярата, Надеждата, молитвата, постоянството и търпението.

И тъй, ако някой се оплаква, че работите му в семейството или в обществото не вървят добре, и мисли, че е нещастен, че съдбата го гони, нека влезе в скръбта и търпението; ако и тук не му върви, да влезе в Надеждата и Радостта; ако и тук е недоволен, да влезе в молитвата и постоянството. Скръбта и търпението, Надеждата и Радостта, молитвата и постоянството представляват три чифта тройки от три различни свята. Повечето хора са от първия свят, изучават методите, чрез които да понасят скърбите с търпение. Като изучавате скръбта и търпението на физическия свят, ще се качите в по-горен, за да изучавате съ-

отношението между формите. Тогава ще разберете защо някога лицето ви е бледо, а някога – червено; защо някога очите ви имат светлина, понякога са мътни; защо някога сърцето ви бие равномерно, а някога – неправилно. Това е наука, която можете да придобиете само на Земята. В това отношение Земята е велико училище.

Сега, като слушате беседата, не се произнасяйте как говоря, но гледайте какво върша. Силата на човека не се заключава в думите, но в делата му. Силен човек е онзи, който обръща внимание на малките неща и от тях се учи. Като видя, че две деца се бият на улицата, аз не ги отминавам, но се спирам да наблюдавам и правя преводи на всичко, което виждам. За мен е важно да видя с коя ръка скубят космите си, на коя страна ги дърпат, с кой крак ритат и т.н. Всичко това има значение – не е безразлично с коя ръка ще те удари някой човек, с дясната или с лявата. Тези неща имат отношение и до мен. Като изучавате и наблюдавате малките неща, вие ще дойдете до вътрешно разбиране на Живота.

И тогава стихът, в който Христос е казал, че ако те удари някой по едната страна, да дадеш и другата, няма значение само по буква, но и по дух. Той означава: ако не успееш в една работа с ума си, приложи и сърцето си, волята пък ще бъде прицелна точка. Ако не успееш в нещо със скръб и търпение, приложи Надеждата си и Радостта; ако и тогава не успееш, приложи молитва и постоянство. Като ви сполети някакво нещастие, не роптайте против него, но обърнете се към Бога с думите: „Господи, научи ме как да извадя повече масло от скръбта и нещастиято ми.“ Маслото представлява поуката, която можете да придобиете. Какво правите лятно време с плодовете? Пригответе ги за през зимата чрез сушене и варене.

Ще кажете, че лесно се говори, но мъчно се носят страданията. Тежко е наистина положението на хора,

които страдат – те са на голям огън. В някой дом един ден жената е на парила, а мъжът подклажда огъня, друг ден – обратно – мъжът е на парила, а жената подклажда огъня. Жената се моли на мъжа да не я пече, мъжът се моли на жената да не го пече – в края на краищата огънят не се вдига. Докато не станат чисти и не светнат, огънят постоянно ще се подклажда. Ето защо благодарете на Бога, че ви е дал такъв мъж или такава жена – да се изчистите взаимно. За вас е важно да се радвате, да търпите и да постоянствате.

От Надеждата трябва да излиза Радост, от скръбта – търпение, а от молитвата – постоянство. Защо трябва да скърбим? За да придобием търпение. Защо трябва да се надяваме? За да придобием Радост. Защо трябва да се молим? За да придобием постоянство. Ако искате да се радвате, прилагайте Надеждата; ако искате да бъдете търпеливи, приемайте с радост скръбта; ако искате да бъдете постоянни, молете се. Молете се не само за вас, но за всички. Който мисли само за себе си, нищо няма да постигне. Когато влезете в Духовния свят между Ангелите, тогава ще мислите само за себе си – защо? Защото там всички са силни, не се нуждаят от чужда помощ, обаче докато сте на Земята, ще мислите и за другите. Ако си слуга, ще мислиш за господарите си; излезеш ли от това положение, можеш да мислиш само за себе си – ти си в положението на господар, който мисли първо за себе си, а после за своите ближни. Приложете това, което ви казвам, за да видите какъв преврат ще стане в живота ви.

Някои живеят на Земята, но мислят за смъртта – страх ги е, че ще умрат. Нищо страшно няма в смъртта. Да умреш, това значи да мислиш само за себе си. Следователно, когато някой казва, че иска да живее и да мисли само за себе си, Бог веднага заповядва да го вземат в другия свят. На Земята ще мислиш за

близните си и за себе си; като заминеш за другия свят, ще мислиш само за себе си. Умрелият не мисли за другите. Смешно е, волът, който се е освободил от хомота, да мисли за господаря си – той мисли за прясна трева и за чиста вода. Умрелият, който се е освободил от Земята, мисли за възвишени неща. Онзи, който е вързан за Земята, и като умре, пак не е свободен; той сам не знае жив ли е, или умрял. Когато умрелият е дошъл до положение да мисли за по-високи неща, това не значи, че е егоист, но той иска да придобие повече богатства, че като се върне на Земята, да помага на близните си. Докато сте на Земята, ще мислите и за другите. Щом отидете на онзи свят, ще ви попитат при Бога ли искате да останете, или пак да се върнете на Земята. От отговора, който дадете, вие ще си определите мястото. Това показва, че човек иде доброволно на Земята, а не насила. Като знаете това, каквито мъчности и да имате, при каквито условия и да живеете, не роптайте – вие сами сте избрали мястото си, доброволно сте дошли на Земята.

„В надежда бивайте радостни, в скръб търпеливи, в молитва постоянни.“ Ако не сполучиш в молитвата, влез в скръбта; ако не сполучиш в скръбта, влез в Надеждата – приложете това правило за един месец. И ако имате петдесет на сто резултат, ще знаете, че сте в законите на Природата, понеже тя помага петдесет на сто във всички случаи – в болести, в мъчности, в страдания. Постъпвайте и вие като Природата: ако помогнете на един човек петдесет на сто, оставете го той сам да си помогне петдесет на сто; не помагайте на никого изцяло, сто на сто. Ако си намислил да оставиш на дъщеря си сто хиляди лева, дай ѝ петдесет хиляди лева. С каквото си решил да помагаш, като дойдеш до реализирането му, изпълни го наполовина. Забелязано е, че майките изгубват онези от децата си, които най-много обичат – те искат да им дадат сто на сто от онова,

което имат, затова Бог взема децата им при Себе Си. Не може човек да живее на Земята и да бъде сто на сто осигурен. Бог дава сто на сто, а човек – най-много петдесет процента. Някои майки уморяват децата си от голяма Любов – те ги хранят много, искат да ги задоволят напълно. Не пресищайте децата си, не пресищайте и себе си. Бъдете верни на Божествения закон, според който и малкото се благославя като голямото. Дойдете ли до човека, давайте петдесет на сто; дойдете ли до Бога, давайте сто на сто.

Жената се оплаква от мъжа си, че му дала всичко, че му станала робиня – там е нейната погрешка. И мъжът се оплаква от жена си, че дал всичко за нея, че ѝ станал роб – там е неговата погрешка. Бог не ви е пратил на Земята да ставате роби и робини. Всеки сам е виновен за своето заробване. Който не разбира закона, дава много от себе си, а после страда, че не го оценили, че не го приели както трябва. Как искате да ви приемат? Ако някой ви се усмихне, ако се поклони и стисне ръката ви, това добър прием ли е? Това е външно любезен израз, но не и вътрешен. Външният израз на нещата не е всякога чист, искрен. Турците обаче вземат външните прояви за истински и сами си създават неприятности. Ако някоя жена се усмихне случайно на някой мъж, последният мисли, че тя му дава знак, и той е готов да я обвини. Това е криво разбиране на нещата; щом разбирането е криво, то не е Божествено. Бъдете будни сами да се наблюдавате, за да не изпадате в криви прояви. Освободете се от старите навици, за да се вслушвате в това, което Бог ви говори отвътре. Когато Бог ви говори, вие изпитвате въгрешен Мир и спокойствие.

Какво е състоянието на човека, когато Бог посещава? То е подобно на зазоряването: то е все едно, че сте излезли рано сутрин на някой планински връх и оттам наблюдавате зазоряването и посрещате първите слънчеви лъчи. В този тържествен момент на

душата си вие коленичите пред Бога, повдигате очите си нагоре и произнасяте към Него благодарствена молитва. – „Какво ще кажат хората, като ме видят, че коленича?“ – Оставете хората настрана. Хората, това сте вие; това са сенките на вашето съзнание, не се страхувайте от тях. Ако се оглеждате в много огледала, много образи ще имате, но истинският образ е само един – останалите са отражения, сенки на действителния образ. Щом попаднете в благоговейно състояние, повдигнете ръцете си нагоре, минете през Радостта и скръбта, за да видите как Бог работи и наблюдава Своите създания, как те падат и стават, и как Той поправя живота им. След това повдигнете се в по-висок свят и вижте как Той живее.

Това значи да бъде човек в надежда радостен, в скръб – търпелив, а в молитва – постоянен.

21 юли 1918 г., София

СЪБЛИЧАНЕ И ОБЛИЧАНЕ

*Да се съблечете от ветхия чело-
век... и да се облечете в новия човек.*

Ефесяном 4: 22-24

Събличането и обличането представляват велики закони на развитие. Това са процеси, които се извършват и в самата Природа. Който не спазва тези процеси, сам се излага на страдания. Какво става през есента и през зимата с растенията? Постепенно събличат старата си дреха – слана попарва листата и те постепенно окапват. Ветровете оголват клоните, обрулват листата им, докато най-послед дървото се освободи напълно от старата си дреха. Щом дойде пролетта, дърветата започват да се покриват с нови листа, нови клончета израстват, нови цветове се явяват – дървото се облича с нова дреха, т.е. с нова премяна.

Ще кажете, че това е обикновено нещо. Събличането и обличането не са обикновени работи. Като отидете на черква, и там виждате същите процеси: свещеникът иде отвън със старата си, вехта дреха, но щом влезе в олгара, съблича я и облича нова, нов човек става – той се освобождава от старите листа и се облича с нови. Добре е свещеникът да не съблича новите си дрехи – щом е станал нов човек, нов да си остане. Така правят всички хора: за един-два часа през деня обличат новите си дрехи, а останалите двадесет и два-двадесет и три часа прекарват в старите си дрехи. След това се чудят защо работите им не вървят добре. Много естествено – докато сте облечени със старите си дрехи, работите ви не могат да се нареждат добре. Какво ще ви даде една стара дреха, пълна с прах, с пот и с нечистотии? Ако облечеш новата си дреха, душата ти ще се зарадва и развесели.

Какво правят момата и момъкът, когато се женят? Свалят старите си дрехи и се обличат с нови. Който ги види, радва се на новите им премени и казва: „Това са невеста и младоженец.“ Те започват добре, но не издържат докрай добре – защо? Като се върнат у дома си, събличат новите си дрехи и обличат старите, след това се чудят защо работите им не вървят добре. Сега и вие сте облечени с нови дрехи, но като отидете по домовете си, ще облечете пак старите си дрехи. Павел казва: „Съблечете се от стария човек!“ Значи събличането на старите дрехи и обличането в нови представлява новия живот, към който човек се стреми. Следователно, облечете ли се с нови дрехи, не се връщайте повече към старите.

Какво всъщност е старият човек? Това са старите мисли, чувства и желания, старите навици, старите дрехи, чиито последствия носим и до днес. Всички страдания – физически, сърдечни и умствени, всички лишения не са ли резултат на стария човек, на старото? Въпреки това чувате да казват: „Да се държим за старото“ – къде е писано това? Павел казва: „Облечете се в новия човек!“ Като чуят думата *ново* или *ново учение*, мнозина казват: „Опасно е новото учение.“ – Опасно е старото. Всъщност новото учение препоръчва на хората много прости, обикновени неща: да се облечете с нови дрехи, да се обуете с нови обувки – да станете нов човек. Кой не желае това? Ще кажете: „Отде ще дойде новото? За новото са нужни пари, средства, кой ще ни ги достави?“ Започнете от невидимото и постепенно вървете към видимото. Ако всяка сутрин, като ставате от сън, събличате старите дрехи на ума и на сърцето си и обличате нови, досега щяхте да се подновите, да станете нов човек. Мъжът става от сън сърдит, недоволен – защо? Не е съблякъл старите си дрехи. Не се сърди на мъжа си, но дай му чиста вода, за да измие краката си, отвори прозореца да подиша чист въздух, дай му нови дрехи да се облече

и виж след това няма ли да бъде доволен. Всяка жена, която отваря Божествения сандък и дава нови дрехи на мъжа си, е добра. Това обличане е психическо.

Който не знае да се облича с нова психическа дреха, всякога ще бъде недоволен и всякога ще се оплаква. Колко жени се оплакват от мъжете си и колко мъже – от жените си, само затова, че не знаели как да се обличат в нови дрехи. Ако мъжът не знае това изкуство, нека жената го облече; ако жената не притежава това изкуство, нека мъжът я облече. Обличай жена си всяка сутрин в нова дреха, и тя ще бъде добра; обличай мъжа си всяка сутрин в нова дреха, и той ще бъде добър. Жената сготвила някакво ядене, от което мъжът е недоволен – той се сърди, гневи, но след това и тя започва да се сърди, в края на краищата се явява общо недоволство. Защо жената да не изучи характера и вкуса на мъжа си и да наготви ядене, което той обича? Преди да се е върнал мъжът от работа, жената трябва да отвори прозорците на стаите, за да влезе чист въздух, да се помоли заедно с децата. Като дойде мъжът и намери стаите чисти и проветрени, децата тихи и спокойни, той ще облече новата си дреха и ще бъде доволен. Какво прави жената днес? Като види, че мъжът се разгневи, тогава проветрява стаите, тогава укротява децата. При това положение мъжът няма желание да се облече с нова дреха.

Един млад момък трябвало да пътува от едно село до друго. Пътят му минавал през една гъста гора. Баба му, като видяла, че внукът ѝ тръгва на път и трябва да мине през гората, казала му:

– Синко, ела да ти бая, че ако те срещне мечка, да не те изяде.

– Бабо, по-добре ми бай да не ме среща мечка! – отговорил засмяно внукът.

Какво трябва да прави жената, за да има мир и доволство в дома си? Като се върне мъжът ѝ от работа, тя трябва да измие краката му, да му даде нови дрехи,

да се облече и след това да седнат двамата заедно да се нахранят – така са постъпвали жените в старо време. Ако се спазва този навик и в новото време, петдесет на сто от недоразуменията в домовете щяха да се намалят. Жената счита за унижение да измие краката на мъжа си, да му даде нови дрехи да се облече. Тя казва: „Право ли е аз да се грижа за мъжа си като за дете? Той може сам да свърши тази работа.“ Право ли е жената да дава стари дрехи на мъжа си и постоянно да се карат? Ако аз съм на мястото на жената, предпочитам да съблека старите дрехи на мъжа си и да го облека с нови, да измия краката му, отколкото да се карам с него и да го оставя със стари дрехи. Съблечете старите си дрехи и облечете нови!

Ще дойде някоя жена да се оплаква от мъжа си, че обичал да гледа чужди жени, да се сърди и кара. За да не става това, съблечи старите му дрехи. Ти го оставяш със стари дрехи и той, недоволен от положението си, търси причини да се сърди и кара. Облечи го в новата дреха – в дрехата на Любовта и не мисли лошо за него. Щом мъжът има сърце, и Любов има. Понякога само обувките му са тесни и той се движи мъчно. Какво направиха китайците със своите деца? Осакачиха краката им. Понеже служат на своята стара култура, обуват момиченцата си с тесни, малки обувки, под предлог че е красиво жената да има малък крак. Всъщност причината се крие другаде. Като осакачават краката на жената, с това те искат да я задържат повече въщи, да не ходи по улиците. Обаче китайката привикна и с малките крачка да се движи свободно и да излиза, когато пожелае.

Нови дрехи, нови обувки са нужни за хората, и то широки и удобни. Ако имате мъчнотии и страдания, ще знаете, че това са старите и тесни дрехи и обувки. Старите дрехи крият в себе си отрова. Като сгрешил, човек облякъл старата дреха, пропита с отрова и нечи-

стотии. Съблечете старата дреха и облечете новата, която носи в себе си всички елементи на чистота и здраве. Новата дреха носи Радост и Веселие за човека. Като ставате сутрин от сън, облечете дрехата на Надеждата, на Вярата, на Любовта, на Истината, на милосърдието – каквато дреха ви е нужна за даден случай, такава облечете. Всяка дреха, която носи известна добродетел, е чиста, нова, здрава.

Когато ставате сутрин, мислете за всичко възвишено и благородно, за работата на великите хора – музиканти, художници, писатели и поети. Мъжът е недоволен, че жена му прегорила яденето; жената е недоволна, че мъжът ѝ не е донесъл повече месо и зеленчуци, за да готви добро ядене. Турете настрана тенджерите с прегорялото ядене, изхвърлете навън изгорелия лук, масло, а заедно с това и недоволството. Бъдете благодарни на малкото, което имате. За предпочитане е човек да остане три дни гладен, отколкото да носи в себе си недоволството от прегорялото ядене или недоволството, че малко са месото, хлябът и зеленчуците. Днес всички хора – учители, професори, съдии, свещеници, носят недоволството от прегорялото ядене; търговецът пък е недоволен, че работите му не вървят добре. Махнете недоволството от себе си, махнете тенджерата и търговията от главата си! Човек не е дошъл на Земята нито готвач да става, нито търговец – това са временни занятия за прехранване. Свещеникът е недоволен, че работата му не върви добре, професорът също е недоволен от работата си. Не се безпокойте, всичко ще тръгне добре, никой не е дошъл на Земята да става поп или професор – това са временни служби. Какво означава думата *поп*? Баща. Един Баща има в света – Господ. Всички хора са братя помежду си. Следователно, като срещнеш един човек, ще знаеш, че той е твой брат, а Бог е Баща на всички.

Съблечете старите дрехи и облечете новите. Новата дреха подразбира Любов. Облечеш ли тази дреха,

ще си кажеш, че обичаш всички хора. Кажеш ли веднъж това, ще издържаш. Да не изпаднете в положението на онзи китаец, който решил да бъде щедър, но когато една просякиня го посетила петнадесет пъти, той не могъл да я приеме повече и я изпъдил. След това казал: „Не мога повече да бъда щедър.“ Който казва, че не може да направи това или онова, той е ученик на старото учение. Ученикът на новото всякога казва *мога*. Като казваш *не мога*, ти обезсилваш Бога в себе си; като кажеш *мога*, ти Му даваш сила да се прояви.

На времето си старите дрехи са били на мястото си, но днес са тесни и неудобни. Малките дрешки отговарят на малкото дете, но ако го облечете със същите дрехи след десет години, ще го осакатите. Освободете се от старите форми, които днес не ви подхождат. Всяка мисъл, всяко чувство, всяко желание, които ви стесняват, трябва да се изхвърлят навън или да се предадат на други, които идат след вас. Като се върнете в домовете си, отворете сандъците си и раздайте всичките си стари дрехи на онези, които не са ги още опитали. Ако някой ги иска доброволно, дайте му ги; ако не ги иска, хвърлете ги или ги изгорете. Извадете новите си дрехи, облечете се с тях и кажете: „От днес обличам новата дреха – дрехата на Христа“ – това изисква Новото учение от всички. Новата дреха наричаме *дреха на Любовта*. Тя постоянно се подновява: щом я съблечете, пак нова обличате, както змията съблича една кожа и се облича в друга.

И тъй, каже ли някой, че е недоволен или неразположен, ще знае, че дрехата му е стара. Ще съблече старата си дреха и ще облече дрехата на Вярата. Ако е гневен, ще облече дрехата на Мира. Може ли толкова лесно човек да съблича старата си дреха и да облича нова? Може. Както обличате и събличате ризата си, така може да се облечете в новите дрехи на Любовта, на Мъдростта, на Истината, на Вярата, на Надеждата, на Мира и т.н. Жената облича ризата си от горе на

долу, значи тя приема идеите от горе на долу; мъжът облича панталоните си от долу на горе, така приема той идеите – от долу на горе. Панталоните са долу тесни, горе – широки; с това мъжът се пази да не влиза лошото от долния свят в горния. Но и тук дойде нова мода: недоволни от тесните крачоли, мъжете започнаха да носят панталони с широки крачоли долу.

Съблечете старите си дрехи, ушити по модата, и облечете нови, бели, чисти дрехи. Белият цвят означава Доброто. Стремете се към белия цвят, за да се свържете с Доброто. Дето видите бял цвят – на цвете, на къща, измазана бяло, свързвайте го с Доброто – така ще минавате от видимото към невидимото. Като видите някое бяло цвете, спрете се пред него и кажете: „Искам да бъда бял, добър и чист като това цвете.“ Мислете често за белия цвят, за Доброто и за Чистотата, за да се облечете в нова дреха – в дрехата на Новия човек. Това е прост метод, с който можете да си помогнете.

Ако си недоволен или неразположен, мисли за Доброто – така ще съблечеш старата си дреха и ще облечеш нова. Това знаят всички майки и бащи. Ако детето им е боледувало няколко месеца, първата им работа след оздравяването му е да го окъпят и облекат в нови дрехи; старите дрехи, с които е боледувало, хвърлят навън или изгарят. Като знаете, че старите дрехи са напоени със заразителни микроби, с лоши мисли и чувства, с отрицателни състояния, хвърляйте ги или ги изгаряйте, но никога не ги давайте на бедни. Ако искате да дадете нещо на бедния, дайте му от новите си дрехи. Някой раздава старите си дрехи и мисли, че е направил добро; той се освободил от товара си, но го прехвърлил на гърба на другия – значи той е направил добро на себе си, а не и на бедния. Ако искате да се освободите от старите си дрехи, питайте онзи, на когото ги давате, готов ли е да носи вашия товар. Ако доброволно поеме товара ви, благодарете

му за доброто, което ви е направил.

Помнете: старото не носи нещо полезно и добро за хората. То е ценно само за Природата – тя го туря на корените на своите дървета за тор. Те го всмукват, извличат потребните сокове, от които след време излизат нови листа, нови пъпки и клончета, нови цветове и плодове. Само Природата владее изкуството да превръща старото в ново. Казано е в Писанието: „Всичко, което се случва на онези, които любят Господа, се превръща на добро.“ Ще кажете, че този стих се отнася до всички християни, защото те любят Бога. Колко време Го любят? Най-много един-два часа, докато са в черква, облечени в нови, чисти дрехи; останалите двадесет и два-двадесет и три часа те са в старите си дрехи. Като разгледате отношението 1:23, ще разберете колко време сте били истински християни. Като говоря за черквата, за храма, имам предвид онова възвишено състояние на човешката душа, когато човек е готов да прояви Доброто, милосърдието и Любовта.

Като изучавам човешките мисли, виждам старите дрехи, с които ги обличат, и зная, че тези мисли няма да им помогнат. Жената седи и мисли за мъжа си, че е нервен, гневен, лош; и мъжът мисли същото за жена си. И на двамата казвам: престанете да се оплаквате един от друг, но си задайте въпроса от коя жена и от кой мъж сте недоволни – от стария или от новия. Всяка жена има двама мъже – единият е стар, а другият нов; всеки мъж има две жени – стара и нова. От кого се оплаквате – от стария мъж и старата жена или от новия мъж и новата жена? Думата *жена* произлиза от думата *зео* – живот. Лошата жена произлиза от лошия, от стария, покварен живот. Когато умът се съедини с Живота, ражда се мъжът. Следователно мъжът и жената се съединяват, за да се развият. На същото основание, ако житното зърно не се посади в земята,

нищо ново няма да придобие. Когато някой пита защо хората се женят, казвам: женитбата е необходима, за да се развиват мъжът и жената, да придобиват нови качества и да изучават Божиите закони. Може ли без женитба? В широк смисъл на думата без женитба, т.е. без развитие на Земята не може. Като е дошъл на Земята, човек се е оженил вече – Духът му се е свързал с плътта. Духът е женен за плътта. Който не иска да се жени, не трябва да дохожда на Земята. Женитбата трябва да става правилно, за да се раждат добродетели, възвишени и добри дела.

Светът се нуждае от добродетели, от велики дела. Какво виждаме днес? Светът е пълен с деца на старото, на безлюбието. И след това всички се оплакват от децата си и казват: „Не трябва човек да се жени.“ Когато направи човека, Бог го създаде мъжки и женски пол. Думите *мъжки* и *женски пол* подразбират Любовта и Обичта. Мъжът представлява Любовта, а жената – Обичта. Мъж, който не люби, не е истински мъж; жена, която не обича, не е истинска жена. Това е велика истина, която засяга едновременно и мен, и вас. Мъжът трябва да бъде облечен с нова дреха – с дрехата на Любовта, а жената – с дрехата на Обичта.

Ето защо, когато дохождат при мен мъже и жени да се оплакват едни от други, понякога съм мек и добър към тях, а понякога – строг. Когато съм строг, с това искам да им кажа да съблекат старите си и нечисти дрехи и да облекат новите: мъжът да облече дрехата на Любовта, а жената – дрехата на Обичта. Когато съм добър и мек, проявявам Божието търпение и си казвам: „Щом Бог търпи хората, и аз трябва да ги търпя.“ По отношение на мен Бог е Любов, по отношение на Бога аз съм Обич. Следователно аз трябва да дам възможност на Божията Любов да се прояви чрез мен. Само така умът ми може да бъде светъл, а Духът ми – силен и бодър. Започнете от днес

да събличате старите си дрехи, да събувате старите си обувки и да ги изхвърлите вън. Какво направи Мойсей, когато видя къпината, която гореше? Той събу обувките си, защото чу глас, който му казваше: „Събуй обувките си, защото мястото, на което стоиш, е свято.“ Бог му каза и други неща, които не са записани в Стария Завет.

„Събуй обувките си“ – каза Господ на Мойсея. Думата *обувки* е взета в широк смисъл. Човек има обувки не само на краката си, но и на ръцете, на ума, на сърцето си. Затова човек трябва да събуе обувките си и от краката, и от ръцете, и от ума, и от сърцето си. Има обувки на краката, които са тесни, и човек мъчно ходи с тях, но има обувки и на ума, които също стягат човека, не може свободно да мисли. Чувате някой да казва, че неговото верую е най-добро, най-право; да се мисли така, това значи стегнат, ограничен ум, т.е. ум, обут в тесни обувки. Едно е истинското верую, едно е правото верую; всички други са изопачени, окарикатурени образи на единния, истинския образ. Една е истинската и права религия – религията на Любовта, на вътрешното съдържание и смисъл на нещата. Тя определя връзките, които трябва да съществуват в семейството между мъжа и жената, между брата и сестрата. Една е истинската религия, т.е. едно е Дървото на Живота, но с много разклонения. За да познаете истинската религия, трябва да облечете новите си дрехи, както свещеникът облича новите одежди и излиза да служи. Защо мъжът и жената да не бъдат като свещениците, облечени в нови одежди? Като се ожени, мъжът става поп – жената го е опопила; като му роди едно дете, той става папа, т.е. баща. В този смисъл всеки човек може да бъде баща и майка, да облече новата си одежда и да служи на новото. Да опопиш мъжа си, това значи да му родиш нещо възвишено и благородно.

Бих желал всяка жена така да опопи мъжа си, че

да му роди благороден син или благородна дъщеря, облечени в нови дрехи. Като ражда, жената трябва да придобие възвишени качества, които да предаде и на мъжа си – това значи и двамата да се облекат в нови, чисти дрехи. Ако бременната жена е недоволна от своята бременност и съжالياва, че се мъчи, тя още е облечена със старите си дрехи, тя служи на старото. Бременната жена трябва да благодари на Бога, че я облича в нова дреха. Също така трябва да благодарят и мъжът, и братята, и сестрите ѝ. Така ли постъпват сегашните хора? Повечето са недоволни от идването на новото дете – те виждат, че това същество ще им създаде нови безпокойства, нови разходи и мъчности. Това са стари, търговски идеи. Долу старите идеи! Те отживяха времето си, днес те нямат никаква цена.

„Събличане, обличане.“ Когато се говори за събличане и обличане, това показва, че могат да се събличат и обличат и стари, и нови дрехи. В прав смисъл на думите *обличане в ново* човек не може да се облече в ново, докато не влезе Христос в него. Всъщност Христос, новото, Божественото Начало в човека се облича в ново, а не самият човек, облечен в плът. Плътта е старата дреха, Духът – новата. Плътта приготвя новата дреха, но не може да я облече, докато не дойде в нея Духът, Божественото начало – Христос. Същото прави и бременната жена: тя приготвя пелени, дрешки за детето, но не може да ги употреби, докато детето не се роди, не излезе на бял свят. Не можеш да станеш красив, докато не родиш една велика идея. Ти можеш да нарисуваш красива картина, да изваеш хубава статуя, да напишеш велико и ценно произведение само тогава, когато Духът отгоре е взел участие в твоята работа.

Колко години са минали от написването на Светото Евангелие? Близо две хиляди години. Тези, които са взели участие в написването му, и до днес още работят отгоре. Ето защо, като четете Евангелието, вие

се свързвате с тези, които са работили и работят върху Него. – „Тогава можем ли да се свържем с Христа?“ – Щом мислите за Него, можете да се свържете. Ако сте приели в дома си гладния, жадния, страдащия и сте го нахранили и утешили, ще мисли ли той за вас? Непременно ще мисли. Ако сте го пъдили, хокали и ругали, пак ще си спомня за вас. Значи човек може да мисли и да си спомня за вас при два случая: когато сте го нахранили и напоили добре, и когато сте го изпъдили и наругали.

Мнозина търсят Христа, говорят за Него, но не са доволни от живота си, от Бога. Те искат да имат повече богатства и блага от тези, които им са дадени. Щом роптаят и са недоволни, те са облечени в старите си дрехи – на такива хора не се дават нови дрехи. За да се облекат в Новото, те трябва да съблекат старите дрехи, да се окъпят добре. Това значи да приемат с радост Христовото учение и да са готови да помагат на бедни, нещастни и на страдащи. Те искат да станат богати и тогава да помагат на бедни и на страдащи – те и днес са богати. В който ден и час дойде в ума ви една светла мисъл и в сърцето ви – добро чувство и желание да помагате на слаби и на страдащи, благословиенето ще потече. Отворете сърцата си, за да потече от тях жива вода, която да уталожить жаждата на страдащи и обременени пътници.

Какво значи да се облекат жената и мъжът в нови дрехи? Когато мъжът се връща неразположен и гневен от работа, жената не трябва да му се сърди, но да приложи Новото учение, да смени състоянието му. Как ще приложи Новото учение? Преди да дойде мъжът от работа, тя трябва да изчисти и измие стаята, да проветри въздуха и да тури на масата три саксийки: в едната да има бяло цвете, във втората – синьо, а в третата – розово. Докато мъжът не се върне от работа, децата не трябва да влизат в стаята. След това тя да се помоли на Бога да възприеме мъжът и добродетелите, които цветята носят в себе си. Като види, че той иде,

тя трябва да го посрещне, да му предложи да измие краката му. Като мие краката му, да му напомни за неговата майка, която някога е правила същото. След това да му даде вода да измие ръцете и лицето си. Това значи обличане на дома в нова премяна.

Да облечеш някого с нова дреха, това е лесна и проста работа. Обличането с нова дреха е проста, но ефикасна формула. Днес жената се безпокои от някои мисли, мъжът – също, поради което и двамата са облечени още със стари дрехи. От какво се безпокои жената? Че мъжът гледал друга жена. Страхът не е, че той гледа чужда жена, но в лъжата: поглежда той с едното око жена си, а с другото – някоя чужда жена. Защо да не гледа и с двете очи и да каже на жена си: „Видях една твоя сестра; има нещо хубаво в нея, което ми харесва.“ Днес мъжете и жените взаимно се лъжат, скриват истината, а после се карат. Това не е християнство, това е мелене булгур на воденица. Какво благословение могат да очакват мъжете и жените, ако се лъжат и надхитряват? Ако мъжът говори истината, жената няма да се съмнява в него – тя ще знае, че мъжът ѝ гледа и чужди жени, но без лоши намерения. Трима мъже и три жени има в човека: първите са деца, нищо не разбират и не знаят; вторите знаят какво нещо е Доброто и как се прилага; третите имат Божествен произход и живеят при Бога. Така познавам аз хората, така трябва да ги познавате и вие. Това значи да се облечете в новия човек.

Старата дреха представлява земния живот, а новата – небесния. Върнете се в домовете си и облечете новата дреха на Небесния живот. Колкото пъти грешите, ще знаете, че пак ще изпълните Божията воля. – „Голям грешник съм.“ – И като грешник, пак можеш да изпълниш Божията воля – от теб зависи, от твоето добро желание и силна воля. Някой може да е праведен, но няма желание да изпълни Волята на Бога. За предпочитане е да бъдеш грешник, но да

изпълниш Божията воля, отколкото да бъдеш праведен и да нямаш готовност да изпълниш Волята на своя Баща. Някои ме слушат, но се усмихват в себе си – защо? Изказват недоверие в думите ми, не вярват, че грешникът може да изпълни Волята на Отца си. И Сара се усмихна в знак на недоверие, когато Господ ѝ каза, че ще роди син. Той я запита защо се смее, но тя скри истината и каза, че не се смее. Невъзможното за човека е възможно за Бога.

Облечете новите си дрехи и не мислете за последствията. Отворете крана на чешмата и водата ще започне да тече. Бъдете верни на процесите, с които става събличане и обличане. Ако си паднал някъде и си се окалял, върни се у дома си, съблечи старата и нечиста дреха и облечи нова. Не е достатъчно само да съзнаеш, че си сгрешил, но трябва да облечеш нова дреха. Ако днес си направил една погрешка, кажи си: „Утре ще облека нова дреха, т.е. ще направя едно добро.“ Под думата *утре* разбирам момента на изгряването на Слънцето. Доброто, Добродетелта расте при изгряването на Слънцето, през деня, а скръбта расте вечер, при залязване на Слънцето. Приложете в ума си мисълта за събличането и обличането, да расте Доброто у вас. Съблечете старата дреха от вашия ум и от вашето сърце и ги облечете с нови. Мислете всякога върху обличането ви с нови дрехи, докато тази мисъл се реализира и стане действителна. И художникът постепенно поставя своята идея върху платното, докато най-после я реализира.

Да се облечете с нова дреха, това значи да се домогнете до великия смисъл на Живота. Който се държи за старите си дрехи, той сам подписва смъртната си присъда. Цял живот той ял и пил и за нищо ново не мислил. Като си лягате вечер, обличайте нова, чиста риза, за да ставате сутрин от сън здрави и бодри. Това значи: събличайте вечер старата, нечиста дреха, покрита с прах и нечистотии от дневната работа, обле-

чете новата си дреха и така се явете пред Бога. Преди да заспи, човек трябва да е ликвидирал със старото, за да възприеме Новото и да продължи работата си на другия ден. Ако тялото ви е чисто, и сърцето, и умът ще бъдат чисти. Преди да си легнете, измийте се, облечете се с чиста, нова дреха; оградете се с Любовта, с Вярата, с Надеждата, с търпението и с красотата, и така се явете пред Господа. Сутрин, като станете, ще бъдете радостни и весели. Ако не постъпвате така, вечер ще се карате, ще спорите и сутрин ще ставате недоволни, че нямате месо и масло, че хлябът е малко, че децата нямат дрехи и обувки и т.н.

Какво трябва да прави човек, за да вървят работите му добре? Той трябва да съблича старите си дрехи и да облича нови – в това се заключава Новото учение. Като наблюдавате лицата на сегашните хора, по тях се четат несгодите, скърбите, мъчнотиите, които преживяват. За да се освободят от мъчнотиите и страданията, те трябва да приложат новата идея – да съблекат старите си дрехи и да облекат нови. В бъдеще тази идея ще се въведе и в училищата. Ако някой е болен, нека си представи, че болестта постепенно слиза надолу, докато излезе навън; шом се освободите от нея, поддържайте мисълта, че сте здрави и бодри – както мислите, така ще бъде.

В Америка една жена боледувала цели дванадесет години, обиколила всички видни лекари, пръснала всичкото си богатство за лекарства, но нищо не ѝ помогнало. Един ден чела в една книга нещо върху новата идея за събличането и обличането и решила да съблече старите си дрехи и да се облече в нови. Прегледала старите си сандъци и всичко старо изхвърлила навън. Като се облякла с новите си дрехи, моментално се почувствала по-добре. Ден след ден положението ѝ се подобрявало и в скоро време тя оздравяла напълно.

Какво правят повечето религиозни хора? Те

говорят за Христа, за нови идеи, вдигат шум около себе си. Отдалеч се чува, че някой религиозен снесъл яйце, т.е. държал някаква проповед. Яйцето е снесено, пиленцето измътено, но какво е това пиленце, то само ще покаже.

Добре е човек да слуша какво му се говори, но още по-добре е да прилага Доброто, което чува. Ако опитът му днес не даде никакъв резултат, пак да го повтори – трябва да постоянствате, докато опитът излезе сполучлив. Ще излезе някой по-силен от вас, да ви изкушава – не се обезсърчавайте. Ще минете и през съмнения, и през изкушения, но не се отказвайте от опита. Като правите някакъв опит, бъдете сам в стаята си. Така е постъпвал и Христос: когато искал да излекува някой болен, Той изпращал близките му навън и оставал сам с болния. Ще кажете, че за да повярвате в Бога, искате да видите някакво чудо. Сегашните хора вярват и без чудеса. Те са толкова вярващи, че вярата им стига до суеверие. Достатъчно е да пусна тази вечер една новина, за да се разнесе като мълния по целия свят. Хората не са лишени от Вяра, а още по-малко от вярвания и суеверия.

Едно време, когато Христос дойде на Земята, Той донесе една семка, която представляваше Новото учение, и я нарече *семка на Любовта*. Той даде семката в ръцете на евреите, като им каза: „Давам ви тази семка – да я пазите добре, да не я изгубите. Тя ще ви направи силен и велик народ.“ В началото те повярваха в Силата, която се крие в семката, и започнаха да говорят за нея на всички хора. Така тя се предаваше от ръка на ръка, от един народ на друг, докато най-после я загубиха. Загубването на семката не е нищо друго, освен забравяне – евреите забравиха за нейното съществуване. Те изгубиха вяра в нейната Сила, изгубиха търпение да чакат нейното благоволение да се прояви и казваха, че тя е обикновена семка, с обикновено съдържание. Ще кажете, че светът се е обез-

верил; не се е обезверил светът, но семката се е отдалечила от човека и продължава да обикаля всички народи. Днес Христос иде пак на Земята, носи същата семка в ръката Си, но на никого няма да я даде – Той Сам ще я посее в човешките градини, за да даде сочни, вкусни плодове. Пазете грижливо плодовете ѝ, за да можете да запазите семе от тях. Пазете новополученото семе, за да не го изгубите повторно.

Мнозина вярват в Бога, но в края на краищата искат да видят някакво чудо, да се усили Вярата им. Братя, вие сте изгубили пътя, по който семката е вървяла. Върнете се назад, за да я намерите и отново да я посадите, но не в Земята, както по-рано, а в сърцата си. Там тя ще се развие добре, ще даде сладки плодове, които ще отворят очите ви. И Ева яде от плодовете на тази семка; очите ѝ се отвориха и тя прогледна, но не в посоката на истинската Любов, а в обратна посока. Ако съвременните хора ядат от плодовете на тази семка, очите им пак ще се отворят и те ще прогледнат. Мъжът ще каже на жена си: „По-скоро дай новите, чисти дрехи, за да се облечем с тях и така да се явим пред Господа.“

Трябва ли сега хората да се питат едни други: „Обичаш ли ме и колко ме обичаш?“ Кой човек, на когото сърцето е пълно с Вяра, Надежда, Любов, с Мир и кротост, няма да бъде обичан?

„Съблечете се от стария човек и облечете се с новия.“

Желая сега на всички мъже, жени и деца да хвърлят старите си дрехи и да се облекат с нови.

28 юли 1918 г., София

ДОБРОТО ВИНО

*Ти си задържал доброто вино
досега.*

От Йоанна 2: 10

Много от съвременните хора страдат от лошото влияние на виното върху организма им. Учени хора, лекари са писали за вредното влияние на виното върху човека. Обаче виното, за което се говори в Евангелието, е представено като символ на Живота. Значи има два вида вино – ферментирало, което се взема като емблема на смъртта, и сладко – емблема на Живота. Химиците знаят състава на сладкото вино и разбират защо ферментира то: гроздовата захар в сладкото вино от действието на спиртните ферменти се разлага на спирт и въглероден двуокис; последният излита, а спиртът остава във виното и му придава упоително свойство. Всички знаят, че спиртът, който се намира във виното, е отровен – той е причина за вредното действие на виното върху човешкия организъм. В този смисъл ферментирането не е нищо друго, освен процес на разлагане, при който се образуват отровни вещества. Както виното бива сладко и ферментирало, така имаме два вида живот – сладък, в който захарта запазва свойствата си и остава неразложена, и ферментирал, в който захарта се разлага на спирт и въглероден двуокис.

Христос беше поканен на сватба в Кана Галилейска, дето превърна водата в добро вино. Какво представлява сватбата? Отглеждане на гроздето. Невестата и младоженецът са лозите, от които трябва да се роди гроздето – те трябва да внесат в него нови сладки сокове. Всяко ново учение се явява в началото на нова епоха; създаването на новото учение представлява пак

сватба. Когато се жени някой, хората се радват, но женитбата не подразбира само радост. Когато един се жени, друг умира; когато един се радва, друг скърби; ако един е сладък, друг е ферментирал.

Христос казва: „Не туряйте ново вино в стари мехове.“ Старите мехове съдържат кваса на старото вино, от което новото вино започва да ферментира и меховете се пукат. Родителите искат синовете и дъщерите им да бъдат като тях; желанието на родителите не е нищо друго, освен наливане на новото вино в стари мехове. Какъв ще бъде резултатът? Новото вино ще ферментира и ще пукне старите мехове. Как познаваме, че някоя течност ферментира? По повърхността ѝ се явяват мехурчета, които се дължат на отделянето на някакъв газ. Повърхността на течността първоначално е тиха, гладка, спокойна, а после започва да се гърчи – този процес наричаме *кипене*, *врене* или *ферментиране*. Кога се гърчи човек? Когато умира. Започне ли течността да се гърчи, да ферментира, от нея излизат нови вещества, които развалят вкуса ѝ, т.е. вътрешната хармония.

С превръщането на водата във вино, Христос посочи на човека нов метод, чрез който виното запазва вкуса си и не ферментира. Наистина, ако преварите гроздовия сок, той става устойчив, придобива имунитет и не се поддава на ферментиране; и да попадат ферменти в него, той не се разлага. В този смисъл новото учение – Учението на Любовта, което донесе Христос, представлява нов метод, чрез който човешкият Живот се предпазва от ферментиране. Какъв е старият възглед на хората за Живота? Те казват, че ферментирането е естествен процес в Живота, че човек трябва да се ражда и умира, да пада и става, да се бори, да коли животни – кокошки, агънца, прасенца. Те намират, че всичко това е в реда на нещата, че така е наредено от Бога. Всъщност на Бога и на ум не е дохождало да нарежда живота така, както философите го нареждат. Така изя-

вен, човешкият живот е дело на човешкия гений, на човека-бог, а не на онзи Бог, който първоначално е създал света. Както сладкото вино се превръща във ферментирало под влиянието на особени ферменти, попаднали от въздуха, така и естественият човешки Живот се е изопачил и ферментирал под влияние на особени елементи, създадени от самия човек.

Едно трябва да се знае: който греши, който води лош живот и ферментира, той не е с Бога. Този живот е човешки, а не Божествен. Като превърна водата във вино, Христос показва на хората, че има метод, чрез който неустойчивото може да се превърне в устойчиво и да не ферментира. Учените знаят, че причина за ферментацията на сладкото вино са особен род микроорганизми, наречени ферменти, които попадат от въздуха. Такива микроорганизми се съдържат и в Новия живот, във всяка нова мисъл и ново чувство. Като проникне новото във вас, заедно с микроорганизмите то предизвиква известна ферментация, която се изразява във вълнуване. Новото не трябва да предизвиква ферментация, но тя става по причина на неустойчивата материя, от която е направен човешкият организъм. Някъде ферментацията е на място. Например хората предпочитат квасния хляб пред безквасния; първият е по-добър за стомаха, по-лесно се смилва. Евреите пък предпочитали безквасния хляб, квасният бил даже забранен.

Председателят на сватбата, на която Христос присъствал, казал на младоженеца: „Всеки човек първо доброто вино слага, а после лошото; ти си задържал доброто вино досега.“ Когато момък срещне една мома и я възлюби, говори ѝ само хубави думи – нарича я *ангел, гълъб, божество* и т.н. Щом се оженят, и двамата отварят старите мехове и наливат в тях новото вино – те започват добре, свършват зле. Виното ферментира, започва да действа върху тях и те си разменят обидни и горчиви думи. На Земята човек

започва добре, свършва зле; в Духовния свят започва зле, свършва добре, а в Божествения свят започва добре и свършва добре. Ето защо, от гледището на по-високите светове, първо се дава лошото вино, а после – доброто. Дръжте в ума си правилото: който започва добре с вас, зле свършва; който започва зле, свършва добре. Не вярвайте на хора, които започват меко, любезно. Това не е за упрек, нито за обида, но знайте, че Животът изпитва човека и след като го прекара през различни изпитания, той сам ще познае какъв е, но и другите ще го познаят. Човек не е пратен на Земята като червея само да гложди листата, но да учи, да придобива знания и опитности. Според българския обичай, като умре някой, поливат гроба му с вода и вино – какво се крие в този обичай? С това искат да кажат на умрелия: „Като дойдеш втори път на Земята, трябва да бъдеш чист, да не грешиш.“

„Ти си задържал доброто вино досега.“ Сега и на вас казвам: давайте от доброто, от сладкото вино на децата си. Те са пили вече от старото вино, познават го и носят последствията му. Отрано те заповядват на родителите си, на своите по-големи братя и сестри. – „Какво трябва да правим, за да подобрим живота си?“ – Като се жените, викайте на сватбата си Христос, да внесе в живота ви такива елементи, които могат да го подобрят. Той ще ви научи да превръщате отрицателното в положително: ако сте страхливи, да станете безстрашни; ако сте лоши, да станете добри; ако сте слаби, да станете силни. Как се познава силният човек? Ако може да се бори с бик. Сегашните хора не успяват в живота си, защото искат да бъдат богати, без да са били сиромаси; искат да бъдат добри, без да са били лоши. Невъзможно е човек да бъде богат, без да е губил, без да е минал през дълбоки вътрешни процеси.

Какво направи Христос на сватбата? Той превърна водата във вино. Да превърнеш сладкото вино във ферментирало, това е възможно; да превърнеш фермен-

тиралото в сладко, и това е донякъде възможно; обаче да превърнеш водата на вино, това за човека е невъзможно. Знаем, че невъзможното за човека е възможно за Бога. Ако турите в Любовта някакъв отрицателен елемент, тя се превръща в омраза; ако турите в омразата положителен елемент, тя се превръща в Любов – това е законът на превръщането, с който е работил Христос навремето си. И старите алхимици познавали този закон и затова са търсели методи за превръщане на неблагородните метали в благородни.

Мнозина се оплакват от неуспехи в живота си – защо не успяват? Защото търсят лекия път. Ако са религиозни, търсят лек път за влизане в Царството Божие. Царството Божие е за добрите, за смелите хора, а не за страхливите, нито за крадците и престъпниците. Царството Божие е за живите, а не за мъртвите. Какво ще стане с човека, ако вържете ръцете и краката му със здрави въжета? Той ще бъде като мъртъв, не ще може да се движи. Както въжетата свързват човека и не му позволяват да се движи, така лошите мисли и чувства свързват ума и сърцето и не му позволяват да мисли и да чувства – и те стягат краката и ръцете на човека, както въжетата. Ръцете и краката представляват добродетелите, принципите, които движат човешкия ум и човешкото сърце. Добрите мисли и чувства подтикват човека към Добро, а лошите – към зло. Ако се поддаде на лошите мисли и желания, човек намира затвора. Някой казва, че не може да прави Добро, понеже няма средства. Както може да прави зло, да обира хората, така може да прави и Добро. Да бърка човек в чуждите кесии, това значи да бърка в умовете и в сърцата им. Щом си позволява да бърка, той трябва да внася нещо хубаво от себе си, а не да изнася. Като влезеш в едно общество, трябва да внасяш, а не да изнасяш. Христос отиде на сватба в Кана Галилейска и внесе нещо – превърна водата във вино, т.е. Той превърна

обикновения, горчив живот в добър, сладък. Водата, която Христос превърна във вино, беше символ, даден на младоженците, за да приложат новото учение в Живота си. Водата е носителка на Новия живот.

Ще кажете, че е невъзможно да се превърне водата във вино. За невежия е невъзможно, за учения всичко е възможно. В невъзможните неща се крият елементи, с които работят само възвишените и напреднали Същества. За тях смъртта съдържа елементите на Възкресението. Кой човек може да възкръсне? Който може да умре. Умирането не е нищо друго, освен потъване на човека дълбоко в земята, докато стигне песъчливи пластове, през които да се прецеди и пречисти. След това той излиза на друго място като чист извор и започва да пее песента на новия живот. И младоженците трябва да минат през песъчливите пластове, да се пречистят и да излязат като два чисти, кристални извора, да се разбират и да прилагат Христовото учение. Какво правят съвременните младоженци? Първата им работа е да наредят кухнята си, да започнат да си готвят. Като живеят известно време така, животът им се разваля. Окръжаващите казват: „Какво стана с тези млади хора, че работите им не вървят добре?“ – Те започнаха с онзи живот, който ферментира.

И тъй, както Христос превърна водата в добро, сладко вино, което не ферментира, така и вие превърнете вашите лоши и изопачени мисли и чувства в добри, които не могат да ферментират. Приложете този закон не само към себе си, но и към своите деца. Видите ли, че мислите и чувствата на децата ви ферментират, турете ги в съд да ги варите един-два часа на Божествения огън, т.е. на огъня на Любовта. Това можете да направите и с новородените деца. Преди да са се проявили, турете ги на този огън да врят един-два часа, да придобият имунитет, за да не се поддават на никакви ферменти – външни или вътрешни. Божията Любов прави хората

устойчиви. Който е минал през огъня на Божествената Любов, той се отличава с морален устой.

Сегашните хора нямат ясна представа за Любовта. Тя е положителна сила, която върши чудеса. Тя прави преврат в човешкия характер: лошият става добър, слабият – силен, мързеливият – прилежен. Ако жената може да подобри характера на мъжа си, тя има Любов; същото може да направи и мъжът с жена си, ако има Любов в себе си. Ако децата в дома стават по-добри, родителите им имат Любов. Видите ли, че детето ви се вкисва, ще знаете, че нямате Любов. Обърнете се тогава към Бога, към Разумния свят, признайте погрешката си, че детето ви се вкисва, защото и вие сте ферментирали, и помолете Го да ви даде начин да подобрите живота си. Ще кажете, че това е покаяние. Какво е всъщност покаянието? Превръщане на горчивото в сладко. Ще кажете, че не може без зло, без лошавина, без горчивина. Не е така, това не е в реда на нещата. Лошавината, горчивите елементи са резултат на нечистотиите, които ферментират. Всеки трябва да си има по една тайна стаичка, в която да влиза поне по един час на ден, за да се изчиства. В този час именно ще бъдете поканени на сватба.

У някои народи, когато стават женитби, празнуват по един ден; у други народи празнуват по три дена. Ако днес употребявате по три дена за сватба, ще кажете, че сте изгубили времето си. Особено за англичаните три дена са много време; те казват, че времето е пари – значи, ако дават по три дена за всяка сватба, те ще изгубят много пари. Ако мерите времето със злато, нищо не губите, особено, когато човек знае как да използва златото. За предпочитане е да бъде човек с добродетели, отколкото да има много злато и да не може да го използва. Добродетелният човек разбира Живота правилно и разумно го използва, за него зло не съществува. Зло съществува само за

неразбрения, за невежия. Ако майката не позволява на детето си да преяжда, зло ли е това? Някой има сто милиона лева, а друг – по-малко; по-щастлив ли е първият от втория? Някой не е доволен от своята красота – ако е красив, по-щастлив ли ще бъде? Ако красотата и белотата са свързани с Доброта и благост, те са на мястото си. Обаче, ако те не правят човека добър и мек, за предпочитане е той да бъде грозен.

Като се говори за белота и за чернота, ние имаме предвид две положителни качества в Живота. Черното може да бъде и добро, и зло; и обратно – и бялото може да бъде и добро, и зло. Белият предмет може да се боядиса с черна боя и да мине за черен; и черният предмет може да се боядиса в бяло и да мине за бял. Значи не всякога черното е черно и бялото – бяло. Съвременните хора знаят това нещо и когато искат да покажат, че са бели, чисти, турят си бяла мазилка отгоре. Такава белота лесно се изтърква. Всяка неестествена доброта е изложена на ферментирание. Човек трябва да изучава мислите и чувствата си, да знае кои са устойчиви и кои не и да превръща неустойчивите в устойчиви. Как става превръщането им? Чрез пречистване.

Работа се иска от всички хора. Да работиш върху себе си, това значи да бъдеш свободен от отрицателните мисли и чувства, да не даваш ухо на тях, да не те засягат – кой каквото иска да каже за теб, да бъдеш свободен. Каже ли ти някой една обидна дума, не се обиждай, но разгледай я като химик, за да видиш каква положителна сила крие тя в себе си. Външно може да е обидна, но вътрешно тя съдържа ценен елемент – той трябва да се извади и разумно използва. Ако някой ти каже, че си несъвършен човек, ти се обиждаш; какво означава думата *несъвършен*? Противоположна на нея е думата *съвършен*. Понеже човек на Земята минава през различни състояния, както и Луната, казваме, че и той като нея на всеки четиринадесет дни се пълни и празни.

Щом се пълни, той е съвършен. Следователно, ако някой ти каже, че си несъвършен, ще направиш превод на тази дума и ще си кажеш: „Понеже сега се изпразвам, несъвършен съм. След четиринадесет дни ще започна да се пълня – тогава ще бъда съвършен.“ В процеса на усъвършенстването си човек започва с човешкото, а свършва с Божественото. Казват за някого, че е в пълнотата на Живота; това означава процес, обратен на съвършенството – тук човек започва с Божественото, а свършва с човешкото.

Думата *съвършенство* започва с буквата *с*, която означава процес на пълнене и празнене. Положението на тази буква представлява Луната в процеса на пълненето *й*. Думата *пълнота* започва с буквата *п*, която означава плод, който зрее. Втората буква на същата дума е *ъ* – тя означава бременност. Като изучавате думите и буквите, от които те са съставени, ще видите, че всяка дума съдържа в себе си известни закони. Това показва, че имената на хората, с които те си служат, имат дълбок смисъл и значение.

„Ти си задържал доброто вино досега.“ Когато Христос беше на сватбата в Кана Галилейска, майка Му се обърна към Него и рече: „Вино нямат тези хора.“ Христос *й* отговори: „Моят час не е дошъл още.“ И вие се запитвате защо Христос не даде доброто вино още отначало. С това Той искаше да покаже, че хората не са готови още за новите идеи. И до днес още не са готови. Колко светли и възвишени идеи е изказал Христос, но едва ли една стотна от тях са приложени. Повечето хора мислят, че знаят много неща, но ако ги накарате да свършат някаква работа, виждаме, че или малко знаят, или нищо не знаят. Това не е за упрек, но аз изнасям истинското положение на нещата. За да придобие истинското, т.е. Слънчевото учение, човек трябва да потърси онзи Учител, който може да го научи да превръща лошото в добро и горчивото в сладко.

В Слънчевото учение се забелязват два процеса: разлагане на Светлината и усиляване на Светлината. За да се създадат всички камъни, растения, животни и хора, Светлината трябва да се разложи на съставните си елементи. От съчетанието на тези елементи зависи устойчивостта или неустойчивостта на телата – неустойчивите тела ферментират, а устойчивите се запазват за вечни времена. Цветове с различна гъстота също така променят състоянията на телата, особено на живите. Например, ако към яснозеления цвят прибавите тъмночервена боя, ще се получи смес, която ще измени състоянието ви. Ако покажете на бика дреха, боядисана с яркочервена боя, той се настройва лошо и започва да боде. И думите, с които човек си служи, имат цветове, които оказват известно влияние върху нервната система. Някои думи оказват лошо влияние върху човека и той започва да ферментира. Като знаете това, не казвайте на човека, че е нетърпелив, нечист, неморален и т.н. Ако видите, че някой е нетърпелив, създайте му такива условия, които да превърнат нетърпението в търпение. Ако мъжът ви е нечист, дайте му възможност често да се къпе, да махне нечистотиите от себе си, да се облекчи състоянието му. Ако мъжът или жената е нечиста, трябва да си помагат взаимно, да се чистят. Изобщо, не си служете с думи, които съдържат отрицателната частица *не*. Видите ли отрицателна проява някъде, притичайте се на помощ. Ако си служите с отрицателни думи, за да изразите недостатъка на човека, вие сами се свързвате с неговия недостатък.

Председателят на сватбата запитва младоженеца: „Ти си задържал доброто вино досега?“ Да оставяме добрите неща последни, това е естественият път в Живота. Според мен не е най-важният въпрос защо доброто вино е останало за най-последно. По-важен въпрос има от този, а именно: как може водата да се превърне във вино. Сам по себе си човешкият живот

е доста сложен, ето защо първата задача на човека е да превърне горчивите чувства в сладки, изопачените мисли – в светли и прави. Това не е нищо друго, освен изкуството, което Христос притежавал – да превръща водата във вино. Следвайте Христа, прилагайте учението Му, за да се домогнете и вие до това изкуство. Това значи да превърне човек Живота си в песен и музика, в Радост и Веселие.

Днес всички искат да знаят какво ще стане с тях, какъв ще бъде краят на живота им. Аз ще стана пророк и ще отговоря на въпроса, който ви интересува. Ако продължавате да вървите по пътя, по който сте тръгнали, след сто години най-много от вас ще останат само кости – мислите и желанията ви ще се пръснат в пространството. Като влезете в Астралния свят, ще се намерите в положението на блудния син: ще ходите окъсани и боси, гладни и жадни и ще търсите път да се върнете отново на Земята. Не е добро положението на грешника на Земята, но още по-лошо е в Астралния свят. Докато е бил на Земята, той си е хапвал повечко, но в Астралния свят е осъден на вечен глад. Пред него стоят трапези с богати ястия; щом се приближи до тях, те веднага се вдигат от местата си. Той ги гони, тича след тях, но не може да ги достигне – гладът му се усилва, но не може да го задоволи. Ако някой е обичал да се облича хубаво, като отиде в Астралния свят, ще гледа богати витрини с разкошни дрехи, но нито една от тях не ще може да облече. Обаче друго е положението на праведния: когато пожелае да си хапне, трапезите сами ще се спират пред него; каквато дреха пожелае да облече, такава ще му се даде. Той ще се разхожда свободно из Райската градина, ще слуша пеенето на райските птички. Ако иска да отиде на концерт, ще го заведат да слуша видни музиканти; от време на време ще посещава лекциите на знаменити професори.

Когато говорим за възможностите и условията, които съществуват в Астралния свят, ние имаме предвид

човешките желания. За такъв свят мечтаят хората. Когато Христос направи чудото в Кана Галилейска, Той искаше да покаже какви възможности съществуват в Астралния свят – Той искаше да покаже на хората с какви сили борави Разумният свят. За да се приложи Астралният свят на Земята, трябва да поканят Христа, учениците Му и Неговата майка на сватба. Христос представлява Разумният принцип, който превръща злото в Добро; учениците Му представляват хората, а майката Христова – съединителната връзка между Духовния и физическия свят. Разумният принцип може да измени света не външно, а вътрешно – всичко ще си остане както е, но пречистено. Майки и бащи пак ще има, но ще изпълняват предназначението си съзнателно и с Любов. Всички сегашни професии и занаяти пак ще съществуват, но ще се изпълняват добросъвестно и с Любов. Учители, свещеници, проповедници, общественици, министри, търговци ще работят в Чистота – без измама и лъжа. Ако платът, който търговецът продава, е смес от вълна и памук, той ще го продава за такъв, а няма да го продава за чист вълнен.

Всяка отрицателна мисъл и всяко отрицателно чувство, с които хората си служат на Земята, вземат реален образ в Астралния свят. Затова се казва, че човек не може да се освободи от делата си нито на този, нито на онзи свят. Следователно, като мине лоша мисъл през ума ви, отправете към нея Мъдростта; като мине лошо чувство, например омраза, в сърцето ви, отправете към него Любовта; и най-после, като се натъкнете на лъжата, отправете към нея Истината. Отправяйте към отрицателното нещо положително, с което да му въздействате. Ако ви сполети някакво нещастие, мислете за щастието; ако ви посети някаква болест, мислете за здравето. Какво правя аз с болестта? Като ме посети някоя болест, не я пъдя, но я поканвам да си поговорим малко. Питам я къде отива; тя ми

казва, че е тръгнала за някъде, но се е отбила и при мен. Тогава аз ѝ давам да си хапне и като ме напусне, тя е смекчила вече малко характера си. Така постъпвам и със злото. Ако се отнасяте добре с болестите, със злините и нещастията, характерът им ще се смекчи и те постепенно ще отслабват, докато един ден изгубят силата си. Те ще минават и заминават покрай хората, без да ги измъчват.

И тъй, ако искате да се справяте лесно с мъчнотиите си, прилагайте новото Слънчево учение, т.е. Учението на Христа. Често се пеят песни за Христа, наричат Го *слънце на живота*, но като дойдат страданията, всички започват да пъшкат, да викат *ох, ах!* Охкането означава, че колелото на Живота ви е лишено от ос. Кажете си: „Моего колело трябва да има ос и да се върти.“ Ахкането пък означава, че мисълта ви не е чиста. Кажете си: „Моята мисъл трябва да бъде чиста и свята.“ Ще кажете, че това са прости работи. В тези неща именно се заключава философията на Живота. Никога не казвайте *не мога*. Този глагол има три низходящи и три възходящи степени: не мога аз, не можеш ти, не може той – низходящи; мога аз, можеш Ти, Господи, който си над мен; може Той, Великият Дух – възходящи степени. Както с помощта на скрипците можете да спускате тежки предмети надолу, така също можете с тях и да вдигате нагоре тежки предмети. Често мъжът спуска жена си долу и казва: „Нали си добра, качвай се нагоре!“; и жената прави същото с мъжа си. Обаче те трябва да постъпват точно обратно – и двамата да си съдействат за своето изкачване. Жената се страхува да тури мъжа си горе, да не би да не се върне. Колкото е възможно да не се върне отгоре, толкова е възможно и като го пусне долу, да не се върне. Няма защо мъжете да се страхуват да не изгубят жените си; също и жените не трябва да се страхуват за мъжете си. Човек е мъж и жена едновременно – щом има ум и сърце, той носи в себе си и мъжа, и жената.

Стремете се към методите на Новото учение, за да решите правилно задачите на Живота си. Не мислете, че можете да постъпвате както искате, без да носите последствията на вашите постъпки. Ако си огорчен, не търси виновника за огорчението, но си кажи: „Заради Господа мога да превърна горчивината си в сладост.“ Заради Господа жената може да възпита и мъжа, и децата си; същото може да направи и мъжът. Жена, която очаква на мъжа си да я храни и поддържа, не може да го възпита. Майка, която отглежда децата си с мисълта те да я гледат на старини, нищо добро не може да внесе в тях. Такива синове и дъщери ще вървят по стария път – те ще бъркат в джобовите на родителите си, без да мислят за тях. Понеже родителите са тясно свързани с децата си, първи те могат да им дадат пример от Новия живот – първо те трябва да ги запознаят с великите принципи на Живота. Ако между мъжа и жената в един дом има несъгласие, децата им непременно ще боледуват. Децата са здрави и добре възпитани, когато майката и бащата живеят в хармония и в съгласие помежду си. Няма ли хармония и съгласие между тях, никакъв лекар, никакъв педагог не може да помогне на децата им. Прилагайте Христовите принципи в личния, семейния и обществения живот не за свои лични, материални нужди, но за подобрене на вашия живот, както и за подобрене живота на вашите ближни. Ако някой дойде при мен да ме пита как да оправи личните си сметки и задължения, аз няма да му дам никакъв съвет. Моите съвети са за хора, които искат да напредват умствено и духовно, да повдигат душата си.

„Ти си задържал доброто вино досега.“ Правете и вие добро, ново вино, понеже е необходимо за сегашния живот. Само доброто вино може да освободи човека от смъртта. Какво представлява смъртта? Робство. Значи смъртта, грехът, страданието заробват

човека. Велико изкуство е да превърнеш греха в Правда, страданието – в Радост, а смъртта – в Живот. Който не е придобил това изкуство, той счита, че хората са лоши. Мъжът казва, че жена му е лоша – иска да се освободи от нея; жената казва, че мъжът ѝ е лош – и тя иска да се освободи от него. Мъжът мисли, че ще се освободи от жена си, като я напусне; и жената мисли по същия начин. Мъжът се освобождава от жена си, само като не мисли за друга жена – тогава той работи съзнателно върху себе си и се повдига; мисли ли за друга жена, той нищо ново не придобива. Така също той трябва да излезе и вън от себе си, от своята личност и да мисли за възвишеното. Само така той ще разбере, че нито мъжът е роб на жената, нито жената – на мъжа, и ще изпълни своето предназначение. Не само човек е свободен, но и животното. Лошите отношения на хората към животните са причина за много болести. Бъдете внимателни и добри към животните.

Напълнете съдовете си с чиста вода, извикайте Христа, учениците Му и Неговата майка да присъстват на сватбата ви. Когато председателят на сватбата, т.е. вашият ум, пие от доброто вино, тогава ще разберете смисъла на новото учение, което Христос проповядва от две хиляди години насам. Като пиете от доброто вино, ще станете радостни, весели и силни. Само силният може да победи и да се справи с мъчнотиите си. Само търпеливият ще издържи докрай. Казано е в Писанието: „Блажени нищите духом.“ Под думата *нищ* не се разбира слаб човек. Нищият е силен за Доброто, за великото в света, но не и за злото и низкото.

Пожелавам ви от днес да прилагате изкуството на Христа да превръщате водата във вино, да възприемете Новото учение, а с него заедно и Новия живот. Не се обезсърчавайте от земния живот, защото чрез него придобивате опитности. От хиляди години насам човек слиза на Земята да събира знания и

опитности. Един ден, когато свърши земното училище, Бог ще каже: „Време е вече моят син да напусне Земята и да се върне при Мене.“ Старият казва, че не може да учи. Няма стари хора на Земята. Две категории хора познаваме: стари, мъдри хора, които прилагат Доброто, и стари, които си служат със злото. Когато се погледнете в огледалото и кажете, че сте стар, причината за това се крие в лошите мисли и чувства, които ви занимават. Добрите, възвишени мисли и чувства правят човека млад; лошите мисли и чувства го втвърдяват и състаряват – такъв човек е осъден на смърт. Видите ли, че някой клон на дървото се е втвърдил, той изсъхва; докато клоните са гъвкави, еластични, казваме, че има живот в тях. Когато евреите огрубяха, те станаха жестоки и корави. Христос умря, но след три дни възкръсна.

Следователно, ако родителите искат децата им да живеят по-дълго време на Земята, между тях трябва да царят хармония и съгласие. Ако искате близките ви да живеят по-дълго време на Земята, отношенията ви с тях трябва да бъдат хармонични. Висшето, т.е. Божественото в човека, това е Христос, когото всеки момент разпъваме. Докато Христос е у вас, превръщайте черното в бяло, злото в Добро, загубата в печалба. Ако днес имате загуба, не се обезсърчавайте, но кажете: „Добър е Бог, утре ще ми даде някаква печалба.“ Когато умре някой от домашните ви, не скърбете, защото той пак ще дойде на Земята. Човек умира, за да цъфне отново; пресажда се, за да се облагороди. Във всичко, което става с вас и около вас, виждайте великата и мощна Божия десница – тя работи навсякъде.

„Ти си задържал доброто вино досега.“ Ако вашето вино ферментира, ще знаете, че е от Земята. Доброто вино, което не ферментира, е от Небето. Какво трябва да се направи с ферментиралото вино? Да се превари. Така трябва да се проповядва на сегашните хора, за да знаят, че има вино, което никога не

ферментира.

Вижте какъв е днешният ден: изток е чист, няма нито едно облаче на небето. Това показва, че всичко, което ви говоря, може да се реализира. Слънцето казва: „Отворете прозорците на вашия ум и на вашето сърце, и животът ви ще се преобрази.“ Днес на фронта⁸ умират хиляди хора, за да се родят отново. Новото учение приготвя нови условия за идването на добри, умни и благи хора.

Прочетете 20-а и 21-ва глава от *Откровението*, за да видите какво Господ готви за човечеството. Сега аз проповядвам на българите, защото Бог е решил да ги благослови. Всички ще се подобрят, ще станат добри хора. Всички свещеници, проповедници, учители, майки и бащи ще проявят Доброто в себе си и ще говорят на един език. Господ казва: „България ще бъде благословена!“ Времето ще покаже истина ли говоря, или не. Всички ще бъдете носители на Новото учение по света – така е решил Бог, а каквото Той решава, не се разваля. Не се обезсърчавайте и бъдете благодарни за това, което Бог ви е дал. Всяка година Той ще ви дава все повече и повече. Той ще ви дава от новото вино, от което няма да се опивате. – „Какво ще стане с България?“ – За България иде голямо добро, което всички трябва да приемат доброволно. Ако не го приемат доброволно, насила ще го приемат, но Бог няма да отмени решението си. Какво правят майките със своенравните си деца? За да приемат благото, Доброто, което им дават, те ги набиват.

Идете сега по домовете си и носете Новото учение навсякъде. Когато не сте доволни от себе си, не казвайте, че сте лоши, но кажете: „Изпразних сърцето си, за да стана по-добър; изпразних главата си, за да внеса в нея новото и да поумнея.“ Така трябва да постъпва всеки, който отива на сватба. Той ще бъде облечен с нови и чисти дрехи. Кажете ли някой, че е стар, той е на път за подмладяване; кажете ли някой, че е млад, той е на път за възмъжаване. Бог е решил старите да подмлади, а

младите – да направи умни и добри.

И тъй, пита ли ви някой в какво се заключава Новото учение, ще отговорите: „Новото учение има за цел да превръща водата в добро вино, което никога не ферментира.“ Какво означава думата *вино*? Буквата *в* означава съединяване на човешката душа с Бога. Буквата *и* означава слизване на човека към страдащите, за да им помогне, и после пак да възлезе към Бога. Буквата *н* означава примиряване с противоречията в живота. Буквата *о* означава използване на Божествените условия, които са вложени в човека.

4 август 1918 г., София

ДВЕТЕ ЖЕНИ

И ето жена, която страдаше от кръвотечение дванадесет години...

От Матей 9: 20-22

И ето беше тамо една жена, която имаше дух болестен осемнадесет години и сгърбена беше...

От Лука 13: 10-11

Сегашните хора се запитват какво отношение имат към тях случаите, че някога в далечното минало съществувала една жена, която боледувала дванадесет години от кръвотечение, и друга, която боледувала осемнадесет години от някаква тежка болест, поради което се сгърбила. Наистина, тези случаи нямат пряко отношение до нас, но имат косвено отношение. Тези болести и до днес още не са изчезнали – и днес има хора, които страдат от кръвотечение; и днес има хора, които се намират в положението на сгърбената жена.

Като се говори за двете болни жени, интересно е, че техните болести са от различни категории. Кръвотечението е болест на сърцето – от която част на тялото тече кръв, това се дължи на дисхармонията в човешките чувства и желания. Сгърбването пък е болест на ума – то се дължи на дисхармонията в човешките мисли. Като лекувал двете болни жени, Христос действал едновременно в два различни свята – в света на ума и в света на сърцето. Ето защо, ако някои от сегашните лекари не успяват в своите методи, това се дължи на факта, че като лекуват своите болни, те действат в един и същ свят. Тази е причината, поради която болестите не само че не се

намаляват, но от ден на ден се увеличават.

Един германски лекар отишъл в Америка да изследва различните нервни болести. Като изучил хиляда различни случая на нервни заболявания, той им дал различни имена. Обаче останал изненадан, че след това всеки ден откривал някакъв особен, непознат случай на нервно заболяване. Като не знаел вече какви имена да им дава, всички нервни болести (над хилядата различни случая) нарекъл с общо име *американичи*. Днес хората познават толкова много прояви на греха, че след като са им дали различни наименования, дошли са до положение да не могат да ги наричат със съответни за тях имена и ги нарекли с общо име *грях* или *американичи*. Днес под думата *грях* разбираме всички болезнени състояния, които нападат хората.

Старите хора вярвали, че болестите се дължат на влиянието на лоши духове върху човека. Повечето хора отричат това твърдение и гледат на болестите или като резултат на някаква органична повреда, или на някакви заразни микроби, които попадат в човешкия организъм. Като спират вниманието си върху различните микроби, учените изучават техния произход, условията за развитието им и т.н. Например явява се въпросът кога се е появил микробът на чумата. От времето, когато е написана Библията, до сега са изминали осем хиляди години; значи преди това чумата не е била позната – тя се явила след грехопадението. Общо казано, болестите и техните причинители, микробите, се явяват при изопачения и неестествен човешки живот. Лошият живот представлява добри условия за развитие на болестите.

На какво се дължат нервните болести? Според някои учени нервните болести са резултат на усилен умствена дейност, на много знания. Ние отричаме това твърдение. Според нас нервните болести се дължат на големи безпокойства, тревоги, смущения и други. Например някой работил няколко години

наред върху някаква книга, но като излезе на бял свят, той започва да се безпокои как ще я приемат, каква преценка ще дадат за нея, какво ще кажат критиците за него и т.н. Щом се безпокои и смущава от тези въпроси, непременно нервите му ще се разстроят. Значи страхът от критиката прави хората нервни. Ако една високопоставена дама отиде с нова рокля на бал, на концерт или на театър, роклята ѝ може да предизвика такава критика, че явяването ѝ втори път със същата рокля става невъзможно.

В прочетените стихове се казва, че една от жените боледувала дванадесет години, а другата – осемнадесет. Числата 12 и 18 определят категориите, към които се отнасят болестите на двете жени. Числото 12 показва, че първата жена боледувала, понеже е нарушила един от Божествените закони – тя живяла на Земята, без да отправя погледа си към Бога. Числото 12 е съставено от числата 1 и 2: единицата показва, че тя живяла без Бога, а двойката – че е живяла разпуснато. Като дошла болестта и я държала цели 12 години, тя започнала да събира числата 1+2 и получила 3 – число на равновесие. Плюсът, който представлява знак за събиране, е Исус, а тройката – Синът, т.е. Христос. Числото 12 предсказва на болната жена, че като събере 1+2, ще получи тройката – Синът, Човекът, който ще я излекува. Христос носи числото 3 в себе си. Когато страдате от някоя болест, съберете дните, седмиците, месеците или годините на болестта, и от получения сбор ще познаете кой ще ви излекува – лекар или Христос.

Втората жена боледувала осемнадесет години. Числото 8 показва разпуснатост на ума. Забелязано е, че умствените болести се лекуват по-мъчно, за тях е нужен по-дълъг период на лекуване.

Двете болни жени представляват болестите и недъзите на съвременното човечество: първата – недъзите и болестите на сърцето, а втората – недъзите на

ума. Думата *жена* според първичния език означава *живот*. Жената, която боледувала дванадесет години, означава живот, който не върви в съгласие с Божествените закони. Ето защо всеки човек, който не е в съгласие с тези закони, страда от кръвотечение.

За да се домогне до Божествените закони, човек трябва да изучава дълбокия смисъл на Природата, чиито закони имат отношение към нашия личен живот, както и към живота на нашата душа. Развитието на душата е индивидуален процес, който зависи от условията, дадени на човека. Народът, в който живеете, е едно от условията, които ви са дадени – колкото по-благороден е този народ, толкова по-благоприятни са условията за вашето развитие.

„И ето, жена, която страдаше от кръвотечение.“ Да страдаш от кръвотечение, това показва, че кръвта не върви по своя определен път, но изтича навън. Кръвта има отношение към желанията. Каква полза има човек от желанията си, ако те постоянно изтичат навън? Когато кръвта изтича, човек постепенно отслабва: краката му не го държат, ръцете отмаляват и той усеща виене на свят; чувствата му се изопачават – той става недоволен, песимист, не може да търпи хората, започва да ги подозира, че не се отнасят добре с него. Видите ли човек с такива прояви, ще знаете, че той страда от кръвотечение. Едновременно с изтичане на кръвта изтича и магнетичната енергия, която внася жизнени сили в организма. Всяка дисхармония в желанията произвежда кръвотечение. Като говорим за кръвотечението, ние вземаме тази дума в широк смисъл – тя означава външно и вътрешно недоволство в човека.

Едно трябва да знаете: причините за недоволството на човека се крият в самия него, а не вън от него. За да се справи с недоволството си, т.е. със своето кръвотечение, човек трябва да намери Христа – висшия принцип, висшето начало, което възстановява Вярата.

Болната жена рече: „Ако само се допра до дрехата Му, ще оздравея.“ Като четат този стих, някои се запитват не е ли суеверие да се мисли, че ако се допре до дрехата на Христа, ще оздравее? Не е ли суеверие да се мисли, че ако глътне една лъжица от лекарството, което лекарят му е препоръчал, ще оздравее? Не е въпрос в суеверието, но човек трябва да има Вярa.

Вярата и суеверието коренно се различават: всички халки на Вярата са свързани в едно цяло, а на суеверието са отделени. При Вярата всички факти са неразривно свързани, между причините и последствията на нещата също има връзка – желанията произтичат едно от друго и са в хармония помежду си. При суеверието фактите не са свързани помежду си, между причините и последствията на нещата няма тясна връзка – желанията са разхвърляни и в дисхармония помежду си. Вярата има отношение към добродетелите, като вечни блага на Живота. Вярващият си служи с Любовта, с Мъдростта и с Истината като със звонков капитал и разчита на тях. Суеверният разчита на преходните блага в живота – на богатство, на ученост, на сила.

И отговори Христос на болната жена: „Дерзай, дъще, твоята вяра те изцели.“ Светските хора се смеят на Вярата на религиозните, а те сами вярват в чудесата. Болният вярва, че лекарят ще го излекува, а в същото време около него умират десетки хора, все от лекари гледани. Лекарите помагат на болните, но отчасти – те не могат да излекуват болестта съвършено. Можеш да направиш разрез на един цирей, да го изцедиш, без да си махнал причината на цирея; един цирей ще излекуваш, друг ще се яви. Лекуването на съвременните хора е палиативно, а не коренно, абсолютно. Причините на болестите се крият в човешкия ум и в човешкото сърце, ето защо със своя ум лекарят трябва първо да въздейства на ума на бол-

ния – подобното подобно привлича. Опитният лекар може да лекува човека, преди още да е заболял – той вижда причината за бъдещото заболяване на човека в неговия ум и оттам започва да лекува. Като се обръща към болната жена с думите: „Дерзай, дъще, твоята вяра те изцели“, Христос посочва на хората общия метод, чрез който могат да се лекуват всички болести. Вярата, като разумен принцип, всякога може да си послужи с онези елементи в себе си, чрез които да се противопоставя на всички болести, и специално на нервните. Достатъчно е чрез Вярата човек да отстрани от ума си онази мисъл, която го безпокои и смущава, за да успокои нервната си система. Да се отстрани една мисъл, това значи да се тури на заден план. Бог казва на грешника: „Ще туря греховете ти зад гърба си“ – това подразбира да ги остави долу някъде, във физическия свят, за да послужат за тор на растенията. Защо по същия начин да не свалите мисълта, която ви безпокои, от Умствения във физическия свят?

Кои мисли безпокоят и смущават човека? Които се отразяват вредно върху неговия ум. Както нечистата храна се отразява вредно върху човешкия организъм, така и обезпокоителните мисли се отразяват зле върху ума. Обаче известна храна е вредна за някои същества, а полезна за други. Например месото е вредно за овцата, а за вълка е полезно и обратно – за вълка тревата е вредна, а за овцата е полезна. Значи не всички желаниа, колкото и да са добри, се отразяват благоприятно върху сърцето на човека; напротив, те са тежест за човешкото сърце – от такива желаниа именно трябва да се освобождавате. Ще кажете, че вярвате в Бога, че искате да вървите в правия път. Ако наистина сте вярващи, мъчно ли е да изхвърлите едно лошо желание от сърцето си? Какво коства на търговеца да зачеркне дълга от хиляда лева на своя беден брат? Да зачеркнеш дълга на ближния си от своя тефтер, това значи да придобиеш сила, да дадеш

нов подтик на волята си към дейност.

Човешката воля се калява в препятствията и противоречията, които среща на пътя си. Като регулира мислите и желанията си, човек калява своята воля. Волята се калява и чрез болестите: като ви хване хрема, треска, кашлица или друга някаква болест, не я пъдете, но първо поговорете с нея приятелски, за да я убедите доброволно да си отиде. Ако не ви послуша, можете да ѝ обявите война. Кой отваря война? Силният. Ако сте силен, борете се с болестите; ако не сте силен, приложете други методи. Правете опити върху себе си и върху близките си – сами да се лекувате. Идете при някой болен, който страда от кашлица, и направете следния опит: турете ръката си върху гърдите му; ако вашият магнетизъм е силен, здрав, болният ще усети приятна топлина, която постепенно ще се увеличава; понякога може да се образува раничка, като от изгорено. Ако магнетизмът ви не е силен, болният няма да усети никаква топлина. Изобщо, при лекуването силните трябва да помагат на слабите, големите – на малките.

Българите имат обичай, като се борят, да излизат по няколко души на състезание. В тази борба по-слабите отпадат един след друг, докато остане най-силният, който взема венета. Така трябва да постъпвате с болестите – вие да бъдете най-силният борец и да повалите на земята всички болести. Хремата е един от борците, треската – втори, неврастенията – трети, и т.н. Като излезете срещу тях, кажете: „Аз съм християнин, разполагам с мощни средства и мога да се боря с всички болести.“ Какво правят хората? Като заболяят, веднага търсят лекари, вземат лекарства. Ако ги е нападнала треската, вземат хинин, за да я прекратят – така те я пресичат, но не я лекуват. Вместо да употребявате хинин, пийте три дни гореща вода, без да се храните, и треската ще ви

напусне; така се лекува и хремата. Ще кажете, че не можете да гладувате; не е въпрос за гладуване, но за каляване на волята – който има силна воля, може да се бори с всички болести. Много хора имат силна, но неразумна воля. Когато стане въпрос за парите им, те са готови живота си да пожертват, но не казват къде са ги скрили. По отношение на парите проявяват воля, защото ги обичат, обаче заболяят ли от хрема или от треска, сами не могат да си помогнат, веднага търсят външна помощ. Когато стане въпрос за спасение на душата, и тук нямат воля. Обикнете душата си, както обичате парите, и сами ще си помогнете.

Двете болни жени се приближиха при Христа, т.е. при Великото учение, за да разберат разумните закони на Природата, чрез които да си помогнат. Не можете да разберете Христа, ако не изучавате Природата. Изучавайте елементите и техните свойства, водите, които минават през земните пластове, растенията и животните. Изучавайте дрехите, с които се обличате, и влиянието, което те оказват върху организма ви. Мойсей казвал на свещениците да се обличат в ленени дрехи, когато служат на Бога; защо не им препоръчвал дрехи от вълна или памук, а от лен? Като виждал лошия живот на тогавашните хора, той препоръчвал на свещениците да се обличат с ленени дрехи във време на служене, за да отправят по-високи вибрации към Бога. Мойсей учел евреите как да живеят и как да се лекуват. И Христос дойде със същата мисия.

Човек може сам да се лекува, сам да изправи живота си, но за това е нужно да има Вяра в себе си и в своя ближен. Вяра без воля нищо не дава – ако не приложиш волята си, не можеш да се лекуваш, нито другите да лекуваш. Как ще лекуваш болния, ако той не иска да се лекува? Как ще помогнеш на пияницата, ако той сам не пожелае да се откаже от пиянството? Как ще накараш детето си да учи, ако то само не се

стреми към учението? Всички помощни средства за лекуване са скрити в човека – от него зависи да ги изнесе навън и да ги използва. В това отношение човек представлява склад от запасни сили и енергии, които чакат момента на своето проявяване. В един атом се крие такова количество енергия, с което може да се вдигне Земята във въздуха; за да се прояви тази енергия, нужно е знание.

Мнозина искат да бъдат силни, но търсят Силата вън от себе си – в парите, в знанието; те не подозират, че Силата е в тях. Човек трябва да се вгълби в себе си, да види, че всичко се крие в него – и богатство, и Знание, и Сила. Може ли да постигне това, той ще прояви Силата си според законите, по които живее, и според възрастта си. Който не иска да работи върху себе си, разчита на чужда помощ. Двете болни жени потърсиха помощта на Христа – чия помощ ще търсите вие?

Някои очакват да дойде Христос от Небето, придружен с Ангели. Казвам: за глухите хора звукът още не е дошъл, за слепите светлината още не е дошла. Обаче какво очаква онзи, който има очи и уши? Който има уши, нека ги насочи към пространството, за да чуе това, което го интересува; който има очи, да ги повдигне нагоре, за да види това, което душата му желае. Вгълбете се в себе си, за да развivate своите скрити чувства и способности, за да повярвате в могъществото на своята душа. В който момент повярваш, че Бог живее в теб, ти ще бъдеш мощен и силен. Докато не познае своята сила и мощ, човек всякога ще я търси отвън; ще чете какво е казал Кант, Шопенхауер, Хегел, Толстой, ще обръща листата на Свещената книга, за да види какво са казали апостолите и пророците. Това е все едно да четете списък, в който се изброяват имената на стотици видни хора, без да сте свързани с тях. Това е все едно да сте присъствали на голям банкет, да сте видели на трапезата богати ястия и напитки, без да сте

турили хапка в устата си – каква полза имате от този банкет? Всичко сте видели, но нищо не сте вкусили. Като ви говоря за Христа, аз ви подготвям за банкета, който ще даде Той. Ако сте готови, ще бъдете поканени на Неговата трапеза и пред вас ще има чиния, пълна с ядене; ако не сте готови, няма да ви поканят. Кажете ли, че не можете да ядете, ще ви изпъдят навън. На Христовата трапеза не приемат хора с разстроени стомаси. Който присъства на тази трапеза, ще яде по правилата, които Христос прилага.

Какво направи Христос, когато покани петхилядния народ да присъства на Неговата трапеза? Той взе петте хляба и ги разчупи – така Той внесе своята магнетична сила в тях. Разчупването на хляба означава разкопаване, разработване на земята. Човек трябва да разчупва хляба с двата си пръста – палеца и с показалеца. Тези пръсти показват, че при яденето на хляба, умът и волята на човека трябва да вземат участие. Като разчупва хляба, той трябва да благодари на Бога за грижите, които полага за него, и да съзнава, че не е сам на Земята. Като знаете това, не безпокойте Бога с вашето недоволство. Ако приемате хляба с благодарност и съзнание, не само кръвотечението ви ще престане, но ще станете неуязвими към всички болести. Ако болният се храни с благодарност и съзнава, че Бог се грижи за него, в продължение на един месец положението му ще се подобри. Прилагайте учението на Христа и като здрави, и като болни, за да имате Неговата сила.

Помнете: всяка мисъл, всяко чувство, всяко действие или явление произвеждат известен ефект в съзнанието на човека и ако той не може да се освободи от видяното или чуто, след време това явление ще се преповтори. Ето защо възприемайте само добри мисли и чувства, давайте око и ухо само на красиви постъпки и явления – те да се отпечатват в съзнанието ви. Иначе ще носите последствията на отрицателните прояви в живота.

Един млад американец почувствал силна болка в

единия крак около глезена. Той се показал на няколко лекари, но никой не можал да му помогне – всички се произнесли, че тази болка се дължи на някакво внушение. Най-после болният отишъл при лекар, за когото казвали, че лекува всякакви психически болести. Лекарят прегледал болния и както другите лекари не намерил никаква външна или вътрешна причина за заболяването. Той запитал болния не си ли спомня да е видял някого със счупен или болен крак, който да му е произвел силно впечатление. Пациентът се върнал назад в мисълта си, за да си спомни такъв случай. Най-после той си спомнил, че преди шест години бил на гарата и видял как един човек паднал от трена и счупил крака си около глезена. Това му направило силно впечатление и ето, шест години след тази случка той усетил болка в крака на същото място. Задачата на лекаря била вече не да търси болката в крака на пациента, но по обратен път да освободи съзнанието му от силното впечатление. Той успял да направи това и болката в крака изчезнала.

Какво правят днес хората? Като видят някаква неестествена проява у някого, те започват да му се смеят. Ако някоя жена или мъж се разгневят, окръжаващите се смеят. Някои пък ходят от къща на къща да разправят как съседката или съседът им се разгневил, бил жена си, децата си и т.н. Хората не знаят, че тези неща са като заразните болести – ако днес се смееш на съседа си, в скоро време и ти ще се проявиш като него. Вместо да се смееш и да критикуваш своя близен, помоли се за него да се справи със своя гняв. Критиката не изправя хората.

Една млада мома, добра пианистка, се оженила. Като домакиня, трябвало да изпълнява задълженията си към дома. Един ден, като пържела лук, тя доловила известни тонове, които ѝ дали идея за една музикална ария. С лъжица под мишница тя отишла при пианото,

отворила го и започнала да съчинява. В това време до носа ѝ дошла силна миризма на изгоряло, тя отишла в кухнята и видяла, че лукът изгорял. Трябва ли мъжът ѝ да се сърди и гневи за прегорялото ядене? Виновна ли е тя, че в пърженето на лука доловила някакви музикални тонове? Мъжът трябва да благодари на талантливата си жена, че е могла да предаде пърженето на лука в музикална ария.

„И ето, имаше жена, която страдаше от кръвотечение.“ Лошо нещо е кръвотечението, но ако тя не страдаше, нямаше да намери Христа. Ако кръвта на нашата земя, т.е. на нашето тяло не тече, колелото на нашата воденица нямаше да се върти. С други думи казано, ако кръвта не се движи по тялото ни, никакъв Живот не може да съществува. Водата, която тече по повърхността на Земята и във вътрешността ѝ, това е нейната кръв. Минаването ѝ през тесни процепи наричаме изтичане. Ще каже някой, че благодарение на водата колелото на воденицата се движи и мели брашното; така е, но ако кръвта не течеше, нямаше да има брашно. Нека всеки се запита: „Добре ли мели моята воденица, на мястото си ли е воденичарят?“

Помнете: всяко нещастие или страдание на Земята се превръща в щастие и радост на Небето. Затова казват, че който страда на Земята, на Небето се радва. Както ние виждаме добрите плодове от разкопаването, поливането и отглеждането на цветята и на плодовете, така Разумните същества виждат добрите резултати от нашите страдания. Един ден, като влезете в Разумния свят, ще кажете: „Благодарим, че нашата кръв е изтичала.“ Болната жена, която страдала дванадесет години от кръвотечение, дванадесет години въртяла колелото на воденицата, докато най-после намерила Христа и се докоснала до дрехата Му. Като я видял, Христос ѝ казал: „Твоята вяра те спаси. Иди си вкъщи да си починеш, друг ще дойде да те замести.“

Преди години бях в Сливен. Отидох в дома на една болна от неврастения. По едно време мъжът ѝ, здрав, силен човек, влезе в стаята. Като го видях, казах му: „Жена ти ще оздравее, ако ѝ предадеш малко от твоята сила и здраве.“ Здравите се пазят от болните да не ги изсмукват. Няма защо да се страхувате – давайте от себе си без страх, за да дават и на вас. Малките реки и поточета трябва да се затварят, да не обедняват, но големите реки трябва да се отварят и да дават. Никой никого не може да обере и да изсмуче, освен сам себе си. Ако сте здрави, радвам се, че ще можете да давате на болните и на слабите; ако сте болни, трябва да калите волята си, сами да си помагате. Кой има силна воля? Койго не се изненадва от нищо и може да издържа на всички изпитания. Че го ограбили, че ходи бос и окъсан, че боледува – нищо не го плаши. Ще кажете, че днес дрехите и обувките са скъпи, че животът е тежък – за волевия човек и това не е страшно. Ще дойде ден, когато ще правят обувки от дърво, а не от кожа и гьон, както сега ги правят.

Сегашните хора трябва да организират желанията си, а не да ходят по течението им. Мислите, желанията и постъпките на хората се диктуват от Разумни същества, които се различават едни от други по степента на своята интелигентност. Даже и клетките, като малки същества, се отличават с известна разумност: достатъчно е да ударите или да си изгорите някой пръст, за да се предаде болката на главния мозък, който веднага заповядва на двигателните нерви да свият пръста и да го отдалечат от огъня. Ако сте търговец и някой ви изиграе – задигне ви десет хиляди лева, същият пръст, който отваря и затваря тефтера ви, казва да не се безпокоите. Той ви съветва да затворите тефтера си и да не го отваряте повече. Ще кажете, че не можете да не чувствате измамата. Геройството на човека се заключава именно в това, да чувства, да разбира нещата и да се въздържа. Герой е онзи, който,

след като не е ял три дни нищо, е готов да се откаже от хубавия обяд в полза на някой гладен.

Досега девизът на хората е бил: „От теб да заmine!“, обаче този девиз е създал нещастията, недоразуменията, крамолите в света. Новото учение носи нов девиз: „От мен да заmine!“ Каквито и вземания и давания да имаш, каквито и да са отношенията ти с хората, дръж новия девиз: „От мен да заmine!“ Този девиз носи мир за цялото човечество. Хората не могат да се поправят изведнъж – бавно ще се поправят, но сигурно. В който ден повярвате в Бога и възприемете Неговата Любов, вие ще почнете да се развивате правилно. Пак ще имате страдания, но ще разбирате техния смисъл; пак ще боледувате, но ще се разговаряте с болестите и ще знаете, че те са необходими за вашето пречистване – физическо и духовно. Ако вярвате в това, всичко ще бъде според Вярата ви. Ако заболее някой ваш близък, турете ръката си на гърдите му и си кажете тихо: „От мен да заmine!“

Христос стои днес пред неразумните хора и чака да Го приемат. Къде трябва да бъде Той – пред човека или вътре в него? По този въпрос могат да се правят различни тълкувания, но важно е да се знае Истината. Един знаменит английски богослов разисквал цял час пред слушателите си върху въпроса как китът глътнал Йона. Така постъпват днес и религиозните хора – от две хиляди години насам третират въпроса как да приемат Христовото учение, как да приемат Христа в себе си. Никакви теории не са нужни тук. Ще отворите устата си и ще глътнете Христа – ще Го приемете в себе си изведнъж, както китът глътнал Йона. Сегашните хора се нуждаят от приложение, а не от теория. Има въпроси в живота, за разрешаването на които не се изискват никакви разсъждения – такъв е въпросът за приемането на Христа. Христос ще влезе в човека така, както Йон влезе в утробата на кита. Който приеме Христа в себе си, ще стане велик човек. Хората

щели да му се смеят и да се подиграват с него – това не трябва да го смущава, кого хората не са осмивали и подигравали? Онези, които първи заговориха за хвърчащите машини, не минаваха ли за луди, но ето идеята им се реализира – днес тази машина лети във въздуха. Защо сегашните мъже и жени не се разбират, защо семействата от ден на ден се разрушават? Защото хората са изгубили Вярата си, те нямат доверие един в друг. Какъв е този живот, в който хората не си вярват? Много неща ви се казват, но не вярвате в тях. За мен е безразлично дали вярвате, или не вярвате. Аз вярвам в това, което говоря – вярвам в Божиите закони и всеки момент ги прилагам на практика. За да придобиете истинска, положителна Вяра, и вие трябва да изучавате нещата и да ги прилагате.

Приемете Христа в себе си. Ако не можете да направите това изведнъж, докоснете се до дрехата Му. Дрехата на Христа представлява Вярата. Докосвайте се до всичко, което Бог е създал – до цветята, до плодните дървета. За да бъдете здрави, посадете няколко цветя в саксии или в градината си и ги отглеждайте. Посадете плодни дървета и зеленчуци в градината си, за да ги изучавате и да се ползвате от силите, които се крият в тях. Влезте в съприкосновение и със слънчевите лъчи. Ако търсите Христа, ще Го намерите във всичко, което Бог е създал – това значи да се докоснете до Неговата дреха и кръвотечението ви да престане. Тогава ще чуете гласа на Христа: „Дерзай, дъще, твоята вяра те изцели.“

Правете опити, за да видите, че всяко нещо крие известна сила в себе си – всичко в света е живо. Опитвали ли сте силата на диаманта, опитвали ли сте силата на житното зърно? Казвате, че всичко е живо, но често злоупотребявате с живота на дребните същества. Децата особено обичат да късат главите на мухите и не мислят за лошите последствия на своите постъпки. Майките трябва да забраняват на децата си

да късат главите на мухите, да развалят гнездата на птичките.

В едно българско село детето на чорбаджията, десетгодишно момче, се качило на едно дърво, дето имало лястовичка с пет малки лястовичета. То свалило малките от гнездото и отрязало езичетата им, след това пак ги турило в гнездото. Майката не само че не обърнала внимание на постъпката на детето си, но се засмяла, без да го накаже и смъмри. Какво се случило с това дете? Като пораснало, станало голям момък и се оженил. Родили му се пет деца, едно след друго, но всички били неми. Защо трябва човек да прави зло, да малтретира малките и безпомощни същества? Понякога човек върши зло от незнание, а понякога съзнателно. Будни трябва да бъдете всички – да давате отчет даже за мислите си, да напъгвате и поучавате невежите и по-малките от вас.

И днес Христос се обръща към всички хора, като им казва да оправят живота си, да изчистят сърцето си и да се допрат до дрехата на своя Баща. – „Къде е Той?“ – Навсякъде. Тревата е Негова дреха, камъните са Негова дреха. Събувайте се лятно време боси и ходете по един-два часа по тревата, по камъните. Докоснете се до цветята и дърветата и ще чуете тихия глас на своя Баща: „Дерзай, дъще, твоята вяра те изцели.“

Сега е моментът да се докоснете до мантията на Бога – тя е пред вас, готова да помогне на всеки, който вярва в нейната сила. Това проповядва Божият Дух на всички хора по лицето на Земята: „Синове и дъщери, слуги и робини, обърнете се към Мене, и Аз ще се обърна към вас. Вие ще бъдете Мои чада, а Аз – ваш Баща. Ще напиша закона Си във вашите сърца и ще настане Мир и Радост по цялата Земя.“

11 август 1918 г., София

ПОГЛЕДНА ПЕТРА

*И обърна се Господ, та погледна
Петра.*

От Лука 22: 61

В прочетената глава изпъкват три важни неща: думите на Исуса, положението на Петра и пропяването на петела. Ще се запитате какво отношение има тази глава към нашия живот. Като разберете нейния дълбок смисъл, ще видите, че тя наистина има отношение и към нас.

Съвременните хора страдат от неизпълнени обещания. Казано е алегорично, че адът е павиран все от неизпълнени човешки обещания. И Земята е пълна с неиздържани човешки обещания. Защо Петър се отрече от Христа? Всъщност какво представлява Христос? Той представлява Висшето, Божественото начало в човека. По отношение на Петра Христос е Учител. Докато не беше хванат от властта, учениците Му бяха смели и решителни, готови да се жертват. Щом Той попадна в ръцете на властта, повечето от тях се разколебаха, а Петър три пъти се отрече от Него. Властта представлява общественото мнение, което се изрази чрез петела. Когато властта ограничава и връзва Висшия принцип или човешкия разум, петелът, т.е. общественото мнение в човека е готово да се отрече от него. Преди да бъде изпитан, Петър казваше на Христа, че и всички да се отрекат от Него, той никога няма да се отрече, ще Му остане завинаги верен. Обаче Христос познаваше добре човека външно и вътрешно, знаеше каква е силата му да издържа на изпитания и каза на Петра, че преди да пропее петелът, той ще се отрече от Него три пъти. Петър не можа да издържи изпита, на който беше поставен, и наистина, преди да пропее

петелът, той три пъти се отрече от Христа. Христос се обърна и погледна Петра, но той беше толкова смутен и объркан, че не Го видя. Като пропя петелът, Петър съзна погрешката си, излезе вън и горко плака.

Съвременните хора се поставят на същите изпитания като Петра – така се изпитват убежденията им. Като не могат да издържат на своите обещания, петелът им се провиква: „Кукуругу!“ Щом чуят петела, съвестта им се пробужда, те съзнават, че не са издържали на обещанията си, и започват горко да плачат. Историята е пълна с такива примери. Галилей например е бил подложен на големи изпитания: изправен пред Инквизицията, трябвало да се откаже от убеждението си. От страх от наказание, той отрече своята идея, но щом го освободиха, каза: „Все пак Земята се върти.“ През времето на втората Пуническа война между картагенците и римляните един римски патриций, на име Регул, бил хванат в плен и задържан в Картаген. Оттук той бил изпратен в Рим с условие да води преговори за сключване на мира и да се върне обратно в Картаген. Регул дал обещание, че ще изпълни условието им, но като отишъл в Рим, вместо да преговаря за мир, той настоявал да се продължи войната. Той изпълнил само обещанието да се върне в Картаген, дето го очаквала явна смърт.

Сегашните християни не са големи герои, но като пропее петелът им, тогава се стряскат и виждат погрешките си. Една българска пословица казва: „И без петел съмва“ – те искат да кажат, че петелът не е нужен на човека. Може и без петли, но знаете ли какво ще стане, ако петлите престанат да пеят? Само двадесет и четири часа ако не пеят, непременно ще стане някаква катастрофа. Ако не беше пропял петелът, Петър щеше да бъде изгубен, обаче като пропя, той се разкая и спаси. Този пример показва, че човешката природа е непостоянна, изменчива.

Преди години дойде при мен една млада жена и ми разказа положението си. Била излъгана от един мъж и понеже я напуснал, тя започнала лек живот, от който разбогатяла. Тя била недоволна от живота си, но поне не чувствала никакви лишения. В това време се запознала с един господин, който искал да се ожени за нея. Преди да се оженият още, той изял всичките ѝ пари и я напуснал. Това още повече я отчаяло и тя се впуснала по течението на живота. Сега се явил друг кандидат, но тя вече не се решава да се жени. Искаше съвет какво да прави – да се ожени или не. Такива случаи има много в живота.

Като знаете Природата на човешкото естество, петелът витрябва да бъде буден. Навсякаваша погрешка той трябва да пропее, за да разсъдите къде грешите и как може да изправите погрешката си. Петелът не казва на Петра, че го намерил в слабост, но обръща вниманието му на факта, че който не следва Божиите закони, очаква го голямо земетресение. Радвайте се, когато вашият петел се провиква: „Кукуругу!“ Той съветва хората да се изправят: „Кукуругу, Петре, излез вън!“ Петър излезе вън и горко плака.

Плачът е признак на разкаяние, на осъзнаване на човешките погрешки – той чисти човешкото сърце. Когато окото се напраща, непременно трябва да се насълзи, за да се очисти. Колко пъти човек се е отклонявал от правия път. Но когато петелът ти пропее, не мисли, че си праведен. Обърни се към Бога и престани да се съмняваш в Него, не се самозаблуждавай в преходни и временни неща. Когато някой краде и лъже, няма да го морализирам, нито да му говоря какво да прави и да не прави, но ще му кажа: „Кукуругу!“ Когато мъжът не изпълнява обещанията си, жена му да каже: „Кукуругу!“ Когато жената не изпълнява обещанията си, мъжът ѝ да каже: „Кукуругу!“ Когато синът не изпълнява обещанията си,

баща му да каже: „Кукуругу!“ Когато дъщерята не изпълнява обещанията си, майка ѝ да каже: „Кукуругу!“ Всеки има един знаменит петел в себе си, който държи съзнанието му будно. Радвайте се и благодарете, когато петелът ви пее.

Обикновено смятат петела за глупаво, неразумно същество – не е така. Петелът като птица е представител на една висока култура в Духовния свят. Между птиците и Ангелите има известно отношение. Крилата са признак на висока интелигентност. У млекопитаещите чувствата са по-добре развити, отколкото у птиците, но птиците се отличават с вкус, с голяма естетика. Това се вижда в направата на гнездата им – семейният живот у тях е добре уреден. Когато правят гнездата си, и мъжката, и женската вземат участие – те заедно събират материал за гнездото, заедно мътят яйцата си и заедно отглеждат малките си. Ако и хората изпълняваха задълженията си така мълчаливо и с любов, както птиците, светът щеше да се превърне в Рай. Понеже хората страдат за неиздържаните си обещания, Христос каза на Петра: „Преди петелът да пропее, ти три пъти ще се отречеш от мене.“

Кога пеят петлите? Обикновено след полунощ. Ако пеят преди полунощ, това е признак за разваляне на времето. Ако вашият петел пее по-рано, отколкото трябва, ще знаете, че страдания ви очакват; пее ли навреме, и времето ще бъде хубаво, и в душата ви ще бъде радостно. Старите българи казват, че когато петлите пропеят, лошите духове се разпръсват. Каквото представляват тръбите в духовата музика, такова нещо са петлите в Духовния свят. Ето защо, когато лошите духове чуят петлите, прибират се в скривалищата си. В човешкия свят петлите представляват умовете на хората. Докато петелът ви е на мястото си и пее, никаква опасност не ви грози – и да направите някаква погрешка, лесно ще я изправите. Престане ли петелът ви да пее, очаква ви някакво голямо страдание или някаква катастрофа.

Христос и петелът представляват два принципа, тясно свързани помежду си. Христос е висшият разум в човека, а петелът – човешкият интелект или нисшият разум. Христос, т.е. висшият разум в човека се бори със злото, а петелът – нисшият разум показва погрешките на човека, за да ги изправи. Когато искат да кажат, че интелектът в човека е добре развит, представят го във вид на петел.

Спомни си Петър речта на Исуса, който му беше рекъл: „Преди да пропее петелът, ти три пъти ще се отречеш от мене.“ Защо Петър се отрече три пъти от Христа? Какво означава трикратното отказване, защо не се отказа само един път? Първия път Петър се отказа от страх. Като го запитаха и той ли е ученик на Христа, Петър се замисли и се отказа – значи първото отказване е резултат на умствен процес. Втория път се отрече със сърцето си – той беше малодушен и се уплаши да не изгуби общественото мнение. Третия път се отказа поради слабата си воля. Понеже умът и сърцето на Петра не бяха в съгласие, първо умът отпадна. Като остана само с волята си, Петър не беше в състояние да съгласува ума и сърцето си, понеже бяха вече разколебани. Като греши, човек пада в три направления – в областта на ума, в областта на сърцето и в областта на волята. Значи всяка лоша мисъл, попаднала в човешкия ум, изопачава не само ума, но и сърцето, и волята, поради което той става докачлив, подозрителен в чувствата си, нелогичен в мисълта си и слаб във волята си.

И тъй, когато дойдат страдания в живота ви, ще знаете, че това е Божественият петел, който пее – той напомня на човека, че е нарушил някоя Божествена заповед. При това положение не трябва да се оплаквате, да роптаете, но като Петра да излезете вън и там да се разкаете. Докато е между хората, човек не може да се разкае – той трябва да излезе вън, да остане сам и да си

поплаче. Когато изгуби майка си, детето плаче високо, за да го чуе тя и да му се обади – в този случай плачът има смисъл. Когато хората плачат високо, и те искат Бог да ги чуе. Когато мъжът е хванал Христа в жена си и го съди, жената трябва да излезе вън и там да си поплаче – тогава Бог ще се обърне към жената, ще я погледне тъжно и нейният петел ще пропее. Никога жената не трябва да плаче пред мъжа си, нито мъжът пред жена си. Жена да плаче пред мъжа си или мъж – пред жена си, това е все едно да плачете пред мечката, когато яде. Колкото и да плачат един пред друг, сърцата им няма да се смекчат. Божественият плач става вън, в душата – никой да не вижда, че плачете.

Както Христос плака за Йерусалим, така всеки човек ще плаче за себе си. За да не плаче, човек трябва да се вслушва в думите на Духа, който постоянно му посочва погрешките с цел да се изправи. Като не слуша думите на Христа в себе си, човек сам Го връзва и три пъти се отказва от Него – това е ставало от паметивека и до днес. Защо Петър се подложи на това изпитание? Защото, за да защити Христа, той отсече с ножа си ухото на един от римските войници. Петър имаше добри черти в характера си – той пръв позна Христа и Го призна в себе си за Бог. Въпреки това, от време на време той съветваше Христа да не се проявява открито, за да не пострада. Петър си въобразяваше, че е учен, че разбира всичко и всичко може да направи. Много хора се мислят за учени – те вярват, че могат да направят много неща. Всъщност такива учени по-скоро могат да объркат работите, отколкото да ги оправят.

Често хората се възхищават от някого и казват, че има отличен характер. В какво се заключава характерът на човека? Не е характерен онзи човек, който има знания, богатство, сила или който заема високо обществено положение – тези неща се придобиват лесно. Добър характер има онзи човек, в когото

умът, сърцето и волята са добре развити и са в хармония – такъв човек е готов да приложи Христовото учение. Той не чака по-добри времена от днешните, той знае, че всяка епоха носи в себе си добри условия за работа. Характерният и разумен човек използва всеки момент съзнателно и никога не отлага нещата. Когато петелът пропя, Петър веднага съзна погрешката си и не отложи изправянето ѝ за другия ден, но веднага излезе вън, горко плака и се разкая. Ако отлагате, втори път вашият петел няма да пропее – той пее само веднъж в живота на човека. Като сгрешите, петелът ви ще пропее; ако го послушате, добро ви чака; ако не го послушате, изгубвате доброто съчетание на условията – втори път това съчетание не се случва. Близо е вашият петел, не изпускате случая да чуете гласа му и да се разкаете. Сега е времето, когато трябва да използвате условията за вашето развитие. Няма по-добри условия от сегашните за създаване и каляване на човешкия характер. За каляване на характера са нужни изпитания и мъчнотии.

Докато не беше се изпитал и познал, Петър беше готов да защитава Христа докрай. За да покаже своята готовност, той отсече ухото на един от римските войници. След това, когато го повикаха при първосвещениците, на въпроса: „И ти ли си негов ученик?“, Петър веднага се отрече. Но след тези думи той се замисли – от този момент в живота му стана преврат. Той излезе вън и горко плака. Разкаянието на човека не е нищо друго, освен пробуждане на Божественото съзнание в него. В този момент именно петелът на човека пропява. Кога пее петелът? На зазоряване. Следователно зазоряването е важен момент за човешката душа.

Днес Христос се обръща към всички и ви пита: „Вашият петел пропя ли? Къде останаха вашите обещания?“ Било е време, когато всички хора, всеки на своето време, са дали обещание на Христа да следват

Неговия път. Ще попитате как е възможно да сте давали обещания на Христа, когато не сте Го виждали. Наистина, ако днес някой се осмели да каже, че е говорил с Христа и Му е дал някакво обещание, ще го вземат за ненормален. – „От толкова години вече ние чакаме Христа, а той говорил с Него!“ Как ще Го видите, когато Той днес е на фронта, вързан, и Го съдят. Той е пред Пилата и Каиафа, пред Петра и множество народ, които се отричат от Него. Петлите на всички отричащи се от Христа пропяват – навсякъде се чува тяхното пеене: „Кукуругу!“ Който съзнае погрешките си и се обърне към своите братя да моли за извинение, той ще бъде първият български петел. Той е герой. Онзи, на когото петелът е пропял, той е спасен. Той се обръща към Бога с думите: „Господи, готов съм вече да пожертвам живота си за Тебе. Никога няма да се отрека от Твоето име. Ще положа душата си за Тебе, за Твоето име и за Твоята слава.“

Нека всеки се запита: „В аудиторията ли съм, или вън от нея? Отричам ли се от Бога, пее ли петелът ми, или още не е пропял?“ Много от сегашните хора се намират вън, гредят се около огъня, играят си и се занимават с купоните си, мислят какво да си купят с тях – хляб, зеленчуци, масло. Други пък се намират в положението на търговци, които се занимават с вземане-даване, мислят за печалби и осигуровки – те именно турят ръка на Христа и Го съдят. Трети се намират в положението на онези, в които съзнанието се пробужда. Христос се обръща към тях, поглежда ги и ги пита: „Знаете ли какво е вашето предназначение на Земята, знаете ли какви обещания сте дали на Бога? Спомнете обещанията си, които сте дали някога в душата си, и се върнете към Онзи, който ви е дал всичко.“

Бъдете благодарни на малкото, което ви се дава. Никъде в Божествената книга не е писано, че човек трябва да се храни с кокошки, с агънца, с прасета. В Божествената книга е писано, че човек може да яде

от всички плодове, освен от плодовете на забраненото дърво. Ще кажете, че ви е нужно масло да опържите картофи, да се пооблажите – и това не е писано в Божествената книга. Защо да не ядете картофи, сварени във вода и осолени? Днес много хора грешат по причина на яденето. За да задоволят изискванията на стомаха си, те са готови на всичко – те продават и веруюто си, и убежденията си, само за да задоволят стомаха си. Здравето и силата на организма не зависят от пищната храна. Чистият и естествен живот освобождава човека от излишъците, а с това и от много мъчнотии. Като говоря за естествената храна, аз нямам намерение да ви налагам моето разбиране за храненето, но обръщам вниманието ви да употребявате такава храна, каквато обичате и която понася на организма ви. Какъв смисъл има някой да стане вегетарианец и постоянно да поглежда към месото, да съжалява, че се е отказал от него? За предпочитане е да си остане месоядец, отколкото да бъде вегетарианец и да се измъчва. Когато промените режима на храненето и на живота си, правете опити, за да видите как ще ви се отрази промяната. Ако се отрази добре на организма ви, следвайте я; в противен случай върнете се към стария начин на живот и на хранене.

Един господин след дълго употребяване на тютюна решил да се откаже от него. Известно време той се въздържал и не пушел, но станал толкова нервен, че постоянно се сърдел на децата си и на жена си. При най-малкото разгневяване той набивал децата си, но пак не могъл да се успокои. Най-после жена му каза: „Вместо да се гневиш, да биеш децата и да изразходваш напразно нервна енергия, по-добре започни отново да пушиш, та да се успокоиш.“ Човек трябва да прибегва само до такъв режим в живота си, който може да внесе известно подобрение в нервната система.

„Докаато петелът пропя, Петър три пъти се отказа от Христа.“ Той се усъмни в Него. Не само Петър се усъмни в Христа, но и много още от учениците Му. Те си казаха: „Ако е Христос, Син Божи, нека покаже силата си.“ Те не разбираха, че Божественото учение, което Христос проповядваше, не се проявява във физическа сила, но в Любовта. Ако между двама души единият си служи с нож, а другият – с Любов, силата ще бъде на страната на онзи, който си служи с Любовта. Как трябва да бъдат построени домовете – на принципа на силата или на Любовта? На принципа на Любовта. Силата е резултат на нещо. Следователно, ако на човека предстои да прави избор между силата и Любовта, той непременно ще избере Любовта. Силата изопачава ума, сърцето и волята, а Любовта повдига човешката душа и я води към Бога. Който приеме Любовта и я приложи, той ще подобри Живота си; усъмни ли се в нея, той обременява кармата си.

Днес повечето хора са на мястото на Петра – техният Христос е вързан и те се колебаят в Него. – „Не е ли възкръснал Христос?“ – За онзи, който Го е видял, Христос е възкръснал; онзи, който не Го е видял, той може да вярва или да не вярва във възкресението. Виждането на Христа е подобно на виждането на Слънцето. Първите думи, които Христос каза на учениците си след възкресението, бяха: „Мир вам!“ Когато видите Христа, Той и на вас ще каже: „Мир вам!“ Тези думи означават: войната е свършена, петелът е пропял, съдбата е минала, Възкресението е станало.

Много християни в миналото и сега са виждали Христа и са разговаряли с Него. Например една стара жена видяла Христа и разговаряла с Него; Той ѝ казал: „Ще те взема при Себе Си, но след като минеш през огън.“ Как си представяте Христа? Някои си Го представят като обикновен човек, със селска бяла аба,

с калпак на главата, а други – като цар, с мантия и с корона на главата си. Наистина Христос има корона на главата си, но не от злато и скъпоценни камъни, а от петте велики добродетели: Любов, Мъдрост, Истина, Правда и Добродетел. Той ще проговори само на онзи, който може да види Неговата корона. Той ще му проговори чрез устата на Любовта, на Мъдростта, на Истината, на Правдата и на Добродетелта.

„И обърна се Господ, та погледна Петра.“ С други думи казано, Христос погледна Петра и се молеше за него да издържи изпита си, за да помага на по-слабите си братя. Тогава Христос беше с корона на главата си, образувана от светлината на добродетелите – такава корона се дава на всеки, който издържи изпитите си. Петър разбра смисъла на Христовия поглед, излезе вън и горко плака. Такава корона турят на главите на младоженците, като символ на великите добродетели – те трябва да приложат добродетелите в живота си и върху тях да съградят бъдещия си дом.

Къде пеят сегашните петли? В курници или на сухи дървета. В първичния живот не е било така – петлите са били свободни и са пеели на високи дървета. Желая вашите петли да напуснат курниците и да пеят постоянно – само така животът ви ще тече правилно, без катастрофи и нещастия. Кой пее днес в домовете? Ту жената, ту мъжът. Не е лошо пеенето, но то трябва да става сутрин, когато се пробужда Божественото съзнание в човека.

Нека всички хора си поставят за задача в живота да освободят Христа в себе си и никога да не се отричат от Него. Който се е отрекъл, да бъде буден – щом петелът му пропее, да излезе вън и да се разкае. Ще каже някой, че не се е отричал от Господа. Когато критикуваш брата си, когато го изнасилваш и онеправдаваш, ти се отричаш от Господа. Ето защо, когато грешите по отношение на своята душа и на

своя ближен, съзнайте погрешката си, излезте вън и плачете. Всеки има някаква слабост, за която като Петра трябва да плаче. Когато вашият петел пропее, Христос ще ви погледне и вие ще си спомните думите, които ви е казал. Христос запита Петра три пъти: „Петре, обичаш ли ме?“ С това Той искаше да му каже: „Готов ли си да развиеш трите основни добродетели на Живота, готов ли си да отхраниш тези сирачета, да станеш тяхна майка?“ И вас запитва Христос обичателите Го, готови ли сте да обработите това, което е вложено във вас, и да го приложите? Готови ли сте да носите на главата си короната на великите добродетели, да носите Светлина на ближните си?

Желая ви да бъдете смели и решителни, да изпъдите страха и малодушието навън. Имайте Вяра и упование на Бога. Аз ви говоря за този Бог, в когото живеят и се движат всички същества. Той говори днес на всички хора – как? Чрез страданията. – „Кога ще дойде мирът?“ – Когато пропее петлите на всички народи – на Англия, на Франция, на Германия, на Русия, на цяла Европа. Те ще излязат вън и ще поплачат. Христос се е обърнал към европейските народи, поглежда ги и им казва: „Вие сте културни народи, от вас зависи бъдещето ви, вашите петли пеят вече.“ Когато петелът на Петра пропя, той разбра, че работите не се нареждат нито с нож, нито с дипломатия.

Съвременните хора са жертва на демони, на бесове, които ги карат да се бият. Да се бори човек със злото, това е в реда на нещата, но да се бие мъж с жена си, брат с брата си, сестра със сестра си, това не е естествено. Дом и народ се повдигат, когато се борят против злото; в който ден нарушат този закон и въстанат против Бога, те сами подписват своята смъртна присъда. Разкае ли се един народ, Христос съгражда Своята църква върху него. Аз вярвам, че европейските народи ще се разкаят, ще излязат вън и ще поплачат – те са

на път да направят това. Загова казвам: Мирът иде! Когато Христос отпрати погледа си към някого, той ще съзнае погрешката си и ще се разкае. Няма сила в света, която може да се противопостави на погледа на Христа.

Радвайте се, че сте се родили при добри условия и добри времена. Сега е краят на века, единадесетият час на деня – всички сте призвани на лозето да работите само един час. Който е обидил брата си, да излезе вън и да поплаче. Като ви срещна втори път, да видя, че умовете и сърцата ви са пробудени, че всички мъже и жени, братя и сестри живеят помежду си в мир и съгласие.

Както е хубав днешният ден, такъв ще бъде и вашият живот. Днешното Слънце и хубавият ден ще бъдат свидетели на моите думи.

Както вън е топло, така Любовта ще царува в сърцата ви. Топлината на Любовта ще ви изпотява, за да изхвърлите навън нечистотиите си. Спасението ви се крие в чистотата на вашето тяло, на вашия ум и на вашето сърце. Както днешният ден е светъл и чист, такъв да бъде и вашият живот.

18 август 1918 г., София

СКРИТИЯТ КВАС

*Друга притча им каза: Подобно
е царството небесно на квас...*

От Матей 13: 33

„Подобно е царството небесно на квас.“ Този стих представлява основа на човешкия Живот, особено за онзи, които иска да влезе в Царството небесно. За да разберете вътрешния смисъл на този стих, трябва да си дадете поне толкова труд, колкото домакинята, която готви всеки ден – колко пъти тя реже лук, кълца го, очите ѝ се просъзпяват, но продължава работата си. Тя знае, че като реже и кълца лука, все ще изкара нещо от него. Тя се грижи за мъжа си, за децата си, иска да ги нахрани и задоволи. Каквито недостатъци и да има домакинята, каквото и да говорят за нея, тя има идея, която иска да постигне. Ако онези, които слушат Божието Слово, нямат търпението и постоянството на домакинята, те стоят по-ниско от нея. Наблюдавайте я с какво внимание следи пърженето на лука, как се вслушва в цвъртенето – по звука, който се чува при пърженето, тя познава дали е опържен лукът, или не.

Познавате ли и вие кога вашият лук се е опържил или приличате на онези важни дами, които предоставят цялата работа на слугините си, а те само заповядват и ядат наготово. Те не мислят много – щом се отказват от пърженето на лука, от готвенето, те сами противодействат на мисълта си, не ѝ дават възможност да се развива. Огънят, тенджерата, тиганът, лукът представляват предмет на мисълта. Домакиня, която знае да готви, която разбира състава и значението на храните, знае как да ги хармонира. Също така тя познава какви мисли влизат в ума ѝ – в нейния въгрешен тиган; тя знае как да ги съчетае.

От Божествено гледище човешкият мозък не е нищо друго, освен тиган, в който се готвят мислите на човека, за да излезе от тях нещо ценно, което да задоволи както самия човек, така и неговите ближни. Един ден и Бог като високопоставената дама ще каже на слугинята: „Пригответе ли яденето? Донеси го, да го опитам.“ Ако слугинята го е сготвила добре, ще получи похвала; ако не го е сготвила добре, ще бъде наказана. И вие сега готвите, но се отегчавате. Ако домакинята осмисли готвенето, ще осмисли целия си Живот – всяка мисъл, всяко чувство и всяка постъпка ще бъдат за нея ценни предмети за изучаване.

Мнозина гледат на пърженето на лука като на нещо маловажно. Какво ще кажете за набръчканото лице на старата баба и на стария дядо – маловажни неща ли са техните лица? Който знае да чете, ще намери нещо ценно в набръчканото лице на бабата и на дядото – в набръчканото лице е написана историята на цял род. Също така и по пържения лук учената домакиня чете историята на неговия произход – кога е създаден и т.н. Като пържи лука, тя чете, размишлява върху различни въпроси. Без обикновената философия на Живота, човек не може да проникне в дълбокия смисъл на земния живот. Ако не разбере земния живот, как ще разбере небесния? Ако хората не разберат отношенията към мъжа и жената, към брата и сестрата, към родителите, към обществото и към човечеството, как ще разберат какви трябва да бъдат отношенията им към разумните и възвишени Същества и към Бога? Ако не знаете как да слуговате на земния си баща, как ще служите на Небесния? Небесният Баща изисква от всички хора по-велики дела, по-големи жертви от тези, които земният баща изисква.

Съвременните религиозни хора говорят за Бога, но си Го представляват като обикновен човек, от когото могат да изискват всичко, каквото им е нужно. Те си

мислят, че какъвто е земният им баща, такъв е и Небесният. Като говорят за онзи свят, и него си представят като земния – те си мислят, че и там има плодни градини с вкусни, доброкачествени плодове, музики, песни и веселие. Като отидат на онзи свят, ще ядат, ще пият, ще се веселят – с една дума, ще благуват. Докато са на Земята още, те искат да избягнат мъчнотиите и страданията, да живеят в рай. Това е невъзможно – Земята е училище, а който учи, той минава през големи мъчнотии.

Какво представляват мъчнотиите? Велики уроци. От кого ще получите тези уроци, не е важно; може да ги получите от мъжа си или от жена си, от брата си или от сестра си, от майка си или от баща си, от дъщеря си или от сина си; може да ги получите от обществото, от народа си и т.н. Важно е да прочетете урока, да разберете смисъла му и да го приложите в живота си. Всички предмети, които ви обикалят, са сенки на реалността. Ако не разберете смисъла и значението на сенките, не можете да разберете самата реалност. Трябва да виждате нещата правилно, за да ги разбирате. Как ще виждате и разбирате? Като човек. Ако гледате на света с ума на рибата, ще го разбирате по рибешки; ако го разглеждате с ума на птицата, ще го разбирате по птичешки; ако го разглеждате с ума на млекопитаещото, ще го разбирате като него. Как трябва да гледате на света – както рибата, птицата, млекопитаещото или човека? Разбирането на рибата, на птицата, на млекопитаещото не е истинско. И човек още не разбира Живота в неговия абсолютен, истински смисъл. Само онзи разбира Живота правилно, който е минал през великата школа на Земята.

Христос казва: „Подобно е царството небесно на квас, който, като го взе жена, скри го в три мери брашно.“ Ще кажете, че думите *квас*, *брашно*, *жена*, *замесване* са обикновени – всеки ден жената взема квас, брашно и го замесва. Право е това, майстори сте във

всичко: как се приготвя квасът знаете, хлябът – също, как се мели житото, знаете. Обаче важно е какъв смисъл влага Христос в думите: „Подобно е Царството небесно на квас.“ Квасът, брашното, ношвите, за които говори Христос, подразбират физическия свят, който постепенно се организира. Със своето организиране той създава човешкото тяло, за което са нужни няколко елемента – квас, вода, брашно, ношви и жена, която да ги свърже. В това отношение жената, майката може да се уподоби на ношвите; житото, брашното е онази жизнена материя, от която се формира човешкото тяло; квасът е средата, в която се проявяват условията на Живота. Има два вида квас (хлебен и спиртен) не само във физическия свят, но и в Умствения, и в Чувствения свят. Квасът всякога произвежда две противоположни реакции. Хлебният квас произвежда хляба, от който се нуждаят всички живи същества – който го яде, той се развива правилно. Спиртният квас произвежда спиртни питиета, които упояват човека и се отразяват вредно върху нервната му система. Много болести се дължат също така на различни заквасвания.

Намерено е, че при създаването на човешкия организъм вземат участие два вида квасни гъбички: едни полуорганизирани и други – организирани или живи. Всъщност активно участие в този процес вземат живите организми, които се размножават непрекъснато. Квасът, от който е образувано брашното, т.е. материята на човешкия организъм, е средата, в която попадналите микроби се развиват при благоприятни условия – ту образуват известни съединения, ту се разлагат. Значи процесите на съединяването и разлагането, които се извършват в организма, не са нищо друго, освен вкисване, т.е. втасване на живата материя. Когато процесите в организма причиняват растене, размножаване, цъфтене и връзване, казваме,

че човек живее; когато процесите причиняват разлагане, разрушаване и разединяване, казваме, че човек умира. При месене на хляб с квас живите ферменти се размножават и живеят, като отделят непотребни вещества. Затова Мойсей е забранявал на евреите да месят квасен хляб. За да не се развалят чувствата и мислите на хората, те трябва да се пазят от квас, при който се отделят непотребни вещества. С това се обяснява защо някои мисли и чувства умъртвяват човека.

Срещате една мома, която е заквасена с любовно чувство; в първо време тя е радостна, вълнувана, разположена. След една-две години тя губи разположението си, отвращава се от това чувство – коя е причината за състоянието ѝ? Квасът. Тя е била заквасена с бирен квас, от който остават непотребни утайки – останат ли в организма, те се отразяват вредно. Когато приготвят бира от същия квас след ферментация на кашата, отстраняват се всички утайки; останат ли утайките, бирата се разваля. Следователно, когато бирените или спиртните ферменти попаднат в организма на младата мома и почнат да се размножават, те отнемат жизнената ѝ енергия; тя постепенно губи разположението си, обезсърчава се, отчайва се, вижда, че е станала жертва на едно лъжливо чувство.

Съществуват квасни гъбички от различен произход както в обикновения живот на човека, така и в религиозния. Чувате да казват за някого, че добре проповядва, повдига съзнанието на хората; за друг се казва, че заблуждава хората. Кога една проповед заблуждава? Когато разстройва домове, семейства, общества и народи. Обаче всяка проповед, която има за основа Любовта, Мъдростта и Истината, не заблуждава – тази проповед почива върху законите, които Бог е поставил за основа на Битието. Всичко в света може да се измени, но Божиите закони – никога. Който лъже и заблуждава другите, който се радва на

злото на другите, той прави зло първо на себе си. Като знаете това, не се страхувайте, че хората могат да ви заблудят. Паднал си в локва – нищо от това, ще ти подам въже и ти ще се хванеш здраво за него, без да мърдаш – ще бъдеш тих и спокоен. Че си кален, нечист, и това да не те смущава. Новото учение представлява чиста, планинска вода – ще те туря в тази вода и ще те държа в нея, докато се изчистиш. През тази вода трябва да минат всички мъже, жени и деца, за да се изчистят. Кой може при това положение да каже, че се е заблудил от идеите на Новото учение?

„Скри кваса в три мери брашно.“ Брашното, за което говори Христос, е материята, от която се създава човешкото тяло – това става в утробата на майката. Следователно каже ли някоя мома, че може да стане майка, тя не разбира законите. Преди всичко тя трябва да пречисти и пресее добре брашното, с което ще работи, и тогава да пристъпи към майчинството.

От чистата или нечиста материя, с която майката разполага, зависи какво дете ще роди – светия или престъпник. Ще кажете, че само в добрите деца е вложено Божественото – не е така. В процеса на зачеването и създаването на детето Божественото още не присъства – това е нисш процес. Божественото в човека иде отпосле, след раждането на детето, когато то се диференцира като материя и Дух. Докато е само материя, в него няма нищо възвишено.

Казано е в стиха, че жената замесила кваса в три мери брашно. Това показва, че замесването се извършва в трите свята: във физическия, Духовния и Божествения. Ако замесването става правилно на физическия свят, ще се извършва правилно и в другите два свята; ако замесването не е станало правилно на Земята, и в другите светове не става правилно. Следователно растенето и цъфтенето на растенията е в зависимост от почвата, в която са посадени. Доброто

жилище се отразява благоприятно върху здравето и разположението на човека. Всяко физическо притеснение, всяко съмнение и колебание се отразяват и върху разположението на душата. Съмнението, подозрението, безверието се дължат на присъствието на бирения квас в човека. Любовта, Обичта, Вярата са друг вид квасни ферменти, които наричаме с общо име *хлебни*. Хората търсят Любовта, но не знаят къде се намира тя. Достатъчно е да се домогнете до кваса на Любовта, за да намерите самата Любов. Турете кваса на Любовта във вашето брашно и очаквайте резултат. Някой туря кваса на омразата в брашното си, а очаква Любов – това е невъзможно. Замесиш ли кваса на Любовта в три мери брашно, скрий го внимателно, за да не дойде някой отвън и да тури в него ферменти от друг квас. Стремете се към квасните гъбички на живия хлеб, които се намират в житното зърно.

Сегашните хора минават през големи мъчнотии и страдания, защото са се отклонили от правия път и са станали двуквасни. Първоначално Бог ги е създал едноквасни. Искате ли да се върнете в правия път, да живеете добре, трябва да бъдете едноквасни – в това се заключава истинската философия на Живота. Ако, от една страна, люби, а от друга, мрази, човек е двуквасен – резултатът от този живот е вкисване или разлагане. Ако сърцето ти люби, а умът се съмнява, ти си двуквасен. Това показва, че умът ти е заквасен с една мисъл или с едно желание, а сърцето – с друго.

„И взе го жена, та го скри.“ Христос употребява думата *жена* не в този смисъл, както обикновените хора я разбират. Думата *жена* на български се пише с четири букви. Първата буква *ж* е съставена от два полукръга, свързани с два диаметъра, перпендикулярни един на друг. Полукръговете представляват двата свята – Духовния и Божествения, свързани помежду си с помощта на двата диаметра, които не са нищо

друго освен Божествената жена или дева, която слиза отгоре. Тя иде на Земята да научи хората как да месят хляб – тя носи необходимите елементи на Живота. В Писанието е казано, че Духът трябва да слезе върху човека, да го просвети и научи на всичко. Според Христа Духът не е нищо друго освен разумната жена, която знае да меси – тя е свързана с Божията Любов. Като дойде в дома на човека и намери брашно, тя го туря в нощвите и го замесва. Житото се превръща в брашно чрез страдания, т.е. чрез воденицата на Живота. Воденицата заедно с воденичния камък приготвя материята за образуване на бъдещите човешки тела. Понеже човек ще възкръсне чрез своето тяло, затова то се приготвя в Божествената воденица на страданията. В този смисъл думите *воденица* и *страдание* са синоними. Като страдате, не плачете, но си кажете: „Днес моята воденица мели брашно.“

Защо идат страданията? За да има брашно за месене на хляб. Когато разумната жена слезе в дома ви, тя ще потърси брашно, квас, нощви, за да ви омеси хляб. Като приготвя квас за хляба, тя туря в него малко вода. Какво нещо е водата? Тя символизира Живота на Земята. Значи страданията приготвят материал за месене, квасът е Божественото семе, а водата – условие за неговото покълване и растене. Така трябва да се омеси всеки човек, за да стане християнин в пълния смисъл на думата. Който няма воденица за мелене на брашното си, не може да си меси хляб. За да имате брашно, първо трябва да имате жито – житото представлява Божествената душа, за която малцина имат ясна представа. Външната дреха на Божествената душа е разумната жена, която меси хляба.

Хората искат да знаят ще бъдат ли спасени, ще възкръснат ли. Който има воденица, брашно, квас, нощви и вода, ще възкръсне; нямаш ли тези елементи, не можеш да възкръснеш – ти си ленив човек. Какво

трябва да направиш, за да възкръснеш? Ще се обърнеш към Бога с молба да ти помогне и твоята воденица да почне да мели. Който не разбира смисъла на страданието, той се моли неговата воденица да спре, да не мели брашно. Нека мели и твоята воденица – това е велико благо за човешката душа. Всички воденици трябва да мелят брашно, за да приготвят материал за вашите бъдещи тела. Не напускайте воденицата си, за да не прашаса и да се разхождат мишки и плъхове в нея.

Някога, в далечното минало, в християнската епоха имало един голям, богат манастир. Главният игумен обичал да си хапва повече, отколкото трябва, затова често ял и пил с калугерите и забравял задълженията си към Бога и манастира. Ден след ден манастирът се напускал, иконите и книгите потънали в прах, паяжини кръстосвали стаите – манастирът изглеждал пуст и изоставен. Един ден царят на тази страна пожелал да посети манастира, за да види как служат калугерите на Бога. Той се срещнал с игумена, който го развел навсякъде – обиколили всички манастирски постройки и помещения, черквата, библиотеката, жилищата на калугерите. Царят останал крайно изненадан от нечистотиите и напуснатия вид на манастира. Той не казал нищо на игумена, нито на калугерите, не направил нито една забележка или мъмрене, но казал, че и следната година иска да посети манастира. След това се обърнал към игумена и му казал: „Ще ти дам три въпроса, на които искам отговор след една година.“ Въпросите били следните: „Колко струвам аз? За колко часа мога да обиколя цялата Земя? Какво мисля за теб в дадения момент?“ След това царят заминал за столицата си.

Царят заминал, но оттогава и животът на игумена се изменил. Той започнал да мисли усилено върху дадената задача и си казал: „Ако отговоря

вярно на трите въпроса, ще бъде възнаграден; ако не мога да отговоря, наказание ме чака.“ Като мислел усилено върху разрешението на задачата, той забравял често да яде и да пие, поради което отслабнал толкова много, че станал почти неузнаваем. Всички калугери се питали помежду си: „Какво стана с нашия игумен, че отслабна толкова много, какво го мъчи?“ Един ден магерът на манастира го запитал какво го измъчва, каква мисъл го безпокои. Игуменът отговорил:

– И да ти кажа, не можеш да ми помогнеш.

– Отде знаеш? Аз вярвам, че ще ти помогна.

– Щом е така, да ти разкажа.

Магерът изслушал внимателно игумена и най-после отговорил:

– Мога да ти помогна, но с условие да си променим ролите: ти да изпълняваш моята служба, а аз – твоята.

Веднага двамата влезли в ролите си: игуменът облякъл дрехите на стария магер, поначернил малко лицето си, за да не го познаят калугерите, и започнал да готви. Магерът пък в ролята си на игумен веднага издал заповед да изчистят добре целия манастир и всеки да изпълнява точно службата си. През времето на своето игуменство той следял строго за реда и службите в манастира.

След една година царят посетил пак манастира и останал крайно изненадан от реда и чистотата. След това той се обърнал към игумена и го запитал:

– Готов ли си да ми отговориш на зададените въпроси?

– Готов съм. Питаш ме колко струваш – ти струваш двайсет и девет сребърника. Ако Христос, най-големият цар, струва трийсет сребърника, ти струваш един сребърник по-малко от Него. На въпроса за колко време можеш да обиколиш Земята, отговарям: ако се движиш с бързината на светлината, ще обиколиш

Земята за двайсет и четири часа; ако се движиш по-бавно, ще я обиколиш за по-малко от двайсет и четири часа. На третия въпрос – какво мисля за теб в дадения момент – отговарям: в дадения момент ти мислиш, че говориш с онзи игумен, когото познаваш отпреди една година. Всъщност аз съм друг.

И тъй, докато не турите вашия игумен на мястото на магера, вие няма да разрешите трите велики въпроса в Живота. Вашият игумен е ял и пил досега, за нищо не е мислил; отсега нататък ще го турите в кухнята, за да бъде полезен и за другите.

„И като взе жената кваса, скри го в три мери брашно, докле вкисне всичкото.“ Турете и вие Божественния квас в ума, в сърцето и във волята си, за да ги закваси, да станете нови хора. Ще кажете, че искате да отидете направо при Бога – и това ще постигнете, но след като се изчистите. Какво правят лекарите, когато им предстои някоя важна операция? Първо те измиват ръцете си с чиста вода, после – с някакво дезинфекционно средство и най-после си турят чисти, каучукови ръкавици. Тялото е храм Божии, там не се допуска нечист човек. Какво ще стане с болния, ако някой нечист човек по ум и по сърце го оперира? Той непременно ще се зарази. От чистото излиза пак чисто, от благородното – благородно. Като знаете това, бъдете внимателни едни към други, за да не си пакостите.

За да стане замесването правилно, нощвите ви трябва да бъдат нови и чисти, брашното и квасът – пресни. Проверявайте по няколко пъти на ден какъв е квасът ви. Ако сте неразположени, проверете какво е състоянието на вашия квас; щом разположението ви се подобри, и квасът се е подобрил. Проверявайте мислите и чувствата си, за да знаете възходящи ли са, или низходящи – по тях ще познаете кваса, с който сте ги замесили. Правете това наблюдение и върху кваса на своите близки: вижте какво е

състоянието ви, когато посещавате свои приятели и познати. Ако при влизането в един дом се чувствате добре разположени, квасът на този дом е добър; ако изпитвате неразположение, стягане в сърцето, квасът на този дом не е пресен – има нещо нечисто в него. Това не значи, че мъжът или жената в този дом са лоши, но квасът им е лош – достатъчно е малко да ги предизвикате, за да се проявят лошите качества на техния квас.

В едно село двама другари пили заедно и на излизане от кръчмата единият от тях поканил другаря си у дома си да го нагости. Като наближили къщата му, той взел едно дърво и набил другаря си.

– Защо ме биеш? – запитал го той.

– Бия те, защото идеш у дома да видиш жена ми. На никой мъж не позволявам да посещава моя дом.

Това е квасът на пианството, който го кара да бие другаря си.

Аз вземам думата *пианство* в широк смисъл. Който има много желаниа, е пианица; който се удовлетва, също е пианица. Всяка ненаситна мисъл, всяко ненаситно чувство в човека го прави пианица. Квасът на пианството руши, чупи, събаря – дето и да го турите, всичко развали. Нощвите на всички хора са напукани или счупени. Съвременните хора се нуждаят от нови нощви, в които да турят прясно брашно и пресен квас. Старото брашно трябва да се изхвърли навън, защото се е вгорчило.

Иде вече Бог в света. Той сам ще го оправи, но вие не трябва да разваляте това, което Той прави. Ако Бог работи, а човек разваля, най-после Той ще го остави да прави каквото иска, но ще понесе последствията на своето неблагоприятие. Като минава през страдания, човек придобива опитности и се учи как да управлява своята воденица, за да мели добре брашното си. Който греши, сам разваля воденицата

си. След това трябва да се обърне към Бога, да се разкае, за да му даде нова воденица. Заедно с новата воденица се сменя и воденичарят. Новият воденичар е по-добър и разумен, той знае, че ще мели брашно при условията, който му са дадени. Никой няма право да изменя условията на своя живот.

Кой е воденичарят на децата? Техните родители. Те са длъжни да следят какво правят синът и дъщерята. Видят ли, че бягат от условията, в които господарят на воденицата ги е поставил, те им казват: „Тук ще седите, нямате право да напускате условията на вашия живот.“ Ще кажете, че трябва да обичате децата си. Как ще проявите Любовта си? Ако ги оставите да вършат каквото им дойде на ума, това Любов ли е? От какво се нуждае гладният – от хляб или от милувка? Като го нахраниш, ти проявяваш Любов към него. От какво се нуждае жадният? От вода. Как ще проявите Любовта към детето си? Ако е гладно, уморено, измъчено, няма да го оставите със старите дрехи, но ще го измиете и облечете с нови, чисти дрехи; след това ще го нахраните и ще го турите да спи. Във всеки човек живее един Ангел, чрез когото изпитват Любовта ви. Ако детето ви е своенравно, ще го накажете, ще го смъмрите, за да разбере, че има по-висока воля от неговата – волята на родителите му. Детето не е доволно от отношенията на майка си към него, но неговият Ангел е доволен. Той наблюдава всичко и пише какви методи прилагате за възпитанието на своето дете. И вие, като децата, обръщайте се към Господа, за да искате извинение за своите погрешки. – „Кой е видял Господа?“ – Който има очи, той Го вижда; слепият не може да Го види. Бог е навсякъде, във всички красиви форми – в камъните, в цветята, в животните, в изворите, в звездите, в хората.

Ще кажете, че тук се говори много за Бога. Който обича Бога, познава Го – щом Го познава, той говори за Него. Как познавам Бога? Както познавам

Слънцето. И вие познавате Слънцето, следователно познавате и Бога. Като виждате Слънцето, виждате и Бога, но не е нужно да Го виждате толкова голям, колкото Слънцето. Достатъчно е за всеки човек да вижда и да си представя Бога толкова голям, колкото мозъкът му може да Го обхване.

Това, върху което днес говоря, е въведение към великата философия на Живота. Който иска да разбере дълбокия смисъл на Христовото учение, трябва да има квас, брашно, нощви и да знае как да замеси брашното. Няма ли тези неща, той ще дойде до обратни резултати на това, което желае. Например имате дъщеря или син със силни чувствени желания, обаче вие искате да го насочите към Бога – там да отпрати своята любов. Какво става впоследствие? Вместо да повдигне чувствата си в по-високо поле, той ги понижава. За да не дойдете до такъв резултат, започнете с малки прояви в чувствата. Нека започне отначало с любов и състрадание към бедни, страдащи хора, нека помага на своите по-малки братчета и сестричета. От малкото постепенно ще върви към голямото, а не обратно – от голямото към малкото. Щом започвате от малките неща, големите постепенно ще ви се откриват. Човек е съчетание на много удове: очи, уши, нос, ръце, крака, мозък и др. Какво ще остане от него, ако отнемат изведнъж всичките му удове? Не започвайте с големите величини, за да не свършите с катастрофа.

Изучавайте закона на Цялото и закона на частите, за да разберете великия смисъл на Живота. Някои се възхищават от учените, от великите музиканти, художници и поети и ги боготворят. Няма защо да боготворите човека – първо си задайте въпроса има ли този човек воденица и воденичар, брашно, нощви, квас и може ли да замеси хляб. Ако няма тези елементи в себе си, не само че не е божество, но стои по-долу от животно. Всеки трябва да се запита носи ли в себе си

добрата жена, която ще го научи да замесва кваса с три мери брашно. Къде можете да намерите добрата жена в живота? Ако сте религиозен, ще я видите в лицето на патриарха; ако сте патриот – в лицето на царя; ако сте добър син – в лицето на майка си и на баща си.

Като отидете по домовете си, нека всеки за себе си да изговори думата *брашно* няколко пъти – така ще разберете нейния вътрешен смисъл. Ще кажете, че брашното е скъпо днес, но мъчно се намира; едно време беше евтино, никой не мислеше за него. Това е за материалното брашно; какво ще кажем обаче за брашното, за което Христос говори? То не се купува с никакви пари – много е скъпо. – „Колко струва това брашно, как можем да си го доставим?“ – Като дадете всичко, което имате на разположение. С какво можете да откупите вашето тяло? С нищо – на физическия свят няма ценност, равна на човешкото тяло. – „Какво ще стане с тялото ни, като умрем?“ – Обичайте Бога и от нищо не се плашете.

Потърсете добрата и разумна жена в себе си, за да се ползвате от нейната Светлина и Топлина за развиване на семената, които Бог е вложил във вас. Отворете умоте и сърцата си, за да влезе разумната жена в тях, да замеси добрия квас, от който ще получите небесните плодове. Ще кажете, че добрата жена ви мачка много – нека ви мачка, това е за ваше добро. Целунете ръката ѝ и благодарете за това, което прави за вас. Тя е единствената жена, която заслужава да целувате ръката ѝ. Кой човек има право да целува? Чистият. Ако си чист, целувай всички хора; ако не си чист, никого не трябва да целуваш.

Какво представлява чистият човек? Чешма, която утолява жаждата на всички пътници – тя напоява всички животни и освежава изсъхналите растения. Това, което руши и внася развала в живота, е нечистотата. От всички хора се иска Чистота. Достоен за името си е само онзи учител, възпитател, философ,

проповедник, общественик, който внася в умовете и в сърцата на своите възпитаници и последователи истинското, същественото знание. Това е чистото, положително Знание, към което се стреми човешката душа. Защо ви е знание, което само товари човека, без да му помага? Какво ще кажете за магарето, което носело на гърба си ценни книги и икони? Хората се кръстели и кланяли на иконите, които носело, но то си останало магаре, нищо не придобило. Защо ви е такава знание? Можете ли да се ползвате от една светла идея, ако я държите вън от себе си като икона? Тя има смисъл само когато се приложи.

„И взе го жената и скри го в три мери брашно.“ Как се познава кога разумната жена е в човека? Когато той е готов да прости на онзи, които му е причинил най-голяма пакост. Нека всеки каже в себе си: „Заради Бога мога да прощавам и на враговете си.“ Който може да прощава на враговете си, той има Любов в себе си и ще възкръсне. Не е достатъчно да си мислите, че имате Любов, но трябва да проявявате Любовта към родителите си, към своя мъж, към жена си, децата си, приятелите, неприятелите си и т.н. Като роди дете, майката трябва да каже: „Готова съм да направя всичко за това дете.“ Защо децата на някои майки умират? Защото майките им не са дали за тях толкова тесто, което им е било нужно. Мъж и жена, които са живели в Любов и Чистота, раждат здрави деца – жизнеспособни, пълни с Любов. Когато водениците ви започнат да мелят добре житото, когато пригответе нови нощви и добрата жена слезе отгоре да замеси брашното ви, вие се намирате вече пред новата епоха – пред епохата на Божествения живот.

Това, което ви проповядвам, трябва да се опита. Учението, което ви се дава днес, обхваща целия Живот, всички живи същества – от най-малките до най-големите. Това учение може да се проповядва и

на рибите, и на птиците, и на млекопитаещите, като се преведе на техен език. Важно е човек да не гледа на животните като на долни същества – той трябва да зачита живота им. Какво правят сегашните хора? Вземат кокошката, извъртят главата ѝ и я турят в тенджерата с вряла вода, за да я оскубят; хващат мухите и късат главите им, и след това се оправдават, че мухите носели зараза. Ще знаете, че всяко живо същество носи повече Добро, отколкото зло. След всичко това ще дойде някой да ме пита може ли да убива мухи, комари. Може само ако е в състояние да им покаже пътя, по който трябва да вървят. – „Можем ли да изпъдим наемателите си?“ – Можете, ако им покажете по-добро място, по-хубава и евтина къща от вашата. Следователно, кажете ли на някого, че ще го изпъдите, трябва да му дадете по-добро място от това, на което е бил. Казвате за някого, че говори лоши работи; той говори лоши работи, но върши добри неща – по-добре ли е да говорите добри неща, а да вършите лоши? Когато хората се ласкаят, те само се залъгват. Тези залъгалки хранят човека толкова, колкото като говорите на гладния за Любов – той се нуждае от хляб, а не от Любов. Хората говорят за Христа, че е велик човек, възхваляват Го, а същевременно още Го държат разпнат на кръста – това не е Любов. Не ви упреквам, че не любите, но ви казвам Истината, която ще ви освободи от заблуденията.

Помнете символите, които ви дадох днес, за да си служите с тях в Живота. Нощвите представляват физическия човек; воденицата представлява страданието, през което човек минава; квасът – човешкия ум; брашното – човешкото сърце, а жената, която ще го замеси, представлява висшето съзнание в човека, т.е. душата, която възпитава, повдига и облагородява ума и сърцето. Служете си с тези символи като методи за лекуване, за трансформиране

на състоянията. Ако сте гневлив и неразположен, представете си мислено, че пред вас стои ношва с брашно, квас и вода в нея. Замесете кваса и брашното заедно с водата, и пригответе хляб. Извикайте на помощ разумната жена. Докато месите хляба, неразположението и гневът ще изчезнат. Нека всички мъже, жени и деца месят брашно, за да оправят живота си. Не казвайте, че страдате, но кажете си, че воденицата ви мели брашно, върши някаква работа. Мислите ли така, страданията ви наполовина поне ще се намалят.

Като проверявате думите ми на опит, вие се убеждавате в истинността им, а не ги приемате като аксиома. Ако дъщеря ви мисли да се жени, отворете Евангелието на мястото, дето е притчата за кваса и за жената, която омесила брашното, и се опитайте да я изгълкувате. Говорете на дъщерите и на синовете си Истината дотолкова, доколкото те могат да ви разбират. Ако им говорите според степената на тяхното развитие, те ще ви разберат – не се страхувайте, не мислете, че няма да ви разберат. Какво става днес? Майките се страхуват да говорят Истината пред синовете и дъщерите си, но им търсят подходяща партия – богати или учени. Богатството и учеността не са съществени неща в живота – важно е момата и момъкът да бъдат здрави по ум, сърце и воля. Ако между ума и сърцето им се яви дисхармония, ако в чувствата се явят противоречия, те заболяват от туберкулоза. Затова се казва, че туберкулозата е болест на чувствата. Човек заболява от охтика, когато люби и мрази, когато Надеждата му се превърне в отчаяние; когато Вярата му се превърне в безверие. Изобщо, когато омразата, отчаянието, безверието вземат връх в човека, той заболява от гръдна болест. Охтиката е психическа болест. Когато се свива, стяга, човек пак заболява от охтика – дробовете му постепенно се свиват, докато попаднат микроби

отвън и той започва да се оплаква от болка в гърдите. Бацилите го нападат като орли, изяждат дробовете му и казват: „Понеже този човек не е достоен да живее, нека му услужим, да го изпратим на онзи свят.“

Днес и на вас Христос говори да омесите добре хляба си и да се пазите от лошия квас, който покварява умовете и сърцата. Къде е Христос? Във всеки добър, справедлив, истинолюбив човек, който е готов да се жертва за благо на своите ближни. Търсете Бога и Христа не вън от себе си и вън от хората, но в сърцата и в умовете. Вглеждайте се едни в други, за да видите, че Бог живее във вас. Ще кажете, че злото е взело надмощие в света; това показва, че е наближило времето за идване на Царството Божие на Земята. Щом злото вземе надмощие, всички хора ще започнат да плачат и Бог ще слезе на Земята да изсуши сълзите им. Когато злото умъртви хората, Бог ще ги възкреси. Той запитва пророка:

– Сине человечески, тези кости могат ли да оживеят?

– Ти можеш, Господи, да ги възкресиш.

Аз виждам вече как сухите кости се събират под ръцете на добрата жена и те постепенно оживяват. С други думи казано, Новият живот иде да оформи новите мисли и желания, да изтъче от тях новия човек. Велико дело се твори днес пред цялото Небе и цялата Земя.

Сега, като се върнете по домовете си, вижте влязъл ли е Христос в мъжа и в жена ви, в децата и в приятелите ви. Ако те имат нощви, квас, брашно и вода и сами могат да замесят брашното си, ще знаете, че добрата и разумна жена, т.е. Христос е в тях. Благодарете, че на всички са дадени елементите на Живота, за да оживеете и възкръснете. Във всеки човек има нещо добро. Божественото начало е вложено във всекиго, но то трябва само да се събуди и прояви. Мъртвите ще възкръснат, а живите ще се проявяват – това ще стане скоро. За кои хора? За онези, които имат нощви, квас и брашно. Остава само едно – да слезе добрата жена

отгоре и да замеси брашното им.

Време е вече да турите вашия магер на мястото на вашия игумен и да му зададете въпросите колко струвате вие, за колко време ще обиколите цялата Земя и какво мисли царят за вас. На първия въпрос отговорът е даден: вие струвате двадесет и девет сребърника. Като съберете числата $2 + 9 = 11$, събирате $1 + 1 = 2$ – двойката представлява жената, число на противоречие.

Отговорът на втория въпрос е, че можете да обиколите цялата Земя за двадесет и четири часа, ако се движите с бързината на светлината. Числото 24 е образувано от $2 + 4 = 6$. Шесторката означава закон на движение; тя означава още разумната жена, която знае да меси брашното. Числото 6 представлява правилен шестоъгълник, на който трите върха са обърнати нагоре, а трите – надолу. Това число означава още слизане и възлизане, т.е. число на вечното движение.

Отговорът на третия въпрос: „Ти мислиш сега, че аз съм старият игумен, когото познаваш от по-рано, но се лъжеш, аз съм друг.“ Това значи: царят трябва да почне да мисли обратно – че не е дошъл на Земята да царува, а да слугува. Под думата *цар* разбираме всеки човек. Следователно всеки човек трябва да знае, че е дошъл на Земята да служи с Любов на Бога, на своите ближни и на себе си.

25 август 1918 г., София

ВКЪЩИ

И вкъщи пак учениците му попитаха го за същото.

От Марка 10: 10

„И вкъщи.“ В дадения случай думата *къща* е важна. Понятието *къща* е обикновено – и съвременните хора гледат на къщата като на обикновено нещо. Какво представлява къщата? Постройка, направена от четири или повече стени, отгоре покрити. Тя има един или повече прозореца и една или повече врати – зависи от средствата на човека и от целта, за която е правена. Повечето къщи външно и вътрешно отговарят на хората, които са ги строили и живеят в тях – от наравата и строежа на къщата съдим за степента на умственото и духовното развитие на обитателите ѝ.

Евреите направиха своята скиния по образец и подобие на тази, която Мойсей видя в Духовния свят. Следователно трябва да се предположи, че и хората правят къщите си по образец на тези, които някога са видели в Духовния свят – каквото са запомнили от тези образци, това свалят на Земята. Понеже хората идат от различни светове, те са представители на различни култури, затова земните им къщи се различават. Какво заключаваме, когато видим, че някой човек си строи къща? Строенето на къща подразбира женитба или встъпване в брак. Значи, който строи къща, иска да се жени, да встъпи в брак. Ако е млад, той строи къщата за себе си; ако е стар – за своите деца, внуци и други.

„И вкъщи пак учениците Му попитаха Го за същото.“ Този стих сам по себе си няма особено значение. Христос е говорил за много неща, а за какво именно Го запитали учениците Му вкъщи, не е

известно. В математиката, когато искат да определят едно неизвестно, вземат известни числа или прави линии и решават задачата. В случая и аз вземам една права линия, за да определя неизвестната.

И тъй, строенето на къща подразбира встъпване в брак. Думата *брак* в различните езици има различно значение: на български език тя означава съчетание, на турски значи да оставиш нещо, а на английски *break* – да счупиш нещо. Тъй щото, когато говорим за брака, трябва да приемем едно от трите понятия: значи хората се женят или за да се съчетаят, или за да се оставят, или за да счупят главите си. В заключение ще кажем, че в къщата, дето бил Христос с учениците си, се разисквало върху брака – един от най-важните социални въпроси. Запитаха Христа: „Защо човек трябва да се жени и какви трябва да бъдат отношенията на мъжа към жената и на жената към мъжа?“

Един американски професор отивал да се жени. Запитали го: „Къде отиваш?“ Вместо да отговори, че отива да се жени, той отговорил: „Отивам да се жежа.“ Какво означава глаголът *жежа*, *жежене*? Печене. Значи американският професор отивал да се пече. Когато пече хляб, жената нагорещява пещта; ако я нагорещи повече, отколкото трябва, тя ще изгори хляба. Когато готви, тя пак нагорещява пещта; нагорещи ли я повече, отколкото трябва, яденето ще прегори или ще изгори. Думата *женитба* има съвсем друго значение, а не печене, жежене, както някои я разбират. Днес тази дума е изопачена. Първоначално тази дума означавала съчетание, съединяване, но това не е нито брак, нито женитба. Думата *женитба* е превод на истинската дума *съчетание*, но преводът не е сполучлив. Думата *женитба* произлиза от жена, която означава *добра жетва* – това значи да извадиш семето на нещо, което е узряло добре, и да го изядеш. Истинското съединяване или съчетание не става на

Земята – тук не стават никакви бракове, никакви женитби. Това, което хората наричат брак, женитба, е друго нещо, по-скоро сделка, поставена на известни условия и интереси. Покажете ми един мъж или една жена женени, които никога да не са си казвали горчива дума, никога да не са отправили помежду си крив поглед. Нека всеки си отговори какъв е неговият брак – съединяване, оставяне или строшаване на главата. Повечето бракове са оставяне или строшаване на глави; малко бракове представляват съединяване или съчетание.

Къде се крие причината за разваляне на човешките бракове? В неустойчивостта на човешкото естество, в проявите на самия човек. Много мисли, чувства и желания на човека оставят след себе си тор, нечистотии, в които нежните коренчета на човешкия ум и човешкото сърце изсъхват. Горко на това сърце и на този ум, които са попаднали в торищата на изопачените човешки мисли и желания!

Важен е въпросът за брака, затова учениците на Христа са разисквали върху него. Съединяват се не само мъже и жени, но всички хора. С кого се съединяват хората? С Бога. Каквото е отношението на мъжа към жената и на жената към мъжа, такова е отношението на всички хора, като души, към Бога. Някои се присъединяват към една или към друга църква и мислят, че с това са разрешили въпроса – те не знаят, че всяка църква, всяко общество също така са съединени или свързани с Бога. Значи не само отделният индивид, но всички църкви, общества и народи имат отношение към Бога.

„И вкъщи пак учениците Му попитаха Го за същото.“ Те искаха от Христа принципен отговор по този въпрос, затова и вкъщи Го запитаха за същото, за да им даде повече обяснения. Човек не може да се просвети върху даден въпрос, докато не го разреши принципно. Докато търсите щастието на Земята,

никога не можете да го намерите. Земята е велика Божествена работилница – тя е място за работа, а не за щастие. Който влезе в тази работилница, трябва да се облече в мъжки или в женски дрехи и да изучава дълбокия смисъл на това, което е вложено в неговата къща – в собственото му тяло. Как са направени къщите на Земята, знаем: едни са направени повече от камъни, други – повече от тухли, трети – само от дъски. И духовните къщи са направени по същия начин, но материалите им са фини – материали на добродетелите: на Любовта, на Мъдростта, на Истината, на Правдата, на Добродетелта, на милосърдието, на Вярата и други. Любовта например представлява обширен свят, в който участват множество разумни и възвишени Същества със специална задача и предназначение.

Когато слезе на Земята като работник в Божествената работилница човек трябва да запита Учителя си може ли мъж да напуска жена си и жена – мъжа си. На този въпрос Христос отговаря: „Мъжът и жената са в една плът.“ Под думата *мъж* и *жена* Той разбирал Духа и душата, ума и сърцето на човека – те живеят в една къща, в една плът. На Земята мъжът и жената живеят в две къщи, отделно един от друг, поради което се явява спор в коя от двете къщи да живеят. Обикновено мъжът иска да бъде господар и заповядва да живеят в неговата къща; понякога жената иска да бъде господарка, да живеят в нейната къща – тази е причината за спора между мъжа и жената на Земята. Спорът лесно се решава: дайте едната къща под наем на вашите деца, а в другата останете да живеете вие двамата.

Христос казва: мъжът, т.е. Духът може да напусне жената само тогава, когато тя се опорочи и отдалечи от Бога. Само при това положение връзката между човешката душа и Бога се прекъсва и настава това, което се нарича *втора смърт*. Да се отдалечиш от

Бога и да отидеш в света да се удоволстваш, да водиш порочен живот, това е грях, който не се прощава – защо? Защото връзката е прекъсната. Затова е казано в Писанието: „Не огорчавайте Духа, с когото сте свързани.“ Ако жената има низши наклонности, а мъжът е духовен, но се увлече по желанията на жена си, той поробва душата си; ако жената е благородна, с духовни стремежи и се увлече по низшите желания на мъжа си, тя поробва душата си. Христос казва на учениците си: „За този грях именно Духът напуска душата.“ За да не изпаднат в грях, на всички се препоръчва чист и свят живот. Човек не може да се развива правилно, ако животът му не е чист и свят.

Чистият и свят човек е всякога доволен от живота си, той е готов на всякакви услуги и жертви за благо на своята душа и на своите ближни. Който прелюбодейства, той е опетнил душата си, той е готов на всички престъпления. Като прелюбодейства, човек служи на плътта си – тя взема надмощие в човешкия живот. Този принцип наричаме *хопити* – той руши, разединява, умъртвява. В Евангелието този принцип е наречен *грях, змия*. Той беше проникнал и в Рая, качил се беше на забраненото дърво и оттам се разговаряше с Ева. Човек е дошъл на Земята да изпълнява Божията воля, а не да служи на низшия принцип. Той е влязъл в работилницата на Живота – в света, и трябва да определи отношенията си към него.

„И въщи пак учениците Му попитаха Го за същото.“ Този стих показва, че има въпроси, на които човек може да намери отговора в себе си, в своя ум. Там той ще намери разрешението на въпроса за отношенията между мъжа и жената. Здравето и щастието на човека зависят от връзката между Духа и душата, от една страна, както и между ума, сърцето и волята, от друга страна. Ако връзката между тях се разкъса, човек изгубва здравето си. Щом започне

да боледува, той става недоволен, нещастен. Тъй щото, ако боледувате, търсете причината за това в неправилните отношения между Духа и душата, както и между ума и сърцето.

Божиите закони са много строги. Когато Духът посети някого и той измени на Божиите закони, последствията са лоши – никой не може да избегне тези последствия. Каквото и да прави, човек не може да измени на правилните отношения. Рече ли да измени на тях, това е все едно да размени местата на струните в цигулката и да ги разгласи – при това положение никаква мелодия не може да излезе. Как ще свирите на цигулка, на която четирите струни са еднакво настроени? Може да свирите на цигулката само когато струните ѝ са нагласени според законите, които отговарят на самия инструмент. Умът е нагласен в една гама, сърцето – в друга, душата – в трета, Духът – в четвърта. Обаче между всички гами има известно съотношение. Хармоничният Живот подразбира спазване на това съотношение.

Христос обяснява на учениците си какви трябва да бъдат отношенията на ученика към Учителя. Някои казват, че ако били на мястото на Христовите ученици, щели да имат други отношения към Христа. Какви отношения щяха да имат? И те като Заведеевите синове щяха да искат първите места. Такова желание поражда недоразумение и несъгласие между хората. Христос каза на богатия да продаде всичкото си имане, да даде парите на бедните и да Го последва, но той не разбра думите Му и не Го послуша. Това показва, че и навремето, и днес не всички хора разбират учението на Христа. Да се отречеш от себе си, това значи отричане от всичко лично, човешко и временно. Който се отрече от себе си, той не казва, че това или онова е негово – той е готов на всички жертви. Кажете ли: „Това е мое“, грехът е турил вече крачето си, дето не трябва. Започнат ли майката и бащата да спорят

кое дете обича повече майката и кое – бащата, грехът е на прага на този дом. Любовта не се дели, нито се продава. Христос обяснява на учениците си какви трябва да бъдат отношенията между хората.

Каго изучават устройството на своето тяло, някои се запитват защо човек има две очи, две уши, две ноздри, две отвори на устата, две половини на мозъка? Защо главата му отзад и горе е покрита с косми, а лицето – гладко? Всяко нещо си има значение. Покритата част на главата с косми означава мъжкия принцип, а голата, гладката част – женския принцип. Долната част на крака е противоположна на горната част на главата, затова тя представлява лицето на тази част – между тези части има известно съотношение. Ето защо, ако някой страда от подагра в краката, това показва, че в горната част на главата има нещо дисхармонично, и обратно – ако има болка в горната част на главата, това показва, че в долната част на крака съществува някаква аномалия. Като разглеждате ръката на човека, виждате, че горната част е космата – мъжки принцип, а долната е гладка – женски принцип. Характерът на човека се познава по долната част на ръката, т.е. по жената, как тя се проявява вкъщи.

Думата *мъж*, *мъжки принцип* подразбира свят, в който се събира потенциалната енергия. Оттук тя се изпраща в женския или негативния принцип, за да се обработва и пресъздава. Затова се казва, че идеите трябва да влизат в сърцето като благоприятна почва за тяхното обработване. Умът трябва да бъде богат с мисли и идеи, които да слизат в сърцето. Който иска да се жени, да избере богат мъж или богата жена. Тук думата *богат* е употребена в широк смисъл – богат по ум, по сърце и по душа. Богатият не трябва да злоупотребява със своето богатство, защото ще си причини такова нещастие, каквото съвременните хора си причиняват с изсичането на горите. Да

злоупотребяваш с богатството на ума си, това значи да се изложиш на крайна сухота и безплодие, което води към обезсмисляне на Живота.

Фарисеите запитаха Христа: „Защо Мойсей позволи на мъжа да напише разводно писмо на жена си и да я напусне?“ Христос отговори: „За жестокосърдечието ваше е писал тази заповед.“ Хората пишат закони, които не са съгласни с Божиите; даже и в Природата има закони, които не са съгласни с Божиите. Но и едните, и другите са временни. Несъзнателно майката и бащата пишат закони на своите деца, за които те носят последствията им, добри или лоши. Когато майката е бременна и даде място на някакво низше чувство, страст или желание, то ще се предаде на детето. Също така и бащата предава своите чувства и желаниа на детето си: ако е пожелал да извърши някакво убийство, а не го е извършил, детето ще го направи. Казано е в Писанието: „Няма нищо скрито, което да не се разкрие.“ Като знаят това, родителите трябва да бъдат внимателни, да не предават на децата си своите лоши желаниа. Христос казва: „Само за прелюбодеяние има право човек да напусне жена си.“ Предавайте на децата си своите добри мисли, чувства и желаниа, за да се радвате на Живота и вие, и децата ви. Като дойдете следния път на Земята, спазвайте Божиите закони – това е първата задача, която всеки трябва да разреши в себе си, в своя дом. Така именно ще можете лесно да се справяте със своите мъчнотии. Това подразбира ликвидиране с кармата или смекчаване на съдбата.

Като слушате да се говори за изпълнение на Божиите закони, не трябва да се плашите. Вярно е, че всяко нарушаване на тези закони носи своите лоши последствия, но трябва да бъдете разумни, смели и решителни – светът се нуждае от герои. Казано е, че страхливият няма да наследи Царството Божие. – „Как

да изменим греха?“ – Грехът не може да се измени, той всякога си остава грях. Също така Доброто си е всякога Добро, Любовта – Любов, омразата – омраза, лъжата – лъжа. Нищо не е в състояние да ги измени, нито оправдае. Последствията на отрицателните сили са разрушителни: те действат зле върху ума, сърцето, тялото на човека. Следователно не се мъчете да ги измените, но стремете се да ги избягвате, да не попадате под тяхното влияние. Ако мразите някого, вие се свързвате с всички, които мразят, а с това усилвате вашата омраза. Като знаете това, кажете си: „За благо на моя ум, на моето сърце, на моята душа и на моя Дух няма да лъжа и да мразя.“

Прилагайте глаголите *мога* и *будя*. Събуждайте Доброто в себе си. Събудете Христа в себе си, в своята къща. – „У нас ли е Христос?“ – На това сами можете да си отговорите. Има празни и пълни къщи: ако къщата ви е празна, Христос не е у вас; ако къщата ви е пълна, Христос е у вас. Мъж, на когото жената е умряла, е сам вкъщи, неговият Христос е заминал някъде; и жената е сама, ако мъжът ѝ е умрял – нейният Христос е заминал. Търсите ли друг Христос, ще намерите някой антихрист. Същото се отнася и до църквите: църква, която Христос е напуснал, остава сама; вторият, който дойде, ще бъде антихрист. Страшно е положението на човека, когото Христос е напуснал – той е в състояние *хопити*, т.е. надмощие на плътта. Този човек е осъден на втора смърт.

Като се отегчи от живота, човек иска да умре. Лесно е умирането, но страшно е, когато дойде втората смърт. Има смисъл да умре човек, но ако се освободи от греха. Значи има смърт за добро, с добри последствия; има и смърт с лоши последствия. Смърт, която носи лоши последствия, има разрушително влияние върху човека – тази смърт наричаме *втора смърт*. За да се избавите от нея, дръжте в ума си мисълта, че Христос е във вас, учениците Му – също, и вие сте

един от Неговите ученици. Вложите ли тази мисъл в ума си, дръжте я постоянно, за да запазите доброто си разположение. Загубите ли разположението си, вие приличате на младите моми и момци, които в първо време се възхищават едни от други, но скоро се насищат и губят възхищението си.

Един млад момък срещнал една мома и толкова я харесал, че пожелал да се ожени за нея. От сутрин до вечер все за нея мислил – не можел нито да работи, нито да спи, измъчвал се, мислел, че не може да живее без тази мома. Един ден той отишъл при един добър, благочестив човек и му разказал мъката си. Той го изслушал и му казал:

– Не бързай да се жениш, може тази мома да не е за теб.

– За мен е, без нея ще полудея, нямам смисъл в живота си.

Добрият човек го успокоил малко, казал му да я проследи, да види как живее. След две седмици младият момък отишъл пак при добрия човек и му казал:

– Право казваш, тази мома не е за мен. Срещам я постоянно с един млад господин.

Значи момъкът се влюбил в момата, но любовта му не е трайна. Изведнъж се запалил, изведнъж изгаснал – това не е Любов.

Много хора приличат на младия момък: днес се влюбят в Христа, искат да се оженят за Него, но в скоро време Любовта изгасва – надеждите и очакванията им не се оправдават. Човек се жени или за Христа, или за младия момък. Който се ожени за Христа, завинаги верен Му остава; който се ожени за младия момък, в скоро време ще се развенчае.

На Земята женитба не съществува. Който иска да се жени, да отиде в Духовния свят – женитбата е духовен процес. Момък и мома се обичат и казват, че ще си

бъдат верни до гроба – това не е Любов. Любовта следва човека и зад гроба. Христос казва: „Вие сте гробища варосани“ – това показва, че Той въстава против гроба. Въпреки това, хората вземат гроба като предел между два свята или за край на Живота. Човек не трябва да мисли за гроб, но да работи върху себе си, да се кали, да понася мъчнотиите и страданията с търпение и Любов. Така той ще възпита своето животинско естество, за сметка на което ще се пробуди духовното. Като се наблюдава, той вижда, че в най-красивите моменти на живота му в него проговаря животното. Това показва, че той не се е справил с него и много още има да работи, докато го възпита. Събуждайте духовното начало в себе си, за да бъдете силни, да се справяте с животинското.

Умът и сърцето на човека трябва да бъдат в постоянна връзка, да си останат завинаги верни. Човек ще бъде дотолкова верен на другите, доколкото е верен на себе си. Който изневерява на себе си, изневерява на ближния си – това е закон, в който няма изключение. Ще кажете, че се стремите към Духовния свят. За да разберете Духовния свят, трябва да разбирате физическия и обратно – познаването на физическия свят води към познаване на Духовния. Както за познаването на физическия свят имаш нужда от сетива и органи, така и за познаването на Духовния свят са нужни съответни органи. Цветето познаваме чрез зрението и обонянието. Как познаваме чувствата? И за тях има съответни органи. Ето защо от всички хора се иска работа, за да развият духовните си органи и сетива така, както са развити физическите.

На физическия свят някои неща се изразяват в цветове, багри, бои и по тях ги различаваме. Как различаваме нещата в Духовния свят? Чрез проявите на характера – всяка проява на характера има свой специфичен цвят и тон. Цветовете, багрите са имунитет срещу греха – дето има цветове, там грехът е изключен. Грехът се върши всякога на тъмни места,

значи цветовете прогонват греха или го изкупват. С други думи казано, музиката, цветята и животните спасяват човека от греха, затова спирайте вниманието си върху тях. Който не им обръща внимание, той е сляп, глух и без обоняние; той се е развел с жена си, затова не трябва да се приема в никакво общество – нито между хората на Земята, нито между Съществата на Небето.

Единственото нещо, което спасява човека от греха, е разкаянието. Що е разкаянието? Тониране, което има за цел да хармонизира всички тонове, чрез които човек може да свири по Божествен начин. Разкаянието е нагласяване на душата според тоновете на Божествената хармония. Затова именно са дошли хората на Земята. Като се тонират във великата работилница – Земята, те ще се върнат отново на Небето. Това, което човек прави на Земята, добро или зло, не може да го направи на Небето – там няма съответни условия. Ако отидете на Небето и допуснете една лоша мисъл, ще ви изпъдят въвн за хиляди години. – „Там не прощават ли?“ – Не е въпрос за прощаване, но там изобщо не приемат грешници. Човек ще живее на Земята хиляди години, докато научи Божествените закони и престане да греши.

Ще кажете, че животът на Земята е лош. Има по-лош живот от земния. Казано е, че който напусне жена си без причина, ще мине през втората смърт. За да се избегне тази смърт, мъжът и жената трябва да живеят в една къща, т.е. в едно тяло. Двойствеността в човека – двете очи, уши, ноздри, двете половини на мозъка – показват това именно, че едното от тях е за мъжа, т.е. за ума, а другото – за жената, т.е. за сърцето. Жената е онзи полюс, в който се събира нужната енергия за оплодяване, за обработване. Ето защо сърцето трябва да бъде всякога топло, а умът – енергичен, да не се поддава на никакви съблазни и лъжи.

Едно време Сатаната изкушаваше Христа, казваше Му: „Ако ми се поклониш, ще ти дам всичките

царства световни.“ Ако дяволът дойде при вас и ви иска целувка, ще му дадете ли? Не му давайте, защото той носи проказа и смърт. Той ще отдалечи душата ви от Бога, ще изгубите всичко ценно в себе си и ще минете през втората смърт. Пазете се от лъжливите учения, които много обещават, нищо не дават. Мислете право и поставяйте всичко на критика. Ще дойде някой да ви разубеждава в съществуването на Бога. В кого да вярвате? Ще ви говорят за различни философи – за Кант, за Спенсър⁹ и други; в хората ще вярвате, а няма да вярвате в Бога. Душата, с която облагородяваш нещата, не е ли твоят Бог? Умът, с който мислиш, и сърцето, с което чувстваш, не са ли удовете на Божественото Начало в теб? Всеки човек е проекция на Бога – ако човек съществува, и Бог съществува. Като следствие на това твърдение излиза, че щом човек умира, и Бог умира – вярно ли е това? В едно отношение е вярно: понеже човек е частица от Бога, като умре частицата, заедно с нея умира и частицата от Бога, която е била в човека.

Ако съдите за нещата по аналогия, ще дойдете до криви разбирания за Бога. Преди всичко смърт не съществува – човек не умира, но минава от едно състояние в друго. Ако търсите Бога, ще Го намерите в ума, в сърцето, в душата и в Духа си, но само когато сте особено разположени – когато сте отворени за всички живи същества и готови да се жертвате за целия свят. В този момент вашият Бог се е пробудил и ви говори. Усъмните ли се в Него, вие хвърляте кал в лицето Му и Го затъмнявате. Трябва ли да се съмнявате в Онзи, който ви е направил хиляди добрини и не престава да ги прави? Велики са делата Божи. – „Няма ли поне едно изключение в Неговите дела?“ – В сто милиона движения има едно изключение – резултат на човека, който се съмнява в Божиите закони. В хиляда добри прояви на Бога има една лоша, която принадлежи на човека. С това ние създаваме мъчнотии на Бога и Го

заставяме да слезе на Земята, да изправи сторената погрешка. Значи изключението в законите на Бога е човекът. В *Битие*, дето се говори за създаването на света, Бог бил доволен от всички дни, но за втория ден не се казва нищо – защо? В този ден е създадена материята, от която е направен човекът – изключението. И за човека има един лош ден – вторият. Ако през този ден се опитате да философствате, философията ви ще бъде мъртва.

Христос казва на учениците си: „Не е позволено на човек да напуска жена си без причина.“ За предпочитане е да носи страдания, отколкото да пожертва душата си за едно моментно удоволствие. Добре ли постъпва пияницата, който за чаша вино жертва благото на своите деца, жена и на целия си дом? Ние се намираме пред дилемата да изхвърлим ли втория ден, изключението, от себе си, или да го оставим. Първият човек – Духът в човека – е направен по образ и подобие на Бога; вторият човек – плътта – е направен от кал. Обаче в Писанието е казано, че вторият човек е направен в шестия ден. Шест е число на илюзии, на слизване и на качване. Човек е своенравно същество, затова му са дадени играчки да се забавлява. В игрите си той е отишъл далеч: започнал е да коли, да реже глави на кокошки, агънца, прасета, дори и на хора. Днес го виждаме на бойните полета, дето реже глави, ръце, крака, вади очи и т.н. Защо се бият хората? Защото са направени от кал. Кога ще престанат да се бият? Когато се родят от вода и Дух.

Христос обръща вниманието на учениците си към причините и последствията на страданията в човешкия живот. Той казва, че задачата на човечеството е да преработи и организира материята, от която е създаден човекът. Кога ще се преработи тя? Когато мъжът и жената не се напускат, когато всички хора се обединят в едно цяло и живеят без грехове и престъпления. В бъдеще хората ще живеят в чистота

и святост. Никой няма да казва като Давида: „В грях ме зачена майка ми.“ Ако майката е живяла в грях, и дъщерята ще живее в грях. Понеже майката не се е въодушевявала от възвишеното, и дъщерята ще следва нейния път; майката е мислила само за ядене и пиене, за облекла и украшения – и дъщерята ще мисли за същото, и тя ще се кичи с панделки и цветя. Добро нещо е панделката, тя е знаме на Правдата, но не е истинска. Бъдещите хора ще живеят с велики идеи.

Мнозина казват, че Христовото учение не е приложимо днес, не е съгласно със съвременната култура. Не е приложимо Христовото учение за онези, които са направени от кал, обаче за онези, които са направени от Дух и вода, то е приложимо. Те го прилагат и живеят в Мир, в съгласие и Любов. Те ще бъдат верни в Любовта си и зад гроба, а не както сегашните хора – само до гроба (в повечето случаи верността им не стига и до гроба).

Двама приятели пътували през една гъста гора и се разговаряли любовно за верността и трайността на своите чувства. По едно време те чули някакво шумолене и видели, че мечка иде срещу тях. Единият от тях бил по-сръчен, веднага се качил на едно дърво. Вторият не успял да го последва и съобразил да легне на земята и да се престори на умрял – той бил чувал, че мечката не яде мърша. Като приближила до него, мечката започнала да го души и понеже помислила, че е мъртъв, продължила пътя си. Онзи, който бил на дървото, веднага слязъл и запитал приятеля си:

– Какво ти каза мечката?

– Каза ми друг път да не тръгвам на път с такива приятели.

Какво представлява мечката? Мъчнотиите в живота. Как разрешават хората мъчнотиите си? Едни ги разрешават отвисоко – качват се на високи дървета и казват, че там се мисли добре. Те не говорят

Истината – от страх се качват на дървета, те не са смели. Други пък лягат на земята и се преструват на умрели – и те са страхливи. Христос казва и на едните, и на другите: „Аз нямам нужда от приятели, които се качват на дърво или лягат на земята, като видят мечка. Аз нямам нужда от ученици, направени от кал.“

Сега и аз желая да срещна българи, които не са направени от кал. Има вече такива българи. Какво ще стане с България и с българите? Онези, които са направени от кал, ще се стопят; онези, които са родени от чиста вода и от Светлината на Духа, ще имат велико бъдеще. Това е казал Христос на своите ученици. Това и аз казвам днес на вас.

1 септември 1918 г., София

ДА ГО ПОСРЕЩНАТ

Зеха вейки финикови, та излязоха да го посрещнат.

От Йоанна 12: 12-13

„Излязоха да го посрещнат.“ В човешкия живот посрещането представлява цяла епоха. В математиката обаче посрещането е изключение – под *изключение* разбираме неща, които се случват рядко. Това не значи, че те са неестествени неща. В Живота посрещането е явление, което се извършва често: например посрещаме деня, месеца, годината, светлите празници, велики и знаменити хора, братя и сестри, майки и бащи, приятели – все приятни за нас хора и неща. Не можете да посрещате човек, когото не обичате – това е изключено от вашия живот. И Христа посрещнаха с финикови вейки в ръце.

„Чуха, че иде Исус в Йерусалим.“ Думата *Исус* не означава обикновен човек, който се е родил само да яде, да пие, да се облича, да се забавлява. Обикновеният човек е кукла в живота, а Исус е човек с велико предназначение. *Исус* подразбира принцип, който носи в себе си условия да спасява, да освобождава, да оплодява нещата и да възкресява мъртвите. Следователно, за да мине през тези процеси, човешката душа очаква слизането на този принцип, на този Исус, на този Христос. Когато истинският човек се прояви във вас, сърцето и умът ви ще се разширят и повдигнат. Той ще внесе във вас онова, от което се нуждаете. Всяко друго разбиране на принципа *Исус* е празна, мъртва буква на Живота.

Къде ще срещнем Исуса? Навсякъде. Младата мома ще го срещне в своя възлюбен, който никога няма да ѝ каже обидна дума, никога няма да я погледне накриво. Кажете ли ѝ една горчива дума, или я погледне

накриво, тя не е срещнала Христа, а Неговия наемник. Това се отнася и за жената, и за мъжа. Христос, Исус е великият принцип, върху който трябва да съградите своя Живот. Както устойчивостта на къщата зависи от материала, който употребявате, от начина на граденето и от сцеплението на отделните части, така и устойчивостта на човешкия Живот се определя от основата, върху която е поставен той.

Всички живи същества, от най-малките до най-големите, имат стремеж към нещо. От човешко гледище стремежите на малките същества, буболечици и мушици, са нищожни, но от Божествено гледище те са толкова важни, колкото и човешките. Сегашните хора ценят нещата по тяхната големина, вид и форма. Те не могат да се освободят от външното гледане на нещата, затова мислят, че най-голямото колело на машината е най-важно. Не е така, и малкото колелце е толкова важно, колкото и голямото – важен е принципът, а не формата. Машината трябва да свърши някаква работа, да се постигне известна цел.

„На утрешния ден.“ При всяко посрещане е важен моментът, когато става то. Народът дойде да посрещне Христа рано сутринта. Това показва, че посрещането на Христа става сутрин рано, а не вечер. Това посрещане е правилно, то носи своето благословение. Следователно всяка идея, всяко чувство, които се раждат сутрин в ума и в сърцето ви, всякога дават плод; тези, които се раждат в нощта на вашия Живот, остават безплодни. Великите идеи имат цена, тежест, смисъл. Чуете ли, че някой е доволен от живота си, че го е осмислил, ще знаете, че носи велика идея в главата си. Чуете ли, че е бременен, ще знаете, че умът му е натоварен с някаква голяма, тежка идея. Бременната жена не може да се надбягва с момите, тя е бавна в движенията си; между нея и момите има голяма разлика. Ако и вие сте муден, тежък в движенията си, причината за това е вашата

бременност – натоварен сте с велики идеи. Може ли натовареният кон да се надбягва със свободните коне? Не може. Докато нямаш товар на гърба си, можеш да се надбягваш; туриш ли товар на гърба си, надбягването е невъзможно. Моми и момци се надбягват, докато са на хорото. Ако търсите игривост на очите, грация и подвижност в движенията, красноречие на езика, идете на хорото – там ще ги намерите. Влезе ли една велика идея в главата им, те стават бавни, строги и замислени. Като знаете това, ще си обясните причините за вашите тежки настроения и състояния. Тежките душевни състояния, паденията, през които човек минава, са най-важните моменти на неговия живот, те носят най-големите блага за човека. Това е вярно за Земята; как е в Духовния свят, това е друг въпрос.

Думата *падане, падение*, в езика на съвременните хора, е изопачена. Обаче, ако житното зърно не падне на земята и не изгние, то няма да израсте, няма да даде плод; ако старата къща не се събори, нова няма да се съгради; ако старият дъб не падне, младо дъбче няма да изникне. Значи падането на едного е въздигане, изникване на друго. Който падне, да стане и да благодари на Бога. Падането и качването са закони на физиката. И Земята пада към Слънцето. Падането е необходимо за движението, а движението – за Живота. Не казвайте, че като е сгрешил Адам, и вие трябва да грешите. Аз разглеждам падането като метод за въздигане. С този метод си служи Природата, когато иска да повдигне някоя форма или някое живо същество. И в Природата има примеси, чужди неща, вмъкнати отвън, от които тя постоянно се чисти и освобождава. Законът за чистенето в Природата не е нищо друго, освен този, с който старите алхимици са си служили. Чрез този закон те отделяли ценното от безценното, благородното от неблагородното, полезното от безполезното. Полезни неща са тези, с които Природата си служи, а човешките

са временни, преходни. Скелята, която се туря около строящата се къща, е временна – щом се направи къщата, скелята се събаря.

Временни, преходни и безполезни неща има и в човешките мисли, чувства и желания. За да познае себе си, човек трябва да отдели тези неща от вечните. Някой се гневи често и казва, че гневът е естествено, природно явление. Да се движиш, това е естествено явление, но да се сърдиш и гневиш, е човешко. Гневът, сърденето са изключения в Природата. Кога се гневи човек? Когато среща на пътя си препятствие, което не може да преодолее. Видите ли някой сърдит, разгневен човек, ще знаете, че има някакво препятствие на пътя си, което пречи на свободното му движение. Така се гневят мъжът и жената: мъжът се гневи, ако обедът не е готов навреме; жената се гневи, че мъжът не е донесъл достатъчно материали за готвене или че месото не е достатъчно тлъсто. Изкуство е, когато човек среща пречки на пътя си, да не се гневи. Пречките и мъчнотиите са създадени за каляване на човешката воля.

Някои хора се сърдят, защото светът не е създаден според техните разбирания и изисквания. Божественият свят е създаден както трябва, но човешкият не е създаден правилно. Понеже човек се е отклонил от правия път, той сам е виновен за живота си. Той не познава Божиите закони, а иска да се жени. Защо иска да се жени? Ако е мъж, иска да се жени, защото му трябва слугиня да готви и да гледа къщата му; той иска да си има жена, да се прибере, да не скита. Жената пък иска да се омъжи, да се осигури, да я храни и поддържа някой. Това не е никаква женитба, никакъв брак. Аз разглеждам този въпрос принципно, в широк смисъл, нямам предвид нито мъжа, нито жената. Мъжът и жената са два елемента, два принципа, които трябва да се съединяват правилно, според законите на великата разумна Природа.

Казано е в Писанието, че е приближило идването на Царството Божие на Земята. Затова много християни искат да се домогнат до това Царство без Знание – това е невъзможно. Казано е още, че Знанието възгордява, Любовта назидава. Кога Знанието възгордява? Когато човек няма Любов. Знание, съединено с Любовта, дава място на Мъдростта. Проповедникът ще каже, че човек има нужда от Любов, а не от Знание; философът ще каже обратното – че човек се нуждае от Знание, а не от Любов; ученият ще каже, че на жената трябва Любов, а на мъжа – Знание. Това са твърдения, които не могат да подобрят човешкия живот. Всеки човек се нуждае и от Знание, и от Любов.

Казва се в Писанието, че народът излезе да посрещне Исуса – първият принцип на Живота, първата буква на азбуката. Който се е осъзнал като човек и се е отдал в служене на Бога, той е започнал вече с първата буква. Някой казва, че е християнин. Ако си започнал с първата буква и я прилагаш в Живота си, християнин си; ако не си още започнал с тази буква, никакъв християнин не си. Друг пък казва за себе си, че е творец; в какво се състои творческият принцип? В съгласуване на две противоположни мисли и желания – това е ребус, който трябва да се реши правилно. Можете ли да турите дясната ръкавица на лявата си ръка и лявата ръкавица на дясната? Ако ги обърнете, може; ако не ги обърнете, не може. Какво трябва да направите, ако мъжът и жената не могат да живеят добре? Да обърнете поне единия от тях. Ако можете да направите това, те ще се разберат и противоречията между тях ще изчезнат. Какво означава обръщането? Да обърнете човека, значи така да го поставите, че той да хвърли сянка, т.е. той да излезе налице, да изпъкне. Дали човек е зад сянката си, или пред нея, между него и сянката му няма никакво противоречие – сянката е преходна, а човек е вечен. Следователно между преходните и

вечните неща никога не може да има противоречие. Например цветът е сянка на плода, малкият плод е сянка на големия. Всички преходни неща, през които човек минава, са сенки на неговия Живот.

Следователно нямате право да казвате, че от вас нищо не може да излезе. Да мислите така, това значи, че пътят, по който вървите, няма да ви изведе към определената цел. Ако е така, ще измените пътя си. – „От мен нищо няма да стане.“ – За човека е така – от нищо не може да излезе нещо, но не и за Бога. Той създаде света от нищо, т.е. от нулата, от яйцето. Всяко нещо, което при всички условия остава неизменно, което запазва естеството си, наричаме *нищо*. *Нещо* е това, което постоянно се изменя. Значи светът е създаден от излишъка на неизменния свят. Кажете ли някой, че от него нищо няма да излезе, аз възразявам: „Ти още не си нещо, а искаш да станеш нищо.“ Първо ще станеш нещо, а после – нищо. Кой човек е нищо? Който не яде, не спи, не се движи, не се гневи. Който е нещо, той яде, пие, спи, движи се, безпокои се и т.н. Ще кажете, че в пространството няма нищо – така мисли само онзи, който не е бременен с Божествени идеи.

„Излязоха да Го посрещнат.“ Всеки ден човек трябва да посреща Първия принцип, който иде в света. Под *всеки ден* разбирам деня на изключението, който е нещо, а не нищо. Дните на нищото са обикновени, а дните на нещото са изключенията в Живота. Когато Бог в Своето величие пожела да създаде нещо за Свое удоволствие, създаде нещото – изключението.

Мислете върху нищото и нещото, за да дойдете до положителната философия на Живота, до истинската религия. Досега хората са се занимавали с религията на болните и слаби хора; отсега нататък ще се занимават с религията на здравите – тя се отличава коренно от първата. Когато вадите давещия се от водата, вие си

служите с един метод; когато поставяте здравия човек на работа, прилагате друг метод. Докато сте болен, ще стоите в религията на болните; щом оздравеете, ще потърсите религията на здравите. Влезете ли в тази религия, няма да изучавате науката за болните, но ще се занимавате с работата и условията, при които човек може да работи. Да работите, това значи да обърнете другата страна на Живота. Казва Бог: „Аз съм алфа и омега“ – това значи: Аз Съм началото и краят, Аз Съм Исус и Христос. Исус се занимава с първата религия – на болните, а Христос – с втората, с религията на здравите. Като посещавате болни, ще им говорите за религията на болните; като отивате при здрави, ще им говорите за религията на здравите.

Казахме, че Исус е Първият принцип на Живота, т.е. първата буква. Коя е втората буква? Начинът за запазване на енергията в човека, за повдигане на човешката душа, за освобождаването ѝ от греха. Както нечистата кръв може да се пречисти с добра храна, така и душата може да се освободи от греха. Понеже кръвта е носителка на Живота, тя трябва да се пречисти.

Казано е, че плът и кръв няма да наследят Царството Божие, но те са две различни понятия. Как ще си обясните думите на Христа, че който не яде плътта Му и не пие кръвта Му, няма Живот в себе си. За коя плът и кръв се говори в стиха? За чистата и праведна плът и кръв, а не за нечистата и грешна. Това показва, че всяка мисъл, всяка дума имат по две значения: пряко и косвено или право и противоположно.

Кажем ли думата *любов*, в ума ни изпъква омразата като противоположна на Любовта. Любовта подразбира самопожертване, съзнателно или несъзнателно. Ако жертвата е съзнателна, може да се говори за висша проява на Любовта; ако е несъзнателна, имаме низша проява на Любовта. Когато сам се жертва, човек люби;

когато други го жертват, той мрази. Ако към Любовта прибавите две единици от омразата и три единици от скръбта, ще образувате такава киселина, която руши човешкия организъм. – „Как да се предпазим от тази киселина?“ – Като не жертвате другите хора за вашата Любов – това значи да бъдеш истински човек. Бог прави всичко, за да помогне на човека, да го издигне от положението на обикновен и да го направи истински човек. Затова Той е създал камъните, растенията и животните. Като не разбират предназначението им, хората ги изучават външно, дават им различни имена и ги използват. Те изучават проявите им, особено на животните, и казват, че кучето лае, котката мяучи, кравата мучи, агнето блее, свинята грухти и рови и т.н. Обаче защо агнето блее, защо свинята грухти и рови, не се запитват. Чрез растенията и животните Създателят иска да помогне на хората, а те мислят, че са много умни и всичко знаят, и така изпускат благоприятните случаи за учене.

Една баба, голяма скъперница, постоянно молела Бога да подобри положението ѝ, като обещавала, че ще помага на бедни и на страдащи. Един ден тя намерила пред къщата си гърне, пълно с трици. – „Кой е донесъл това гърне с трици? – си казала тя. – Аз се моля за пари, а получавам трици.“ Скрила тя гърнето в килера и не се интересувала повече от него. Един ден покрай къщата ѝ минавал човек, който викал: „Трици, трици купувам!“ Тя се зарадвала, че ще продаде триците и ще спечели поне два-три гроша от тях. Продала ги, турила парите в джоба си и въздъхнала, пак недоволна, че Бог не отговаря на молбата ѝ. Обаче търговецът спечелил – на дъното на гърнето имало жълтици.

Съвременните хора като недоволната баба мислят, че Бог им изпраща само трици, и ги продават, без да подозират, че на дъното на гърнето се намира ценното. Светът е направен от трици, но това е външната страна. Вгледайте се във вътрешността му – там

ще намерите скритото богатство. И червеят, като прояжда дървото, превръща го в трици, но той изкарва ценното, скрито в триците. Учете се и вие, като червеите, да намирате скритото богатство в триците и да не ги продавате за няколко гроша. Благодарете на червеите и на микробите, които са накарали хората да мислят. Ако нямаше микроби и червеи, които нападат човешкото тяло, нямаше да има учени, които да изучават в подробности човешкия организъм и да видят каква сложна система представлява той. Даже само анатомически разгледано, човешкото тяло представлява чудна и величествена картина.

„Излязоха да го посрещнат.“ Излезте и вие да посрещнете Исуса, който носи онези знания, чрез които можете да се справите с мъчнотиите в живота си. Днес хората мъчно се справят с мъчнотиите си, защото сами са си внушили тази мисъл. От осем хиляди години насам те държат тази мисъл в главата си. Дето и да отидете днес, все едно и също чувате – че мъчно се живее, че животът е тежък. Посрещнете Онзи, който ще ви помогне да се освободите от мисълта, която сте си внушили. Тогава сами ще се убедите, че мъчнотиите не са препятствия в Живота, но чрез тях действа Божията ръка, която ви повдига. Мъчнотиите теглят човека нагоре така, както въжето, за което е вързан падналият в кладенеца човек. Наистина, той изпитва мъчнотия, докато го извадят, защото собствената му тежест го тегли към центъра на Земята.

Земният живот е сбор от процеси на слизване и качване – всеки слиза и излиза от кладенеца. Ще каже някой, че не е слизал в кладенец; ако не е слизал, ще слезе – няма човек в света, който да не е слизал в кладенец. Като се казва, че човек трябва да има Вяра, ние разбираме под вяра онова въже, с което човек ще излезе от кладенеца. Човек слиза в кладенеца, за да придобие известно богатство. Щом го придобие, непременно трябва да излезе вън, на повърхността на Живота. – „Аз

не искам да се качвам и да слизам.“ – Щом си в колелото на Живота, ще се качваш и ще слизаш. Като слизаш, ще вземеш всичко необходимо за Живота; като се качваш, ще прилагаш и ще раздаваш придобитото.

Някои хора се оплакват, че са нещастни – коя е причината за нещастieto им? Загубването на ценностите, които са придобили. Като спечелят нещо, те не го турят в Божествената каса, за да се запази. Вън от тази каса ценностите лесно се губят. Някой е радостен, щастлив, но не се минава много време и той загубва радостта си. За да не я загуби, той трябва да благодари за нея и да я предаде в Божествената каса, за да се ползват от нея всички страдащи и наскърбени. Задържи ли я само за себе си, скоро ще я загуби. Вие трябва да изучавате закона за печалбите и за загубите. Като ви посети една голяма радост, приемоте своя дял от нея и веднага я изпратете към бедните и страдащите, за да се облекчи тяхното състояние. Това значи да посрещнем Исуса.

Съвременните религиозни очакват Христа да дойде на Земята и да ги вземе със себе си. Като отидат на Небето, те мислят, че ще бъдат посрещнати с музики и песни. На Небето посрещат само такива хора, които са свършили земната наука и знаят добре да свирят и да пеят. Там не приемат учещи се. Човек се учи, докато е на Земята. Като изучава Доброто и злото, човек придобива Божествената музика. Всеки правилен и чист тон е Добро; всеки неправилен, фалшив тон е зло.

Ще кажете, че разбирате какво представлява Божествената музика; как разбирате това – направо или по отражение? Човек може да разбира, че Божествената музика е приложима; може да разбира, че е неприложима. Разбирането на нещата означава Знание. Щом разбираш музиката, трябва да знаеш да пееш и да свириш правилно – само така можеш да изразиш скритите копнежи и желаниа на своята душа.

За теб се казва, че свириш и пееш с душа и с чувство. Следователно, докато сте на Земята, ще се учите, ще пеете и добре, и зле; на Небето обаче ще пеете само добре – там не се позволява никакъв фалш.

„Излязоха да го посрещнат.“ Исус, когото посрещат, е великият, Божественият човек, който се е възплътил на Земята, за да прояви Божията Любов. Исус е възплъщение на Бога, както нашето Слънце е възплъщение на Великото слънце, което изпълва цялата Вселена. То е седемдесет и пет милиона пъти по-голямо от нашето Слънце, но се е възплътило в него, за да поддържа живота на Земята. Исус, който дойде на Земята, също така беше седемдесет и пет милиона пъти по-малък от Божествения Исус. Така смален, Исус може да влезе в нас и да работим заедно. Неговите мисли и желания ще бъдат наши. Ангелите ще слизат и възлизат и ще ни благославят. Малък е Исус на Земята, но велик е в Своите прояви. Казано е, че Бог не гледа на лице, но на сърце. Той не гледа на формата и на големината на човека, но на съчетанието на Божествените сили, които се изявяват чрез душата му.

Като говорим за посрещането на Исуса, някои не искат да слушат – защо? Защото намират, че този въпрос не е толкова важен. Днес хората се нуждаят от хляб, от брашно, от обувки. Всичко е скъпо и го няма, всички искат хляб, брашно. Аз не мисля като вас. Хлябът и житото не са скъпи. Бог дава житото даром, в изобилие, вие сами сте го направили скъпо. Не е простено на онзи, който краде и лъже, който ограбва братята си. Един ден ще му се наложи такава глоба, която цял живот не може да изплати. Христос се жертва за онези, които са готови да служат на Бога с Любов и себеотричане. Тях Христос обича.

Провидението отдава заслуженото на всеки човек, на всяко живо същество. На свинята ще даде локва – цял ден да се гурка в нея и да рови, а на човека

ще даде добри условия. Когато свинята се насити на локвата си и пожелае по-добри условия, желанието ѝ се задоволява. Има хора, които цял живот ровят, правят интриги; не е позволено на религиозния да се занимава с такъв занаят. Всички хора, в малка или в голяма степен, имат слабости, от които трябва да се освободят. Когато дойде Христос, Той ще ги научи как да живеят. Ако снахата пере ризата на свекърва си с недоволство, Исус ще ѝ каже: „Сестра, остави тази работа, Аз ще очистя свекърва ти, а Бог ще я благослови.“

Каквото работите, работете с Любов. Трябва ли жената да готви с неразположение? Ще пържи лук и ще се гневи – кой я кара да пържи лук? Пърженето на лука е човешко изкуство, а не Божествено. Както пържите лука, така и вас някога ще пържат; след това ще питате защо Бог е допуснал смъртта. И смъртта е човешко изобретение – тя е дошла след грехопадението. Ако искате яденето ви да стане хубаво, можете да опечете малко лука или да го сварите, не е нужно да го пържите. Лукът е лековит, когато се яде суров, печен или варен, но не и пържен. И мъжът не трябва да се сърди, че жена му е прегорила яденето. Жената се оплаква, че мъжът ѝ бил сърдит, цяла гръмотевица и светкавица; ако е разумна, жената трябва да благодари, че мъжът ѝ се е разсърдил. Гръмотевицата и светкавицата са атмосферно електричество, което превръща кислорода от въздуха в озон и убива микробите. Каквото прави атмосферното електричество във въздуха, това прави и мъжът в дома си със своя гняв – жената, децата се озонират, въздухът се пречиства. След това вкъщи настава пълен ред и порядък, и всички са доволни.

„Излязоха да го посрещнат.“ Когато Исус влезе във вашите домове, ще пречисти въздуха, който се е наситил от електричеството на мъжа и на жената. Първия ден ще се прояви електричеството на мъжа, а втория ден – електричеството на жената. И тя ще започ-

не да гърми, да святка, да буботи, докато дойде Исус да пречисти въздуха. Благодарете, че мъжът и жената се карат. Ако при сегашните условия на живота няма караници, хората щяха да умират преждевременно. Животът се поддържа благодарение на гръмотевиците и светкавиците в домовете. Караниците не трябва да стават съзнателно, но когато дойдат естествено. Това не значи, че трябва да се оставяте на течението на гнева. Приложете каквито методи знаете, за да се справите с него, и ако не успеете, ще го оставите да се прояви. Като се разгневиш, вземи трион, за да нарежеш малко дръвца, или мотика, за да покопаеш малко. Ако и това не ти помогне, тури една-две ябълки в джоба си и излез на разходка. Добре е, когато мъжът се разгневи, жената да сготви вкусно ядене, да направи баница, да го нагости – чрез храната енергиите се трансформират и човек става тих и спокоен.

Методите, с които си служите за трансформиране на вашите състояния, не са нищо друго освен математически формули. Приложите ли тези формули, непременно ще имате добри резултати. Тъй щото, не се страхувайте от гръмотевици и светкавици – те дават възможност на хората да работят върху себе си. Когато Мойсей беше на Синайската планина, от небето се чуваха гръмотевици и светкавици, но чрез тях се изля голямо благословение върху еврейския народ. Какво ще стане с България, която е изложена днес на толкова много гръмотевици и светкавици? Чрез тях се излива голямо благословение. Бог търпи всичко, което става, и чака времето, когато българите ще съзнаят положението си. Той ще даде нови къщи, т.е. нови тела на заминалите и убитите на бойното поле и ще вложи в тях нови мисли и желания, по-добри от сегашните. Мъчнотиите, които вие не можете да разрешите, Той ще ги разреши. Така постъпва всеки учител: когато ученикът не може да реши задачата си,

учителят я решава.

„Излязоха да го посрещнат.“ Излезте и вие да посрещнете Христа, да придобиете положителната наука. Тази наука е само за здравите. Напуснете болниците, за да се ползвате от религията и науката за здравите, която носи правилата за Живота. Болните ще кажат, че не могат да напуснат болниците, защото страдат от сърцебиене, от възпаление на сляпото черво, от ревматизъм и др. Какво представлява ревматизмът? На какво се дължи възпалението на сляпото черво? На голямо гастронемство. Някой обича да си угажда не само в яденето, но навсякъде в живота. Ако влезе в религиозно общество, той иска да възприеме много знания, да бъде виден член на обществото, да се покаже пред хората, че знае много. Такъв човек става отегчителен на хората, а след време и на себе си. Всяко знание, което не може да се асимилира, създава неприятности на човека, а понякога и разстройство на организма.

Един американски проповедник обичал да се показва пред слушателите си, че знае всичко, затова проповедите му били много дълги. Един баща завел детето си на една такава проповед, която нямала край. Детето се отегчило и запитало баща си: „Татко, кога ще свърши проповедта?“ Бащата отговорил: „Имай търпение, синко, проповедникът едва е започнал, сега е в *Битие*, много време има още, докато дойде до *Откровение*.“

И съвременните хора често изпадат в положението на този проповедник – започват от *Битие* и свършват с *Откровение*. Те искат да изследват нещата от начало до края, искат да разберат всичко, да придобият много неща. Смыслът на Живота се заключава в следното: бъди доволен от това, което ти е дадено днес; благодари на Бога, че и днес Слънцето изгря; благодари за радостите и скърбите, които ти са дадени. Някой ваш ближен заминал за онзи свят – и за

това благодари. Няма смърт в света, няма лоши работи в Живота. И на онзи свят е светло – там светлината е мека, приятна, както при зазоряване. Който се ползва от тази светлина, той ще види Бога и душата му ще се зарадва. Когато видите Бога и в най-малките Му проявления, радвайте се и веселете се.

Някои се срамуват да проявят Радостта си. Бъдете свободни. Давид играеше пред скрижалите пред народа си – той видя Бога и не се стесни да изрази Радостта си. Има случаи, когато човек трябва да се стеснява, но не и пред Божествените прояви. Когато някой ти говори духовни и Божествени неща, слушай с отворени уши и очи, гледай човека право в очите. Бъдете искрени в проявите си. Обичаш някого – свободен бъди, не скривай чувствата си, за да покажеш, че нямаш никакви чувства към него. На всяко цвете ще туриш толкова вода, колкото му е нужно. Ако се ръкуваш с някого, ще му стиснеш ръката, колкото трябва – да почувства човекът, че може да разчита на теб. Някой се ръкува така, че едва си подава пръстите – това не е ръкуване. Нека всеки си отговори на въпросите: защо при ръкуването подавате дясната си ръка; защо на някого целувате ръка, а към някого нямате разположение; защо някога искате да се ръкувате с хората, а някога се въздържате? Това са важни въпроси, върху които трябва да мислите и сами да си отговорите. Когато посрещнете Исуса, Той ще ви даде обяснение на всички въпроси, които ви интересуват. Има хора, които при ръкуване ви предават своите нечисти мисли и желаниа, и вие после трябва да се чистите от тях. Чрез ръкуване човек може да изпрати своите добри мисли и желаниа към вас, своето благословение, което ще носите в себе си седмици и месеци – това ръкуване има смисъл. Добре правят майките, че целуват ръчичките и страничките на децата си, но при всяка целувка те трябва да отпратят към тях своите добри

мисли и желания. Това са формули, които новата наука и религия обясняват. Без да ви се преподават външно, тези формули излизат от душата ви, понеже истинското Знание се крие в нея.

Който придобие Новото, коренно се преобразява. Желая ви още днес да влезете в областта на Новото, да станете нов човек. Първото нещо, с което ще започнете, е приложението на Любовта като велик Божествен акт. В този процес има слизване и качване, посяване на Божествения плод в земята и израстване. След това ще дойде Радостта, която показва, че си бременен с една Божествена идея. Най-после ще дойде вътрешният Мир, който показва, че си готов вече за истинска работа. Никой не може да влезе в новия, в Божествения живот, докато не приложи Любовта, докато не стане бременен и докато не придобие вътрешен Мир. Това е достояние само на здравия човек. Болният не може да влезе в Новия живот, той не може да възприеме и приложи Любовта. Как ще я възприеме, когато неговите органи са в дисхармония? Новата религия и новата наука имат за цел да направят всеки дом благоуходен на Бога. От всеки дом да се разнася благоухание.

Излезте да посрещнете Христа, който носи Новото. Той иде вече в света. Той иде в своята слава и величие, придружен с много Ангели, със Светли същества, които викат: „Осана, алилуя!” Той иде на Земята и носи Възкресение за онези, които са Го очаквали от векове. Мъртвите ще възкръснат, болните ще оздравеят, натъжените ще се развеселят, старите ще се подмладят. Когато дойде Христос на Земята, слепите ще прогледнат, глухите ще прочуят, немите ще проговорят. Всички хора ще бъдат млади, весели и радостни. За онзи, който очаква Христа, смърт не съществува. Пригответе се всички за новия живот, за новата наука, за новото разбиране, които наричам с общо име *духовна наука за здрави хора*. Който приеме

тази наука и я приложи, ще помага на своите слаби и болни братя и сестри.

Приложете за една седмица мисълта, че иде Доброто в света. Иде Христос, когото трябва да посрещнете. Ако сте обременени, натъжени, изоставени, турете всичко зад гърба си. Ако мислите, че сте изоставени, причината е във вас – вие сте се обърнали с гръб към Бога. Направете един полукръг и обърнете се с лице към вашия Баща, за да се върнете към своето детинство и юношество, когато сте били при Него, и Той ви е милвал и галил. Обърнете лицето си към изток, отдето изгрява Слънцето, и почакайте няколко минути да изгрее вашето Слънце и да ви озари. Това е приятно и полезно упражнение, което ще ви помогне да се свържете с жителите извън нашата сфера. Това изисква Христос от всички хора, които Го очакват. Всеки трябва да застане на онова място, отдето най-добре вижда своя Баща, и оттам да гледа на своя живот, на своите младини и старини. Някои стоят на едно и също място и повтарят едни и същи думи: „Бях дете, станах юноша, възмъжах и днес съм стар. Нищо не направих, нищо не излезе от мен. На какво приличам сега?“

Така разсъждавал един турчин, княжески син: „Днес съм княз на князете. Ще намеря някоя красива мома, ще се сгодя, за да придобия нещо по-високо.“ Сгодил се, но момите рекли за него: „Приближи се до хората.“ След това той си казал: „Ще се ожения“; като се оженил, станал наред с хората. Оженил се, но видял, че се ограничил, изгубил свободата си. „Не мога да търпя това положение – казал си той, – ще се разведа.“ Развел се, но станал за посмешище на хората.

Така постъпват и религиозният, и светският човек. Докато е свободен, счита се за княз на князете. Щом започне да си въобразява, че знае много, той се годява и с това се приближава до хората. Веднъж

изпаднал в заблуждението да мисли, че знае много и че е умен човек, той решава да се ожени – с това става наред с хората. Дойде ли до това положение, той вижда, че се е ограничил, и търси вината в другите – на този се заканва, на онзи се заканва, докато най-после решава да се разведе. Така той става за посмешница на хората. Такъв живот не е нищо друго, освен живот на болните. Това е религия и наука за болните. Тук не се приемат болни, тяхното място е в болниците. Тук се приемат само бодри и здрави хора. Може да сте тъжни и наскърбени, но едновременно да сте радостни и весели; може да сте сиромаси, да нямате пари, но вътрешно да се чувствате богати.

Който иска да слуша Словото Божие, трябва да има Вяра. Ще кажете, че сте вярващи. Вярата на сегашните хора граничи със суеверие. В това отношение вие вярвате повече от мен. Например вие вярвате, че ще умрете; аз не вярвам в това. Вие вярвате, че сте сиромаси, че ще се разболеете; аз не вярвам в това. Щом вярвате, че ще умрете, вярвайте и обратното – че ще живеете; ако вярвате, че ще се разболеете, вярвайте и в обратното – че ще оздравеете. И двете неща са възможни. Смърт съществува в религията на болните хора, обаче в религията на здравите хора, т.е. в духовната религия съществува Вечен живот и Възкресение. Желая ви да влезете в духовната религия на здравите хора, в която има Живот и Възкресение, Радост и Веселие, ядене и пиене, братство и сестринство. Върнете се във времето на своето моминство и излезте да посрещнете Човека, който ще ви донесе Радост и Веселие, музика и песен.

Разликата между религията на болните и религията на здравите е такава, каквато е между проявите на светския човек в обществото и на същия, когато е сам, между четири стени. Ще изтъкна тази разлика със следния пример: млад момък се влюбил в една мома, която външно изглеждала възпитана,

благородна, с голямо самообладание. Възхитен от нея, той често се хвалел на приятеля си, описвал добрите ѝ качества. Един ден той завел приятеля си в дома на своята възлюбена, сам да се убеди в думите му. Тя ги поканила в гостната стая, приела ги любезно и след известно време донесла табла със сладко и кафе, за да ги почерпи. Възлюбеният ѝ, за да опита характера ѝ, съзнателно я спънал, за да изпусне таблата от ръцете си. Наистина, тя изпуснала таблата, разсипала водата, сладкото и кафето на земята, но нищо не каза. Спокойно се навела, събрала пръснатите чаши от пода, изчистила зацапаните черги и повторно донесла сладко и кафе. През времето, докато момата влизала и излизала от стаята, за да поправи погрешката си, възлюбеният ѝ казал на приятеля: „Виждаш ли какво самообладание има моята възлюбена? Такава пакост ѝ причиних, но тя не каза думичка; напротив, взе погрешката върху себе си, за да ме освободи от отговорност.“ След време те се оженили, но животът им не вървял, както той очаквал. Тя се показала такава, каквато всъщност била: сприхава, капризна, недоволна. Един ден възлюбеният ѝ я запитал:

– Защо, преди да се оженим, ти изглеждаше толкова уравновесена и спокойна? Защо, когато аз нарочно те спънах и ти изпусна цялата табла от ръцете си, не каза нищо, нито се разгневи?

– Това беше външната страна на моето поведение. Трябваше да слезеш долу, в кухнята, там да видиш истинския ми образ – от гняв аз направих дупка на масата. Ти не можеш да разбереш какво ставаше в този момент в мен.

Често хората казват: „Ако искаш да познаеш човека, не го гледай как се държи в църква, но иди в дома му и виж прави ли дупки на масата от гняв, или не прави.“ Който в църква е благочестив и възпитан, а у дома си прави дупки на масата, той е човек от

старата религия и наука, от религията и науката на болните. Който съзнателно спъва ближния си, за да го изпитва, и той е от религията и науката на болните. Обаче човекът на новата, на духовната религия и наука на здравите е еднакъв и в църква, и в дома си. Който следват новата религия, те са служители на живия Господ – те са братя и сестри помежду си, те са приятели и приятелки. И там има лекари, но за здрави хора; и там има адвокати, но за Правдата; и там има учители, но за истинското Знание, носители на Светлина и на Мъдрост. Красиви и велики работи има в духовната наука.

Мнозина искат да знаят какво е тяхното положение. Някои от вас сте се повдигнали вече от леглото и лекарите ще ви изпишат от болницата. На някои още не е дошъл ред за изписване; за да излязат по-скоро от болницата, близките им трябва често да ги посещават, да се молят за тях, да им пращат здрава, доброкачествена храна. Молитва, Вяра и дълбоко дишане е нужно и на болните, и на здравите – на болните, за да оздравеят; на здравите, за да поддържат здравето и младостта си. Болни и здрави – всички трябва да благодарим на Бога и да знаем, че Той е всякога тих и спокоен, от нищо не се смущава. Да не се гневим, защото колкото повече се гневим, толкова повече Бог забавя Своето благословение. На скромния, който всякога заема последно място, Бог дава заслуженото – Той го изважда от мястото му и го туря на първо място, между знатни и заслужили хора.

„Излязоха да го посрещнат.“ Исус е вече при вас и вътре във вас. Нищо друго не ви остава, освен да работите. Учението, което днес ви проповядвам, не е ново. Проверявайте го и прилагайте думите ми. Народът, който излезе да посрещне Исуса, представлява вашите мисли, чувства и действия, които трябва да се обединят и единодушно да приемат вашия Исус и да

кажат: „Осана, благословен е този Исус, който влезе в моя Йерусалим!“ Радвайте се, ако вашият Исус е дошъл вече. Ако се задава от планината, там ще спре временно, докато утихне негодуването на вашите книжници и фарисеи. Онзи, който е посрещнал своя Исус, той е цар на себе си и неговите поданици му се подчиняват доброволно. Онзи, който не е посрещнал своя Исус, само говори за Него и Го оплаква, че едно време евреите Го разпнали. Той плаче за външния Исус, а не за своя Исус, когото всеки ден разпъва на кръст. Бъдете будни в мислите, в чувствата и в действията си, сами да не се осакатявате.

Всеки народ, който излезе да посрещне Исуса и Го приеме в себе си, ще бъде избран и велик; който Го пренебрегне и прикове на кръста, ще бъде разпръснат по четирите краища на света. Това е казано преди две хиляди години, това е казано в Рая преди осем хиляди години. Казано е в Писанието: „В който ден ядеш от забранения плод, ще умреш, т.е. ще излезеш от Рая и ще бъдеш пръснат по целия свят.“

Желая ви да посрещнете вашия Исус, да Му дадете добър прием и да станете здрав народ, силен, крепък по ум, по сърце, по Дух и по душа.

8 септември 1918 г., София

НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ

Град, поставен на гора, не може да се укрие.

От Матей 5:14

„Не може да се укрие.“ Какво не може да се укрие? Град, поставен на планина. Това е образ, фигура, която показва, че езикът на Христа е жив, образен, фигуративен. Изобщо езикът, с който хората си служат, е повече фигуративен.

Под *фигура*, *образ* разбираме външната страна на даден предмет. Ако разглеждате само външната страна на един предмет или плод, ще имате частична представа за него, главно за фигурата или образа му. Ако искате да знаете неговото съдържание и смисъл, трябва да проникнете във вътрешната му страна. И геометрията си служи с фигури: например тя изучава триъгълника, четириъгълника, петоъгълника, многоъгълника, кръга като форми, но те имат също така съдържание и смисъл. Какво означава кръгът? Вечност. Центърът и двата диаметъра в кръга показват, че вечността се е самоопределила. Ако окръжността, т.е. кривата линия се махне, остават само диаметрите – кръстът, символ на грехопадението. Значи кръстът е създаден след разпъването на Христа. Така се разглежда кръгът в живата геометрия. Обаче обикновената геометрия го разглежда като фигура със свой център, с диаметри. Тя разглежда дължината на окръжността, лицето на кръга и там спира.

Христос казва: „Вие сте виделината на света; град, поставен на планина.“ Като четете *Откровение*, виждате какъв е този град, поставен на планина. Българите сравняват здравия, младия момък с планината и казват за някого: „Левент момък е той, планина човек.“ Това е поетичен израз със съдържание и

НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ

смисъл. Следователно умните, силните и здравите хора се сравняват с планини, с високи върхове, с високи дървета. Град, поставен на планина, подразбира нещо организирано, поставено между разумни хора. Това нещо не може да се укрие. Главата на човека е градът, а тялото му – планината. Следователно всяка глава, поставена на такова тяло, не може да се укрие. Глави, които ходят вечер, могат да се укрият, но такива, които ходят през деня, на светлината, никога не могат да се укрият. С други думи казано, който има Светлина в себе си, не може да се укрие. Обширен, величествен е градът, който е поставен на Светлина.

Ще кажете, че главата на човека е малка; значи, макар и на светлина поставен, този град е малък. Не е така, човек изглежда малък, защото е представен перспективно; и главата му е малка по същата причина. И Слънцето изглежда малко, във вид на малък диск – ако е близо, можете да го хванете с ръка; малките деца го рисуват във вид на малък кръг. Въсщност малко ли е Слънцето? Нашите разбирания за Природата са като детинските за Слънцето, обаче има голяма разлика между детинските схващания на хората за Природата и нейната същност. Като дойдете след две хиляди години на Земята, вие сами ще се смеете на сегашните си разбирания, ще се чудите как е могъл човекът на XX век да мисли и разбира нещата като дете. При това той пак се съмнява и поставя всяко нещо на критика. Защо и той като децата не приема знанието на вяра, без критика и съмнение? Има знания, които трябва да се поставят на критика; обаче има знания, които идат отвътре, от човешката душа, и трябва да се приемат без съмнение и критика. Съмнението е червей, който се среща в големите дървета. Със своето чоплене и скърцане червеят критикува дървото и се запитва кой го е създал, как е направено и т.н. Критикът червей се размножава в дървото, дето и неговите деца продължават същата

работа – скръц, скръц, критикуват дървото, докато един ден то изсъхне, падне на земята и изгние. Ще кажете, че съмнението и критиката водят към Знанието. Каква критика е тази, която руши и събаря големите дървета? Истинска критика е тази, която осветява пътя на минувачите и ги предпазва от опасните места.

„Вие сте град, поставен на планина.“ Градът е сбор от разумни хора, които са поставени на планина. Планината пък е цялото човечество. Значи всеки разумен човек е поставен сред човечеството, за да свети на хората. При това положение разумният човек никога не може да се укрие. Учените са изчислили, че този град, т.е. човешката глава има три билиона и шестстотин милиона клетки – можете да си представите какво грамадно число клетки се съдържат в човешкия мозък. На Земята съществуват около два и половина милиарда хора и ние казваме, че това число е грамадно. Какво ще кажете тогава за клетките в човешкия мозък, когато хиляда милиарда правят един билион? Можете ли да си представите какво нещо е човешката глава, която има три билиона и шестстотин милиона клетки, т.е. поданицы в своя град? Те влизат и излизат през дванадесет врати, за да възприемат знанията. Вратите на човешката глава представляват главните центрове – сетива, чрез които човек възприема знанията.

Съвременните окултисти казват, че днес човек разполага с пет сетива, които още не са напълно развити. У някои хора се развива или е развито вече шестото сетиво. В бъдеще постепенно ще се развиват и останалите седем. Значи дванадесетте врати в човешката глава отговарят на дванадесетте сетива. Сегашният човек има обоняние, но не може да усеща миризми на повече от стотина до двеста метра. В това отношение кучето има по-силно обоняние от човека – то може да открие заека само по следите му. Човек казва, че с очите си гледа и вижда всичко.

НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ

Всъщност той вижда само близките предмети и мисли, че това е реалният свят – това не е виждане. Да гледаш нещата, които стоят пред носа ти, това е гледане, но не е виждане. Вижда само онзи, който се движи във всички светове без спъване; спъне ли се някъде, той не вижда още.

Някои казват, че човек трябва да се сблъска с реалността на живота, за да го разбере. С други думи казано, със своето гледане на нещата човек трябва да се сблъска с Реалността, за да разбере, че това, което мисли, не е вярно – само така той ще измени своите стари възгледи за Живота. Майката и бащата казват на децата си, че трябва да изменят своите възгледи за живота, да приемат новото. Те започват добре, но после пак се връщат към старото и свършват зле. Докато е малко, детето вярва на родителите си като на Бога. Като започне да разбира, то вижда, че майка му и баща му са го плашили с недействителни същества, с караконджовци, с вампири и др.; то гледа критически на родителите си и не им вярва вече. Не само това, но и децата си изработват своя философия за живота и казват: „Не е нужно всякога да се говори истината, може понякога да се прилага и лъжата.“ Децата виждат, че родителите критикуват, съмняват се, нямат доверие един в друг, и започват да ги подражават. Защо трябва хората да се съмняват, когато могат да живеят в Абсолютната Истина? Защото нямат достатъчно Светлина.

Днес светът е пълен с проповедници, но още не се е оправил – защо? Защото и проповедници, и майки, и бащи, и учители вярват първо в себе си, а после в Господа. Те се разделят на особени мнения и всеки защитава своето. Светът е пълен с бащи и майки – те са проповедници на своите деца, значи светът е пълен с попове и попадии. Какво означава думата *поп*? Баща. Една българска поговорка казва: „Вържи попа, за да е мирно селото!“ Думата *поп* е употребена тук в лош

смисъл, вместо дявол: значи вържи дявола, за да е мирно селото. Тази поговорка не е права. Думата *пол* означава баща; всеки свещеник е баща – на какво? На Истината.

„Град, поставен на планина, не може да се укрие.“ Този град е добре поставен и добре устроен, той има условия за развитие. Днес си служи с пет сетива, шестото се развива вече, а останалите шест ще се проявят в бъдеще. Днес човек не вижда надалеч, в бъдеще ще вижда по-добре, докато един ден ще вижда и далеч, и близо, на всички страни. Някои казват, че вярват само в това, което виждат – само то е реално за тях. Други казват, че не вярват и в реалното, т.е. не вярват и в това, което виждат; значи те вярват, че не вярват. Първите вярват, че вярват – това е плюс; вторите вярват, че не вярват – минус. Когато две еднакви величини имат различни знаци, те взаимно се унищожават. В химията наричат това *обмяна на веществата*: плюсът е киселина, а минусът – основа. Киселина и основа се съединяват и образуват сол. Минусът представлява празно пространство, а плюсуът – пространство, пълно с материя. Минусът е физическият свят, а плюсуът – небитието, реалното, непроявеното. Проявеното е ограниченото, а непроявеното – неограниченото. Като слушат да се говори за плюс и минус, някои хора мислят, че това са маловажни неща. Кое е важно за тях? Страданията. Като страдат, те забравят, че всички хора, всички живи същества страдат. Мъже, жени, деца – всички страдат; разликата е само в интензивността на страданията.

По принцип всички мъже мислят и чувстват еднакво; същото се отнася и до жените. За да разбере Живота всестранно, човек трябва да мине през формата на мъжа и на жената, т.е. да влезе последователно и в двата града и оттам да разглежда света. Простор, широчина и дълбочина е нужна на човека, за да разбере света. Казано е, че страхливият няма

да влезе в Царството Божие; но страхливият няма да разбере и земния живот – той се плаши от смъртта, от дявола. Умирал ли е, че се плаши от смъртта; виждал ли е дявол, че се плаши от него? От човека зависи да бъде дявол или Ангел. Когато искат да кажат, че някой човек е дявол, турят му два рога, опашка и копита на краката. Копитата показват, че човек е изгубил пръстите си, т.е. Божествения си ум. Животно, на което стъпалото е превърнато в копито, е лишено от своята висша интелигентност. Както на Земята има същества с пръсти на краката и други – с копита, така и на Небето има същества с пръсти и същества с копита.

Какво нещо е Небето, т.е. Духовният свят, малцина знаят. Хората си представят Духовния свят такъв, какъвто не е. Даже човекът, когото виждат, не е такъв, какъвто е в действителност. Различието между духовното и физическото виждане е както виждането на човека с очите и виждането му с по-мощта на рентгенов апарат. Ако гледате човека през такъв апарат, ще се уплашите – ще видите мускулите, костите и вътрешните му органи. От духовно гледище физическият човек е страшен, както онзи, когото разглеждат с рентгенов апарат. За да не изпитва страх от нещата, човек трябва да знае причината на всички явления и да ги вижда правилно.

Една вечер Едисон поканил на гости в дома си няколко свои приятели, учени хора, пред които намислил да устрои една шега. Той взел два скелета, които свързал с машини, за да могат да се движат и да говорят. В дупките на очите им той поставил по една електрическа лампичка. След вечерята, както били разположени, Едисон пуснал скелетите между тях и те започнали да говорят: „Едно време и ние бяхме като вас красиви и весели, но сега само кости останаха от нас.“ Гостите се уплашили много и избягали вълн.

След това Едисон сам ги викал един по един, за да се върнат и да продължат вечерята си. Всъщност какво страшно има в тези скелети?

И съвременните хора се страхуват от умрели, от скелети. Докато родителите са здрави и богати, децата ги обичат; щом заболяят, осиромашеят или умрат, децата им започват да се страхуват и да бягат от тях. Страшно нещо са болестите, страшна е и сиромашията. Децата бягат от бедните си и болни родители, защото трябва да търсят средства, за да ги поддържат. Когато майката и бащата остарееят, синът и дъщерята гледат час по-скоро да умрат родителите им, че те да си поживеят свободно. Това е кривата философия на XX век. Тези философи са поставили за основа на знанието мисълта, че човек се домогва до знанието по пътя на критиката и на съмнението. Критиката и съмнението са необходими, когато нямаш Светлина, когато не си град, поставен на планина. Ако си град, поставен на планина, и оттам виждаш надалеко и нашироко, имали нужда от съмнение и от критика? Дават ви ябълка; вие я поглеждате оттук-оттам и казвате, че се съмнявате във вкуса ѝ, не вярвате, че е хубава. Няма защо да се съмнявате, опитайте я и после говорете. Съмнението и критиката имат значение, когато се приложат на място. Всяко нещо има значение, когато е приложено на своето време и място.

В това отношение и философията има значение. Какво нещо е философията? Синтезиране на всички знания и посочване на методи, които да служат като ръководни начала в Живота. Тя е съществувала още при създаването на човека; първоначално тя съдържала по-голяма мъдрост, отколкото днес. Първият човек, създаден по образ и подобие на Бога, разполагал с дванадесет сетива. В процеса на инволюцията той постепенно загубвал сетивата си, докато най-после останал с пет сетива, както е сегашният човек. Затова

сегашните му знания в сравнение с миналите се намират в отношение 5:12. И петте сетива, с които днес разполагат хората, не са достатъчно развити. Например зрението на човека не е напълно развито – той вижда на ограничени разстояния. Ако би могъл да вижда на хиляди километри, той би отправил погледа си нагоре, за да види какво правят Възвишените същества. Ще кажете, че това е невъзможно, че това са празни думи.

Нещата в Живота могат да бъдат пълни или празни. Кажете ли за нещо, че е празна работа, аз разбирам някакъв процес. Шишето може да се пълни и да се изпразва – това зависи от вас. В Божествения свят има само пълни неща, а в човешкия – и пълни, и празни. Когато греши, човек се изпразва; когато живее добре, той се пълни. Не е важно само да се пълни човек, важно е с какво се пълни – с добро или с лошо съдържание. Казват за някого, че главата му е празна. Как ще бъде главата му празна, когато и той има мозък като всички хора? И той има мозък, но съдържание няма в мозъка си, затова казват, че главата му е празна. За да бъде учен, за да има знания, човек трябва да има съдържание в мозъка си.

„Град, поставен на планина, не може да се укрие.“ С други думи казано, глава, поставена на тяло, наричаме Божествен град. Йоан си представя човека във форма на куб. Изобщо всички неща, реализирани на физическия свят, имат форма на куб; всички неща, реализирани в Ангелския или в Духовния свят, имат форма на пирамида; всички неща, реализирани в Божествения свят, имат форма на кръг. По геометричните форми човек познава към кой свят принадлежи един или друг предмет. И човек, като същество на физическия свят, се представя във вид на куб. Мрежата на куба е кръстът, т.е. разпнатият човек. Когато трябва да пречистят човека, отварят куба

и образуват кръст. Следователно кръстът, т.е. страданието не е нищо друго освен процес на пречистване. Щом се пречисти, събират кръста, сглобяват го и отново образуват куб. Защо трябва да страда човек? За да пречистят къщата му, т.е. неговото тяло. Щом се пречисти добре, поставят вратите и прозорците на местата им и пак получават куб.

„Град, поставен на планина, не може да се укрие.“ Градът, т.е. човешката глава трябва да се постави на планина. Талантливият човек, добрият оратор, добрият поет обръща внимание на хората, защото излизат от града, който има дванадесет врати. Френолозите изучават този град и намират в него четиридесет и два центъра, свързани с различни способности и чувства. Те го делят на три области: задна част на главата, наречена двуличния човек (тя е обърната към физическия свят, към тъмнината); втората област е челото, обърнато към Ангелския свят (то показва мислителната сила на човека); третата област е горната част на главата, обърната към Божествения свят (в нея се намират религиозните и моралните чувства на човека – съвест, Любов към Бога, милосърдие и др.). При това важно е доколко всеки човек е развивал правилно областите на своя град. Например, ако челото на човека е широко и ниско, той има широчина, но няма дълбочина в мислите си – той прилича на широка, но плитка река. Челото трябва да бъде широко и високо, да има широчина и дълбочина – две важни мерки. Горната област на този град трябва да бъде повдигната във вид на кубе, а не сплесната. Ако е сплесната, човек не е религиозен; колкото и да се представя за такъв, в него няма никаква религиозност. И задната област на този град не трябва да бъде плоска; ако е плоска, казваме, че този човек няма обич, любов към семейството си. Когато хората не се разбират, това показва, че в едната, в двете или в трите главни области главите им са сплеснати или плоски.

НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ

И мозъчните центрове, и сетивата в човека трябва да бъдат развити. Някой казва, че вярва само в това, което вижда с очите си. Колко виждаш? Ти виждаш едва една стомилионна част от това, което те обикаля. Къде остава другото? Имаш ли право тогава да създаваш философия върху малкото, което виждаш? Имаш право, но тази философия ще бъде ограничена и относителна. За да се създаде велика философия на Живота, изисква се велик, голям ум, като ума на големите математици, които само от една част на цялото имат ясна представа за него. Те вървят от единицата към множеството, и от множеството – към единицата.

Какво е единицата? Радиусът на окръжността. Достатъчно е да вземеш пергела, да начертаеш окръжността и да знаеш колко пъти радиусът ѝ се събира в нея. Радиусът се помества във Вселената толкова пъти, колкото е числото 1 с петнадесет нули – толкова години са нужни на радиуса, за да обиколи окръжността на Вселената и да придобие истинското Знание. Всяко преместване на радиуса по точките на окръжността създава нова обстановка, нови условия. Както чувствата и мислите на човека се менят всеки ден, така и той се променя според мястото, на което се намира. Всеки ден Любовта му ще се изменя, ще бъде по-интензивна или по-слаба: когато се качва, сърцето му ще бъде по-топло, а Любовта – по-силна; когато слиза, сърцето му ще бъде по-студено, а Любовта – по-слаба. В този смисъл човек е махало на житейския часовник, който определя времето. Като минават покрай човека, Ангелите проверяват часовниците и продължават пътя си. Значи времето на Живота се определя от топлината или студа на човешкото сърце. Като човек всеки трябва да се движи в кръг, т.е. в разбиранията на Божествения живот.

Сега аз ви нахвърлям тези мисли за разсъждение, а не за обезсърчаване. Ще знаете, че на човека предстои

много да учи, да обикаля планетите, а не само да ходи по фронтовете и по бойните полета. Като обиколи Вселената, човек ще се върне при своя Баща и ще разкаже какво е научил. Като дойде до това, което е научил на Земята, ще разказва за бойните полета, за оръдията и шрапнелите, за бойните автомобили. Той ще разправя още как хората се бият за Земята и я делят. Това, което става днес между хората, от гледището на по-високите светове е забавление. Бог запитва Ангелите:

- Какво правят хората на Земята?
- Забавляват се, бият се, дърпат косите си.
- Нека се забавляват.

Понеже са много активни, трябва по някакъв начин да впрегнат енергията си на работа. Като скубят косите си, те започват да мислят право – и в скубането на косите има някакъв смисъл. В сблъскването между хората все ще се научи нещо, ще се намести някой мозъчен център.

Един богат американец се влюбил в една красива мома и се оженил за нея. След сватбата си те предприели едно голямо пътешествие. По пътя им се случило нещастие: тренът, с който пътували, се сблъскал с друг, който идел срещу него. Младоженецът се уплашил много и скочил през прозореца, но от голямото сътресение на мозъка и от уплахата той полудял. Турили го в лудница, дето прекарал цели шестнадесет години. Животът в лудницата му дотегнал и той искал да избяга, но не могъл, понеже болничните слуги постоянно го надзиравали. Един ден успял да излезе от лудницата и хукнал да бяга. Неусетно той се озовал на една от близките гари. Като видял един трен, той влязъл вътре и седнал, без да знае къде отива. Скоро тренът потеглил и лудият останал вътре. Той предпочел да пътува дето и да е, отколкото да остане в лудницата. Какво се случило

по пътя? Тренът дерайлирал. Болният преживял ново мозъчно сътресение, но за чудо този път мозъкът му се наместил и той оздравял. Значи една и съща причина произвела два различни резултата: в първия случай разместила един мозъчен център, във втория случай го наместила.

Следователно, когато казват за някого, че не може да мисли, това показва, че той е изгубил нещо ценно. Когато мъжът дърпа жена си за косата, той иска да ѝ каже: „Жено, излез вече от болницата, доста си седяла там!“ Понякога и жената постъпва с мъжа си по същия начин. Това не показва, че хората са болни, но има нещо в тях, което не е на мястото си – трябва да дойде някой опитен човек, за да го намести. Нормално ли е човек да се съмнява в съществуването на Бога и на Духовния свят? Нормално ли е да се отказва от своите чувства? Не е нормално. Значи има нещо, което не е на мястото си в човека, и Бог го намества. Как? Туря ви в затвор, в болница, хваща ви за главата и ви разтърсва.

Христос казва: „Вие сте виделина на света.“ Стремете се да придобиеите повече Светлина. Всяко противоречие носи Светлина за човешкия ум, както праханта се запалва при търкането на две парчета кремък едно в друго. След разрешаване на всяко противоречие човек започва да мисли право. Хората мислят, когато ги сполети някакво нещастие. Ако майката изгуби син или дъщеря, тя започва да се интересува от другия свят, иска да знае къде е отишло любимото ѝ дете. Детето ви е там, дете вие сте били преди сто години. – „Аз не помня нищо.“ – Че ти не помниш нищо, това не опровергава истината. Помните ли, че сте били в утробата на майка си? Ако не помните, и това не опровергава истината. Поставете един човек в магнетичен сън и слушайте какво ще говори – той ще ви разправи живота си от четири-пет прераждания насам. Щом се събуди от съня, всичко забравя. Достатъчно

е да отдалечите човека от физическия свят, да го извадите от гъстата материя, за да си спомни много неща от минали съществувания. Потъне ли отново в гъстата материя, пак забравя всичко. Физическият свят представлява мъгла за човешкото съзнание, тя му пречи да вижда ясно и да се ориентира. Магнетичният сън не е нищо друго, освен разпръсване на мъглата и облаците в съзнанието на човека, за да вижда ясно отде иде той и накъде отива.

„Град, поставен на планина.“ Не се казва град, поставен на поле, но на Господня планина. Бог е канара, от която е отсечен човек – това е мисъл, която трябва да се разбере правилно. Всяка мисъл, всяко чувство може да се разбере, когато се постави на неговото място и се приеме на определеното време. Не само мислите и чувствата на човека, но и самият човек се развива според законите на Природата. Така се развиват и децата. Понеже първо се развива физическото тяло на детето, то обича да си хапва повече. После в него се явява интерес към предметите – то хваща, къса ги с цел да ги изучава. Като хваща, къса и раздробява нещата, детето иска да каже: „Едно време Бог хвана материята в ръката си, раздробил я и създаде света – и аз искам да направя същото, но не мога.“ Като не разбират това, майките се сърдят на децата си, че късат книгите, че чупят и развалят. Те не знаят, че детето чрез мимика им показва как Бог е създал света. Майки, които се считат за съвременни жени на XX век, не вярват в това.

„Град, поставен на планина, не може да се укрие.“ Защо е поставен на планина? За да се осветява от Слънцето. Този град е Божествен, не може да бъде поставен в тъмнина. В Божествения град не се допускат лъжи, кражби, престъпления. Глава, в която е допусната лъжата и кражбата, е оплескана. Защо хората трябва да лъжат и да крадат, когато всичко, което Бог е създал,

принадлежи на тях? Какво ще стане с този дом, в който всяко дете гледа да се осигури, да си запази от хляба и от сиренето за утрешния ден? Децата ще се осигурят, ще измъкнат хляба и сиренето, а за майката и за бащата нищо няма да остане. Въпреки това постоянно чувате да се говори: „Не ставай глупав да живееш за другите, животът е тежък, мисли за себе си, за да се осигуриш.“ Ако нямаш баща и майка, има смисъл да се осигуряваш; понеже имаш родители, работи честно и с Любов за тях и не мисли за осигуряване.

Честно и почтено трябва да работим всички за нашия Баща, който е всемъдър, вселюбец и всеблаг. Той пита Ангелите:

– Какво правят децата Ми на Земята?

– Бият се, чупят костите си, вадят очите си, разрушават градове, а след това започват да наместват счупените кости, да турят дървени ръце и крака и т.н.

– Нищо – казва Бог, – те правят опити да заместват счупените кости със здрави; те правят опити да създават нови части, да се домогнат до начина, по който е създаден светът.

Сегашните хора сами си създават нещастия и мъчности. Дойде някой при вас и започва да ви разправя, че видял жена ви и дъщеря ви на среща с чужди мъже. Като чуете това, сърцето ви трепва, изгубвате разположението си и се чудите как да ги хванете и какво наказание да им наложите. Какъв е този човек, който може да тревожи хората по този начин? Това е човек, т.е. град, свален от планината и поставен в долината, на тъмно място. В това положение се намират всички животни – те са деградирали хора. Ще кажете, че това е еретическо учение. И така може да е, но важно е, че аз поддържам мисълта, че животните са деградирали хора. В моя ум думата *деградиран* има съвсем друго значение. Има случаи в живота, когато простият войник може да се издигне до генерал, а

генералът да слезе до положението на прост войник – има ли нещо лошо в това? Разликата между генерала и простия войник се заключава в познаването и разбирането на службата. И човек в своето развитие минава от низше във висше положение: от простата клетка той постепенно се развива и минава във все по-високи форми, докато дойде до човека. Един ден волът, птичката и всички други животни ще се явят пред Христа и ще се представят във форма на човек. Това може да смути ума ви, но формата е ограничение, което заставя съществуващото да мисли. И формата се изменя, и Духът се изменя, като дават възможност на човека да се развива. По промените, които стават с главата, определяме дейността на Духа.

„Вие сте виделина на света; град, поставен на планина.“ Всички хора се стремят да влязат в този град, да освободят ума, сърцето и душата си от всички земни връзки и ограничения. За това състояние именно говори Павел, който казва, че се качил на Седмото небе и видял неща, които не могат да се опишат с човешки език. Мъчно се дохожда до Седмото небе – сегашните хора едва се повдигнат малко и скоро падат надолу. Като не могат да запазят това положение, те започват да пъшкат. Пъшкането подразбира дълбоко поемане на въздух, дишането пък подразбира мислене. Ще дишаш и ще мислиш, докато главата ти стане град, поставен на планина. Яденето подразбира Живот – като ядеш, мисли дали живееш правилно и заслужаваш ли храната, която ти се дава. Който не разбира законите на дишането и на яденето, отегчава се и от едното, и от другото. Той се запитва не можа ли Бог да създаде света по друг начин, да не става нужда човек да диша, да се храни. Другояче светът не би могъл да бъде създаден.

Всяко нещо, което виждаме, има своето велико предназначение. Например, ако веждите на някое

дете са извити нагоре дъгообразно, това показва, че то е жизнерадостно, весело; ако веждите му са прави, то мисли много; ако са увиснали надолу, то е преждевременно остаряло, прилича на дядо си, мисли за велики неща, велики идеи го вълнуват. Като не разбира характера на детето си, майката се чуди на неговите големи идеи. И възрастните се проявяват като децата. Като види някой човек с големи идеи, Бог казва: „Какви велики идеи вълнуват моето дете!“ За Бога възрастните и старите хора са големи деца. От време на време Той запитва Ангелите какво правят децата му на Земята. Ангелите отговарят:

– Строят големи къщи.

– Добре правят, нека прилагат занаята си.

– Често се оплакват от наемателите си, търсят адвокат, за да ги посъветва как да обиколят закона, да се освободят от тях.

Понеже наемателите са влезли преди войната, плащат малки наеми, а животът е поскъпнал; искат да увеличат наема, но законът не позволява.

Хората трябва да си създадат нова философия, да знаят как да разрешават мъчнотиите си. Като ви пъди някой, ще се научите да търпите. Ако ви ограбват, ще благодарите, че вземат излишния ви товар. Влезете ли с товара си в морето, ще се удавите; без товара си ще плувате по-лесно и ще се спасите от удавяне. Опасно е да влезете с товар във водата; по-опасно е, ако сте го завързали добре около себе си – докато дойде някой да го развърже и да ви освободи, вие сте вече на дъното на морето. Ще дойде време, когато хората ще крадат майсторски, по всички правила на изкуството: те ще откъщват товара от пояса на даещите се и ще ги изваждат на брега; после ще им дадат товара. Който иска да благодари, доброволно ще благодари. Такива кражби ще стават в бъдеще: нито товара ще вземат, нито човека ще отнасят със себе си.

Един млад човек влязъл в един магазин и взел каквото намерил – масло, яйца, захар. На тръгване той се обърнал към търговеца с думите: „Взех каквото ми трябваше. Един ден, като забогатея, ще ти платя всичко.“ След това бързо излязъл вън и се скрил от погледа на бакалина. Той взел всичко под форма на заем – дали ще плати някога, не се знае. Този човек обрал ли бакалина, или го окрал?

Трябва да се прави разлика между обир и кражба. Човек обира плодовете на своите дървета – кражба ли е това? Той отива при ябълката, обира плодовете и благодари, че тя е вързала много плод. Ябълката казва, че Божията воля е такава, и благодари, че има възможност да види брата си, за да му поднесе от своите плодове. Тя го кани и друг път да я посети. Гледайте и вие така на онзи, който ви е обрал; не бързайте да го предавате на полицията, има кой да му въздаде заслуженото. Кой човек е праведен, кой може да каже за себе си, че е чист от всякакъв грях? Злото не е в обирането, но в разгневяването ви, в лошите думи и мисли, които сте отправили по адреса на този, който ви е обрал. По-голям грях прави онзи, който е ограбен, отколкото провинилият се.

Като се говори за погрешките и престъпленията на хората, дохождаме до виновниците за престъпленията. Ако децата грешат, виновни са родителите. Ако родителите грешат, виновни са философите, които отпреди осем хиляди години развалиха човечеството. Те трябва да дадат отчет за тяхната философия, с която изопачиха човешките умове и сърца. Затова Христос казва: „Ако те съблазни дясното око, извади го; ако те съблазни дясната ръка, отсеци я.“ Какво означава ръката? Човешката воля. Значи извади половината воля и я употреби за благо на своя брат. Употреби едната си ръка и едното око за себе си, а другата ръка и другото око – за своя ближен. В Духовния свят ти

НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ

пак ще намериш окоето си и ръката си – как става това? По известни закони. Човек е изгубил знанието да намества отрязаните и извадени удове от тялото си – някога той познавал това изкуство.

Съвременните хора мислят, че имат очи и виждат. Всъщност много от тях гледат, но не виждат – все едно, че нямат очи. И фарисеите казваха на Христа, че виждат всичко, че не са слепи, но Христос им отговори: „Ако наистина виждате, ще бъдете наказани за делата си; ако не виждате, не сте отговорни.“ Като изучавате науката за окоето, по лъчите, които излизат от него, ще познавате човека. Ако лъчът, който излиза от окоето, върви нагоре, човек е добър, благороден – той има стремеж към възвишеното. Човек, на когото лъчът на окоето е отправен надолу, има стремеж към низшето, към Земята – и право в очите да те гледа, лъчът върви надолу. Когато бащата говори на сина си и той гледа надолу, тоягата ще го спаси. Ако бащата знае как да постъпва със сина си, лесно може да отвори очите му. Соломон казва: „Тоягата изкарва безумието от детското сърце.“ Когато бащата удари неразумното си дете с пръчица, то веднага казва: „Татко, ще те слушам вече.“ В Божествения свят движението с пръчицата е правилно и хармонично; в този смисъл скърбите и страданията не са нищо друго освен Божествените тояжки, които възпитават хората. Който иска да избегне страданията, трябва да се качи на град, поставен на планина.

Ще кажете, че старите са изживели времето си. От човека зависи всичко. Щом старите се отказват от работа, младите трябва да я поемат. Те трябва да приложат Христовото учение, да подготвят условия за идването на Царството Божие на Земята. Тогава и мъжете, и жените ще бъдат свободни от мисълта за купони. Те ще работят и нивите им ще дават изобилно плод. Дето е Любовта, там е изобилието – това всеки

може да провери. Нека трима души направят следния опит: един от тях да посее сто декара с жито, вторият да посее десет декара, а третият – един декар. Ако последният вложи в работата си Любов, единият декар ще даде толкова плод, колкото десетте декара, работени без Любов. Житното зърно се отзовава на онзи, който работи с Любов; а за онзи, който не работи с Любов и мисли само колко повече жито да изкара, то се затваря и нищо не дава. И тук се прилага стихът: „С каквато мярка мериш, с такава ще ти се взмери.“ Сегашните хора не успяват в работата си, защото не живеят в град, поставен на планина. Разумният и любещ човек влиза във връзка с вибрациите на ябълката, разбира положението ѝ и тя му отговаря със същото – като мине покрай нея, тя снишава клоните си и му предлага да си откъсне, колкото плодове иска. Ако не можете да влезете във връзка с нейните вибрации, като минавате край нея, тя повдига клоните си нагоре, няма готовност и желание да си откъснете са от плодовете ѝ.

Един мой познат ми разправяше следната своя опитност: той имал в градината си една круша, която грижливо отглеждал, но тя нищо не раждала. Минали седем-осем години и тя все безплодна оставала. Един ден, като се разхождал в градината си, той се спрял пред крушата и казал: „Слушай, ако догодина не дадеш плодове, ще те отсека и ще те хвърля вън.“ Какво било учудването му, когато на следната година крушата дала изобилно плод. По същия начин и Бог казва на хората: „Слушайте, ако догодина не дадете плодове, ще ви изхвърля вън.“ Който вземе под внимание тези думи и започне да работи, ще даде изобилно плод. Аз виждам, че Бог хлопа на вратата на мнозина и ги подканва към работа. Който е влязъл в град, поставен на планина, той ще работи, и плод ще даде. Разумният човек е град, поставен на планина, и не може да се укрие. Всички хора мечтаят за разумен, добър живот и той ще

НЕ МОЖЕ ДА СЕ УКРИЕ

дойде. – „Големи нещастия и страдания имаме.“ Човек е дошъл на Земята да учи. Той учи чрез радостите и страданията – те са неизбежни.

Ще приведа един пример из френския живот. Един млад човек се отличавал с добрия си живот. Той постоянно правил добрини, но всякога му се отговаряло с неблагодарност и зло. Най-после той се зарекъл да не прави на никого добро и устоял на това. Той пристъпил към решението си, когато пак за направено добро трябвало да лежи няколко години в затвор. Един ден между затворниците, в една от съседните стаи, станало някакво спречкване, което последвало с убийство. Младият човек чул, че нещо става, но не искал с намесата си да направи добро. При разследването питали и него чул ли е, че в съседната стая станало убийство? – „Чух всичко, но не исках да се намесвам в тази работа.“ За нехайството, което проявил и по този начин съдействал да стане убийството, съдът го осъдил на обезглавяване. В деня, когато трябвало да се изпълни присъдата, той извадил от джоба си златния часовник и го дал на този, който щял да отреже главата му, с молба: „Вземи този часовник за спомен от мен, но те моля така да поставиш ножа, че изведнъж да отрежеш главата ми, да не се мъча много.“ Изпълнителят на присъдата взел часовника, благодарил и като погледнал младия човек, видял му се добър, разумен и го съжалил. Когато вдигнал ножа над главата му, ръката му особено трепнала и вместо да отсече главата му на един път, отсякъл я на три пъти. Какво показва този пример? Че не е златният часовник, който може да измени съдбата на човека. И Христос ни показва, че пътят, по който върви сегашното човечество, не е в състояние да смекчи съдбата му.

Всички българи искат да знаят какво ще стане с България. Ако догодина всички българи родят изо-

билно плод, работите им ще вървят добре; ако нищо не родят, и животът им няма да се оправи. Всички хора трябва да съзнаят, че са дошли на Земята да служат на Господа – да бъдат слуги, а не господари. Българският народ е един от слугите на Господа. Той е на възраст 15-16-годишно момче, което обича да прескача през плета. Всички народи са синове на Господа, по-стари и по-млади по възраст, затова те трябва да живеят помежду си като братя. И българите трябва да живеят помежду си като братя и да се откажат от изкуството си да прескачат плета. Добре е човек да прескача, но през какви плетове? Ако прескача през плета на омразата, на безлюбието, на греха, той е на прав път.

В един манастир живели двама светии. Един ден, като се разхождал, единият от тях видял на пътя си дупка и в нея – гърне със злато. Той не се спрял да помисли какво да направи със златото, но веднага прескочил оградата на манастира и избягал. Другият светия забелязал, че другарят му избягал вън от манастира и се почудил кое го накарало да направи това. Той отишъл на мястото и като видял гърнето със златото, разбрал причината. Той си казал: „Глупаво постъпва моят другар, аз ще взема парите и ще ги използвам за благотворителни цели.“ След това заминал за Александрия, построил църкви, училища, болници и се върнал в манастира, доволен от работата си. Той се обърнал към Бога с молба да му отговори доволен ли е от работата, която свършил. Един Ангел, пратеник от Бога, му се явил насън и казал: „Всичките църкви, училища и болници, които ти направи, претеглени, тежат по-малко от прескачането оградата на манастира от твоя другар.“

Не се произнасяйте за постъпката на този или на онзи, че била глупава, че не била на място. Не се гневете на децата си, но постъпвайте с тях така, както Бог постъпва с вас. Не питайте какво е казал този или

онзи философ, но се вслушвайте в своя вътрешен глас. Не подражайте на другите, но бъдете верни на себе си; ако подражавате, ще изпаднете в смешно и глупаво положение.

Двама другари си живели добре, обичали се. След време те се оженили. Единият живял добре с жена си, а вторият бил недоволен от живота си, защото постоянно се карали с жена си. Той запитал другаря си:

– Коя е причината, че ти живееш добре с жена си, а аз не мога?

– Преди да се оженим – казал другарят му – аз разкъсах котка пред своята възлюбена и тя се уплаши.

Тя помислила, че е попаднала на лош човек.

– Щом е така, лесно ще се оправи работата, и аз мога да разкъсам котка.

Той взел една котка и я разкъсал пред жена си.

Тя се засмяла и казала:

– Късно е вече, приятелю, трябваше по-рано да направиш това.

Първият, който разкъсал котката, прескочил през плета и не дал възможност на злото да се разпространява. Вторият не прескочил плета, допуснал злото в своя дом; след това и десет котки да разкъса, злото не се плаши.

Какво се иска от вас? Да се освободите от съмнението. Не по отношение на това, което аз говоря (за мен е важно аз да вярвам в това, което говоря). Вие трябва да вярвате в Бога. Ако не вярвате, ще бъдете от тези, които вярват, че не вярват. Според мен по-мъчно е да убедиш човека да вярва, че не вярва, отколкото да го убедиш, че вярва. Вярващият знае, че е осигурен, и живее по-спокойно от невярващия. Вярващият разчита на това, с което днес разполага; невярващият разчита на наследства и завещания. Не оставяйте никакви завещания. Каквото имате, раздайте го още приживе,

за да отидете при Бога свободни, с чисти ръце. Христос иска от вас каквото можете да направите за някого, да го направите още днес, да не отлагате за утрешния ден. Що се отнася до училища, църкви и болници, оставете на свободните хора, те да се занимават с тях.

„Вие сте виделина на света; град, поставен на планина, не може да се укрие.“

15 септември 1918 г., София

ДВАМАТА БРАТЯ

Възнегодуваха за двамата братя.

От Матей 20: 24

„И като чуха десетимата, възнегодуваха за двамата братя.“ Важни думи в този стих са *десетимата, двамата* и глаголът *негодувам*. Хората спрягат глагола *негодувам* и в единствено, и в множествено число.

Кои са двамата и кои – десетимата, за които се говори в стиха? Двамата са Заведеевите синове – ученици на Христа, десетимата са останалите Христови ученици. Значи учениците на Христа са били дванадесет на брой. Като извадим от дванадесет двама, остават десет. Като извършваме действието *изваждане*, от една страна, е важно самото действие, а от друга, числата, с които работим. В случая са важни числата 2 и 10. Изобщо всяко число в Природата представлява сбор от сили, които оказват известно влияние върху хората и върху цялата Природа.

„Възнегодуваха за двамата братя.“ Негодуват хората, но и растенията, и животните негодуват. Ябълковите семена, събрани в ябълката, прекарват весел, радостен живот – като братя и сестри те пеят, веселят се, разговарят се сладко помежду си. Дойде някой отвън, вземе една ябълка, изяде я и посее семената ѝ – те започват да негодуват. Тихият им и спокоен живот се разваля: братята заемат една посока – надолу, като образуват корените; сестрите се отправят нагоре, за да образуват клоните, а бащата остава по средата като стъбло, за да съединява братята и сестрите. Бащата иска да покаже на синовете и на дъщерите си, че не трябва да мислят само как да делят благата, които той им дава. Той иска те да съзнават задълженията си, че са дошли на Земята да слугуват, а не да господаруват.

Този закон изнесе Христос пред своите ученици. Значи между двамата братя, които слизат надолу, и десетте, които възлизат нагоре, има известно съотношение: те се свързват чрез Христа – Бащата, и започват да работят. Като дойде Бащата между тях, те казват: „Братя и сестри сме, трябва да се търпим.“ Въпреки това изявление, все пак има известно негодуване между тях. Дватамата братя представляват човешкия ум и човешкото сърце, които са привилегирани, затова единият иска да седне отдясно на Христа, а другият – отляво. С една дума, и двамата искат първите места. Десетимата представляват волята, т.е. желанията в човека, затова те възнегодуваха.

Като наблюдавате проявите на човека, ще видите, че негодуване има навсякъде в живота – на концерти, в театри, при посрещане на някой голям човек, в училища, в семейства, в общества. Музикантът негодува, че не го оценили както трябва; актьорът негодува, че на друг актьор дали по-голямо внимание, отколкото на него; някой негодува, че при посрещането на големия човек него оставили на последно място; ученикът негодува срещу учителя си, че неспособният ученик получил по-добра бележка от него; учителят негодува за нехайството на учениците си, че не работят добре. Учениците негодуват – вървят в една посока, учителите негодуват – вървят в друга посока, а дървото си расте. Посрещачите и гостите негодуват, вървят в различни посоки, а дървото пак си расте. Дървото е общество, житният стрък, растението – също са общества. Значи въпреки негодуването нещата растат, развиват се и следват своя път. Христовият закон изисква от човека да превърне негодуването в работа – как? Казано ви е.

Ще кажете, че сте чували много проповеди. Чували сте ги, но не сте слушали. Който не прилага това, което е чул, той не се ползва. Някой казва: „Днес

нямат работа, ще отида да чуя някаква новина.“ Право е това, той отива да чуе новини, а не да слуша. Бог се обърна към израилския народ с думите: „Слушай, Израилю.“ Майката говори нещо на дъщеря си, казва ѝ: „Слушай, дъще“; дъщерята отговаря: „Чувам, мамо“ – тя чува, но не слуша. Чуването отива надолу, слушането – нагоре, а прилагането е стъблото, което съединява и двете.

Разбиранията на сегашните хора за Живота са различни и многобройни – колкото хора, толкова разбирания. Всеки си има специфична програма как да нареди живота си – щом се заговори за Живота, той изнася своята програма. Ако накарат някого да работи, той казва: „Толкова свободни хора има, мен ли намерихте?“ Когато става въпрос за вземане, всеки представя програмата си; щом трябва да даде нещо, той отстъпва назад. Това показва, че човешката воля е склонна към негодуване. Кога негодува човек? Когато иска да се прояви. Десетимата негодуват, че единият иска да вземе дясната страна на Христа, а другият – лявата. Какво остава за тях? Да застанат или отпред, или отзад на Христа, но те не искат да бъдат стражари. В християнството под *стражар* се разбира работник, т.е. човек, който е готов за работа. Да заемаш дясната или лявата страна, това подразбира човек, който иска с малко труд и работа да придобие голямо богатство. На физическия свят това е невъзможно. Не си правете илюзии да мислите, че на Земята, дето всички неща са подложени на постоянни промени, може да се говори за щастие.

Ако можете да видите картата на Земята преди милиони години, ще се почудите на голямата разлика, която съществува между тогавашната и сегашната Земя. Тогавашните планини, реки, морета и океани коренно се различават от днешните. Това показва, че и планините, и водите негодуват – и те се намират

под закона на растенето. Да негодуваш, значи да растеш. Ако мъжът негодува, да не казва, че жена му е причина за това; ако жената негодува, да не казва, че мъжът ѝ е причина, че той я изкарва от търпение. Като негодувате, ще знаете, че причината е във волята ви, която търси път да се прояви.

Съвременните физиолози правят опити с жабите, за да докажат, че у тях има съзнание. Отнемат мозъка на жабата, сипват на гърба ѝ силна киселина и тя повдига крака си нагоре, иска да махне киселината – това показва, че съзнанието ѝ продължава да се проявява; макар инстинктивно, тя дава признак на живот. Следователно всяко негодуване на човека показва, че дяволът е сипал малко киселина на гърба му. Когато някой се оплаква, че не може да мисли, това показва, че дяволът, неговият неприятел, е извадил мозъка от главата му. Който не е доволен от своя мозък и желае голям мозък като този на Нютон, на Кант, на Толстой, той се е оставил в ръцете на дявола. Какво може да направи дяволът? Той внушава на човека отрицателни мисли, че няма мозък, че не може да мисли, че нищо не излиза от него и т.н. Бог сипва малко киселина върху тези внушения и мисълта на човека започва отново да работи. Негодуването е на място, когато е естествено. Някой седи на едно място, цял настръхнал, всичките му нерви обтегнати; дойде друг отвън и го предизвиква. – „Не ме закачай, не отговарям за последствията!“ И наистина, бомбите започват да летят една след друга, една от друга по-силни. Това е неестествено негодуване – и без тези бомби ще те разберат какво искаш. Кажу, че искаш спокойствие, и хората ще те разберат.

„И като чува десетимата, възнегодуваха за двамата.“ Волята не трябва да негодува против желанията на сърцето и мислите на ума. Сърцето трябва да има много желания, които да го хранят; и умът трябва да има много мисли. Защо са нужни на човека много

мисли и желания? Не е лошо да има човек много мисли и желания – лошо е, когато не ги прилага. Не мислете, че всички мисли и желания, които минават през ума и през сърцето ви, са ваши. Ваши са само онези, които използвате за доброто на своя ум и на своето сърце – останалите не принадлежат на вас. Много шапки, обувки и дрехи има по магазините, но те не са ваши. Като влезете в магазина, вие си изберете нещо по ваш вкус и плащате за него – то е ваше. Същото се отнася до мислите и желанията: туряте една мисъл на главата си, едно желание в сърцето си и се оглеждате приличат ли ви, ще ви харесат ли с тях. Ако вие се харесвате с тях, и хората ще ви харесат; задържате ги в себе си, плащате за тях и казвате, че са ваши. Ако не ги харесате, туряте ги настрана и казвате: „Не нося чужди неща.“ Следователно всички мисли и желания, които минават през вас, стават ваши само когато ги приемете вътрешно, когато станат плът и кръв на вашето естество.

Често чувате да казват, че това не трябва да се прави или онова не трябва да се прави. Добре е някой да се заеме да напише какво трябва да се прави и какво не трябва. Някой ще каже, че не трябва да се яде. Аз пък казвам, че трябва да се яде, но да не се преяжда, да не претоварваме стомаха си. – „Не трябва да се пие.“ – Пий, но чиста вода. Човек може да прави всичко, което носи Живот в себе си – както сладкото, доброто вино, което Христос направил. Пие ли човек ферментирало вино, смърт го очаква. Всяко чувство, което огорчава човека, носи смърт; всяко чувство, което произвежда Радост и Веселие, носи Живот. – „Как ще познаем кое чувство е за нас, и кое не е?“ – Всяко чувство, което те огорчава, не е за теб; всяко чувство, което носи Радост и Веселие, то е за теб – приеми го в себе си. Същият закон се отнася и към мислите: всяка мисъл, която те обърква и заблуждава, не е за теб; всяка мисъл, която внася Светлина в ума ти, тя е за теб.

Една муха се молила дълго време на Бога да ѝ тури една малка коронка на главата, да стане по-красива. Бог чул нейната молба и изпълнил желанието ѝ. Тя се радвала на коронката си и започнала да обикаля света, да се показва пред всички – мало и голямо да разбере, че мухата има коронка на главата си. Един ден тя срещнала паяка и тъкмо мислела да се похвали и на него, той пръв започнал да я ласкае: „Колко си красива с коронка на главата си! Ела да се огледаш в моето огледало, да видиш каква красавица си.“ Поласкана от думите на паяка, мухата влязла в паяжината му, отдето не излязла повече. Защо ѝ трябвала коронка да се хвали с нея пред света?

Много от съвременните хора, недоволни от положението си, пожелават Бог да им тури коронка на главата, за да види светът колко са красиви. Да, но светът е хитър и разумен, той отнема коронките от главата на хората и ги развенчава. Днес повечето хора са изгубили коронката си. Да благодарят за това – човешката глава не се нуждае от коронка. Не ви трябва огледалото на паяка, не ви трябва коронка на главата.

Колко крака има паякът? Разгледайте внимателно краката му и вижте с кои крака преде той – със задните си крака. Който преде със задните си крака, е опасен. Паяк, който преде със задните си крака, и кон, който рита със задните си крака, са опасни. Да предеш със задните си крака, както паяка, това показва раздвояване в човешкото сърце. Когато сърцето ти започне да преде със задните си крака, бъди нащрек – ако не си буден, непременно ще ти се случи някакво нещастие и ще изгубиш коронката си. Сърце, което преде паяжината си със задните крака, не е човешко, но паешко. Ако паякът прави мрежата си навреме, естествено, това е в реда на нещата; но ако я прави с цел да увеличи, това не е в реда на нещата.

Следователно, ако негодуването ви се дължи на висшето съзнание у вас – от недоволство за вашите

погрешки, за вашите лоши мисли и желания, то е естествено, в реда на нещата. Ако негодуването ви се дължи на факта, че нямате широко сърце и голям ум да привличате хората, да се ползвате от техните сили, това не е в реда на нещата – това негодуване води към зло. При това положение ще излезе вярна латинската поговорка: Homo hominis lupus est.¹⁰ Обаче вярна е още по-старата поговорка: Човек за човека е брат. Как стана това, че човекът, който беше брат за човека, се превърна във вълк? Характерно за вълка е това, че той си служи със зъбите и с краката. Между овчарите има предание, че ако вълкът, като приближава към стадото, не отваря отдалеч устата си, не може да нападне нито една овца – той може само да я надраска с ноктите си, но не и да я нападне.

Като влезете в света, между светски и религиозни хора ще срещнете все надраскани лица, ръце, гърбове. В което религиозно общество влезете, навсякъде чувате да се говори: „Ние сме свързани с Бога, нашето верую е най-право.“ Питайте тези хора видели ли са Бога и говорили ли са с Него? Ще ви кажат, че те не са видели Бога, не са говорили с Него, но пророците и апостолите са говорили с Него. Кой кого е видял, какво е говорил с Него, това не се отнася до теб – важно е ти кого си видял и какво си говорил. Ще дойде някой майстор шивач да ми разправя, че свършил в странство със златен медал, знае всички теории за шиене; и това е важно, но по-важно за мен е да ми ушие един хубав костюм, без недостатъци. Ако го ушие тесен, да не ляга добре на тялото ми, всичките му теории пропадат. Какъв смисъл имат за мен обувките, направени от добър майстор, ако са грубо ушити и ми стягат? Носете широки, удобни за краката обувки – тесните обувки са като съвременните правила за живота, които ограничават и стесняват човека. Защо ви са тесни обувки, които правят мазоли

на краката? Хвърлете ги и турете на краката си удобни, меки, широки обувки, с които да се движите свободно и с разположение.

Христос се обръща към учениците си, говори им за десетимата и двамата, като им дава метод да минават от видимите към невидимите неща. Често хората негодуват, искат да се проявят, искат да видят Бога в себе си и вън от себе си. Това не е нужно. Приеми Бога в себе си, отвори сърцето си за Него и бъди доволен на всичко. Когато се грееш на Слънцето, трябва ли да го виждаш, трябва ли да знаеш колко е голямо? Обърни гърба си към Слънцето и остави лъчите му да проникват във всичките ти клетки, да внесат в теб разположение – това значи познаване на Слънцето. Човек познава Слънцето по действието на лъчите му върху неговия организъм. Как познавате човека? По енергиите, които изтичат от него; това се познава при ръкуването. Как се познават животните? Като се помирисват по носа и по опашката. Ако се разберат, те тръгват заедно, започват да си играят; ако не се разберат, хвърлят се едно върху друго и започват да се борят, да се мушкат с рогата си. Казвате, че воловете се бодат и мушкат с рогата си; право е, че воловете се мушкат, но понякога и хората се мушкат – колко рани съм превързвал от такива мушкания!

Мнозина се оплакват от живота си и казват, че не могат вече да търпят. Според мен хората още не са проявили търпение. Те носят мъчнотиите и страданията си по неволя, а не с търпение. Аз и до днес още изпитвам търпението си, искам да зная колко съм търпелив. Преди години дойде при мен един господин, който искал да ме види и да поговори върху някои важни въпроси. Казах му, че съм зает, да отложи разговорите си за друг път. – „Не мога да дойда втори път, трябва ми само пет минути?“ Щом е

за малко, съгласих се да го приема. Той влезе в стаята ми и говори цели три часа непрекъснато – той говори, аз го слушам. Като свърши разговора си, стана да си отива. Аз му предложих да направим една разходка в градината. Този ден беше за мене матуристен, държах матура по търпението.

И дяволът изпитва търпението на хората – той влезе в някой човек само за пет минути, а остава с часове и дни. След това човек не може да възстанови разположението си дълго време и се мъчи. Всички спорове, недоразумения, крамоли между хората се дължат все на дявола. Понякога селяните се карат за нищо и никакво. Кокошката на някой селянин снесла яйцето си в съседния двор – цялото семейство се вдига на крак, отиват да вземат яйцето. Има ли нещо лошо в това, какво от това, че съседът ви взел едно ваше яйце? Това се дължи на мисълта в човека, че неговото е само за него – това означава служене само на себе си. Ако разбираше споровете между хората, кокошката щеше да запита господаря си: „Не съм ли свободна да снеса едно яйце и за друг някой?“ Няма ли право вашият слуга с парите, които е спечелил при вас, да купи нещо на друг човек? Има право. На същото основание и кокошката има право да разполага със своите яйца. Господарят няма право да се сърди, че кокошката му снесла едно яйце в двора на неговия съсед. Имайте търпение, кокошката ще снесе яйца за всички – тя ще обиколи всички дворове и във всеки двор ще снесе по едно яйце. След това ще се яви въпросът в кой двор първо ще снесе яйцето – всеки иска да бъде пръв.

Всички хора се борят за първенство. В това отношение те приличат на онези красиви дами, от които всяка гласувала за себе си. При посрещането на един велик гост били избрани дванадесет красиви дами, за да участват с присъствието си. Една от тях трябвало да

поднесе букета на великия гост. Голям спор се повдигнал между дамите коя от тях да изберат. Понеже не дошли до някакво съгласие, те решили да пристъпят към гласуване. Като прегледали бюлетинките, въпросът пак останал неразрешен – защо? Получили се дванадесет различни бюлетинки – всяка дама гласувала за себе си. Голямо изкуство е да може човек чрез волята си да примири своя ум и своето сърце така, както Христос примири двамата си ученици – Заведеевите синове.

В разказа за двамата Христови ученици е интересно желанието на Заведеевата майка да настани двамата си синове на добро място: единият отдясно на Христа, а другият – отляво. Оттук виждаме многоженството на Духа – Той има няколко жени, т.е. няколко души. Странно е наистина един мъж да има много жени; странно е и една жена да има много мъже. Странно е, но фактът е налице. Едва ли ще срещнете днес мъж или жена, които по мисъл, по чувство или по желание поне да не са били многоженци или да са имали много мъже. Колко християни, мъже или жени, са запазили закона на Абсолютната чистота в мисли, в чувства и в желания? Ангелите живеят в този закон, но и човек може да го спазва. Който има будно и чисто съзнание, живее в Абсолютна чистота и святост. Засега на Земята не съществува истинска женитба. Ако мъжете и жените живееха в пълно съгласие, светът щеше да се превърне в Рай.

Сегашните хора се женят, за да бъдат щастливи, но не постигат щастието, защото всеки иска да живее на гърба на другия. Който е по-умен, играе ролята на паяка – той простира паяжината си, започва да ласкае другия, да му обещава златни кули, докато го привлече към паяжината си. След това се обръща другата страница на живота: започват да се разправят кой кого излъгал. Свекървата, от другата страна, е недоволна

от снахата; мъжът се чуди как да ги примирява – ту на жена си говори, ту на майка си, за да има мир в дома. Като се родят деца, и те започват да се карат. Мъжът и жената представляват двамата ученици на Христа – Заведеевите синове, които се борят за първи места. Свекървата, синовете и дъщерите представляват десетимата, които негодуват за двамата. Какво става в края на краищата? Едни слизат надолу, други се качват, а дървото си расте. Следователно от нещастieto Бог създава условия за бъдещото щастие. Като не могат да живеят стари и млади заедно, старите заставят младите да излязат вън, в друга къща, а те остават в старата. Пчелите постъпват точно обратно – младите остават в стария кошер, а старите излизат вън, в друг кошер.

Каквото и да правят хората, при сегашните разбирания невъзможно е да бъдат щастливи. Щастieto подразбира нов живот, живот на Абсолютна чистота и святост. Сегашните хора не могат да бъдат щастливи, но трябва да владеят изкуството да правят тухли от калта, в която живеят, или като растенията да изсмукват хранителните сокове от нея и да ги превръщат в сладки плодове. Хората ядат сладките плодове и се възхищават от тях; наистина, те заслужават възхищение. Гледате едно плодно дърво: с години стои заровено в земята и всяка година дава сладки, вкусни плодове. То предлага плодовете си безкористно; едно иска от хората – да посадят семената му в земята. Хората трябва да изучават безкористieto от растенията, а не да мислят, че като са дали назаем някому хиляда лева с полица и с поръчители, че са им направили голяма услуга. След всичко това минават за благородни хора и се чудят защо светът не може да се поправи. Когато хората започнат да дават пари без полица и без поръчители, както правеха старите българи, когато всеки устоява на обещанието си, светът ще се поправи и негодуването ще изчезне. Светът ще се поправи, когато мъжете и

жените издържат на своята Любов докрай, когато братята и сестрите се жертват едни за други.

„Възнегодуваха за двамата братя.“ Има право човек да негодува, но против злото. Ако някой сгреша пред вас, поправете погрешката му, без да негодувате. Преди няколко години отидох в дома на един познат адвокат. Там заварих един проповедник – събрали се двамата, пишат едно заявление, с което искат да дадат под съд един млад човек. Защо ще го дават под съд? Преди няколко месеца той взел от проповедника петдесет лева на заем и от адвокатата – сто лева, с условие да им изпрати срещу тях брашно. Понеже не получили нито брашното, нито парите, решили да го дадат под съд. Още повече те чули, че младият човек взел по същия начин от няколко места пари на заем и се оженил. Като разбрах цялата работа, дадох петдесет лева на проповедника вместо младия човек; исках да дам и на адвокатата стоте лева, но той не прие. Защо ще развалят работата на младия човек? В името на Христа платете дълга на своя ближен. Не е достатъчно само да проповядва човек, но той трябва да дава добър пример с живота си. Хората са преситени от проповеди, морализиране и знания, главите им са побелели от това. Те се нуждаят от добри дела, от знание, което е приложено, а не само от теории.

Какво означава бялата коса? Много знания и носене на голям товар. Като свали човек товара си, косата му почернява. Черната коса съдържа много сокове, затова в нея растат и трендафили, и тръни. Хора, които имат черна коса, са много енергични – и когато обичат, и когато мразят са резки, в тях липсва мекота. Когато косата побелява, човек губи енергията си; той казва: „Аз съм кротък човек.“ – Кротък си, защото нямаш енергия. Изкуство е да имаш черна коса и да бъдеш кротък, да не риташ; когато побелее косата ти, и да искаш да риташ, не можеш. Да риташ,

това не значи негодуване – негодуването се изразява в две противоположни посоки – надолу и нагоре. Всяко негодуване завършва с примиряване на силите, които са го предизвикали. И в човека има вътрешно раздвояване, което се изразява в негодуване: искаш да направиш едно добро, но вътре в теб нещо ти казва да не правиш доброто. Ти се раздвояваш и след известна борба решаващ въпроса в един или в друг смисъл.

„Възнегодуваха за двамата братя.“ Ще кажете, че Заведеевите синове обичаха Христа, затова останалите ученици негодуваха. Защо обичаха те Христа? За да седнат един от лявата Му страна, а друг – от дясната. Така и дъщерята обича майка си, която я облича, дава ѝ пари, грижи се за нея. Майката е дала на дъщеря си друго нещо, по-ценно от това – тялото ѝ. Кажете ли някой, че нищо не е получил от майка си и от баща си, той не говори истината. Много неща са дали родителите ви, но вие не оценявате най-важното, което имате. И след всичко това някой се осмелява да казва, че Бог не го обичал – и той не говори Истината. Кой му е дал всички блага, с които всеки момент се ползва, кой му е дал условия да се развива, кой му е дал тялото, без което не може да се прояви? Бог е навсякъде и във всичко, което ви обикаля – какво повече искате? Трябва да минете през вечността, за да разберете величието на Бога и да видите, че въпреки това Той спира вниманието си върху всяко живо същество, малко и голямо. – „Искам да Го видя, както виждам човека.“ – Виждал ли си човека, знаеш ли какво представлява той? Това, което виждаш, не е човекът, но неговите прояви. Човек се проявява чрез сърцето, ума, волята и душата си. Сърцето на човека се познава по степента на неговото благородство, умът – по замаха на неговите мисли, душата – по готовността ѝ да се жертва. Външността на човека не е истинският човек; как е облечен, каква служба

заема, как говори – това още не е човекът. Търсете човека в благородството, в мислите му и в жертвите, които прави не само за своето благо, но и за благо на своя ближн. Това се отнася както за отделния човек, така и за живота в семействата, обществата и народите. Сегашните хора живеят повече в съмнения и недоволство.

Често се говори за и против съществуването на Бога, но въпреки това всеки Го търси. Желателно е всеки да изнесе своите искания пред себе си, за да знае какъв е неговият Господ, когото той търси. Стремиш се към някакъв идеал, но трябва да знаеш какъв е той, за да можеш да го опишеш. Някоя мома търси съвършен момък, но не може да опише какви качества трябва да има той. Не можеш да искаш нещо съвършено, за което нямаш ясна представа. Някой търси хубава вода; щом търси такава вода, ще я намери, защото знае качествата ѝ. Следователно, ако търсите Бога, когото познавате, ще Го намерите навсякъде. Който не Го познава, не може да Го намери – той се съмнява в съществуването Му и казва: „Ако Бог съществува, защо допуска войната?“

Един турчин от Варненско тръгнал за Добрич, там да продава череши. По целия път той вадил череши от колата и ги гълтал цели, с костилките им. Като стигнал в града, усетил голямо напрежение и болка в корема си. От преяждане коремът му се подул и трябвало да го оперират, за да изхвърлят костилките, които нагълтал. Ще кажете: „Защо Бог допусна тази операция?“ Кой всъщност е причина за операцията? Значи хората сами допуснаха войната, а Бог им прави операции, вади костилките на черешите от корема им. Един ден, когато прогледате, ще разберете причината за всичко, което става днес в света. А сега, докато мислите, че знаете много неща, всякога ще вадите криви заключения и ще приличате на турчина, който казвал: „Франция не е голяма, но селата ѝ са големи.“

Като вади криви заключения, човек мисли, че Животът съществува, докато той живее; щом умре, Животът се свършва. Не е така – Животът няма край. Свършването на един живот е начало на друг. Всяка смърт подразбира умирање на злото и на престъпленията и започване на нов живот, пълен с добрини. Смъртта не е нищо друго, освен развод на Духа от плътта или напускане на плътта от душата. Ако искате да знаете защо умираете, казвам: човек умира, защото душата или Духът го е напуснал. Духът напуска жената, а душата – мъжа. Когато момък напусне момата, тя иска да се самоубие, не иска повече да живее, и обратно – ако момата напусне момък, той не иска да живее. Така много хора са умирали и отново се съживявали.

Какво трябва да прави човек, за да не умира? Да стане слуга на себе си, а душата му – слуга на неговия Дух. Тогава майка ви и бащи ви ще ви дадат всичко, каквото желаете. – „Съществува ли душа?“ – Докато мисли и чувства, човек има душа. Щом има душа, има и съзнание; като изгуби съзнанието си, губи и душата си. Който има съзнание, прави разлика между Добро и зло, следователно той има и душа. Когато човек предпочита Доброто и отхвърля злото в себе си, душата му се проявява.

„Възнегодуваха за двамата братя.“ Негодуването минава от човек на човек като заразата. Родителите негодуват, че имат деца, а нямат средства да им дадат образование; после децата, синове и дъщери, негодуват, че родителите не им оставили никакво наследство; проповедници негодуват; учители негодуват и учениците им негодуват. Всички хора негодуват, че няма масло, захар, сирене. И без масло се живее. Ядене, приготвено без масло, е по-леко и се отразява добре на стомаха; турите ли масло с подправки – червен и черен пипер, стомахът лесно се разстройва. Простата и естествена храна представлява добрия

живот на човека; пищната храна представлява лошият човешки живот.

Как и кога можем да подобрим живота си? Още сега. Щастието иде моментално, но условията за неговото идване се приготвят бавно. Влезе ли една Божествена мисъл в ума ви, моментално ставате щастливи, обаче дълго време се е минало, докато се приготвят условията за нейното приемане. Щом изгубите тази мисъл, моментално ставате нещастни. Стоиш на един мост тих и спокоен; в един момент изгубваш равновесието и полетяваш надясно или наляво. За да бъдеш щастлив, пази следните правила: отстрани всяко съмнение от себе си; вярвай в Господа, който живее в теб, и не Го търси вън от себе си; работете върху себе си и всеки ден прибавяйте по нещо ново към своята сграда; не мислете кой колко знае, колко е добър и свят – мислете за себе си, вие какво знаете и колко сте добър.

Ще кажете, че пророците и апостолите били много учени, много чисти и праведни. Който е дошъл на Земята, все е направил някаква погрешка, макар и малка. Но силата на великите хора се заключава в това, че виждат малките си погрешки големи, затова лесно ги изправят и изкупват. Има случаи, когато велики хора са посвещавали целия си живот за изправяне на една своя погрешка, с което са изработили велик характер. Често синове и дъщери очакват на богатството на родителите си – те се надяват да получат наследство, да оправят обърканите си сметки. Не очаквайте на богатство, което иде след смъртта на родителите ви; нека всеки се земе за работа и да разчита на себе си. Христос не остави завещание на хората, пари назаем не им даде, но приготви условия за тяхното развитие.

Следователно, който иска да се развива, нека следва пътя, който Христос му сочи – този път води към истинско щастие. Той казва: „Имам лозе – който

иска, нека дойде при Мене да работи.“ Хората не чуват думите на Христа и не ги възприемат. Те искат да имат пари, да се обличат с хубави, скъпи дрехи, за да обръщат внимание на всички. На Земята това е невъзможно – защо? Кал има. Днес е хубаво времето за няколко часа, но неочаквано завали дъжд и град, и от хубавите и скъпи дрехи няма да остане нищо – като се видите с окаляни и измокрени дрехи, ще изгубите разположението си. Човек трябва да придобие такова самообладание, че нищо да не е в състояние да развали настроението му; и всичко да изгуби, той трябва да остане тих и спокоен в себе си, да знае, че едно нещо не е изгубил – Господа. Всички живеят в Господа. Следователно дали мъж, или дете си изгубил, ще знаеш, че не са изгубени – те са в Господа и всякога можеш да ги намериш.

Днес всички хора се държат едни за други и не се пускат: жената се държи за мъжа, мъжът се държи за жената, децата – за родителите си. Те не знаят, че всички са в Господа, там живеят. Мъжът е срещал жена си много пъти на Земята и пак ще я срещне; и след хиляди години пак ще се срещнат. Във всеки човек има някаква Божествена проява и когато се отдалечи от теб, естествено е да тъжиш за него. Като видите един изсъхнал лист на земята, спрете се пред него и проследете какви мисли ще минат в главата ви; той е смирен, мълчалив, въздъхва в себе си и казва: „Едно време бях високо на дървото, но ето ме, вече съм паднал и изсъхнал.“ Вие трябва да го успокоите и да му отговорите: „Нищо, след няколко месеца ще се качиш пак на дървото, млад, зелен и жизнерадостен.“ Бог казва: „Смирнените ще въздигна, а гордите и високомерните ще смиря“ – същият закон се отнася и до човека. Кажат ли, че някой е грешник, аз го насърчавам: „Не се безпокой, догодина ще се качиш на дървото, ще се развеселиш и млад ще станеш.“

Бог благоволи повече към грешника, който се разкайва, отколкото към праведния, който се въздига и гордее. Да насърчиш обезсърчения и падналия, това значи да приложиш учението, което нашият Баща ни е завещал и предал чрез своя Единороден Син – Христос. – „Къде ще намерим това учение?“ – Разтворете душата си и в нея ще намерите всичко, което ви интересува. Ако срещнете някаква мъчнотия, тя ще бъде в недостатъчната светлина, за да проникнете в гънките на душата си. Умът е Светлината, а сърцето – огнището, на което се туря горивният материал. Когато се запали, той дава необходимата Светлина на човека, за да може чрез нея да чете написаното в своята душа. Когато дойде Божествената светлина в нас, т.е. Духът, тогава ще кажем като Павел: „Ще Го познаем, както ни е познал.“

Бъдете постоянно в молитва, за да пребъдва Бог във вас и да ви освободи от всички прегрешения. Молете се Бог да пребъдва във вашите действия. Ако се гневите, ще знаете, че Той не е във вас; ако боледувате, Той не е във вас. Как ще се излекувате? Като очистите тялото си от нечиста кръв, ума си – от нечисти мисли, и сърцето си – от нечисти желания. Нечистите мисли и желания разполагат човека към нечиста храна. Какво добро могат да ви допринесат саламите, пастърмата, кебапчетата и др.? Да кълцаш и мелиш месо, да го приготвяш на салами, това е дяволско изобретение. Колко хора са отишли преждевременно на онзи свят от салами и от кълцано месо! Милиарди животни са подали и подават молбата си до Бога, за да ги освободи от човешкия нож. Това е Истина, която трябва да се възприеме – който не я приеме, ще носи последствията на своето непослушание. Новото учение не позволява да се ядат никакви салами. Аз вземам думата салам в широк смисъл. Когато мъжът изтезва жена си, или жената – мъжа си, те са яли салам; когато родителите развърщават децата си, те са яли салам. За саламите

Бог изпъди първите човеци от Рая, за същите салами страда и днешното човечество.

Христос пише в Новото учение: „Човек за човека е брат.“ Щом сме братя и сестри, трябва да живеем по братски. От гледището на Божественото учение няма неприятели в света – хората са приятели едни за други, а не неприятели. Пазете се от внушенията на онзи, който е поставил в ума ви отрицателната мисъл, че човек за човека е вълк – това е крива, изопачена, нечиста мисъл, остатък от старото учение на дявола. Бог ще изкорени това учение до дъно и няма да остави помен от него. Тъй казва Господ днес и каквото казва, ще се сбъдне, защото е Божествено.

Вложете в умовете си мисълта, че всички сте братя. Днес се правят предложения за мир – пратете и вие вашата нота горе, при Бога, оттам да искате Мир. Светът е обсаден от Ангели. Горко на онези, които проповядват учението, че човек за човека е вълк! Горко на онези, които лъжат и крадат! Време е вече да се приложи Божественото учение и между нас. Проектирайте мисълта си нагоре и изпълнете Божията воля. Не мислете, какво ще стане с вас – косъм няма да падне от главата ви без Божията воля. Нека всички българи се молят и отправят молитвата си към Бога – само така България ще се благослови и освободи. Всеки народ, който мисли, че сам ще оправи работите си, още повече ще ги обърка; ако всички европейски народи мислят така, цяла Европа ще се напълни с инвалиди. Най-после всички народи ще се обърнат към Бога. Ще кажете, че отговорността лежи върху управляващите – не е така. Всички хора, всички семейства, всички общества носят отговорност за положението на своя народ. Всеки човек поотделно е толкова отговорен, колкото и управляващите.

Всеки човек трябва да отправи своята молитва към Бога. – „В коя църква трябва да се молим?“ – В която

и да е. Можете да се молите и на открито. Днешният топъл, сух ден показва, че Бог изпраща своето благословение върху всички народи. Понеже всички сме братя, грехът на едного е общ грях – така казва Христос. И благо, и Доброто на едного е общо благо. Днес всички народи негодуват един срещу друг. Те се обичат, но се намират в хипнотично състояние, което помрачава съзнанието им, затова те не разбират какво правят. Обърнете се към живия Господ, който казва: „Потърсете Ме в ден скръбен, и Аз ще ви Се изявя.“ Опитайте Господа, за да видите дали ще ви помогне в ден скръбен. Някой се моли да бъде в тила, а не на фронта; положението е опасно навсякъде, независимо от това, дали сте в тила, или на фронта. Всички хора са на фронта. Днес милиони хора умират, други остават инвалиди, сакати, трети страдат от сиромашия – във всеки дом се чува плач. Според мен сегашната култура е култура на плача и на страданието.

„Десетимата възнегодуваха за двамата братя.“ – „Какво ще стане с нас и с европейските държави?“ – Не се грижете за тях. Те носят отговорност за себе си; всеки народ носи отговорност. Бог е определил границите и развитието на всяка държава, за да върви всичко по своя път. Всички хора и народи трябва да бъдат с отворени очи. Ако държавите не са с отворени очи, те няма да се ползват от условията на Живота. Бъдете смели и решителни, не се обезсърчавайте. Не мислете какво ще стане с вас – нищо лошо няма да стане. Бог ще ви окъпе, ще ви преоблече и ще ви постави в новите условия на Живота – така е казано и така ще бъде. Какво правят децата ви, когато обещаете да им купите за Великден нови дрехи? Те скачат, пеят, радват се. Голям Великден иде за всички хора. – „Война е сега, тежки времена живеем.“ – Ще останат много инвалиди, но Христос ще отвори очите на ослепелите, ще обърне съзритието на страдащите, ще

възкреси мъртвите.

Хората ще се върнат на Земята по три начина: едни ще се преродят, без да знаят, че са преродени; други ще знаят, че са преродени, а трети ще възкръснат. Който възкръсне, ще бъде свободен от закона на кармата, от всички недъзи. Възкръсналият живее на Земята така, както на Небето, дето всички изпълняват Божията воля с Любов. Тогава Земята ще бъде Обетованата земя – хората ще бъдат красиви и млади, по на 33 години. Всички ще служат на Бога, както Син Человечески служи.

Да бъдем Божии служители! Това е най-високата служба, която човек може да изпълни на Земята.

22 септември 1918 г., София

В МОЕ ИМЕ

*Двама или трима, събрани в мое
име*

От Матей 18: 20

„В мое име.“ Христос не казва: „Дето са събрани един или двама в Мое име“, но казва: „Дето са събрани двама или трима в мое име.“ Значи Той изключва едното.

Учениците изучават числата, работят с тях, но смисъла им не знаят. Христос си служи с числата и знае тяхното значение и смисъл. Това се вижда от стиха, че Бог присъства там, дето са събрани двама или трима в Негово име. За единицата нищо не се казва. Когато е сам, човек влиза в къщата или в стаята си, затваря прозорците и по този начин не дава възможност на светлината да проникне в стаята – вън има светлина, но вътре няма. Щом дойде един приятел, тогава той отваря прозорците си и дава възможност на светлината да влезе вътре – в присъствието на двама, събрани в Божието име, Бог се изявява сред тях. Кажете ли някой, че Бог не съществува, това показва, че той е затворил прозорците си за външната светлина. За да се убеди в съществуването на Бога, той трябва да отвори прозорците си. Влезе ли външната светлина в стаята му, философският въпрос е разрешен. Следователно, който казва, че Бог не съществува, той е затворил прозорците си; каже ли, че Бог съществува, той е отворил прозорците си.

Обръщам се към онези от вас, на които прозорците са затворени, с молба да се върнат в домовете си – защо? Да отворят прозорците си. Така постъпва и Бог, когато изпраща страдание на някой човек. Чрез страданията и изпитанията Той заставя всички хора да отворят прозорците си, за да влезе отвън необходимата Светлина за живота им.

Казано е в Писанието: „В начало бе Словото.“ Аз казвам: отначало излезе Словото и Словото бе у Бога. Защо Словото беше у Бога? Защото Неговите прозорци са всякога отворени.

„И Словото бе Бог... В Него бе живот и животът бе виделината на човеците. И виделината свети в тъмнината, и тъмнината я не обзе.“

Ако Виделината се поддаде на тъмнината, това показва, че или тъмнината е по-голяма, или прозорците ѝ са затворени. Всъщност тъмнината не обзе Виделината.

„Дето са двама или трима, събрани в мое име.“ В този стих знакът за събиране – плюсът – ще бъде заместен с думите в *Мое име* или в *Името Божие*. Знакът за събирането е плюс, за изваждането – минус, за умножението – полегат кръст, а за делението – две точки; без тези знаци не може да се определи какво действие трябва да се извърши между числата. Когато Христос казва: „Дето са двама или трима, събрани (следва знакът в *мое име*), там съм и аз сред тях.“ Плюсът при събирането означава страдание, минусът при изваждането означава недоволство, полегатият кръст при умножението означава илюзиите в живота, двете точки при делението означават разединяване.

„Там съм и аз сред тях.“ Защо се събират двама или трима заедно? Да намерят Истината, която ще внесе спокойствие и Мир в душата им. За тази цел прозорците им трябва да бъдат отворени. Светът, в който живеем, не се основава на произволи и случайности, той се основава на абсолютната Мъдрост – на закон, без който косъм от главата ви не може да падне. Ще кажете, че в света съществуват големи страдания и нещастия; те са неизбежни – докога? Докато разберем великите закони на Битието. Съзнателно или несъзнателно, човек работи чрез стра-

данията, както с математическите действия, и се развива правилно. Ангелите не страдат, защото разбират законите. А всяко неразбиране на нещата причинява страдания. Как няма да страда човек, който постоянно преяжда? Днес се наяде с печена кокошка, пие шампанско, утре също преяжда; после се оплаква от разстройство на стомаха, от страдания и болки. Един ден, когато разбере, че не трябва да преяжда, ще се освободи от страданията. Храненето има смисъл дотолкова, доколкото доставя необходимите елементи за поддържане на организма. Вложете в огнището си толкова въглища, колкото са нужни за свършването на една работа; щом ги свършите, пак ще си набавите.

„Дето са двама или трима.“ Кой са двамата или тримата? Това са умът, сърцето и волята на човека. Когато умът е пълен с възвишени мисли, сърцето – с движеща се творческа сила, а волята – бременна с велики Божии Добродетели, Аз Съм там. Кой е този Аз? Единният, от когото всичко произлиза. Нека всеки се запита: „Бременен ли е умът ми с възвишени и светли мисли, сърцето – с творческите енергии на Доброто, и волята – с прояви на Доброто?“ Когато казваме, че Бог създаде света, разбираме Доброто, защото творчество има само в Доброто. Когато отнемете живота на човека, вие му причинявате зло; когато му върнете живота, причинявате му Добро.

Когато Христос изказа мисълта „Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз“, Бог говореше чрез Него. Когато Бог говори, всякога имаме творчески процес. Как различаваме Божествените неща от човешките? Ако отидете на някаква проповед или на концерт, на театър и след това изпитате стремеж или импулс към възвишеното, вие сте слушали нещо Божествено; ако не почувствате никакъв стремеж към възвишеното, вие сте попаднали на нещо човешко. Ще

кажете, че сте правоверни, разбирате нещата. Какво е вашето верую, това не ме интересува; колко е голяма вашата градина, и това не ме интересува. За мен е важно да зная какви плодове ражда вашата градина. Градина-та ви може да е с километри голяма, и това е добро, но ако нищо не ражда, това не е добро. Всеки трябва да се стреми да ражда. Човек е дошъл на Земята с велика мисия, която трябва да изпълни. Всеки човек изразява една Божествена мисъл, изпратена на Земята да принесе своето благословение и да се върне пак при Бога.

Следователно човек се движи на Земята, докато излее своето съдържание, т.е. докато се прояви. Това не става изведнъж: някой се проявява в началото на живота си, друг – към средата, а трети – на края. Много години ще тъпчеш земята, докато някой се сети да извади запушалката на твоето шише и да излее съдържанието ти. Като се изпразни, пак по същото колело се качва горе, да се напълни отново. Някой пита ще дойде ли втори път на Земята. Много пъти си дохождал и още много пъти ще дохождаш. Животът е колело, по което всички хора се качват и слизат: слизат да нагребат вода, качват се, изливат водата и отново слизат. Някой казва, че не иска да се ражда втори път; това не зависи от него. Щом се движи колелото, ти непременно ще слизаш и ще се качваш. Ако не искаш да се раждаш, твоето колело ще спре движението си и ти си осъден на израждане. Това наричаме ретроградство, т.е. отстъпление от закона на Божественото движение.

„Дето са двама или трима.“ Двамата са духовникът и учителят, а тримата – народът. Ако духовенството е бременно със Словото Божие, ако учителите са бремени с идеята за движението на Божественото колело и ако народът е бременен с плодовете на Духа, Бог ще бъде сред тях. Този народ е благословен, той ще бъде силен и велик. Това учение може да се приложи и

в домовете: бащата е духовникът, майката е учителят, а синът – народът. Този закон, т.е. това отношение съществува навсякъде в Живота. Като дойдете до човека, имате същото отношение: духовникът е човешкият ум, учителят – човешкото сърце, народът – тялото му. Когато умът, сърцето и тялото ни са бремени с Божествени идеи, Бог ще бъде сред нас и каквато работа започнем, тя ще се благослови.

Ще кажете, че човешкият живот е пълен с нещастия и с приключения. Драма е това, все ще се случи нещо – така е писал Авторът. Той е писал колко действащи лица трябва да участват в драмата, как да бъдат облечени, къде да стават действията, какви роли да се играят и както е писал, точно така се изпълнява. Какъв ще бъде животът на действащите лица? Ще минат през огън, ще страдат и най-после ще се спасят – така е писал Авторът, така става. Днес ние присъстваме като зрители на една велика Божествена драма. Какво ще стане с действащите лица? Каквото Авторът е написал. Героите ще минат през големи мъчнотии и страдания, ще разрешат мъчнотиите си правилно и ще се спасят. След това публиката ще им ръкопляска. Защо се дава една драма в света? За възпитание на хората. Драматическите моменти не са нищо друго освен последиствия на някакви неправилности в човешкия живот. Страданията на действащите лица се дължат на интриги и на лоши постъпки между самите тях.

Момък и мома искат да се оженят, но се явяват интриги около тях. Майката и бащата се разделят във възгледите си: майката държи страната на дъщерята, бащата – на момъка. И обществото отвън също се разделя: едни поддържат момата, други – момъка. Като дойде краят, въпросът се решава така, както Бог иска. Като дойде краят на драмата, всички казват: „Авторът е написал драмата си точно според законите на живота.“ Публиката ръкопляска, доволна е от раз-

връзката на драмата и всички си отиват по домовете. Едни от присъстващите използват добре това, което са чули и видели; други нищо не използват, те гледат на действията като на картини. Всяка драма трябва да остави в ума и в сърцето на човека нещо, което да го ползва. Животът е драма, а не трагедия. Героите могат да бъдат изпъдени от отечеството си, да изгубят имането си, да бъдат опозорени, да страдат с години, но в края на краищата съдбата им се подобрява и те отново придобиват всичко изгубено.

Сега вие сте стодени за Господа, за Христа, искате да се ожените за Него, но светът не е съгласен, не позволява. Момата настоява, майката и бащата се противопоставят и казват: „Не може, не позволяваме да стане тази връзка. По-скоро ти ще умреш или ние, но няма да дадем съгласието си.“ Едната страна настоява, другата се противопоставя, докато най-последно работата се нарежда така, както Бог иска. Едните казват *може*, другите – *не може*, докато най-последно въпросът се разрешава с *може*.

Една милионерска дъщеря се влюбила в един млад, красив момък, и двамата искали да се оженят. Бащата на момъка не бил съгласен за тази женитба, обаче момъкът и момата решили и без него да се венчаят. Те се качили на велосипед, за да стигнат по-скоро в съседния град, дето да се венчаят. По целия път те хвърляли малки, остри гвоздейчета с цел да препятстват на онзи, който тръгне след тях да ги гони. Като се научил за бягството им, бащата тръгнал след тях също с велосипед, за да ги стигне и попречи на решението им, обаче гвоздейчетата започнали да се забиват в гумите на велосипеда и му пречили. Гумите се пробили и той тръгнал пеш – гвоздейчетата се забивали и в обувките. Той спирал често да чисти обувките си и това го забавило. Най-последно бащата стигнал в съседния град, дето младите го посрещнали

радостни и щастливи, че реализирали желанието си. Като се намерил пред свършения факт, бащата се принудил да даде благословението си и тримата се върнали у дома си доволни.

Сега Христос се обръща към всички народи и казва, че това, което днес става в света, е глас Божи. Няма да остане човек и народ, които да не разберат този глас – рано или късно всички ще го разберат. Може да се съмнявате, да се безпокоите за последствията, но търпение се иска от всички. Резултатът на това, което днес става, ще се види в бъдеще. Като дойдете втори път на Земята, ще четете историята на народите, ще видите какви са последствията на днешните времена. Който има търпение, ще дочака края на събитията; който няма търпение, ще се отегчи и ще пожелае да си отиде у дома. Драмата, която днес се разиграва, е в четири действия: някои ще видят само първото действие и ще си заминат, други ще останат до края на второто действие, трети ще останат до края на третото действие; малцина ще имат търпение да останат до края на драмата, за да видят и четвъртото действие, да видят последствията на драмата.

Христос казва: „Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз сред тях.“ Числото 2 е производителен принцип – то е сила, която произвежда, запазва, съгражда. Някои я наричат творческа, но всъщност не е такава. Художникът, който рисува картини от Природата, и музикантът, който възпроизвежда песента на Природата, не са творци – те копират Природата, т.е. репродуцират я. Репродукцията означава преповтаряне на явленията: художникът преповтаря това, което вижда в Природата; музикантът преповтаря това, което чува в Природата; възлюбеният говори на възлюбената си това, което Бог е казал. Казвате на някого, че го обичате – как ще изразите обичта си? Ако е гладен, ще го нахраните; ако е жаден, ще го напоите; ако е бос и окъсан, ще

го облечете; ако е невежа, ще го научите на нещо. Аз вярвам само в Любов, която дава. Аз не вярвам в Любов, която се изразява в чукане на пълни чаши и пиене наздравица за благото на този или на онзи народ. Ще седнат няколко души пред чаши, пълни с вино, ще се чукат и ще пият за доброто на България – това не е нито Любов, нито Обич. България се нуждае от герои, от хора с характер, с добродетели, с вяра, които могат да издържат на всички условия.

Сега иде неприятелят. Вътрешното разлагане, желанието на човека да се осигури, да живее само за себе си трябва да се премахне. Няма защо да се осигурявате – още със слизането си на Земята човек се е осигурил. Всеки добър, честен и справедлив човек трябва да извади ножа си и да отиде на фронта. – „Отсега нататък ли ще воюваме? Ние очакваме всички да се върнат оттам, а сега ни се говори да излизаме на фронта.“ Това, което ставаше досега, аз наричам междуособица, а не война; досега се биха брат с брат – това не е война. Истинската война подразбира да воюваш със злото, с кражбата, с лъжата и да ги победиш. Само така могат да се създадат велики народи, добри общества и семейства. Всички духовници, учители, управници, съдии трябва да извадят ножа си и да кажат: „На фронта!“ Против кого? Против общия враг, който е тъпкал и тъпче всички хора. Колко ваши братя и сестри е отправил той на онзи свят! Колко ваши деца, ваши възвишени мисли и чувства е поробил и потъпкал! Христос казва, че за да победите общия враг, трябва да прощавате на всички, които са ви обидили и напакостили, трябва да изпъдите злото вън от себе си. Казвам: отворете прозорците си, за да влезе Божествената светлина във вашия дом. Който не ги отвори, ще понесе последствията на непослушанието – това значи, че Бог ще въздаде на всекиго заслуженото. Великият Баща на човечеството гледа еднакво към всички хора и на всички говори като на

съзнателни, мислещи същества, които имат условия да се повдигнат. Нека всички бъдем свободни и работим дотогава, докато се подобри животът на хората, на всички живи същества на Земята.

Казвате: „Добре, че войната е към своя край.“ Не е така, войната сега започва и се развива във ваша полза. Ние ще спечелим войната – коя война? Божествената война, която ще повдигне народите. Българският народ ще бъде велик не както мислят българите, но велик пред Бога. Искам всички хора, всички народи да станат велики и така да се явят пред лицето на Бога – своя Баща.

Две течения съществуват в света – на злото и на Доброто. Едни хора са поданици на злото, а други – на Доброто. Злото отстъпва вече своята власт и място на Доброто. Да му мислят неговите поданици. Като се явите пред вашия Баща, Той ще ви пита: „Коя кауза поддържахте на Земята?“ Поддържайте Божията кауза, защото на Него дължите всичко – Той работи навсякъде в света. Нищо не става случайно, всички народи в своето развитие вървят по директивата на Божията мисъл, всичко се подчинява на Божиите заповеди. Как ще се докаже това? Лесно се доказва – достатъчно е да ви кажа: „Бият се хората на фронта.“ – „Докажи това.“ – Който иска да се увери в думите ми, ще го изпратя на фронта, другояче не мога да го докажа. Оръжията, с които Небето воюва, са толкова съвършени, войниците – толкова силни и воинствени, че никаква тъмна сила не може да им противостои. И най-голямата земна сила отстъпва на Небесните сили. Онези, които не могат да устоят на Божията сила, копаят скривалища надолу, там да се крият.

Когато Христос се яви пред човечеството, което днес воюва, всички демони ще излязат от хората и ще влязат в утробата на свинете. Който се освободи от беса в себе си, ще се обърне към Бога с думите: „Господи,

иска да бъде Твой ученик.“ Господ ще му каже: „Иди първо да разкажеш на ближните си какво направих за теб.“ И сега Бог се обръща към европейските народи и им казва: „Вие сте болни, опиянени, трябва да се свестите.“ Бог вдига ръката си над тях, за да ги свести, да отрезнеят – това означава, че мирът иде. Божията ръка се движи бавно, планомерно и като направи един полукръг, в цяла Европа ще настане мир. След това Той ще каже на всеки народ поотделно: „Повърни горчивото и отровното, с което си се хранил досега!“ – и той ще повърне. – „Извади кесията си!“ – и той ще я извади. – „Разкажи какво си правил досега!“ – и той ще разкаже. С едно махане на ръката си Бог ще се разправи с всички народи и ще им каже: „Земята е Моя, всички сте Мои деца и отсега нататък никой няма право да бие брата си!“ Това е Новото учение, така говори Господ. Който не вярва, нека погледне вън, там ще види Бога. Вън е Господ, аз Го виждам. Отворете прозорците си, и вие ще Го видите. Щом влезе у вас, вие ще почувствате вътрешна Радост и лекота, вътрешен Мир и Веселие.

В един рудник в Америка едно магаре прекарало десет години на тъмно – то пренасяло въглища от една галерия в друга, без да види слънчев лъч. На десетата година пуснали магарето за един ден да излезе от рудника, да подиша чист въздух, да види светлия Божи ден. Като се видяло свободно на въздух и светлина, магарето не знаело какво да прави от радост: хвърляло се на земята, обръщало се на гръб, на корем, ревало – не знаело как да изрази радостта си. Такова е състоянието на всеки човек, който е отворил прозорците си за Божията светлина и топлина. Голяма е радостта на човека, в когото Бог живее. Който се радва и весели от дълбочината на душата си, ще знае, че Бог го е посетил и като магарето го е извадил от дълбокия рудник на чист въздух, на Божията светлина, за да се радва и весели на Свободата.

„Дето са двама или трима.“ Двамата са умът и сърцето. Умът е макарата, която се изкачва нагоре; сърцето – макарата, която слиза долу. С помощта на тези макари човек издига волята си, която е паднала долу, и я поставя на мястото ѝ. Тримата са умът, сърцето и волята, които всякога трябва да бъдат в съгласие. Когато двамата и тримата са в хармония, Бог е сред тях и работите им се нареждат добре. Чуete ли думите: „Аз Съм сред вас“, ще знаете, че Бог ви говори. Илия чу тихия Божи глас в себе си, който го запитва: „Какво направи, Илия?“ Той закри очите си със своята дреха и отговори: „Господи, от ревност към Тебе направих това престъпление.“ Бог му каза: „Не е този пътът, по който можеш да ми служиш. Не е този пътът, по който Царството Божие може да дойде на Земята.“ След тези думи дойде огнена колесница, която вдигна Илия и го занесе над облаците. Духът на Илия влезе в Елисея, който беше миролюбив, и той продължи неговата работа.

„Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм аз сред тях.“ Този стих, преведен на ваш език, означава: ако умът и сърцето ви са събрани в Мое име, и Аз ще бъда между вас; ако умът, сърцето и волята ви са събрани в Мое име, и Аз ще бъда между вас. Каквато работа започнете, като духовници, учители, управници, съдии, ще бъде благословена, защото всички богатства са в Бога.

Един евангелски проповедник ми разправяше какво видял в живота си. Един ден, като се разхождал по улиците, случайно погледнал към един от прозорците на една къща. Той видял една красива мома с такава свежо лице, че останал учуден – никога в живота си не бил срещал толкова хубава мома. Вгледал се той внимателно в нея и забелязал, че пред лицето ѝ имало някаква червена завеса, от която падали лъчи, които се отразявали върху лицето на младата мома и ѝ придавали особена красота и свежест.

Не можете ли и вие, като младата мома, да турите такава завеса пред лицето си, за да стане красиво и свежо? Можете – това е завесата на Божествения живот. Всички имате тази завеса на прозорците си, но трябва да я използвате. Всеки носи Божественото в себе си, но едни го признават, а други не го признават. Който се осмели да признае, че Бог живее в него, че всичко, което му е дадено, принадлежи на Бога, наричат го еретик, отстъпник от вярата и т.н. Странно е това. Ще излезе, че който вижда Слънцето и признава Бога за свой Баща, е еретик; слепият, понеже не вижда Слънцето, не вижда света, който Бог е създал, е правоверен. Аз признавам, че всичко принадлежи на Бога, следователно и аз съм човек на Бога. В това отношение всички търговци биха ме приели за слуга, защото не крада и не лъжа; мога да стана и касиер, за да пазя и да раздавам пари на хората – касиерът трябва да бъде честен и справедлив.

„Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз.“ От тези двама или трима Бог ще избере касиер, за да пази Божествената каса и с Мъдрост да раздава от нея на всички, които се нуждаят. Мнозина отиват при Господа да искат честен касиер, който да пази касите им; отговаря им се, че няма двама или трима, събрани в Името на Бога, за да изберат оттам човек. Възразяват, че всички са правоверни, събират се в Името на Бога, правят молитви – такова събиране още не е истинско. Така кацарят събира обръчите на кацата: той вземе чук в ръка и един след друг ги сглобява. Това събиране не става по ваша воля, но по волята на кацаря. Ако вашите умове, сърца и воля се съберат доброволно в Името Божие, там е Бог сред вас – този е пътят, по който можете да изправите живота си.

Това, което става с вас, става и с целия свят – светът представлява велика, колективна душа. Каквато е участта на великата душа, такава е участта и на малката душа, и обратно – каквато е участта на малката душа,

такава е и на голямата. Малката душа може да спре голямата в пътя ѝ; и голямата може да спре малката – това е закон в Природата. Всеки човек може да спре движението на трена – как? Като извади една релса от пътя му. Всеки може да подвижи спрелия се трен, като тури извадената релса на мястото ѝ. Човек може да направи и едното, и другото, понеже е фактор в света. На човека е дадена свобода да прави каквото иска, но той не може да бъде свободен от отговорност за своите дела. По отношение на Вселената човек е малък, но често малката причина произвежда големи резултати и последствия.

В 1875 г. град Чикаго изгорял по невниманието на един човек. Той имал крава и влязъл в обора вечер със свещ в ръка, за да я дои. Кравата ритнала свещта и сламата се запалила; човекът не забелязал това и продължил работата си. След малко затворил обора и се прибрал къщи. Среднощ той се събудил от страшен вик – целият град бил в пламъци. Една малка причина произвела големи и лоши последствия. След това Чикаго бил възстановен и станал по-хубав, отколкото бил първоначално. Кой е виновен за пожара? Онзи, който доил кравата си вечер и държал свещта отзад, за да му свети по-добре. Човек трябва да държи свещта пред лицето си, а не зад лицето си.

Днес Христос говори на всички хора, както едно време им е говорил. Ще кажете, че не помните кога ви е говорил Христос. Наистина, забравили сте кога ви е говорил и какво ви е говорил, забравили сте и гласа Му. Христос казва: „Това, което сте направили на едного от малките, направили сте го и на Мене. Ако нищо не сте направили на малките, и на Мене нищо не сте направили.“ Помните ли това? И това не помните. Всички сте дошли от Небето, там сте се познавали, но тук, понеже сте с маски, не се познавате.

Сегашните хора са маскирани като на бал маске. Като маскирани, те си позволяват такива неща,

каквито без маски никога не биха направили. Християнството съветва всички хора да хвърлят маските си – времето на бал маске е отживяло века си. Снемете маските си, за да започнете новия живот на опознаване. Страданията се дължат на ританиците, подигравките, мушкането, смеха, които стават на бал маске. Като боледува, човек се обърква и казва: „Не зная вече кое е Добро и кое лошо, какво да правя и какво да не правя.“ Това показва, че мислите и чувствата на човека се маскират – той се намира на бал маске. Казвам: спри бала! Свали маските от мислите и чувствата си и ще познаеш себе си, ще познаеш кой какъв е! Долу маските! Да започнем нов, естествен живот на творчество, на производителност. Време е вече да се рисува, да се свири, да се оре и копае, да се обработват градини, ниви, лозя, да се създават и подхранват нови мисли и желания. Колко мисли и желания са убити! – „Как да се справяме с мъжете и с децата си?“ – Като снемете маските си.

Турете в ума си мисълта: „В Името Божие.“ Бог ще дойде у вас и ще ви научи как да пресъздадете своя дом. Не е мъчно да подобри човек живота си и живота на своето семейство, но той трябва да се освободи от съмнението. Един е пътят за посяване на добри мисли и желания – да работите в Името Божие. Постигнете ли това, Бог е сред вашите мисли и желания. Лошите мисли не могат да се обработват в Името Божие – който се опита да направи това, ще плати скъпо. Никоой няма право да малтретира майка си, която е посветила здравето, силите си, живота си за него; позволи ли си да се отнася грубо и жестоко с нея, скъпо ще плати. Ако бащата и майката не изпълняват с Любов задълженията си към своите деца, ще платят четирикратно. Болестите на съвременните хора не са нищо друго освен полицаи, които те изплащат за неизпълнен дълг към децата

си, когато са били родители, или към родителите си, когато са били техни деца. – „Какво да правим, за да се излекуваме?“ – Да обичаме родителите си, да обичаме своите братя и сестри.

Ние имаме една Небесна майка и един Небесен баща, една Небесна сестра и един Небесен брат. Който съгрешава против тях, ще носи последствията на своите прегрешения. В който ден измените отношенията си към своята майка, баща, брат и сестра, Божието благословение ще дойде върху вас и Христос ще ви се изяви. Христос означава Син Человечески. Синът включва в себе си братята и сестрите, които ще дойдат да подготвят пътя, по който майката и бащата идат при вас. Които се съмняват в това, което говорят, нека направят опит да възлюбят Небесните майка, баща, брат и сестра; след това нека пожелаят да се реализира едно тяхно добро желание, за което от години работят. Ако за една седмица не го реализират, нека дойдат при мен да кажат, че думите ми не са верни. Ако можете да приложите Любовта си, даже на смъртно легло да сте, за една седмица положението ви ще се подобри и ще оздравеете. Това е Божествен закон, който можете да приложите.

Какво трябва да направи българският народ в тези трудни времена, които преживява? Едно се иска от всички: да възлюбите вашите Божествени баща, майка, брат и сестра. Това значи да се обърнете към Бога. Така ще се спаси българският народ, така ще се спасят всички българи – свещеници, учители, управници, съдии, майки и бащи. Готов съм да стана слуга на всички, само вие да се спасите и повдигнете.

Преди две хиляди години дойде Христос на Земята и вие Го разпнахте; и до днес още продължавате да Го разпъвате на кръста, да роптаете против Бога. Колко души са готови да направят опит, да приложат Любовта? Ако можете да направите опита, следната

година ще има голямо плодородие – Бог ще върне всички загуби на хората от войната. Всички ще бъдете свидетели на това, което говоря, но да възлюбите Божествените майка, баща, брат и сестра. Сега са времена за опити – да опитаме Господа. Не говоря само думи, но неща, които могат да станат. Не говоря, за да печеля последователи. Искам всички да възлюбим Господа, който се проявява чрез нашите майка, баща, брат и сестра. Що се отнася до последователи, ето, Христос има петстотин милиона последователи, които са разделени според своето верую. Те и до днес още спорят Син Божи ли е Христос, или не е – не знаят какво място да Му определят. Христос е сит от такива последователи.

Казвам: Христос е Син Божи, Негов Баща е Бог, Неговата Майка е Господ, Неговата сестра и брат е Дух Свети. Той слиза на Земята, за да утеши всички страдащи, като им казва: „Не се страхувайте, Аз ще ви помогна.“ Когато сте скръбни, ще дойде вашият голям Брат да ви утеши. Ако сте паднали, ще ви повдигне. Обичайте своите братя и сестри, за да чуете чрез тях тихия глас на Бога, който казва: „Аз Съм с вас.“ Това означава стихът, в който се казва: „Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз.“ Всеки може да чуе тихия глас на Бога отвътре или отвън, до ухото или до слепоочната област, отгоре на главата или отпред. Кажете ли някой, че Бог му е проговорил, важно е да се знае откъде, от коя посока – от изток, запад, север или юг. Давид казва: „Видях Господа отпред, на лицето си.“ На друго място в Писанието е казано: „Господ ще ти бъде задна стража“ – това показва, че се намиращ в опасност. Когато гледаме Господа пред лицето си, това е ден на Спасение; когато Го гледаме отгоре, това е час за молитва; когато е вътре в нас, това е ден на Любовта – тогава трябва да слушаме какво ни говори.

Всяко нещо, което слушаме, има свой вътрешен

смисъл. При това всякога ни се говори нещо определено и от определено място. Казваме, че е дошъл някой посланик; веднага искаме да знаем отде иде той – от Англия, от Америка, от Русия, от Германия или от Франция. Ако знаем отде иде, ще знаем и неговата мисия. Божият поклонник носи със себе си Божията Правда и се обръща към всички народи с думите: „Народи, въдворете Божията Правда на Земята!“ Ако иде от север, Той проповядва на хората Истината. Ако иде от юг, Той проповядва за Добродетелите и казва: „Гладния ще нахраниш, жадния ще напоиш, натъжения ще утешиш.“ Ако иде от изток, ще проповядва на хората за Любова. Иде ли от запад, ще проповядва за прощението; казано е в Писанието: „Преди да е залязло Слънцето, трябва да си простил на брата си.“

Много неща са писани в Светото Писание. Много време са писали, но и много хора са взели участие в написването му – пребройте колко пророци, колко евангелисти и апостоли са писали. Не се пише лесно Свещена книга – това не е да напишеш една обикновена книга, да вземеш оттук-оттам няколко мисли и стихове, да ги съчетаеш по свой начин и да кажеш, че си написал нова книга; след това да се подпишеш, за да знаят всички кой е писал книгата. Казват, че някой написал отличен роман; не се пише лесно роман. Ако не бяха момъкът и момата, кой щеше да го създаде? Те създават романа, авторът само го пише. В това отношение авторът е стенографът, който схваща бързо онова, което момъкът и момата преживяват, и го описва. И с това авторът принася известна полза на човечеството, но сам той не е действащо лице.

Бог пише една велика книга, на която листите са хората. Значи всяка душа, в която са вложени тайните от създаването на света до сега, е лист на великата Божествена книга. Понеже много листи на тази книга са откъснати и забутани някъде, моята задача е да ги

намеря, изчистя и занеса на Бога, за да ги постави на местата им. Съветвам ви и вие да събирате изгубените листа на Божествената книга. Ако намерите само един лист и го занесете горе, ще получите такава награда, каквато никой цар на Земята не може да ви даде. В този смисъл, стихът „Дето са двама или трима, събрани в мое име“ се превежда с думите: „Ако съберете два или три листа от тази книга в Мое име, Аз ще бъда с вас.“ Живи са листата на Божествената книга – те се наричат още *листа на Дървото на Живота*. Хората са листа на Живото дърво, светиите са цветовете, Ангелите – завързалите, но още неузрели плодове, а Херувимите и Серафимите – узрелите и сладки вече плодове. Всички живи същества, от най-малките до най-големите, съставят Дървото на Живота, в което текат Божествените сокове. Цялото Дърво пък живее в Бога. Чрез Дървото се изявява Животът като Виделина.

Казано е в Евангелието: „Виделината свети в тъмнината и тъмнината я не обзе.“ Виделината е Христос, проявен в света. Щом се проявява Христос, всички трябва да Го познават. Той е говорил на всички – няма човек, който да е лишен от тази опитност. Някои хора не обичат да говорят за своите опитности и минават за безверници; други говорят повече, отколкото трябва, и минават за лъжци, не им вярват. Добре е човек да говори малко и да знае къде да говори. Всеки трябва да съзнава, че е душа, излязла от Бога. Като направиш някаква погрешка, кажи: „Аз съм син (или аз съм дъщеря) на Бога; сгреших, но Той няма да се откаже от мен.“

Следвайте Христовото учение, за да се справите с мъчнотиите си. Прилагайте Любовта, за да изправите погрешките си. Кажете ли някой, че ви обича, отговорете му:

- Нахрани ме тогава.
- Обичам те, искам да те държа близо до сърцето си.
- Дай ми вода да уталожя жаждата си.

– Искам да живееш в мен.

– Преди да вляза в теб, ела да ме видиш в тъмницата и да ме освободиш оттам.

Някои религиозни хора славят на думи Името на Бога и на Христа, а като излязат от черква, веднага започват да роптаят и да протестират. С това изказват недоволството си от живота. После дойде някой да ме пита вярвам ли в иконите, в кръста, паля ли свещи; отговарям: Обичам иконите, обичам и кръстовете, но живите; паля свещи, но изгасналите; като видя някоя изцапана икона, изчиствам я добре и я турям на мястото ѝ. – „Кланяш ли се на иконите?“ – Кланям се, защото те са листи на Божествената книга – ако изчезнат те, книгата не може да се напише. Как може човек да се кланя на иконите? Питам как се кланяте на изворите? Както се покланяте на извора, така ще се покланяте на живата икона, т.е. на човека. Като отивате да пиете вода от някой планински извор, навеждате се, гребвате малко вода и утолявате жаждата си.

И тъй, както не може черква без икони, така не може и Живот без живи икони. На живите икони ще помагате, няма защо да им се кланяте и да ги целувате – целуването на иконите е идолопоклонство. Мъжът отива на война, а жената скърби за него, плаче, целува портрета му; като се върне жив и здрав, тя пак се кара с него, сърди му се, недоволна е от нещо – това не е ли идолопоклонство? Защо жената да не прегърне мъжа си и да каже: „Обичам Господа в теб.“ Така постъпват съвременните религиозни с Христа: докато работите им вървят добре, те казват: „Господи, Исусе Христе, обичаме Те.“ След това плачат за Него, че страдал, че Го разпнали. Обаче дойде ли им някое изпитание или страдание, започват да роптаят против Бога, искат да знаят защо им е изпратил тези страдания и когато не могат да си дадат отговор, отричат се от Бога. Това не е истинско християнство.

Иде радостната вест – с музика и песни ни съ-

общават, че Мирът иде вече. Великото Божествено войнство слиза отгоре, пръсва се между всички народи – германци, французи, руси, англичани, италианци, българи, сърби, всички заедно пеят: „Мирът иде вече! Всички сме братя.“ Христос казва: „И Аз Съм сред тях.“ Той е възседнал бял кон, с бяло знаме в ръка и казва: „Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз.“

Бог иде на Земята. Който не вярва, ще го провери. След десет Божествени години, т.е. след хиляда човешки години това ще се сбъдне. Запишете си това и ако след хиляда години не се сбъднат думите ми, готов съм да платя глоба от десет милиона лева. Тогава ще бъдете красиви, ще се прегърнем и целунем със свето целуване. Сега не се позволяват целувки; целувката има смисъл само когато може да вдигне болния от леглото, да възкреси мъртвия. Какъв смисъл има целувка, която прави здравия болен? Какъв смисъл има целувка, която умъртвява? Аз вярвам само в целувки, които правят човека умен, добър, здрав, но не и в такива, които го правят сляп, глух, сакат. Ако става въпрос за целувка между хората, нека се целуват въздушно, както децата – докато се целуват въздушно, те запазват добрите си отношения. Щом се целуват физически, отношенията им се развалят – нечисти са днес човешките целувки, затова хората се срамуват от тях. Да целунете умирация, това е на място, защото той е пречистен; целунете го, изпратете му своите добри мисли и чувства и пожелайте му добър път.

„Дето са двама или трима, събрани в мое име.“ Числото 2 е закон на Обичта, а числото 3 – закон на самопожертване, т.е. закон на равновесие в Природата. Числото 2 е още закон на производителност, на плодородие, на изобилие. Числата 2 и 3, 5 и 6, 8 и 9 са щастливи числа, те помагат на хората. Ако не научите смисъла на числата 2 и 3, не можете да

влезете в числата 5 и 6; ако не научите смисъла на 5 и 6, не можете да влезете в числата 8 и 9. Науката за числата показва отношенията, които съществуват между всички одушевени и неодушевени тела. Като напишем или изговорим числото 2, веднага изпъкват в ума ни две очи, две уши, две ноздри, две отворстия в устата – едното води към белия дроб, а другото – към хранопровода. Оттук виждаме, че числото 2 играе важна роля в човешката глава.

Сега, като се върнете по домовете си, нека всеки в себе си каже: „От днес започвам да обичам своите Божествени майка, баща, брат и сестра.“ Кажете ли си така, всички мъчнотии и неразположения ще отстъпят мястото си на Радостта и на Веселието. Нова струя на Живот ще се влее във вас, нова Сила ще бликне, каквато никога не сте изпитвали. Този е пътят, по който ще стане отварянето на вашите очи и уши. Този е начинът за познаване на Христа, на вашите майка, баща, брат и сестра, които сте забравили.

Днес България има нужда от герои на фронта срещу злото, които да проявят търпение – носете тази мисъл навсякъде. Помнете: няма зло за България. Българският народ ще се повдигне. Бог ще даде на България толкова земя, колкото ѝ е необходима, даже и повече, отколкото очаква. След хиляда години България ще бъде голяма, ще разполага с толкова земя, колкото не е предполагала, ще я управлява един от най-добрите царе. Ще има и добри поданици: добри свещеници и учители, добри съдии и управници, разумни майки и бащи, безкористни търговци, трудолюбиви земеделци. България ще се превърне на райска градина, а българите ще бъдат облечени в празнични премени. Това ще се сбъдне след хиляда години.

29 септември 1918 г., София

ДА СЕ РОДИ

Ако се не роди някой изново.

От Йоанна 3:3

„Ако се не роди някой изново, не може да види царството Божие.“ Царството Божие е стремеж на човешката душа, цел и смисъл на човешкия живот. „Ако се не роди някой изново, не може да види.“ Понеже Новораждането е условие за виждане на Царството Божие, Христос казва, че необходимите елементи за това са вода и Дух. Водата е Божествен елемент, който принадлежи на Херувимите – техният физически свят е съставен от вода. Следователно, който иска да види Царството Божие, трябва да притежава двата елемента – водата, символ на Живота, физическия свят на Херувимите, и Дух – основа на Божественото Царство. Който иска да влезе в Царството Божие, трябва да бъде във връзка с Ангелите – основа на това царство, и с Херувимите – неговия физически свят. Без тази връзка, т.е. без вода и Дух невъзможно е човек да види Царството Божие.

Водата и Духът са високи върхове, на които трябва да се качите, за да видите Царството Божие. Как бихте видели някоя красива местност в Природата, ако не се качите на висок планински връх? Не се ли качите на върха, пред вас ще се изпречат неща, които ще препятстват на окото да вижда ясно – те ще правят картината мъглива. Мъглата в човешкия живот е резултат на ненужни и неестествени човешки желаниа. Когато Христос казва да не се грижим какво ще ядем и какво ще прием, Той има предвид мъглата в нашия ум. Трябва да се освободим от тази мъгла, за да виждаме ясно. Тя трябва да се излее във вид на дъжд, а не да стои пръсната във въздуха.

„Да се роди“ – какво означава раждането? Бълга-

рите казват, че някоя жена добила, обаче добиване и раждане са два различни процеса. За жената се казва, че добила, за пилето – че се излюпило, а за нисшите организми – че се размножават чрез деление. Раждането пък подразбира бременност на Духа с една Божествена, велика идея. Значи, за да се роди човек, в неговото съзнание трябва да вземат участие два елемента: разумът, като висша проява на ума, и сърцето, като условие за проява на чувствата. С други думи казано, за да се роди човек изново, с ново съзнание, той трябва да мине през вода и Дух. При разглеждане на въпроса за Новораждането, умът и сърцето трябва да бъдат свободни от всякакви предразсъдъци и преубеждения.

В Англия една депутация от жени, членки на благотворително дружество, посетила един богат английски лорд с молба да пожертва някаква сума за дружеството. Те отишли в дома на лорда вечер, той ги поканил учтиво, предложил им да седнат и позвънил на слугата да дойде да запали лампата. В бързината си слугата драснал три клечки кибрит една след друга и едва на четвъртото драсване запалил лампата. Лордът му направил бележка, че не е внимателен, че не трябва да изразходва четири клечки кибрит за едно запалване. Дамите, като чули как лордът прави бележка на слугата си за четирите клечки кибрит, си казали: „Не попаднахме на добро място – този човек прави въпрос за няколко клечки кибрит, а ние очакваме помощ от него.“ Като излязъл слугата, лордът се обърнал към депутацията с думите: „С какво мога да бъда полезен на благородните дами?“ Те разказали с каква цел идат при него и той веднага им дал една сума от сто хиляди лева. Те останали учудени от щедростта на лорда – защо? Защото имали предразсъдъка, че пестеливият човек не може да бъде щедър.

Щедростта е едно качество, а пестеливост и икономия – друго. Защо трябва да се изразходват две, три и повече клечки кибрит за запалването на една

лампа, когато това може да стане само с една клечка? Има хора, които са щедри на кибритените клечки, а като дойдат до парите, там са скъпи, нямат никаква щедрост. Безразборното драсване на клечките е подобно на многобройните теории и разисквания върху християнството. Като слушате как се тълкува християнството, ще кажете, че тези хора са тръгнали вече в правия път; опитайте да се докоснете до кесията им за благотворителна цел, веднага ще се поколебаят. За предпочитане е при разискване на въпросите човек да икономисва клечките, а да дава щедро стоте хиляди лева, отколкото обратното – да изразходва клечките, а да икономисва парите.

„Да се роди човек изново“ – как става Новораждането? Като се роди човек от вода и Дух. Раждането е доброволен, Божествен акт, а добиването, както казват българите, е насилнически процес. Всички хора мислят, че са родени, а всъщност те са добити. Питайте едного от сегашните родени хора отде е дошъл, кои са майка му и баща му, къде са те днес, къде е отечеството му; той ще ви каже, че не знае отде е дошъл и къде ще иде. Знае, че родителите му са умрели, но кои са те, отде идат, също не знае; кое е истинското му отечество, и това не знае. Какво знание има този човек, каква философия има той за Живота? Роденият от Бога знае своя произход; който не знае произхода си, той е добит, не е роден. Между думите *добиване* и *убиване* има нещо близко. Също така и на английски думите *lawyer* (законоводец) и *liar* (лъжец) са близки по изговаряне, но различни по значение. Като се подхлъзне някога езикът, може вместо *законоводец* да излезе *лъжец* и обратно.

Христос казва: „Ако се не роди човек изново, не може да види царството Божие.“ Превеждаме: за да добием Царството Божие, за да възприемем външната светлина, която ще внесе в нашия ум цветовете и формите на телата, необходими са впечатления, които

отпосле ще се обработват. Реални неща не са видимите, а невидимите, които възприемаме вътрешно. Някои хора, светски и религиозни, имат криво схващане, като мислят, че виждат нещата само външно. Външното виждане наричаме гледане. За да видим физически един предмет, съзнанието ни трябва да бъде будно. За да виждаме предмета външно и вътрешно, т.е. и физически, и духовно, нужни са Мъдрост и Любов. Не можеш да познаеш човека, докато не го обичаш; не можеш да го разбереш, докато не се свържеш с Разумността, която работи в него. Разбиране между хората има само там, дето тоновете вибрират хармонично. Когато съчетанието между тоновете е хармонично, казваме, че между тях съществува известна Разумност. В това отношение Божествената музика представлява проява на Мъдростта, т.е. на разумно, мъдро съчетание на тоновете. Когато иска да изрази някоя нежна част от пиесата, музикантът избира такова съчетание на вибриращите тонове, което може да произведе съответен ефект върху човешката душа. Когато иска да изрази Любовта си към момата, момъкът понижава гласа си, за да стане тих и мек. Когато искате да покажете, че сте недоволни от някого, вие повишавате гласа си, свивате вежди, намръщвате се, показвате юмруци.

„Ако се не роди някой изново.“ Христос говори за Новораждането като условие за вътрешно виждане. Както бубата има стремеж да се превърне в пеперуда, така и онзи, у когото съзнанието е пробудено, има желание да вижда нещата вътрешно. Когато работи с желание да придобие материалите, необходими за неговото Новораждане, човек е на прав път. Който мисли, че ще намери тези материали във физическия свят и ще ги получи наготово, той не може да се новороди. Наистина, мъчнотиите, изпитанията, на които човек се натъква, до известна степен спъват неговото развитие, но той трябва да прави усилия, за

да ги преодолява. Той знае, че смисълът на Живота е в Царството Божие, дето ще намери своите близки, които обича и които го обичат. Той знае, че смисълът на Живота е в придобиване на Царството Божие, т.е. в придобиване на света на Хармонията и Красотата, на Светлината и простора. Към този свят именно се стремят съзнателно и несъзнателно всички мъже, жени и деца.

Търсите ли красиви форми, възвишени идеи, Божествена музика и поезия, ще ги намерите в Царството Божие, в света на безсмъртието. Не е далеч от нас този свят – той ни обикаля отвред, той прониква и в нас. Разстоянието от нашия свят до Царството Божие е само една стомилионна част от милиметъра. Причината, дето хората не могат да видят тази близост, е стремежът им към периферията на Живота – с това те се отдалечават от Бога и от Царството Божие. Има хора, които се стремят към центъра на Живота, т.е. към Бога, към Неговото царство, но те са малко на брой. Повечето вървят към периферията: жените угаждат на мъжете, мъжете – на жените, майките – на децата, децата – на майките, и т.н. И това не е лошо, но не е правилният стремеж, не е правият път на душата. Истинският път на душата е към Бога – това означава вътрешен стремеж, съсредоточаване на човека към неговото висше, Божествено съзнание.

Как намира човек своето Висше съзнание или това на своя ближен? Ще кажете – като люби. Вярно е, че Любовта отваря всички пътища на човека, но за коя Любов говорите? Например жената се стреми към своя мъж – къде е мъжът ѝ? Или къде е жената? Тя хваща ръцете му, гледа го в очите, но казва, че е студен към нея, не я обича. Какви доказателства има тя, че мъжът ѝ не я обича? Нека жената вземе своя термометър и провери каква топлина има мъжът ѝ. Ако има тридесет и седем градуса топлина, той не е студен. Може ли да наречете студен онзи човек, който

има тридесет и седем градуса топлина? И аз мера със своя термометър и виждам, че този човек има тридесет и седем градуса топлина. Значи друго нещо подразбират мъжът и жената, когато са недоволни един от друг и се обвиняват в студенина.

Някои казват, че Христос говорил със символи, служил си с преносния смисъл на думите. Вашият език какъв е? Как е възможно топлият човек да бъде студен? Аз пък зная студени хора, които са топли. Колкото е вярно вашето твърдение, толкова е вярно и моето. Това е неопределен език, неопределена философия. Действително има хора, на които топлината не е определена, постоянно се мени – такава топлина не е истинска. Топлина, която слиза до тридесет и пет градуса и се качва до четиридесет градуса, е променлива. Представете си, че имате едно градуирано шише, разделено на сто деления, т.е. на сто градуса; вие очаквате шишето ви да събира сто кубически сантиметра течност и толкова наливате, но всякога оставате изненадани – защо? Шишето е пукнато точно на тридесет и седмото деление и над това деление течността се излива навън. Вие очаквате вашият мъж да има сто градуса топлина, а оставате изненадани – той отправя към вас само тридесет и седем градуса топлина. От това гледище казвате, че мъжът ви е студен към вас, не ви обича. Какво трябва да направите, за да ви обича? Да си купите ново шише, в което да турите мъжа си, и да го пазите внимателно, за да не се пукне някъде, та топлината и съдържанието му да изтекат навън. Само така мъжът ви ще има постоянна и неизменна Любов към вас.

„Да се роди някой изново.“ Това значи да влезе човек в шишето си, което има сто градуса топлина и сто кубически сантиметра вместимост. Обаче тридесет и седем градуса топлина не е голяма – при тази топлина се извършват обикновени процеси. При нея

човек не може да разсъждава зряло, нито да люби зряло. А човек трябва да се новороди, да придобие нов елемент в Живота си.

Съвременните психолози наричат Новораждането процес на пробуждане на човешкото съзнание; мистиците го наричат проникване и проява на Божия Дух и проява на Божествената душа в човека. Духът и душата посещават човека и си заминават, но ако останат за дълго време в него, те обхващат напълно ума, сърцето и волята му – този процес наричаме *Новораждане*. Тогава човек е бременен с Божествени мисли и желания, той е господар на своя Живот и владее изкуството да се качва на Небето и да слиза в ада по свое желание. Като чуват да се говори за ада, хората се страхуват, плашат се от лошите духове, не искат да ги срещат на пътя си. Който се е новородил, не се страхува от ада. И да слезе там, жителите му го посрещат добре, всички му стават на крака и му се подчиняват; щом напусне ада, те си въздъхват спокойно и казват: „Дано не дойде пак между нас.“ Страшен е животът в ада. За да излезе оттам и да придобие безсмъртието, човек трябва да се новороди.

Каква е разликата между вас и близките ви, които са заминали за онзи свят? Вие сте облечени в дрехи от гъста материя, а те – в дрехи от по-рядка и фина материя; вие ядете и пиете, четете, разговаряте се, а те не могат – нямат органи за това. С една дума, вашият живот се различава коренно от техния. Каквато е разликата между гъсеницата и пеперудата, такава е и между вас и астралните същества: те имат дотолкова отношение към вас, доколкото водите добър живот; видят ли, че вие мислите само за ядене и пиене, те се огорчават. Някои хора се отвращават от лекия живот, още докато са на Земята. Така и бабите, като виждат млади моми и момци да се любят, чудят се на ума им и се питат как не им е омръзнало това. Те мислят, че са поумнели, че са надрасли тези неща; всъщност те са далеч още от това. Изкуство е човек да се отказва

доброволно от временните и преходните желания; изкуство е човек да има всички условия да пие и доброволно да се откаже от пиене – такъв човек е с характер. Той е разбрал Божествения живот.

Как се познава човешкият характер? По два начина: като турите богатия и високопоставен човек при бедни условия или като поставите бедния при богати условия. Ако богатият не измени убежденията и разбиранията си и запази добрите си отношения към хората, той е човек с характер; ако бедният не се забрави и запази убежденията, разбиранията и отношенията си към своите близки, и той е човек с характер – това са новородени хора, които са изработили нещо ценно в себе си. Има неща в света, които всеки може да ви вземе – пари, дрехи, къщи, имоти, даже и мъжа, и жената, и сина, и дъщерята. Но има неща, които никой не може да ви отнеме – това са вашите добродетели, вашият характер. Никой не може да открадне изкуствата, които притежавате. Кой ще отнеме изкуството на художника да рисува и на музиканта да свири?

Христос казва: „Събирайте си богатства и съкровища, които нито молец разяжда, нито ръжда разваля.“ Той има предвид събиране на богатства и съкровища, които обуславят Новораждането. Не прави ли същото и детето, което е в утробата на своята майка? То гълта хранителни сокове от нея, събира богатства, за да си образува органи, необходими за новия живот; след това то се ражда. Който не разбира процеса на раждането, не разбира и процеса на създаването на света и пита защо Бог създаде света по този начин. Защо създаде човека с толкова вътрешни органи, защо му са нужни мозък, бял дроб, сърце и стомах, не може ли без тях? Не може. Чрез тези органи човек се свързва с Ангелите, Херувимите и Серафимите, от които черпи знания за своето повдигане.

В староеврейски език Серафимите се наричали *Духове на Божия венец*.

Чрез белия дроб човек се свързва с Херувимите.

Ето защо, като дишате, мислете за тези Духове и за тяхната Мъдрост. Значи Мъдростта се придобива чрез дишането.

Чрез сърцето си човек е свързан с друга йерархия, наречена *Престоли*, т.е. Божествен разум – биенето на сърцето показва, че сме свързани с тази йерархия. Защо се страхува човек от спиране на сърцето? За да не прекъсне тази връзка; ако спре сърцето, човек изгубва разума си.

Чрез стомаха той е свързан с други йерархии – Същества на благородството.¹¹ Ето защо, като се нахрани, човек става по-разположен, по-добър, по-благороден, готов на жертви. Гладен ли е, не можеш да се приближиш до него.

От стомаха се отива в черния дроб, чрез който човек се свързва с друга йерархия, наречена *Власти* или Божествена сила. Разстройството на черния дроб се познава по пожълтяването на очите – това показва, че има нещо дисхармонично в чувствата на човека. Ако разстройството на черния дроб е голямо, явява се жълтеница – това показва, че между Божествените Власти и човека има някаква дисхармония. Как се лекува жълтеницата? Чрез възстановяване на хармонията между Божествените Власти и човека.

Чрез жлъчката човек е свързан със Съществата на Доброто.¹² Прекъсне ли се тази връзка, жлъчката се пука, следователно изгубването на Доброто в човека и пукването на жлъчката, това са синоними. Казват за някого, че е много жлъчен; за да се намали жлъчността, трябва да се увеличи Добротата на човека. Когато жлъчката е в нормално състояние, Добротата и Любовта се увеличават; ако омразата се увеличава, Любовта се намалява – това е закон, който регулира отношенията между силите. Никой не може да избегне този закон. Кажете ли някой, че не иска да бъде добър, той ще бъде лош; ако не иска да бъде учен, ще бъде невежа. Всеки трябва да се стреми към възвишеното, което може да го предпази от деградиране.

След черния дроб се отива в далака, чрез който

човек се свързва с друга йерархия – *Началствата*¹³, наречени Божествена правда и победа в света. Увеличаването и разстройството на далака показва, че Правдата е нарушена и човек е в дисхармония с Началствата.

Друга йерархия са Архангелите, Същества на Божи-ята слава – те ръководят народите. Те имат отношение към бъбреците. Който не слави Господа и не се въодушевява от великото в Природата, не може да бъде във връзка с Архангелите и страда от разстройство в бъбреците. Ще каже някой, че няма защо да се възхищава от великото в Природата, докато пред него стои трапеза с печени пиленца, прасенца и буйно червено винце – няма защо да търси смисъла на Живота, когато го вижда реално пред себе си. Така мисли животното, но човекът на ХХ век не може да мисли по този начин и да се възхищава от преходни неща. Утре ще го заболяят бъбреците и ще търси причината на заболяването.

Най-после слизаме до йерархията на Ангелите, които са основа на Живота. За да бъдем във връзка с тях, всички хора – мъже, жени и деца – трябва да раждат. Който не може да роди една възвишена мисъл, едно добро желание, не е свързан с Ангелите. Всеки момент трябва да раждате – който не ражда, сам прекъсва връзката си с Ангелите.

Когато се върнете по домовете си, нека всеки се запита защо има мозък, бял дроб, сърце, стомах, черен дроб, далак и бъбреци – така ще си спомните за връзката, която съществува между Възвишения свят и вас. Само така ще разберете, че не сте свободни да мислите, да чувствате и да действате, както искате.

„Ако се не роди някой изново.“ Какво представлява Новораждането? Съвкупност от последователни процеси. Новороденият държи зряла ябълка в ръката и вижда в нея редица процеси, извършени един след друг. Той опитва вкуса на зрялата ябълка и казва, че Животът има смисъл. Докато дойде до Новораждането, човек разбира Живота дотолкова, доколкото познава процесите, през които е минал, които наблюдава

и изучава. Който е проследил покълването на ябълката и преждевременно я е отскубнал, той знае само този процес; обаче ябълковата семка минава през покълване, разлистване, цъфтене, връзване и узряване на плода. Изучавайте всички процеси, които стават в Природата, за да разберете себе си и своите ближни. Който е минал през процесите на развитата ябълка, той се е новородил, той е учен човек. Той не се страхува от горчивата и кисела ябълка, защото знае, че процесите в нея не са завършени. При това положение той не може да каже, че Животът е горчив, че няма смисъл. Всички хора познават Живота, но отчасти – всеки го е опитал донякъде, както учените, които познават развитието на ябълковата семка само в някои от нейните фази. Малцина са имали търпение да наблюдават всичките процеси от начало до край. Такива са познанията на хората и в различните области на науката.

Някой възприеме идеите на новото учение на Любовта, върви до едно място и казва: „Кой ще чака края на това учение? Нямам търпение да видя резултата, сега има по-важни работи.“ Той се отказва още в началото. Кои са важните работи? За момата е важно да намери някой момък, за да я храни и облича; за момъка е важно да намери някоя мома, за да гледа къщата му и да му готви – всеки намира смисъл в нещо преходно и за нищо друго не мисли. Друга категория хора едва издържат да видят Новото учение с листа и пъпки и се отказват – намират, че времената са тежки, трябва да подобрят положението си, да помогнат за повдигане на отечеството им – в този стремеж те помагат на себе си, а не на отечеството си. Трета категория хора, като видят, че идеите, които поддържат, се разцъфтяват, те спират дотук и започват да се организират в общества и казват: „Да приложим вече идеите си в борба със злото, няма защо да се спираме върху Христовите думи да не се противим на злото“ – тръгват те в борба

против злото, но нямат никакъв резултат. Четвъртата категория продължава пътя си към Божественото учение, с търпение дочакват връзване на плода и узряването му. Всички трябва да се въоръжат с търпение да вкусят от плодовете на дървото, което Христос е посадил. Опитайте плодовете на това дърво, за да влезете във връзка с Възвишените духове от различните йерархии.

Някои искат да знаят ще се познават ли, като отидат на онзи свят. Колкото се познавате на Земята, толкова ще се познавате и на онзи свят. Голямо разнообразие съществува и на Земята, и в другия свят. Такова разнообразие съществува и в проявите на хората в приложението на Любовта, на Мъдростта и на Истината. Всеки човек, всяко живо същество е специфична проява на Любовта. Хората не виждат това разнообразие, но Възвишеният свят се интересува – там всички Същества спират работата си за момент и отправят вниманието си към съществото, което люби. Необятна е Любовта в своите прояви, необятна е и в голямото си разнообразие. Можете ли да изчерпите водата от един извор с пълнене на бутилки? При това, водата във всяка пълна бутилка се различава от водата в бутилката, която се пълни. Водата, която е текла преди десет години, се различава от тази, която тече днес; днешната вода ще се различава от бъдещата. Водата на миналите векове се различава от нашата. Това се отнася и до човешките чувства и мисли, до проявите на Любовта и Мъдростта.

„Ако се не роди някой изново.“ С това Христос иска да каже, че който не се роди от вода и от Дух, не може да разбере проявите на великата Божия Любов и Мъдрост, не може да разбере смисъла на Живота, не може да придобие вътрешна Радост, Доброта и Сила. Да се родиш от вода, това значи да станеш пластичен и подвижен като нея. Няма същество по-силно от водата

и няма същество по-слабо от водата. Следователно човек трябва да бъде слаб като водата, за да стане силен като нея. Когато някой пита защо сме слаби, отговарям: за да станем силни. Слабото съдържа в себе си елементите на силното. За да се прояви силното, нужни са условия.

„От вода и дух.“ Духът подразбира разумния принцип, който владее изкуството да превръща малките и слабите неща във велики и силни. Думите на Христа: „Ако се не роди някой изново, не може да види царството Божие“, подразбират: Когато слабото и великото влязат в човека, той може да види Царството Божие. Който не е бил слаб, никога не може да бъде силен. В този смисъл задачата на човека се заключава в използване на най-малките страдания, за да извае от тях нещо велико и ценно. Много от страданията на хората се дължат на неправилното поставяне на нещата. Те са поставили Божествените неща на последно място, а човешките – на първо, с което внасят голяма дисхармония в живота си.

„Ако се не роди някой изново.“ Новораждането е необходимост в Живота, то определя неговия смисъл. Като се стреми към Новораждане, човек се разширява. Който не разбира смисъла на Новораждането, разширява се, без да знае защо, и в края на краищата сам се обременява и отегчава. Той си прави къщи, купува си имоти, дава под наем, но вместо да осмисли живота си, повече се обърква. Наемателите се карат помежду си – и той се кара с тях; те не плащат редовно наемите си, причиняват повреди на къщата и т.н. Тук може да се приложи поговорката: „Нямала си баба белица, купила си прасенце.“ Това значи неразбиране на великия процес на Новораждането. Човек не е дошъл на Земята да си прави къщи, да ги дава под наем, да става рентниер. Той е дошъл да работи с ума, със сърцето и с волята си. Преди да е бил готов за работа, трябвало да мине през мъчението и труда. Казано е, че човек се мъчи, Ангелите се трудят, а Бог работи.

Често Бог запитва Ангелите:

– Какво правят хората на Земята?

– Мъчат се – впрегнали сме ги да копаят и орат нивата.

Бог отговаря:

– Нека я изорат и посеят. След това ще дойда аз да я ожъна. Като събера житото, ще ги извикам и всички заедно ще седнем да си похапнем.

Така Бог работи. Следователно, който прави добро на хората и ги люби, той работи. Да учиш и възпитавааш хората, това е труд; да им готвиш, да чукаш лук и месо, това е мъчение. Не е тежка работата на човека – тежко е, че усилията му остават неценени. След като е прекарал с часове в кухнята, ще му кажат: „Нищо не струва яденето.“ – „Докога ще се мъчим?“ – Докато разберете смисъла на Живота и се откажете от неестествените желаниа, които водят към неестествени пътища.

Едно време Бог направил две реки, които пуснал да текат по определен път: едната вървяла надолу, а другата – нагоре. Първата река минавала през чернозем, поради което била мътна; втората минавала през чисти пластове, затова водата ѝ била чиста. До едно място и двете реки текли близо една до друга и спокойно, приятелски се разговаряли. Като дошло ред да се разделят, те решили да направят някъде дупка, да слезат водите си, да се усилят и с това да подобрят положението си. Направили дупка, слели водите си и образували една река, водата на която била мътна – те не постигнали желанието си да придобият чист живот и в края на краищата понесли последствията на своето неблагоприятие. Неестествените пътища всякога носят лоши последствия. Това става и в съвременните общества: вместо да следват пътя, който Бог им е определил, те се отклоняват и тръгват по неестествените пътища на живота. Грешникът да върви по своя път, праведният – по своя, но никога да не смесват пътищата си.

„Ако се не роди някой изново.“ Новораждането

не подразбира сливане водите на две реки – и двете да изгубят чистотата си; Новораждането подразбира възприемане на Христовия живот в себе си – чистата вода ще приеме Христовия живот и ще следва своя път. Мътната вода първо ще мине през земните пластове, ще се пречисти и като стане бистра, и тя ще възприеме Христовия път и ще продължи движението си. Пясъчните пластове, през които се пречиства водата, са страданията. Днес и българите минават през земните пластове, т.е. през страданията, за да се пречистят. Един ден всички, които са преминали през страданията, ще благодарят и ще видят какво са придобили. Пазете правилото да не вливате чистата вода в нечистата, чистия живот – в нечистия, но да се стремите към процеса на Новораждането, който носи благоприятни условия за вашето развитие.

Ако ви пита някой какво носи Новораждането, отговорете: „Новораждането носи в себе си условия за запалване на изгасналите свещи на хората, за изправяне недъзите на телата им, за отваряне очите на слепите, ушите на глухите и т.н.“ Само Бог е в състояние да оправи живота на хората, само Той е в състояние да издигне падналите хора и да оправи техния път. Само Той е в състояние да оправи изопачените сърца на майките, изкривените умове на бащите, разстроените жлъчки на синовете и разстроените далаци на дъщерите. Когато се изправят хората, тогава ще се създадат благородни общества и семейства. Докато се оплакват от разстройство на черния дроб, на жлъчката, на бъбреците и на далака, никакво подобрение не може да се очаква. Когато всички удове на човешкия организъм се оправят, тогава и светът ще се оправи.

Постъпвайте и вие като Бога: видете ли, че умът и сърцето на брата ви са изопачени, не го критикувайте, но му помогнете да се изправи – това значи да правите Добро. Как ще направите Добро, не мислете, важно е да имате желание да го правите. Силното желание отваря

очите на човека и му дава възможност да помага. Ако си гладен, за предпочитане е да ти дадат черен хляб, отколкото да очакваш с дни и седмици обещания бял хляб. Много време ще чака гладният за бял хляб! За предпочитане е приживе да дадеш нещо на човека от богатството и благата си, отколкото да му оставиш след смъртта си хиляди или милиони лева. Малкото, дадено навреме, струва повече от многото, дадено не навреме. Бог дава всякога навреме и намясто; хората отлагат нещата за далечното или близко бъдеще. Не, Доброто, което си намислил да направиш, направи го още днес – отлагането не разрешава въпросите.

Днес от всички хора се изисква да поставят Доброто за основа на своя Живот – това се иска и от българите. Хората изневеряват на Доброто, когато искат да придобият повече знания, богатства, сила, отколкото могат да носят. Право ли е това? Има ли смисъл богатият да се облече с новите си и скъпи дрехи, да тури на ръцете си златни пръстени, на гърба си – раница, пълна със скъпоценности, и така да мине през гъста гора, дето има разбойници? Те ще го пресрещнат, ще го убият и ще го оберат. За да мине спокойно през гората, той трябва да облече старите си дрехи и на гърба си да носи раница с малко хляб. Животът на съвременните хора е пълен с изненади – на всяка стъпка могат да го срещнат разбойници и да го нападнат. Животът носи и добри условия, и изненади. За всички хора, за всички народи има богати условия за развитие, които и днес могат да се използват. Който е дошъл до състоянието на пеперудата, ще се ползва от добрите условия на Живота; който не е излязъл от състоянието на гъсеницата, ще гризе листата на дърветата и ще се оплаква от условията на Живота.

„Ако се не роди някой изново, не може да види царството Божие.“ С други думи казано, ако не поправите мозъка, белия дроб, стомаха, жлъчката, черния дроб, бъбреците си и ако не раждате, не можете

да бъдете добър, силен, разумен и благороден човек – това е учението, което можете да приложите в Живота си. Ако някой се оплаква, че мозъкът му не работи както трябва, нека мисли усилено, да прочисти пътищата, по които текат умствените енергии. – „Големи мъчнотии имам.“ – Приложи волята си, за да се справиш с мъчнотиите си. Прилагайте ума, сърцето и волята си съзнателно, за да живеете добре. Това не значи, че ще избегнете мъчнотиите – много мъчнотии ще имате, но ще ги преодолявате. Много пъти човек ще се излюпва, много пъти ще се добива, докато най-после се роди и види Царството Божие.

Между сегашното виждане и тогавашното ще има голяма разлика. Някой видял Христа, Бога, а като го питат роден ли е от вода и Дух, нищо не може да каже. Който не знае дали е роден от вода и Дух, не може да види нито Бога, нито Христа. Той е видял обикновен човек, с бяла брада и с корона на глава, но това не е Бог. Ако види някой млад момък, това не е Христос. – „Видях Ангел.“ – Въпрос е дали си видял истински Ангел. И малкото дете минава за ангелче, но между него и истинския Ангел има голяма разлика. Да видиш Ангел, това значи да се преобрази целият ти живот – ти ставаш по-добър, разширяваш се, придобиваш по-голяма Светлина. Да видиш Бога, това значи да станеш светия.

„Само чистият по сърце може да види Бога.“ Мойсей, който беше чист и свят човек, само един път видя Бога, и то гърба, а не лицето Му. Животът ви ще се преобрази, ако видите само една частица от Бога. За да видите поне частица от дрехата Му, вие трябва да се освободите от своите отрицателни прояви – злоба, завист, омраза, гняв и др. Защо не изслушвате спокойно вашата сестра или вашия брат, когато ви разправят свои красиви опитности? Не завиждайте на никого – ако днес някой има една хубава опитност, вие ще имате на другия ден. Няма човек в света, на когото да не се дава известно

благо. Отворете ума и сърцето си, за да възприемете красиви мисли и чувства. Когато едновременно в ума и в сърцето ви влязат една благородна и възвишена мисъл и едно благородно чувство, вие ще се новородите и ще бъдете готови да се жертвате за тях.

Не гледайте на нещата и на проявите само от външната им страна – често външността лъже хората. Отивате някъде на гости и казвате, че домакинята не била любезна към вас, не ви се усмихнала; каква усмивка искате – както котката се усмихва на мишката или както майката на своето любимо дете? Когато дебне мишката, котката стои неподвижна, със затворени очи, като че не я вижда; щом я хване между лапите си, тогава ѝ се усмихва. Обаче майката се усмихва вътрешно, едва забелязано на своето дете. Помнете: външната усмивка не е всякога искрена и чиста. Не е набожен онзи, който няма Любов в себе си; не е християнин онзи, който говори да правиш Добро, без да прилага Доброто. Човек трябва да различава истинското Добро от привидното, както и истинското зло от привидното. Някой изпразва кесията ви и казва, че направил това с цел да помага на бедните: понеже вие не сте изпълнили задължението си към бедните, той го изпълнява вместо вас. Остави човека свободен, сам да изпълни задълженията си. Това не е християнство, това не е процес на Новораждане.

Всеки трябва да се новороди, за да могат водата и Духът да работят в него, да създадат условия за придобиване на Любовта, на Мъдростта, на Радостта и на Силата. Само така човек може да види Царството Божие. Само Учителят може да помогне на ученика да придобие условията за влизане в Царството Божие. Ако Стълбцето не изпраща своята светлина и топлина, Земята сама нищо не може да ни даде. Без учител, ученикът нищо не може да направи.

„Ако се не роди някой изново.“ Това значи: ако

не се свържете с Възвишените същества – с Ангелите, Херувимите, Серафимите, Началствата, Престолите, не може да се новородите. Новораждането освобождава човека от смъртта, която го ограничава и лишава от условия за придобиване на всички добродетели. Нека всеки каже в себе си: „Праведният не умира – никой не може да вземе добродетелите му, никой не може да вземе душата му.“ Христос казва: „Имам власт да положа душата си, имам власт да я взема.“

Задачата на всеки човек, на всеки българин е да познае своя Баща и да каже: „Готов съм вече да изгълня първо Волята на Баща си, а след това и на своя ближен.“ Бог ще му отговори: „Да бъде благословен този народ, този човек, който е готов да Ми служи с Любав. Аз ще платя всичките му дългове, ще му направя нова къща, ще му дам добри синове и дъщери.“

Иде Божието благословение върху българския народ, иде Божието благословение за всички народи. Които са готови, ще проверят това след десет години, други някои – след сто години, а най-неподготвените – след хиляда години. Всички ще проверят, че думите ми са истинни, и ще кажат: „Благодарим Ти, Господи, че отвори очите ни да виждаме.“ Тогава всички ще се убедите, че страданията, които днес преживявате, не могат да се сравнят със Славата, която ще дойде след десет, сто или хиляда години.

6 октомври 1918 г., София

ДВАТА ПОЛЮСА

*И тамо имаше някой си человек,
болен от тридесет и осем години.*

От Йоанна 5: 5

Болест и здраве, това са два полюса на Живота или две различни състояния на човешкия Дух. Те се определят по приятните или неприятните състояния, които произвеждат в човека: здравето е приятно състояние, болестта – неприятно. Такива състояния съществуват във физическия, в Духовния и в Умствения свят на човека. Те се дължат на причини, които произлизат от противоположни сили. Значи, когато в човека действат едновременно две противоположни сили, едната от тях ще вземе надмощие и той ще бъде или здрав, или болен. Защо Бог създаде болестите? Не ги създаде Бог, но колективният човек, т.е. човекът в своето Колективно съзнание.

Представете си, че някой седи на брега на една буйна река и тихо си припява; той наблюдава бързото течение на реката и се любува на пенливата ѝ вода. По едно време в него се явява желание да преброди реката и сепуска по течението ѝ, без да познава силите си, може ли да издържи на вълните ѝ. Водата го повлича и си играе с него. Като не може да плува, нито да се бори с вълните, той започва да се моли на Господа и Го запитва:

– Защо допусна това, Господи? Защо позволяваш на реката да ме влече по течението си?

– Ти защо влезе в реката?

– Исках да опитам каква сила имат вълните.

– Щом сам пожела да влезеш във водата, ще чакаш, докато дойде някой отвън и ти помогне да излезеш. Като опиташ силата на течението, ще станеш философ, ще придобиеш знание и опитност и ще разказваш на хората какво значи да те влече река.

Следователно човек сам може да попадне по течението на водата, но може и друг някой да го тласне. Същият човек се е карал с някого и след това отива на реката да се успокои, но в това време към него се приближава онзи, с когото се карал, и го блъска в реката. Той търси причината отвън, а всъщност тя се крие в самия него. Ако не се карате с хората, няма да имате неприятели, които да ви създават мъчнотии. В единия и в другия случай човек сам е причина за своето нещастие.

Има и трета причина, която може да бутне човека във водата – вятърът или бурята. Вятърът представлява Умственият свят – значи третата причина за падането на човека в реката се крие в Умствения свят. В първия случай сам човек си е причина, във втория случай – неговият неприятел, а в третия случай – вятърът.

Мома или момък чете някаква философска книга, харесва принципите, които философът изнася, и желае да ги приложи в живота си. Щом пожелае това, изведнъж се вдига буря, която го завлича във водата. Човек трябва да бъде философ, в широк смисъл на думата, да прилага онези принципи, които са написани в него, а не да подражава на философите вън от себе си. Какво ще кажете тогава за философията на епикурейците? Права ли е тяхната философия, че, веднъж роден, човек трябва да използва всички блага на живота.

Съвременните хора искат да бъдат щастливи. Как ще постигнат щастието, малцина мислят по това. А трябва да се мисли, да се разбере, че придобиването на щастието не е индивидуален, а колективен процес. В Природата е така – как е в Живота, вие ще кажете. На здраво тяло болна ръка не стои; и на болно тяло здрава ръка не стои. Ако тялото е здраво, и ръката ще бъде здрава; ако тялото е болно, и ръката е болна. Защо е така? Защото ръката е част от тялото. Болното и здравото тяло коренно се различават – по какво? По своите стремежи и по вибрациите на силите, които ги

управляват. Силите, които действат в болния човек, разрушават, а в здравия – градят. Тези сили дават подтик към разширяване на ума и на сърцето. Много естествено – за да гради, човек трябва да разполага с място; колкото е по-голямо мястото, толкова по-голяма къща може човек да съгради. Колкото повече плат има, толкова по-дълга и по-широка дреха може да се ушие. Значи всеки процес в човека, който съгражда и повдига, е процес на здраве, щастие, хармония и блаженство; всеки процес, който руши, причинява болезнени състояния, дисхармония и нещастия.

„Болен от тридесет и осем години.“ Този болен е страдал от безволие. Значи причината на болестта му била във волята, затова не могъл да движи ръцете и краката си, трябвало да дойде някой отвън, за да го пусне в къпалнята. Изобщо, причините на болестите се крият в Астралния свят, а последствията се изявяват във физическия свят. Затова именно хората се оплакват от болки в главата, в сърцето, в белия дроб, в стомаха и другаде. Който иска да се лекува, първо трябва да намери причината на заболяването си в Астралния свят – щом махне причината, болестта го напуска.

Сега да се спрем върху значението на някои числа, за да изтъкуваме числото 38. Числото 1, т.е. единицата е причина на нещата; двойката е условие, а тройката – резултат. Тези числа имат приложение и в химията: числото 1 е киселина, двойката е основа, а тройката – сол, която се получава при взаимодействието на киселина и основа. Тройката в числото 38 показва, че преди три прераждания този болен е бил на Земята, но е водил порочен живот и като следствие на неговия лош живот волята му се е парализирала. Числото 3 е в зависимост от числото 8, значи между числата 3, 5 и 8 има известно съотношение. Единицата е причина на нещата, двойката е условие, тройката – резултат; после иде втора категория числа, в които се повтаря същото: четворката е причина, петорката – условие,

шесторката – резултат; трета категория: седморката е причина, осморката – условие, деветорката – резултат. Значи болният, който е лежал 38 години, е минал през двете категории: 1, 2, 3 – първата категория; 4, 5, 6 – втората категория; 7, 8, 9 – третата категория. Щом дошъл до третата, т.е. до последната категория, той влязъл в цикъл на лечението.

Такива категории различаваме и в човешкия живот. От първата до 7-годишната си възраст човек се развива главно физически, от 7 до 14 години той развива сърцето си, а от 14 до 21 – ума. Затова от окултно гледище хората се делят на три възрасти: едни от тях са на възраст от 1 до 7 години, други са на възраст от 7 до 14, а трети – от 14 до 21 години.

Ще кажете: „Как е възможно да сме на различни духовни възрасти, когато е казано за човека, че бил създаден по образ и подобие на Бога?“ За първия човек е казано, че е създаден по образ и подобие на Бога, но що се отнася до хората, които населили Земята след грехопадението, въпросът е съвсем друг. Те не са на еднакъв уровень на развитие със своя пръв баща, следователно те са на различни физически и духовни възрасти. Същото можем да кажем и за детето, което прекарва цели девет месеца в утробата на майка си, докато се развие в човешка форма. От първия до деветия месец то е на различни възрасти и в различни форми: във форма на глист, на малка рибка, на малко жабче и най-после приема човешка форма и излиза на бял свят. Ако затворите човешкото съзнание в една риба, то ще живее като риба – цял ден ще плува във водата и ще мисли само за храна; ако го затворите във формата на птица, то ще живее и ще мисли като птицата. Виждате как лястовичката подскача от едно дърво на друго и казвате, че е безгрижна, весела – не е безгрижна тя. Подскача, наистина, хвърчи от клон на клон, но си търси храна. От зори до вечер все храна

си търси и като задоволи глада си, спира се за момент на едно клонче, благодари на Бога и пак хвърка да си търси храна. Не правят ли същото учители, професори, адвокати, съдии, свещеници? Всички тичат, търсят работа, за да изкарат повече пари, да подобрите живота си. Вижте колко красноречиво говори адвокатът – колкото по-добре му платят, толкова по-красноречив става, защитава каузата на своя клиент. Ако му платят малко, красноречието му изчезва. Не е лошо това, но виждате, че навсякъде парите играят важна роля.

„Имаше някой си човек, болен от тридесет и осем години.“ Числото 8 е най-строгийт съдия в света. Съвременната култура минава тази година през същото число. На очите си имаме пак числото 8. През това число трябва да виждаме нещата. Който гледа, боледува; който вижда, всякога е здрав. Числото 38 означава големи противоречия. Като съберете цифрите му, получавате 11, което число у евреите е така фатално, както за нас е числото 13. Сборът от единиците в числото 11 представлява борба между Доброто и злото. Наистина, като се съберат мъж и жена да живеят заедно, те започват да се карат, да спорят, докато дойде числото 3 – детето, т.е. резултат. Ако детето е момиче, майката е доволна; ако е момче, бащата е доволен. Като се роди второто дете, числото 4, настъпва равновесие в дома. Четворката е спасително число – защо? Защото то представлява център, в който равновесието никога не се нарушава. За да се наруши равновесието, човек трябва да излезе от състоянието на покой и да влезе в движение. Докато е в течно състояние, водата е в покой, т.е. в равновесие; щом се нагрее, тя губи равновесието си и се превръща в пара – в този момент именно тя се използва за работа. Понеже болният, който лежеше при къпалнята, беше изгубил равновесието си, трябваше да дойде Христос, за да възстанови равновесието му с думите: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“

Христос казва на хората да вдигнат одъра си и да се изправят. Дяволът обаче всякога работи с противоположни методи – той съветва хората да лежат, да не стават от леглата си, за да не се простудят. Като види някой прав, той го бутне и го повали на земята; в това време той ще го обере и ще избяга. Като виждат противоречията в живота, хората се отегчават, искат да се освободят от тях. Божественият Живот е изправен, но човешкият не е. Ако се намирате пред водопад, зад който свири оркестър, ще чуете ли нещо от това, което свирят? Ако и в душата ви има подобен водопад, ще чуете ли нещо от нейната хармонична музика? Божествен е Животът на душата, но нищо не можете да разберете от него, защото пред нея има водопад, който бучи, вдига шум наоколо. Ще кажете, че и водопадът е необходим – необходим е, но когато изучава Божествения живот, човек трябва да бъде далеч от всякакви водопади. Влез в душата си, в хармонията на Живота, и ще видиш, че светът е оправен. Влез в някоя цветна или в някоя овощна градина, за да видиш каква красота, какви блага съществуват в Природата. Качи се на висок планински връх и оттам разгледай величието на Природата.

Потърсете Христа, за да възстанови изгубеното равновесие на ума и на сърцето ви. Привидно хората са уравновесени, но наблюдавайте какво правят гладните, когато очакват да им сипят ядене – те седят с празните си чинии и само следят на кого по-рано сипват ядене и на кого повече дават. Докато задоволят глада си, в тях се забелязва вътрешно неспокойствие; щом се нахранят, те се успокояват, в тях настава мир и тишина. В това отношение храненето представлява метод за лекуване. По-добър метод от него няма, но трябва да се знае каква храна да се употребява и кога да се храни човек.

Например сега върлува испанската болест¹⁴; ако болният яде месо или друга тежкосмилаема храна,

ще отиде на онзи свят. Като лек против тази болест аз препоръчвам да се пие гореща вода и да се ядат варени картофи, по три-четири най-много. И при висока температура не е опасно да се ядат варени картофи – те намаляват температурата, действат благотворно върху мозъка, понеже съдържат мозъчен екстракт. Испанската болест се отразява вредно главно върху стомаха и белия дроб, разстройството на тези органи се отразява върху нервната система; за успокояването ѝ лекарите препоръчват на болния да яде мозък. Защо тогава да не се употребяват варени картофи, които съдържат мозъчен екстракт? Те са готов естествен екстракт против испанската болест. Приложете този лек и ще се уверите в неговото действие. Всяко учение, което не се прилага, остава само теория.

Христос влезе в притвора на къпалнята, дето лежаха множество болни – къпалнята представлява света. Там е дохождал болният тридесет и осем години наред, за да влезе в къпалнята и да се окъпе, но други са го изпреварвали. Един Ангел слизал в къпалнята, за да раздвижи водата, а не да я размъти. Размътване става там, дето има утайки, примеси от неразтворими вещества. Христос представлява Духа, който дошъл в света да помогне на страдащите и вярващите, които Го очакват. И до днес още пред къпалнята стоят множество болни на различни възрасти, които очакват да слезе Ангелът от Небето и да раздвижи водата.

Аз не разглеждам болестите, както днес ги разглеждат, но ги вземам като състояния, които могат моментално да се изменят. Достатъчно е да поставите здрав човек в магнетичен сън и да му внушите, че е болен, за да се почувства наистина болен след събуждането си. По същия начин можете да поставите в магнетичен сън един болен и да му внушите, че е здрав – след събуждането си той ще се почувства

съвършено здрав. Това направи Христос с болния от тридесет и осем години – Той му каза: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“ Отде дойде тази сила в болния? Тя се криеше в него. Когато туряте дърва на огнището и с една клечка кибрит запалите голям огън, в кибритената клечка ли се крие енергията? В дървата. Кибритената клечка е само условие за проява на енергията. Значи има условия и причини вън от човека, които служат като подтик за проява на енергията, скрита в него.

Когато влезе в къпалнята, дето имаше множество болни, Христос спря вниманието си върху болния от тридесет и осем години – защо този болен Му обърна внимание? Защото числото 3 е символ на Сина, т.е. на Христа, а 8 – на Божествената майка. От Божествено гледище и двете числа са строги и взискателни. Тройката осмисля Живота, към който се стреми човешката душа, а осморката съдържа благоприятните условия, при които тя може да се развива сега и в бъдеще. Влезе ли в света, или в човешката душа, Божествената майка не съди, но постъпва строго, никого не извинява. Някой се извинява пред нея, че не може да направи това или онова; можеш да го направиш – стани, вземи одъра си и ходи! Одърът представлява къщата на човека, която е построил на чуждо място, дето с години стои и се кара със съседите си. Къщата е човешкото тяло. Ползвай се от своите условия за развитието си, не търси чуждите. Ако не си доволен от своето, и него ще изгубиш.

Трима братя получили голямо наследство от баща си, но не могли да го разделят, затова постоянно се карали. Един от тях бил евангелист, а другите – православни. Евангелистът се оженил и пожелал да разделят богатството си, но двамата не се съгласявали, искали да въргат търговия. Те му дали най-после двадесет хиляди лева, но той не приемал, искал да получи равен дял. Започнали да се съдят. От страх да не изгуби и това, което има, евангелистът преписал

всичко на жена си, обаче един ден тя го изпъдила от къщата му. Като се намерил на пътя, той решил да отиде при братята си, за да се помирят. Двамата братя водели дела, въртели търговия, докато и те се опропастили. Помирели се най-после, но било вече късно – каквото имали, всичко изгубили.

И малкото се благославя, както голямото. Ако имаш в себе си условия за живот и за развитие, нищо друго не ти трябва. От баща си трябва да имаш само една клечка кибрит, чифт волове, рало и остен. Имаш ли това, нищо друго не ти трябва. Воловете представляват Живота, ралото – човешкото тяло, остенът – законите, които управляват света, а кибритената клечка – външната причина или подтика, който заставя силите да се проявят. Ще кажете, че не може без закони. Воловете не могат без закон, т.е. без остен, но защо е нужен остен за човека, който си знае работата. По отношение на човека остенът играе роля на символ.

„Там имаше някой си човек, болен от тридесет и осем години.“ Какво очаквал той пред къпалнята? Да слезе Ангелът, да раздвижи водата, за да влезе той пръв и да се окъпе. Движението на водата представлява идването на Новия живот, който има за цел да раздвижи човешкия ум, човешкото сърце и човешката воля. Умът, сърцето и волята на мнозина са парализирани, т.е. не могат свободно да се проявяват. Кой хора не са свободни днес? Които последваха Адама. Те именно обикалят вече къпалнята, искат да се освободят от животинското си естество, което ги ограничава, и да влязат във водата, за да се излекуват.

Ние не говорим за животните вън от човека, които имат своето велико предназначение; ние говорим за животинското естество в човека, което трябва да се подчини на Божественото в него. Всяко животно е символ на нещо. Например волът е символ на търпението, но той има рога, с които разрешава социалните

въпроси. Когато той яде и пие вода, никой не трябва да се приближава до него; който се осмели да застане пред него, той го мушне в слабините и казва: „Когато аз паса трева или пия вода, ще стоиш далеч от мен.“ Като те бутне, ще научиш философията на вола, но не знаеш още философията на коня. Ако някой дойде близо до коня, особено когато яде, конят се дразни и рита с краката си – той казва: „Никой няма право да стои зад мен.“ Защо волът бодее, а конят рита? Като научиш философията на коня, ще дойдеш до орела – и от него да научиш нещо. Той може да те сграбчи и да те понесе във въздуха – така орелът иска да каже: „Когато хвърча високо във въздуха, на никого не позволявам да се движи под краката ми.“

Каква философия има в това да се пазиш от рогата на вола, от задните крака на коня и от краката на орела? Това са разсъжденията на Адамовите хора, които се индивидуализирали, поради което всеки търси щастието само за себе си. При такова щастие Божествената хармония се нарушава – невъзможно е всеки да бъде щастлив само за себе си. Бог е създал материал и блага за всички ни, а не за одного или за малцина. Ако човек не се противопоставя на Божественото, ще бъде, ако не блажен и щастлив, поне доволен. Ако внушиш една лоша мисъл в ума на своя ближен, все едно, че го мушкаш с рогата си. Така и волът мушка: когато се защитава, волът се обляга със задницата си на някое дърво и мушка с рогата си. Конят постъпва точно обратно: главата си обляга на дърво, а със задните си крака рита. Орелът пък сграбчва с краката си. Това са методи, с които си служат и хората. В тази борба се случва противникът да излезе по-силен и тогава причината ще пострада от последствието; понякога се случва обратното – последствието пострадва от причината.

Когато се борят причина и следствие, всякога се създават болезнени състояния. Какво става с топ-

ката, която се удря в твърда преграда? Отскача и се връща назад. Енергията, която се развива при удара, се превръща в топлина. Същото става и с човека: той е топка, която се засилва да извърши някаква работа. На пътя си среща препятствие, което го връща назад – той започва да се гневи, развива топлина, която не знае как и къде да пласира. Човек се гневи, когато се връща назад към своя стремеж. Така се връщат всички хора, които не вярват в съществуването на Бога – те стават гневни, раздражителни, неспокойни.

Всички хора се страхуват за живота си. Всички се питат какво ще стане с тях и въпреки това всички знаят какво ще стане. Ще изгубите това, което имате днес, но тази загуба е всъщност печалба – ще се освободите от едно голямо бреме – от греха, т.е. от нечистата материя. Кое предпочитате – сто килограма товар на гърба си или един грам диамант в джоба си? Диаманта. За предпочитане е един грам злато в кръвта, отколкото десет милиона лева в джоба. Със злато в кръвта, което прави човека добър и благороден, можете да вършите подвизи и добри дела, а с парите ще създадете нещастия и на себе си, и на своите близки. Затова Христос казва на болния: „Вдигни одъра си и ходи, не лежи повече!“ Който има пари, лежи върху тях, не иска да стане и си казва: „Пари имам.“ Имаш пари, но и с тях си болен.

Един господин казваше: „Имам шейсет хиляди лева, осигурен съм вече – колкото време и да продължава войната, за нищо няма да мисля.“ Какво се случва с него? След двадесет и четири часа той внезапно умрял. Къде остана сигурността му? Това не е християнска философия, нито разбиране на живота.

„Събирайте съкровища за небето, дето нито молец ги изяжда, нито ръжда ги руши.“ Време е вече да работите за развиване на ума и на сърцето си, да възприемате чрез тях възвишени мисли и чувства, да извлечете и от най-големите страдания елементи,

необходими за изтъкаване на здравето и ценно платно на Живота. – „Как ще постигнем това, чрез Обич ли?“ – Любовта и Обичта са условия за постигане на всички човешки желания. – „Тогава, да се обичаме!“ – Само българите ли трябва да се обичат? Любовта включва всички хора, всички живи същества на Земята.

Кой човек е българин? Който носи в себе си следните четири качества: честност, Справедливост, Разумност и Доброта. Който е честен, справедлив, умен и добър, той е и англичанин, и французин, и германец, и руснак, и сърбин, и грък, и т.н. Тъй щото, не е достатъчно да се обичате само като българи, но всички хора на Земята трябва да се обичате като братя. Всеки народ трябва да постави Любовта за основа на Живота и в нейно име да върши всичко. Ако Христос нямаше Любов в Себе Си, не би изцерил болния. Сдумите, които му каза, Той му предаде част от Своята енергия. Христос му каза: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“ Одърът, на който болният лежал тридесет и осем години, представлява велика книга, в която са написани Божествените закони. Той лежал тридесет и осем години върху нея, без да я отвори, без да прочете нещо. Там е писано: „За да се излекува, човек трябва да стане и да ходи, т.е. да постави за основа на Живота си великите добродетели.“

Един търговец си купил една Библия, турил я под възглавницата си, дано търговията му върви добре. Цели двадесет години седяла Библията под възглавницата му, без да я отвори, да прочете какво пише в нея. Работите му, както и по-рано, не вървели добре. Недоволен от търговията си, един ден той се ядосал толкова много, че започнал да хвърля, да чупи каквото му попаднало под ръка. Спомнил си за Библията, на която много разчитал, махнал възглавницата, взел Библията, турил я направо в огъня и си казал: „Нека изгори, нищо не ми помогна – вместо да се подобри

положението ми, повече се влоши.“ Той наблюдавал как гори Библията. Забелязал, че едно крайче от един лист не могло да изгори, и си казал: „Да видя какво пише на това листче.“ Той прочел: „Бог е Любов.“ – „Ще се опитам да приложа поне този стих – си казал търговецът, – за да разбере какво се крие в него.“ От този момент работите му започнали да се поправят...

И болният, когото Христос излекувал, лежал цели тридесет и осем години върху великата книга на Живота, без да разбере, че Бог е Любов. Думите „Стани, вземи одъра си и ходи“ означават: Стани, вземи Свещената книга и чети!

Направете опит с думите *Бог е Любов*, за да видите каква сила се крие в тях. Вложете тези думи в ума, в сърцето и във волята си и ще видите, че ако сте болен, ще оздравеете; ако досега само сте гледали, отсега нататък ще виждате; ако само сте чувствали, отсега нататък ще любите. Велика, мощна сила е Любовта, но трябва да знаете как да я приложите. Това каза Христос на болния, който лежал тридесет и осем години. Той разбра, че смисълът и силата на Живота се крие в Любовта, и скочи от леглото си. Божият Дух и Синът носят в Себе Си всички възможности и условия за Живот. С други думи казано, Любовта и Мъдростта носят всички условия и възможности за развитието и повдигането на човешката душа. Следователно, който е болен, нека стане в името на Първата Причина на нещата – Любовта, да вдигне одъра си и да започне да чете от книгата на Мъдростта, върху която е лежал тридесет и осем години, и да тръгне да ходи. От две хиляди години насам хората четат тази книга, но очакват да слезе Христос от Небето, придружен с Ангели, и Той да им нареди работите. Ще дойде Христос, но чрез вашите умове и сърца – това е Христос, това са Ангелите.

Какво трябва да прави човек? Да прибави единица към числата 3+8. Ще се получи 12 – число, което показва орбитата, по която човек се движи. И Земята,

за да се премести от една сфера в друга, минава през дванадесетте зодии. И Слънцето има свои зодии, но за преминаването през всяка една са нужни 21 години; всяка слънчева година пък се равнява на 25 000 наши години. Според зодиите на Слънцето, ние сме в последната. Откак е влязла Земята в тази зодия, са изминали 145 000 години, остават още 2008 години, за да излезе от тази зодия. Тогава Земята ще влезе в зодията на планетите и хората ще престанат да се бият. След 2008 години ще проверите истинността на думите ми.

В древните окултни или мистични школи са давали на учениците по една тайнствена кутийка. Пружината, отдето се отваряла кутийката, била така майсторски скрита, че само напредналите ученици са я намирали. Който намери пружината, отваря кутийката и вижда вътре златно яйце, на което били написани имената на дванадесетте богове, които работят в Природата – те представляват дванадесет природни сили, които управляват и ръководят всички живи същества.

Христос каза на болния: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“ – това значи: Вземи тази кутийка, намери пружинката ѝ и тръгни по света да прилагаш наученото. Смисълът на Живота се крие в числото 38 – в Сина и в Духа. Това е проповядвал Христос на евреите с цел да се превърнат в израилтяни, т.е. от гъсеници в пеперуди. Всички сегашни хора са евреи, а трябва да станат израилтяни, да придобият четирите качества – честност, Справедливост, Доброта и Разумност. Доста сте гризали листа. Каква философия има в гризането на листата? Всички спорят кой повече листа изял: един казва, че изял двеста листа, друг – триста, трети – четиристотин, и т.н. Гризането на листата не разрешава въпросите, нито обяснява смисъла на Живота. Ако човек не разбере смисъла на земния живот, как ще разбере на Небесния? Какво ще прави, като отиде на Небето? Ще започне да изчислява колко кокошки, пуйки, агънца,

прасета, плодове е изял на Земята – това не е наука. За тази наука ще го изпъдят от Небето, както човек, който не изпълнява задълженията към душата си. Такъв човек сам разрушава Живота си.

Христос хлопа вече на всички къщи – готови ли сте да Го приемете? Като влезе, Той ще ви запита: „Искаш ли да оздравееш?“ – „Искам, Господи, но няма кой да ме тури в къпалнята.“ Христос ще му каже: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“ – това значи: Бъди честен, добър, умен и справедлив! Който носи тези качества в себе си, той ще вдигне одъра си и ще тръгне сам за дома си.

Като разглеждате човешкото лице, виждате, че Бог е написал числото 38 на него. Осморката са човешките очи, а тройката – носът с двете ноздри. Очите и носът представляват Ангелският свят, ушите и челото – Божественият свят, а устата – човешкият. Значи да чувстваш и да вкусваш, това е човешко; да се възприема благоуханието на нещата, това е достойние на Ангелите, а виждането и слушането е достойние на Съществата от Божествения свят. Осморката и тройката представляват виждането и слушането, т.е. очите и ушите, или числото 38; носът, единицата е Христос, който казва на болния да мисли, за да не греши повече.

Кога ще започнат хората да мислят правилно? Когато влезе Христос в тях, т.е. когато придобият Любовта. Наистина, докато не е влюбен, младият момък си позволява понякога да пие, да пуши – живее на широко; щом се влюби, той се отказва от пиене, от пушене – каквото каже възлюбената му, той е готов всичко да изпълни. Всички се питат какво стана с този момък, че се измени изведнъж? Много просто, неговият Христос е дошъл. И с момата става такава промяна: докато не се е влюбила, тя е нервна, сприхава, кара се с братята и сестрите си, не слуша родителите си; щом се влюби, тя става тиха, спокойна, работлива, с никого не се кара. Защо се измени тази

мома? Нейният Христос е дошъл.

Христос ще дойде за всеки човек на своето време. Чрез кого ще дойде, не е важно. Може да дойде чрез някое дете, чрез някоя жена или чрез някой мъж – важно е да внесе подтик в душата ви, да се стремите към Доброто, да развивате своите добродетели и способности. От това гледище не презирайте никого, защото не знаете чрез кого ще ви се открият тайните на Живота. Когато дойде Христос между хората, Той ще разкрие Живота, Той ще оживи и одухотвори цялата Природа, която ще оживее и ще ни проговори. Ние ще възкръснем и тя ще възкръсне заедно с нас. Тогава и животните, и растенията ще проговорят.

Ще се запитате какво отношение имат тези неща към вас. Какво отношение има болният от тридесет и осем години към вас? Аз говоря за болестта като за временно състояние. Здравето е постоянно явление в човешкия Живот, то е нагласяване на силите в човешкия организъм, а болестта е сянка на Живота. Цигуларят свири само на здрава, добре нагласена цигулка. И Духът се проявява само чрез онзи, на когото умът, сърцето и волята са здрави и добре нагласени. Стремете се да придобиете здравето си още днес, в този живот. Не отлагайте нещата за друг живот – в днешния ден, в сегашния живот са вложени условията за вашето повдигане. Вложете в ума си мисълта да станете добри, честни, умни и справедливи, и ще станете такива. Каквото човек мисли и желае, такъв става. Обаче за това е нужно постоянство.

Една жена боледувала цели двадесет и осем години от припадъци. Тя излизала вечер от къщата си и отивала няколко километра далеч от града и там от умора припадала. Мъжът ѝ имал търпение и постоянство да я следи всяка вечер в продължение на толкова години и да я връща вкъщи. След изтичане на двадесет и осмата година тя оздравяла напълно. Защо

и вие да нямате търпението и постоянството на този мъж да носите в ума си вашите Добродетели двадесет и осем години, докато най-после се реализират? Който прояви това постоянство, той ще оздравее.

Числото 28 е епохално. Приложете постоянството си и не се страхувайте какво ще стане с вас. Днешните времена са много добри. – „Кал, дъжд, сняг има, ще развали новите ни дрехи и обувки.“ – Калта, дъждът и снегът са благоприятни условия за житото – плодородие ще има. И топлината разваля плодовете и храните, но същевременно тя носи Живот. И противоречията смущават човешкия ум, но чрез тях се калява волята. И страданията смущават сърцето, но те носят благословение за човека.

Сега е краят на века и ние влизаме вече в Новия живот. Какво ще стане с онези, които идат последни? И те ще влязат в Новия живот, но по-късно. Който излиза рано, рано пристига. Той ще запали свещта си да свети на онзи, който излиза вече от морето. Той напуска бурното море и следва онези, които са пред него. Видиш ли, че брат ти се дави, ще му подадеш ръката си да излезе навън. Както на тебе са подали ръка, така и ти ще подадеш ръката си на давящия се, за да го спасиш – това иска днес новата наука и култура от всички хора. Старата философия отстъпва вече мястото си на новата. Започнете да изучавате новата наука, азбуката на Новия живот. Започнете с буквата *a* и постепенно ще ви се откриват останалите букви.

Един млад българин отишъл да учи грънчарство. Той попаднал при добър майстор и стоял при него цели три години. През това време младежът научил как се меси глиненото тесто, как се приготвят грънците и как се пекат. На края на третата година той се почувствал майстор в изкуството почти като господаря си и затова се осмелил да му каже: „Господарю, понеже научих вече занаята, моля те да ме произведеш майстор. Искам да

работя свободно, да помисля и за себе си, време е вече да се задомя.“ Господарят му се съгласил, произвел го майстор и го пуснал на свобода. Младежът си купил нужните инструменти и материали, сам си построил пещта и започнал самостоятелна работа. Всичко вървяло добре, но като дошъл до печенето на грънците, останал изненадан, че всички грънци се пукали още в пещта. Разочарован от работата си, той отишъл при господаря си да го пита защо грънците му се пукали в пещта. Господарят му го погледнал и спокойно отговорил: „За да научиш и това последно изкуство, трябва да останеш при мен още три години.“ Работил той още толкова време при господаря си и какво забелязал? Преди да тури грънето в пещта, господарят му духал в него и се чувал звукът *ху*. След изтичане на трите години майсторът казал: „Сега вече можеш да излезеш на самостоятелна работа, ще бъдеш добър майстор.“ Младежът благодарил на господаря си за последното изкуство, на което го научил, и казал: „Чудна работа, за едно *ху*, за едно духане в грънето, трябваше да уча още три години!“

Сега и вие ще започнете с буквата *а* – ще духате във всички грънци, за да вложите Новия живот в себе си. Само така грънците ви няма да се пукат. Когато новороденото дете духне в грънето на своя живот, то започва да живее; не духне ли, грънето му се пука. Който може да изговори буквата *а* правилно, работите му се нареждат добре – той се радва на здрав ум, на здраво сърце и на силна воля; не може ли да изговори буквата *а* правилно, грънето му се пука. Следователно Христовото учение се заключава именно в правилното изговаряне на буквата *а*. Това значи да владее човек изкуството да пече грънците си, без да се пукат. Всичко зависи от духането в грънето: много пъти ще духаш, много пъти ще казваш *ху*, но в края на краищата грънците ви

ще бъдат здрави. Много пъти ще грешите, но гърнето ви ще се кали. Най-после ще дойдете до положение да издържате и на най-големи бури и ветрове, на големи мъчнотии и изпитания – гърнците ви ще оцелеят.

Изучавайте законите на числото 3 – на Христа, т.е. на вашия ум. Изучавайте законите на числото 8 – на Божествената майка, т.е. на вашата душа. Изучавайте законите и на единицата, на Духа, който е свързан с човешката воля. Само така човек може да бъде свободен. Следователно свободен е онзи, който може да превръща отрицателните сили в положителни. Свободен е онзи, който може да омеси глината, да направи от нея гърнци и да ги опече, без да се пукат. Свободен е онзи, който може да изправи Живота си, а след това да помага на ближните си да изправят и те своя Живот. Това означава мисълта, която Христос е вложил в стиха: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“

Желая още днес да дойде Христос между вас и да остане за вечни времена във вашите умове и сърца. Желая всички да бъдете честни, справедливи, умни и добри и да приложите тези качества в Живота си.

13 октомври 1918 г., София

ДУХ ГОСПОДЕН

*Дух Господен е на мене, защото
ме помаза да благовествам на
сиромасите.*

От Лука 4: 18

Христос казва за себе си: „Дух Господен е над мене.“ За учениците си Той казва: „Когато се намерите в затруднение, Духът ще ви помогне, Той ще ви научи в истия час що трябва да речете.“ Носете тази Истина в ума си, за да разберете смисъла на своя Живот. Щом разберете своя Живот, ще разберете Живота и на ближния си, както и на всички живи същества.

Няма човек на Земята, който не се стреми да разбере смисъла на Живота, но малцина спират вниманието си върху смисъла на яденето, на пиенето на вода и на дишането. Ако питате учените защо трябва да ядем, да прием вода и да дишаме, те ще кажат, че това е необходимо за набавяне на изразходваната енергия на организма. Що се отнася до въгрешната, духовната страна на тези процеси, те премълчават. Защо само някои частички от материята губят енергията си, която после се набавя отвън? Значи и в организма на човека се извършват процесите *печалба* и *загуба*, както и в самия Живот. Домакинята туря дърва или въглища на огнището, които след време изгарят – енергията от горивото минава в яденето, което домакинята готви. Физиката ни учи, че енергията в Природата се трансформира, т.е. минава от едно състояние в друго, без да се губи или създава – значи енергията само се видоизменя. Кажете ли някой, че е загубил нещо, ще знае, че то само се е видоизменило, минало е от едно състояние в друго. Ще кажете, че сте изгубили Радостта си. Не сте я изгубили, но тя се е превърнала от горивен материал в топлинна енергия, с която сте сготвили яденето си.

„Дух Господен е над мене.“ Радвайте се, че Духът ви е посетил, но пожелайте да посети и другите хора. Духът се изявява чрез Христа, а Христос представлява цялото човечество. Той е едновременно индивидуално и колективно същество. Следователно всеки може да каже за себе си: „Аз и Христос сме едно; аз и цялото човечество сме едно.“ Под *колективност* не разбирам еднаквост, но хармония, както в музиката. Много тонове, които си хармонират, съставят една песен; липсва ли един тон от тях, хармонията е нарушена, връзката, отношението между отделните тонове е прекъснато. Организмът на всеки човек представлява отделна нота на Божествената песен – щом бутнете един от тези тонове, той издава специфичен звук. Достатъчно е да заставите нотите да звучат, за да се проявят Астралните тела на хората, които се характеризират с движение. Нотата е знакът, т.е. физическият човек, а тонът е знакът в движение – астралният човек.

„Дух Господен е над мене, защото ме помаза да благовествам на сиромасите.“ Не е казано да се благовества на учените, на философите, на богатите, но на сиромасите. Сегашните хора минават за учени, културни, набожни, които се молят по три пъти на ден. Горко на онзи, който не се моли – той минава за безверник, за еретик. Долу старите вярвания на хората! Не ги туряйте за градеж, но за тор на вашите градини. Ще кажете, че не трябва да се проповядват нови идеи. Според мен, мъчно можете да определите кои идеи са стари и кои нови. Всяка идея, която произвежда растене, е нова; дето няма растеж, там всичко е старо. Какво би казала майката за детето си, ако трябва да го носи десетки години на ръцете си? Да го държи две-три години на ръцете си, това е естествено; щом порасне детето, майката го сваля на земята и го оставя само да ходи. Тъй щото, когато някой казва, че не приема никакви нови идеи, това значи, че той

отрича растенето, като естествен процес. Щом растеш, непременно ще приемаш нови идеи; останеш ли на едно място и не растеш, ти си в процесите на старото, дето няма втичане на чиста, прясна вода. Докато е малко, детето седи на майчините ръце; като порасне, майката се радва, че е проходило. Голяма е радостта в един дом, когато детето започне да се изправя на краката си и един ден проходи.

Какво представлява изправянето? Борба на Духа с материята. Лазенето на детето показва, че животинското естество взема надмощие в него. Има големи хора, които още лазят на четири крака – това е детинско състояние, но те няма да останат завинаги в него. Когато Христос казва, че е дошъл да благовества на сиромасите, Той има предвид истинските сиромаси, а не онези, които чрез внушение са станали такива. Да внушиш на човека, че е сиромаш, това не е истинското му положение; да хипнотизираш някого и да му предадеш една чужда мисъл, и това не е неговото естествено положение. И децата прилагат хипнотизма – кога? Когато искат нещо от майка си – те повтарят, потретват това, което искат да получат, докато майката изпада в хипнотично състояние и задоволява желанието му. Детето иска хляб от майка си неколkokратно и тя му дава. Няма защо да искате хляб чрез хипнотизъм. Майката знае нуждите на детето и сама ги задоволява. Хлябът е необходим за човека – той всякога ще го получи, и то по естествен начин.

И тъй, в Живота има съществени и несъществени неща, необходими и потребни. Водата е необходима, а тютюнът е потребен; храната е необходима, а виното – потребно; въздухът, светлината са необходими, а газовото и електрическото осветление – потребни. Ще кажете, че имате потреба от много неща. Ако ги даде Господ, добре; ако не ги даде, ще търсите необходимите. Както във физическия свят има необходими и потребни неща, така и в Духовния свят има необходими и потребни

мисли и чувства. Без първите не може, а без вторите може. Нямам нищо против едните и другите, но нямате право да замествате реалните неща с временните и необходимите – с потребните. Глупаво е човек да изразходва парите си за вино и за тютюн, а да се лишава от хляб и вода. Не е въпрос да упреквам хората; не съм дошъл да разрушавам, но да градя. Понякога се позволява разрушението, но когато трябва да се премахнат лошите мисли и чувства, за да не гният и заразяват организма.

Понякога се позволява и бялата лъжа, но само за опаковка на Истината. Когато някой иска да знае Истината, казвам му: „Извади опаковката на това, което ти е казано, и сам ще намериш Истината.“ Лъжата може да бъде необходима, може да бъде и потребна. Същото се отнася и до Истината: необходимата Истина изисква необходима лъжа; потребната Истина изисква потребна лъжа. Как ще разберете тази мисъл? Представете си, че детето рисува баща си; майката поглежда рисунката и казва: „Само носът напомня образа на баща ти.“ Детето иска да поправи образа, но изкривява носа; майката казва: „Сега само ухото на образа е верен.“ Детето рисува, поправя, но нито една рисунка не прилича на бащата – от всички образи няма нито един истински. Това показва, че като се стреми да изнесе Истината, човек попада на лъжата. Значи формата, чрез която човек иска да изнесе Истината, излиза лъжлива. Лъжата пък представлява карикатура на Истината.

Хората не могат още да прилагат Истината. Някой казва, че обича някого, а всъщност не го обича – той не знае как се изявява Обичта. Изобщо хората говорят за Любов, за Милосърдие, за Добро, без да изявяват това, за което говорят. Че си дал на някого пари, това не значи, че го обичаш. Кажеш ли *аз любя*, трябва да имаш отношение към цялото човечество, към всички живи същества. Човек проявява Любовта си само когато тя го посети. Следователно момата проявява Любовта си, когато срещне момъка; и момъкът проявява

Любовта си, когато срещне момата. Като казвам, че човек трябва да обича цялото човечество, разбирам колективния човек, т.е. Божествения Адам. Всички хора са деца на този Адам. Един ден и те ще бъдат големи като баща си.

„Дух Господен.“ Когато Духът влезе в човека, той ще има желание да благовества над сиромасите. Да бъде човек сиромаш, това е една от най-почетните служби и положения. Когато писателите искат да издигнат героите си, те ги поставят в бедни условия; когато искат да понижат някой от героите си, те му дават власт, богатство. Искат ли да представят благородник, те го изпразват като шише, за да могат да влеят в него чиста, свежа планинска вода. Ако шишето на човека е пълно, никога не може да се сипе в него чиста вода. Чистата вода представлява възвишен, чист Живот, който се възприема само от чисти, празни шишета. Ако не можеш да възприемеш този Живот, вината е в теб. Изпразни шишето си и сам иди на извора да го напълниш – не чакай други да ти го напълнят и донесат.

Какво трябва да направите, за да възприемете чистия и възвишен Живот? Да се покаете, т.е. да изпразните шишето си и сами да отидете при Великия извор да го напълните. Всички учени и философи, майки и бащи, учители и свещеници трябва да обърнат шишетата си, да излеят водата и с празни шишета да отидат на Извора, за да ги напълнят. Само така ще възприемат Новото учение и новите идеи. – „Какво ще стане със старото учение?“ – Турете го около корените на дърветата и не мислете за него.

„Да благовествам на сиромасите.“ Желая всички хора да бъдат сиромаси, в широк смисъл на думата, за да им се благовества. Желая всички хора да обърнат кесииите си надолу и да ги изпразнят. Някои казват, че заради Бога са готови на всякакви жертви; животът ще изпита тяхната готовност. Да говориш нещо и да го

изпълниш, това са две различни положения; да гледаш нарисуван плод и да вкусиш от него, това са две различни неща. Намислите ли да направите някакво добро, не го отлагайте, веднага пристъпете към реализиране.

„Проводи ме да изцеля съкрушените по сърце.“ Съкрушените по сърце са болни, защото болестите имат отношение към човешкото сърце. Кой човек не е болен днес? На Земята няма абсолютно здрави хора. На Земята няма и щастливи хора – защо? Защото болестите отнемат соковете на техния физически живот; противоречията, недоразуменията, неразбирането, гневът, омразата, завистта отнемат соковете на техните чувства и мисли. Физическите и психическите болести са малки вълчета, които нападат овцете в човешкия живот. Какво печели вълкът, като дави овцете? Става майстор в давенето, но това не е култура. Ако е въпрос за култура, овцата е по-културна от вълка – като пасе трева, тя не я скубе с корен, но ѝ дава възможност отново да поникне. Понякога и овцата изскубва тревата с корените, за което ще отговаря. За предпочитане е човешкият живот да бъде като този на овцата, отколкото като на вълка.

Едно трябва да знаете: няма същество на Земята, малко или голямо, което да не носи отговорност за делата си. Болестите, които нападат хората, се дължат на техни минали и сегашни прегрешения – нищо не остава безнаказано. Микробите, които днес тровят човешкия организъм, не са нищо друго, освен отровата на страха, на омразата, които говедата, кокошките, агънцата са изпитали към човека, когато ги е клал и убивал. Възможно ли е това? Възможно е. Както една обидна дума може да отрови и разруши човешкия организъм, така страхът и омразата на животните, които човек коли, тровят неговия организъм. В този смисъл и човек има възможност да руши, но има възможност и да гради. Ще кажете, че някой проповедник подронва основите на църквата. Ако проповедникът е клон на

едно дърво, а хората – плодове, които черпят сокове от клона, те нямат право да вадят криви заключения. Кривите заключения са нож или трион в ръката на неразумния, който отсича клона, на който е стъпил.

Един ден Настрадаин Ходжа се качил на едно дърво и започнал да сече клона, на който стъпил. Един минувач забелязал това и казал:

– Ходжа, не сечи клона, на който си стъпил, защото ще паднеш.

– Не е твоя работа – отговорил Ходжата, – аз зная какво правя.

Ако и съвременните хора стъпят на един клон и започнат да го сечат, сами ще си напакостят. Тъй щото, слушайте този, който проповядва Истината. Не е важно кой е той и отде е дошъл. Докато Христос живее във вас, и вие ще живеете; разпнете ли вашия Христос, и себе си разпъвате. Няма по-голямо нещастие за човека от това, сам да затвори прозорците на своя ум и на своето сърце, да не влиза Светлина отвън.

Сега ние сме си поставили за задача да превърнем всички бацили-въщи в кротки овце. В бъдеще няма да съществуват лъжа, кражба, завист, омраза, безлюбие – тогава Любовта ще царува между хората. Коя Любов? Любовта е една – Божията Любов. Всичко останало – чувства, настроения, разположения – не е Любов.

Съвременните лекари са забелязали, че всяка болест изисква специална храна. Във време на боледуване и след оздравяване от дадена болест човек се нуждае от специфична храна. Например, който е боледувал от треска, иска да яде кисело; при друга болест човек се нуждае от сладка храна. Болестите произвеждат неестествени състояния в човека, което показва, че той носи последствията на своя неестествен живот от миналото. Когато придобие Божествения живот, човек ще употребява естествена, чиста храна. Днес хората страдат физически и душевно, по причина на неправилно хра-

нене – те не знаят каква храна да употребяват. Ако искате стомахът ви да бъде в изправност, употребявайте само по едно ядене на ден и никога не преяждайте. При това, за предпочитане е вегетарианската храна пред месната. От вегетарианската храна за предпочитане са плодовете.

Както се храните физически, същите правила ще спазвате и при храненето на сърцето и на ума си: всеки ден ще давате по едно чувство на сърцето и по една мисъл на ума си, за да ги обработвате добре. Докато не ги обработите, не пристъпвайте към други. При това, никога не смесвайте чувствата си, не смесвайте и мислите си. Не се позволява никакво преяждане – нито на физическия свят, нито в Сърдечния и Умствения. Някой иска да преживява силни чувства, за да трогват сърцето и душата му; щом искате силни чувства, посещавайте болни и страдащи. Там ще изпитате различни чувства, но ще задържите едно и него ще обработите; на другия ден ще работите с друго чувство. – „Искам да бъда щастлив.“ – Щом търсите щастие на Земята, трябва да се свържете с хора, които ви разбират, на които можете всякога да разчитате, които могат да се жертват за вас и които заради вас са готови да се качат на Небето и да слязат на Земята. – „Къде ще намеря такива хора?“ – Не ги търси, нека всеки от вас бъде човекът, когото другите търсят. Нека всеки от вас се обяви доброволец за новия фронт – до воюва против злото, против отрицателните прояви в себе си.

Във войната, която днес обявявам, ще давам награди и кръстове на онези, които не лъжат и не крадат, които са честни, добри, умни и справедливи и които обичат цялото човечество. Във войната, която днес обявявам, пак ще има топове и оръдия на Любовта, които няма да рушат и убиват, но ще повдигат хората. Те ще действат на грамадни разстояния. Дето падне гранатата на Любовта, всичко ще преобрази. След това ще се издигне

памятник на тази граната, защото вместо безлюбието, тя донесе Любовта, вместо невежеството – Знанието, вместо ограничението – Свободата и най-после, вместо смъртта – безсмъртието. Тази граната ще се различава от сегашната и по тежест – тя ще тежи повече от нея, най-малко с хиляди килограми. Дето падне, тя ще произведе особен ефект.

Време е вече човек да излезе от дребнавостите на своя живот и да се обърне към великото и възвишеното. Той трябва да си изработи една положителна философия за Живота. Казват за някого, че е лош човек, пък прави добрини – не вярвам в това. Не може човек да бъде лош, да води нечист живот, а да подтиква хората към добър и чист живот – защо е невъзможно? Защото даже сухите дърва не могат да се запалят без огън или без клечка кибрит. Следователно, за да подтикнете хората към добър и чист живот, преди всичко вие трябва да носите в себе си огън, с който да произведете реакция. Огънят се намира само в добрия човек – само той може да запали дървата, поставени на огнището. Огънят, който предавате на хората, внася сила в тях. Колкото и да е слаб пламъкът на кибритената клечка, все пак тя върши работа. Ако дървата са влажни, т.е. ако хората не се поддават на добър живот, по-добре запазете си клечките. За влажните дърва са нужни силно нагорещени въглища, а не кибритени клечки. Този е методът, по който човек може да повдигне сърцето си.

Мнозина се интересуват от онзи свят, искат да знаят къде е той. Този свят е онзи свят. Следователно всички виждате онзи свят, който е добре уреден. Този свят, който ви плаши, който не е добре нареден, това е вашият вътрешен свят. Някой казва, че, като умре, тогава ще види другия свят. Ако сега, докато е на Земята, не може да го види, никога няма да го види. Затова, по-добре е да живеете, отколкото да умрете. Понеже хората нямат ясна представа за смъртта, за

онзи свят, чувате да казват за някого: „Умря млад и зелен, но поне се успокой.“ Как може човек да умре и да се успокой? Да се мисли така, това е все едно да казвате: „Колко е щастлива мухата, че е попаднала в мрежата на паяка!“ или „Колко е щастлива мишката, че е попаднала в лапите на котката!“ В този смисъл и смъртта е най-голямото нещастие, което сполетява човека – тя обелва мускулите му и оставя само сухи кости. Тя е Луцифер, тя е крадец, който обира човека. Като знаете какво нещо е смъртта, не казвайте: „Като умрем“, но кажете в себе си: „Ще живеем“ или „Ще възкръснем.“ Има смисъл човек да умре, но за лъжата, за кражбата, за омразата, за злобата, за всички отрицателни желаниа. В това отношение аз съм умрял човек, но същевременно съм и жив – по-умрял човек от мен няма, но и по-жив няма. Можете да ме опитате, за да видите, че е така. Аз няма да постъпя като Настрадаин Ходжа, който казва едно нещо, а върши друго.

Един ден Настрадаин Ходжа казвал на едного, че ако намери деветдесет и девет лева, няма да ги вземе, щом не са сто. Като чул това, събеседникът му решил да го изпита: на другия ден той турил на пътя, дето ходжата минавал, деветдесет и девет лева. Като ги видял, Ходжата се навел и взел парите.

– Какво намери? – запитал го съседът му.

– Намерих деветдесет и девет лева.

– Нали каза, че и деветдесет и девет лева да намериш, няма да ги вземеш, ако не са сто.

– Така е, но аз зная, че който е дал деветдесет и девет лева, ще даде още един.

Какво показва числото 99? То е мистично число – означава лош, грешен живот. С това Настрадаин Ходжа искал да каже: „Ако вода лош живот, мога да живея и добър, и праведен.“ Добрият, Божественият живот се заключава в единицата. Ако човек лъже, той може да говори и Истината; ако мрази, може и да обича; ако взема, може и да дава. Тъй щото, може да се говори за положителен живот, когато човек носи в себе си

положителни качества. Тогава може да се говори за Божествена Любов, Мъдрост, Истина, Правда и Добротел. В който момент изневери на Божествения живот, човек става обикновен, като всички хора. Той е подобен на желязото: като се нагрява, ще бъде топъл; като се извади от огъня, изстива. За да не изпадате в това положение, бъдете верни на своите мисли и чувства, не се поддавайте на чужди мисли и разбирания. Че еди-кой си философ мислел така или иначе за Бога, това е негово разбиране – важно е какво е вашето мнение. Преди всичко, вие не знаете какво всъщност се разбира от думите на философа.

Трябва ли да вярвате на всеки, който казва, че ви обича? Преди да повярвате на думите му, опитайте го. Който люби, топлината му се повишава; същевременно той се разширява – ако ръката му е по-топла и малко разширена, той наистина ви люби. Не казвам да бъде горещ, но топъл; горещината е страст – в тази любов човек бързо се запалва и бързо изгасва. Как се проявява Любовта на физическия свят? Като Топлина, която събужда благородни чувства в човека и помага за тяхното растене и развитие. Всеки огън, който изгаря и разрушава благородните чувства в човека, наричаме страст. Може ли без огън на Земята? Не може, но той трябва да се употребява за нагриване на желязото до стопяване, за да се кове. Колкото по-силни са страстите, толкова по-мъчнотопими метали ще се нагриват на тях. На място са страстите, когато се използват разумно.

Може ли религиозният и набожен човек да влезе в черква с нож? В ръката на религиозния ножът не е нищо друго освен омраза. Който влиза с такъв нож в черква, той не знае какво представлява тя и какво е нейното предназначение. Мястото на ножа е бойното поле, а не черквата. – „Искам да воювам!“ – Щом искаш да воюваш, ще отидеш на бойното поле. Ако искаш да отидеш при Бога, ще носиш Божествената топлина в сърцето си. Тури ли огън в сърцето си, човек

преждевременно умира. Такъв огън е гневът: ако всеки ден се гневи и не използва енергията му за работа, човек сам се разрушава. Приятно е да влезете в дом, дето всички се обичат и взаимно уважават. Как ще се почувствате, ако, вместо Любов, между членовете на семейството съществува недоволство и недо-
разумение?

Днес всички хора се питат как ще се изправят семействата, обществата, народите. – Когато Бог влезе да живее в тях. Възможно ли е това? Възможно е. Както днес донасят вода от планинските места в долините и превръщат неплодородните полета в плодородни, така Бог слиза в долините на Живота, между хората, и ги напоява. Така днес прекарват вода в къщите. Нервната система в човека е инсталацията, през която Божествената енергия се възприема и предава като светлина и топлина – от един човек на друг.

Как се познава кой човек възприема и предава Божията Любов? Ако челото на човека се повдига и разширява, ако главата му горе, на темето, се повдига, той е добър проводник на Любовта. Ако ръцете на човека не станат по-деликатни и чертите на лицето му – по-меки, той не е дал път на Божественото начало в себе си. Ще кажете, че който работи физически, не може да има меки ръце; така е, работникът има груби, корави ръце, но това не се позволява. Не е позволено на човека да злоупотребява със силите на своя организъм. В бъдеще, когато животът на хората се подобри, всички ще вземат участие и във физическата работа. Тогава времето ще бъде така разпределено, че ще се застъпят всички сили – физически, сърдечни и умствени. Човек ще употребява три часа за физическа работа, три часа за работа върху сърцето, три часа за умствена работа, три часа за хранене, седем часа за сън, т.е. за разходка от физическия в Духовния свят. Останалите пет часа са за благотворителни дела – садене на плодове,

отглеждане на цветя, посещаване на болни и други.

„Дух Господен е над мене“ – така казва Христос. – „Къде е Христос?“ – Навсякъде. – „Да знаем къде е, пеш ще тръгнем, да Го намерим.“ – И да Го видите, няма да Го познаете. Преди две хиляди години Христос е бил на Земята, между евреите, но и те не са Го познали. Той обиколил всички държави, бил между всички нации, но и до днес още не са Го познали. Дето е ходил, навсякъде е бил гонен – наричали Го еретик, смахнат, луд, неуравновесен, човек с опасни идеи и т.н. Евреите даже Го разпнаха. Как постъпват с Христа съвременните народи? Те му създадоха големи неприятности, избиха част от неговите последователи. Къде е днес Христос? Днес Той се проявява чрез своите идеи. Идеите за братство, равенство и свобода между народите са все Христови идеи.

Големите народи са дванадесетте Божии синове, които имат свои деца и образуват малки народи. Славянството е един от големите синове на Бога, а ние сме негови деца. В това отношение Бог е наш дядо. Обикновено децата обичат дядо си повече от баща си – те го наричат *голям баща*. Един ден, когато всички възприемем идеята, че сме синове на Бога живаго, ще бъдем царе и свещеници на себе си.

Христос иде да освободи човечеството от затворите – нехигиенични, опасни са затворите за човешката душа. Сегашните хора се нуждаят от идеи, в които да изобилства светлина, въздух, вода и храна. Те се нуждаят от Свобода, за да могат по желание да посещават високите планински върхове, да се ползват от изобилието на светлина и въздух. Софийнци са близо до Витоша, до Черни връх, но малцина го посещават. Не може да бъде носител на светли и нови идеи онзи, който не посещава планинските върхове. На планинците, като носители на нови идеи, може да се разчита. Лек и приятен е животът на онзи, който се качва по планините; тежък е животът в долините, макар че външно изглежда лек. Всъщност

лекият и повърхностен живот е тежък и носи страшни последици – той води към израждане. И животните водят лек живот – на него именно се дължи деформирането им. И животните ще се повдигнат, ще излязат от сегашната си еволюция – кога ще бъде това? Когато дойде Христос на Земята – Той ще призове всички живи същества към повдигане. Те ще чуят гласа Му и ще престанат да се карат и бият, да мушкат, да ритат, да ровят. Свинята ще каже: „Досега ровех, но разбрах, че и по друг начин може да се живее, и от днес преставам да ровя.“ Волът ще каже: „Досега мушках, но отсега нататък преставам да мушкам.“ Конят ще се откаже от ритането. Изобщо всички животни ще се повдигнат на по-високо стъпало и ще започнат да мислят. И днес има животни, които мислят по-добре от някои хора, макар че не говорят.

Един пътник минавал на кон през една гора, кучето му вървяло след него. По едно време пътникът слязъл от коня и седнал на една полянка да си почине и похапне, след това пак възседнал коня и продължил пътя си. Кучето забелязало, че господарят му забравил торбата с храната и парите, и започнало да лае. Господарят му се обърнал няколко пъти, но нищо не видял. Кучето продължавало да лае; най-после господарят му си помислил, че кучето е побесняло, извадил револвера си и го застрелял. Кучето направило последни усилия и се върнало при торбата, дето издъхнало. Господарят му слязъл от коня и отишъл да види какво станало с кучето. Върнал се няколко крачки назад и видял кучето си мъртво, лежи до торбата, която той забравил. Едва сега той разбрал причината за лаенето на кучето. Благодарил, тежко въздъхнал и сам продължил пътя си. Ето едно куче, което ще се освободи от своя затвор.

Ще кажете, че човек трябва да мисли, за да се повдигне по-високо от сегашното си положение. Ако и животните мислят, колко повече човек трябва да

мисли. Виждам птички, които, като срещнат човека, запитват го: „От кое учение си – от старото или от новото? Обичаш ли да режеш глави, или си забравил този занаят? Ако си от старото учение, ще хвъркна далеч от теб; ако си от новото учение, ще ти попея.“ Много птички пеят днес за идването на новото време, за освобождаването им от затвора. Когато някоя птичка пее пред прозореца ви или кацне на рамото ви, знайте, че това е някой ваш близък, който ви навестява и ви пее за новия живот. Ще кажете, че не може да се говори така, това е еретическо учение. Радвайте се, че вашият близък се е приютил в къщичката на птичката, а не е някъде в ада на по-големи мъчения. Ако това е ерес, какво ще кажете за онзи, който краде, лъже и прелъстява – можете ли да го наречете човек? Какво ще кажете за онази жена, която прелъстява мъжа на своята сестра, приятелка или позната? Ще кажете, че трябва да си прощаваме. Не е въпрос за прощаване, но мъжът трябва да каже на жена си: „Жено, ти трябва да се поправиш, да живееш по новия начин – в Чистота.“ И жената трябва да каже на мъжа си същото.

Новото учение изисква от всички хора – от майки и бащи, от братя и сестри, от учители и ученици, от проповедници и свещеници – живот на Абсолютна чистота. Ако работиш в света и вадиш давеците се от водата, грешниците – от тинята, ти ще се окаляш и измокриш, но това каляне се прощава. Страшна е вътрешната, моралната нечистота и кал – от нея трябва да се чистите. Който се каля, когато спасява грешници и давещи се, той заслужава кръст за храброст. Разумният свят определя един милион златни лева на онзи, който притежава най-високи добродетели. Всеки човек, всеки българин трябва да бъде честен, поне колкото онзи турчин, който продавал салеп.

Един млад турчин продавал салеп по улиците и викал: „Салеп, горещ салеп!“ Погледнал към земята и видял една кесия с банкнота около десет хиляди

лева. Огледал се наоколо, не видял човек, на когото да принадлежи кесията, и я турил в джоба си, като продължил да вика: „Салеп, салеп!“ Настигнал го един господин и го запитал:

– Намерил ли си една кесия с банкноти на стойност десет хиляди лева?

– Намерих, ето, вземи кесията си.

И след това спокойно продължил да вика: „Салеп, салеп!“

Колко хора днес биха постъпили като този турчин? Мнозина ще вземат кесията и ще се простят със занаята си. Турчинът обаче не се изкусил от парите, той си казал: „Имам си занаят, на който за нищо в света не изменям.“ Колко благочестиви мъже и жени продават днес салеп по улиците, но като срещнат някой богат човек, тръгват подир него и се отказват от своя салеп. Колко добри моми с вяра в Бога се излъгват в някой момък, който минава за богат, учен, и тръгват след него – отказват се от Бога, от идеите си, от занаята си, но в края на краищата виждат заблудението си. Истинската женитба е съединяване, съчетание – не между мъже и жени, но между човека и неговите идеи. Идеите са вашите деца, за които трябва да се жертват. Ако родителите не се жертват за децата си, и децата – за родителите, не може да се говори за истински родители, нито за истински синове и дъщери. Това проповядва Христос на съвременните хора – не като закон, който трябва да мине през камарата, но като закон на сърцето, вътрешната камара в човека. Когато Христос напише този закон в човешката камара, всички ще Го познаят, от малко до голямо.

Павел казва: „Ще Го познаем, както сме познати.“¹⁵ Истинско познаване става само чрез Любовта. Любовта пък се изпитва чрез страданията. Бог заповядва да вземат от човека всичко, както постъпиха с Йов, за да го изпита как ще прояви Любовта си. Като се говори за Любовта, подразбираме абсолютна, безкористна Любов. Нека всеки от вас даде място на новите идеи в себе си, на абсолютната, безкористна Любов

и когато види резултат, тогава да говори. Докато не видите плод от работата си, нищо не говорете. Какъв смисъл има да говорите на хората за Дух и за душа, когато и на вас още не са ясни тези понятия? Човек не познава още и тялото си, с което работи. Сегашното тяло на човека е скелет на бъдещото тяло, което сега се създава. Един ден, когато се облече в ново тяло, тогава може да говори за тяло, за душа и за Дух.

Какво отношение има Христовото учение към всеки човек индивидуално? То има отношение първо към Духа, после – към душата и най-после – към ума, сърцето и волята. Ако тялото ви е здраво, Духът ви може направо да му въздейства и помогне; ако тялото не е здраво, Духът трябва да търси посредници, за да ви въздейства. Като посредници между Духа и тялото служат душата, умът, сърцето и волята. Чрез ума и сърцето си човек се убеждава, че за здравето му са нужни чист въздух, чиста вода, изобилна светлина и чиста, здравословна храна. Така той ще пречисти кръвта си, ще усили своя организъм и ще възприеме онова, което Духът и душата му нашепват.

Стойте далеч от онзи, с когото сте в дисхармония. Не се стремете вълка да направите овца – с нищо не можете да го укротите. Не топлете змията в пазвата си, защото ще се обърне и ще ви ухапе – пазвата ви е дадена за вашите деца, а не за змията.

„Какво да правим с дълговете си?“ – Ще ги платите и след това ще бъдете спокойни. – „Какво да правим с онези, които не ни обичат?“ – Ще гледате по някакъв начин да се помирите. Докато постигнете това, ще минете през големи мъчности; постигнете ли го, добре ще ви бъде. Оставете се на влиянието на Разумните същества, които работят днес в света. Те правят преврат в човешките умове, те носят великите Божествени идеи за братство, равенство и свобода. Онези, които са готови по ум и по сърце, ще

приемат техните идеи и ще ги реализират най-много след десет години, други ще ги реализират след сто години, а някои – след хиляда години. Тогава всички хора ще разберат, че Животът има смисъл при всички условия – при скърби и радости, при богатство и сиромашия. Радвайте се, че имате скърби, защото те предхождат идването на Любовта.

Чрез страдания и скърби човек се чисти и приготвя за великия Божествен живот, който иде на Земята. Който се домогне до този Живот, ще благодари на Бога за благо, което му е дал, и ще си отиде от този свят доволен и сит. Близките му няма да го оплакват, няма да му четат надгробни речи; преди да си замине, той ще ги извика при себе си, ще се сбогува, ще остави къщата и нивата си, те да я обработват, и ще каже: „Отивам при Господа, пожелайте ми добър път.“ Щом стигне на определеното за него място, ще пише писмо на близките си, че е пристигнал благополучно, че е добре. Само така ще разберете какво представлява онзи свят.

И днес има хора, които говорят с жителите на онзи свят. Голямо благо е за човека да го посети някой велик Дух. При Аврама дойдоха трима Ангели – велики Духове, които му донесоха блага вест; той закла едно теле и ги нагости. Когато ви посети някой велик Дух, постъпете и вие като Аврама – нахранете го и му благодарете за добрата вест, която ви носи. Ако не го нагостите, той ще си замине, без да ви даде нещо. Когато Духът е посетил, той става смел и решителен, готов на всякакви жертви. Мома, когато се влюби, също става смела – Духът я е посетил. Ако знае как да Го посрещне, Той оставя добрата вест; не може ли да Го посрещне добре, Той си заминава. Бъдете внимателни към Духа, за да не Го огорчите.

Сегашните хора са души без Духове, т.е. жени без мъже. Затова днес всички мъже и жени са недоволни от живота си, страдат, мъчат се. Не се мъчете, не

страдайте, но бъдете готови да посрещнете вашия Дух. И като дойде, ценете го. Той може да дойде във форма на мъж, жена или дете – безразлично; приемоте го добре в дома си, за да остави добрата вест, която ви носи.

Един разсилен в едно от софийските министерства се оплаквал често от положението си. Той бил женен и едва смогвал да прехранва семейството си. Един ден му се родило детенце; видял се в чудо от де ще вземе пари да кръстят детето. Като отивал на работа, той намерил на пътя сто лева, взел парите и си казал: „Ето, нареди се въпросът с кръщението на детето.“ Няколко дни след това го назначили на подобра служба, от ден на ден положението му се подобрявало. Детето расло, станало шестгодишно. Случило се нещо, то заболяло и не могли да го спасят. След смъртта на детето материалното положение на бащата се влошило пак – уволнили го от служба и той останал без пет пари в джоба. Какво показва този пример? Когато Духът посети някой дом, всичко тръгва добре; щом Духът си замине, работите на този дом се объркват. Следователно, когато придобиете някакво благо, ще знаете, че Духът ви е посетил – внимавайте да не Го огорчите, да не напусне дома ви. Напусне ли ви, сиромашията ще го замести.

Сега всички хора очакват Христа, но не знаят, че Той е вече в преддверието. – „Не Го виждаме.“ – И да Го видите, няма да Го познаете. Само онзи ще Го познае, който има Любов – без Любов няма познаване.

Това е вярно и за мен, и за вас. Любещият понася лесно страданията – дали са големи, или малки, за него е безразлично. Той не се запитва обича ли го Бог, или не – той знае, че Бог обича всички хора, всички живи същества. Отворете се за Господа, както цветът се отваря за слънчевата светлина. Отворете умовете и сърцата си, за да влезе Истината в тях. Дайте Свобода на Господа да се прояви – не както в другите хора, но специфично за вас. Всеки да бъде оригинален в проявите си, на никого да не подражава. Дръжте се за Бога – Той ви е хванал с двете си ръце чрез Любовта си, дръжте се за Неговата Любов. От Неговите ръце излизат нишки, които отиват до сърцето на всеки човек. Една нишка държи човека за Бога, но здрава е тя – никой не е в състояние да скъса тази нишка, освен вие сами. Без нея не съществува никакво отношение между Бога и човешката душа. Който се държи здраво за тази нишка, той е щастлив и лесно разрешава мъчнотиите си. По тази нишка Духът слиза и възлиза. Скъса ли се тя, душата е загубена – дълго време ще плаче и скърби тя, докато дойде някой Ангел от Небето и завърже скъсаната нишка. Свърже ли се с Бога, душата започва отново своето развитие.

„Дух Господен е над мене“ – казва Христос. Този Христос познава всички хора. Той познава и вас и носи белези на всичките ви съществувания. Колко пъти сте морализирали Христа защо не работи, а тръгнал да проповядва. Ще кажете, че не помните да сте постъпвали така с Христа; това не помните, но помните как сте се отнасяли с някоя бедна жена, като сте ѝ отказвали всякаква помощ и сте я морализирали, че трябва да работи, а не да проси от къща на къща. Това, което сте правили на бедни, на страдащи, на угнетени, на паднали души, това е вашето отношение към Христа. Изправете отношенията си към Христа и към Бога – да благовестват на сиромасите.

20 октомври 1918 г., София

ДВЕТЕ ЗАПОВЕДИ

*Да възлюбиш Господа Бога твоего...
Да възлюбиш ближнаго твоего...*

От Марка 12: 30-31

Стремежът в живота на съществата не е нищо друго, освен подтик за проява на самия Живот. За да се прояви Разумният живот, са нужни обект и условия. Обектът и условията показват, че човек трябва да чувства вътрешно този стремеж.

Христос казва: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила.“ Така изразена Любовта към Бога, това подразбира проява на нейния вътрешен смисъл. Много се говори за Любовта, но как трябва да любим? В съвременното общество Любовта се проявява по различни начини, но пак не се постига целта, която гоним. Обикновено обект в любовта на момата е момъкът, обект на момъка е момата – и двамата се обичат и мислят, че като се оженят, ще бъдат щастливи. Но не излиза така; тогава момата започва да търси вината в момъка, а той – в момата. Раждат им се деца и те започват да мислят, че щастието ще дойде чрез децата им, но и тук се разочароват. Някой обича знанието, но като го придобие, пак се разочарова. Разочарованието се дължи на неразбиране на Любовта.

Сегашните хора не разбират Любовта нито по форма, нито по съдържание, нито по смисъл. Да се разбере една дума по форма, по съдържание и по смисъл, това значи тя да произведе известно действие върху човешкия ум, сърце и воля. Ако държите една ябълка в ръката си, вие ще имате частична представа за нея – каква е големината и формата ѝ, какъв е цветът ѝ, дали расте в България, или другаде. Обаче

какъв вкус има ябълката и каква е нейната сила, вие не знаете. Има два вида ябълки: едните се раждат на Дървото за познаване на Доброто, а други – на дървото за познаване на злото; първите ще бъдат сладки или горчиви, а вторите – жестоки или милостиви. От човека и от случая зависи кое от двете качества ще се прояви. Плодовете на тези дървета са подобни на къщички от пясък, които децата си правят и развалят; като огладнеят, те отиват у дома си и казват на майка си: „Мамо, гладни сме, дай ни хляб“, след това пак излизат вън да правят и да развалят пясъчните си къщички. Майките им ги питат: „Къде бяхте?“ – „На работа.“ Такова е разбирането на сегашните хора за живота и така живеят – всеки ден строят къщи, уреждат градини и всеки ден ги развалят. Христос определя как трябва да възлюбим Бога и как – ближния си: Бога ще възлюбим с всичкото си сърце, с всичката си душа, ум и сила, а ближния си – като себе си.

Като се проследи пътят на човешкото развитие, виждаме, че човек расте физически, сърдечно, умствено и като душа. Значи той минава едновременно през четири свята – през физическия, дето се развива тялото, през Сърдечния, т.е. през страстите и желанията, през Умствения, т.е. през света на мисълта. Умствения свят наричаме още свят на безсмъртието, на Съзнателната душа, на човешкото *его* – когато човек съзнава, че е отделен индивид. Човешкото *его* наричаме още Тяло на Божествения Дух. Под *сила* разбираме човешката воля, висшата проява на човека. Четирите свята – физическият, Духовният, Умственият и Причинният, отговарят на четирите тела на човека. Най-познато от всички е физическото тяло, което се състои от три обвивки. Едната от тях е етерна, която излиза вън от физическото тяло на един-два сантиметра; през нея минават физическите сили – електричеството и магнетизмът. Както обличаме физическото си тяло с дебели или тънки дрехи, за да го предпазим

от студ и горещина, така и етерната обвивка е здрава дреха на физическото тяло, която го предпазва от външни влияния. Етерната обвивка е свързана с друга, наречена астрална, която управлява страстите; тя предпазва човека например от гнева, от желанието му да отмъщава и др. Астралната обвивка е свързана с Астралния свят, наречен подсъзнателен; този свят е свързан с широкия Божествен свят, отдето черпи материали за съграждане на вътрешния или душевен живот на човека. Душата представлява истинският човек, който гради, твори и създава нещата. Както човек събира материали за съграждане на физическото си тяло, така и душата събира материали за съграждане на Божественото си тяло.

Човек трябва да има къща не само за гости от физическия свят, но той се нуждае и от къща за приемане на Господа. За съграждане на физическата къща не са нужни само греди, тухли, врати и прозорци, но тя трябва да бъде красива, хигиенична и здрава. За съграждане на физическата къща е нужен план; на същото основание е нужен план и за съграждане на Духовната, т.е. Астралната и на Божествената къща. Ангелите дават план за тази къща. В този смисъл, страданията, които човек преживява, не са нищо друго, освен събаряне на старата му къща. Комисията, изпратена от Разумния свят, преглежда къщата, не я одобрява и дава разпореждане да се събори. Някои къщи се събарят до основи, а други – частично, според времената и условията. От векове насам хората постоянно градят и събарят, защото не знаят какъв е Божественият план и не могат да го приложат. Време е вече да се реализира Божественият план.

За съграждане на къщите си хората употребяват камъни, тухли, греди, дъски и други материали; за съграждане на тялото си те употребяват храна, вода, въздух и светлина – така съграждат телата си и хората,

и животните. Опитите, които правят хората за съграждане на телата си, са резултат на човешкия Дух, а не на Божествения – защо? Защото работите на Бога са съвършени. Засега в света градят хората и Ангелите. И Ангелите правят грешки, но по-малко от хората. Когато казваме, че във всеки закон има изключения, разбираме работите на Ангелите, които не са направили точно изчисленията си. Малки са техните погрешки, но все пак създават изключения. За да се внесе обнова в световите, които хората създават, Христос им препоръчва Любов към Бога. Любовта на човека към Бога се обуславя от връзката му с Него – колкото по-правилна е връзката, толкова по-силна е Любовта.

Някои питат как можем да любим Бога, щом не сме Го видели. Питам: всичко, което човек обича, вижда ли го? Друг пък казва, че докато не чуе и не види нещата, не вярва. Всъщност човек вярва в неща, които нито е видял, нито е чул. Понякога човек обича нещо само когато го е пипнал. Как любят слепите? Слепият не вижда, но като пипне някой предмет, обиква го. Често Любовта на слепите е по-силна от тази на хората, които виждат. Всъщност кои хора са слепи и кои имат очи? Който обича да граби, вижда по-добре от другите; такъв човек трябва да ослепее, т.е. да обърне погледа си към Духовния свят. Христос казва: „Ако дясното око те съблазнява, извади го и го хвърли навън.“ С какво ще замести дясното си око? С пипане и чувстване.

Хората са нещастни понякога по причина на своето физическо гледане – те гледат външно нещата, а не упражняват чувстването, т.е. вътрешното си виждане. Например момък срещне някоя мома, хареса я външно и дава ход на чувствата си, без да познава душата ѝ; не се минава много време, той се разочарова от нея и става нещастен. В такъв случай за предпочитане е да нямаш това око, което може да

те съблазни. Ако пипнеш човека, ти ще го разбереш по-добре, отколкото ако го видиш. Пипането подразбира четене на писмото, което носи той – от писмото му ще познаеш всичко, което се крие в гънките на неговата душа.

За да разбереш човека, трябва да се вгледаш в чертите на лицето му – там е написано всичко. Иначе той може да се усмихва, да е любезен, а същевременно да ти мисли зло; друг някой може да е мрачен, затворен в себе си, но е готов всеки момент да ти направи някакво добро. Значи не е важно с какво мастило е написано писмото – с черно, синьо или червено, важно е съдържанието му. Момата и момъкът могат да напишат едно писмо с хубаво мастило, на красив, цветист език, а по съдържание да е хапливо. Има красиви хора, които хапят; има грозни, които милват. В лицето на такъв красив е изписана алчност, егоизъм, користолюбие и др. Като развивате зрението, слуха и другите си сетива, работете и върху вътрешните качества, например върху чувствителността. Чувствителният може с едно докосване до ръката на човека да познае добър ли е, или не. Като се докосне до ръката на някой красив, но лош човек, той изпитва неприятно чувство, като че ли се е докоснал до мечка. Христос казва: „Няма нищо скрито в света, което да не се открие.“ Наистина, ако чувствителният затвори очите си и се докосне до ръката на някого, може веднага да каже добър ли е, или лош. Нещата са скрити дотогава, докато не виждаме и не разбираме.

Следователно, когато се казва, че трябва да любим Бога и ближния си, това значи да прогледнем и да изменим живота си, да влезем в новите условия. Това е естествен стремеж на човешката душа – всеки човек иска да бъде здрав, красив, разумен, а това се постига само при условията на Новия живот. Помнете: здравето на човека произтича от волята му, ща-

стието – от неговия ум, а блаженството – от душата. Каквато е волята, такава ще бъде и здравето ни; каквото е умът, такава ще бъде и щастието ни; каквато е душата, такава ще бъде и блаженството ни. Това не са форми, не са празни думи, но реални неща, които можем да приложим и в сегашния си живот. Като градим къща, даваме ѝ съответен стил; на училището даваме съответен стил, а не като на болница. Христос определя колко елемента вземат участие в съграждане на човешкото тяло: ум, сърце, душа и сила, т.е. воля. Не можеш да любиш Господа само със сърцето или само с душата, или само с ума си, или само с волята си – трябва да Го любиш заедно с четирите елемента. Чрез Любовта човек постепенно организира силите си: първо ще организира сърцето си, а после – ума и душата. Когато се организира душата, казваме, че човек оживява. В Духовния свят представят човека във вид на жива къща, която говори и се движи.

Трима майстори – скулптор, художник и маг – се сдружили да направят една обща работа. Скулпторът взел един камък, издялал го и от него изваял човек; художникът взел четката си и му турил цветове, които го оживили; магът му вдъхнал живот и статуята станала жив човек, който почнал да говори. Не става ли същото и в Живата Природа? От органичната и неорганичната материя Великият скулптор изработва човека с неговите външни и вътрешни удове; с четката си Великият художник внася багрилните вещества – червените кръвни телца, и най-после дохожда Великият маг, който му вдъхва дихание на Живот и той става жива душа.

Физическият свят, в който живеем, е неорганизиран, но трябва да се организира – как? Чрез Любовта. Затова е казано, че човек трябва да люби Бога – без Любов към Бога няма Живот. Това виждаме в младата мома и младия момък: като се оженят, първата им работа е да си направят къща – защо им е нужна къща? За детето, което ще дойде – детето е техният Бог. Сле-

дователно от Любов към детето те си строят къща.

Някои хора не си правят къщи; в това отношение те приличат на птички, които не си правят гнезда, но снасят яйцата си или в чужди гнезда, или в дупките на дърветата – никой не им иска наем, затова те са безгрижни; тяхното положение не е като на онези хора, които плащат стотици лева наем за една обикновена стая, подобна на дупка. И това правят съвременните културни хора на XX век! Живееш в една такава дупка две-три години и след това носиш последствията на този затвор. И като излезеш от него, благодариш, че си се освободил от хазаите; и хазаите благодарят, че са се освободили от наемателите си. Лесно се освобождава човек от външните си наематели, но какво ще прави, когато дойде детенцето им, техният вътрешен наемател? То плаче всяка нощ, налага се, иска това-онова, а майката не може да спи, не е свободна да си легне. Детето плаче и като не може да го успокои, тя събужда бащата – и той да се занимава малко с него; бащата казва, че това не е негова работа – майката е длъжна да гледа детето си. Това не е Любов към Бога, това е неразбиране на великия Божи закон. Защо плаче детето? Защото вижда, че се излъгало; то казва: „Няма Любов в този свят – много платих, малко получих.“ Обаче майката го взема в ръцете си, окъпва го, нахранва го и като задоволи нуждите му, то се успокоява и казва: „Сега съм доволен, има смисъл животът.“

Човек има наематели и вътре в себе си, които го правят недоволен. Днес жената е недоволна, не ѝ се живее – мъжът ѝ купи нещо, залъже я; утре мъжът е недоволен – жената му направи баница, задоволи го; обаче това са залъгалки, с които хората временно се успокояват. Недоволството не трябва да се залъгва, а трябва да се възпита – това се постига чрез прилагане на Любовта. Ние трябва да възлюбим Бога с всичкото

си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила. Ако сърцето не работи, и душата няма да работи; ако умът не работи, и волята няма да работи – това е вътрешната връзка между силите в човека, чрез които той се възпитава. Да възпитаеш един човек, това значи да го поставиш в Правия път на Живота, да може сам той да работи.

Хората се възпитават и самовъзпитават, но нямат резултати – защо? Защото са започнали да работят първо със сърцето си, после – с ума си, а са пренебрегнали душата си. В това именно се заключава погрешката на сегашния век – сегашните хора не са минали през еволюцията на душата си, а само през еволюцията на ума и на сърцето си. Тази е причината, поради която хората са недоволни. Не можете да прескочите едно или няколко стъпала, за да стигнете по-скоро върха. Който мисли, че с прескачане на стъпалата ще стигне по-скоро върха, той прилича на философи, които изнасят криви заключения за Живота.

Един философ обичал да се излежава под сенките на дърветата и да размишлява. Един ден легнал под едно дърво, облегнал се и заспал дълбок сън. Като се събудил, било вече тъмно, смрачило се. Той си казал: „Чудно нещо, колко скоро се мръкна! Едно време летните дни бяха по-дълги.“ Друг философ легнал под една круша да си почине и да размишлява върху живота. Това било през един топъл есенен ден. Както размишлявал, вдигнал очите си към дървото и видял, че на него имало круши. Сега започнал да мисли: „Каква голяма несъобразност има в Природата – тази круша е толкова голяма, а плодовете ѝ са малки; тиквата пък е малко растение с големи плодове. Не можа ли Бог да направи точно обратното: на крушата да даде големи плодове, а на тиквата – малки?“ Като размишлявал върху този въпрос, унесъл се и заспал. За да му даде добър урок и да го освободи от кривото

заклучение, Бог изпратил силен вятър, който раздвижил клоните на крушата и свалил няколко плода на земята. Една круша паднала точно на носа на философа и го разкървавила. Той се стреснал, пипнал носа си и видял кръв. Веднага се сетил за своето криво заключение и казал: „Благодаря, Господи, че крушата няма големи плодове като тиквата. Ако една малка круша можа да разкървави носа ми, какво щеше да стане с мен, ако върху главата ми беше паднала една тиква?“

И сегашните хора разсъждават като този философ – те седят под крушата и си казват: „Защо Господ е турил на нашето дърво такива малки плодове?“ Ако Господ беше турил тиква на това дърво, главата ти щеше да пострада – колкото по-малки са плодовете на вашата круша, толкова по-добре за вас. Вие имате много желаня, без да подозирате, че те са взривни вещества. Благодарете и за малките желаня, защото Божественият живот започва с малки величини – реализирате ли малките желаня, те стават господари на големите.

Като се стремял да реализира големите си желаня, човек прескочил едно стъпало от стълбата на развитието си, поради което днес егоизмът, гордостта, алчността са взели надмощие в него. Някой мисли, че знае много; ако знае много, защо не се освободи от смъртта? Ще възразите, че като се е родил, човек непременно трябва да умре – това е вярно, но не в абсолютен смисъл. Къща, която е съградена само върху четири кола, непременно ще се събори, но не е така с къщата, която е построена на здрава основа. Същото виждаме и в Природата: растения, които имат слаби коренчета и клончета, лесно изсъхват, обаче онези растения, които имат здрави, дебели корени, издържат на големи бури и ветрове, те се отличават с дълъг живот. Идеалистите пренебрегват материалния живот и казват, че човек не трябва да пуска корените си дълбоко в материята. Напротив, ще слизаш дълбоко в

материята, за да извлечеш онези материали, от които ще се ползваш в бъдеще. Колкото по-дълбоко слиза човек в материята, толкова по-големи страдания има и толкова по-големи опитности и поука извлича.

Съвременните хора се връщат сега към еволюцията на душата, към степената, която са прескочили. В бъдеще ще минат през еволюцията на Силата. Казано е, че Царството Божие не е съградено върху ума или върху сърцето, но върху Силата. Ние трябва да любим човека дотолкова, доколкото нашият ум, нашата душа, нашето сърце и нашата сила представляват обект на Любовта. Любовта, за която хората говорят, се обуславя от материалните условия на живота – затова често някои казват, че не обичат хората. За тях това е естествено – те обичат, за да вземат нещо. Кой ще седне под някоя суха круша? Крушата, под която ще седнеш, трябва да има не само листа, но и плодове. Кого не обичат? Който няма листа и плодове на дървото си. Такъв човек наричат демагнетизиран, той е изчерпан, няма какво да даде; той минава за лош, за неразбран човек, но и другите, които не го разбират, не се различават много от него. Всеки се оплаква, че не го разбират, но и той не разбира хората. Не е лесно да разбереш човека. – „Да се обичаме!“ – И това не е лесно. Обаче колкото е мъчно да обичаш човека, толкова е лесно да го обичаш. Ако дадеш на човека нещо от своя ум, от своето сърце, от своята душа и сила, той непременно ще те обича. Затова Бог казва, че трябва да Го любим, за да получим нещо от Него. Той казва: „Късайте от плодовете на Дървото на Живота, за да бъдете силни, да проявите Любовта, Правдата, милосърдието, кротостта и въздържанието.“ Само така човек може да прояви характер, само така може да кали волята си. Който има силна воля, той е кротък и смирен. Ще кажете, че не искате да бъдете кротък като овца. Овцата не е кротка – тя има мекота, а не

кротост. Големи усилия е проявила овцата, докато стане овца; тя някога е била вълк, и после е станала овца. Който иска да придобие мекота, Любов, да се храни с овче месо; щом придобие тези качества, повече не се нуждае от такова месо.

Човек трябва да знае каква храна е нужна за развитието на ума, на сърцето и на волята му. Бъдещата наука ще посочи пътя на човека и в това отношение. Колкото по-здрава къща иска да си направи човек, толкова по-здрав материал избира. Същото се отнася и до тялото: храната, която употребявате, трябва да бъде здрава, чиста, доброкачествена – от храната зависи здравето на човека. Всяка храна трябва да отговаря на развитието на човека. Според степента на умственото и духовното си развитие, някои се хранят с месо, други – с растителна храна, а трети – с плодове. Важно е да знае човек как да се храни. Когато дойде до еволюцията на душата, човек ще се храни с плодове. До това време той ще употребява месо или растителна храна и ще отговаря за всяко насилие, направено върху живите същества. В книгата на Живота се пише за всеки човек колко птици, колко дивеч, колко говеждо месо е изял през всичките години на съществуването си на Земята като в пансион, и ще го заставят да плаща.

Страданията на съвременните хора се дължат именно на преяждането и на безразборното хранене. Майката на човечеството – Ева, се осмели да яде само един път без позволение от забранения плод и скъпо плати за това ядене. Осем хиляди години се изминаха, откак тя яде от плода на дървото за познаване на Доброто и на злото, но и до днес още не е изплатен този обяд. Змията ѝ казваше: „Ако ядеш от този плод, ще научиш всички тайни в света и ще станеш като Бога.“ Тя не стана като Бога, но научи много тайни. Обаче и до днес още плаща за знанието, което научи преждевременно. Желая всички

хора да докажат с Живота си, че могат да не грешат като Ева – това значи, че са научили урока си и са изправили погрешката на Ева.

Казано е да възлюбиш Бога с всичкия си ум – с това се подчертава, че човек трябва да люби Бога и с мисълта си. Достатъчно е да отправиш ума си в Умствения свят, за да възприемеш онези сили, чрез които можеш да любиш Бога. Може ли умът ти да разбере законите на Умствения свят, ти ставаш творец – само така човек може да изработи характер в себе си. Следователно, ако искаш да бъдеш здрав, волята ти трябва да бъде свързана със сърцето ти; за да бъдеш умен, волята ти трябва да бъде свързана с твоя ум; за да имаш правилни отношения към всички хора, волята ти трябва да бъде свързана с твоята душа; за да имаш устойчива и силна воля, душата ти трябва да бъде свързана с Божествения Дух.

Правете всеки ден опити, за да видите обичате ли Бога с ума, с душата, със сърцето и със силата си. Как ще направите опита? Представете си, че искате да направите добро на някого; ще се стремите в Доброто да участват и четирите елемента – умът, сърцето, волята и душата. Онзи, на когото ще направите Доброто, е обект; начинът, по който ще направите Доброто, трябва да включва силите на ума, на сърцето, на душата и на волята. Така направено, то е Божествено добро, т.е. вие сте се свързали със сърцето, с ума, с душата и със силата на Бога. Мислете за Него като за Абсолютна реалност. Като се свържете с Бога, за момент Той може да ви вземе в Своя свят, за да видите и разберете какво значи Любов. Опасно е да влезете в този свят, защото не бихте желали да се върнете обратно на Земята – затова Божественият свят е затворен за хората. Когато бъдат готови, и този свят ще се отвори за тях, както днес е отворен физическият свят.

„Да възлюбиш ближния си като себе си“ – втората

важна заповед. Не се казва да възлюбиш слабия, но ближния си. Кой е твоят ближнен? Всеки страдащ, когото срещнеш на пътя си. Да го възлюбиш, това значи да го свържеш с ума, със сърцето, с душата и със силата на Бога. Радвайте се, че сте връзка между Бога и вашия ближнен. Само така вие ще изправите погрешките си към него: някога сте го обидили, съблазнили или спънали в развитието му; страданията на вашия ближнен са условия, които благоприятстват за свързването му с Бога – вие пък ще послужите за посредник. Все трябва някой да ви подаде ръка, за да ви извади от водата, в която се давите. Без страдания човек не може да намери Бога. Казано е в Писанието: „Бог толкова възлюби света, че пожертва своя Единороден Син, за да не погине всеки, който вярва в Него.“

„Да възлюбиш Господа, да възлюбиш ближния си“ – това са две заповеди, които имат и научно, и практическо значение за човека. Как вие схващате тези заповеди, не е важно – важно е да любите. Щом любите, Бог ще изпрати Учител, който да ви открие вътрешния смисъл на Любовта. Тогава няма да се питате защо трябва да любите Бога и ближния си.

Какво ще стане с вас, ако само себе си обичате? Когато срещнете, все за себе си ще говорите; ще дойде ден, когато близките ви ще престанат да ви посещават. Не само това, но който не е съгласен с вашето мнение, ще го налагате на общо основание и тогава всеки ще бяга от вас. Какъв смисъл има да посещавате човек, който в края на краищата ще ви набие? Вие ще го помните и на този, и на онзи свят. Както се помни човек със злото, което ви е направил, така се помни и с Доброто, и с Любовта си към вас.

Христос се е изявил на света именно чрез закона на Любовта. Приложете и вие Любовта, за да се изявите на своя ближнен. Не е важно да знаете какво представлява Любовта, важно е да я приложите. Вие се ползвате от

слънчевата светлина и топлина, без да знаете какво представява Слънцето, от какви елементи е съставено и т.н. Истинското Знание се заключава в Любовта. Какъв смисъл има многото знание, ако мъжът бие жена си? Много знае той, но не знае как да въздържа ръката си. И жената ходи на черква, слуша духовни проповеди, но като се върне у дома си, все ще набие едно от децата. Ако я питат защо го бие, ще каже, че иска да му намести ума или да го накара да прояви любовта си.

Всички хора се питат отде идат страданията. Лесно се отговаря на този въпрос: страданията идат или от мъжете, или от жените, т.е. или от ума на човека, или от сърцето му. Един българин имал голяма слабост към виното, всякога бил пиян – каквото печелил, все на кръчмаря давал. Един ден жена му го дочакала пред вратата с тояга в ръка (тя била здрава, силна българка), ударила го силно по ръката и я счупила. След това му помогнала да влезе въщи и го попитала:

– Ще пиеш ли пак?

– Повече няма да пия.

На другия ден отишъл при един чаръкчия да му намести счупената ръка. Той го запитал:

– Как стана, че счупи ръката си?

– Остави се, лошо паднах от коня.

Тоягата го направила трезвен. Тази тояга играе в ръцете на родители, на учители, на началници, на министри и помага на хората да изтрезняват. Да изтрезнее човек, това значи да престане да греша.

Природата си служи с друг метод – със смъртта. Когато иска да накара човека да не греша, тя праща смъртта – като го бутне с ръката си, човек умира. Турят го по гръб, скръстват ръцете му и го носят на онзи свят. Скръстените ръце показват покаяние – човек се разкайва и казва, че няма повече да греша. Някои хора, като умират, обръщат се с гърба нагоре – срам ги е да гледат Бога. Смъртта учи човека да живее по ум,

по сърце, по душа и по воля. Като мине през зоната на смъртта, той все ще научи нещо. В първо време той се обезсърчава, но после силите на ума, на душата и на волята му идат на помощ и той се насърчава.

Какво трябва да се прави днес, за да може човек да преодолява мъчнотиите в живота си? Единственото спасение е в прилагането на Христовото учение. Като прилага, човек дохожда до познаване на себе си – така той разбира с какъв капитал разполага и какво му липсва. Христовото учение дава методи за справяне с отрицателните сили в себе си. Например омразата, завистта са отрицателни сили, които тровят човешкия организъм. Достатъчно е да погледнете в спектроскопа, за да познаете какви елементи или съединения наблюдавате чрез него – по светлите и тъмни линии в спектъра познавате присъствието на известни елементи. По същия начин достатъчно е да погледнете линиите и силите, които действат в ума, сърцето, душата и волята на човека, за да познаете какви чувства, мисли и желания го стимулират. Страданията на човека показват степента на дисхармонията между елементите ум, сърце, душа и воля. Щом се премахне дисхармонията, и страданията изчезват. Както водата в Природата играе важна роля за живота на организмите – растения, животни и хора, така и навлизането на човека по-дълбоко в гъстата материя на живота води към израждане. Водата е потребна за организмите в определено количество; увеличи ли се количеството ѝ, те се удавят. Пазете се и вие да не се удавите в Живота.

Христос казва на учениците си: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила. Да възлюбиш ближния си като себе си.“ Хората се питат: „Кой Бог трябва да възлюбим?“ – Видимия. Обаче както майката е невидима за детето, докато е още в утробата ѝ, така за много хора Бог е невидим

и непознат – те са още в утробата на Бога, не са излезли от Него. Като излязат вън от Него, ще Го виждат, без да Го познават; много време ще трябва да мине, за да Го виждат и познават. Който казва, че е видял Бога и Го познава, той е роден вече, стъпил е на краката си, опитал е благостта и добротата на своята Майка. Той вярва в съществуването на Бога – и всички философи в света да го разубеждават, няма да успеят; той има такива опитности, които пред нищо не могат да се пренебрегнат. Например някой човек предсказва едно и също нещо десет пъти и десет пъти се случва точно така, както е предсказал. Ще кажете, че може да е някакво съвпадение – съгласен съм, и това се случва. Какво ще кажете, ако един човек предсказва някои неща деветстотин деветдесет и девет пъти, и няма нито едно изключение в предсказанията му? Не остава нищо друго, освен да ги приемете за верни и истинни. Бог говори на хората, и те казват това, което са чули от Него – казаното се сбъдва. Вярвате ли тогава в съществуването на Бога? Ще дойде ден, когато всички ще познават Господа – от малко до голямо. Тогава всички ще познават видимия Бог и няма да се съмняват в съществуването Му. Който се съмнява в Бога, той Го е изхвърлил от себе си.

Нова култура е нужна на сегашното човечество. Нов, разумен Мир е нужен на хората – Мир, който да промени лицата им, да смекчи и облагороди сърцата им, да внесе повече Светлина в умовете им. На много хора днес очите са жълти – защо? Черният дроб е разстроен. На много хора цветът на лицето им е черен – защо? Защото живеят в тъмнина, под големи сенки; при това положение те ще бъдат болни – опасни са сенките на големите дървета. Някой живее под сянката на дърво, чиито клони са израсли от парите, от милионите на света, и мисли, че може да бъде щастлив. Казвам: братко, ако мислиш, че с милионите на

света ще бъдеш щастлив, знай, че и в десет живота не можеш да изкупиш греховете, които си направил с тези милиони. Помнете: спасението на човека се заключава в истинското творчество, в истинския градеж – това значи да съгради своето Астрално тяло, своето Умствено тяло и Тялото на своята душа. Няма ли връзка между ума, сърцето и душата, тялото започва да боледува; щом боледува тялото, Духът не може да се прояви. – „Как можем да градим?“ – Като възлюбите Господа с ума, със сърцето, с душата и със силата си, а ближния си – като себе си. Без Любов не може да градите.

Любовта носи материали, възможности и условия за градеж. Който се е научил да гради за себе си, ще гради и за ближния си. Като срещне някой страдащ, той няма да го нагруби, да го нарече глупак, но ще се спре да поработи малко върху неговата постройка. – „Ако е беден и няма средства, как ще му помогне?“ – За онзи, който желае да помага на слаби и на страдащи, сиромашия не съществува. Според мен, ако богатият не отваря сърцето и кесията си за бедни и страдащи, той сам е беден; ако сиромашът жертва всичко, което има, за благо на своя ближен, той е богат човек. Не е нужно да спасявате цял свят; посадете една ябълкова семка и я оставете – тя сама ще си работи, по-нататък има кой да работи за нея. Бъдете носители на Новото учение, за да станете проводници между хората и Ангелите, между Ангелите и Бога.

Какво трябва да правите, ако сърцето ви е стегнато и не се отваря? Ще се свържете със сърцето на Бога и ще се движите по Неговия пулс – тогава ще се освободите от болестите на сърцето. Много болести се дължат на сърцето, на нечистата кръв – например венерическите болести, живеницата, скрофулите и други се дължат все на сърцето. Както в бактериологичните институти за научни цели култивират различни бацили при специфични условия, така и в Природата има скрити

сили, които са опасни за човешкия организъм. Със своето изопачено сърце човек се домогва именно до тези сили, влага ги в сърцето си и заразява не само своята кръв, но и кръвта на ред поколения след себе си – така се явяват опасни, неизлечими болести, които тровят кръвта на съвременното човечество. За да се освободи от това зло, човек трябва да възлюби Господа с всичкото си сърце, да употреби сърцето си за градеж на своето тяло, а същевременно да помага в градежа и на своя ближен. Който гради така, той е неуязвим за всички болести. Страдате ли от някаква опасна болест, не казвайте, че ви е сполетяло голямо нещастие, но кажете: „Благодаря Ти, Господи, че си решил да ме очистиш.“ От Божествено гледище микробите, бацилите са метли, с които Разумните същества чистят нечистите дворове и къщи на хората.

Дошло е време сегашните хора да приложат Божествената хигиена – тя изисква от всички нов, чист живот. Нека всички народи приложат тази хигиена и ще видят колко болести ще останат и колко смъртни случаи ще има – нека държат статистика и я сравнят с досегашната. Приложете новата хигиена след войната. Ще кажете, че тази хигиена е против науката; не само, че не е против науката, но тя включва цялата съвременна наука в себе си. Всъщност една наука, една хигиена съществува – тя е Божествената. Божествената медицина лекува сто на сто. Ако някоя медицина лекува болестите само десет на сто, тя не може да ви помогне. Природата сама лекува петдесет на сто, човек се лекува двадесет и пет на сто, значи за лекаря остава само двадесет и пет на сто. Ако и това не може да даде, къде остава неговата наука?

Ние не се обявяваме нито против науката, нито против религията, нито против държавата. Ние желаем и на науката, и на религията, и на държавата да станат

по-големи, да си направят по-големи прозорци, за да влиза повече Светлина. Ние желаем хората да бъдат свободни, да нямат страх за бъдещето си. Ако една къща е слаба, няма защо да се страхувате – ще дойде комисия да я прегледа; щом не може да издържи, ще я съборят и ще съградят нова. Всяко събаряне подразбира нов градеж, нов опит. Всичко, което става в света, е за Добро. Като гради ново здание, човек разширява и ума, и сърцето, и душата си, за да възприеме повече от Божията Любов. Той ще се научи да работи, както е работил Бог и както днес още продължава да работи. Само при това положение човечеството може да разчита на възвишени и напреднали майки и бащи, на разумни и напреднали духовници, учители, съдии, управници и др.

Сегашните хора не вярват в съществуването на духове, т.е. на Духовния свят. Те искат да ги убедиш в съществуването на Бога. Щом не вярват в Него, не одобряват начина, по който светът е създаден, нека те станат богове поне за семейството си. Мъжът е единият бог, жената – вторият. Нека създават безсмъртни деца, нека поставят дома си на основа на щастieto и го представят за образец на всички семейства. От две хиляди години насам Христос проповядва, но едва днес учението Му се възприема както трябва, а хората вече очакват резултати и се разочароват и обезверяват. Решавали ли сте съзнателно задачи на сърцето – да приложите Любовта в нейната пълнота? Опитвали ли сте да станете скулптори на себе си, да извадете такъв образ, който да отговоря на първичния, създаден по образ и подобие на Бога?

Давид е казал: „В грях ме зачена майка ми.“ Тук думата *грях* означава тъмнина. Какво правят разумните хора, когато останат в тъмнина? За да не се блъскат в предметите, които са поставени на пътя им, те турят ръцете си напред, опипват околната обста-

новка – това са хора, които работят с душата си. Ето защо, когато попаднете в тъмнина, правете и вие същото – не въртете бастуна си на една и на друга страна, но опипвайте с него да няма някаква опасност пред вас. Използвайте днес вашия бастун да минете в по-високо положение, да станете човек-Ангел.

Правете опити да се свързвате със силите на Разумната Природа чрез ума, сърцето, душата и волята си. Така ще разберете живота на минералите, на растенията, на животните, на всички хора и ще се учите от всичко. Ако първият опит излезе несполучлив, направете втори, трети и т.н. Не се обезсърчавайте, защото Бог работи в света, във всяка жива душа – Той ги обединява. Той сам може да свърши работата си и без мен, но като ви говоря, аз ускорявам вашата еволюция. Това, което можете сами да постигнете в една година, с мен ще го постигнете в един ден. Кажете ли някой, че не иска да учи, че няма нужда от Учител, той е в положението на животно – и животното си маха по цял ден опашката, за нищо не иска да знае. Но човек не трябва да спира на едно място; той трябва да учи – има нужда от Учител. И аз се уча да махам бастуна си по особен начин; и вас ще науча на това изкуство. Махайте бастуна си в посока на ума, на сърцето, на волята и на душата. Когато отивате в посока на сърцето си, ще движите бастуна си по права линия; когато вървите по посока на душата си, ще го движите в плоскост; когато вървите в посока на волята си, ще го движите в три измерения – в измеренията на куба; и най-последно, вървите ли в посока на своята сила, ще го движите в центъра.

Тръгнете ли в едно направление, не се връщайте

назад. Възприемете ли една Божествена идея, дайте ѝ първо широчина или дължина, после – пространственост – широчина и дължина, след това – триизмерност – обем, и най-после, със силата на своя Дух вложете в нея съдържание и смисъл. Това значи да любите човек с ума, със сърцето, с душата и със силата си. Това е проповядвал Христос на учениците си – да се напълни душата им с Божествени идеи, с Божествено съдържание, което да ги повдигне.

Какво прави разумният човек, като срещне едно говедо, което свободно маха опашката си? Той не му проповядва, но го насочва там, дето има добра паша и чист извор. Всички хора са поставени при добри условия, на всички е показано къде има изобилна и доброкачествена храна и чиста вода, но малцина използват добрите условия. Повечето хора се отклоняват от пътя си и като умрат, близките им казват: „Умря горкият, но поне изпълни задълженията си като човек.“ – Нищо не е изпълнил той – градил и разрушавал, т.е. живял по стар начин. Новият живот подразбира нов начин на градене. Христос дава двете заповеди на съвременните хора, за да ги освободи от вечното разрушаване. Трябва ли в бъдеще човек да постъпва като скорпиона, който сам се отравя, ако не може да унищожи неприятеля си?

Желая на всички хора да се движат по права линия, по плоскост, по трите измерения и най-после да се слоят с Божествения център, в който се влива Божественото съдържание. Така трябва да се движат всички хора, за да съградят нови домове, нови църкви, нови училища.

Желая всеки човек да стане силен по ум, по сърце, по душа и по воля, за да използва силата си както за своето благо, така и за благо на своя ближн.

27 октомври 1918 г., София

ПРИЗВАНИЕТЕ

И начнаха всичките като на един ум да се отричат.

От Лука 14: 18

Като четете 14-а глава от Лука, виждате в нея само извадки от една дълга беседа, в която Христос е развивал общи принципи за човечеството. Казва се там, че някой си човек направил голяма вечеря и поканил мнозина. Говори се за поканени на вечеря. Думите *покана* и *култура* имат нещо общо. Под *култура* се разбира материалното и духовното развитие на един народ; всяко нововъведение също е култура; всяко излизане от едно състояние в друго е пак култура. Думата *поканен* подразбира излизане на човека от обикновеното му положение, за да влезе в необикновено положение.

Наистина, за да бъдеш поканен на голяма вечеря, ти трябва да излезеш от всекидневното си състояние и да влезеш в ново, празнично състояние. Какво отношение има между тримата, които се отрекли? Първият се отрекъл под предлог, че отива да прегледа нивата си; вторият се отрекъл, за да опита петте чифта волове, които купил, а третият, защото се оженил. Тримата, които се отрекли от поканата, представляват три категории хора, които не приемат новата култура: първата категория хора се отказват, защото отиват на нивата си; втората категория се отказват, защото отиват да опитат воловете си, а третата, защото отиват да се женят. Трите категории хора, които се отрекли от културата на Христа, могат да се уподобят на семето, което е паднало в неблагоприятни условия: първата категория хора е семето, паднало на пътя; вто-

рата категория – семето, паднало между тръните, а третата – семето, паднало на камък.

На мнозина Христос предложи нов път, нова култура, покани ги към нов живот, но всички се отказаха – те предпочетоха да се занимават с нивите си, да завладяват земи, да разширяват границите си. Евреите бяха първата категория хора, които се отрекоха под предлог, че трябва да обработват нивите си; те казаха на Христа: „Не сме съгласни с твоето еретическо учение.“ След това Го разпнаха. Христос посочи новия път и на латинската раса, която се занимаваше с петте чифта волове, но и тя се отказа. В края на краищата тя създаде инквизицията в името на Христа; историята казва, че петдесет милиона хора са пострадали от инквизицията. Третата категория хора са съвременните, които се женят и се отказват от новата култура. Те казват: „Защо ни трябва нова култура, нов живот? Докато има какво да ядем и да пием, ще ядем, ще пием и ще се веселим с жените си и със своите деца.“ – Това не е особена философия. Така е казал и Соломон, който имал триста жени и шестстотин наложници. След като опита всички блага на земния живот, Соломон каза: „Суета на суетите, всичко е суета!“ Днес и вярващи, и безверници цитират мисълта, която Соломон някога казал, като имат предвид и физическия, и духовния живот. Не е така. Соломон извадил това заключение, след като опитал всички преходни блага на Земята. Ти, който вадиш същото заключение, изпитал ли си суетата на всички блага? Ако не си ги изпитал, нямаш право да говориш така. Ако пък вадиш заключение от твоя личен живот, от глупостите, които ти си вършил, те не могат да се подведат под общ знаменател, от тях не може да се създаде философия на Живота.

Какво представлява нивата, която хората обработват? Това е човешкото тяло. Младата мома се оглежда по няколко пъти на ден в огледалото, доволна е от себе си, не иска да се жени – защо? Не

иска да стане майка, да ражда деца – нивичката си гледа. Момъкът се разхожда свободно по улиците, вдига и слага бастуна си, не иска да се жени, да стане баща и да се ограничи. Така постъпват онези, които служат само на своята нива, били те млади или стари. И старата баба казва, че младите вършат глупости. Не е глупаво това, което вършат младите. Не всички млади са глупави и не всички стари са умни. Мъгни ли са малките рекички, които излизат от големия извор? Първоначално всички реки са чисти, но като текат дълго време и минават през земните пластове, те събират утайки в себе си, които ги правят мътни. Значи всички млади хора, като рекичките, са бистри и чисти; като минат дългия път на живота си, те остаряват, т.е. стават мътни. Старостта не е лошо нещо, тя подразбира движение напред. Обаче какво може да се очаква от онези млади хора, които по няколко пъти на ден се обличат и събличат, обуват едни обувки, събуват ги и пак обуват други, по-нови и по-модерни? Нищо не може да се очаква от тях. Те стоят пред огледалото, само се оглеждат и ако ги поканите на голяма вечеря, отричат се – защо се отричат? Занимават се с нивата си. След това тези хора ще се препоръчват за националисти, за патриоти, за работници на отечеството си. Не им вярвайте, те мислят само за нови дрехи и обувки, за къщи и имоти. Такива патриоти има днес по целия свят, във всички държави – те говорят за величието на своето отечество, а всъщност за своето величие работят.

Втората категория хора са тези, които се отрекоха от вечерята, за да опитат петте чифта волове – петте чифта волове са петте сетива на човека. Това са хора на удоволствията, животът е търговия за тях – поставят на първо място парите, техният девиз в живота е парата. И те казват, както Петко Славейков в една своя ода: „Парице, парице, всесилна царице, без тебе в ада, с тебе в рая.“ Те постъпват така, както им е приятно;

дето и да влезете – в гостилница, в театър, на концерт, те са на първо място. Дето има удоволствия и веселби, те са първи – те опитват своите пет чифта волове, т.е. всичко онова, което възприемат чрез петте сетива. Ако им кажете нещо за Христовото учение, за новата култура, те ще ви отговорят: „Това не е важно сега, в днешния свят са важни петте чифта волове.“ Според тях, който излиза вън от рамките на петте сетива и вярва в друго нещо, той е глупав, смахнат, некултурен човек. Тези хора ще ги видите във всички кафенета и бирарии, с пълни чаши пред тях, скръстили крака, разправят за смисъла на Живота. Къде е смисълът на Живота? На нивата, пред петте чифта волове, да ги опитваш как работят. Аз нямам нищо против тези, които служат на нивата; нямам нищо и против тези, които въртят търговия със своите пет чифта волове, но казвам, че който жертва висшето за нисшето, не разбира смисъла на Живота.

Всеки трябва да си зададе въпроса какъв е смисълът на неговия живот. Като расте, детето проявява интерес към своя растеж – то постоянно се мери, сравнява се с това, с онова дете, за да види колко е израснало. Момиченцето иска да стане голямо като майка си, да има черна, дълга коса, вежди – черни и извити като дъга, устни – червени и малко дебелички. И това се постига – стане красива, стройна мома, радва се на красотата си, радват ѝ се и околните. Момченцето пък иска да стане като баща си, да му пораснат мустаци и брада, да стане силен. Като порасне, става красив, левент момък, обръща внимание на момите. Дохожда ден, когато момата и момъкът губят младостта си, косите им започват да побеляват, докато най-последно дойде старостта, те се прегърбват и казват на младите: „Синко, свърши се вече нашият живот. Суета на суетите, всичко е суета!“ Това са хората, които са опитвали своите пет чифта волове – те са се движили само около петте си сетива. Питам тези хора: „Вие опитахте ли как

се оре с петте чифта волове?“ – „Опитахме, орахме с тях.“ – Щом сте орали вече, ще знаете, че има нещо по-високо от орането – към него трябва да се стремите.

Сега пристъпвам към третата категория хора – към онези, които мислят само за себе си, които искат да заемат високо обществено положение. Ако им говорите за Христовото учение, те веднага ще ви питат какво общо има това учение с тяхното обществено положение? Те са женени вече – какво отношение има Христовото учение към семейството? – „Имайте ни отречени.“

От две хиляди години насам Христос кани всички хора, всички народи на голяма вечеря, за да им обясни принципите на Великия живот, но те и до днес се отричат. Какво ги очаква, като се отрекат? Къде остана еврейският народ, къде остана великата Римска империя? И сегашните народи минават през голяма криза. Едва сега се явява мисълта, че спасението на човечеството се крие в обединяването на всички народи, които трябва да заживеят като братя. Едва сега започва да се възприема идеята, че човек не живее само на Земята. Значи хората започват да разглеждат и своя живот, както този на растенията – живот на корените, т.е. низш, земен, материален живот, и живот на клоните – висш, духовен. Земният живот отива към центъра на Земята, а духовният – към центъра на Слънцето. Жителите на Земята, които живеят в корените на Живота, имат едно разбиране за Живота; жителите на Духовния свят, които живеят в клоните, имат диаметрално противоположно разбиране за Живота. Обаче Животът не се ограничава само в корените и клоните. Има и друг Живот – на цветовете и на плодовете. Като дойдете до Живота на плода, може вече да се говори за процеса на узряването.

Христос говори на учениците си с притчи, за да им обясни причините, задето хората не могат още да влязат в Царството Божие. Причините се крият в това, че вниманието на хората се привлича от нивите,

от воловете им и от службите, с които се занимават. Нивата си е нива, воловете – волове, службата – служба, обаче хората не могат да си представят как ще влязат в Царството Божие с нивата, с воловете и със службата си. Как ще отидете на гости при своя приятел, който живее на няколко километра от вас? Ще впрегнете колата си и ще тръгнете; като стигнете до къщата на приятеля си, ще спрете колата – веднага ще излязат да ви посрещнат. Ще вкарате колата в двора, ще разпрегнете коня да влезе в обора, а вие ще се качите горе. Ще свалите горната си дреха вън и така ще влезете в стаята при своя приятел. Колата, конят и багажът ви са нивата и воловете, които ви спъват да влезете в Царството Божие. Горната дреха е службата, която временно изпълнявате – ще свалите службата си, ще я оставите вън и така ще влезете в дома на своя приятел, т.е. в Царството Божие. Не прави ли същото и съдията? Когато разглежда някакъв процес, той облича връхна съдийска дреха; след прочитане на присъдата съблича дрехата си и остава с обикновената си дреха, като обикновен човек. Докато е на бойното поле, войникът плаши неприятеля си; щом свали пушката и ножа си, той стана обикновен човек. Култура ли е това?

Като умира, човек оставя нивата, воловете, жена си и децата си и сам заминава за другия свят – къде остава културата на човека? Всичко, което го е правило културен, необикновен, оставя на Земята, а той тръгва само с онова, с което някога е дошъл. Каква култура имаха евреите, които изгубиха земята си и станаха роби на египтяните? Ще кажете, че египтяните били жестоки, избивали еврейските младенци. Не правят ли същото и сегашните народи, не прави ли същото всеки човек? Вие избивате благородното и възвишеното в себе си и минавате за културни. Да убиеш Божественото в себе си, значи да убиваш Божиите чада. Какво ще кажете за онези, които се отрекоха да присъстват на

богатата вечеря – готови ли са те за новата култура?
Не са готови.

Разгневи се стопанинът и рече на раба си: „Излез скоро по улиците и пътищата на града и доведи тук сиромасите и клосните, и хромите, и слепите.“ Тези хора се отзоваха на поканата – те са носители на бъдещата култура. Кой са клосни? Които не крадат и не пипат чуждото. Кой са хромии? Които не вършат престъпления. Кой са слепи? Които нямат алчност. Алчният гледа жадно към парите, счита ги за необходима разменна величина, а не вижда Царството Божие, което носи истинското богатство. За него парите и възгледите имат еднаква цена. Ценни са, наистина, само когато се впрегнат в разумна работа. Онзи, на когото ръцете са вързани за злото, сърцето му е развързано и отворено за Любовта – той минава между клосните. Който не завивда и не върши зло, той е хром.

И рече господарят на раба си: „Никой от онез, призиваните чловеци, няма да вкуси от вечерята ми.“ Кой са истинските призивани? Сиромасите, клосните, хромите и слепите – те се отзоваха на поканата. Външно те са грозни, груби, но ще дойде ден, когато и те ще проявят своята красота в добри дела и велики подвизи. Хората ще ги обичат за делата им, както богатите – за парите. По-добре е да те обичат за делата, отколкото за парите и за външната ти красота. Кое е по-добре – да бъдеш външно красив, както слънчевата светлина, която през деня осветява всичко, а вечер залязва, или да бъдеш вътрешно красив, огрян от Божествената светлина? Първата красота наричаме физическа, а втората – душевна. Първата се извява през деня, когато и без нея е навсякъде светло; втората се извява вечер и осветява пътя на страдащи и измъчени, на угнетени и заблудили се в пътя. Затова е казано, че красивите неща растат в тъмнина. Давид казва: „Скрий ме под крилата си.“ Българите, които вярват в уроки, не позволяват на младите и красиви моми да излизат през деня, за

да не ги урочасат. Какво са уроките? Лошите човешки мисли и желания. Те крият убийствена сила в себе си – в някои случаи те са по-страшни от топовете и оръдията. Книгата на някой писател, пълна с изопачени мисли и чувства, внася отрова в умовете и сърцата на ред поколения, докато оръдията са опасни временно, докато продължава войната.

Християнството иде да спаси човечеството от лошите и изопачени мисли и желания, напластени в съзнанието на хората от хиляди години. Ще кажете, че християнството е ново учение, от две хиляди години. Не е ново това учение, то е минало през три епохи. Първата дата на създаването на първия човек по образ и подобие на Бога – той и до днес още живее в Рая. Втората епоха е от времето на втория човек, направен от пръст и за непослушание изгонен от Рая. Третата епоха е времето на сегашното човечество, когато човек се доби въвн от Рая – той беше облечен в кожа. Това е днешният човек, който изповядва християнството.

Съвременният човек има специфично разбиране за християнството. Отношението на някои религиозни към християнството е такова, каквото е отношението на неграмотния към някоя скъпа, добре подвързана книга: той разглежда книгата, изследва подвързията ѝ от каква кожа е, къде е правена, как се казва печатарят, които я печатал. Като направи тези изследвания, той разправя на своите познати, че видял една хубава книга, със скъпа подвързия. И това е важно, но преди всичко той трябва да знае съдържанието на книгата и да се ползва от нея. Християнството е ценна книга, с хубава подвързия, която ползва човека само когато я отвори и чете – там всеки намира методи и закони, по които може да живее правилно. Остане ли затворена, тази книга няма смисъл. То е все едно лекарят да разполага с ценно лекарство, което дава Живот на

хората, без да може да се използва. Всички гледат шишето с лекарството отвън, обръщат го отгук-оттам, но никой не може да го отвори. Ако счупят шишето, лекарството ще се излее. Какъв смисъл имат книгата и шишето, щом не могат да се използват? Колкото и да се възхищавате от техните външни качества, те нищо не допринасят. Има друга книга, по-ценна от тази, на която описвате качествата – тя е човешката душа. В нея са написани тайните, скрити в Битието, от създаването на света до края на века.

Като се каже нещо за душата, някои се питат дали съществува тя, или не. Малцина отварят и четат тази книга. Един гръцки философ казва: „Познай себе си“ – тази мисъл крие в себе си учението за душата. Да познае човек себе си, това значи да отвори книгата на своята душа и да чете – там той ще намери тайните на Битието. Светото Писание съдържа по-малко тайни от това, което Бог е написал в човешката душа. Четете написаното във вашата душа, за да видите как са живели всички живи същества, всички Ангели – само така светът ще оживее и ще се отвори пред вас. Може ли човек да влезе във връзка с Ангелите? Може, аз правя това всеки ден. Ще кажете, че това е невъзможно; опитайте и ще се убедите, че е възможно да се разговаряте с Ангелите. Колко Ангели хлопат на човешките сърца! Вместо да отварят сърцата си за тях, те казват: „Имай ме отречен.“ Едни се отказват да ги приемат под предлог, че отиват на нивата си, други – че опитват петте си чифта волове, а трети – че отиват да се женят. И Соломон беше прибрал в двореца си деветстотин жени, но това не е женитба.

Съвременният мъж се разделя от своята жена и се жени за разведена, същото прави и жената – след това те минават за културни хора. Каква култура има в живота на разведените мъже и жени? Да се разведеш с този, с когото Бог те е съчетал, и да се свържеш с чужд

мъж или чужда жена, това не е истинска култура. Като се натъкват на мъчнотии, хората казват, че животът е борба, следователно те трябва да се борят. Да се бори агнето с вълка има смисъл, но какъв смисъл има да се борят две сестри или двама братя в един дом? Да се бият хората, когато служат на различни богове, има смисъл, но трябва ли да се бият, когато служат на един и същ Бог?

Стопанинът на къщата, за когото говори Христос, поканил много хора на вечерята, но те се отказали. Казва се, че тези хора не са готови за новата култура – те се занимават с преходни, временни неща, които отклоняват вниманието им от истинското предназначение на човека. На бубата е позволено да се занимава с тялото си само четиридесет дена, след това тя се отказва от него и се превръща в пашкул; после се отказва и от пашкула и се превръща в пеперуда. Тялото, на което човек отдава голямо внимание, не е най-същественото, нито най-възвишеното нещо в Живота – то трябва да се преобрази, да се усъвършенства. Павел казва: „Има тяло естествено, има и тяло духовно.“ Естественото тяло е това, което не издържа на болестите – наричат го още физическо тяло. Ето, испанската болест показва колко е устойчиво то: като му направят няколко инжекции, или издържа, или не издържа. За предпочитане е човек да бъде буден, да не се поддава на микробите; тогава те ще изядат само непотребното в организма, след което той ще парализира действието им със своята мисъл и воля. Има нещо по-опасно от микробите – това е човешката омраза.

Христос кани днес всички хора на голяма вечеря – това е Новият живот, за който сте призвани. Опитайте го, за да видите какво благо носи той за човешките души. Който приеме поканата и се отзове чистосърдечно, очите му ще се отворят и ще прогледа – ще види Ангелите, които слизат и възлизат, ще се свърже с тях и ще започне да се учи на Новото зна-

ние. Каквото научи, ще го предаде на своите по-малки братя. Това е истинското Знание – който го придобие, ще бъде полезен и за себе си, и за своите ближни. Той разполага със Знанието си при всички условия – то става негова плът и кръв. Какво знание носи магарето или конят, ако го натоварите със свещените книги на цялото човечество – учено ли е това магаре? То реве, дето трябва и не трябва, не подозира какви книги носи на гърба си. Стремете се към онова Знание, което можете да занесете със себе си и на онзи свят, а не към такава, което пречупва гръбнака ви.

Третата категория хора, които отказали да присъстват на вечерята, са онези, които отиват да се женят. Те са подобни на родолюбците, които обичат отечеството си, но гледат да го използват, за да заемат големи служби. Истински родолюбец е този, който жертва всичко свое за отечеството си – той трябва да бъде образец, достоен пример за подражаване. Който се жертва за ближния си, за отечеството си, за една възвишена идея, той не умира – в негово име възкръсват всички хора, всички народи. Великите хора са душата на народите.

Един ден всички народи ще възкръснат, а с тях заедно – и цялата Бяла раса. Тогава ще дойде Христос. Следователно слизането на Христа на Земята ще се ознаменува с придобиване свобода на народите. Всеки народ, който се опитва да ограничи друг, като отнеме свободата му, се лишава от Божието благословение. Не мислете, че сте нещо отделно от Цялото. Ако се отречете от поканата и кажете, че отивате на нивата си, че опитвате воловете си или се жените, това ни най-малко ви спасява, това не ви освобождава от задължението към Цялото. Животът на всеки човек трябва да се влее в Живота на Цялото и всички заедно да образувате бъдещата велика сграда.

Желая всички българи да са от слепите, призвани

от Христа на вечерята. За кои слепи говори Христос? За онези, на които очите са затворени за злото, а отворени за Доброто и възвишеното. Българинът обича нивицата си, но на всеки човек е дадено толкова, колкото му трябва – вземе ли повече от определеното, лесно ще го изгуби. Всеки има право да обработва земята, но не да я обсебва. Това изисква и Бог от нас, това изисква Любовта.

Какво представлява Любовта? Някои употребяват думата *любов* вместо *обич* и обратно, а те се различават. Любовта е творческа сила, която дава Живот; Обичта гради върху това, което Любовта твори. Изобщо, Любовта дава, Обичта взема.

При един индуски учител дошъл един ученик да пита какво нещо е Любовта. Учителят мълчал, нищо не отговорил. Ученикът го посещавал пет дни наред, задавал му същия въпрос, но той пак мълчал. На шестия ден ученикът настоял пред учителя да му каже нещо по зададения въпрос, но вместо отговор учителят го хванал за ръка и го повел по направление към реката Ганг. След това го потопил във водата и така го държал пет минути. Ученикът ритал, искал да се освободи от здравата ръка на учителя, но не могъл. Най-после учителят го извадил от водата и го запитал:

– Какво усети, когато беше във водата?

– Голямо вътрешно напрежение и нужда от въздух.

Учителят му отговорил:

– Когато почувстваш такава вътрешна нужда от Любовта, тогава ще разбереш какво представлява тя. Както при отваряне на устата дишаш, така при отваряне на душата ще любиш.

Сегашната християнска култура, като индуския учител, е хванала здраво европейските народи и ги пуска във водата. Пет години вече, откак те ритат във водата, искат да се освободят. Христос ги пита: „Какво усещате, как се чувствате?“ – „Имаме нужда от свобода.“

Всички народи ще бъдат свободни, когато се обърнат към Бога, когато се възлюбят едни други – Любовта прави човека свободен. Откажете се от егоизма, от мисълта какво ще стане с вас. Изпълнявайте волята на Онзи, който живее във вас. Христос казва: „Не търся слава от хората, но от Бога.“ Човек е част от Божествения организъм – щом целият организъм е здрав, и частите му ще бъдат здрави.

Какво ще стане с България? От вас зависи да бъде тя добре или зле. Когато всички българи живеят в хармония с Цялото, техният живот ще бъде хармоничен. Още от създаването на света Бог е начертал границите на България, предвидил е каква форма на управление да има – един ден този план ще се приложи. Това е предвидено както за България, така и за всички народи, за всички хора поотделно. Като се върнете по домовете си, всеки от вас да влезе в скришната си стаичка, да отвори библиотеката си, за да види какво е писано за вас, каква е програмата, която трябва да изпълните.

Мина вече страшното, на края сте. Сега идат блажени дни – на Възкресение и подмладяване. Всички ще бъдете млади – на тридесет и три години. Ще живеете на Земята колкото искате, ще си заминете, когато свършите работата си. Ще извикате близките и приятелите си, ще им кажете, че заминавате за онзи свят, ще се сбогувате с тях и ще тръгнете за отечеството си. Като заминете, няма да плачат за вас, защото знаят къде отивате. За да заминавате за онзи свят по свобода и да се връщате по свобода, трябва да се откажете от омразата, от ревността, завистта, от всички дребнавости. Че някой ви обрал, това да не ви смуцава – вашето е всякога ваше, никой не може да ви го вземе; и да го вземе, ще го получите назад.

Желая всички да се запознаете лично с Христа. Как ще дойде Христос на Земята, къде ще Го срещнете, не е важно – мислете както искате, очаквайте Го както разбирате. Ако сте православен, ще Го очаквате да сле-

зе от Небето, придружен с Ангели, които ще затръбят на цял свят, че Христос иде. Ако сте теософ, ще чакате да се роди някъде Христос и да расте, да се развива, докато тръгне между народите да проповядва. Ако сте окултист, ще вярвате, че Христос ще се явява тук и там, между всички народи – явяването Му ще се познава по големите пертурбации, които ще стават в целия свят. Христос хлопа на всяка врата и кани хората на голяма вечеря. На чия врата се хлопа? На вратата на онзи, който има воля и готовност да приеме поканата. Радвайте се, че сте от призваните.

Не се съмнявайте в Истината. Отдето и да иде, тя е една и съща, неизменна. За да я възприемете, трябва да се освободите от външното гледане на нещата. Материалният свят има отношение към формите на нещата, а Духовният и Божественият разглеждат тяхното съдържание и смисъл. Ето защо не се спирайте само на формите, но минавайте и към съдържанието им.

Какво каза дяволът на Христа, като Го изведе на планината? – „Ако ми се поклониш, ще ти дам всички царства, които виждаш там долу.“ Христос му отговори: „Махни се, сатано, казано е само на Бога да се покланяш и на Него да служиш.“ Христос не прави договори с дявола – Той знае, че всички дяволски договори и обещания пропадат. Човек е дошъл на Земята не да става цар, но да служи на Бога с Любов. Той трябва да бъде доволен от положението си и да не се стреми към богатство и слава, които ще го провалят. Ще ви срещне някой и ще ви пита православен ли си, евангелист ли си или католик – това не трябва да ви занимава. Всеки да каже в себе си: „Аз познавам един Бог, който обича всички, лекува всички и дава Живот, храна и вода на всички.“ Навсякъде е Той, навсякъде чуваме гласа Му. Някои чуват гласа Му и не се съмняват в Него, а други Го чуват и се съмняват – тази е разликата между вярващи и невярващи. Ще кажете, че някой си се представял за Христос; ако този

човек живее по законите на Любовта, на Мъдростта, на Правдата, на Добродетелта, той е Христос – така всички хора могат да бъдат като Христа. Има ли нещо невъзможно в това? И Христос казва за Себе Си: „Аз и Отец ми едно сме.“ Който живее като Бога, той е едно с Него. При това положение Христовият Дух ще живее във всички хора – един в многото и многото в един.

Ще кажете, че има тайни, скрити неща в човешкия живот. Има тайни в Живота, но това не значи, че са нечисти. Животът на Небето и под Небето е пълен с тайни, Природата е пълна с тайни, самият човек, неговото тяло е велика тайна. Който е възлюбил Бога и ближния си, който учи и работи, той постепенно се домогва до тайните на Природата, както и на своя организъм. В този смисъл свято нещо е човешкото тяло – пристъпвайте към него с благоговение и святост. Силите, необходими за развитието на човека, са скрити в самия него, а условията за проявата им са във някъде. Във влагата, във водата се крие Божественият живот, в топлината – Любовта, а в светлината – Истината. Ползвайте се от тези условия, за да растете и да се развивате. – „Искаме да бъдем радостни и весели.“ И това е възможно – как? Като отворите сърцата си за Светлината и Топлината на Божията Любов.

Един факир в Индия прекарал трийсет години в неподвижно състояние с желание да разреши смисъла на Живота. По цели дни той седял неподвижен като дърво, птичките даже правели гнездата си върху неговата глава. Един ден една бедна вдовица се приближила до него и на едно близко дърво закачила люлчица, в която оставила детето си. Спокойна, че детето ѝ се намира под зоркото око на факира, тя отишла на работа. След малко една кобра се приближила до люлчицата и се готвела да ухапе детето. Факирът си задал въпроса да помогне ли на детето, или да го предостави на грижите на Бога. Той си казал: „Бог създаде и детето, и

кобрата – Той сам мисли за него. При това, не зная какво да направя, за да изпълня Волята Божия.“ Като разсъждавал така, той не се помръднал и оставил на Бога сам да разреши въпроса. Кобрата ухапала детето и то умряло. Факирът си казал: „Такава е била Волята Божия.“ Напразно прекарал той трийсет години в размишление – не разбрал смисъла на Живота. Като заминал за онзи свят, Бог го извикал да го пита защо не спасил детето на вдовицата.

– Не знаех каква е Твоята воля – да спася детето, като убия кобрата, или да оставя кобрата жива, а Ти сам да запазиш детето.

Бог му отговорил:

– Моята Воля е да остане детето живо, затова ти трябваше да се подвижиш и да убиеш кобрата. Защо размишляваше толкова години, щом не можа да разрешиш този въпрос? За наказание ще те изпратя пак на Земята да прекараш още хиляда години в мъчнотии, за да познаваш каква е Моята воля и да я изпълняваш.

Много хора и до днес още седят като този факир неподвижни и в размишление върху целта и смисъла на Живота, но нищо не са разрешили. До тях се приближават приятелите им, преследвани от кобри, но те не се помръдват, не искат да вдигнат ръка да убият кобрата. Те си казват: „Бог е направил и човека, и кобрата – ако трябва, Той сам ще спаси човека.“ Кобрата представлява лъжливия човешки живот, резултат на неговия изопачен ум и на неговото сърце. Кобрата държи ума и сърцето на човека сковани. Ще кажете, че светът е такъв. Не е такъв светът, на против – светът е разумен, основан на ред и порядък. За да видите какво всъщност е светът, трябва да имате свободен билет да го обиколите – само така ще имате ясна представа за него. Но само онзи може да се ползва от такъв билет, който е готов да учи и да

работи с Любов. Светът се нуждае от велики хора, от герои, ранени не в гърба при отстъпление и бягство, но в гърдите, ранени при настъпление.

Иде Божият Дух в света да работи и да подтикне всички хора към работа. Свършиха се вече онези времена на спокойствие и почивка – днес от всички се иска работа, всички хора са на парила. Да мисли човек само за сън и почивка, това е леност, резултат на неговата инертност. Един човек страдал от голяма леност и не знаел как да си помогне; той се обърнал към един опитен американски лекар да му помогне по някакъв начин. Лекарят го завел в лабораторията си и го поставил под действието на електрически токове. Болният започнал да вика, да тропа с крака, да маха с ръце. – „Няма нищо опасно – спокойно отговорил лекарят, – това са гимнастически упражнения, които ще ви помогнат да се излекувате.“

Човешкият живот се нуждае от здрава основа, каквато Бог първоначално е поставил. Прилагайте Истината и Любовта в живота си. Ако видите, че брат ви и сестра ви са нечисти, окаляни, не ги критикувайте, но помогнете им да се изчистят; ако са гладни, нахранете ги; ако са болни, лекувайте ги. – „Защо някои хора не ходят на черква?“ Там е заблудението ви. Аз намирам, че те прекарват в черква повече, отколкото трябва. Черквата представлява личния живот на човека – всеки си има по една такава черква. Излезте от своята черква и влезте в Божествената църква на Любовта, на Правдата, на Истината, на Добродетелта. С други думи казано, престанете да мислите само за себе си, мислете и за своите ближни. Само така ще се подобри положението на семействата, на обществата, на народите. Само така ще се подобри политическото положение на България. Всички хора – свещеници, учители, съдии, управници, майки и бащи – трябва да се молят за победа над злото. – „На коя страна да

бъдем?“ – На страната на Бога и на Христа. Аз съм вече на фронта, извадил съм мечата си и воювам. Ако всички хора воюват против злото, първо в себе си, а после – вън от тях, светът лесно ще се оправя. Велико е бъдещето на човечеството. – „Какво ще стане с България?“ – Не мислете за това, работите на България са оправени, но вашите не са оправени.

Желая вашите работи да се оправят по всички Божествени правила. Желая всички да бъдете здрави, бодри, весели и дето се срещате, да се познаете. Няма по-велико нещо от това, да се познаваме като братя. Това проповядва Христос.

Желая на всички да бъдете сиромаси, хроми, клосни, слепи, за да сте от призиваните. Христос ще изпрати слугата си да ви покани на голямата вечеря. Бог да ви благослови и да бъде с вас сега и всякога, и през всичките векове!

3 ноември 1918 г., София

ДА НАЕМЕ РАБОТНИЦИ

Царството небесно е подобно на човек домовит, който излезе, щом съм-на, да наеме работници за лозето си.

От Матей 20: 1

Думата *подобно* има отношение към хармонията – само подобните неща могат да си хармонират. Подобието във вибрациите, което създава хармонията, се изчислява математически като отношение между обема и разширяването на телата.

„Царството небесно е подобно на домовит човек.“ Домовит човек подразбира богат човек. Той излязъл рано сутринта да наеме работници за лозето си. В случая лозето представлява света, а в тесен смисъл – личния живот на човека. Който има лозе, радва се, доволен е, защото има какво да си хапва. Като обикаля лозето си, той хапне отгук, хапне оттам и се връща вкъщи доволен. Като изстиска гроздовия сок и го остави да ферментира, получава вино, което развеселява човека. И най-големият песимист, като сръбне две-три чаши вино, развеселява се и става оптимист; и страхливият, като пие половин килограм вино, става смел и решителен.

Думите, с които Христос си служи, представляват символи, принципи за изяснение на някои идеи. Трябва да разбирате езика на Христа – той е Божествен език. Както думите, с които си служим, представляват символи, образи на речта, така и положенията, през които минава човек, символизируют нещо. Казваме *слуга* и *господар*; слугата заема едно положение, господарят – друго. Като слуга, човек заема ниско положение: господарите му говорят по негов адрес лошо, турят му различни епитети и той е длъжен да търпи. Като

господар, човек заема високо положение, всички му се кланят. На слугата заповядват, а на господаря се подчиняват. Дали си слуга, или господар, това са временни положения, временни служби – това са роли на актьор. Докато си на сцената, ще бъдеш и слуга, и господар; щом слезеш от сцената, влизаш в истинската си роля. Каквато роля и да играе човек в живота, тя определя неговия характер. Значи, докато е на сцената, човек е необикновен; щом слезе от сцената, става обикновен. Следователно необикновени хора са тези, които работят, а които си почиват, те са обикновени. Актьорите са необикновени хора, а които наблюдават работниците, са обикновени.

Домовитият човек е необикновен, защото излязъл на пазара да намери свободни хора без работа, за да ги направи необикновени. Той излязъл рано сутринта, на разсъмване, около 7 ч. наше време, и колкото работници намерил, пазарил ги по един пеняз на ден, около три гроша и трийсет пари. Ще кажете, че е невъзможно днес човек да работи за един пеняз на ден. Един пеняз е символ на нещо; който научи значението на това число, ще стане обикновен човек и ще си почива. Домовитият човек излизал няколко пъти на пазара да търси работници, а именно в 3, 6, 9 и 11 ч., които на наше време са 9 и 12 ч. до обед и 3 и 5 ч. след обед. Колкото работници намерил по това време, на всички платил по един пеняз. Знае се колко е платил, но числото на работниците не е известно.

Кой е господарят, който отишъл да спазарява работници? Бог, Създателят на света – Той изпратил всички хора на Земята да работят. Господарят спазарява работници на пет пъти, в различни часове на деня, които отговарят на пет категории хора. Те се срещат не само в живота, но и във всеки човек. Първата категория представлява човешкия разум, втората категория – човешкия интелект, третата категория –

човешката душа, четвъртата – човешкото сърце, петата – човешкия ум, т.е. силите, които работят в човека. Защо господарят платил на всички работници поравно – все по един пеняз? Числото 1, единицата е мярка, с която отмерваме своите действия. Който иска два пеняза, той не разбира основния закон на Живота. Не можеш да яздиш едновременно два коня; ако имаш два коня, единия ще яздиш, а другия ще водиш подир себе си. Ако отиваш на лозето, ще носиш една мотика; ако отиваш в гората да сечеш дърва, нужна ти е една брадва; ако си писар, ще пишеш с една писалка; старият се подпират с една тояга; човек носи на главата си една шапка и т.н. Дето и да се обърнете в живота, виждате, че числото 1 играе важна роля.

Както за плащането на една работа е определено колко трябва да се даде, така е определено времето и за свършването ѝ. Соломон казва: „Всяко нещо си има своето време.“ Значи определено е времето за проява на човешкия ум, на човешката душа и на човешкото сърце. Като говорим за душата, разбираме моралните, съзнателните, висшите прояви в човека. Сърцето е проводник на чувствата, а в по-висок смисъл – на Любовта. Кога ще се прояви сърцето на човека – и за това има определено време. Право ли е двайсет и една годишна мома да каже, че не иска да люби сега, но ще люби на стари години, за да покаже силата на сърцето си? Тогава нищо няма да покаже. Има време, когато човек трябва да прояви силата си, няма защо да смесва времето. Времето за Любовта е едно, за Мъдростта – друго, за Силата – трето. За да опитате силата на избухливите вещества, не е нужно да ги палите с часове – достатъчно е да доближите до тях запалена клечка кибрит, за да се възпламенят изведнъж и да избухнат; те проявяват силата си в един момент. Същото е и с работниците, които дошли на работа в единадесетия час – те свършили работата си

за един час. Някои работници копаят дупки цял ден, а други достатъчно е да турят само единия си пръст в дупката и да свършат цялата работа.

Хората на единадесетия час са особено нужни, те се наричат *майки*. Като съберете двете единици в числото 11, получавате 2 – майката. Значи единицата е бащата, двойката – майката. Ако не съберете единицата и двойката, тези числа ще бъдат всякога в противоречие; щом ги съберете, получавате числото 3 – детето. Тройката е резултат, число на равновесие. Числата 6 и 9 също са резултат. Числото 3 означава различието между индивидите, 6 – различието между домовете, 9 – различието между народите, а 11 е число на раздорите.

Като четете притчата за домовития човек, запитвате защо господарят платил и на последните работници, колкото на първите. Питам на кое дете майката дава най-много? На плачливото – защо? За да има мир къщи. Следователно, когато питате защо Бог дава и на лошите толкова, колкото и на добрите, ще знаете, че Той постъпва така, за да има мир в света. Когато имат къщи, ниви, лозя, пари, лошите хора се укротяват; ако им отнемете богатствата, те стават размирници, вдигат шум, правят крамоли. Искате ли мир в света, задоволете първо лошите хора, дайте им колкото може повече блага и богатства. Дайте управлението в ръцете на лошите хора, за да видите как ще постъпват. Ако оставите добрите да управляват, нищо няма да направят – защо? Защото искат да наредят всичко по Божествен начин. Те могат да свършат работата добре само ако са умни и съвършени; тогава тяхната работа ще надмине тази, която лошите са свършили.

– „Да живеем според Божиите закони!“ – И това е добре, но за да знаеш кога да наемеш работници, трябва да излезеш навреме. Господарят на лозето излязъл рано сутринта да пазари първите работници. След това излязъл още четири пъти, за да пазари и останалите работници. Ако остане на някого от съ-

временните господари да търси работници, той ще отиде само един път и ще каже: „Повече не излизам.“ Домовитият господар излязъл пет пъти на пазара, за да намери пет категории работници. Първите били работници на човешкия разум. Като видял, че са свободни, той ги изпратил в главата – там да работят. Работниците, които пазарил в третия час, са тези на интелекта, на търговеца, който работи на едро, а не на дребно – те планират само, като инженери. Работниците, които пазарил на шестия час, са на душата – те дошли предиобед; те представляват моралните чувства в човека, които трябва да слязат от своето високо място и да изпълнят службата си. Така поне ще знаете кога е обед в Духовния свят: когато човек минава през големи мъчности и страдания, това е обед в Духовния свят; за да си помогне, той трябва да извика на помощ моралните чувства. Като излязъл в 9 ч., господарят пазарил работниците на сърцето – забелязано е, че сърцето обича сенките. Работниците, които дошли в 5 ч. следобед, са хората на физическия свят, които мислят за ядене и пиене; те прекарват живота си повече в удоволствия, в ядене и пиене, и към края на живота си казват: „Както и да е, прекарехме дните си, сега остава да си починем.“

Различните категории работници имат отношение и към обществения живот на хората. Първата категория работници, които господарят пазарил рано сутринта, са свещениците; след тях идат учителите, съдиите, търговците и най-последно – земеделците. Когато господарят платил на всички работници по един пеняз, работниците от по-високото звание протестирали: „Как е възможно да ни приравняват с по-долните работници? Ние работихме толкова много, а на всички плащат еднакво – това е несправедливо!“ И проповедници, и учители, и съдии протестират. Добре е човек да бъде доволен, но понякога не е добре.

В Англия имало един знаменит проповедник, който се отличавал с голямото си красноречие. На проповедите му се стичал хиляден народ, често го посещавал и кралят. Един ден кралят казал на първия си министър: „Трябва да се увеличи заплатата на този проповедник, да бъде улеснен в живота, да не се грижи за прехраната си – така той ще има повече време за работа.“ Министърът изпълнил заповедта на краля. След две-три години гласът на проповедника заглъхнал, не се чували вече хубавите проповеди. Кралят запитал министъра: „Защо проповедникът престана да държи своите красноречиви беседи?“ Министърът отговорил: „Когато затлъстее, петелът престава да пее.“

Ако майката иска детето ѝ да пее добре, не трябва да дава ухо на неговите желания. Колко хубаво пее детето, когато иска нещо от майка си! Щом се задоволи желанието му, то престава да пее и излиза вън да играе с другарчетата си. Защо певецът пее толкова хубаво на сцената, защо цигуларят свири толкова хубаво? Защото са гладни – за хляб пеят те. Защо работят свещениците, учителите, съдиите? За хляб. Ще кажете, че те работят идейно – за хляб работят всички. Има неумолими закони в Живота. Гладът е един неумолим закон – без хляб не може да се живее.

Аз вземам хляба в широк смисъл на думата, а не както обикновено го разбират. Ако можеше без хляб, Бог щеше да създаде друг свят, а не сегашния. Като знаеше това, Той даде много хляб на хората, за да бъдат всички сити и доволни. Като се храни, човек преживява възвишени и благородни чувства. Храната не е само физическа, т.е. материална, но и сърдечна, и умствена. Значи, като мисли, като чувства, като прави добри дела, човек пак се храни. При това хранене той усеща нужда от ближния си, да сподели с него своите мисли, чувства и постъпки. Споделяйте тогава и материалната си храна със своя ближен, за да става правилно обмяната.

„Да наеме работници за лозето си.“ Копането е специална работа. Дълго време човек трябва да посещава Божествения университет, докато се научи да копае. Като копае, той вдига и слага мотиката и казва *ха*. Какво означава това *ха*? Усилие, труд.

Един турчин, кафеджия чукал кафе в голям каменен хаван пред дюкяна си и на всяко слагане на чука се чувал звукът *ха*. В това време край дюкяна минал един човек и се спрял да гледа какво прави турчинът. Като чувал при всяко слагане на чука звука *ха*, той казал на турчина:

– Приятелю, хайде да станем съдружници – ти ще чукаш кафето, а аз ще викам *ха*.

Турчинът го погледнал, усмихнал се и казал:

– Съгласен съм.

Започнали заедно да работят. Турчинът вдигал и слагал тежкия чук, а съдружникът внимавал да улови момента, когато трябва да каже *ха*. Така свършили чукането на кафето. Турчинът правил кафета на посетителите си и турял десетачетата в една добре отворена тенекиена кутийка. Съдружникът му казал:

– Приятелю, трябва да дадеш и на мен половината печалба.

Турчинът си мълчал, нищо не му казал. Тогава той завел дело против кафеджията. Като се явили пред съдията, съдружникът разказал цялата история и настоявал да получи част от печалбата. Съдията пожелал да види кутията, в която турчинът събирал парите. Той пуснал вътре едно десетаче и се обърнал към съдружника с думите:

– Това *тин*, което чуваш при падане на всяко десетаче в кутията, ще бъде твоята заплата.

Днес много хора обикалят работниците, за да наблюдават какво правят. Като чуят, че някъде станало престъпление, те казват *ха*; чуят, че някъде се вършат добри дела, пак казват *ха*. Тук *ха*, там *ха* и след това се чудят защо никой не им плаща, защо работите им не

вървят – *тин* ще бъде тяхната заплата. В този пример се крие велик закон.

Велики закони, велики принципи се крият в Христовото учение, които и до днес още остават затворени – защо? Защото не са приложени. Мнозина казват, че Христовото учение не може още да се приложи и само Го проповядват. Приложимо е учението на Христа. То трябва да се приложи и в училищата. Всеки морален принцип е приложим. От числата 3, 6, 9 и 11 виждаме, че в човешкия живот има благоприятни и неблагоприятни дни. В благоприятните дни ще работиш, в неблагоприятните няма да работиш. Това е закон, а не суеверие, както някои мислят. Ако не си разположен и работата ти не върви, остави я временно, или я промени. Това се отнася до всички работници, проповедници, учители, съдии, адвокати, търговци: ако днес не сте разположени, отложете работата си. Много дела на адвокати са пропаднали по причина на тяхното неразположение; много проповеди са оставали безплодни пак по причина на неразположение на проповедника. И майката не трябва да милва и целува детето си при неразположение; тогава и да го целуне, детето не получава нищо. Човек се ползва от благословието на ближния си, когато последният е в добро разположение по ум, по сърце и по дух. Започвайте работата си с разположение; явявайте се между хората само тогава, когато сте разположени; посещавайте болни, когато сте разположени – ако лекарят е неразположен, той не може да помогне на болния. Който приложи този закон, ще избегне деветдесет и девет на сто от мъчнотиите и противоречията си.

Ето защо, когато се изучава християнството, за да се прилага, трябва да се спирате не само върху външната му страна, но и върху неговия дълбок, вътрешен смисъл. Християнството не се заключава само

в молитви, в палене на свещи и кандила. Ако светът можеше да се спаси с палене на свещи, кандила и с молитви, досега щеше да бъде спасен. Трябва да се палят свещи, но не от восък; трябва да горят кандила, но не със зехтин. Под *свещ* разбираме човешкия ум, а под *кандило* – човешкото сърце. Хората са палили свещи и кандила още преди Христа, но са знаели защо ги палят. Всяко явление, което става в Природата, става и в нас – затова трябва да разбираме смисъла на всички явления в Природата и да се ползваме от тях.

Като наблюдавам падането на листата през есента, не изпитвам тъга, но размишлявам върху този процес и го търся в човешкия живот – така правя аналогия между явленията в Природата и в човека. Поетът наблюдава падането на листата на дърветата и го описва в поетична форма – тъга има в тази поезия. Обаче, като види паднал плод от дървото, не тъжи – защо не тъжи за плода? Защото е узрял. Той мисли, че плодът е завършил своето развитие, а листото има още да се развива. Не се разсъждава така – и листото е завършило развитието си като листо. От листото не може да стане плод, но може да стане по-красиво и по-съвършено листо. То пада през есента, оставя своето благо на земята, за да се яви отново напролет. Съществуването на съвременната култура се дължи на милионите листа, които падат на земята и носят своето послание от Бога.

И човекът като листо слиза на Земята, за да донесе Божието послание за онези души, които го очакват. Слизането на човека на Земята, между слабите и немощни същества, не е нищо друго, освен преминаване на душата през иглените уши, за които се говори в Писанието. Христос казва: „По-скоро камила ще мине през иглени уши, нежели богатият – в Царството Божие.“ Наистина, преди да влезе в Царството Божие, и бедният, и богатият минават много пъти през гроба – през иглените уши, дето оставят всичко зем-

но. Каквото е спечелил човек на Земята, на Земята го оставя. Единственото нещо, което взема със себе си, това е мотиката, т.е. оръжието, с което ще копае – мотиката символизира работа. Значи работа има и на Небето, и на Земята. Докато е на Земята, човек трябва да благодари за тялото си – най-голямото богатство, с което може да разполага. В него са вложени дарби и способности, които трябва да развива. Така той придобива духовно богатство, което занася със себе си.

„Човек домовит излезе, щом се съмна, да наеме работници за лозето си.“ Кой е домовитият човек? Господ. Той слиза на Земята да наеме работници за лозето си. Колкото европейски народи намери, Той ги нае за работници на своето лозе. Те работиха пет години и войната се свърши. Сега се връщат от работа и Бог им плаща. Българите се питат помежду си: „По колко ли ще ни се плати?“ – По един пеняз. – „На англичаните?“ – По един пеняз. – „На германците, на сърбите, на французите, на руснаците?“ – На всички по един пеняз. – „Някои се биха повече.“ – Нищо от това, на всички ще се плати по един пеняз. И на вас, които ме слушате днес, пак ще се плати по един пеняз. Такъв е законът на Божествената справедливост – той трябва да се постави за основа на съвременното общество. Работата на всички хора не е еднаква, въпреки това домовитият господар платил на всички поравно – по един пеняз. Ако обичаш, обичай с един пеняз. – „С колко ме обичаш?“ – С един пеняз или с три гроша и трийсет пари. На колко пари се равняват три гроша? На сто и двадесет пари. Числото 120 е резултат, то играе роля във Вселената. И 12 е резултат, но в човешкия живот. Като прибавите още тридесет пари към сто и двадесет, получавате 150 – число, при което злото излиза навън. В 1915 г. българите се намесиха в Общоевропейската война, което показва, че ще минат през чистене. Между 1913 и 1918 г. има известно отношение – 1918 г. е продължение от 1913 г. И този път те ще минат през

огън, за да се пречистят; след това няма да помислят вече за война.

Всяко нещо, което става в света, има свое определено време. Всеки човек се ражда на определено за него време, затова хората се различават помежду си. Забелязано е, че онези, които се раждат от 9 март нататък, са повече идеалисти, умът в тях работи повече от сърцето и страдат главно от главоболие. Кажете ли някой, че страда от главоболие, аз зная, че той е роден през март, когато Слънцето е в зодиакалния знак Овен. Овенът е кротък, но когато се срещнат два овена, удрят главите си. Който се бори с материята, осакатява ума си. Това явление се забелязва особено в живота на поета: започне ли той да се грижи за материалната си прехрана, поезията му изчезва. Ето защо, като дойде в ума ви една светла, Божествена мисъл или в сърцето ви – красив импулс, красиво желание, веднага ги приложете; отложете ли ги, вие сами се осакатявате. Кажете ли, че тази мисъл е неприложима, вие се спъвате; ако беше неприложима, тя нямаше да дойде в ума ви. Не я ли приложите вие, друг ще я приеме. Така хлопа Бог на човешките умове и сърца. Който не Го приеме, ще ходи от човек на човек да се предлага за съдружник, да вземе участие поне в изговарянето на звука *ха*. Може да вземе участие, но ще знае, че заплатата му ще бъде *тин* – звук, който се чува при пускане на десетачетата в тенекиената кутия. Ако на Земята не се научите да работите и да свирите, на Небето никога няма да се научите. Ако отидете неподготвен на Небето, веднага ще ви върнат на Земята – това е закон на прераждането.

Човек е дошъл на Земята да мине през мъчението, през труда и през работата. Като човек, ще се мъчиш; като Ангел, ще се трудиш; дойдеш ли до работата, ще работиш като Бога. С други думи казано, ще се мъчиш със стомаха си, докато смелиш храната; после ще се

трудиш с ръцете си, най-после ще работиш с главата си. Хората се мъчат, трудят и работят, но мъчно успяват, защото си служат с отрицателната глаголна форма *не мога*. Как могат да вършат отрицателни работи? Както могат да се проявяват в отрицателното, така могат и в положителното. – „Ще правя погрешки.“ – Прави погрешки и върви напред! За предпочитане е човек да се труди и работи, макар и да прави погрешки, отколкото да не работи и да не греши. Който прави погрешки, може и да ги изправя. Който мрази, може и да обича; който прави зло, може да прави и добро. Сегашният разсипник един ден ще стане добър пестовник. Кое е Добро? Което е в хармония с великите Божествени закони. Всяко действие, което взема участие в повдигането на цялото човечество, е Добро. Постъпките на човека се определят от резултатите, които те произвеждат. Човек определя някои свои постъпки като лоши, обаче като види резултатите им, тогава може да определи добри ли са били, или лоши. Резултатът на човешкия живот определя неговото бъдеще.

Бъдете справедливи в живота си, не ощетявайте никого, както е бил справедлив домовитият човек. Той даде на първите работници това, което им се падаше, не ги ощети; но и последните не ощети. Ако хората продължават да прилагат стария морал, светът съвсем ще се изопачи. Прилагайте Божествения морал в живота си, за да задоволите нуждите на всички хора. Който не съдейства за задоволяване необходимите нужди на ума, на сърцето и на душата си, той върши зло и престъпление. Всеки човек трябва да има на първо място необходимото, после – потребното, и най-после – излишното (то се дава по благодат). Благата, от които ние се ползваме, идат от Ангелите – от своите излишъци те пращат на нас. Ако Ангелите бяха скъперници като хората, животът на Земята щеше да се прекрати. Благодарение на тяхната

щедрост ние живеем в изобилие. Да бъдем щедри – и ние да изпращаме от своите излишъци на съществата, които живеят под нас. За нас техният живот е ад, за тях нашият живот е Рай. Каквото е отношението между нас и нисшите същества, такова е отношението между Ангелите и нас – за Ангелите нашият свят е ад, за нас техният свят е Рай. Значи за едни същества Раят е на Земята, а за други – горе.

Прилагайте Божествените закони и не се съмнявайте в тях. Вярвайте в душата си като проява на Божественото Начало. Ще каже някой, че вярва само в това, което вижда. Ако го питам, вярва ли в ума и в сърцето си, казва, че вярва; вярва ли в мислите и в чувствата си, казва, че вярва. Как вярва в тях, щом не ги е пипал? Кой може да пипа ума и сърцето, мислите и чувствата си? Пипането е външно сетиво, с което си служат и животните; след пипането идат вкусът, обонянието, слухът и зрението. Следователно, за да има ясна представа за нещата, човек трябва да ги е проверил с петте си сетива, а не само с едно. Каже ли някой, че вярва само в това, което може да пишне и да чуе, той не е влязъл в Реалността. Който вярва само във вкуса и в пипането, той е на южното полукълбо, защото устата и чувствата са долу; който вярва само в слуха и в зрението, той е в северното полукълбо, защото ушите и очите са на главата. Кой е на екватора? Който минава от едното полукълбо в другото. Екваторът е неутрална зона. Коя област от човешкия ум отговаря на екватора? Интелектът. Защо трябва да мисли човек? За да има равновесие. Само уравновесеният може да си избере такива работници, каквито му са нужни. Кои са работниците в човека? Неговите мисли, чувства и постъпки. Човек трябва да си избира само такива мисли, чувства и постъпки, които са необходими за неговото развитие и които дават добри резултати.

Христос казал притчата за домовития човек преди две хиляди години. Днес и вие слушате същата притча – каква разлика има между вас и тогавашните слушатели? Вие сте по-възрастни от тях. Това е по-добре за вас – като по-възрастни, по-добре възприемате. Някой казва: „Ако се женя, млад да се женя.“ Какво лошо има в това, че някой се оженил на четиридесет години, вместо на двадесет години? Един момък се влюбил в една мома, но тя обичала друг, за когото се оженила. За да не го огорчи, тя му казала: „Аз дадох къщата си на друг, но ще направя нова къща, която ще дам на теб.“ Тя родила дъщеря, която след двадесет години се оженила за него. Женитбата има смисъл само когато приближава човека до Бога, когато възлюбените си помагат взаимно. Обаче каква женитба е тази, която отдалечава хората от Бога и разваля отношенията помежду им?

Ако наблюдавате живота на семействата, ще видите, че някъде членовете постоянно удрят главите си, разправят се, спорят. В това отношение главите на мъжа и на жената са като чутури, в които чукат кафе; децата им само ги обикалят и казват *ха*, но в края на краищата нищо не излиза от това съдружие. В други семейства всички членове имат стремежа на тиквено-то семе – да обсебят колкото може повече земя, едни да се разширят за сметка на други; и като сплетат стъблата си, объркат се и нямат никакъв резултат. Поживеят така няколко месеца, докато дойде господарят на нивата и обере всичките плодове. За предпочитане е да дадеш по-малък плод и да живееш повече, отколкото да имаш голям плод, а кратък живот.

Какъв свят щеше да бъде този, ако главите на всички хора бяха големи като тиква? Светът всеки ден се подобрява, благодарение на растенията, между които се явява състезание по интелигентност. Те постепенно се развиват, облагородяват и започват да се жертват:

дърветата – за горивен и градивен материал, а цветята със своето благоухание и красиви багри въздействат върху човешката мисъл. Човек започва да ги изучава и размишлява защо едни от тях миришат приятно, а други – не; защо едни от тях са жълти, а други червени; защо едни имат по пет венечни листа и пет тичинки, а други – по-малко или повече. Всеки човек може да се уподоби на известно растение със специфичен стремеж и развитие. Някой има стремежа на черешата – иска да стане като нея кръгъл и червен. Не е лошо това желание, но той трябва да подбира мислите и чувствата си, защото те влизат в него като работници, които си създават свой дом. Дали този дом е добре, или зле построен, това не е безразлично за вас. Като влезете в един дом, дето мъжът и жената се карат, вие не можете да се отнесете безразлично към тях – все ще кажете нещо да им помогнете. Колко повече не сте безразлични към себе си, дето вашите мисли и чувства строят своите домове. Ето защо човек трябва да се самовъзпитава, да обработва мислите и чувствата си. Като работи върху себе си, той работи и за своите ближни. Затова казвам: като срещнеш гладен човек, нахрани го; ако е жаден, дай му вода да утоли жаждата си. Както работи във физическия свят, така човек може да работи и в Умствения свят.

Страшно е положението на човек, който живее само за себе си. Само Бог има право да живее за Себе Си, защото Той включва всичко в Себе Си. Човек да живее за Бога, а Бог – за Себе Си. – „Искам да живея за себе си.“ – Обърни се тогава към Бога, Той да дойде в теб, да живее за теб, а ти – за другите.

Дошло е времето, когато всички хора трябва да излязат на пазара: свещениците със своите кадилници,

учителите със своите буквари, съдиите със своите законици, търговците със своите крини, пълни с жито, земеделците със своите рала. Христос ще излезе рано сутринта на пазара да наеме тези работници и да ги изпрати на лозето Си. В дадения случай лозето на Христа е българският народ. Каквито и да сте по положение – свещеници, учители, съдии, търговци или земеделци, всички трябва да сте готови за работа. Този е пътят, по който българският народ може да се повдигне. За да стане един народ велик, Бог на разума, на интелекта, на сърцето, на душата, на силата трябва да живее сред него и всички да бъдат доволни от труда и от работата си.

Отворете очите си, за да видите, че живият Господ се изявява на Земята. Всеки да Го види в себе си и да направи разлика между своя Бог и Бога на другите. Важно е всеки да Го разбира, познава и възприема според степента на своето развитие. Ако си музикант, ще намериш Бога в музиката; ако си поет, ще Го намериш в Природата; ако си търговец – в парите. Всеки ще Го намери някъде, макар и отвън проявен. Външните предмети събуждат мисъл и чувства, които водят към Бога. Например, ако получите един букет от красиви цветя, вие мислите за цветята, за човека, който изпратил букета, и във вас се събужда топло, приятно чувство и към Онзи, който е създал цветята. Познайте Бога като Справедливост, който дава на всеки по нещо – най-малко по един пеняз. Един час да работите на ден, пак ще получите един пеняз, върху който ще работите и сега, и в бъдеще. Върху този пеняз ще се съгради бъдещият ви живот.

Подарявам ви по един букет с пет различни цветя – петте категории работници. Вашият приятел – Господ – ви изпраща този букет. Изучавайте го, докато проникнете в неговия вътрешен смисъл и съдържание.

10 ноември 1918 г., София

КАТО ЧУХА

И като чуха, зачудиха се и оставиха го, и отидоха си.

От Матей 22: 22

„И като чуха, зачудиха се.“ Важна дума в този стих е глаголът *чувам*. *Чувам* и *слушам* са синоними. На какво се зачудиха? На отговора, който Христос даде на въпроса да се дава ли дан на кесаря.

Повдига се въпрос за даването. Често става въпрос за слугуването. Даването има отношение към дълга, а слугуването, т.е. служенето – към Любовта. Да даваш, това не е особено качество, защото ти си длъжен да даваш. На въпроса, който учените зададоха на Христа – трябва ли да се дава дан на кесаря, Христос отговори: „Отдайте кесаревото кесарю, а Божието – Богу.“ Кесарят е цар, а царят – човек. Значи същият въпрос може да се преведе с думите: трябва ли да се дава дан на човека? Животните, като по-нискостоящи от човека, му дават данък – месо, мляко, яйца, вълна, мас, труд и др. В това отношение човек е кесар на Земята.

„Като чуха, зачудиха се“ – да се чуди човек, това не показва, че е убеден в Истината. „И като чуха, зачудиха се.“ Не се казва, че слушаха, но чуха само Неговия отговор и се зачудиха, че толкова лесно разрешил въпроса.

Когато искаме да уловим някое животно, което се изплъзва от ръката ни, чудим се как не сме намерили начин да го задържим. Често учудването се изразява в негодуване. Много неща чуваме в живота; например говори се, трябва ли хората да се обичат – едни казват, че трябва да се обичат, а други казват, че не трябва. Защо не трябва? Защото нямат сметка да обичат – който много обича, много дава. Чува се да казват, че който иска да бъде щастлив, не трябва да служи на Бога – защо? Защото служенето на Бога

е свързано с даване – значи трябва да изпразниш кесията си, а това не е износно. Ако даваш на бедни, за теб нищо няма да остане, кесията ти ще се изпразни. Даването и вземането вървят заедно.

Не мислете, че даването във всички случаи е добродетелен, положителен акт, а вземането – отрицателен. В едни случаи даването е добро нещо, а в други – лошо. Същото е и за вземането: някога е добре да вземаш, някога е лошо. Ако дадеш на човека отрова, горчив хап или ритник, това даване не е добро. Обаче, ако дадеш на бедния дрехи да се облече, пари – да се нахрани, това даване е на място. И при вземането има два процеса – положителен и отрицателен. Не е добре да вземаш жената, децата, къщата на човека и да го оставиш в скръб и лишения. Добре е да вземеш дълга на ближния си, ти да го изплатиш; добре е да му вземеш болестта. Новият морал изисква от човека такова даване и вземане, при което няма никаква щета. Това са два процеса, които трябва да имат предвид повдигането на човешката душа.

„И като чуха, зачудиха се.“ И до днес още хората се учудват на проявите в Живота и се запитват съществува ли Бог, или не съществува. Който има да дава, отрича съществуването на Бога; който има да взема, признава, че Бог съществува. Същото виждаме и в личните отношения на хората: когато някой има големи дългове, отрича своя кредитор и казва, че е умрял. Ако го питат: „Къде е твоят кредитор?“, той отговаря: „Няма го, не съществува, отдавна е умрял.“ – Не съществува, защото има да плаща. Някои хора, и като имат дългове, пак признават съществуването на Бога, защото са готови да плащат задълженията си. Книжниците и фарисеите чуха Христа, но си отидоха, не искаха да Го слушат. Така правят някои хора – чуват да се изнася някаква нова идея, но не слушат и си отиват по домовете. Сега и аз проповядвам – едни ме чуват, други ме слушат. От онези, които слушат, се явяват такива, които търсят

лек начин за възприемане и прилагане на Христовото учение.

Един българин останал неучен, не знаел да чете и пише, нямал и занаят (това било в старо време). Той се заел сам да се научи да чете и успял, но толкова малко, че с това знание не могъл никъде да си отвори път. Ходил тук-там, дано намери някакъв занаят, да изкарва прехраната си лесно. Един ден срещнал един свещеник с котле вода в едната ръка и с китка босилек в другата. Той ходел от къща в къща да ръси и да чете молитва. „Ето една лесна работа за мен!“ – си казал българинът. Отишъл един ден в черква, за да види какво прави свещеникът там и да се запознае с новия си занаят. Като чул какво говори свещеникът, той се върнал у дома си, взел едно котленце с вода, китка босилек и тръгнал по улиците да ръси, когото срещне на пътя си.

Много хора мислят и постъпват като този стар българин. Те казват: „Ще взема котле вода и китка босилек и ще тръгна да ръся хората – все ще ми падне нещо в ръката.“ Това показва на каква степен на развитие се намират такива хора. След това ще кажат, че трябва да бъдем морални. Като си взел котленце с вода и китка босилек, ще поддържаш този морал. Свещеникът казва, че трябва да има богомолци; лекарят казва, че трябва да има болни. И едното, и другото твърдение е право, но преди всичко, казвам: трябва да има слушатели, т.е. хора, които, като слушат, могат да прилагат. Всички търсят лесен занаят, аз пък уча хората на мъчен занаят – да слушат добре и да прилагат правилно.

Чуването и слушането са синоними, между тях има известно съотношение. Чуването предхожда слушането – то подразбира процес на възприемане. Слушането има отношение към Месечината, т.е. към празненето и пълненето, към даването и вземането. Човек трябва да разбира и двата процеса, да знае кога

да дава и кога да взема. Който чува само, той е спекулант търговец, понеже само взема. Като му се роди дете, той започва да дава, но си казва: „Дано моят син израсне, да вземе котлето и да тръгне да ръси хората, за да има някой да ме гледа на старини.“ Като говоря за котлето и босилека, нямам предвид свещениците, които официално изпълняват службата си. Светът е пълен с попове, т.е. с бащи¹⁶, които търсят лек начин за прехранване. Голямо благословение е за човечеството да се освободи от хора, които търсят лесния начин.

Желателно е в бъдеще Божиите служители да бъдат облечени в бели дрехи. На Небето приемат само такива хора, които са облечени в бели, чисти дрехи. Видят ли, че пристига някой с черни дрехи, веднага го връщат назад. Черният цвят, тъмнината благоприятства за престъпленията. Ако крадецът иска да обере някоя къща, той влиза нощем, когато е тъмно, когато всички спят. През деня, на светло престъпления не се вършат. Това е закон, който има отношение и към ума, и към сърцето. Когато в ума на човека влезе отрицателна мисъл, той става недоволен и върши погрешки и престъпления. Отрицателната мисъл разбърква ума му, внася тъмнина и той казва: „Тъмно ми е в съзнанието.“ Когато тъмнината проникне в човешкия ум, всички хора – мъже, жени, деца – стават недоволни. Ако и в сърцето влезе отрицателно чувство или желание, човек пак става недоволен. Недоволството кара хората да търсят лесния път в живота. Едно трябва да се знае: лесният път е най-мъчен и най-мъчният път е най-лек.

Дайте на един човек с болен крак да носи един килограм тежест, за да видите колко ще се затрудни; дайте на здравия човек да носи сто килограма тежест, той ще ги пренесе от едно място на друго с радост. Тъй щото, каже ли някой, че работата му е тежка, че

не може да я свърши, това показва, че кракът му е изместен или има нещо изкълчено в себе си; каже ли, че работата му е лека, приятна, това показва, че кракът му е здрав, че всичко в него е на мястото си. Нека тази мисъл ви послужи като формула. Каже ли някой, че не може да реши известен въпрос, ще знаете, че има нещо изкълчено в него. – „Мога да реша този въпрос.“ – Можеш да го решиш, защото всичко в теб е на мястото си.

Аз вземам думите *крак, изкълчване* в широк смисъл. За да се изкълчи някой уд в човешкия организъм, това показва, че този човек не е знаел как да постъпи. В турско време турците влизаха в богати български къщи и за да ги заставят да кажат къде са парите им, те ги биели, поставяли ги на нажежена пиростия, докато най-после били принудени да кажат къде е скрито богатството им. Те дават своята дан чрез насилнически начин. Питайте след това тези българи трябва ли да се дава дан на кесаря – те ще ви кажат, че трябва да се дава. Който е минал през нажежена пиростия, знае, че трябва да се дава дан на кесаря. Данта на Бога се дава доброволно, а на кесаря – чрез насилие. На Бога ще даваш доброволно – колкото искаш и когато искаш. Не изгълниш ли този закон доброволно, ще дойде кесарят и насила ще те застави да дадеш. Бог и кесар са двама господари – ако не служиш доброволно на единия, ще дойде вторият и насила ще те застави да му служиш.

Двамата господари съществуват в света и като две различни състояния – здраве и болест. Болестта е кесарят, той ще те тури на легло или на нажежена пиростия и колкото и да викаш, няма да те освободи. Ще търсиш един лекар, втори, трети, докато най-после дойде някой отвън да ти помогне. Плащането на лекарите не е нищо друго освен дан на кесаря. Те събират данъците и ги предават на кесаря.

Като отговаря на въпроса, трябва ли да се дава дан на кесаря, Христос посочва на хората нов начин

за живеене. За да пресъздаде Живота си, човек трябва да знае истински методи, с които да си служи. Ще кажете, че Вярата е един метод; така е, но каква трябва да бъде Вярата? Ако Вярата не може да ви извади от обикновения живот, тя не е истинска Вяра, не е истински метод. Каквото знание или изкуство притежаваш, ако то не може да те повдигне, не е истинско. Каква Вяра е тази, която не може да ти помогне при изпитанията в Живота? Какво е това знание, което не може да премахне облаците в твоето съзнание? Сраданията на хората показват, че те не са изпълнили задълженията си към Бога и към своя ближнен. Сраданията представляват колело, едната половина на което е назъбена, а другата – гладка. Като минаваш през гладката част, чуваш тих, мек глас, който ти казва: „Изпълни задълженията си.“ – „Нямам време сега.“ Щом се отказваш от задълженията си, гласът се отдръпва навътре, нищо не чуваш. След това минаваш през назъбената част на колелото. Тук вече нямаш време за избор, да изпълниш или да не изпълниш – задължаваш се да изпълниш. Който изпълнява Волята на Бога, като дойде до зъбците, вижда една тясна отворена вратичка и през нея излиза навън. Който не изпълнява Божията воля, вижда тясна врата, но понеже живее в съмнения, не се решава да мине през нея. Той продължава пътя си по колелото, докато попадне на зъбците му. Тук той разбира законите на Живота.

Ще кажете, че има нещо жестоко в това колело. Така е, но то е създадено от хората след грехопадението. Първоначално цялото колело е било гладко – Бог го е направил. След грехопадението дяволът турил ръка на половината колело, обсебил го и му турил собствения си печат – зъбците. Така са направени днес дараците за чепкане на вълна. Хората имат желание да разчепкват нещата и каквото ценно и красиво намерят, да го задържат за себе си.

„И като чуха, зачудиха се.“ На какво се чудя аз? На глупостите в човешкия живот. Срещам една мома, напета, горда, хвърчи – коя е причината за това ѝ състояние? Влюбила се и мисли, че кой знае какво ще направи със своя възлюбен. Казвам ѝ: „Качила си се на дяволското колело – като попаднеш под неговите зъбци, не само, че нищо няма да постигнеш, но на прежда ще станеш.“ Срещам друга мома, напудрена, червисана, мисли, че всички ѝ обръщат внимание. Не е лошо да се пудри човек – и къщата се белосва отвън; лошото е в заблудението на човека да мисли, че основата на къщата се крепи върху мазилката. Туряйте на къщата си каквато искате мазилка, шарете я, както намирате за добре, но първата работа е да я поставите на здрава основа. Ако основата на къщата не е здрава, тя нищо не струва. Ако основата на къщата ви е слаба, а отвън е белосана и нашарена, главата ви ще страда много.

„И като чуха, зачудиха се.“ Аз се чудя на вашите заблуждения, а вие – на моите думи, и се запитвате как трябва да живеете. Много просто, ще се откажете от лъжата, от кражбата, от омразата, от завистта. – „Може ли да се живее така?“ – Може. Вие не сте приложили Истината, Любовта, Правдата, Доброто, а се питате как може да живее човек с тях. Приложете великите добродетели в живота си и ще видите как може да се живее по нов начин. Опитайте се да служите на Бога, за да разберете Неговата същина. Философите казват, че Бог завинаги ще остане неразбран; не е така – най-лесното нещо в света е да разбереш Бога, при условие че Го обичаш и Му служиш. Не спазваш ли тези условия, ти ще Го разбереш толкова, колкото лекарят разбира човека, когото е поставил на операционната маса: той го изслушва, преглежда и после взема ножа, оперира го. Ако го питате какво нещо е човекът, той ще ви опише в най-големи подробности всичките органи – какви функции изпълняват те. Външно, анатомически и физиологически, той го познава,

но същината на човека не познава. Важно е какво въещност представлява човек.

Съвременните хора искат да разберат Бога външно – да Го поставят на своята маса и да започнат да Го разглеждат отвън и отвътре, за да видят какви органи има и каква е тяхната служба. В края на краищата ще кажат: „Нищо не разбрах.“ Как ще разбереш един инструмент, ако не го опиташ? Чудни са хората, които мислят, че като турят нещо на своята маса, веднага ще намерят Истината. Истината не може да се постави на никаква маса, тя е извън формите. Има нещо ценно, вложено в човешкото тяло, което наричат душа, но щом турят ножа, тя изчезва. Щом дойде душата във вас, вие трябва да ѝ дадете нужната почит, т.е. да ѝ дадете съответна дан.

И двамата господари – Бог и кесар – са в самия човек: първият е горе, в главата, а вторият – долу, в коремните органи. Всеки ден трябва да отдавате кесаревото кесарю, а Божието – Богу. За да задоволите ума си, ще прочетете една хубава книга; за да задоволите стомаха си, ще се нахраните добре. Тогава и двамата господари ще кажат: „Нашият поданик изплати дълга си.“ Ако излъжеш кесаря, той ще бъде недоволен от теб. Ако ме питате защо проповядвам, ще отговоря: плащам своята дан към Бога. Един ден, като ме съдят, вие ще бъдете свидетели. Като ме слушате, и вие изплащате данта си към Бога – тогава аз ще бъда ваш свидетел. Така именно ще минем безопасно деня: аз ще свидетелствам за вас, вие – за мен.

Приложете този морал в живота си, за да бъдете спокойни. Ако сте неразположени, дайте си отчет на кого дължите – на Бога или на кесаря. Като си отговорите на въпроса, ще си платите дълга и ще бъдете свободни. Какво правят сегашните хора? Като имат да дават на някого, а нямат пари, отиват при някой лихвар, вземат известна сума и плащат дълга си – от един дълг се освобождават, на друг налитат. Вместо да ходиш от един лихвар на друг, иди при Бога – Той

има много банки на разположение, които ще ти дадат или без лихва, или само с два процента лихва. – „Как се намират тези банки?“ – Както намирате и другите. Излезте в града, вдигнете главата си нагоре и четете надписите. Така ще намерите и Божествените банки: ще вдигнете главата си нагоре и ще четете. Ако някой ви пита какво търсите, ще отговорите: „Търся една Божествена банка.“ Който чуе, че търсите такава банка, ще ви се смее, но това да не ви смущава – „Търсете и ще намерите.“ Един ден ще прочетете надписа, който с години сте търсили: *Божествена банка*. Каквото напрежение изпитва човек, когато очаква някой гост, такова е напрежението му, когато търси Божественото. Ще дойде ден, когато ще го намери и ще се облекчи.

Спазвайте и двата закона – на Бога и на кесаря, без да ги смесвате. Когато прочетеш една хубава книга, или направиш добро на някого, това е плащане дан на Господа; когато се нахраниш добре, ти плащаш дан на кесаря. Благодарни, че си платил данта си, и не мисли за утрешния ден. Какво ще стане с децата ти, с теб, не мисли за това; какво ще ядеш утре, и за това не мисли – благодари, че днес си платил своята дан на кесаря. В Божествения закон е писано: „Днес за днес, утрешният ден не е твой.“ Кесарят казва точно обратно: „Ще се погрижиш за утрешния ден.“ Някой се натъква на друга опасност – той не мисли за утрешния ден, защото разчита на баща си. Това значи да забиеш ноктите си в кожата на баща си като кърлеж. Това не е правилно. Ще разчиташ на себе си и ще бъдеш готов на всичко, което Животът ти носи. Каквата работа и да ти предложат, ще я приемеш и ще работиш честно и почтено. Туриш ли тази мисъл за основа на Живота си, ти си намерил Божествената банка. Бягаш ли от условията, които Животът ти носи, правиш ли разлика между една и друга работа, търсиш ли лекия живот, ти слутуваш на кесаря. В първо време той ще ти даде добри условия, но после ще те обере и подхвърли. Който не

вярва на думите ми, лесно може да ги провери – нека отиде на гробищата и види какво е останало от онези богаташи, учени и философи, които вярваха, че могат да се спасят с пари, с наука и с философия.

Има едно богатство, една наука и една философия, които могат да спасят човека, но те са извън човешките разбирания. Докато хората служат на закона на кесаря, всички ще отидат на онзи свят, без да се спасят. Има богати, учени и философи, които са в онзи свят и чакат по-скоро да слязат на Земята – защо? На Небето няма условия за тяхното развитие. Обаче има прости хора, които се ползват от добрите условия на Небето – те са служили на Божия закон, затова са добре приети на Небето. Те са прости по отношение на лъжата и на кражбата, не знаят нито да лъжат, нито да крадат. Затова Христос казва: „Синовете на този свят са по-умни от синовете на виделината.“ Помнете, че колелото се върти – докато сте на гладката му част, разчитайте на Бога. Той ще обедини мислите и чувствата ви, Той ще ви обедини като народ. Очаквате ли на кесаря, той ще ви тури на своя дарак и ще ви разчепка.

Време е вече всеки да даде своята дан на Господа. Аз започвам от днес да ви товаря, за да има какво да занесете. Ако има нещо фалшиво в това, което ви давам, аз сам отговарям. Нямам нищо против служенето на кесаря, но изменчив е този живот. Всеки, който е служил на този закон, който цял живот е ял, пил, удоволствал се, в края на краищата и той казва като Соломон: „Суета на суетите, всичко е суета!“ За Соломон казваха, че няма цар, подобен на него, но и той се разочарова от човешкия свят, т.е. от суетата в живота. Когато се пробуждаше съзнанието му, Соломон написа ценни книги, в които изнесе несигурността и преходността на този свят. Той искаше да намери смисъла на Живота в знанието, в богатството, в удоволствието, докато се разочарова във всичко и на едно място в притчите си казва: „Знай, сине мой, че Господ ще доведе твоите дела до съд.“

В книгата му *Песен на песните* се вижда превратът, който станал в Соломон. Обиколен от много жени, които го обичали за славата, за богатството му, той не намерил Любовта. Един ден срещнал една овчарка, в която се влюбил, но не могъл да я привлече към себе си. Той виждал спасението си в нея и се питал защо не я срещнал по-рано.

Всеки ще срещне на пътя си своята овчарка или своя овчар и ще се запита защо не я срещнал по-рано, а сега, след като опетнил живота си. Най-после човек дохожда до положение да обърне другата страница на Живота – да служи на Бога, т.е. да дава своята дан доброволно и с Любов. Даването подразбира правилна обмяна. Като се дава на Бога доброволно и с Любов, обмяната всякога е правилна. Човек дава и на кесаря, но чрез насилие, затова обмяната не е правилна. Тогава човек се усеща стегнат като с обръчи.

Радвайте се и веселете се, защото Бог работи днес в света. Той взема участие и в индивидуалния живот на човека, и в семейния, и в обществения, и в политическия. Той събаря, гради, произвежда преврати, отделя потребното от непотребното, овцете от козите. Овцете служат на Божествения закон, а козите – на кесаря. Овцете са символ на Любовта. Опитайте се да хванете една коза, за да видите колко ще кряка. Хората, които постоянно се оплакват от страдания и мъчнотии и които постоянно роптаят, са от категорията на козите. Овцете носят своите страдания без роптание – хората вземат вълната, млякото, месото им, а те не роптаят. Това са хората на Любовта. Наистина, овцата символизира Любовта, но в това не подразбираме формата *овца*. Хората не могат да отделят формата на нещата от тяхното съдържание и смисъл, затова се чудят как е възможно глупавата овца да изразява Любовта. Конят е символ на интелекта, но днес като кажат *кон*, разбират същество, което може да се язди. Волът е символ на търпение и издръжливост. В стария

първичен език думата *вол* подразбира да желаш и да можеш, а *кон* – да искаш. Ако днес Адам дойде на Земята и чуе с какви думи си служат хората, какво съдържание и смисъл са вложили в тях, как са ги изменили, той ще се учуди, ще ги остави и ще си отиде. Какво ще кажете за свое оправдание? Че така са ви учили, така са ви възпитавали. Както и да се оправдавате, Адам вижда с какви криви преводи си служите.

Сегашните хора се нуждаят от правилен превод на нещата. Щом го намерят, и науката, и философията, и знанието им ще се изменят. Тогава и животът им ще се подобри деветдесет и девет на сто. Правилното изговаряне на думите произвежда специфично въздействие върху човека. Както лимонът събужда в човека усещане за кисело, така и всяка дума, правилно изговорена и разбрана, произвежда съответно действие върху човека. Какво се крие в лимона, всички знаете. Но ако изговоря пред вас думите *Правда*, *Добродетел*, *Истина*, вие ще свиете рамене – защо? Не знаете съдържанието им. Ако разбихте тези думи, изговарянето им би произвело върху вас такова действие, каквото произвежда лимонът. Който разбира съдържанието на думата *Бог*, той ще стане добър, учен, богат, силен – ще придобие качествата на образа, който се крие в тази дума. Затова се казва: „С какъвто дружиш, такъв ставаш.“

Произнасяйте често тази дума в себе си, не само по форма. Влезте в съдържанието и в смисъла ѝ, за да произведе тя нужното действие върху вас. Освободете се от човешкия образ на Бога, който сте си съставили, и Го поставете на мястото Му. – „Защо страдаме?“ – Защото Бог е дошъл между хората и намества изкълчените им крака. Ако Бог не работи, дяволът ще вземе Неговото място. Той ще упои хората, ще притъпи сърцата им към болките и страданията на близките им. Те ще живеят в блаженство за тялото, но душата им ще бъде поробена. Затова е казано в Писанието: „Па-

зете се от онези, които душа погубват.“

„И като чуха, зачудиха се и оставиха Го, и отидоха си.“ Фарисеите, които изпитваха Христа, ще дойдат и при вас, за да ви питат как ще изпълните дълга си като учител, свещеник, съдия, баща, майка, брат и сестра. Който разбира Живота, ще ви каже: „Служете на Бога чрез закона на Любовта, а на дълга си служете чрез даването.“ Всеки има дълг към своя народ и към отечеството си и ще му отдаде това, което е негово. Всеки народ е дал и дава нещо на хората, затова всички трябва да му върнат неговото. Така постъпи Христос – когато Го запитаха трябва ли да даваме дан на кесаря, Той им отговори: „Дайте да видя образа на това, което трябва да дадете на кесаря.“ Като Му подадоха една монета, на която беше образът на кесаря, Той каза: „Отдайте кесаревото кесарю, а Божието – Богу.“

И тъй, под *Любов* трябва да разбирате служене на Бога. Мислете върху Любовта. Вие сте я опитвали, но за малко време, няколко минути или секунди, и после сте я загубвали. Защо човек губи Любовта? Защото не може да намери границата между слугуването на Бога и на кесаря. Тази е причината, дето човек губи равновесието си, т.е. съгласието между ума и сърцето си. Сърцето не трябва да господства над ума, нито умът над сърцето, но трябва да работят в хармония. Ако в желанието си да разрешите правилно един въпрос, сърцето се притесни повече, отколкото трябва, нарушава се правилният ход на мислите. Ако при разрешаване на едно чувство, мисълта се наложи, вие изгубвате чувството си. – „Как трябва да любим, как да проявим чувствата си?“ – По тези въпроси не се философства, Обичта и Любовта не търпят никаква философия, никакво нагаждане. Как ще измиеш краката на един пътник, дошъл в дома ти? Ще вземеш един леген с топла вода, сапун, кърпа и ще ги измиеш. – „Да не му причиня някаква болка.“ – Ако ръцете ти са

меки и нежни, не се страхувай, няма да му причиниш болка; ако ръцете ти са корави и груби като зъбците на колелото, това е друг въпрос.

Всеки ден вие минавате през колелото на Живота, затова някога сте разположени, а някога – неразположени. Когато сте неразположени, минавате през назъбената част на колелото – какво трябва да правите тогава? Ако сте честен човек, ще кажете на приятеля си: „Не стой близо до мен, за да не те хванат зъбците на колелото. Мен ме хванаха, поне ти да не пострадаш.“ Нечестният иска да страда и другите като него – той ще започне да ги разубеждава в съществуването на Бога, та по този начин и те да опитат зъбците на колелото. Не, преди да разглеждате този въпрос, размишлявайте върху стиха: „И като чуха, зачудиха се и си отидоха.“ Кой си отидоха? Крадците, които обират хората. Пазете се от крадци и разбойници, пазете и ближните си от тях. Ако лекарят не може да помогне на болния, не го критикувай, но помогни и ти с нещо.

„И като чуха.“ Има два вида чуване: да чуваш страданията на хората, да чуваш и радостите им. Чуваш, че хората страдат, и казваш: „Нека страдат, без страдания не може.“ Лекарят казва: „Без болести не може“; свещеникът казва: „Смъртта е неизбежна“; овчарят стриже вълната на овцете и казва: „Добре, че дойде време за стригане.“ Който чува за радостите на хората, казва: „Дано се раждат повече добри хора. Да растат децата и да се учат! Да има храна за всички хора! Да е добро време, та да се изорат нивите на селяните! Дано всички имат дрехи, къщи, да живеят в радост и да славят Бога! Нека всички хора бъдат богати с Добродетели!“ Носете навсякъде своите добри мисли и желания.

„И като чуха, оставиха Го.“ Когато неприятелят ви чуе вашия отговор, ще ви остави и ще си отиде. Щом си отиде той, ще дойде приятелят ви. Дяволът се опита да изкуси Христа, но Той го изпъди; след

това дойдоха Ангели от Небето да Му служат. При вас не могат да дойдат Ангели, докато не минете през изпитания, страдания, изкушения. Като дойдат, те ще ви учат на Мъдрост, ще ви предадат своето Знание. Ангели има и на Небето, и на Земята. Ако отидете на нивите и на лозята, и там ще намерите Ангели, които по цял ден орат и копаят. Те работят и за градовете, и за селата, и така плащат своята дан и на Бога, и на кесаря. Давайте и вие своята дан на кесаря и на Бога. Бъдете благодарни за всичко, което ви се дава – радвайте се и за страданията, и за радостите; радвайте се и на загубите, и на печалбите.

Изпразвайте пълните си кесии и не се страхувайте от нищо. Бог изпразва кесии на хората и пак Той ги пълни. За да изпразниш кесията си, трябва да отвориш широко сърцето си. Кой отваря сърцата на хората, знаете. Щом е така, бъдете готови на всякакви жертви. Христос казва: „Който изгуби живота си, ще го намери.“

Пазете се от лекия път на живота. Не се стремете към бързо забогатяване. Всяко нещо, придобито без труд, с насилие и с бързина, се изгубва лесно. Освободете се от съмнението и подозрението – то е лесният път в живота. Лесно е да се усъмниш в нещо и да го отхвърлиш; мъчно е, когато изпитваш и проверяваш нещата – тук се изискват усилие, постоянство и труд. Не мислете, че като носите котле с вода и китка босилек да ръсите хората, ще успеете много. Опасни са китките. Има цветя, които упояват и приспиват хората; след това дойдат неприятелите им и ги оберат. Пазете се от такива китки.

Днес Христос казва на всички хора: „Платете своята дан на Господа!“ Който приеме Неговото учение, ще бъде благословен – това се отнася до всички народи, до цяла Европа. Който не Го приеме, ще попадне под зъбците на колелото. Ако европейските народи не приемат Христа в себе си, ще минат през големи

страдания. След това те ще се опомнят, няма да повтарят погрешките си. Ако европейските народи платят своята дан на Бога, на Земята ще дойде дълготраен мир. Ако днес сте свободни, не казвайте, че сте прескочили трапа, че сте минали вече страшното – едно сте минали, друго иде. Важно е всеки човек, всеки народ да приложи Любовта и да гласува заедно с Ангелите. Сега в Разумния свят, т.е. в другия свят над нас правят нови избори. Старите царе със своите правителства и чиновници заминават – коренно пречистване става в света. Ще видим за коя партия ще гласувате. Две партии има в света: партията на личния егоизъм и партията на Божията Любов. Да се гласува за партията на Божията Любов, това значи да изчезнат всички крамоли, недоразумения, спорове между семействата, обществата и народите. Всички трябва да платят своята дан на Бога доброволно и с Любов. Тогава няма да има бедни и онеправдани, няма да царува безправието – в света ще царува великата Божия Правда.

Мина вече старото време. Иде новото време, иде на власт партията на Божията Любов. Горко на лицемерите, крадците и лъжците! Иде новата партия, която ще повдигне всички народи и общества, всички църкви и училища, всички семейства и родове. Всички хора ще се облекат в бели дрехи, символ на Чистота. Нека всички жени се облекат в бели дрехи и платят първо данта си на Бога, а после – на кесаря. Бъдете смели и решителни и кажете в себе си: „Понеже дадохме данта си на Бога, можем вече да служим на народа доброволно и с Любов – научихме вече какво значи истинско служене.“

„И като чуха, зачудиха се и оставиха Го.“ Желая сега и вие, като чухте обяснението на Христовите думи, да не си отивате, но да останете в себе си силни и решителни, без колебание и съмнение, с пълно упование на Бога и на своята душа. Всички познавате

Истината, защото сте излезли от Бога. – „Не сме добри, не сме учени.“ От осем хиляди години насам вие сте давали дан само на кесаря; отсега нататък ще давате данта си само на Бога и на народа. Ще кажете, че има анархисти, които не са съгласни с това. Аз признавам само онези анархисти, които се борят против злото в себе си. Нещастията и страданията се дължат на това, че хората не дават своята дан на Бога. Когато приложат този закон, те ще бъдат към Бога в отношение на син към баща.

Спогодете се с Бога, който е ваш Баща. Обикнете Го, за да Го познаете. Тогава всички ще бъдете царски синове и дъщери. Не прескачайте плета на вашите възлюбени – откажете се от донжуанството. – „Искаме да бъдем щастливи.“ – Откажете се от стария живот, от вашия *Дон Жуан*, от лъжата и лицемерието. Христос казва: „Горко вам книжници и фарисеи, горко вам лицемери!“ България се нуждае от честни и достойни българи, от честни мъже и жени, със здрав гръбнак, които да плащат своята дан на Бога и на народа.

Идат нови дни за човечеството, нови дни за всички народи, нови дни и за България! Оставете настрана всички спорове и недоразумения, всички брожения и недоволства. Не питайте кой е крив и кой прав – това е старият монархизъм, това не са Божествени постъпки.

Желая всички българи да са Ангели с мотики и рала, отколкото първенци, короновани в лъжа и кражба. Те са дали вече своята дан на лъжата и на кражбата. Нова страница трябва да отворят и да напишат доброволно и с Любов: „Отсега нататък ще даваме своята дан на Бога и на народа, на Любовта и на новото име на нашия народ.“

17 ноември 1918 г., София

ИЗОБИЛНИЯТ ЖИВОТ

*Крадецът не иде, освен да открадне,
да заколи и да погуби; аз дойдох, за да
имат живот.*

От Йоанна 10: 10

„Крадецът не иде...“ Аз бих изказал тази мисъл в положителна форма: *Крадецът иде. Аз дойдох, Аз ида.* Съвременните хора се питат коя е причината за нещастията в живота. Отговарям: крадецът. Всички закони в човешкия живот съществуват по една и съща причина – да ограничат този крадец. Всички обществени институти в края на краищата имат една и съща цел – да оградят човека от крадеца. Христос нарича този опасен човек с обикновената дума *крадец*, а цивилизованите хора му дават по-благородни имена.

И в животинското царство има много крадци. Един от тях е наречен *мравояд* – той дебне мравките и ги изяжда. За тази цел той си прави около песъчливите места специални конусовидни фунии, обърнати с върха надолу. Като влезе в конуса, мравката започва да се хлъзга по стените, докато слезе най-долу, дето я чака мравоядът и я изяжда. По отношение на построената фуния мравоядът проявява големи технически и геометрически способности. И в съвременните общества на много места са поставени такива фунии, дето човекът играе ролята на мравояда. Той дебне жертвите си, хваща ги във фунията капан и ги изяжда, т.е. ограбва, убива и погубва.

Христос знае качествата на този крадец и го характеризира. Изобщо, който краде, не обича труда и работата. Какво обича той? Големи придобивки с малко усилия и труд; той обича лек, повърхностен живот. Българската поговорка „Докато умният се на-

мъдрува, лудият се налудува“ има отношение към крадеца. Следователно нещастията в човешкия живот се дължат именно на външната и вътрешната дейност на крадеца.

Крадци има във всяка държава. Понеже човек представлява малка държава, и в нея има един или повече крадци. Без да подозира, като се храни, човек храни и крадците в себе си. Ще кажете, че не е възможно културни и религиозни хора да имат крадци в себе си. Какво мислите вие, не е важно – факт е, че всички хора носят в себе си по един или повече крадци. Няма човек в света, който да не страда от своите крадци. Те се крият така майсторски, че мъчно можете да ги познаете. Отличително качество на крадеца е, че много обещава, прави големи реклами, а малко изпълнява. Тази е причината, дето хората имат стремеж към големи постижения; те искат да се прославят, да станат големи хора и се представят такива, каквито не са.

Като говоря за крадеца, аз не го осъждам. Щом Бог го е допуснал, той има някакво предназначение. Христос изяснява качествата на крадеца главно за по-светените, които разбират Неговото учение и могат да се предпазят от крадеца вън и вътре в себе си. Крадецът започва всякога с мажорна гама, тонът му е повишен, енергичен. Той е спретнат, добре облечен, с изискана обхода; на пръстите си има по няколко пръстена; всичко прави с цел да привлече своите жертви. Всички спорове, недоразумения, крамоли в живота се дължат на него. Дето види проява на нещо благородно, той ще направи всичко само да го унищожи. На кого се дължи изчезването на красивите идеи и стремежи в човека? На неговия крадец.

Докато е млад, човек е готов да се жертва за човечеството, да работи за тържеството на великите идеи, но нещо в него му нашепва: „Не виждаш ли какви са хората, не виждаш ли какъв егоизъм съществува между тях, за кого ще се жертваш? По-добре живеј

за себе си, да знаеш, че си свършил някаква работа.“ Младият постепенно се отказва от идеите си и започва да мисли повече за себе си, отколкото за другите. Крадецът пак му нашепва: „Един път ще живееш – яж, пий и весели се, това ще ти остане.“ Вслушвайте се в думите на крадеца, но слушайте и думите на Христа, който ви казва: „Аз дойдох да им дам живот и да го имат преизобилно.“ Правете разлика между едните и другите думи. Като давате ухо едновременно на крадеца и на Христа, вие изпадате в борба, в резки психически падания и повдигания.

Помнете: не може да бъде човек щастлив, докато се поддава на съветите на своя крадец. Страшно е положението на мъжа или на жената, които вярват на своите крадци. Жената е работила цял ден, спечелила е нещо и като се върне у дома си, още на пътната врата я посреща крадецът в качеството си на неин възлюбен, предлага ѝ да отидат да си хапнат и пийнат, за да си почине от дневната работа. Днес ще си хапнат и пийнат, утре пак същата история, докато се опропастьят. Така постъпват много християни с Христа – те се оженят за Христа и по стар обичай, използват благата Му, докато един ден Той ги напусне. Той работи по цели дни за тях, а вечер те Го посрещат на вратата и Го обират. Днес Го оберат, утре Го оберат, докато една сутрин Христос излезе на работа и повече не се връща – това е великата драма в човешкия живот. След това казват: „Не вярвам вече в Христа.“ – Не вярваш, защото Той е затворил вратата си за теб. Ти си вярвал, че почиташ хората и те също те почитат, вярвал си, че работиш за Христа и се ползваш от Неговите блага. Обаче, щом измениш на своята Вяра, благословието се вдига от теб. Ако мислиш, че другите ще работят за теб, ти си на крив път. Един ден Христос ще ви каже: „Ела да разгледаме сметките си, да видим какви печалби и загуби имаме.“

Ще кажете, че спасението се дава даром. Така е, но

условията не се дават даром, характер не се изработва даром, добродетели не се придобиват даром. – „Строго е казано.“ – Строго е за крадеца, за когото се говори в Писанието: „Всички крадци ще останат във, в тъмнината, дето има плач и скърцане със зъби.“

Един стар свещеник казал на слугата си:

– Иване, лошо нещо ни чака, всички ще отидем в пъкъла, дето има плач и скърцане със зъби.

– Дядо попе, ние да му мислим; твоята работа е наред, ти нямаш зъби, няма с какво да скърцаш – отговорил засмяно слугата.

Това са човешки заключения, резултат на човешка логика.

Един свещеник написал писмо до свой другар, в което му съобщавал, че изпраща със слугата си две хубави пържени риби. Слугата взел писмото и рибите и тръгнал да изпълни поръчката на господаря си. Рибите издавали приятна миризма, която съблазнила слугата. Той се спирал тук-там по пътя и откъсвал по малко от рибите. Докато стигне къщата на свещеника, слугата изял рибите. Звънил на вратата и предал писмото и кошничката на свещеника. Като прочел писмото, свещеникът казал:

– Стояне, тук има две риби.

– Така ли? Да бъда поне спокоен, аз мислех, че съм ги изгубил по пътя.

Някои хора четат Евангелието, дето Христос казва да възлюбиш врага си. Те си въздъхват спокойно и казват: „Добре, че Любовта не е изгубена. Щом става въпрос да любиш враговете си, Любовта е още в живота.“ Любовта е в писмото и рибите са в писмото, но същевременно те са в стомаха на слугата, който е крадец.

Опасен е външният крадец, но по-опасен е вътрешният. Също така опасен е и лъжецът. Ето осем хиляди години се изминаха от създаването на света и народите

още не са свободни. Онези, които поробват народите, обещават, че ще им дадат свобода, но не изпълняват обещанията си – лъжат. Моми и момци се обичат, обещават си какви ли не златни кули, но нищо не изпълняват – и те се лъжат. Момата слуша какво говори нейният възлюбен и си мисли, че е намерила един поклонник. Щом обещава и не изпълнява, това е крадецът, който коленичи пред своята жертва, иска да я глътне. Всякога силният коленичи пред слабия, изважда ножа си и го пробожда в гърдите. В който момент момъкът коленичи пред момата, той е стъпил вече на сърцето ѝ и забива своя нож.

Крадецът се явява и при мен и започва да ми говори, че аз съм изпратен от Бога. Какво съм аз, зная, не се лъжа от неговите приказки. Важно е той сам да си отговори от Бога ли е, или не. Като казва на мен, че съм от Бога, той прави опит да разбере може ли да ме обере. Ако не може, тогава иска да знае можем ли заедно да обираме хората. Страшен е този крадец – той съсипва домовете, съсипва вашите дъщери и синове, ограбва благородните и възвишени мисли и чувства на хората. Често хората се обезсърчават и казват, че нищо няма да излезе от тях. Защо няма да излезе нищо, защо се поддават на внушенията на крадеца? Човек е създаден по образ и подобие Божие, следователно той носи в себе си всички условия и възможности да се развива. Ако от днес нататък придобива условията и възможностите, той е пропаднал – от крадеца не може да излезе нищо. Следователно, докато мисли, чувства и постъпва правилно, човек има всички условия да расте и да се развива, да стане истински човек.

Христос казва: „Аз дойдох да дам живот.“ Кой е този Аз? Докато човек не познае Онзи, който дава Живот, и онзи, който отнема Живот, не може да се повдигне. Ще каже някой, че човек трябва да бъде положителен, да разбира нещата, да внушава на

хората какво да правят и какво да не правят. Това не е достатъчно. Колко хора с положителни мисли, с правилно разбиране на Живота, със способност да внушават на близките си остават назад. Внушаването е забиване на гвоздеи – това всеки може да направи. Не е важно да внушаваш мисли, но да ги посаждаш. Внушението е насилие, кражба. Ти можеш да внушиш на някого мисълта, че е добър, благороден човек, без да е такъв. Измени ли с това неговото естество? Страшен е крадецът, но иде неговият край – дрехите му започват да треперят от страх, той предчувства смъртта си. Досега той се проявяваше в света, той колеше, убиваше, крадеше. Всичките ваши близки, заминали за онзи свят, са пострадали все от крадеца. Ако очите на сегашните хора бяха отворени, щяха да видят, че при всеки умиращ стои по един крадец, който очаква поне за последен път да вземе нещо от своята жертва. И после казва: „Бог да го прости, добър човек беше.“ Щом е бил добър, няма защо да го прощава Бог. Крадецът има нужда от прошка, защото той ще бъде в затвор, от който мъчно ще излезе.

„Аз дойдох да дам живот“ – какъв Живот дава Христос на хората? Нов живот. Хората говорят за Нов живот, а мислят как да наредят по-добре живота си. Значи те живеят още в стария живот. Бащата работи тридесет години усилено, за да отгледа децата си, да ги изучи и осигури; той им направи хубава къща, но дохожда крадецът и го задига за онзи свят. Едва сега той може да разбере за какво е живял. Синовете и дъщерите му започват да спорят помежду си, да делят богатството му. Те са на опасен път – защо? Дали са място на крадеца в себе си – той да се проявява. Това не значи, че бащата не трябва да се грижи за децата си. Напротив, онзи, на когото водата е в изобилие, трябва да я пусне да тече свободно навън, да напоява всички градини и нива, които минават покрай нея. Божието

благословение е общо за всички живи същества. Бог благославя повече онези, които не Го обичат, отколкото тези, които Го обичат. Някой казва: „Да възлюбим Господа, за да ни благослови.“ Какво излиза най-после? Че преди да възлюби Бога, той имал по-голямо благословение, отколкото сега.

Един варненски търговец решил да стане евангелист, за да върви търговията му по-добре, обаче останал излъган – по-рано печелил повече, отколкото сега, като евангелист. Той се питал защо започнал да губи в търговията си. Много естествено – като евангелист, той решил да продава по-честно, с по-малки печалби. Честният и почтен труд не донася големи печалби. Срещате някой светски човек, здрав, червен, жизнерадостен; щом стане християнин, веднага отслабва – защо? По-рано крадецът го е кредитирал; сега, като вижда, че го губи като свой клиент, той го изоставя и му казва: „Господарю, време е вече да плащаш.“ И започват да се изреждат полици една след друга. И той плаща една полица, втора, трета и като не може повече да плаща, фалира.

Крадецът е кредиторът на хората – от осем хиляди години той ги обира. Дето и да води човека, в научно или в религиозно общество, една и съща цел има – да спечели нещо. Едно трябва да знаете: докато не изгубите това, което сте наследили от векове, нищо ново не можете да спечелите. Какво трябва да изгуби човек? Навика да краде. Ще кажете, че това е противоречие. Онзи, който не разбира вътрешния смисъл на думите *крадец* и *крадене*, всякога ще живее в противоречия. Не само хората живеят в противоречия, но и растенията.

При един малък извор израсли едно до друго минзухар (със своята жълта премяна) и кокиче (с бялата си, скромно наведена главичка). Бил студен зимен ден, но те се разговаряли помежду си. Минзухарът попитал кокичето: „Защо си излязло толкова рано със своята

бяла премяна, не знаеш ли от учените, че бялата дреха не държи топло? Така заровено в снега, никой не те забелязва. Ти трябва да се индивидуализираш – виж моята жълта, портокалена дреха, отдалеч ме виждат.“ Кокичето си въздъхнало, но нищо не отговорило – то знаело, че неговата задача е да буди в хората стремеж към Чистота. Млад момък минал покрай извора, видял и двата цвята, откъснал ги и с радост полетял към своята възлюбена, за да ѝ занесе първите пролетни цветя. Тя се накичила с тях и весело подскочила. Тук кокичето и минзухарът се помирили с положението си: минзухарът – с мисълта, че подтиква хората към индивидуализиране, а кокичето – към Чистота. Чистота е нужна на съвременните хора: чиста храна за здраве и чиста кръв; чисти мисли и желания за сила и бодрост на Духа.

Ще кажете, че живеете добър, чист живот и вярвате в Бога, правите добрини. И така да е, не се изкупват лесно грехове и престъпления. Който е дошъл на Земята, той носи греховете си от далечното минало. Колко заблуждения сте внесли в света, колко обещания сте дали и не сте ги изпълнили, колко чужди свещи сте изгасили! Под *свещ* разбирам Светлината на човешкия ум. Днес като погребват някого, палят му свещи – защо? Да се научи да не гаси свещите на хората. Голяма тъмнина го очаква в другия свят, затова му палят свещи, за да осветят пътя му. – „Как ще ни посрещнат на онзи свят?“ – Ще ви запитат готови ли сте да живеете без лъжа, без кражба, без насилие. Който е готов, добре ще го приемат; който не е готов, ще го върнат на Земята като последен сиромаш, за да научи уроците си, т.е. да изправи погрешките си. И след всичко това този човек ще говори за набожност. Набожен е този, който има Любов в себе си. – „Ще бъда ли спасен?“ – За спасение можеш да питаеш, но далеч си още от набожността. Който се покае, той

ще бъде спасен. Обаче само онзи може да се покае, който е разбрал дълбокия смисъл на Живота – той си е поставил за задача да изгони крадеца от своята държава. Да се покаеш, това значи да тръгнеш в Божествения път.

Някой се оплаква, че откак жена му се определила като Христова последователка, животът им се развалил. Много естествено, сега перат дрехите ѝ – може ли да перете нечисти дрехи и водата да остане чиста? Щом перете нечистите си дрехи, водата непременно ще се размъги. След като прекарате дрехите през десет води, едва тогава водата ще бъде чиста. Значи мъжът трябва да има търпение, да почака, докато жена му мине през десет води, за да се изчисти съвършено. Тя сега е в първата вода едва, не може да се харесва на никого, нито мъжът ѝ да бъде доволен от нея. Това се отнася до всички хора, които вървят в Божествения път. Ако мислите, че като тръгнете в правия път, изведнъж ще станете праведни, вие се самозаблуждавате. Напротив, първо ще изнесат нечистотиите ви навън и след това ще се изчистите. Божествената вода залива цялата Земя и чисти всичко, каквото срещне на пътя си. Когато някой ви се оплаква, че е нечист, не го подигравайте, но извикайте го да влезе в коритото, в което сте вие, и заедно да се чистите. Не му казвайте, че трябва да дойде при вас, да му покажете пътя към Бога – достатъчно е да го поканите във вашето корито заедно да се чистите.

Който много обещава, не говори Истината. Един индус отишъл в Париж и се представил за голям адепт, който владее тайните сили на Природата. Той казал, че с мисълта си може да спре и най-бързия експрес. За да направи този опит, му били нужни злато и скъпоценни камъни. Интересуващите му донасяли каквото иска, само да направи опита. Един ден той се качил на експреса с всички богаташи, от които взел някаква ценност, за да направи решителния опит.

Докато всеки момент очаквали да спре експресът, те били изненадани от друго нещо – адептът изчезнал.

Тъй щото, чувате ли някой да ви казва да вървите след него, за да ви направи човек и половина, не му вярвайте. Защо ви е нужна тази половина? Ако станеш истински човек, това е достатъчно. Който отива при Бога, сам трябва да отиде: жената ще остави мъжа си и мъжът – жена си, сами ще се явят пред Бога. Ще кажете, че мъж без жена и жена без мъж представляват половин човек. Това не е половин човек, но един полюс. Докато полюсите са разделени, всякога има дейност, творчество. Едната половина в човека е Христос, а другата – крадецът. Всеки трябва да се откаже от крадеца и да остави в себе си само Христос, Той да работи. Само така човек ще има Живот, и то преизобилно.

Първото условие за придобиване на Живота е присъствието на Любовта. Който отвори сърцето си за Любовта, той има Живот в себе си. Казано е в Писанието: „Любовта не се превъзнася, не се гордее, не мисли зло.“ Любещият е смирен, той се отнася с дълбоко почитание и уважение към всичко живо. Кой човек е смирен? Който работи съзнателно върху своята градина. Щом се върне от работата, която е вършил през деня, взема мотиката, търнокопа и започва да копае, да обработва градината си – той се отнася с почитание към всички работи. Почитайте и своята половина, която неуморно работи във вас. Ще кажете, че не я виждате. Невидима е тази половина, невидим е Христос във вас, но човек се ползва от невидимото, а не от видимото. Човек се ползва от светлината, от водата, от храната, когато те станат невидими за него – те проникват в тялото му и принасят своята полза. Днес всички хора искат да видят нещата; могат да ги видят, но няма да се ползват от тях. Досега крадецът е бил невидим в човека и се е проявявал тайно. Отсега

нататък Христос трябва да стане невидим, а крадецът – видим, т.е. да излезе вън. Крадецът е бил невидим, защото дохождал все вечер. Дайте ход на първата половина в себе си – на Христа, за да се отворят очите ви, да виждате ясно, да знаете къде да поставяте различните бои и цветове. Всеки цвят, всяка боя трябва да се постави на мястото си.

Един художник обичал една мома, която, недоволна от него, искала да му причини някаква пакост. Тя му дала някаква отрова, която се отразила върху зрението му. Той изгубил зрението си, но от любов към работата си продължавал да рисува. Десет години рисувал една картина, на която всички се смеели – той не виждал какви бои поставя, затова картината му предизвикала смях. Момата, която го ослепила, е неговият крадец, на когото той дал първо място в себе си. За да възстанови зрението си, художникът трябва да изпъди крадеца навън, а да пусне на негово място Христа. На всяка друга половина вън от вас ще кажете: „Който иска да остане в моя дом, първо трябва да мине през Божественото корито.“ Който не е съгласен на това, той е човек и половина – с такива хора не правете съдружие. Отнасяйте се и към себе си, и към другите хора критически, без да се обезсърчавате. Ако искате да запазите Живота си, стремете се да бъдете невидими. Агнето е здраво и кожата му цяла, докато вълкът не го е видял; щом го види, животът му е в опасност. Който иска да се запази чист на Земята, пак трябва да бъде невидим.

Мнозина искат да видят и познаят Христа, преди да са Му приготвили място в себе си. Ако знаете азбуката – *аз, буки, веди, глаголи*, това е достатъчно за вас. Какво означават буквите? *Аз* означава човека; *буки* – Божествената книга; *веди* – изучавам, чета, обръщам тази книга; *глаголи* – говоря ви за крадеца. Ще кажете, че не ви се харесва разговора за крадеца.

Тогава ще дам друго обяснение: аз съм аз, буки – сянка. И това не ви харесва. Тогава казвам: приложете огъня на алхимиците, за да отделяте с него чистото от нечистото. Така ще се домогнете до истинското богатство, което се равнява на богатството, скрито в житното зърно. За предпочитане е да имаш едно житно зрънце, отколкото богатствата на целия свят. Житното зрънце съдържа голяма сила в себе си. Христос се проявява и чрез семките, и чрез растенията. За да опитате силата Му, трябва да ги посадите. – „Не Го виждаме.“ – Не можете да Го видите – Той е Живот, а Животът е невидим. Казано е, че Бог живее в сърцата на смирените; дето е Бог, там е и Христос, следователно търсете Го в умовете, в сърцата и в душите на смирените, но не и в телата им. – „Казано е, че тялото е храм Божи.“ – Казано е обаче, че има тяло естествено, има и тяло духовно. Значи Духовното тяло е храм Божи, а не телесното.

„Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби.“ Къде ще го видите? В отрицателните прояви на човека. Когато крадецът отнеме нещо от човека, в него остава известна празнина, която причинява злините. Крадецът не признава никакви закони, той прескача през плета и пак постига целта си. Първото нещо, което човек трябва да приложи в личния си и в обществения живот, е почитанието. Няма по-красиво нещо от това, да влезеш в един дом, дето всички членове се почитат: жената почита мъжа си, мъжът – жена си, децата – родителите си. Тежко е да видите, че дъщерята критикува майка си или синът – баща си, а след това започват да четат Евангелието, дето Христос казва, че хората трябва да се обичат. Това не е естествен живот, няма защо да се критикувате, а после да признавате, че сте грешни. Възвишените същества знаят, че сте грешни – те очакват от вас да се изправите.

Решил съм вече да скъсам конците на всички лъж-

ци и крадци – ще им изпратя такава Светлина, че да не могат да се поберат в кожата си. Срещна ли някой крадец, ще му кажа: „Долу маската, приложи Христовия закон, който изисква взаимно почитание и уважение към всички хора!“ Това значи почитание на Божественото начало както в себе си, така и в своя ближнен. Който съзнава, че носи светлия и чист образ на Бога, той е получил вече диплом за свършен курс на човешкото Знание. Изгуби ли този диплом, изгубва и Знанието. Онзи, в когото Бог живее, свети отдалеч – приятно е да видите едно светло лице, с красива, Божествена усмивка. Христос казва: „Силата на човека не се заключава в отношението му към видимото, а към невидимото.“ Невидим е Бог за нас, но реален. Желателно е и Христос да остане за нас невидим, за да запазим към Него чисти и свети отношения.

„Крадецът не иде, освен да открадне, заколи и погуби.“ Като краде, коли и погубва, той е станал светия в умовете на хората – всички говорят за него, оплакват се, пъшкат, страдат от проявите му. Ако хората престанат да говорят за него, а проповядват за Христа, досега щяха да станат светии. Тогава ще разберете думите на Христа: „Аз дойдох да им дам живот, и то преизобилно.“ Това значи да придобиеш Любовта, но не като чувство, нито като топлина или като настроение. Любовта не се мени. Който люби, той има Светлина в себе си. Кажеш ли някой, че люби, а Светлината му изчезва, той няма Любов. Човечеството се нуждае от светещи умове и сърца. Много пъти са били запалвани човешките умове и сърца, но крадецът всякога ги е загасвал. Свършва се царството на крадеца, иде вече неговият край. Той няма да изчезне, но Светлината в човешките умове и сърца ще се увеличи, и хората ще го познават.

Днес има добри хиромантици, физиогномисти, астролози, които познават човека добър ли е, или лош,

те познават какви намерения има и т.н. – както и да се прикрива, познават го. Човек се познава по ръцете, по пръстите, по очите, по походката и по много още белези. Казано е, че няма скрито-покрито в света. Христос иде в света и носи такава Светлина, пред която нищо не може да се укрие. При тази Светлина и вие ще прониквате в хората, но и те ще проникват във вас. Бог е насочил погледа си към всички и прониква в тях – няма да остане гънка в човешката душа, която да не се освети от този поглед.

„Аз дойдох да им дам живот.“ Стремете се към Онзи, който дава Живот, като единствено неизменно и реално нещо. Влезе ли тази Реалност във вас, всичко придобивате; напусне ли ви, всичко изгубвате. Това е правото учение, това е правият път в Живота. Спрете ли се под сянката на някой човек, за да търсите отдых и разхлада при него, вие сте изгубени. Сенките могат да дадат отдых и разхлада за два-три часа, но не и за цял живот – сенките не носят щастие на човека. Човек човека не може да ощастливи. Няма случай в живота мъжът да е направил жена си щастлива или жената да е направила мъжа си щастлив. Бог в човека може да направи и жената, и мъжа щастливи, но човек – никога. Ако това е невъзможно, защо търсите невъзможното? Има една половина, която може да направи и мъжа, и жената щастливи, но тя не е на Земята. – „Как можем да бъдем щастливи?“ – Като се обърнете към Бога. Най-доброто и лесно обръщане на хората към Бога е да ги възпитават още докато са в утробата на майка си; излязат ли отвън, мъчно се възпитават – те са вече на края на живота. Всяко нещо се обръща в началото си, а не на края – ако искате да обърнете една ръкавица, ще я хванете в началото ѝ, а не за пръстите. Желаете ли човек сам да се обърне, трябва да се стреми към Божествения живот.

Днес проповядвам за невидимия Господ, който

не е в сенките на нещата, но в тяхната същност. Той дава Живот на всички, и то преизобилно. Дето влезе, Той носи Сила, Радост и Веселие. Той прави хората братя, сестри и приятели. Започнете с малкото, което ви е дадено, и постепенно отивайте към голямото. Започнете от началото и постепенно се приближавайте към края. Дъщерята и синът са началото на нещата, т.е. малкото – разрешите ли отношенията си с тях, разрешавате ги с всички хора. Дадете ли място в сърцата си за Христа, вие сте се справили с крадеца, от когото се страхувате. Бъдете смели и решителни, но уповавайте на Бога. Сам човек нищо не може да направи. Проявявайте Доброто, но бъдете будни към злото, което всеки момент ви дебне. Иде време, когато и злото, и крадецът, и дяволът ще се обезсилят. Време е вече и дяволът да се покае.

В един анекдот се разправя как дяволът се обезсърчил. Той учил хората дълго време, откривал им тайните на Природата, просвещавал ги в науката, в изкуствата, в управлението, докато ги направил по-учени от себе си. Най-после хората престанали да го слушат и почитат. Той изгубил властта си над тях и решил да се уедини. Отишъл на една планина и започнал да плаче, че никой не го обича. Христос разбрал мъката и страданието му и се приближил до него. Дяволът повдигнал главата си, погледнал Го и Му казал:

– Напразно слизаш на Земята, закъснял си, трябваше да дойдеш по-рано. Аз уча хората хиляди години вече, дадох им знания, изкуства, но никой не иска да ме знае; станали са непослушни и своенравни. И Теб няма да слушат.

– Не отивам при хората – отговорил Христос.

В този момент една змия се впила в гърдите на дявола. Христос го погледнал, съжалил го и го освободил от змията.

– Не искам да отнема властта ти над хората. Бъди

им пак учител, но на Доброто.

И крадецът ще се отрече от занаята си и ще каже: „Не прескачайте през плета, но и аз, и вие да влезем заедно през главната врата.“ Следователно когато Христос казва, че иде да даде Живот, Той има предвид всички живи същества – Той носи Живот и на хората, и на крадеца в тях.

Мисълта, която Христос оставя на съвременните хора, е следната: „Приятели и неприятели, жители на ада и на Небето, живеете всички в мир и съгласие, обикнете се като братя.“ Велики Духове слизат в ада да помагат на падналите души. Колкото по-велик е Духът, толкова по-дълбоко трябва да слезе, за да работи за изкуплението на падналите и изостанали същества. И Христос казва за Себе Си: „Не дойдох да помагам на Ангелите, но на загубеното Адамово семе.“ На друго място е казано: „Чух от мало до голямо да славят Бога.“

Ще слезе Бог между всички същества и ще ги примири. Ще пеят и ще Го славословят в един глас, с една песен: „Да бъде благословен невидимият Господ, който живее във всички същества и превръща всичко на добро. Да слави Господа всяко дихание!“

1 декември 1918 г., София

РАЗДЕЛЕНО ЦАРСТВО

А Исус, като знаеше техните помисли, рече им: Всяко царство, разделено против себе си, запустява и всеки град или дом, разделен против себе си, няма да устои.

От Матей 12: 25

„Разделяй и владей“ – това е девизът на съвременния свят, това е девизът на всеки дом, на всяка майка, на всеки баща, на всяка дъщеря, на всеки син, на всеки началник, на всеки цар, на всеки народ и на всяка култура. Ако някой ме пита кои са причините, по които човечеството страда, ще кажа: лозунгът „разделяй и владей.“ Следователно, докато имате този лозунг, нещастиято ще върви подир вас тъй, както сянката върви след господаря си. Христос казва: „Всяко царство, всеки организиран живот, всеки организиран народ, раздели ли се, няма да устои.“ Ще ви докажа защо именно няма да устои. Всеки дом подразбира условията, от които изтичат благата, защото царството се съгражда върху дома. Христос казва: „Ако царството се раздели, и домът няма да устои.“ Следователно и царството, и домът ще пропаднат заедно, или на търговски език казано, ще фалират. Фалитът не е нищо друго, освен това, че ставаш слуга, вол, впрягат те на нивата и онзи с остена казва: „Понеже ти си се учил да разделяш и владееш, хайде сега – дий!“

Днес всички българи на нивата все това учение проповядват: „Дий, дий, синко, разделяй и владей, разделяй една бразда от друга.“ Казвате: „Колко са хубави тези ниви!“ Питам не може ли житото да расте, без да се дели земята? Едно време, преди да е съществувал човекът, как са расли всички плодове

и цветя? Начинът, по който днес се култивират всички растения и овощия, е нов. Мъжът казва: „За да готви жената добре, трябва да се набие“; господарката казва: „За да си гледа слугинята добре работата, не бива да излиза често из града и трябва да се понабива от време на време.“ Върне ли се от някъде слугинята, веднага господарката ѝ се сърди и пита къде се е бавила толкова време. Обаче какъв е резултатът от днешния ред и порядък в живота? Днес всеки, богат и сиромаш, гладен и сит, усеща една нервност, едно недоволство, има нещо да му липсва.

Какво ще стане, ако сърцето, стомахът, очите, ръцете, краката или друга някоя част от тялото ви се отдели? Днес в живота се постъпва по закона на делението, както се отделят дъщери и синове от родителите си. Влезете в някое религиозно общество – и там виждате деление. У всички хора сърцето, стомахът, мозъкът, белите дробове не са на мястото си, разделени са. За светските хора казват, че се карат за пари, ами религиозните хора за какво се карат? Значи парите не са причина за каране, те са само повод за това. Защо мъже и жени се карат, защо братя и сестри се карат, какъв е поводът между тях? Лъжливо учение е, дето хората мислят, че като се разделят, ще бъдат по-щастливи. Може да се делят само неорганизираните неща, а организираниите не се делят. Добродетелите не може да разделяш, защото разделиш ли ги, ражда се злото. Ако шишетата, в които носите вода, се пукнат и се раздробят на части, къде ще остане водата ви? Ако мастилницата на някоя ученичка се счупи и мастилото ѝ се разлее, какво ще стане с бялата рокля на ученичката? Тя ще се боядиса. Мастилницата ще каже: „Понеже учението е *разделяй и владей*, то и аз се разделих, и там, докъдето е черно, е моя държава.“

Христос казва: „Всеки дом, разделен против себе си, няма да устои“, т.е. никакъв разумен живот не може

да прогресира за по-дълго време, щом се появи раздвояване. Домът е емблема на Любовта, а щом и в Любовта се яви раздвояване, тя няма да устои. Яви ли се неустояване, раждат се злото, омразата, противоположностите, а всичко това не е нищо друго, освен празнини. Първото впечатление от празнините е неловкостта – ако стъпим в някоя мочурлива почва, дето няма основа, ние потъваме.

И тъй, разделянето причинява празнини в Живота, а те са мястото на злото. В съвременния живот, за да се организира едно общество, необходимо е да се запълнят всички празнини. Имате здрави зъби, но след време се явява една малка дупчица, в която храната се застоява, загнива, и зъбът започва да се заразява и мирише – защо мирише? Защото в зъба има празнини, той е започнал да се дели и между неговите частици се явява стълкновение. Някои ме питат: „Защо ме боли глава?“ – Защото имаш празнини вътре. – „Стомахът ме боли.“ – Защото имаш празнини вътре. Пожелае ли коя и да е частица да се отдели от някой орган, напуска своята длъжност и ако няма друга клетка да я замести, на това място се поражда болезнено състояние, което не е нищо друго, освен прекъсване на Божествената връзка, която е съществувала. Чувствате несполюки в живота – то се дължи на този велик закон; в такива случаи лекарите се произнасят, че клетките на това място са заболели.

Когато у нас стане разделяне, изпитваме една неловкост. Кога става разделяне? Когато се яви алчността, т.е. чувството да владеем, да властваме, което се нарича индивидуализиране. Чрез разделяне се образуват държавите, домовете и т.н. Този процес е допустим в еволюцията на живота, допустим е в Природата, но в него няма Живот. В космогонията това се нарича хаос. Преди милиарди години между боговете в пространството е имало големи боеве, в които са си служили с грамадни топове – от изстрелите на тези

топове се образували световете. От умора тези богове се смалили, станали са малки човеци и днес разсъждават за велики въпроси: „Разделихме света и го създадохме“, а не съзнават, че са от тях създадени. Аз казвам: „Вие дадохте на Господа материала, вие донесохте камъните, а Господ от тях създаде света.“ По същия начин се образува и човешкото тяло. Най-напред между малките клетки е имало борба и като се уморили, Господ ги събрал в едно и днес те всички съставляват човешкия организъм. Казваме: колко чудно е създаден човекът! В този процес на разделяне е влязъл процесът на обединение.

Христос казва на своите ученици: „В никоя работа не може да се успее, ако има разделяне.“ Приемеш в себе си някоя мисъл, но казваш: „Дали съм прав?“ Казвам: раздвоен си, затова няма да имаш никакъв успех. Замислиш да направиш една къща или наука да учиш, но се колебаеш – няма да успееш, раздвоен си. Мома или момък, съмняват ли се един в друг, да се не женят. Така днес мъже и жени почват да си играят, образуват огън през целия си живот, докато изгорят, и след тях изгарят и децата им. Така ще изчезне цялата фамилия, защото в нея е влязло разделяне. И учените казват тогава: „Изроди се тази фамилия.“ Аз казвам: в тази фамилия има раздвояване. Може да ме пита някой: „Ще вляза ли в Царството Божие?“ – Ако има у вас разделяне, няма да влезете. – „Ще станем ли учени хора, ще бъдем ли спасени, ще бъдем ли добри?“ – Ако сте разделени, няма да бъдете учени, няма да успеете, няма да станете добри. Ще ме питате: „Но може ли човек, без да се дели?“ – Може. Процесът на делението е механически, а не духовен. В света не трябва да има никакво духовно деление. Това, което вие наричате деление, например при израстването на едно дърво, то не е деление, а размножаване. Размножаването е органически процес; разделянето е скъсване връзките

със самия източник на Живота.

Често съвременните хора сами си създават лоши мисли. Виждаме някой човек, който се стреми към Бога, но се съмняваме в чистотата на неговите подбуждения и казваме: „Причините, които го карат да се стреми към Бога, не са религиозни, не са благородни подбуждения, а някой дявол е влязъл в него.“ Ние постъпваме като някой евреин. Днес всички обвиняват евреите, но думата *евреин* не е лоша, тя съдържа дълбок смисъл. Всеки, който носи кръст, който страда, той е евреин. Защо страда? Защото не е научил дълбокия смисъл на тази дума. Тогава някои ще ме попитат: „Ами какво означава думата *българин*?“ Някои филолози изкарват, че тази дума е произлязла от думата *булгур*, но произхождението ѝ не е от там. Тогава аз ще попитам: „Ами *булгур* откъде е произлязла?“ В първоначалния език всяка дума е имала точно определено значение. Всички съвременни езици са преводи от един стар Божествен език, който е и първоначалният. От него имаме три езика, които са първите преводи – китайски, еврейски и санскритски. Китайците пишат от горе на долу – той е първият превод; евреите пишат от дясно към ляво, а на санскритски език се пише от ляво към дясно, т.е. от изток към запад – така и ние пишем. Китайският език е положителен, а другите два са пасивни и от тях се образували останалите езици. Турската дума *иш* означава първоначалното същество, което работи. Евреите имат *йод*, а другите, както французите, (двойно) *ю*. Турците казват *иш-бу* – то значи, че трябва да слушаме онова същество, което работи вътре у нас. Ние знаем този корен и казваме *ишя*, т.е. работя нещо; това значи: Този, който ме е изпратил първоначално на Земята, научи ме да работя.

Христос казва: „Всяко царство, разделено против себе си, няма да устои.“ Да вземем следния пример:

ако детето, което е в утробата на майка си, пожелае още първия месец да се отдели или пък майката иска да го изпъди, тя ще пометне. Това може да стане през времето от първия до деветия месец. Дойде ли деветият месец, детето вече не се отделя, а се ражда. Този процес е достигнал вече своята крайна цел и затова детето се ражда. Всяко нещо, което е започнало известна работа, свършва веригата, своя цикъл. Следователно всяко царство, което не свършва пътя си, няма да устои. Това има приложение и към вашия живот – искам да спазвате този закон. Някои ме питат: „Защо ни дойдоха тези нещастия?“ – Разделили сте нещо в себе си. Какво ще стане, ако вашето сърце и ум се разделят? Някои казват: „Като имам ум, сърце не ми трябва“; други казват: „Да имам сърце, ум не ми трябва“ – това са заблуждения. Някоя мома казва: „Аз търся момък с малко ум, но с повече пари“ – щастието не е в парите. Често хората казват: „За да не страда човек, не трябва да обича никого.“ Нещастията произлизат от факта, че когато се породи у нас една Божествена мисъл или Божествено чувство, ние искаме да ги пометнем, а от това се раждат и големи страдания. Следователно такъв дом, такова общество, такива учени хора – всички се израждат и на мястото им се явяват нови хора.

В прочетения стих Христос прави две сравнения: всяко царство и всеки дом. Христос казва: „Ако аз изпъждам лошите духове чрез Божия Дух, у вас е настанало Царството Божие.“ Христос не казва, че дели, но казва, че изпъжда лошите духове навън. *Пъдя и разделям*, това са две различни понятия. Мъж да изпъди жена си или да се раздели с нея, това са две различни неща. Да изпъдиш човека, то значи да му намериш място да работи другаде, а да разделиш, значи да го извадиш от онази връзка, която му дава условия да работи. Когато някой човек ти каже, че няма Господ,

той те е разделил. Когато някой мъж убеди някоя жена, че тя може да живее и с друг мъж, той я е разделил; тя започва вече да живее и с втори, и с трети, и свършва катастрофално. Това е общ закон. Турците казват: „Юварляян таш темел тутмас“ – то значи: камък, който се търкаля, основа не хваща. Някои казват: „Да сменим идеите и да се търкаляме от едно място на друго, това са две различни неща.“ Да, да сменяш идеи, е едно, а да търкаляш идеи – друго. Да сменяш волове, това е едно нещо, а да ги направиш на пастърма, на суджук, това е друго нещо.

Сега ние искаме да преустроим съвременното общество, но първото нещо е да се научим да не делим. А за това трябва да научите изкуството да съединявате. Да разделяш, е много лесно изкуство, но да съединяваш, е много мъчно. Когато се яви у вас думата *разделяне*, нека се яви веднага противоположната ѝ – *съединение*, и веднага ще се научите да превръщате разделянето в съединение. Може да разделяш, но само непотребното в твоя организъм. Следователно законът, който стои скрит в този стих, е: първото и най-важното нещо е да не се раздвоява Доброто. Религиозните, добрите хора не трябва да се раздвояват.

В Америка има много видни проповедници, но често срещу тях започват клюки, искат да ги заместят с други. Нима като се сменят с други, та светът ще се оправи? Другаде виждате: народът, недоволен от царя си, бил лош – сменят го с друг. Такива нескончаеми раздвоявания се явяват и вътре в нас. Злото е обаче в това, че искаме да сменяме един с друг. Не мислите ли, че вторият цар, като знае, че има сваляне, сменяване, не ще вземе всички мерки, за да запази трона си, не ще се ограда с войска, с конница, не ще устрои бесилки, затвори за престъпници и т.н.? А какво е това, което той върши? Раздвояване. С това той казва: „Наместо аз да изгубя трона си, ти ще изгубиш твоето място.“

Питам какво ти пречи този цар, че стои на своето място, на своя трон? Какво ти пречи петелът, че се е качил на един плет или на едно дърво и кукурига? Аз съм виждал деца, които, като видят, че някой петел изкукурига, вземат камъни и хвърлят върху него; а той казва: „Защо да не пея на това място?“ Ти, като петел, едно място може да заемеш, но в тоя свят има места за хиляди петли. Тогава казвам: в живота петлите трябва да пеят, а кокошките да кудкудякат – петлите с пее-нето си предвещават хубаво време, а кокошките с кудкудякането си означават, че Божествената работа, която им е дадена, е вече свършена. Ако кокошката се опита да пее като петел, това не е на добро. Петелът, като пее, казва на кокошката:

– Има благоприятни условия, за да снесеш яйцето си.

После обикаля около кокошката и я пита:

– Свърши ли работата си?

– Да.

– Е, добре, радвам се, че свършихме една отлична работа за Господа в тоя свят – отговаря петелът.

А сега хората питат защо пее петелът, защо кудкудяка кокошката. Кокошката казва: „Нова работа ми дай.“ За някого казват, че пее като петел или кудкудяка като кокошка. Аз уважавам всички мъже, които пеят като петли, и всички жени, които кудкудякат като кокошки, но след като са си свършили работата.

Религиозните хора често кудкудякат, преди да са свършили работата, преди да са снесли яйцето. В какво се състои снасянето на яйцето? Те имат един проект: „Да направим едно дружество“ – и започват да разказват какво ще бъде по-нататък, а не действат. Момата си направи един устав и започва да мечтае как ще се ожени, как ще живее с мъжа си, как ще наглежда децата си, как ще ги възпитава, а това е кудкудякане, преди да е свършена работата. Когато поставите един план, вие запейте – това е песента на петела, а когато свършите работата си,

кудкудякайте. Когато мисли човек, трябва да пее, а когато чувства, трябва да кудкудяка. Като казвам, че човек трябва да пее, когато мисли, това са синоними – разбирам, че между мисълта и песента има известно подобие. *Кудкудякам* и *чувствам* са също синоними. Аз развивам една философия и ми е безразлично дали вие пеете или кудкудякате. Това значи, че хората са свободни да си пеят или кудкудякат, т.е. комуто Господ е казал да пее, той си пее, а комуто е казал да кудкудяка, да си върши тази работа. Щом петелът се откаже да пее, а кокошката да кудкудяка, има раздвояване. Много жени питат: „Защо Господ ме е направил жена?“ – Да кудкудякаш – а това е една отлична работа; това значи, че трябва да съобщиш на света, че работата е свършена.

Когато петелът запее, това показва, че работата е в началото, а когато кокошката кудкудяка, показва, че работата е на края си. Но аз казвам, че опашката на змията е много по-важна от главата ѝ. Змията хваща своята жертва с опашката си. Вълкът хваща своята жертва с устата си, конят убива жертвата с краката си, но повечето животни си служат с опашката. Опашката е жената, т.е. онзи член от общия организъм, който свършва работата. Главата започва работата, а опашката я свършва. Няма да се впускам по-дълбоко да разпирям за опашката. Някои казват: „Не искаме да бъдем опашки“ – питам какво струва главата без опашката, цялото тяло е опашка на главата. Следователно ние трябва да се освободим от тези изопачени понятия за опашка и глава и да знаем, че някога сме опашки, а някога – глави. Когато извършим някое движение, тогава сме опашки, а когато намерим онзи велик закон на организиране, тогава сме глави. Много жени сега са опашки, а в бъдеще ще станат глави, а много мъже, които сега са глави, ще станат опашки.

Но има разни глави – чеснови, лукови, волски, глави на мухи, на глисти и други. То е много общо казано – глави. Каква глава искаш да бъдеш? Да имаш

главата на един петел, който пее, или опашката на една кокошка, която кудкудяка, ще вършиш ли тогава възвишена работа? Като вземеш едно яйце, което кокошката снася, ще научиш как е създаден светът – то съдържа разгадката на цялата Вселена. Всички истини се крият в това яйце – целият свят не е нищо друго, освен едно увеличено кокоше яйце. Когато кокошката снася яйцето си, тя кудкудяка, което значи: „Както аз снесох това яйце, така и Господ направи света“; вие вземате яйцето, сварявате го и не разбирате как е направен светът. Така постъпваме и ние с много прекрасни мисли, които дохождат у нас. Ние трябва да вземем яйцето и да го опитаме не със стомаха си, а с ума си.

Ние продаваме всичко хубаво у нас. Дойде една прекрасна мисъл у някоя мома, която прави красиви чертите на лицето ѝ – носа, устата, очите, и тя започва да продава себе си. Казват ѝ, че някой момък имал хиляда лева, но тя не го харесва; за друг ѝ казват, че имал пет хиляди, и него не харесва, търси някой богат граф – и продава лицето си. Яви се някой писател, надарен със способности от Бога, седне да съчинява нещо, но си мисли колко ще спечели – мисли ли за използване, той не може да вложи никаква Божествена идея. Вземете съвременните романисти – пишат някой роман, в който главната героиня припаднала, умряла; аз не разбирам защо героят или героинята трябва да умре – това значи, че този автор разбира, че героинята се е отделила от източника на Божественото. Мома или момък, които примират, се отделят от Бога. Когато някой човек преяде, той примира, което значи, че е ял неестествена, нечиста храна. Хората, които ядат естествена храна, не примират. Днес учениците, като четат някой роман, харесва им, че героят примира, и се стараят да му подражават – затова момъкът говори нещо на момата, тя примира от любов, а той я свестява. „Всяко царство, разделено в себе си, няма да устои.“ Тези момък и мо-

ма, ако се оженят, няма да живеят добре помежду си.

Имайте предвид, че това, върху което ви говоря, са отношения и вътре в Природата. Аз ви говоря за оня велик закон в Природата, за онази жива, велика Истина, с която и вие може да се свържете, т.е. за Новото учение в света. Законът в тази велика Божествена Истина е следният: съвременните учени ще те вържат и развържат, ще те впрягат и разпрягат, затова и остен ще има. Това не е религия. В Божественото учение сам ще се вържеш и развържеш. Като дойдете при мен и ми кажете, че искате да следвате моето учение, ще ви питам готови ли сте да се развързвате и завързвате. Сега ние искаме всички съвременни хора да се превърнат от едно животинско състояние в разумни същества. Аз искам сами да си туряте юлара и сами да го изваждате. Питам вола: „Ти, който имаш воля, знаеш ли защо ти е турен юлара и може ли да се освободиш от него?“

Вие ходите на църква, правите поклони, кръстите се; питам защо се кръстите, какво научихте в този живот от това нещо? Трябва да знаете, че щом си турите ръката на челото, това е знак, че тази глава трябва да мисли, т.е. моят петел пее ли; като турите долу пръстите, значи кокошката кудкудяка ли, има ли Любов в сърцето ми; наядно като си турите пръстите, значи яйцето снесено ли е, а наляво – мъги ли се това яйце. Това значи да вършиш една велика работа за Бога. Вие ще кажете, че аз тълкувам тия работи по свой начин. Вие ги разтълкувайте по друг начин. Тъй че, като се прекръстиш, тури в действие тази мисъл. Искам да кажа, че всяко наше действие, всяка наша мисъл и всяко чувство трябва да има определена стойност вътре в нашата душа.

Забележете, в този свят вие ще имате мъчнотии по следната причина: има кокошки, които не кудкудякат, защото не снасят, или ако снасят, мъгят го в чужди гнезда, или пък мъгят чужди яйца. У нас се поражда недо-

волство, когато мътиш чужди яйца. Да ви приведа какво значи чуждо яйце: всяко яйце е емблема на един живот; ти търсиш Божествения живот – ще го намериш в едно Божествено яйце, търсиш интелектуален живот – ще намериш такова яйце, търсиш любов – ще намериш такова яйце. В това отношение хората са много практични, разумни: когато искат да се излюпи славейче, те поставят съответстващо яйце; когато искат ябълки, поставят семенца от ябълки; не можеш да посееш едно семе, а да получиш друг резултат. По същия начин постъпват в този свят хората, които разделят. Това разделяне съществува вътре у вас и от това произлизат всички нещастия – то е унищожаване на човешката сила. В съвременната наша култура съществува този закон на разделяне. Вие имате синове и дъщери и искате да успеят в живота; ако може да внесете единство във вашите души, ще може да внесете единство и у вашите синове и дъщери, и те ще успеят.

Направете няколко опита, а не само един. Първият опит може да излезе сполучлив, но то още не значи, че всички други ще излязат всякога сполучливи. Сполучлив е един опит само тогава, когато при всички случаи е успешен. Аз съм виждал фокусници, които най-майсторски са забивали по дванадесет ножа до гърдите на някоя жена, без тя да пострада – всичките им опити излизат сполучливи; като гледате, вие си казвате: „Тази жена ще бъде убита.“ Такива майстори трябва да бъдете и вие. А какво вършите днес? Забивате ножа право в сърцето или в главата на някого. Някой води религиозен живот пет-шест години и после го напуска – защо? Забил му е някой нож в главата или сърцето, разделяне е станало у него.

В моите очи Бог не е една потреба на света, а една необходимост. Самият Живот, самата мисъл и воля са проявления на Бога. Всичко възвишено и благородно у

нас е Божествено проявление – вън от това никакъв Господ не съществува. Някои казват: „Аз искам да видя Бога“; ти не може да видиш Бога, докато най-напред не Го почувстваш; не може да видиш плода на ябълката, докато не я посееш. Мнозина от вас, без да сте снасяли яйце, казват: „Това свърших, онова свърших“; не, докато петелът не пее и кокошката не кудкудяка, работата не е свършена. Един трябва да мисли, а другият да чувства; един да започва работата, а друг да я свършва. Искам и вие да свършите тази работа. Ще ми отговорите: „Ние сме хора неспособни, некултурни.“ Аз не искам да обърнете Земята, тя и така се върти, искам да свършите работата, за която сте определени. Казват: „Не мога да оправям света.“ – Той е оправен. – „Не мога да помагам на бедните.“ – Не си само ти, цял свят се грижи за тях. Питам как преживяват онези малки мушици, за които вие не се грижите? Следователно в съвременната наша философия, в нашите умове има празнини, вследствие на което се явява дисхармония, явяват се болезнени състояния.

Христос казваше на евреите: „Вие сте се разделили, а всяко царство, разделено против себе си, няма да устои“; то значи: „Понеже вие не вярвате в Мене, вашето царство няма да прогресира, също и религията ви.“ И наистина, тяхното царство дотам се спря. Този закон е верен за всички народи: всеки народ, който казва, че не може с право да се живее на този свят, не го очаква добро. На българите например не им върви на войни. Това показва, че с принципа „разделяй и владей“ не се успява. Ум и сърце ни трябва. Вие, като народ, трябва да се научите да мислите добре и да чувствате правилно. Няма народ, който да не чувства днешното потисничество. Всички народи, които са потискали други, ще бъдат зачертани като организация. Всички такива царства са изчезнали и са останали само тези, в които

няма раздвояване. Павел казва: „Няма нито евреин, нито елин, нито скит, нито варварин.“ Вие казвате: „Той е християнин, но е англичанин, онзи е германец и т.н.“ В Христа няма деление.

Евреите са хора на сърцето, но понеже са много близо до стомаха, те са хора материалисти, обичат парите. Те са близо и до духовното, и до материалното, затова прободоха Христа в сърдечната област. Те казаха: „Не ни трябва тази зона, искаме да станем велик народ“ и затова изгубиха туй, което им беше дадено, и две хиляди години прекарват без царство. Сега ги турят пак на старото място. Еврейското царство ще бъде малко. Господ им каза: „Земята ви ще бъде ни голяма, ни малка.“ Тъй че сърцето вече е определено.

Ще ме питате: „Ами българите къде са?“ Българите са в черния дроб, защото са много жлъчни, обичат много земята и казват: „Житце, житце трябва за нас.“ Черният дроб е необходим, но като се увеличи много, настъпват нещастия; и малък като стане, пак ще бъде лошо. Черният дроб трябва да функционира, за да образува жлъчката. Следователно, ако българите изчезнат, в света ще има запичане, а от това и големи страдания.

Днес всички питат: „Какво ще стане с нас в конференцията¹⁷?“ Господ казва на тези, които сега заседават, да внимават за черния дроб, защото, ако се пукне жлъчката му, всички култури ще идат по дяволите. Вие ще намерите къде седят другите народи. Тъй че не пъшкайте, не се безпокойте – Господ се грижи за черния дроб, той е много необходим, без него не може. Следователно между вас не трябва да има разделение. Между сърцето и черния дроб има тясна връзка, те много си симпатизират – сърцето е много чувствително, а черният дроб е по-пасивен, та се обичат. И тъй, разрешавам въпроса с българите като черен дроб – те са на мястото си и жлъчката няма да се пукне. Благодарете, че сте българи, и не се безпокойте какво

ще стане с вас. Старайте се всички да имате единство в мислите си, без раздвояване, без страх. Страх може да има, но да е на мястото си; сиромашия да има, но посрещайте я и я изпращайте учтиво. Като дойде сиромаш, измийте краката му, нахранете го и тогава го изпратете; така постъпвайте и с богатството. Знайте, че във всички наши вярвания всяко учение е на мястото си, затова Христос казва, че между нас не трябва да има никакви деления.

Днес в България има много разделения, много партии и всяка се надпреварва коя да властва, но по-добре ще бъде всички да се обединят, да свирят всички заедно, като в един оркестър. В дадения момент трябва единство, а не разделяне. С това деление българите си пакостят много. Аз не ги обвинявам за това нещо, но обръщам внимание на тях, защото клетките на черния дроб са най-глупави, най-некултурни, но в тях се съдържат условията на бъдещата култура. Но и между различните черни дробове има голяма разлика. Например между черния дроб на един вол и този на един човек има разлика; между черния дроб на един Ангел и на един Серафим също има разлика – клетките на неговия дроб мислят като вас. Не мислете, че като сте черен дроб, та сте много културни; но това състояние, в което се намирате на Земята, е много несигурно, защото между вас има много разделения. И вие, българите, не знаете на кой Господ да служите – англофили, русофили, германофили, затова се кръщавате с много имена. Казвам: обърнете се към Господа и Нему се прекръстете. Той ще ви направи умни, добри, за да може да снесете това яйце и добре да го замътите, защото иначе ще излезе запъртък.

Между политиката и религията има тясна връзка. Казвам, че сегашната култура е с надпис: „Съединявайте се, обединявайте се.“ В Писанието се казва: „Ако ръка с ръка се съединява, няма да успее“, защото и кра-

дците се съединяват. Българите като направят хоро, хващат се ръка за ръка – това е печалба. Защо се въртят? За да се вдъхновят в движението на Живота. И след това момъкът и момата се оженват – женитбата е странно движение. Не се въртете, а вървете по права линия.

Правя следната аналогия: четирите колела на колата при движение се въртят, но какво научават? Нищо, само се вдига много прах наоколо им. Ако питам оста какво е научила, ще каже: „Не се въртях и нищо не научих“; ако питам воловете, които се движат в права посока, какво са научили, ще ми кажат: „Нищо, само прах вдигахме“; същото ще ми каже и този, който кара колата. Но културата не се състои в нищо. Ще се въртиш и няма да се въртиш, ще се движиш и няма да се движиш, ще държиш поводите и няма да ги държиш – в това се състои културата. Като се върнем у дома, ще направим един превод и ще кажем: колелетата се въртяха – оста стоеше, воловете се движеха – повод имаха. Ние сме една Божествена каруца, която се движи, за да занесе Божествения живот от едно място на друго – на воденицата, у дома, за да си направим погача, която ще ядем, като се върнем у дома. Къде е домът? На полето, по-близо до Господа. Бих предпочел да ям на открито, всред природата, при някой чист извор, отколкото да съм в най-хубавата гостилница в София. Домът е всред Природата и тогава той е по-близо до Бога.

Като казва, че всяко царство, разделено против себе си, няма да устои, Христос подразбира, че всяко насилническо царство, всеки насилнически дом ще се раздели, ще изчезне. Следователно това престъпно учение трябва да се отхвърли и в бъдеще между вас да няма разделение. Ако има разделение между вас, вие ще видите само гърба на Живота, защото той ще върви в една посока, а вие – в друга. Ако има разделяне между

вас, вие ще видите само гърба на Бога, гърба на Царството, сянката на нещата. Не се делете, а събирайте се по няколко сестри помежду си и привличайте хората при себе си.

Сега – аз ви виждам, вие се делите на паргии. Щом ви видя, аз ви познавам кой е радославист¹⁸, кой – демократ, кой – радикал. По какво познавам? По главите ви, които имат народняшка¹⁹, радославистка и други форми. Всяка глава има своя форма. Като си радикал, знаеш ли да вадиш корени, знаеш ли законите им? Като си демократ, знаеш ли законите на демокрацията? Някой казва: „Аз съм свещеник, аз съм християнин, или учител“ – трябва да знаеш предмета си на теория и на практика; не знаеш ли това, не си още нищо. Виждам ви някой път в качеството на професори, но де е вашият опит? Ще кажете: „Ние тъй учихме“; да, но аз ви казах и да се въртите, и да не се въртите – да се въртиш, значи да си в периферията, а да не се въртиш, да си в центъра. Човек, който се владее, е в центъра. Ако се откажете от това учение да разделяте, всички зимни дни ще бъдат хубави и вие няма да се простудявате. Аз няма да се простудя, макар и да има течение, мен нищо не ме хваща, защото аз не разделям – при друг закон съм, при друга печка. Който не разделя, той няма да се простуди.

Господ казва: „Ако ме слушате, ако не разделяте, вашият свят ще бъде ясен и всички благословения ще дойдат отгоре ви.“ Ако слушате Господа, ако не разделяте и работите за Него, Той ще ви се изяви. Как? Като музиканта в една къща. Той влиза вкъщи и ако е разположен, взема цигулката и започва да свири, но ако не е разположен, няма да свири. Вие искате Господ да ви свири, но като дойде Господ и види, че струните са скъсани, как ще свири? Казвате: „Искаме чудеса.“ – Глупави чудеса не съществуват. В света съществува само една велика Мъдрост, при която всичко трябва да бъде на мястото си. Не разделяйте, а обединявайте и препращайте навсякъде добри мисли. Питате може ли

това нещо. Може. В моя речник има само една дума: *може*. Някои казват: „И тогава може да разделяме.“ Не, това не може, защото който разделя, той изнемогва. Ти можеш да изнемогваш. На такъв човек казвам: „Ти можеш да станеш богат, за да осиромашееш“, а на другото казвам: „Ти можеш да станеш богат.“ Тъй че резултатът на тези две *може* е: едното – богатство, а другото – сиромашия.

Това е, което се подразбираше от думите, казани от Христа на евреите: „Аз с Духа Божи изпъждам лошите духове, турям ред и порядък, а не разединявам, а вие ще бъдете поставени в една школа да научите закона на обединяването.“ Нека българите научат този урок от евреите и да не бъдат поставени в тяхното положение. Евреите ще кажат: „Не е простено на българите, дето за две хиляди години не са научили този закон – грях им на душата, ако не те слушат сега.“ А днес всички казват: „Лоши хора са евреите.“ Не, много добри хора са те, защото според мен най-лошите хора в този свят са най-добрите в онзи, а най-добрите хора в този свят са най-лошите в оня свят.

Не разделяйте ума от сърцето си, съединявайте се всички мъже и жени – нека всички народи се съединяват в тази бъдеща култура, нека човешкият Дух се съедини с Бога. Само тогаз ще имаме една възвишена култура, която ще внесе в света Мир и Радост, които очакваме.

8 декември 1918 г., София

И РЕЧЕ БАЩА МУ

И рече баща му на слугите си...

От Лука 15: 22-23

Ако речем, че не сме съгрешили...

Първо Йоанново 1: 10

Ще разгледам думите *грях, греша* в широк смисъл, а не както ги разбират сегашните религиозни хора. Погрешките на хората са последствия на минали човешки постъпки, следователно те са неизбежни. Всички ученици правят погрешки. Питайте учителите по музика, по рисуване, правят ли учениците им погрешки, или не. Колко пъти учениците са изкарвали учителите си от търпение! Няма човек на Земята, който да не греши, да не прави погрешки, особено когато учи.

Когато се произнасяме за някого, че е по-грешен от окръжаващите, това се дължи на факта, че той хвърля повече сенки от тях. За да разберем напълно човека, трябва да разгледаме живота му във всяко отношение. Казват за едного, че е добър, а за друг, че е лош. Лошавината е сянка на Живота. Без сенки не може. Художникът туря сенки на картината си, за да изпъкне ясно идеята, която е вложил в нея. Значи образът, идеята на картината представлява Доброто, а сенките – злото. Има философи, писатели, учени, които турят също сенки на своите произведения, за да изпъкнат главните и съществени мисли. Тъй щото, кажете ли, че някое произведение е хубаво, това показва, че има сенки в него. Кажат ли, че някой човек е грешник, това показва, че Бог е турил сенки върху неговия образ. След десетки или стотици години, той ще израсне, ще стане добър, велик човек. Тогава сенките му ще изчезнат и вие ще виждате неговото светло, красиво лице. Като знаете това, не се произнасяйте за човека, който е незавършена картина.

Като се говори за Живота, можем да го разгледаме от четири положения: като обществен, политически, умствен и духовен. Политическият живот е индивидуален, понеже е живот на държавата като единица. Както държавата има своя политика и програма, така и човекът, като отделна единица, има своя политика и програма. Да политиканстваш, това значи да се представяш по-добър, отколкото си. Забелязано е, че когато имате интерес от някого, вие го приемате добре, угощавате го, разговаряте любезно с него – това е политика; щом свършите работата си, политиката се изменя и този човек от необикновен става обикновен. Отворете страниците на историята, за да видите как се изменят отношенията на народите един към друг. Докато се интересуват от един народ, всички го обикалят, правят му услуги, поддържат добри отношения с него; щом постигнат интересите си, политиката се изменя. На това се дължи промяната в отношенията на народите и днешният приятел утре ти става неприятел.

Общественият живот е подобен на домашния – той включва всички партии, всички политически стремежи. Във всеки дом има най-малко три партии – партията на бащата, на майката и на децата. Колкото повече деца има в семейството, толкова повече партии съществуват. По-добре е да имат по един син или по една дъщеря на Доброто, отколкото много синове и дъщери, които мислят само за ядене и пиене.

Умственият живот на народите, на обществата и на индивидите представлява начало на човешката култура. Културата подразбира съвкупност на условия и възможности за проява на умствения и Духовния живот. За просветата и за културата на един народ се съди по неговите писатели, художници, музиканти, учени и философи, т.е. по проявите на неговия умствен и духовен живот. Културата подразбира още прояви на човешкия Дух и на човешката душа с цел невидимото

в човека да се изрази във видими, живи форми, от които да се ползва бъдещето поколение.

Духовният живот представлява стремеж на човека да намери смисъла на Живота. С други думи казано, Духовният живот е плодът на Живота. Индивидуалният и общественят живот представляват семето, посято в почвата, за да израсте и даде признак на Живот. Щом се явят листа и клони, проявява се политическият живот, който се изразява в несъгласие между листата и клоните – явява се вятър, буря, шумолене на листа, което наричаме разискване в живота; всички дават мнението си как по-добре да се нареди животът – създават се закони, наредби и правила. Най-после вятърът утихва, всички си почиват и казват: „Уредихме вече своята държава, турихме ред и порядък“. Не се минава много време, нов вятър появява, нов шум, нови разисквания, нов спор между синовете и дъщерите. Като мине и това смущение, хората утихват и се питат кои са причините за споровете и недоразуменията помежду им. Много просто – вятърът вее и застава хората да правят гимнастика. Който не разбира законите, търси вината въвн от себе си или в Природата. Благодарете на вятъра, който раздвижва умовете и ви докарва в естествено положение.

Културният или умственият живот е подобен на живота на цветовете. Както цветовете на дърветата и на цветята се различават по форма, големина и цвят, така се различава и умственият живот на хората. Както някои цветове окапват, така пропадат и културите – това е естествено явление за дървото. Не може едно дърво да отхрани хиляди плодове – затова едни цветове окапват за сметка на други, по-годни и способни за живот и развитие. Когато една култура падне и се замести от друга, това показва, че е нямало условия за нейното проявяване и развитие. Къде останаха асирийската, ва-

вилонската и египетската култура? Тези култури пропадаха, понеже изсъхнаха, както изсъхват цветя, лишени от слънчева светлина и топлина, от влага и елементи, благоприятни за тяхното развитие. Вятърът сваля от дърветата и цветята всички изсъхнали листа и ги туря при корените им за тор на бъдещите култури.

Духовният живот представлява плодът на Дървото на Живота. Този плод трябва да се опита, за да не остане само теория. Първоначално плодът е горчив и кисел, но постепенно става мек, сладък и вкусен. Същото става и с човека – колкото повече работи за своето духовно развитие, толкова по-красив става, толкова по-голяма меко-та придобива. Достатъчно е да спрете вниманието си върху чергите на лицата на отделни хора от един народ, за да си съставите понятие за тяхната култура. Колкото по-красиви и симетрични са линиите на лицата, на телата им, толкова по-голяма духовна култура имат те. Казват за някого, че е честен, благороден човек; направете го касиер на една банка, оставете на негово разположение големи суми и вижте как ще постъпи с тях. Ако сумите се увеличават, ще знаете, че наистина е честен човек; ако сумите постепенно намаляват, честността му е проблематична.

Йоан казва: „Ако речем, че не сме сгрешили, правим го лъжа и неговото слово не е в нас.“ Благородството и величието на човека се заключават в това, че той съзнава погрешките си и е готов да ги изправи. Погрешките на човека не са свързани всякога с някакъв недостатък в него. Той не трябва да съжалява, че е сгрешил някъде, но да се стреми да изправи погрешките си; остави ли ги неизправени, те носят лоши последиствия. Най-малката погрешка в плана на инженера може да причини голяма катастрофа – с това се обяснява срутването на къщи, на мостове, на тунели и др. Ако банкерът направи една малка погрешка в изчисленията си, трябва отново да проверява сметките

си. Ще кажете, че погрешката е само в една нула, обаче нулата играе важна роля в числата. Нулите имат значение и в човешкия живот. Например човек гледа през нули – очите му. Който затваря очите си не навреме, прави големи грешки. Ще кажете, че нулите в края на числата не са важни – не е така. Трябва да се знае какви са числата – цели или десетични. Ако съкращавате нулите в целите числа, имате сляп човек във физическо отношение; в духовно отношение имате човек със слабости и пороци.

„И рече баща му на слугите си: Изнесете във най-добрата премяна и облечете го, и дайте пръстен на ръката му, и обуца на нозете му; и докарайте храненото теле, та го заколете да ядем и да се веселим.“ Ще кажете: „Какво особено има в това, че му дали дрехи и обувки, че му турили пръстен на ръката? Това и ние правим с бедните и с онези, които обичаме.“ Не, така постъпват само великите хора. Обикновените хора обаче казват, че всичко в живота е празна работа. Те си имат своя философия и живеят според нея – те искат всички да им се подчиняват. Обаче Животът не се подчинява на никого. И тогава, като се натъкват на противоречия, те търсят вината тук или там, в окръжаващите, в Природата. Не обвинявайте никого за вашите неуспехи. Всички хора са направени от една и съща кал, в жилите им тече една и съща кръв. Разликата се заключава само в това, че кръвта на някои хора е по-близо до извора, а на други – по-далеч.

Според едно предание, след създаването на света от един планински връх извираше чист извор, с бистра планинска вода. Посещаваха го птички, животни, мушици, но нито един човек не се приближил до него, понеже бил много отдалечен от шумния живот на хората. Един ден изворът казал: „Дотегна ми вече да се занимавам с невежите същества, ще слеза долу да търся слава.“ Колкото по-надолу слизал, водата му ставала

все по-нечиста, а заедно с това губел широчината си. Най-после стигнал до полето, дето го посрещнали земеделци и градинари, които го използвали за поливане на своите ниви и градини. Като изгубил чистотата и големината си, той се възмутил и казал:

– Чудни са хората, аз не съм създаден за техните градини и бостани.

Бог го запитал:

– Доволен ли си от положението си?

– Не съм доволен – отговорил изворът. – Реших да сляза долу, да покажа своите качества, да ме оценят, а хората ме впрегнаха на работа и ме изцапаха.

– За да се очистиш, трябва да слезеш още по-долу, да минеш през песъчливите пластове.

– Не слизам долу! – отговорил възмуген и недоволен изворът.

Така постъпват много хора – като им се каже да слязат долу, за да се пречистят, те се възмущават и остават на старото си положение.

Бог пак запитал извора:

– Какво искаш сега?

– Искам да отида в някой голям град, между учени хора, да им покажа своята чиста вода, да ме използват за шадраван.

Бог задоволил желанието му, изпратил го между учените, които веднага го използвали – той станал шадраван. В първо време децата скачали около него, радвали му се, докато след време започнали да мият съдовете си в него, да си перат дрехите. Той постоянно въздишал – пак не бил доволен от положението си.

– Доволен ли си от новото положение? – запитал го пак Господ.

– Остави се, хората били много некултурни! Чудя се как ги търпиш!

Най-после Бог го пратил на служба в самия човек – да влиза в него и да утолява жаждата му. И при това положение изворът не бил доволен. Сега се натъкнал на по-големи противоречия – вътре в човека той наме-

рил по-голяма нечистота, отколкото между невежите същества.

Едно трябва да научите: истинският Живот минава през най-големите противоречия и най-голямата нечистота. Неговата задача е да чисти, да изправя нещата и да обновява всички живи същества на Земята. Всички култури са изникнали от почва, съставена от милиарди мъртви организми. Те са корени и на нашата култура – тя черпи сокове от тях. Благодарение на жертвата, която съществата на миналото са направили, ние се радваме на Новата култура, която иде вече в света.

„И рече баща му“ – какво представлява бащата? Висшето у човека, което гради и създава. Слугите, които бащата изпратил да донесат новите дрехи, били пет – петте добродетели: Любов, Мъдрост, Истина, Правда и Добро. Духът, т.е. Великият Баща, изпратил слугите да донесат новата премяна. Да се облече човек в нова премяна, това значи да облече ново тяло. Всеки човек, всеки народ трябва да се облече в ново, т.е. да приложи нови начини и методи за нов живот. Бащата облече блудния си син в нова премяна, т.е. приготвил го за нов живот.

Често се говори за блудния син и хората го съжаляват. Обаче в него има нещо хубаво, което го спаси – смирението. Той имал по-голям брат, който минавал за добър, но в него се криела затаена гордост и користолюбие. Трябвало да се върне младият брат от странстването си, за да се прояви гордостта и користолюбието на брат му. По-младият брат не могъл да живее с брат си, затова напуснал бащиния си дом и тръгнал по света да събира опитности и знания. Значи той се отказал от бащиния си дом, от новата дреха и слязъл долу, между пясъчните пластове, за да се пречисти. Така пречистен, той се връща при баща си с нови опитности и казва: „Не съм достоен да се нарека твой син, приеми ме като един от твоите слуги.“

Това значи: „Не бях достоен за новата премяна, не съм достоен и сега; приеми ме като един от твоите слуги, като обикновен човек.“ Той придобил такова смирение, чрез което могъл да стане последен слуга. Няма по-велико нещо за човека от това, да стане слуга, да служи с Любов на Бога. Ще кажете, че е по-добре човек да бъде царски син, отколкото слуга. Добре е да бъдеш царски син, но ако знаеш да служиш с Любов. Ако имаш Любов, добре е да бъдеш и учител, и свещеник, и майка, и баща – Любовта осмисля всички служби и положения.

Само онзи може да служи, който има Знания. В бъдеще най-учените, най-добрите хора ще станат слуги на човечеството, добрите майки ще раждат синове и дъщери за човечеството. Каже ли ученият, че не иска да работи за човечеството, той няма Любов в себе си; откаже ли се майката да ражда добри синове и дъщери за човечеството, и тя няма Любов. Няма по-велика служба за майката от тази да роди син или дъщеря, която да се посвети в служене на Великото в света. Днес се възхищават от велики художници и скулптори, от техните картини и статуи. Колко повече трябва да се възхищаваме от майката, която вае живи статуи за благо и напредъка на цялото човечество! Велико нещо е майката да облече своя син или дъщеря в нова, светла премяна.

„Дайте пръстен на ръката му“ – какво означава пръстенът? Правила и закони, на които човек трябва да служи. Като се сгодяват, момата и момъкът си турят пръстен на ръката. Някои турят пръстена на първия пръст, други – на втория, на третия; мислят, че е безразлично на кой пръст ще го турят – не е безразлично. Обикновено хората турят пръстени на последната става, при основата на пръста – те казват, че там е мястото на пръстена, за да не пада. Всъщност причината е друга – последната става представлява законите на материалния или физическия свят.

Казвате, че за изправяне на обществото са нужни закони; според мен закон и оглавник са едно и също нещо, те са синоними. Ще излезе, че обществото не може без оглавник – и без оглавник може. Животните не могат без оглавник, а не хората. За предпочитане е човек да бъде беден, да носи прости дрехи, но да няма оглавник, отколкото да е пременен с нова дреха и обсипан с диаманти, а на главата си да има оглавник. Кога ще се оправи светът? Когато хората живеят без оглавници, т.е. без закони. Може ли да се живее без закони? Питам по какви закони майката храни, облича и възпитава децата си, по какви закони бащата изпълнява задълженията си към децата и към жена си? Къде са писани тези закони? В сърцето и в ума на човека. Следователно, когато хората започнат да живеят по законите, написани в Разумното сърце и във Възвишения ум, светът ще се оправи. Семействата ще се управляват без външни, без писани закони, без оглавници. Какво правят хората днес? Ако дойде при вас някой беден човек да иска пари назаем, вие ще му кажете: „Добър, честен човек си, но не мога да ти дам пари без поръчители.“ В случая поръчителите са оглавниците, с които хората се обвързват взаимно.

Преди години обикалях България, правех своите научни изследвания над различни хора и изучавах характеристиките им.²⁰ Един ден минавам край нивата на един работлив селянин; той караше плуг с воловете си, които от време на време бодеше. Като ме видя, той ми каза:

– Добре се разхождаш край нивите, нямаш работа, но виж как ние се потим по цели дни.

– Виждам всичко, зная, че си работлив човек, но не си милостив.

– По какво познаваш?

– По задниците на воловете, които са надупчени от твоя остен. Те и без остен работят – щом си ги впрегнал, те вършат работата си.

Ще кажете, че волът е животно, не усеща болка. И той усеща остена на гърба си, но нищо не може да каже – търпи и върви напред. Като отиде на другия свят, той ще каже: „Господи, научих вече урока си, в бъдеще искам да живея без оглавник.“

„Изнесете въвн най-добрата премяна и облечете го.“ Дрехата, премяната е необходима за Живота, особено когато е нова и чиста. Затова и хигиената препоръчва да се изгарят всички дрехи, с които човек е боледувал от тежка, заразна болест или с които е прекарал мрачни психични състояния. Новата хигиена препоръчва на хората даже да сменят често къщите, в които живеят, особено ако са прекарвали в тях големи страдания – такава къща е напоена със скърби и страдания. Остане ли още да живее в нея, човек постоянно се намира под влияние на преживяното. Който има тънко обоняние, по миризмата на хората познава добър ли е човек, или не. Както познавате цветята по аромата им и плодовете – по техния вкус, така по миризмата в къщата или по миризмата на човека познавате дали той е чист, или не. Бъдещото общество, бъдещото семейство трябва да се поставят на здрава, положителна основа.

„И рече баща му“ – какво рече и на кого рече? На слугите си – да донесат нова премяна, обувки и пръстен за сина му. Всеки трябва по същия начин да извика слугите си и да им каже същото, което бащата каза на своите слуги. Всеки трябва да приеме блудния син в себе си с Любов. Кой няма мисли и желания, подобни на блудния син? Колко добри мисли и желания е пропъдил човек от себе си! Какво става с тези мисли и желания? Те тръгват да странстват по света, докато един ден, като блудния син, се връщат в дома на баща си. Мислите и желанията са живи, могат да говорят като човек. Възможно ли е

това? Възможно е. Например в ума на момата или на момъка се ражда мисълта да роди добра дъщеря или добър син и тази мисъл така оживява, че след време се реализира. Всяка мисъл, която се подхранва, оживява; не се ли подхранва, остава в латентно състояние. Всяка мисъл, която не е изваяна по всички правила на изкуството, не може да издържи – цял свят да иска да я запази, не може; в края на краищата тя се разрушава. Когато майката изгуби детето си, тя плаче, страда и се запитва: „Защо умря детето ми?“ – Защото не си го изваяла по правилата на изкуството. – „Какво да правя тогава?“ – Ще повториш опита си. Първият ти опит не излезе сполучлив – ще направиш втори, трети, докато изваеш такава статуя, която да издържа на всички условия.

Какво правят учениците по рисуване? Учителят им дава да нарисуват една картина. Един от тях нарисова картината за един час; учителят мине покрай него, не одобрява картината му и казва: „Ще я прерисуваш.“ Друг ученик рисува картината два-три часа, а трети я рисува повече от три часа. Най-добра е картината на последния, но и в нея има нещо за изправяне. Същото се отнася и до човешкото тяло: майката и бащата създават тялото на своето дете, но минава комисия да прегледа работата им и казва: „Тази картина ще издържи само няколко години.“ След това комисията дохожда още един път и скъсва картината. – „Защо умря детето ми?“ – Толкова време може да издържи. Няма защо да плачете, ще вземете под внимание направените забележки и втори път ще нарисувате по-добра картина.

Често слушате някои християни да казват, че Христос ги е спасил. Как ги е спасил? Чрез кръвта си. Външно погледнато на въпроса, това е разбиране на нещата по буква. Всъщност Христовата кръв подразбира идеята за Любовта, която човек трябва да приложи в Живота си и с нея да работи. Без тази кръв чо-

век не може да нарисува картината си. Тя е боята, с която хората рисуват своите картини. От човека зависи как да употреби тази боя, в какво количество и колко разредена. Когато Христос каза на учениците си: „Който не яде плътта ми и не пие кръвта ми“, някои от тях се съблазниха. Те се съблазниха, понеже не разбраха духа на Неговите думи. Както водата е необходима за растенията, така кръвта е необходима за Живота. Тя влиза като съставна част и в растителното, и в животинското царство и се изявява в различни форми.

Като изучавате проявите на всички форми в органическия свят, навсякъде виждате съзнателен или несъзнателен стремеж към усъвършенстване. Сегашните художници и скулптори са занаятчии, а в бъдеще ще станат майстори творци. И животните ще бъдат на по-високо стъпало, отколкото днес – езикът им ще се развърже, и те ще говорят. Няма нищо чудно в това – защо? Защото животните съставят частица от Дървото за познаване на Живота. Дървото показва степената на нашето развитие. Малцина виждат горната част на това дърво, затова постоянно питат: „Има ли друг живот, съществува ли Бог, или не?“ – Има друг живот, има и Бог. – „Къде е онзи свят?“ – Дето е и този. – „Защо не го виждаме?“ – Защото не виждате даже и физическия, т.е. видимия свят.

„И рече баща му на слугите си: Изнесете вън най-добрата премяна и облечете го.“ Новата премяна е Христовото учение. Когато хората се освобождават от старото учение, дрехите им трябва да се изперат или да се изгорят. Това става чрез страданията – те са огън, който пречиства старите и нечисти дрехи на хората; те са пералнята, в която се перат нечистите дрехи. Затова е казано, че за да се очисти, човек трябва до мине през огън и вода. Човек неизбежно минава през Божествения огън и през Божествената пералня. Ще кажете, че е страшно да минаваш през огън и вода.

Страшно е за онзи, който се противи; привилегия е за онзи, който разбира нещата – чрез страданията той се облагородява и повдига.

Днес и България минава през големи изпитания. Тя е потопена в голямото Божествено корито, дето я перат пет народа – англичани, французи, италианци, гърци и сърби – петте слуги, които бащата е изпратил, за да я окъпят и облекат в нова премяна. Не правят ли същото и с момата, която ще се венчава? Преди сватбата я завеждат на баня да се окъпе, да стане чиста. Невестата, наречена България, е доста изцапана, затова я турят в Божественото корито да се изчисти. Какво ще стане после с нея? Ще я облекат в нова, чиста премяна. Тя ще излезе вън и ще каже: „Разбрах вече смисъла на Живота.“

В какво се заключава смисълът на Живота? В братството и сестринството, в съзнанието на хората, че са братя и сестри. Българите ще кажат, че са братя и сестри, понеже са един народ; германците са братя и сестри като германци, англичаните – като англичани, и т.н. Идеята за Братството е още по-широка – братя и сестри са всички хора. На какви качества трябва да отговаря българинът? Той трябва да бъде честен, добър, умен и справедлив. Желая да срещам такива българи и да имам с тях отношения. Който няма тези качества, ще го турят в Божественото корито. Не ритайте срещу това корито, за да не дойде смъртта и да ви задигне. След това близките ви ще плачат за вас. Защо плачат за покойника? За да го измият със сълзите си. Измият ли го веднъж, повече не трябва да плачат; сега не остава нищо друго, освен да го облекат в бяла, сватбарска дреха и да се радват, че се е върнал при Баща си. Може ли да върнете отново булката в банята? Не може. Щом е така, не плачете постоянно за заминалите.

Къде са вашите покойници? Дето сте и вие. Вие имате двама приятели и казвате, че единият ви е по-близък от другия; значи единият е по-близо до вас, а

другият – по-далеч. Такова е отношението между живите и умрелите – и едните, и другите са на едно и също място, но се различават само по разстоянията, на които се намират едни от други. Това показва, че между хората съществува вътрешна близост или вътрешно отдалечаване. Такова е отношението на хората към Бога: кажат ли, че някой е близо до Бога, това показва, че той върши Волята на Бога, мисли и чувства като Него; ако кажат, че е далеч от Бога, той не върши Божията Воля.

Често слушате да питат съществува ли Бог. За кой Бог питате – за Бога на формите, на съдържанието или на смисъла? На кой Бог се кланяте вие? Ако се кланяте на Бога на формите, все едно, че се кланяте на празно шише. Ако се кланяте на Бога на съдържанието, все едно, че се кланяте на съдържанието на шишето. И това не е лошо, но ако съдържанието е в състояние да ви подкрепи при всички мъчности и страдания; ако твоят Бог не може да те подкрепи в страданията ти, това показва, че не е истински Бог. И най-после, ако се кланяш на смисъла, вложен в нещата, и лесно се справяш със страданията си, ти си намерил истинския Бог.

Вярвайте и се кланяйте на онзи Бог, който ви предпазва от всички падения. Кога пада човек? Когато има оглавник. Духовният живот не търпи никакви оглавници. Искате ли да се освободите от тях, влезте в този Живот, който носи Свобода за човешката душа. Свободата не се постига в един ден, нито в един живот – хиляди години трябва да живее човек, за да стане свободен. Бъдещият живот носи Свобода на човечеството. За да дойде Свободата, трябва да се изменят условията на Живота. Сегашните времена изискват едно от хората – да не развалят това, което днес се гради. Сегашните времена изискват от хората благодарност. Бъдете благодарни за това, което ви е дадено. Малкото, но добре обработено, дава повече от многото

необработено.

В притчата за блудния син Христос изнася Любовта на бащата към своя син. Там се вижда как можеш да посрещнеш човека, когото обичаш. Така се посрещали едно време хората: като им дохождал някой гост, давали му да се окъпе, угощавали го добре; ако гостът им е близък, давали му и пръстен. Какво значи да дадеш пръстен на един човек? Това значи да го предупредиш да не нарушава закона в твоя дом. Затова, като влезеш в един дом, не гледай жената на домакина. Ако е красива, имаш право да я погледнеш само с едното око, а с другото – мъжа ѝ; значи трябва да разпределиш вниманието си еднакво и към другите. Ако гледаш с едното око, а другото свиваш, ти прилагаш закона на лицемерието. Така постъпва котката, когато причаква мишката – тя гледа само с едното си око, а другото затваря. С това иска да каже, че не се интересува от мишката. В първо време, като чуе мишката, тя затваря и двете си очи, преструва се, че спи; от време на време отваря едното си око и изведнъж подскача, хвърля се и улавя мишката. След това започва да ѝ разправя, че я обича – хваща я между краката си, пуска я за малко, после пак я хваща, докато я изяде. Така постъпва и злото с хората. Така постъпват много хора, когато преследват свои лични интереси. Интересите може да не са лоши, но методите им са криви. Някои хора си служат с методите на котката, други – на вълка, а трети – с методите на разумните, възвишени Същества.

И разбиранията на хората за живота са различни. Различие съществува както между светските, така и между религиозните хора. Влезте в обществата на правоверните, за да видите какво различие съществува между тях. Едни признават кръщението, други го отричат; едни признават съботата, други – неделята; един поддържат възкресението по плът, други – по Дух, и т.н. Явява се

въпросът защо вярващите имат толкова различни възгледи върху едни и същи въпроси. Това се дължи на факта, че всички не са в едно и също отделение или клас – те са ученици в един университет, но в различни класове. Всеки знае само това, което учи и в него вярва; всеки мисли, че неговото знание е истинско и най-право. Тъй щото, докато се срещате с учениците от различни отделения и класове, всякога ще чувате различни възгледи. Ще кажете, че възгледите на онези, които следват университета, са най-прави – не е така. Те не са последната категория ученици. Над тях има по-горни ученици, които се специализират в Живота. И над тях има по-горни – това са ученици от Божествената школа.

Знанието, а оттам и възгледите на хората нямат начало, нямат и край. Не се чудете, когато някой ви говори за своя буквар, друг – за своята читанка, трети – за действията с числата, четвърти – за задачите с едно, две и повече неизвестни. Не е важно какви възгледи има човек, важно е да върви напред, да не спира на едно място. Понеже в училищата на Земята има закони, които не позволяват на ученика да потретва класа, Ангели слизат от Небето, за да помагат на слабите ученици да минават в по-горен клас. Има ученици, които повтарят класовете и не могат да напредват без чужда помощ. Ще кажете, че времената са тежки, че не можете да мислите за наука и знание, докато се живее с купони, докато животът от ден на ден поскъпва. Животът си тече, а човек трябва да учи, да придобива знания и да се развива.

Радвайте се, че сегашните времена представляват благоприятни условия за работа. На християните е дадена задача да работят върху себе си и върху своите ближни, да съдействат за приемане на Бога в себе си. Всеки трябва да отвори сърцето си за Бога, да се примири с всички хора. Така ще се премахне онази

ненавист, която съществува между граждани и селяни, между учени и прости, между богати и сиромаси. Когато Бог живее в човека, той е добър, независимо от това дали е общественик, или политик, учен или философ, светски или духовен.

Някой пита защо един човек е по-учен, по-богат, по-добър от другите? Защото е работил повече. Който придобива повече, той повече работи. Трудът на всеки човек се възнаграждава справедливо. Не завиждайте на никого. Който има много и може да носи без чужда помощ, той е силен човек. Силният кон носи сто килограма на гърба си, а слабият едва носи петдесет килограма – трябва ли слабият кон да се сили да подражава на силния? Същото се отнася и до човека – не се насилвайте, за да не пречупите гръбнака си. Ще кажете, че парите разрешават въпросите. Съгласен съм, че парите са необходими, но човек трябва да има три кесии, пълни с пари – една в джоба, друга в сърцето и трета в ума. И тогава ако отиваш да продаваш или да купуваш нещо, ще отвориш последователно и трите кесии. Който продава развалено масло за прясно, той не е отворил и трите си кесии. Много търговци дават малко, а много вземат – те търсят лесния път за забогатяване. Няма лесен път в Живота. Всичко се постига с работа и с труд, а това е най-приятното нещо в Живота. Искат ли човек бързо да забогатее, той се натъква на противоречия.

Един американец пожелал да опита силата на Ниагарския водопад и сам той да се прочуе между хората. За тази цел той си поръчал една голяма бъчва, която осмолили отвътре много добре и когато била готова, той влязъл вътре и се спуснал по течението на водопада. От страшното бучене на водата и необикновено бързото движение на бъчвата американецът изгубил съзнание; той бил изваден полумъртъв от бъчвата. Когато дошъл в съзнание, той казал: „За нищо в света втори път не правя този опит!“

Богатството на целия свят да ми дадат, не влизам вече в тази бъчва.“ Политическият живот е водопад, по течението на който хората се спускат с бъчви, но в края на краищата казват: „Смисълът на Живота не е нито в бъчвите, нито по течението на водопадите.“

В Китай преди десетина века живял един знаменит философ, на име Ку. Жена му била красива, добра домакиня. Те били бедни, но почитени хора. Един ден жена му казала: „Ето, изминаха се вече десет години, откак живеем заедно. Живяхме добре, защото ти си добър човек. Дотегна ми сиромашията, искам да поживея богато и да не мисля за утрешния ден. Срегнах един богат търговец, за когото бих могла да се ожения, ако ти ме освободиш.“ Мъжът я освободил, дал ѝ своето благословение и така се разделил с нея. Доволна и радостна, че сиромашията няма да я мъчи, тя се оженила за богатия търговец. В това време Китай минавал през голяма политическа криза – трябвало да се избере нов управител, който да подобри положението на страната. Като умен, честен и достоен човек, философът бил избран за управител. Щом научила за това, жена му отишла при него и му казала: „Направих голяма грешка, като се отделих от теб. Можеш ли да ми простиш, ако се върна пак при теб, и да заживеем отново добър и спокоен живот?“ Философът я погледнал, помислил малко и вместо да ѝ отговори, той взел една чаша, напълнил я с нектар, и я обърнал с устата надолу – нектарът се разсипал на пода. Тогава той ѝ казал: „Ако можеш да събереш нектара от пода така чист, както беше в чашата, тогава ние ще се съберем.“

Често хората постъпват с Бога така, както жената на философа със своя мъж. Първоначално те дават обещание на Бога да Му служат и живеят за Него, но като не получат онова, което са очаквали, отказват се от Него. Като съзнаят погрешката си, те отново се връщат при Бога, но ще получат отговор, подобен на този, който китаецът дал на своята жена. От две хиляди

години Христос очаква хората да се обърнат към Бога, да станат по-добри и безкористни, да хвърлят оглавниците си. Не стане ли това, Той няма да дойде между тях.

Идването на Христа на Земята ще се отрази така, както се отразява изгряващото Слънце върху живота, а именно – цветята се развеселяват, птичките запяват, животните се размърдват, а хората се обновяват и започват да пеят, да се веселят, да се обличат в нови премени. Не е далеч времето, когато Христос ще дойде на Земята. Призовавам всички да се готвят за това велико посрещане. Нека всеки си върши работата: ако е ученик, да учи с Любов, да не повтаря класа; ако е работник, да работи, да използва благоприятните условия, които му са дадени. Вървете всички напред, не се спирайте и никого не критикувайте. Да учите, да работите, да помагате на ближните си, да се радвате и веселите в името на Бога – това е поезията на Живота. Радвайте се, че Слънцето всеки ден изгрява, че вашите цветя цъфтят и разнасят аромата си далеч. Радвайте се, че вашите птички пеят и разсейват скърбите на сърцето ви. Изгряващото Слънце ще ви освободи от противоречията и несгодите в живота.

Желая всички хора да турят нов надпис на лицата си: „Човек за човека е брат.“ Заличете стария надпис: „Човек за човека е вълк“ – това е стара философия, която изживя времето си. Беше време, когато човек гладуваше, поради което измени на своето Божествено начало и даде ход на животинското си естество. Днес условията са добри; не трябва човек да гладува нито физически, нито духовно, нито умствено. Дайте възможност на човека да задоволи всичките си нужди. Дайте му хляб, жилище и дрехи, за да вложи доверието си във всички хора, като в свои братя. Богатият трябва да помисли за жилищата на сиромасите. Какво представлява жилището? Белият дроб на човека. Ако жи-

лицето, т.е. белият дроб е неразвит, той заболява от туберкулоза. Богатите трябва да отправят своите добри мисли и чувства към сиромасите, за да ги стоплят и разширят. Така ще се разтворят дробовете им, за да поемат повече чист, освежителен въздух. Не се оплъчвайте едни срещу други. Посещавайте богатите, за да видите как работят в градините си – те ще ви дадат от своите семена и плодове. Като ги опитате, тогава ще разберете какво носят те в себе си. Следвайте техния път – и вие да придобиете добри плодове, да забогатееете. Ако нуждите на всички хора бъдат задоволени, кой на кого ще завижда?

Правете наблюдения върху проявите на хората, за да се учите от тях. Наблюдавайте малките деца как си играят, с какво се занимават и какви чувства ги вълнуват. Наблюдавайте как постъпва майката с децата си: докато детето е малко, тя му се радва, милва го, гали го, нарича го *ангелче*, обаче, като го кърми, това „ангелче“ я хапе, дращи. Дете, което хапе и дращи, не е ангелче. Обаче с Любовта си майката може да повдигне детето си, да внесе в него подтик към Доброто.

Изобщо Любовта прави преврат в човека – тя може да обърне към Бога и най-големия грешник. Истинско обръщане е това, при което човек обръща и кесията си, и сърцето си – той е готов на всякакви жертви. На такъв човек може да се разчита, той заслужава доверие. Не разчитайте на човек, който обръща чуждите кесии и сърца, а своите държи затворени. Има смисъл човек да изпразва кесията си, ако напълни кесията на бедния; има смисъл да изпразва сърцето си, ако помага на страдащия; има смисъл да изпразва ума си, ако просвещава невежия – иначе изпразването е безпредметно.

Както бащата на блудния син облече сина си с нова премяна, така и вие трябва да извадите нови премени, да облечете с тях своите синове и дъщери.

Дойде ли при вас беден, страдащ човек, облечете го с нова премяна, дайте му нови обувки и турете му пръстен на ръката. Бъдете готови да изпразвате своите сърца и умове, за да пълните сърцата и умовете на онези, които са лишени от добри мисли и чувства. Благодарете на вашия баща и на вашата майка за грижите, които полагат за вас, макар и да сте бедни. За предпочитане е сух хляб, спечелен с честен и благороден труд, отколкото богатата и пищна храна, придобита по нечестен път.

Благодарете за малкото, което днес имате – то ще се благослови и умножи. Силата се крие в малкото житно зрънце. Бъдещето е в слабите, бедни хора, които имат стремеж към Великото. Христос говори за нищите в смисъл за бедни, но такива, които носят Божественото в себе си. Той говори за кротките, за нажалените, като за хора, които разбират Божиите закони и ги прилагат. Те са блажените, на които е дадено Царството Божие. Добре разбраната сиромашия пречиства човека, приготвя го за добри, богати условия. Има случаи в живота, когато сиромашията е за предпочитане пред богатството. Едно време евреите продадоха Христа за тридесет сребърника – ще видим за колко сребърника ще Го продадат сегашните народи. Вярвам, че сегашното човечество е оценило Христа за повече от тридесет сребърника. Дали ще Го продадат, не зная – бъдещето ще покаже. Желая обаче бъдещото човечество така да оцени Христа, че за нищо вече да не Го продава. Ако българите, както и всички останали народи, се държат за Христа, велико бъдеще ги очаква. Днес Бог чертае картата на Европа. На Него се дава отчет за делата на човечеството. Той преглежда сметките на всички народи и въздава на всеки народ заслуженото. Ще станат големи промени в света. Като си легнете вечер, сутринта ще станете бодри и весели, ще се радвате на новия ден, на изгряващото Слънце.

Съвременното човечество се намира в положение

нието на онзи бик, в крака на който влязъл голям трън. Бикът тичал, лудувал, ревял, но никой не могъл да му помогне – не разбрали какво става с него. Най-последно момче, което разбирало езика на животните, се приближило до бика и го запитало:

– Какво ти е, защо лудуваш толкова?

– В десния ми крак е влязло нещо, което ме мъчи и ми причинява голяма болка.

Момчето вдигнало крака на бика и видяло забит един голям трън. Извадило тръна, намазало мястото със зехтин и го превързало – бикът веднага се успокоил.

Такъв трън има и в крака на съвременното човечество, което го кара да рита и да лудува. Като се извади трънът, човечеството ще се успокои и ще почне да работи за идването на Новата култура. Кой е този трън? Алчността. Всички хора се стремят към осигуряване, към големи придобивки, но в края на краищата пак остават ненаситени. Алчният човек никога не се насища. Заради алчността днес брат брата си продава, дъщерята – майка си, синът – баща си, и т.н.

Бъдещата култура иде вече и обхваща всички домове, общества и народи – тя обхваща млади и стари, моми и момци. От гледището на новата култура всички мисли, желаниа и действия на хората са осмислени. Тогава всяко движение ще има своето значение и всяка изказана дума – свой смисъл. Всяко знание ще бъде приложено на своето време и място. Колкото малко и да е знанието, което имате, то може да се приложи. Бог се интересува и от най-малкото знание, затова като срещне ученик от първо отделение, ще го пита: „Свърши ли с успех отделението, мина ли във второ отделение?“ И Възвишените същества се интересуват от културата на хората – те искат да разберат каква сила се крие в човешката култура. Велика е културата на онзи свят – малцина могат да видят и разберат тази култура. Както астрономите се нуждаят от телескопи, за да виждат

звездите на небето, така и вие се нуждаете от съответни телескопи, за да видите културата, която съществува на онзи свят. За да постигне това, човек трябва да работи усилено върху себе си. Макар и християни, вярващи в Христа, някои казват, че вратата между този и онзи свят е затворена – това е знание на деца от първоначалното училище. Затворени врати има само в затворените, нечистите места. Следователно всяка къща, в която вратите и прозорците са затворени, там владее мрак и хладина.

Христос се обръща към всички хора и казва: „Дайте нова премяна, нови обувки и пръстен на ръката на вашия блуден син и го приемете с Любов.“ Ще дойде вашият по-голям син, ще изкаже недоволството си от добрия прием, който сте оказали на по-малкия му брат, но това да не ви смущава. Вие сте дали всичкото си богатство на него – недоволството му показва степената на неговата Любов. Такива хора минават за вярващи. Бъдещето е в ръцете на безбожниците, които са активни и енергични, справедливи и добри. Привидно те са безверници, а всъщност Бог живее в тях и те Му служат.

Днес светът е потънал в мрак и хладина – кой може да стопли хората и да ги обърне към Бога? Това може да направи само майката. Още като бременна, тя трябва да казва на детето си: „Синко, заповядвам ти да живееш чисто и почтено, да не убиваш и крадеш, да изпълняваш законите, които Бог е написал в сърцето ти. Само при това условие ще ти съдействам да излезеш на бял свят.“ Какво казва сегашната майка на детето си? Тя го съветва да бъде умен, практичен, да използва добрите условия на живота за себе си, да не мисли за другите. На такива съвети именно се дължи днешният егоизъм и алчност у хората, на тях се дължи изопачаването на Христовото учение. Ще кажете, че разбирате Христовото учение – това не е достатъчно. Ако

разбираш музиката, трябва и да свириш добре. Значи истински човек е онзи, който разбира от музика и ху-дожество, може да свири и рисува и прилага великите принципи и закони в живота си.

Днес Христос проповядва на всички хора, на всички управляващи – гласът Му се чува и възприема от всички. Светът върви напред, не може да се върне вече назад. Заедно с него и злото постепенно излиза. Излезе ли веднъж, никакво връщане не може да стане – щом напусне царството си, втори път злото не може да царува. Идат щастливи дни за човечеството. Време е вече работоспособните хора да заемат гърбите места.

Наблюдавах един ден как един млад, левент момък пренасяше през една река жени, деца, за да минат от единия бряг на другия. Светът се нуждае от млади, работещи хора, които да пренасят слабите и немощните през водата. Днес срещам много момци, хванали по една мома под ръка, и се разхождат гордо – те минават за кавалери. Според мен кавалер е онзи, който може да пренесе момата от единия бряг на реката до другия. Лесно е да ходиш по суша с момата.

Да си подадем взаимно ръка за братство – това иска Христос от всички хора. Нека всеки се държи за убежденията си, но да се стреми да цъфне, да завърже и плодът му да узрее. Нека всеки даде такъв плод, какъвто зародиш е вложил Бог в него. Какъвто и цвят да си, важно е да цъфнеш; какъвто и плод да си, важно е да вържеш и да узрееш. Моята задача е да дам на всеки корен тор, повече влага, светлина и топлина.

Всеки да се стреми да изяви образа, който му е определен отпреди милиони години – който го погледне, да каже: „Ето един човек, създаден по образ и подобие Божие!“ Задачата на всеки човек е да възстанови този образ. Как ще постигне това? Като работи върху себе си, за да изправи прегрешенията си, които са помрачили съзнанието му; като придобие онези добродетели, които

някога е загубил; като изправи кривите линии на лицето си. Помагайте на всеки паднал, тъжен и нещастен човек, без да го критикувате и осмивате. Бъдете снизходителни едни към други, както е снизходителна майката към погрешките на своите деца. България се нуждае от добри, разумни, честни и справедливи българи. Не се страхувайте от това, което преживявате днес – всичко ще се превърне на Добро. Велико е предназначението на индивида. Народът е условие за развитието на индивида. България е създадена за добрите българи, Англия – за добрите англичани, Германия – за добрите германци, и т.н.

Желая още днес вашите бащи да ви дадат нова премяна, нови обувки и пръстен на ръката; след това да заколят най-охраненото теле за вас – да ядете и да се веселите; когато по-големият ви брат се върне от нивата недоволен, да му кажете: „Не се сърди, братко, аз дойдох при баща си не с права на негов син, но като един добър слуга между многото негови слуги.“

Христос донесе това учение на света – учението на Любовта. Приемете Го и вие.

15 декември 1918 г., София

НЕИЗВЕСТНОТО

И въщи пак учениците му попитаха го за същото.

От Марка 10: 10

Този стих не съдържа нищо определено в себе си. Ако това е задача, ще бъде с две неизвестни. Известната величина е *въщи*, а неизвестните са *невестата* и *младоженецът*; учениците са известното, а училището – неизвестното. Аз вземам този стих, за да покажа, че както в Живота, така и в Природата има известни и неизвестни величини, между които съществува някакво отношение. Например казваме *студ* – студът е физическо усещане, което се възприема чрез организма; учените го определят като намаляване на дейността или намаляване на топлината. Значи ние приемаме студа като състояние. В действителност съществува ли студ в Природата, това е неизвестно. Между студа и омразата има нещо общо – те са от една и съща категория. Студът е състояние, което има отношение към физическия свят, а омразата – към Астралния или Чувствения, обаче и студът, и омразата се образуват в човека. Който има малко топлина, ще усеща студ; който има малко Любов, ще изпитва омраза. Студът се възприема от човека като усещане, а в Природата съществува като сила. По същия начин и омразата се възприема от човека като чувство, а в Природата съществува като сила.

„И въщи.“ Думата *къща* означава младоженци. Къща се нарежда, когато двама млади се събират да живеят заедно. Когато две птички се събират заедно да мътят, и те си правят къща – полог, гнездо. Когато се събират ученици да учат заедно, съгражда се училище – дето има ученици, необходимо е училище. Кой създава съдията? Престъпниците. Кой създава свещеника? Гре-

шниците. Значи не може да съществува учител, ако няма ученици. При това, ако учителят е добър, и учениците ще бъдат добри – състоянието на учителя се отразява върху състоянието на учениците. Често учениците са външен подтик на учителя, за да прояви той своето вътрешно естество. Правилно е учителят да съществува по причина на вътрешния стремеж на учениците към учене; свещеникът съществува по причина на вътрешна жажда на душата към Бога; съдията – поради стремежа на човека към търсене на Правдата. Истинска майка е тази, която се жертва от Любов – тя разбира Божията воля и доброволно става майка. Всеки човек, който изпълнява известна служба не от Любов, а за печелене на пари и за забогатяване, той не е пратен от Бога – неговата съдба се определя от хората, а не от Бога. Това са отношения на величини.

Какви биват величините? Реални или абсолютни и нереални или относителни. Коя величина е реална, и коя нереална? Имате два глобуса, еднакви по големина, обаче единият е кух и само отвън позлатен, вторият е плътен и от чисто злато – кой от двата е реален и кой нереален? Първият е нереален, а вторият – реален. Човек може да се ожени за празен глобус, може да се ожени и за плътен глобус, направен от злато; той може да бъде учител на празни ученици, а може да бъде учител и на ученици от чисто злато. Това са отношения, които имат цена само за онези, които пипат, виждат нещата и желаят да ги разберат. Който нито пипа, нито вижда, нито желае да разбере нещата, той е в положението на автомат. Той може да говори, да се движи, да е топъл и пак да е автомат. Ще кажете, че този човек е топъл – топлината му е само физическа. За да се създаде човешкият организъм, нужно е, освен топлина, още и чувства; за да се създаде Духовно тяло, нужно е съзнание; за да се създаде Умствено тяло, нужно е участието на мисълта.

„И въщи пак учениците му попитаха го за същото.“ Съграждането на къщата е резултат на двама млади. Къщата, в която влязъл Христос, била на добри, почтени хора; тя била здрава, хубава. В тази къща именно учениците на Христа разисквали върху въпроса позволено ли е мъж да напусне жена си, или господар – къщата си и да я даде под наем. Христос отговорил: „Мъж може да напусне жена си само за прелюбодейство.“ С други думи казано, господар може да напусне къщата си и да я даде под наем само когато жена му е направила някакво престъпление. Когато пожелае да забогатее, човек дава вече къщата си под наем. Не е лошо, че си дал къщата си под наем, лоши са последствията.

И тъй, за решаването на една задача с неизвестни, излизаме от известните. Неизвестните величини, младоженците, ще се намерят от известните – къщата и учениците. Къщата представлява тялото на човека. Всяка къща, т.е. всяко тяло е създадено от двама младоженци. Затова казваме, че от къщата на човека се съди за самия човек. Колкото по-щедър е човек и по-добре развит в умствено отношение, толкова по-големи са вратите и прозорците на неговата къща; ако е скъперник и умствено ограничен, вратите и прозорците на къщата му са тесни и малки. Може би ви се вижда чудно какво отношение има между скъперничеството на човека и малките и тесни прозорци и врати на къщата му. Наблюдавайте проявите на хората в живота и ще се убедите в отношението, което изнасям. Вижте какъв съд или чувал носи алчният, когато иска да му дават нещо – съдът или чувалът му е много голям; и на дъното на съда да му турят нещо, той всякога носи в ума си идеята за голям съд, за да побере повече. Който не е алчен, и при изобилието на нещата той отива с малък чувал.

Българите често си служат с поговорката: „На прехвалени ягоди с голяма кошница не ходи.“ Тази по-

говорка може да се преведе с други думи: там, дето всички реалности са неизвестни, не мисли, че можеш много да спечелиш. Въз основа на този закон човек знае в коя къща могат да го приемат и в коя не го приемат. Всеки живее в такава къща, каквато му подобава. Някой казва, че му дотегнала къщата, в която живее. Къщата има отношение към неговата душа – значи, каквото е тялото му, т.е. къщата, такава е и душата му. Къщата представлява физическият свят на човека, учениците – Духовният свят, а Христос – връзката между двата свята. Понеже е връзка между два свята, Христос влиза само в чисти, здрави къщи и там прави връзки. Къщата, в която влязъл с учениците си, била като храм. Хората, на които принадлежала, били красиви, щедри, с широк замах на ума и на сърцето. Щом влязъл в тази къща, Христос се почувствал разположен да говори.

Следователно здравата, чиста и красива къща е акумулатор на Божествена енергия. Ако почвата, върху която е съградена къщата, е чернозем, тя представлява добри условия за развиване на попадналите в нея семена – тя лесно поглъща Божествената светлина и топлина. Ако материята, от която е направено тялото, е чернозем, тя крие в себе си благоприятни условия за развиване на семенцата на Живота. В тази къща Христос говореше с учениците си върху женитбата. Разговорът се водеше на закрито – значи въпросът за женитбата трябва всякога да се разисква на закрито, понеже е свързан с Любовта. За Любов не се говори на открито, нито в безвъздушно пространство – защо? Защото тя подразбира отношения. Дето има отношения, има и ограничения, затова за нея се говори само на закрито.

Като се говори за Любовта, дохождаме и до други два принципа – Вяра и Надежда, които имат отношение към нея. Тогава казвам: Надеждата оживява, Вя-

рата възкресява, а Любовта съединява. Надеждата има отношение към сърцето, към чувствата, към физическия живот. Имате ли нужда от Надежда, кажете: „Господи, облечи ме в Надежда.“ Надеждата не се дава, но се облича – тя е дреха, с която човек се облича. Обличането, даването са Божествени процеси. Казва се, че Вярата възкресява; тя има отношение към човешкия ум. Следователно Възкресението подразбира придобиване на Светлината. Когато имаш нужда от Вяра, ще кажеш: „Господи, изпълни ме с Вяра.“ Вярата не се дава, тя изпълва човека. Когато имаш нужда от Любов, ще кажеш: „Господи, съедини ме с Любовта.“ Значи Животът се придобива чрез Надеждата, Възкресението – чрез Вярата, а съединението – чрез Любовта.

Българите казват: „Съединението прави силата.“ Тук липсва нещо. Правилно е да се каже: „Любовта прави съединението, а съединението прави силата.“ Ако българите искат работите им да вървят добре, трябва да си служат с целия израз, а не само с последния – съединението прави силата. За да бъдем силни като народ, като ярващи, трябва да сме съединени в Любовта – това съединение ще ни направи силни. Казват: „Да се съединим, да образуваме дружество.“ Съединение или сдружаване без Любов лесно се разпада, както се разпадат обръчите на кацата. Развивайте Надеждата, Вярата и Любовта си, за да се закрепите и в трите свята: Надеждата ще свърши всичките ви работи на физическия свят, Вярата – в Умствения и Духовния свят, а Любовта – в Божествения.

Някой се оплаква, че хората не го обичат; той е в първата фаза на Живота – няма Надежда, няма и Любов в себе си. Той трепери от студ, затова трябва да влезе вкъщи, за да го облечем и угостим. Първо ще стоплите човека, ще го облечете и нахраните, а след това ще го въведете в по-висок свят. Той ще върви от Надеждата към Любовта, т.е. от физическия свят към

Божествения. Затова казваме, че какъвто е животът на човека на Земята, на физическия свят, такъв ще бъде и на Небето, в Божествения свят. Не се лъжете, че ако живеете на Земята зле, на Небето ще бъдете добре. Така мислят някои ученици: те не слушат какво им се преподава в училището и разчитат на частни учители. Ученикът трябва да слуша какво му се преподава и сам да учи – тогава и учителят му ще бъде гениален. Ако учениците са лениви, и учителите не могат да изкарат нещо особено от тях. Влезте в един клас и вижте как преподава учителят: ако преподава добре, енергично, и учениците му са такива – подобното от подобно се привлича. Искате ли да привлечете Божия Дух в къщата си, създайте Му условия, които да Го привлекат. Ако вратите и прозорците на къщата ви са малки, Той ще мине и замине покрай вас, без да ви посети.

Божествените мисли изискват възвишени умове и сърца. Кой човек си прави къща на мочурливо място? Никой. Колко по-малко можете да очаквате Божия Дух да се засели на такова място. Ако реши да се засели на такова място, хиляди години преди това Той ще праща работници да го насипват и изсушат. Когато стане годно за живеене, тогава Духът може да го посети и да остави там своето благословение. Всеки иска Бог да го посети, както Христос посетил къщата заедно с учениците си. Ако в миналото Бог ви е посещавал, и днес ще ви посети – българите казват: „Дето е текло, пак ще тече.“ Ако Бог никога не е влизал във вашата къща, и днес няма да влезе. Кога Бог не може да влезе в къщата на човека? Когато няма врата. Как ще ви дойдат гости, ако къщата ви няма врата, отдето да влязат?

„И вкъщи пак учениците му попитаха го за същото.“ За какво Го запитаха? За отношенията на човека към света. Казано е в Писанието да не се свързвате със света – с

кой свят? С вашия свят на илюзиите и на заблужденията. Всички хора живеят в илюзии и заблуждения. Например някоя мома мисли, че ще се ожени за добър момък, ще има добри деца – не е лошо това, но каква е реалността? Това, което тя си въобразява, още не е реалност. Първо, човек трябва да мисли за тялото си – да има здраво тяло, а между мислите, чувствата и постъпките му да има хармония. Ще възразите, че няма абсолютно здрави хора на Земята. Така е, но всички болезнени състояния не са болести. Например хремата, треската не са болести, но състояния на пречистване – чрез тях организмът се чисти от излишни утайки и наслоявания. Обаче туберкулозата, живеницата са болести. Има и психически болести – който се самоосъжда, без да се изправя, той е болен. Някой казва за себе си, че е грешник; въпреки това продължава да служи на порока си. Щом съзнаваш, че имаш известен порок, хвани го с щипците и го хвърли вън. Той е твое незаконно дете – ти си го родил, ти имаш право да го хвърлиш навън. Кажеш ли някой, че не може да се освободи от греха и от порока си, той се самозаблуждава – както си грешил, така можеш и да се освободиш от греха. Който прави зло, и Добро може да прави; който прави Добро, и зло може да прави.

Учениците запитаха Христа: „Има ли право мъж да напусне жена си?“ Отговорът на Христа може да се предаде със следните думи: мъжът може да напусне жена си, ако тя не го обича. Ако мъжът няма Вяра в жена си, и тя не може да му вярва; ако мъжът няма Надежда в жена си, и тя не може да има Надежда в него. Правило е: отрицателната сила не може да предизвика положителна. Мъжът представлява главния мозък в човека, чрез който е свързан с външния свят; жената представлява стомашния мозък²¹, чрез който е свързана с вътрешния, с Божествения свят. Стомашният мозък има отношение към цялата Вселена, затова жената е

по-близо до Божествения свят от мъжа. Това, което човек възприема чрез стомашния мозък или чрез симпатичната нервна система, е по-вярно от това, което възприема чрез главния мозък.

Когато Божественото Начало в човека, т.е. Духът или Христос влезе във вашата къща, вие ще разисквате върху отношенията между мъжете и жените, между синовете и дъщерите. Синът е отражение на бащата, а дъщерята – на майката. Мъжът представлява къщата, а жената – ученичката, която трябва да влезе в мъжа, т.е. в къщата и да я измаже отвътре. Тя има право свободно да излиза и влиза в къщата само когато отива на училище. Ученичката е длъжна да се грижи за реда и порядъка в къщата, да поправя врати, прозорци и покриви, да не остави нито една счупена керемиди. Както се грижи за къщата, така има право и да изисква от нея. На много мъже керемидите на покрива са счупени или разместени, затова къщите им текат. Като не знаят причината за това, жените се оплакват от мъжете си, че били лоши. Щом жената се грижи за къщата, трябва да се качи на покрива, да види какво е състоянието на керемидите и ако има счупени или разместени, да ги поправи. Следователно, докато жената е поставена от Бога да живее в една къща, тя няма право да я напуска – в дадения случай къщата е нейна собственост. Когато създаде втория Адам, Бог му даде жената за другарка, която да го регулира. Мъжът се оплаква от жената като виновница за греха, но без нея той щеше съвсем да пропадне. Жената е най-малкото зло в света, без нея светът щеше да бъде по-зле.

Защо излезе жената от къщата? За да стане ученичка. Първият ѝ Учител беше Господ, Той ѝ казваше: „Внимавай да не събориш къщата, която ти е дадена.“ След като говори с първия си Учител, тя излезе вън, между дърветата, дето намери втория си учител. Лопотото в жената се заключава в това, че след като има

един учител, тя търси втори. Опасно е да имаш двама учители, двама бащи, двама съдии, двама кредитори, двама възлюбени и т.н. Къщата, която Бог първоначално създаде, беше посетена от Христа – Той извади жената вън от къщата и се разговаряше с нея върху въпроса за отношенията между мъжа и жената. Значи ученикът на Христа е жената. Кой е нейният учител? Майката, т.е. Любовта. Сега има и мъже учители. В книгата на пророците се употребява изразът: „Ще се оженим за синовете си.“²² Този израз ни се вижда неестествен. Наистина, странно е майка да се ожени за сина си. Странно е, защото под *женитба* сегашните хора разбират само едно отношение – брак между мъж и жена. От израза „ще се оженим за синовете си“ разбираме връзка между майката и сина, която се основа на Любовта и на Обичта.

В първоначалния език под *женитба* се разбира Любов, проявена на физическия свят. Кажете ли някой, че се е оженил, питам го: „С Любов ли се ожени, или без Любов?“ Ако се ожениш с Любов, ти минаваш през женитбата; ако се ожениш без Любов, ти сам се заробваш. Ако следвате едно учение без Любов и не го прилагате, вие сте слуга и роб на това учение. Как се изявява Бог на физическия свят и чрез кого? Ако обичате майка си, Бог се изявява чрез нея – тя ви говори това, което възприема от Бога. Чрез майка си вие се свързвате с Надеждата, Вярата и Любовта. Чрез Надеждата се свързвате с физическия свят, чрез Вярата – с Умствения и с Духовния, и чрез Любовта – с Божествения.

„И вкъщи пак учениците му попитаха го за същото.“ И до днес още хората задават същия въпрос. И до днес още срещате хора, които се оплакват, че нямат къща, пари, нямат възможност да пращат децата си на училище. Щом нямат къща, това показва, че майката е умряла. Да умре майката, това е лош признак. Майката трябва да живее, колкото и синът живее, да внесе нещо

ценно в него. Син, на когото майката е умряла рано, е лишен от много блага. Майката на човечеството умря преди осем хиляди години, като остави Адам и Ева сираци – това беше наказанието им. Те трябваше да минат през големи страдания, за да възприемат по друг начин това, което не получиха направо от майка си. Ако майката на човечеството беше жива, нямаше да има страдания на Земята. Всеки човек има по една майка; умре ли тя, умът му се помрачава, сърцето му се втвърдява и Любовта престава да действа – той не вижда вече нищо красиво. Къщата му постепенно се разрушава, не влиза вече в нея Учителят с учениците си, не се разисква вече по въпроса, върху който Христос е говорил. Стихът, в който се казва: „Ще изпратя Духа си да ви научи“, подразбира именно Божествената майка. Велико благо е за човека да бъде Божествената майка, т.е. Любовта в него. Тя е нежна, деликатна, отзивчива. Който не я слуша, той остава сам, тя се отдалечава от него. Докато Божествената майка е в човека, той има всички благоприятни условия за реализиране на своите желания – той лесно разрешава задачите си, лесно се справя със своите мъчнотии.

Сега ще ви дам една формула за разрешение: брашното се пренася от воденицата с кола; колелата, осите на колелата и конете се движат; неподвижни остават само поводите на конете. Разрешението е следното: каквото е отношението между колелата и осите, между конете и поводите, такова е отношението между Правдата и неправдата, от една страна, и между Любовта и Мъдростта, от друга страна. Значи само Любовта и Мъдростта могат да движат колелата на нашия живот. Колелата се движат по крива линия, конете – в права линия, а поводите остават неподвижни. Поводите представляват Правдата, осите – Доброто. Научете се да виждате вътрешната страна на нещата, за да разбирате символите, с които си

служи Разумната Природа.

„И вкъщи пак учениците му попитаха го за същото.“ Заключителните думи на Христа в този ден бяха следните: „За да изпълните Божията воля на Земята, трябва да се облечете с Надеждата, да се изпълните с Вярата и да се съедините с Любовта.“ Този е пътят, по който трябва да живеят българите. Този е начинът, по който могат да се обърнат към Бога. Само така те ще се свържат с Възвишените същества, с добрите хора, със светиите, с всички, които работят за повдигане на човечеството. Когато Слънцето грее, не се занимавайте със странични работи, но изложете гърба си на слънчевите лъчи, за да възприемете неговата светлина и топлина, да превърнете всичко в светли мисли и възвишени чувства. Щом можете да превръщате слънчевата енергия в мисъл и чувства, ще помагате и на своите ближни.

И аз съм дошъл да помагам на българите. Както и да се отнасят те с мен, колкото и да ме гонят и преследват, аз съм решил да ги стопля, да им направя такова Добро, каквото никой досега не е направил за тях. След това ще им кажа „довиждане“.

Сегашните хора, светски и религиозни, мъчно успяват в живота си, защото се раздвояват. Те не слушат своя вътрешен глас, но се влияят от различни авторитети. Светските и учени хора спорят върху различни теории; религиозните търсят правия път, искат да знаят коя църква е най-права. Казано е, че нито в Йерусалим ще се кланяте, нито на тази планина, но ще отправите ума, сърцето и душата си към Господа на Любовта, на Мъдростта и на Истината. Той носи Свобода за всички хора, за всички народи по лицето на Земята.

Сега, приятели, оставям ви с Надежда в сърцата ви, с Вярa в умовете ви и с Любов в душите ви, за да възкръснете и разберете дълбокия смисъл на думите, които ви говоря. Следвайте пътя, който Бог ви посочва.

Бъдете свободни и живеете така, както Бог ви е учил и продължава да ви учи. Бъдете свободни по ум, по сърце и по душа, здрави по тяло, за да носите Божественото учение, което е вложено във вас от създаването на света. Бъдете работници на Божествената нива – този е пътят, по който българският народ може да се повдигне. България е тяло, а българският народ – душа. Говоря за българския народ като душа, повдигането на която влиза в Божествения план.

Желая ви Надеждата, Вярата и Любовта да бъдат у вас, за да разберете дълбокия смисъл на Живота.

29 декември 1918 г., София

ПРИЛОЖЕНИЯ

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ Всички библейски текстове, цитирани в началото на беседите, са приведени в съответствие с Виенското издание на Библията от 1885 г., с което си е служил Учителя Беинса Дуно.

² *Англо-американската война* – става дума за т.нар. Война за независимост (1775–1783), водена по време на Американската революция с колониалната армия на Великобритания. Джордж Вашингтон (1731–1799) е главнокомандващ на Континенталната армия, а по-късно – първи президент на САЩ (1788–1789).

³ Сюжетът е заимстван от популярния хумористичен разказ на Михалаки Георгиев „Меракът на чичо Денчо“, публикуван през 1899 г. Михалаки Георгиев (1854–1916) е един от първите последователи и ученици на Учителя Беинса Дуно, участник в първите събори на Всемирното Бяло Братство (тогава наричано *Верига*) във Варна и Велико Търново от 1906 г. до 1915 г.

⁴ *Светая Светих* – най-вътрешното помещение на древно-еврейската Скиния, предназначено да съхранява Ковчега на завета (Кивот) с каменните плочи, върху които са изписани Десетте Божии заповеди. Достъп до Светая Светих имал Първосвещеникът само веднъж в годината – в Деня на изкуплението, наречен Йом Кипур.

⁵ *Плодовете на Духа са...* – перифраза на *Галатяном* 5:22,23.

⁶ До правописната реформа през 1946 г. буквите *ъ* или *ь* са се пишели в края на всяка дума, завършваща със съгласна.

⁷ *Есть деньги – Христос воскрес; нет денег – смертью смерть* (рус.) – има пари – Христос възкръсна; няма пари – смърт.

⁸ *Днес на фронта* – става дума за фронтите на Първата световна война (1914–1918). Военните действия продължават до 11 ноември 1918 г. България излиза от войната с примирие, подписано на 27 ноември 1918 г.

⁹ *Спенсър* – става дума за Хърбърт Спенсър (1820–1903) – английски философ и социолог, един от създателите на позитивизма и английския либерализъм.

¹⁰ *Ното hominis lupus est* (лат.) – човек за човека е вълк.

¹¹ *Съществува на благородството* – става дума за йерархията Господства, която на друго място Учителя Беинса Дуно нарича *Братя на интелигентността и радостта*.

¹² *Съществата на Доброто* – става дума за йерархията Сили, която на друго място Учителя Беинса Дуно нарича *Братя на движението и растенето*.

¹³ *Началствата* – става дума за йерархията Начала или Архаи, която на друго място Учителя Беинса Дуно нарича *Братя на времето, състоянието и такта*.

¹⁴ *Испанската болест* – първоначално наименование на грипната инфекция. Първата пандемия е регистрирана в края на пролетта на 1918 г. и е взела около 40 милиона жертви.

¹⁵ *Ще Го познаем, както сме познати* – перифраза на *Галатяном 4:9*: *А сега, като познахте Бога, или, да речем по-добре, като бяхте познати от Бога, как се връщате към слабите и скудните стихии, на които пак изново искате да служите?*

¹⁶ *С попове, т.е. с бащи* – фонетична игра с гръцкия корен на думата *поп* – *παπάς* (*папас*), и с френската дума *рара* – *баща*.

¹⁷ *Конференцията* – става дума за предстоящата Парижка мирна конференция, на която заседава коалицията на държавите-победители в Първата световна война. Протича от януари 1919 г. до август 1920 г. На 27 ноември 1919 г. в предградиято Ньой сюр Сен е подписан мирен договор с България, който я задължава да предаде Западните покрайнини (села в Кулско, областите около Босилеград, Цариброд и Струмица) на Кралството на сърби, хървати и словенци, Беломорска Тракия – на Гърция, и Южна Добруджа – на Румъния.

¹⁸ *Радославист* – привърженик на Либералната партия, чийто лидер в края на XIX в. и в началото на XX в. е Васил Радославов (1854–1929), два пъти министър-председател на България, включително и по времето на Първата световна война.

¹⁹ *Народняшка* – от Народняшка партия, неофициално име на Народната партия, създадена от Константин Стоилов през 1894 г.

²⁰ *Изучавах характерите им* – става дума за периода 1901–1912 г., през който Учителя Беинса Дуно пътува из селищата на България, изнася публични сказки и прави френологични изследвания на избрани представители на българския народ.

²¹ *Стомаиния мозък* – става дума за чревното сплетение от симпатиковия дял на вегетативната (автономна) система, наричано още слънчев възел.

²² *Ще се оженим за синовете си* – перифраза на *Исаия 62:5*: *Защото както момък се жени за мома, така синовете ти ще се оженият за тебе.*

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

Бал маске (фр.) – бал с маски.

Ветх (ост.) – вехт, стар.

Гора (рус.) – планина.

Грош (ост.) – монета от 20 стотинки.

Десетаче (ост.) – монета от 10 стотинки.

Живеница (ост.) – кожна туберкулоза.

Жребе (ост.) – малко мъжко конче.

Ист, исто (ост.) – същ, също.

Капелмайстор (нем.) – диригент на оркестър.

Магер (гр.) – манастирски готвач.

Млекопитаеци (ост.) – бозайници.

Ношви (ост.) – дървено корито за месене на хляб, месал.

Осел, ослица (ост.) – магаре.

Охтика (ост.) – туберкулоза.

Парила, парили (ост.) – скара за парене в баня.

Пасом, пасоми (ост.) – хора под ръководството на духовно лице.

Пеняз (ост.) – дребна пара.

Пиростия (гр.) – железен триножник за поставяне на съд върху открит огън.

Повод (ост.) – въже или ремък за водене на добитък.

Познат (ост.) – познат.

Разбогатявам (ост.) – забогатявам.

Ретентивен (лат.) – задържащ.

Салеп (тур.) – питие, приготвено от грудките на растението салеп.

Симпатична нервна система (ост.) – симпатиков дял от вегетативната нервна система.

Скрофула, скрофулоза (ост.) – туберкулоза на шийните лимфни възли.

Скуден (ост.) – беден.

Трен (фр.) – влак.

Уд (ост.) – крайник, член, отделен орган от тяло.

Хопити (цсл.) – хващам, влача.

Чаръкчия (тур.) – човек, който намества изкълчено.

Чутура (ост.) – дълбок дървен съд за чукане на жито и други зърна.

Юлар (тур.) – оглавник на домашно животно.

АЗБУЧЕН ПОКАЗАТЕЛ

Абсолютното 29, 144, 171, 334, 357, 481, 486
– **Абсолютна Истина** 229
– **Абсолютна Любов** 344
– **Абсолютна Мъдрост** 271
– **Абсолютна реалност** 90, 360
– **Абсолютна чистота, святост** 26, 52, 62, 68, 83, 258, 259, 343

Авторитет 490

Аз, его, себе

Вж. Индивид, индивидуалност, Личното, личност
– **аз** 23, 134, 272, 330, 332, 425, 431
– **вглъбяване в себе си** 87, 148
– **вяра в себе си** 20, 147, 229
– **вярност на себе си** 199, 247
– **его** 350
– **егоизъм** 58, 102, 353, 357, 381, 419, 422, 477
– **живеене за себе си** 101, 277, 402, 422
– **мислене за себе си** 101, 239, 264, 267* †, 268*, 374, 381*, 386, 423, 477*
– **мнение за себе си** 24, 55
– **недоволство от себе си** 86, 138
– **обич към себе си** 350, 360, 361, 363, 365
– **познаване на себе си** 21, 92*, 125*, 162*, 208, 283, 301*, 310*, 363, 378
– **преобразяване на себе си** 75, 367*
– **работа върху себе си** 34, 38, 39, 40, 42*, 46, 49, 129, 136, 148, 199, 217, 264, 353*, 402, 470, 477, 478
– **разчитане на себе си** 22, 264, 412
– **самовъзпитание** 49, 98, 356, 402
– **саможертва** 91, 211, 289
– **самообладание** 222, 223, 265
– **самоопределение** 226
– **самостоятелност** 37
– **своенравие** 138, 181, 202, 435
– **себеотричане** 194*, 215

– **служене на себе си** 188, 257, 263*
– **съмнение в себе си** 21, 85
– **цар на себе си** 225, 341

Активност 236, 477

Алхимия 9, 19, 126, 207, 432

Ангел, Ангелски йерархии 47, 66, 83, 87, 90, 101, 124, 148, 159, 181, 215, 220, 231, 235, 236, 239, 241, 246, 258, 267, 272, 287, 291, 298, 299, 300, 302, 303, 307, 308, 316, 318, 322, 346, 348, 351, 352, 365, 378, 379, 382, 398, 399, 418, 419, 420, 436, 451, 470, 474
– **Ангелски свят** 97, 233, 234, 324, 400
– **Архангели** 300
– **Власти** 299
– **Началства** 299, 300, 309
– **Престоли** 299, 309
– **Серафими** 287, 298, 309, 451
– **Херувими** 287, 291, 298, 309
– **човек-ангел** 368

Астралното

– **Астрален свят** 132, 133, 312, 351, 480
– **астрални същества** 297
– **Астрално тяло** 330, 351, 365

Астрология, астрономия 433, 476

Вж. Земя
– **звезда** 181, 476
– **зодии** 323, 398
– **Луна** 77, 89, 129, 130
– **Овен** 398
– **планета** 89, 236, 323
– **Слънце** 26, 75, 76, 79, 89, 103, 118, 130, 134, 138, 154, 165, 168, 181, 182, 207, 215, 218, 221, 227, 238, 256, 281, 286, 308, 323, 347, 361, 374, 376, 398, 458, 473, 475, 490
– **сфери** 221, 322

† Страници и понятия, отбелязани с [*], не съдържат посочения термин, а негов синоним.

Атмосфера 72, 81, 216

Бавност 40, 153, 206, 207, 264, 279

Безграничното, необятното 7, 28, 78, 230, 302

Безкористие 259, 290, 344, 473

Безсмъртие 9, 64, 295, 297, 337, 350, 367

Библейски личности и понятия

Вж. *Христос*

– **Авраам** 346

– **Адам** 49, 59, 207, 318, 319, 333, 415, 436, 487, 489

– **апостоли** 148, 255, 264, 286

– **Арабат** 54, 55

– **Библия, Евангелие, Священна книга, Писание** 7, 17, 24, 115, 116, 122, 148, 186, 193, 286, 287, 321, 322, 378, 380*, 424, 432

– **Битие** 202

– **блаженства** 136

– **блудният син** 68, 132, 461, 464, 469, 474, 477

– **Давид** 202, 219, 285, 367, 376

– **Дърво на Живота** 114, 287, 358, 458, 466*

– **дърво за познаване на Доброто и злото** 164*, 193*, 350, 359

– **Ева** 49, 121, 193, 359, 360, 489

– **Елисей** 280

– **Ерусалим** 47, 48, 49, 50, 52, 57, 161, 205, 224, 490

– **Заведееви синове** 194, 249, 258, 259, 261

– **забранен плод** 164, 225, 359

– **Йерихонска гора** 52

– **израилски народ** 251, 323

– **Илия** 280

– **Йоан** 24, 233, 458

– **Йов** 344

– **Йон** 153

– **Каиафа** 163

– **Кана Галилейска** 122, 126, 130, 133

– **кесар** 404, 408, 411, 412, 413, 414, 416, 418, 419, 420

– **Книга на пророците** 488

– **Мойсей** 54, 114, 147, 173, 307

– **Ной** 54, 55

– **Откровение** 138, 218, 226

– **Павел** 77

– **Петър** 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167

– **Пилат** 163

– **пророк** 148, 187, 255, 264, 286, 488

– **Сара** 118

– **Синайска планина** 54, 217

– **Соломон** 48, 243, 371, 378, 390, 413, 414

– **Стар завет** 114

– **фарисеи, книжници** 196, 225, 243, 405, 416, 420

Битие 7, 173, 271, 378

Благо 56, 69, 84, 138, 171*, 177, 187, 193, 197, 202, 242, 262, 268, 277, 307, 346, 347, 365, 369, 379, 396, 462, 489

– **благовестие** 330, 331, 333, 348

– **благоволение** 120, 265

Благоговение 104, 384

Благодарност 18, 45, 51, 91, 92*, 101, 103, 109, 112, 115, 138, 149, 151, 159, 163, 183, 187, 207, 213, 214, 216, 217, 218, 224, 241, 242, 245*, 254, 305, 309, 314, 342, 346, 355, 357, 366, 397, 412, 418, 450, 457, 468, 475

Благодат 68, 399

Благочестие 198, 223, 344

Благородство 50, 55, 109, 114, 115, 137, 143, 179, 185, 193, 201, 207, 222, 243, 259, 261, 299, 305, 306, 308, 320, 339, 364, 375, 393, 401, 421, 422, 425, 426, 441, 448, 458, 467, 475

Благословение 53, 55, 57, 72, 87, 103, 116, 117, 138, 206, 215, 216, 217, 219, 224, 267, 268, 273, 274, 276, 280, 284, 309, 318, 326, 380, 387, 395, 407, 418, 423, 426, 427, 436, 453, 472, 475, 485

Благост 74, 129, 138, 239, 364

Благотворителност 246, 292, 293, 340

Блаженство 11, 73, 136, 312, 319, 353, 354, 382, 415, 475

Ближен 10, 19, 20, 21, 22, 28, 44, 68, 69, 70, 72, 77, 82, 101, 102, 135, 137, 145, 146, 147, 150, 153, 166, 167, 170, 179, 187, 188, 193, 199, 218, 223, 224, 242, 260, 262, 279, 295, 297, 298, 301, 309, 319, 320, 328, 329, 343, 346, 350, 353, 360, 361, 363, 365, 366, 369, 379, 380, 384, 386, 393, 395, 402, 405, 409, 415, 417, 426, 433, 470, 473, 490

Бог, Божественото, Господ 30, 36, 43, 46, 47, 48, 54, 65, 67, 68, 72, 79, 96, 101, 102, 103, 104, 107, 109, 114, 119, 123, 128, 130, 138, 149, 161, 170, 180, 182, 188, 207, 212, 213, 216, 218, 221, 229, 236, 239, 241, 244, 248, 251, 252, 259, 265, 268, 275, 289, 291, 303, 305, 314, 330, 331, 356, 359, 362, 378, 379, 387, 394, 401, 402, 408, 415, 418, 422, 430, 436, 445, 448, 453, 455, 460, 464, 467, 470, 472, 476

Вж. *Христос*

– **Бог (определение)** 7, 9, 11, 16, 20, 39, 181, 187, 201, 261, 265, 271, 322, 360, 365, 403, 448

– **безбожник** 477

– **богиня на Доброто** 61, 67, 68, 69, 70, 323

– **богове** 379, 439, 440

– **Божествен брат** 284, 285, 290

– **Божествен Дух** 53, 155, 297, 322, 350, 352, 360, 385, 442, 454, 485

– **Божествен език** 388, 441

– **Божествен живот** 124, 184, 220, 235, 281, 298, 315, 335, 338, 339, 346, 357, 384, 434, 448, 452

– **Божествен закон** 58, 59, 95, 103, 113, 142, 143, 154, 155, 158, 173, 194, 196, 200, 201, 202, 208, 284, 321, 355, 391, 399, 400, 412, 413, 414, 475, 477

– **Божествен мир** 87

– **Божествен морал** 399

– **Божествен план** 61, 351, 491

– **Божествен принцип** 88

– **Божествен път** 83, 304*, 429

– **Божествен ред** 57, 82

– **Божествен свят** 25, 63, 64, 66, 67, 88, 89, 90, 93, 94, 95, 97, 128, 174, 175, 208, 233, 234, 243, 324, 351, 360, 484, 485, 486

– **Божествен ум** 231, 299*, 361*

– **Божествен център** 11*, 369

– **Божествен човек** 215, 333*

– **Божествена душа** 176, 297

– **Божествена енергия** 340, 483

– **Божествена идея** 210, 220, 274, 292, 345, 368, 369, 446

– **Божествена Истина** 58, 339, 447

– **Божествена книга** 163, 164, 286, 287, 288, 431

– **Божествена Любов** 65, 66, 80, 82, 86, 113, 127, 128, 153, 176, 215, 302, 335, 339, 340, 347, 348, 367, 384, 419

– **Божествена майка** 284, 285, 290, 317, 328, 489

– **Божествена медицина** 366

– **Божествена мисъл** 83, 264, 273, 278, 286*, 297, 398, 442, 468*, 485

– **Божествена музика** 214, 272*, 294, 295, 330*, 403*

– **Божествена Мъдрост** 41, 302, 339

– **Божествена постъпка** 95*, 246*, 270*, 305*, 420

– **Божествена Правда, Справедливост** 286, 299, 339, 397, 403, 419

– **Божествена светлина** 266, 277, 279, 376, 483

– **Божествена сила** 278, 299, 360, 361

– **Божествена топлина, огън** 127, 279, 339, 466, 483

– **Божествена философия** 21

– **Божествена хармония** 77, 200, 319

– **Божествена църква** 386

– **Божествена Школа** 470

– **Божествени идеи** 210, 220, 274, 292, 345, 368, 369, 446

- **Божествена майка** 284, 285, 290, 317, 328, 489
- **Божествения Иисус** 215
- **Божествено Добро, Добродетел** 272, 360
- **Божествено желание** 297
- **Божествено знание** 41, 58
- **Божествено начало** 77, 115, 156, 187, 201, 340, 400, 433, 473, 487
- **Божествено съзнание** 162, 166, 295
- **Божествено тяло** 351, 382*
- **Божествено учение** 22, 38, 62, 64, 165, 267, 302, 447, 491
- **Божествено чувство** 442
- **Божественото в човека** 22*, 44, 110, 137, 148, 201, 279, 281, 318, 375, 434, 471, 475
- **божество** 124, 182
- **Божие благословение** 53, 55, 224, 267-8, 284, 309, 380, 426
- **Божие Слово** 59, 60, 62, 64, 65, 71, 169, 222, 271*, 273
- **Божие търпение** 44, 92, 113, 217
- **Божия Воля** 14, 15, 16, 117, 118, 193, 242, 267, 269, 309*, 384, 385, 409, 468, 481, 490
- **Божия заповед** 16, 160, 278
- **Божия слава** 300
- **виждане на Бога** 181, 182, 219, 255, 256, 279, 307, 364, 449
- **връзка с Бога** 8, 16, 71, 76, 191, 192, 255, 348, 352, 360, 361, 365, 439*
- **възможности на Бога** 60, 77, 118, 126
- **вяра, упование в Бога** 20, 42, 73, 120, 121, 145, 148, 153, 167, 201, 247, 264, 320, 344, 364, 367, 419, 428, 435, 468
- **глас на Бога** 276, 280, 285
- **Господ** 14
- **дванадесет богове** 367
- **изкушаване на Бога** 66, 67, 71
- **кланяне на Бога** 7, 10, 11, 24, 70, 71, 383, 468
- **Любов, обич към Бога** 18, 73, 112, 181, 182, 183, 234, 285, 288, 349, 350, 353, 354, 355, 358, 360, 361, 363, 365, 366, 410, 427
- **молитва към Бог** 12, 15*, 42, 51, 65, 70, 91, 100, 116, 134, 135, 163, 177, 254, 266, 267, 279, 484
- **набожност** 308, 330, 339, 428
- **обръщане към Бога** 43, 79, 94, 100, 128, 158, 180, 181, 221, 267, 268, 284, 381, 402, 434, 473, 474, 477, 490
- **общение с Бога** 70
- **Отец** 11, 73, 118, 384
- **отричане от Бога** 163, 166, 288
- **познаване на Бога** 8, 39, 181, 262, 364, 383, 403
- **познаване на Бога** 7*, 8, 39, 181, 262, 266*, 309*, 364, 383, 403, 420*, 425*
- **прояви на Бога** 15, 74, 83, 201, 219, 265, 285, 347, 448, 488
- **разбиране на Бога** 201, 410, 411
- **роден от Бога** 44, 293
- **Син** 45, 58, 66, 71, 165, 285, 322
- **Синове Божии** 246, 341
- **служене на Бога** 7, 8, 9, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 50, 55, 147, 188, 209, 215, 224, 246, 269, 379, 383, 404, 405, 407, 410, 413, 414, 416, 462, 472
- **съединение, сливане с Бога** 76, 139, 191, 369, 454
- **съществуване на Бога** 89, 94, 201, 237, 262, 270, 320, 364, 367, 405, 417, 442, 448, 466, 468
- **Троица** 88
- **храм Божии** 62, 66, 179, 432
- **Царство Божие** 74, 78, 126, 187, 196, 209, 211, 231, 243, 280, 291, 293, 295, 303, 306, 307, 308, 358, 374, 375, 376, 396, 440, 442, 475
- и работа** 20, 72, 104, 137, 180, 192, 283, 303, 304, 352, 367, 368, 385, 398, 414, 415, 444, 447, 453, 491
- и създаване на света** 49, 75, 94, 124, 202, 210, 238, 240, 272, 281, 298, 376, 382, 389, 393, 440
- и създаване на човека** 53, 113, 232, 298, 313, 377, 425, 478
- и ум** 25, 179, 201, 264, 274, 281, 350, 355, 360, 361, 403, 432, 490

Богатство 19, 22, 42, 58, 59, 64, 69, 70, 72, 81, 82, 102, 116, 125, 144, 148, 158, 161, 177, 186, 194, 195, 213, 222, 232, 251, 264, 280, 292, 298, 306, 317, 330, 333, 344, 346, 365, 376, 383, 388, 391, 396, 397, 408, 413, 414, 415, 417, 418, 426, 429, 432, 438, 446, 451, 454, 471, 472, 473, 474, 475, 477, 481, 482

Бодрост 42, 74, 114, 118, 119, 222, 387, 428, 475

Борба 43, 62, 123, 146, 147, 160, 167, 257, 259, 261, 301, 310, 314, 319, 331, 378, 398, 420, 423, 440

Братство, брат, сестра 45, 73, 81, 82, 86, 87, 96, 109, 114, 117, 145, 163, 166, 167, 168, 170, 182, 215, 216, 220, 222, 224, 242, 246, 249, 250, 255, 267, 268, 277, 279, 284, 285, 286, 289, 290, 305, 307, 321, 326, 341, 345, 374, 379, 386, 387, 435, 436, 438, 452, 467, 473, 476, 478
Вж. Семейство

– **Светли братя** 86

– **Божествен брат** 284, 285, 290

Будност, пробуждане 21, 32, 44, 86, 96, 103, 155, 157, 158, 159, 162, 163, 166, 168, 187, 197, 199, 201, 225, 254, 258, 294, 297, 379, 403, 413, 435

Букви 130, 209, 211, 326, 431

– *а* 18, 326, 327

– *б* 18

– *в* 139

– *д* 18, 77

– *ж* 175

– *и* 139

– *л* 18

– *н* 80, 139

– *о* 139

– *п* 130

– *с* 77, 130

– *у* 18, 77

– *х* 77

– *ъ* 77, 130

– *аз, букви, веди, глаголи* 431

– *йод* 441

България, българи, български език

19, 20, 25, 40, 65, 71, 84, 125, 138, 146, 204, 217, 245, 246, 259, 267, 277, 278, 284, 289, 290, 305, 306, 309, 321, 343, 380, 382, 386, 387, 397, 403, 420, 437, 441, 449, 450, 451, 454, 467, 475, 479, 484, 490, 491

Вдъхновение 52, 452

Великото 8, 10, 19, 21, 28, 33, 37, 39, 40, 41, 42, 46, 50, 53, 57, 58, 59, 64, 70, 72, 77, 78, 80, 84, 85, 88, 91, 100, 105, 109, 113, 115, 118, 120, 134, 135, 136, 137, 147, 153, 166, 167, 170, 171, 177, 179, 182, 185, 187, 192, 200, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 215, 220, 224, 225, 235, 240, 241, 261, 264, 271, 272, 273, 274, 277, 278, 281, 286, 288, 292, 300, 302, 303, 315, 318, 321, 322, 333, 337, 345, 346, 354, 355, 372, 374, 376, 380, 384, 385, 386, 387, 395, 399, 403, 410, 419, 422, 423, 436, 439, 440, 445, 447, 450, 453, 455, 458, 459, 461, 462, 473, 475, 476, 478, 479, 489

Веселие 87, 97, 105, 109, 119, 132, 136, 171, 219, 220, 222, 231, 241, 249, 253, 265, 279, 290, 313, 371, 372, 384, 387, 388, 414, 423, 428, 434, 459, 473, 475, 479

Вечност, вечното 11, 59, 89, 90, 131, 144, 188, 208, 209, 210, 222, 226, 261, 328, 369

Взискателност 56, 317

Вибрация, трептене 80, 81, 147, 244, 294, 311, 388

Виделина 271, 287

Висшето, възвишеното, високото

26, 38, 39, 41, 45, 53, 55, 61, 66, 68, 69, 74, 83, 86, 93, 102, 104, 109, 112, 113, 114, 115, 125, 127, 130, 136, 137, 143, 147, 156, 159, 160, 170, 174, 182, 185, 192, 203, 211, 227, 231, 233, 234, 236, 240, 243, 254, 269, 272, 277, 291, 292, 295, 299, 300, 302, 308, 320, 333, 337, 342, 343, 350, 367, 368, 373, 374, 375, 379, 380, 390, 392, 393, 425, 432, 446, 448, 454, 461, 463, 469, 476, 484, 485, 490

Вгълбяване, вдълбочаване 87, 148

Видимото 90, 106, 111, 256, 294, 430, 433

Владеење 453

Внимание, внимателност 85, 100, 136, 179, 196, 200, 261, 296, 302, 346, 347, 374, 379, 469

Внушение 82, 150, 213, 252, 267, 316, 319, 331, 425, 426

Вода 10, 14, 33, 34, 47, 50, 51, 52, 60, 75, 79, 81, 83, 96, 102, 106, 116, 117, 118, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 131, 132, 136, 139, 146, 147, 151, 172, 174, 176, 179, 181, 186, 187, 202, 203, 219, 241, 251, 253, 262, 273, 287, 288, 291, 292, 293, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 310, 311, 313, 314, 316, 318, 319, 329, 331, 332, 333, 340, 341, 343, 345, 351, 361, 363, 369, 381, 383, 384, 402, 406, 416, 418, 426, 429, 430, 438, 459, 460, 466, 471, 478

Война, воюване, войник 31, 49, 50, 78, 95, 146, 157, 165, 239, 240, 241, 262, 268, 277, 278, 285, 288, 289, 320, 336, 339, 366, 375, 377, 386, 397, 398, 449

Воля 10, 30, 44, 61, 77, 92, 93, 96, 97, 100, 149, 160, 162, 165, 179, 181, 186, 251, 252, 258, 261, 272, 280, 281, 297, 303, 307, 322, 325, 328, 345, 349, 350, 353, 354, 356, 359, 360, 362, 363, 368, 379, 382, 383, 447, 448
 – **Божия воля** 14, 15, 16, 117, 118, 193, 242, 267, 269, 309*, 384, 385, 409, 468, 481, 490
 – **символ*** на волята 54, 55, 242, 250
 – **силна воля** 18, 51, 55, 117, 147, 152, 327, 358, 360, 369
 – **каляване на волята** 146, 147, 152, 208, 326, 358
 – **парализиране на волята** 312, 318

Впечатление 26, 150, 293

Време 21, 40, 62, 128, 131, 162, 168, 232,

235, 238, 264, 306, 325, 340, 343, 364, 390, 393, 398, 409, 419, 438, 476

– **бъдеще** 24, 45, 46, 65, 68, 71, 78, 87, 119, 145, 166, 167, 176, 177, 202, 203, 204, 228, 230, 241, 259, 276, 302, 306, 317, 335, 340, 345, 358, 359, 367, 369, 376, 380, 386, 399, 403, 407, 445, 451, 452, 454, 457, 458, 462, 464, 466, 468, 475, 476, 477
 – **временност, преходност** 89, 90, 91, 109, 144, 158, 194, 196, 208, 297, 300, 301, 325, 332, 355, 371, 375, 377, 379, 389, 395, 413
 – **епоча** 62, 122, 162, 184, 205, 326, 377
 – **метеорологично време** 159, 444
 – **минало** 48, 68, 71, 165, 238, 302, 334, 335, 428, 455, 461, 485
 – **преждевременност** 35, 64, 217, 241, 266, 301, 339, 359

Вселена, космос 11, 78, 215, 235, 236, 282, 397, 439*, 446, 486

Вселяване 45, 72

Въздух 34, 51, 52, 90, 93, 106, 107, 116, 124, 216, 217, 240, 279, 291, 319, 331, 341, 345, 351, 381, 474, 483

Въздържание 11, 12, 74, 152, 164, 358, 362

Възкресение 8, 52, 79, 87, 127, 137, 165, 176, 177, 184, 187, 205, 220, 222, 268, 269, 289, 325, 338, 380, 382, 469, 484, 490

Възпитание 33, 42, 49, 50, 51, 84, 98, 99, 135, 181, 183, 184, 185, 199, 222, 223, 243, 274, 304, 355, 356, 402, 415, 434, 444, 463

Въображение 91

Въодушевление 173, 203, 300

Вългыщение 58, 86, 215

Възраст 148, 246, 313

Вяра 12, 13, 20, 22, 28, 43, 52, 70, 73, 74, 88, 90, 91, 97, 99, 109, 110, 118, 119, 120, 121, 125, 143, 144, 145, 147, 148, 151, 153, 154, 155, 165, 167, 175, 186, 192, 201, 213, 222, 224, 227, 229, 230, 232, 235, 247, 264, 277, 279, 281, 287, 288, 289, 316, 320, 339, 344, 352, 361, 364, 367, 371, 372, 373, 383, 400, 409, 413, 423, 428, 430, 449, 468, 469, 470, 477, 483, 484, 486, 488, 490, 491
– **вярване, веруя** 9, 114, 120, 164, 255, 273, 285, 330, 451
– **безверие** 12, 52, 175, 186, 247*, 287, 330, 371, 383, 477
– **правоверен** 66, 273, 281, 469

Вярност 103, 118, 156, 198, 199, 203, 247, 339

Гениалност 124, 485

Географски места, раси, народи

Вж. България, българи

– **Александрия** 246
– **Америка, американци** 12, 16, 31, 32, 37, 63, 119, 141, 149, 190, 218, 236, 279, 286, 386, 443, 471
– **Англия, англичани** 31, 71, 128, 153, 167, 286, 289, 292, 321, 393, 397, 450, 451, 467, 479
– **Асирия, Вавилон, Египет** 457
– **Балкански държави** 87
– **Бяла раса** 380
– **Витоша, Черни връх** 341
– **Германия, германци** 21, 71, 141, 167, 286, 289, 321, 397, 450, 451, 467, 479
– **Гърция, гърци** 40, 378, 467
– **долина** 239, 340, 341
– **евреи** 62, 120, 124, 137, 147, 173, 189, 217, 225, 314, 323, 341, 371, 374, 375, 441, 449, 450, 454, 475
– **Европа, европейски народи** 87, 167, 267, 268, 279, 381, 397, 418, 419, 475
– **екватор** 400
– **израилски народ** 251
– **Индия, индийци** 381, 384, 429
– **италианци** 289, 467
– **карта на Земята** 251
– **Картаген** 157

– **китайци** 108, 110, 441, 472
– **латинска раса** 371
– **народ** 18, 20, 33, 39, 40, 71, 74, 78, 87, 120, 121, 128, 143, 167, 171, 173, 191, 224, 225, 246, 262, 267, 268, 273, 274, 276, 277, 278, 279, 286, 289, 300, 306, 309, 321, 340, 341, 366, 370, 372*, 374, 375, 380, 381, 382, 383, 386, 391, 397, 403, 413, 416, 418, 419, 420, 424, 437, 443, 449, 450, 454, 456, 458, 461, 467, 475, 476, 479, 484, 490, 491
– **Ниагарски водопад** 471
– **планина** 10, 52, 54, 55, 70, 71, 103, 174, 217, 225, 226, 227, 228, 232, 234, 238, 239, 240, 243, 244, 251, 288, 291, 315, 333, 340, 341, 383, 435, 459, 490
– **Рим, римляни** 157, 161, 162, 374
– **Русия, руснаци** 71, 96, 167, 286, 289, 321, 397, 451
– **славянство** 341
– **Сливен** 151
– **София** 341, 347, 452
– **Сърбия, сърби** 289, 321, 397, 467
– **турци** 40, 103, 221, 262, 343, 344, 394, 408, 443
– **Франция, французи** 71, 167, 245, 262, 286, 289, 321, 397, 429*, 467
– **цигани** 56, 57
– **Чикаго** 282

Геометрия 226, 233, 421

– **диаметър** 95, 175, 226
– **кръг** 95, 226, 233, 235
– **кръст** 95, 226, 233, 234, 271
– **куб** 233, 234, 368
– **пирамида** 233
– **плоскост** 368, 369
– **полукръг** 175
– **права, крива линия** 41, 190, 226, 368, 369, 452, 479, 489
– **радиус** 235
– **симетрия** 458
– **триъгълник** 77, 88, 226
– **шестоъгълник** 188

Геройство, герой 22, 38, 95, 152, 157, 163, 196, 274, 275, 277, 290, 333, 385

Грижа 65, 94, 108, 149, 169, 261, 384, 426, 449, 450, 475, 487

Дарба 70, 397

Движение 7, 40, 41, 76, 126, 151, 152*, 167, 178, 179, 188, 201, 206, 207, 208, 210, 229, 235, 272, 273, 279, 302, 312, 314, 318, 322, 330, 354, 365, 368, 369, 372, 384, 385, 445, 452, 457, 476, 481, 489

– **гимнастика** 89, 386, 457

– **пластичност** 26, 41, 83, 302

– **ръкуване** 219, 256

Действие, дело 37, 66, 80, 83, 84, 93, 100, 133, 140, 146, 149, 224, 225, 240, 243, 266, 282, 286, 300, 334, 349, 390, 414, 422, 430, 444, 447, 475, 476, 480, 489

– **Божие дело, акт** 201, 213*, 220, 293

– **велико дело** 113, 170, 187, 201, 220*

– **добро дело** 113, 260, 320, 340*, 376, 393, 394, 399*

– **право действие** 12

– **умствена дейност** 29, 42, 141

Деликатност 340, 489

Дишане 51, 52, 75, 94, 106, 224, 240, 298, 299, 329, 354*, 381

Добро 13, 17, 18, 20, 22, 28, 30, 36, 39, 40, 42, 44, 46, 47, 49, 62, 63, 73, 74, 84, 85, 86, 107, 112, 114, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 133, 135, 136, 138, 139, 151, 161, 162, 174, 181, 182, 183, 184, 185, 187, 197, 198, 214, 221, 222, 233, 243, 245, 263, 264, 266, 268, 272, 273, 277, 278, 283, 289, 290, 299, 302, 306, 307, 309, 314, 321, 323, 324, 325, 328, 332, 336, 344, 346, 347, 353, 361, 364, 367, 380, 391, 400, 415, 417, 420, 426, 433, 435, 436, 440, 443, 449, 451, 454, 455, 456, 461, 462, 463, 465, 467, 471, 473, 474, 475, 477, 479, 481, 482, 486, 489, 490

– **богиня на Доброто** 61, 67, 68, 69, 70, 323

– **Божествено Добро, Добродетел** 272, 360

– **добра дума** 19, 185*

– **добра мисъл** 51, 72, 111*, 126, 137, 149, 196, 217, 219, 283, 289, 417, 453, 464, 474, 475

– **Добри същества** 19*, 61, 299*

– **добри условия** 20, 67, 162, 168, 215, 216, 306, 369, 412, 413, 473, 475, 477, 483

– **добро дело** 113, 126*, 200*, 201*, 245*, 260, 261*, 304, 305*, 306*, 308*, 320, 334*, 337*, 340*, 353*, 360*, 376, 393, 394, 399*, 412*, 428*, 486*, 490*

– **добро желание** 116, 117, 145, 196, 217, 219, 283, 284, 300, 417, 464

– **добро чувство** 72, 116, 126, 127, 137, 149, 196, 289, 308*, 474, 475

– **Добродетел** 67, 70, 93, 109, 113, 116, 118, 126, 128, 144, 166, 167, 192, 272, 277, 286, 298, 309, 321, 325, 326, 339, 343, 383, 386, 405, 410, 415, 417, 424, 438, 461, 478

– **добър живот** 26, 27, 37, 41, 45*, 53*, 56, 64, 99*, 125*, 127, 128*, 135*, 165*, 175, 209, 233, 244, 245, 247, 263, 264*, 278*, 283*, 297, 307, 314*, 337, 338, 428, 446, 472

– **Дърво за познание на Доброто и злото** 164*, 193*, 350, 359

– **истинско и привидно Добро** 308

– **приложение на Доброто** 70, 117, 120, 137, 166, 308, 410

– **символ* на Доброто** 111

Доверие 154, 229, 473, 474

Доволство, задоволеност 16, 48, 56, 81, 94, 97, 103, 107, 132, 164, 169, 170, 181, 193, 202, 206, 216, 218, 246, 256, 276, 314, 315, 319, 331, 346, 355, 371, 383, 388, 391, 392, 393, 399, 403, 411, 429, 460, 472, 473, 474
Вж. Отрицателни качества
– **недоволство**

Дух, духовност 8, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 39, 43, 44, 53, 70, 81, 94, 114, 134, 135, 153, 161, 194, 197, 198, 199, 201, 203, 204, 207, 219, 220, 222, 224, 225, 231, 233, 237, 240, 242, 258, 280, 291, 292, 293, 308, 313, 323, 328, 329, 333, 341, 347, 348, 362, 383, 395, 397, 428, 440, 450, 459, 461, 469, 473, 489 – **Дух**

(определение) 7, 11, 74, 77, 83, 84, 176, 266, 303, 316, 487
 – Божествен Дух 53, 155, 297, 322, 350, 352, 360, 385, 442, 454, 485
 – велик Дух 42, 50, 53, 78, 134, 346, 436
 – думата Дух 77
 – Дух на народите 78
 – духове 43, 367
 – Духовен живот 371, 374, 456, 457, 458, 468
 – Духовен свят 23, 24, 25, 28, 35, 37, 47, 88, 90, 101, 125, 133, 159, 174, 175, 189, 198, 199, 207, 231, 233, 237, 242, 310, 331, 340, 350, 352, 354, 367, 374, 392, 483, 484, 488
 – духовен човек 35, 61, 193, 471
 – духовна красота 62
 – духовна наука 35, 220, 224
 – духовник 273, 274, 277, 280, 367
 – духовно зрение, слепота 24, 26, 28, 33, 294
 – духовно развитие 189, 199*, 359, 370, 458
 – духовно същество 66
 – Духовно тяло 350*, 351*, 379, 432, 481
 – лоши духове 141, 159, 297, 442, 454
 – ниц духом 136
 – одухотворяване 9, 61, 325
 – плодове на Духа 11, 12, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 82, 84, 85, 273
 – проява на Духа 49, 75, 76, 80, 297, 325, 365
 – раждане от Духа 84, 202, 293, 302, 307
 – Свети Дух 76, 77, 82, 84, 85, 86, 87, 285
 – Светли духове 19*, 74, 76, 86, 87, 298*, 299*, 302*
 – Светлина на Духа 81, 85, 204
 – учение на Духа 78
 – Хростов Дух 384
 – човешки Дух 49, 51, 113, 310, 346*, 352, 454, 456
 и душа 49, 76, 77, 193, 194, 258, 263, 345, 346, 360
 и жена 10, 11, 14, 19, 22, 84*, 176, 263

и мъж 78, 192, 346
 и тяло, плът, материя 49, 50, 113, 115, 174, 192, 202, 263, 331, 345, 350, 365, 458
 и Христос 49, 115, 316, 330, 487

Душа 8, 9, 15, 20, 38, 39, 44, 49, 58, 62, 64, 67, 68, 76, 78, 81, 82, 89, 93, 94, 97, 103, 105, 112, 135, 139, 143, 147, 148, 159, 161, 162, 163, 165, 166, 175, 177, 184, 191, 192, 193, 194, 195, 197, 200, 201, 202, 205, 207, 211, 214, 215, 219, 220, 225, 227, 240, 258, 261, 263, 266, 271, 279, 286, 287, 290*, 291, 294, 295, 309, 315, 317, 322, 324, 325, 328, 335, 336, 341, 345, 346, 349, 352, 353, 354, 355, 360, 361, 362, 363, 365, 367, 368, 369, 376, 378, 379, 380, 381, 392, 396, 399, 403, 405, 411, 415, 416, 419, 432, 434, 447, 448, 454, 456, 481, 483, 490, 491
 – душа (определение) 77, 185, 351, 390, 400
 – велика душа 42, 77, 281, 282*
 – Божествена душа 176, 297
 – малка душа 281, 282
 – съзнателна душа 350
 – еволюция на душата 356, 358, 359
 – паднали души 348, 436
 и Свобода 19, 57, 77, 81, 468

Дълбочина 49, 64, 125, 230, 234, 279, 430, 436
 – дълбоко разбиране 9, 62
 – вгълбяване в себе си 87, 148

Държава 40, 268, 341, 366, 372, 422, 429, 439, 456, 457
 – отечество 275, 293, 301, 372, 380, 382, 416
 – партия 419, 451, 453, 456
 – патриот, родолюбец 183, 372, 380
 – политика 386, 414, 451, 456, 457, 471, 472
 – управници, министри 40, 84, 133, 277, 280, 284, 290, 362, 367, 386
 – цар, царство 35, 48, 70, 71, 79, 165, 177, 178, 183, 188, 200, 225, 287, 290, 341, 383, 404, 413, 419, 420, 437, 441, 442, 443, 446, 449, 450, 452, 462

Дявол 22, 58, 59, 62, 63, 66, 70, 71, 200, 230, 231, 252, 257, 266, 267, 315, 383, 409, 410, 415, 417, 435, 441

- антихрист 197
- демон, бяс 167, 278
- Луцифер 338
- сатана 200

Еволюция 342, 356, 358, 359, 368, 439

Единство, обединение 37, 114, 448, 450, 451

- Единния 272

Език 15, 19, 25, 71, 83, 138, 143, 207, 226, 240, 296, 353, 388, 441, 466, 488

Вж. *Букви, Слово, говор*

- английски 190, 293
- български 71, 77, 175, 190
- еврейски 298, 441
- език на животните 185, 476
- писменост 441*
- първичен език 441, 415
- санскритски 441
- синоними 176, 299, 404, 406, 445, 463
- турски 190, 441
- френски 441

Електричество 216, 350, 386

Енергия 14, 18, 33, 60, 64, 75, 77, 98, 143, 148, 164, 173, 195, 200, 211, 217, 236, 256, 260, 272, 307, 317, 320, 321, 329, 340, 422, 477, 483, 485, 490

Естественост 44, 58, 95, 123, 124, 131, 164, 208, 217, 252, 255, 263, 265, 283, 330, 331, 335, 353, 446, 457

Етер 350, 351

Желание 15, 16, 36, 41, 42, 61, 70, 72, 97, 110, 132, 133, 146, 148, 152, 175, 180, 194, 208, 209, 214, 215, 216, 252, 253, 254, 263, 277, 305, 310, 311, 325, 331, 350, 357, 363, 369, 393, 402, 460

– **Божествени желания** 297

– **дисхармония в желанията** 140, 143, 144

– **добри желания** 116, 117, 145, 196, 217, 219, 283, 284, 300, 417, 464

– **лоши, отрицателни желания** 126, 145, 191*, 193*, 196, 219*, 255, 266*, 338, 376, 377, 407

– **неестествени, преходни желания** 291, 297-8, 304

– **нови желания** 187, 217, 283

– **постигане на желания** 37, 38, 321, 489*

– **символ* на желания** 250, 415

– **стари желания** 106

– **чисти желания** 258, 428

– **чувствени желания** 182

Жена, мъж 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 27, 28, 30, 32, 36, 37, 41, 42, 43, 49, 50, 55, 56, 57, 60, 62, 63, 67, 69, 76, 77, 78, 81, 84, 92, 93, 98, 100, 101, 103, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 121, 124, 128, 131, 134, 135, 136, 140, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 159, 161, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 180, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 197, 198, 200, 202, 205, 206, 207, 208, 209, 216, 217, 221, 222, 223, 226, 230, 236, 237, 238, 239, 243, 247, 252, 257, 258, 259, 262, 263, 265, 266, 274, 275, 280, 281, 283, 286, 288, 291, 292, 294, 295, 296, 297, 298, 300, 301, 307, 314, 324, 325, 326, 332, 333, 343, 344, 346, 347, 349, 352, 353, 354, 355, 362, 367, 371, 373, 375, 376, 378, 390, 401, 402, 405, 407, 410, 414, 419, 420, 423, 425, 428, 429, 430, 431, 432, 434, 438, 440, 442, 443, 444, 445, 446, 448, 452, 454, 462, 463, 465, 467, 469, 472, 476, 478, 482, 486, 487, 488

Женитба 43, 55, 62, 63, 76, 84, 106, 113, 114, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 133, 136, 138, 158, 166, 186, 189, 190, 191, 195, 198, 208, 221, 223, 236, 247, 258, 260, 274, 275, 344, 349, 354, 362, 370, 371, 372, 378, 380, 401, 423, 440, 444, 446, 452, 462, 467, 472, 480, 481, 482, 483, 486, 488

– **многоженство** 258

– **развод** 78, 196, 198, 200, 221, 222, 378

Жертва 67, 86, 91, 147, 156, 163, 167, 170, 187, 193, 194, 201, 202, 211, 212, 215, 259, 261, 289, 299, 308, 333, 336, 344, 346, 361, 365, 373, 380, 402, 418, 422, 461, 474, 481

Живот 10, 14, 18, 19, 22, 31, 38, 39, 42, 43, 48, 50, 52, 66, 77, 81, 82, 90, 93, 95, 97, 100, 123, 129, 130, 131, 132, 139, 144, 149, 152, 153, 156, 158, 159, 160, 162, 166, 167, 177, 179, 183, 185, 192, 194, 197, 199, 200, 203, 205, 207, 208, 213, 217, 219, 223, 237, 239, 249, 250, 252, 253, 255, 256, 260, 262, 267, 269, 270, 271, 272, 275, 280, 288, 290, 310, 311, 313, 331, 334, 351, 356, 359, 362, 363, 372, 377, 378, 380, 389, 391, 395, 396, 397, 399, 400, 405, 407, 411, 418, 427, 431, 437, 439, 442, 449, 455, 459, 461, 464, 470, 480, 484, 485

– **Божествен живот** 124, 184, 220, 235, 281, 298, 315, 335, 338, 339, 346, 357, 384, 434, 448, 452

– **бъдещ живот** 403, 468

– **Вечен живот** 59, 222

– **добър живот** 26, 27, 37, 41, 45*, 53*, 56, 64, 99*, 125*, 127, 128*, 135*, 165*, 175, 209, 233, 244, 245, 247, 263, 264*, 278*, 283*, 297, 307, 314*, 337, 338, 428, 446, 472

– **духовен живот** 189*, 371, 374, 456, 457, 458, 468

– **Духовен живот** 371, 374, 456, 457, 458, 468

– **дъгълъ живот** 45, 59, 62, 137, 357, 382*, 401*, 488*

– **Дърво на Живота** 114, 287, 358, 458, 466*

– **еликсир на Живота** 94

– **жив Бог, Господ** 224, 268, 341, 403

– **жив хляб** 58, 59, 60, 61, 172, 175

– **живеене за себе си** 101, 277, 402, 422

– **живи същества** 63, 83, 154*, 172, 184, 185, 201, 206, 207, 215, 230, 261, 278, 287, 302, 321, 323, 329, 332, 342, 347, 359, 378, 426, 436, 461

– **живото** 9, 10, 79, 102, 116, 126, 131, 154, 173, 187, 226, 263, 288, 325, 338, 354, 368, 385, 430, 447, 457, 462, 464, 465, 468, 483, 489

– **жизненост, жизнерадост** 9, 143, 172, 173, 184, 241, 265, 427

– **закони на Живота** 274, 390, 393, 409, 463

– **земен живот** 45, 68, 69, 102, 137, 142, 176, 200, 213, 215, 269, 374, 382, 485

– **изправяне на живота** 104, 147, 155, 186, 246, 281, 305, 315, 328

– **книга на Живота** 20, 69, 322, 359

– **колело на Живота** 134, 214, 273, 417

– **лек живот** 158, 297, 341, 342, 412, 418, 421

– **личен, индивидуален живот** 8, 58, 135, 143, 371, 386, 388, 414, 432, 456, 457

– **лош живот** 26, 64, 67, 112, 122*, 124, 127*, 141, 147, 183*, 193*, 200, 263, 312, 324*, 335*, 338, 414*, 485*

– **нов живот** 54, 62, 86, 106, 124, 127, 135, 136, 187, 220, 259, 263, 283, 298, 318, 326, 327, 343, 353, 366, 369, 371, 379, 408–9, 410, 426, 461

– **обикновен живот** 127, 173, 409

– **обществен живот** 135, 262, 392, 414, 432, 456, 457

– **основа на Живота** 62, 169, 206, 300, 306, 321, 386, 412

– **повърхностен живот** 341, 421

– **познаване на Живота** 301, 466

– **политически живот** 456, 457, 472

– **преобразяванена живота** 138, 164*, 307, 409*

– **разбиране на Живота** 9, 15, 35, 55, 62, 69, 100, 128, 170, 171, 182, 229, 230, 231, 251, 298, 300, 302, 304, 320, 323, 329, 350, 368, 373, 374, 385, 390, 409, 416, 426, 467, 469, 491

– **Разумен живот** 11, 244, 349, 438

– **символ на Живота** 55*, 69*, 122, 143, 176, 240*, 291, 318, 333, 448

– **смисъл на Живота** 8, 9, 29, 55, 56, 61, 64, 65, 67, 69, 72, 75, 118, 170, 171, 182, 196, 198, 206, 218, 291, 294, 295, 300, 301, 302, 303, 304, 317, 322, 323, 329, 346, 355, 373, 413, 429, 457, 467, 472, 491

– **стар живот** 18, 112, 164, 369, 420, 426

– **умствен живот** 32, 456, 457

– **условия на Живота** 23, 34, 102, 172, 181, 217, 268, 306, 353, 358, 412, 430, 468, 477

– философия на Живота 8, 21, 51, 134, 170, 175, 182, 210, 229, 232, 235, 293, 337, 371
 – чист живот 26, 68, 79, 83, 84, 164, 168, 184, 193, 202, 258, 259, 304, 305, 333, 343, 337, 343, 366, 428, 477
 и Бог 16, 20, 21, 104, 117, 142, 148, 187, 221, 264, 265, 279, 281, 295, 340, 354, 382*, 383, 384, 402, 403, 425, 432, 433, 434, 436, 440*, 448, 471, 472, 473, 477, 487, 490
 и вода 51, 75, 116, 127, 176, 291, 305, 333, 318, 384
 и Дух 7, 11, 75, 79
 и жена 112, 143
 и жертва 55*, 91, 147, 163
 и кръв 143, 151, 211, 466
 и Любав 321, 322, 381, 383, 424, 430, 465, 489
 и Слово 58, 59, 60, 62, 64, 65
 и Христос 209, 211, 215, 216, 325, 335, 426, 430, 432, 433, 436, 473

Животно, животинското 10, 48, 49, 50, 53, 55, 57, 63, 65, 74, 83, 86, 123, 131, 136, 147, 181, 182, 183, 185, 199, 200, 212, 231, 239, 240, 249, 256, 266, 300, 318, 325, 331, 334, 342, 351, 363, 368, 400, 404, 421, 445, 447, 459, 463, 464, 466, 473, 476
 – агне 61, 97, 123, 163, 202, 212, 323, 334, 378, 431
 – бик, бивол 87, 125, 131, 475, 476
 – буба 294, 379
 – буболечка 206
 – вол 101, 240, 256, 318, 319, 342, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 378, 380, 414, 415, 437, 443, 445, 447, 451, 452, 463, 464
 – вълк 13, 145, 255, 267, 334, 335, 345, 359, 378, 431, 445, 469, 473
 – гъсеница 297, 306, 323
 – жаба 252, 313
 – змия 85, 110, 193, 345, 359, 435, 445
 – кит 153
 – коза 65, 414
 – кокошка 61, 97, 123, 163, 185, 202, 257, 272, 323, 334, 444, 445, 446, 447, 449

– комар 185
 – кон 47, 48, 49, 50, 66, 87, 207, 254, 289, 319, 342, 375, 380, 390, 414, 415, 445, 471, 489
 – котка 212, 247, 308, 338, 469
 – крава, говедо, теле 68, 71, 97, 212, 282, 334, 346, 359, 369, 459, 479
 – куче 89, 212, 228, 342
 – кърлеж 412
 – лястовица 155, 313
 – магаре, осел 21, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 85, 184, 279, 380
 – мечка 107, 161, 203, 204, 353
 – микроб, бацил 47, 111, 141, 172, 186, 213, 216, 334, 335, 365, 366, 379
 – микроорганизми 124
 – мишка 29, 30, 31, 36, 177, 308, 338, 469
 – млекопитаещи 159, 171, 184
 – мравка, мравояд 421
 – муха 36, 53, 154, 185, 206, 254, 338, 445, 449, 459
 – насекоми, бръмбар 53
 – овен 398
 – овца 13, 145, 255, 334, 335, 345, 358, 359, 414, 417
 – орел 55, 56, 186, 319
 – паяк 36, 254, 258, 338
 – пеперуда 294, 297, 306, 323, 379
 – петел 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 393, 444, 445, 447, 449
 – пиле 120, 292, 300
 – птица 33, 34, 64, 132, 154, 159, 171, 184, 240, 313, 342, 343, 355, 359, 384, 448*, 459, 473, 480
 – пчела 53, 54, 55, 56, 57, 259
 – риба 34, 171, 184, 313, 424
 – свиня, прасе 63, 68, 97, 123, 163, 202, 212, 215, 278, 300, 323, 342
 – скорпион 369
 – хищник 55
 – червей, глист 97, 125, 213, 227, 313, 445

Забавление, развлечение 69, 202, 205, 236

Закон 60, 148, 167, 174, 241, 243, 265, 272, 293*, 402*, 408, 420, 421, 432, 457, 470, 478, 483, 486*
 – **Божествен закон** 58, 59, 95, 103, 113, 142, 143, 154, 155, 158, 173, 194, 196, 200, 201, 202, 208, 284, 321, 355, 391, 399, 400, 412, 413, 414, 475, 477
 – **за изневярата** 199
 – **за печалби и загуби** 214
 – **за превръщане** 14, 18, 126, 127
 – **за прераждането** 34, 398
 – **за радост и скръб** 90
 – **на Духа** 328
 – **на душата** 328
 – **на Битието** 173, 271
 – **на Божествената Справедливост** 397
 – **на Божествената хармония** 77
 – **на движение** 188, 273
 – **на дишане и хранене** 240
 – **на Живота** 274, 390, 393, 409, 463
 – **на карма** 269
 – **на кесаря** 412, 413, 414
 – **на лицемерието** 469
 – **на Луната** 77
 – **на Любовта** 18, 93, 299*, 361, 383, 416
 – **на материалния свят** 463
 – **на мисълта** 7, 253, 258*
 – **на Мойсей** 54, 55*
 – **на необходимостта** 93
 – **на обединяване** 454
 – **на Обич, производителност** 289
 – **на организиране** 445
 – **на Природата** 27, 40, 53, 102, 143, 147, 196, 207, 208, 238, 282, 447
 – **на равновесие** 289
 – **на развитие** 105
 – **на разделяне** 438, 439, 442, 443, 448, 449, 453
 – **на растене** 252
 – **на самопожертване** 289
 – **на сърцето** 34, 155, 344, 407, 463, 477
 – **на тялото** 48
 – **на ума** 23*, 34, 328, 360*, 407, 463
 – **на физиката** 207
 – **на хората** 196
 – **на цялото и на частите** 182

– **на чистотата** 207*, 258
 – **незаконен брак** 84
 – **неписани* закони** 318*, 463
 – **символ* на закон** 318, 462
 – **Христов закон** 250, 328, 377*, 395, 433
и думи 130
и изключение 199, 202, 352

Звук 48, 148, 330
 – **глас** 294
 – **вътрешен глас** 247, 409*, 490
 – **глас на Бога, Христос** 71, 72, 87*, 114, 154, 155, 276, 280, 282, 285, 342, 383, 478

Здраве, болест, болка, лечение, лекар 8, 9, 16, 19, 22, 25, 27, 35, 44, 47, 48, 50, 51, 62, 63, 65, 66, 72, 91, 92, 93, 94, 98, 102, 109, 111, 118, 119, 120, 122, 133, 134, 135, 136, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 164, 172, 175, 179, 184, 185, 186, 193, 194, 210, 211, 218, 220, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 232, 237, 246*, 248*, 266, 272, 279, 283, 284, 289, 299, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 334, 335, 336, 340, 345, 353, 359, 360, 364, 365, 366, 377, 379, 382, 383, 386, 387, 395, 405, 406, 407, 408, 410, 417, 420, 427, 428, 439, 449, 464, 486, 491

Вж. Хранене
 – **аномалия в крака** 195
 – **бременност** 115, 196, 206, 477
 – **венерически болести** 365
 – **виене на свят** 143
 – **висока температура** 316
 – **възпаление на слепото черво** 218
 – **главоболие** 33, 195, 312, 398, 439
 – **глухота** 148, 200, 220, 289, 305
 – **дъгът живот** 45, 59, 62, 137, 357, 382*, 401*, 488*
 – **еликсир на Живота** 94
 – **епидемия** 72
 – **живеница** 365, 486
 – **жълтеница** 299
 – **запичане** 450
 – **зараза** 111, 141, 179, 185, 332, 366, 439, 464

- **затлъстяване** 50, 393
- **зачеване** 174, 202, 367
- **здрав мозък** 25
- **здрави очи** 25, 35
- **здравословна вода** 47
- **зрителен нерв** 26
- **зъби** 439
- **изкълчване** 408, 415
- **испанска болест** 315, 316, 379
- **кашлица** 146
- **квасни гъбички** 172, 173, 175
- **клетки** 50, 51, 439
- **кръвотечение** 140, 143, 149, 151, 154
- **куц, хром, сакат** 267*, 268, 289, 376, 387
- **мазол** 255
- **медицина** 366
- **микроб, бацил** 47, 111, 141, 172, 186, 213, 216, 334, 335*, 365, 366, 379
- **мозъчно сътресение** 236, 237
- **мътни очи** 91, 99, 100
- **неврастения** 146, 151
- **неизлечими болести** 366
- **нервни болести, нерви** 26, 27, 141, 142, 145, 164, 172, 316, 324, 438
- **ням** 155, 220
- **операция** 179, 262, 410
- **охтика** 186
- **подагра** 195
- **пожълтяване на лицето** 9
- **пожълтяване на очите** 299, 364
- **помятане** 442
- **пот, изпотяване** 52, 83, 105, 168
- **прегръбване** 140
- **преяждане** 51, 129, 253, 262, 272, 336, 359, 446
- **припадък** 325, 446
- **проказа** 201
- **простуда** 315, 453
- **психически болести** 150, 186, 334, 486
- **разстройство в бъбреците** 300, 305
- **разстройство на черния дроб** 364
- **рана** 44*, 146, 256*
- **ревматизъм** 218
- **скрофули** 365

- **слепота** 23, 24, 26, 27, 28, 33, 34, 36, 45, 84, 89, 148, 181, 200, 220, 243, 268, 281, 289, 305, 352, 376, 380, 387, 431, 459
- **стомах** 91, 93
- **счупени кости** 239
- **сърдечни болести** 365
- **сърцебиене** 92, 218
- **треска** 146, 147, 335, 486
- **туберкулоза** 186, 474, 486
- **угайки** 26, 27, 173, 486
- **хигиена** 47, 50, 351, 366, 464
- **хинин** 146
- **хрема** 146, 147, 486
- **цирей** 144
- **чума** 141
- и формули** 146, 153, 366

Земя, земното 19, 24, 29, 33, 34, 43, 44, 45, 46, 47, 52, 56, 57, 58, 59, 61, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 72, 75, 76, 78, 80, 82, 95, 97, 100, 101, 102, 103, 109, 113, 117, 120, 121, 124, 125, 127, 129, 132, 133, 136, 137, 142, 147, 148, 149, 151, 155, 156, 157, 158*, 163, 170, 171, 174, 176, 177, 178, 187, 188, 189, 191, 192, 193, 196, 198, 200, 201, 207, 209, 213, 214, 215, 220, 227, 228, 231, 236, 239, 240, 241, 243, 245, 246, 250, 251, 258, 259, 264, 265, 268, 269, 273, 276, 277, 278, 279, 280, 284, 285, 286, 287, 289, 290*, 297, 302, 303, 304, 305, 308, 312, 313, 321, 329, 334, 336, 337, 339, 341, 342, 346, 359, 360, 371, 372, 374, 375, 380, 381, 382, 383, 385, 389, 396, 397, 398, 400, 401*, 403, 404, 413, 415, 418, 419, 428, 429, 431, 434, 435, 437, 441, 449, 450, 451, 455, 461, 470, 473, 485, 483*, 486, 489, 490

– **земделец** 290, 392, 402, 403, 460

и зодии 322*, 323

Зло, лошото 16, 18, 28, 30, 33, 47, 64, 73, 94, 111, 117, 122, 125, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 136, 137, 151, 154, 160, 167, 185, 187, 194, 197, 201, 202, 214, 218, 229, 233, 240, 242, 245, 247, 253, 255, 257, 260, 263, 268, 272, 277, 278, 282, 283, 290, 295, 301, 304, 308, 314, 321, 336, 347, 350, 359, 362, 366, 372, 380, 382, 386, 397, 401, 405, 410, 420, 424, 432, 435, 438, 439, 443, 450, 455, 458, 468, 469, 478, 482, 487, 488

Вж. Дявол

– **адент на злото** 59, 60*, 66
 – **зли същества** 19
 – **лош живот** 26, 64, 67, 112, 124, 141, 147, 200, 263, 312, 338, 485*
 – **лош човек** 20, 30, 44, 65, 85, 86, 98, 112*, 125*, 128, 136, 138*, 180*, 299*, 337, 353, 358, 391, 433, 443*, 454, 455, 487*
 – **лоша мисъл, чувство, желание** 108, 111, 126, 127, 133, 137, 145, 160, 196, 200, 242, 255, 283, 319, 332, 353, 376, 377, 402, 430, 441
 – **лоши думи** 19, 131*, 185*, 242, 388*, 441, 454*
 – **лоши духове** 141, 159, 297, 442, 454
 – **правене на зло** 126, 155, 174, 185*, 200, 274*, 361, 376*, 399, 486

Знание, просвета 8, 9, 22, 24, 29, 30, 34, 35, 39, 40, 67, 70, 81, 125, 136, 141, 148, 176, 191, 199, 213, 214, 218, 233, 260, 208, 293, 298, 300, 306, 337, 348, 380, 385, 406, 409, 413, 415, 418, 433, 435, 456, 461, 462, 474, 476, 477
 – **Божествено знание** 41, 58
 – **истинско Знание** 184, 220, 224, 235, 362, 379, 409, 470
 – **незнайното, неизвестното** 28, 88, 480, 483
 – **незнание** 74, 155
 – **познаване на Бога** 7*, 8, 39, 181, 262, 266*, 309*, 364, 383, 403, 420*, 425*
 – **познаване на Доброто и злото** 164*, 193*, 350, 359
 – **познаване на Духа** 76, 84*
 – **познаване на Живота** 301, 466
 – **познаване на Истината** 9, 419-420
 – **познаване на себе си** 21, 92*, 125*, 162*, 208, 283, 301*, 310*, 363, 378
 – **познаване на Христос** 161, 165, 287, 290, 307, 341, 344, 347, 382, 431
 – **познаване на човека** 156, 195, 223, 243, 256, 261, 282*, 294, 298, 302*, 352*, 353, 363, 411, 433, 453, 464
 – **положително знание** 90, 184
 и **Любов** 18, 88, 209, 344, 347, 349, 362
 и **приложение** 67, 184, 260, 476
 и **съмнение** 227, 228, 232

Игра 91, 163, 202, 207, 219, 256, 440, 474

Идеал, идеалист 262, 357, 398

Идея 55, 111, 118, 154, 157, 169, 184, 195, 273, 388, 393, 423, 443, 455
 – **Божествени идеи** 210, 220, 274, 292, 345, 368, 369, 446
 – **велики идеи** 115, 203, 206, 207, 241, 292, 345, 422
 – **възвишени идеи** 130, 295, 380
 – **нови идеи** 56, 119, 120, 130, 174*, 301*, 330, 331, 333, 341, 344, 405
 – **стари идеи** 115, 330
 – **Христови идеи** 130, 341

Извинение 82, 163, 181, 317

Издръжливост 40, 106, 110, 136, 152, 156, 157, 159, 166, 259, 277, 301, 310, 328, 357, 367, 379, 414, 465

Изключение 99, 199, 201, 202, 205, 208, 210, 352, 364

Изкупление 200, 264, 365, 428, 436

Изкуство 298, 409, 435

Вж. *Художество*

– **актьор** 90, 91, 250, 389
 – **драма** 274, 275, 276, 423
 – **скулптор, статуя** 115, 354, 367, 462, 466
 – **театър** 250, 272

Измерение 368, 369

Изпит, изпитание 41, 66, 67, 92, 125, 152, 156, 157, 161, 162, 166, 181, 256, 257, 270, 288, 294, 328, 333, 338, 344, 409, 416, 418, 467

Инволюция 232

Индивидуалност, индивид 8, 58, 61, 143, 191, 311, 319, 330, 345, 350, 391, 414, 428, 439, 456, 457, 479

Интелигентност, умност 9, 25, 34, 35, 36, 41, 42, 44, 46, 48, 53, 55, 62, 138, 139, 152, 159, 212, 221, 227, 231, 258, 289, 297, 321, 324, 325, 328, 336, 360, 372, 391, 401, 413, 421, 451, 467, 472, 477

Интензивност 74, 75, 230, 235

Искреност 49, 103, 219, 308

Истина 8, 12, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 24, 56, 63, 66, 70, 81, 109, 110, 113, 144, 153, 166, 173, 192, 230, 237, 266, 271, 286, 302, 329, 335, 347, 383, 384, 386, 404, 410, 411, 415, 420, 446, 461, 490

– **Истина (определение)** 7, 9, 11, 19, 411

– **Абсолютна Истина** 229

– **Божествена Истина** 58, 339, 447

– **говорене на Истината** 9, 19, 49,

50, 117, 118*, 133*, 138, 186, 203, 229, 261,

332*, 338, 429

– **истинност, вярното** 25, 32, 229, 296, 186, 309, 323, 364, 487

– **истинолюбие** 187

– **истински човек** 83, 205, 212, 261,

351, 425, 430, 478

– **истинско Знание** 184, 220, 224, 235,

362, 379, 409, 470

– **истинското** 28, 103, 104, 114, 121, 130,

171, 175, 223, 264, 277, 288, 295, 296, 308,

331, 344, 365, 376, 378, 389, 432, 468, 474, 481

и мъж 10, 19, 22

и Свобода 9, 19, 20, 185

История 157, 170, 276, 371, 456

Вж. *Война*

– **втора Пуническа война** 157

– **общоевропейска война** 397

– **Титаник** 40

Карма 165, 196, 269

Колективност 48, 87, 281, 310, 311, 330, 333

Красота 9, 14, 18, 19, 20, 22, 36, 42, 45*, 49, 52, 54, 62, 64, 73, 75, 76, 91, 115, 119, 129, 149, 181, 199, 224, 254, 257, 269, 280, 281, 289, 291, 295, 307, 308, 315, 351, 353, 373, 376, 396, 398, 402, 403, 409, 422, 432, 433, 446, 455, 458, 469, 472, 483, 489

– **естетика** 159

– **хубавото** 117, 124, 126, 132, 265, 307, 377, 411, 412, 455, 461

Кротост 11, 12, 70, 74, 85, 107, 121, 260, 335, 345, 358, 391, 398, 475

Култура 7, 24, 45, 46, 86, 108, 159, 167, 189, 203, 268, 314, 326, 330, 334, 355, 364, 370, 371, 373, 375, 376, 378, 379, 381, 396, 422, 437, 448, 449, 450, 451, 452, 454, 456, 457, 458, 460, 461, 476, 477

Литература*

– **книга** 141, 376, 377, 378, 411, 412

– **писател** 32, 64, 70, 109, 333, 376, 446, 455, 456

– **поезия** 52, 109, 182, 234, 295, 396, 398, 403, 473

– **произведение** 52, 115, 455

– **роман** 286, 446

– **Гьоте** 37

– **Толстой** 82, 148, 252

Личности

Вж. *Библейски личности...*

– **Байрон, Гьоте, Милтън** 37

– **Вашингтон** 31

– **Галилей** 157

– **Едисон** 231, 232

– **Кант** 148, 201, 252

– **Нютон** 252

– **Паганини** 75

– **Петко Славейков** 372

– **Регул** 157

– **Спенсър** 201

– **Толстой** 82, 148, 252

– **Хегел** 148

– **Шопенхауер** 30, 148

Личното, личност 8, 58, 61, 135, 136, 143, 194, 371, 382, 386, 388, 419, 432, 469

Логика 88, 160, 424

Любов 8, 11, 12, 15, 17, 24, 27, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 58, 64, 67, 68, 70, 74, 78, 79, 81, 83, 84, 88, 90, 97, 99, 103, 108, 109, 110, 114, 119, 120, 121, 123, 126, 133, 144, 159, 165, 166, 168, 173, 175, 181, 184, 185, 186, 188, 195, 197, 198, 199, 203, 209, 212, 216, 220, 235, 239, 243, 244, 259, 269, 277, 283, 284, 286, 287, 294, 295, 296, 299, 301, 304, 308, 309, 321, 322, 324, 332, 333, 336, 337, 346, 348, 352, 359, 362, 368, 376, 385, 386, 390, 404, 410, 414, 420, 424, 428, 430, 431, 433, 439, 446, 447, 448, 461, 462, 464, 465, 469, 473, 474, 477, 479, 480, 481, 483, 484, 488, 489, 490, 491

Вж. Женитба, Обич, Отрицателни качества – безлюбие, прелюбодейство, себелюбие, сладострастие

– **Любов (определение)** 91, 192, 211, 381, 416

– **Абсолютна Любов** 344

– **Божествена Любов** 65, 66, 80, 82, 86, 113, 127, 128, 153, 176, 215, 302, 335, 339, 340, 347, 348, 367, 384, 419

– **влюбване, възлюбен** 21, 28, 63, 81, 124, 173, 198, 205, 222, 223, 236, 275, 276, 297, 324, 346, 401, 410, 414, 420, 423, 425, 428, 488

– **закон на Любовта** 18, 93, 361, 383, 416

– **любов към ближния** 350, 353, 360, 361, 384

– **Любов, обич към Бога** 18, 73, 112, 181, 182, 183, 234, 285, 288, 349, 350, 353, 354, 355, 358, 360, 361, 363, 365, 366, 410, 427

– **целувка** 71, 183, 201, 219, 288, 289, 395
и Обич 113, 381

Магнетизъм 143, 146, 149, 350

– **демагнетизиране** 358

– **магнетичен сън** 237, 238, 316

Математика 190, 205, 217, 235, 272, 388

– **неизвестно** 88, 91, 190, 470, 480, 482, 483

– **числа** 249, 270, 290

– **действия между числата** 271

– **0** 210, 459

– **1** 142, 235, 270, 312, 313, 314, 322, 324, 328, 338, 389, 390, 391

– **2** 142, 188, 270, 276, 289, 290, 312, 313, 390, 391

– **3** 142, 289, 312, 313, 314, 317, 322, 324, 328, 391, 395

– **4** 312, 313, 314

– **5** 289, 290, 312, 313

– **6** 188, 202, 289, 290, 313, 391, 395

– **7** 313

– **8** 142, 289, 290, 312, 313, 314, 317, 322, 324, 328

– **9** 289, 290, 313, 391

– **11** 314, 391, 395

– **12** 142, 143, 228, 232, 234, 249, 322, 323, 341, 397

– **13** 314

– **18** 142

– **28** 326

– **38** 312, 314, 317, 322, 323, 324

– **99** 338

– **120** 397

– **150** 397

Материя, материалното 67, 90, 93,

124, 135, 172, 174, 176, 202, 230, 238, 297,

320, 329, 331, 347, 354, 357, 358, 363, 370,

383, 393, 398, 450, 463, 483

– **материалист** 450

Мекота 113, 125, 129, 134, 161, 260, 294,

340, 358, 359, 364, 409, 417, 458

Милосърдие, милост 11, 12, 82*, 109,

112, 192, 234, 332, 350, 358, 463

Минерал 368

– **въглища** 329

– **диамант** 154, 320, 463

– **камък** 57, 58, 59, 60, 64, 71, 166, 131,

155, 181, 212, 354, 370, 429, 440

Мир, примирение 11, 12, 20, 22, 43, 64, 69, 70, 74, 78, 87, 103, 107, 110, 111, 121, 139, 153, 155, 157, 165, 167, 168, 203, 220, 258, 261, 267, 271, 279, 288, 289, 315, 345, 364, 391, 419, 436, 454, 470

Мистика 297, 323, 338

Мисъл 15, 20, 21, 26, 27, 29, 32, 33, 36, 40, 42, 43, 50, 61, 74, 78, 80, 84, 85, 96, 98, 110, 117, 119, 140, 145, 146, 150, 152, 155, 162, 169, 170, 173, 175, 177, 178, 179, 180, 184, 186, 188, 195, 197, 198, 199, 203, 207, 208, 209, 210, 211, 213, 221, 224, 227, 229, 230, 234, 235, 238, 240, 241, 246, 261, 263, 265, 298, 301, 302, 305, 307, 311, 313, 325, 327, 328, 331, 333, 334, 336, 338, 339, 350, 356, 363, 379, 382, 384, 385, 393, 396, 400, 402, 403, 413, 429, 440, 444, 445, 447, 448, 449, 450, 451, 455, 465, 470, 476, 477, 481, 486
 – **Божествена мисъл** 83, 264, 273, 278, 286*, 297, 398, 442, 468*, 485
 – **внушена мисъл** 82, 83*, 213, 252, 319, 426
 – **възвишена мисъл** 69, 102*, 109*, 136*, 137, 272, 277, 300, 308, 320, 425, 446*
 – **добра мисъл** 35*, 51*, 72, 111*, 126, 133*, 137, 149, 196, 217, 219, 283, 289, 417, 453, 464, 474, 475
 – **закон на мисълта** 7, 253, 258*
 – **изпопачена мисъл** 127, 132, 191, 267, 377
 – **мислене за себе си** 101, 239, 264, 267*, 268*, 374, 381*, 386, 423, 477*
 – **непотребна мисъл** 36
 – **нова мисъл** 52*, 118*, 124, 187, 217, 283
 – **отрицателна, лоша мисъл** 35, 75, 81*, 108, 111, 126, 127, 129, 133, 137, 160, 200, 242, 252, 255, 267, 283, 319, 332, 353*, 376, 377, 407, 430*, 441
 – **права мисъл** 12, 93, 132, 201, 236, 237, 324, 416*, 425*
 – **разсъждение** 25, 29, 30, 52, 57, 75, 85, 89, 94, 153, 158, 235, 296, 319, 357, 384, 396, 440
 – **светла мисъл** 45, 72, 116, 132, 253*, 272, 398, 490
 – **свободна мисъл** 37, 114, 300*
 – **свят на мисълта** 350
 – **стари мисли** 106, 112*
 – **хранене на мисъл** 283, 465

– **чиста, нечиста мисъл** 92, 134, 219, 258, 266, 267, 428
 и **въздух, дишане** 52, 240
 и **животни** 342
 и **Исус Христос** 116, 215, 225, 324
 и **Любов** 41, 127, 360
 и **растение** 72

Младост 26, 51, 137, 138, 139, 220, 221, 224, 243, 259, 265, 269, 372, 373, 382, 401, 422, 476, 478

Молитва 12, 68, 70, 90, 93, 94, 96, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 107, 116, 128, 150, 166, 177, 212, 224, 246, 254, 266, 267, 268, 281, 285, 310, 330, 386, 396, 406

Морал 28, 41, 128, 234, 343, 390, 392, 395, 399, 405, 406, 411
 – **морализиране** 158, 260, 348

Музика, музикант 32, 39*, 70, 76, 83, 109, 132, 150, 151, 159, 171, 182, 194*, 200, 214, 222, 250, 272*, 276, 288, 294, 295, 298, 315, 330, 403, 453, 455, 456, 477, 478
 – **гама** 194, 422
 – **нота** 330

– **Паганини** 75
 – **пеене, песен, певец** 97, 132, 166, 214, 215, 222, 249, 268, 276, 288, 289, 330, 343, 393, 436, 445, 473
 – **свирене** 75, 76, 194, 200, 214, 283, 298, 315, 325, 393, 398, 453, 477, 478
 – **тон** 76, 150, 151, 199, 200, 214, 294, 330, 422
Музикални инструменти
 – **пиано** 150
 – **цигулка, цигулар** 76, 194, 325, 393, 453

Мъдрост 20, 24, 41, 70, 74, 110, 133, 137, 144, 166, 173, 192, 209, 224, 232, 239, 271, 281, 294, 299, 302, 308, 322, 339, 383, 390, 418, 453, 461, 489, 490

Мъж
 Вж. *Жена, мъж*

Мълчание 54, 159, 265, 381

Наблюдение, наблюдателност 25, 26, 43, 100, 103, 179, 199, 300, 301, 474

Навик 103, 106, 427

Надежда 70, 88, 90, 91, 92, 94, 97, 99, 100, 101, 102, 104, 109, 110, 119, 121, 186, 198, 483, 484, 486, 488, 490, 491

Напредък 20, 40, 127, 135, 367, 399, 462, 470, 473, 478

Настроение 33, 81, 207, 265, 335, 433

Насърчение 29, 37, 265, 266, 363

Наука, учен 19, 21, 29, 32, 43, 47, 52, 57, 58, 64, 69, 70, 74, 77, 80, 89, 100, 127, 141, 161, 182, 186, 209, 211, 213, 214, 218, 222, 223, 224, 233, 243, 264, 299, 301, 326, 329, 330, 333, 344, 359, 361, 365, 366, 404, 413, 415, 420, 427, 435, 440, 442, 447, 455, 456, 460, 462, 463, 470, 471, 490
– **духовна наука** 35, 220, 224

Небе, небеса 24, 34, 57, 58, 65, 82, 117, 137, 148, 151, 169, 170, 171, 172, 183, 187, 200, 214, 215, 231, 240, 269, 278, 282, 284, 297, 316, 320, 322, 323, 324, 336, 348, 382, 384, 388, 397, 398, 407, 413, 418, 436, 470, 485

Небитие 230

Невидим свят, невидимото 69, 76, 106, 111, 256, 294, 363, 430, 431, 432, 433, 434, 436, 457
– **другия, онзи свят** 11, 28, 56, 57, 68, 81, 89, 101, 102, 133, 171, 174, 187, 218, 219, 237, 266, 277, 297, 302, 316, 337, 346, 361, 362, 375, 380, 382, 385, 413, 419, 426, 428, 454, 464, 466, 476, 477

Нежност, деликатност 191, 294, 340, 417, 489

Неизменност 11, 90, 210, 296, 383, 434

Необикновеното 370, 375, 389, 456

Необходимост 93, 303, 448

Нещо 210

Нищо 75, 210

Новораждане 291, 292, 293, 294, 297, 298, 300, 301, 303, 304, 305, 308, 309, 327

Новото 40, 41, 42, 51, 52, 57, 73, 79, 83, 84, 99, 146, 180, 207, 229, 235, 239, 264, 286, 290, 296, 336, 352, 367, 420, 427, 442

– **нов живот** 54, 62, 86, 106, 124, 127, 135, 136, 187, 220, 259, 263, 283, 298, 318, 326, 327, 343, 353, 366, 369, 371, 379, 408-9, 410, 426, 461
– **нов морал** 405

– **нов човек** 72, 105, 106, 111, 117, 121, 179, 187, 220

– **нова дреха** 71, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 138, 181, 268, 306, 326, 372, 461, 462*, 463, 464, 466*, 467*, 473*, 474*, 477*, 479

– **нова епоха, време** 122, 184, 343, 419

– **нова култура** 46, 86, 326, 364, 370, 371, 373, 375, 379, 461, 476

– **нова мисъл** 52*, 118*, 124, 187, 217, 283

– **нова наука, религия** 219, 220, 224, 326

– **нова философия** 17*, 241, 379*

– **нови желания** 187, 217, 283

– **нови идеи** 56, 119, 120, 130, 174*, 301*, 330, 331, 333, 341, 344, 405

– **ново тяло** 68, 69*, 97, 217, 345, 461

– **Ново Учение** 106, 110, 116, 119, 120, 122, 123, 127, 134, 135, 136, 138, 139, 153, 174, 224, 266, 267, 279, 301, 333, 343, 365, 377, 447

– **Новораждане** 291, 292, 293, 294, 297, 298, 300, 301, 303, 304, 305, 308, 309, 327

Обективност 8, 26, 76

Обещание 43, 67, 68, 156, 157, 158, 159, 162, 163, 201, 212, 258, 259, 383, 422, 424, 425, 428, 429, 472

Обич 9, 11, 14, 22, 41, 43, 49, 63, 67, 78, 79, 80, 86, 94, 102, 107, 110, 113, 121, 147, 164, 167, 175, 181, 183, 194, 198, 205, 215, 219, 232, 234, 260, 261, 268, 276, 277, 284, 285, 287, 288, 289, 290, 294, 295, 296, 321, 332, 333, 336, 338, 339, 340, 341, 345, 347, 349, 352, 358, 360, 361, 376, 380, 381, 383, 397, 399, 401, 404, 410, 414, 416, 420, 421, 425, 426, 427, 431, 432, 435, 436, 442, 450, 459, 469, 484, 486, 488

Общество 10, 18, 23, 31, 34, 40, 77, 78, 84, 99, 126, 133, 135, 156, 160, 161, 170, 171, 173, 183, 190*, 191, 200, 222, 250, 262, 267, 274, 277, 301, 304, 305, 318, 340, 349, 374, 386, 392, 397, 414, 419, 421, 432, 439, 442, 443, 456, 457, 463, 464, 471, 476
– **религиозно общество** 218, 255, 427, 438, 469

Огън 100, 101, 127, 128, 152, 165, 169, 266, 272, 274, 317, 329, 337, 339, 398, 432, 440, 466

Окултизъм, окултист 26, 228, 313, 323, 383

Опит, опитност 8, 22, 29, 30, 39, 53, 66, 79, 80, 94, 99, 120, 125, 136, 154, 164, 180, 184, 186, 239, 252, 268, 285, 287, 301, 307, 310, 338, 339, 351, 358, 360, 364, 367, 368, 371, 411, 446, 448, 453, 458, 461, 465
– **конкретни опити** 46, 60, 65, 146, 244, 284, 322, 378

Отговорност 34, 36, 50, 243, 267, 268, 282, 334

Отзивчивост 489

Относителност 235, 481

Отрицателни качества и състояния
– **ад, пъкъл** 43, 156, 297, 343, 372, 400, 424, 436
– **бедност, сиромашия** 12, 13, 42, 66, 81, 82, 86, 95, 111, 116, 125, 145, 152, 182, 194, 212, 214, 222, 232, 268, 298, 308, 329, 330, 331,

333, 346, 347, 348, 365, 376, 384, 387, 396, 404, 405, 419, 428, 438, 449, 451, 454, 459, 463, 471, 472, 473, 474, 475

– **безбожници** 477

– **безверие** 12, 52, 118*, 175, 186, 247*, 287, 330, 371, 383, 477

– **безволие** 312

– **безизходица** 84

– **безлюбие** 113, 246, 335, 336

– **безпокойство** 64, 65, 98, 109, 115, 117, 141, 142, 145, 149, 152, 210, 239*, 265, 276, 450

– **безполезното** 207, 208

– **безпорядък, хаос** 82, 439

– **будала** 18

– **бързане** 15, 40, 418, 471

– **бягство** 181, 385, 412

– **вина, обвинение** 19, 28, 39, 40, 50, 63, 82, 103, 135, 151, 208, 222, 242, 282, 296, 333, 349, 441, 451, 457, 459, 487

– **враг** 73, 184, 277, 424

– **глухост** 34, 43, 44, 159, 239, 246, 247, 332, 365, 371, 372, 373, 410, 414, 451, 453

– **гняв** 15, 82, 98, 107, 110, 112, 116, 150, 151, 164, 185, 186, 208, 210, 216, 217, 223, 224, 242, 246, 266, 307, 320, 334, 339, 340, 351, 375

– **гордост** 209, 265, 266, 357, 410, 430, 461, 478

– **грешка, грях, грехопадение** 15, 22,

39, 43, 44, 48, 54, 63, 79, 86, 95, 98, 103, 108, 117, 118, 124, 125, 128, 132, 135, 136, 141, 145, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 166, 168, 180, 181, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 201, 202, 203, 207, 211, 216, 223, 226, 233, 242, 246, 255, 260, 264, 265, 266, 268, 284, 287, 304, 313, 320, 324, 328, 334, 338, 343, 352, 356, 360, 361, 362, 365, 367, 399, 407, 409, 419, 428, 432, 454, 455, 458, 459, 472, 474, 478, 479, 481, 486, 487

– **грозота** 14, 22, 129, 353, 376

– **грубост** 93, 137, 283, 340, 365, 376, 417

– **деградиране** 239, 299

– **дисхармония** 42, 92, 140, 143, 144, 186, 195, 220, 299, 300, 303, 312, 345, 363, 449

– **докачливост** 160

– **древнаост** 337, 382

– **дърво за познаване на Доброто и злото** 164*, 193*, 350, 359

– **егоизъм** 58, 102, 353, 357, 381, 419, 422, 477
 – **жестокост** 137, 196, 283, 350, 375, 409
 – **жлъчност** 299, 450
 – **заблудение, илюзия** 16, 29, 36, 52, 81, 85, 173, 174, 185, 202, 221, 251, 253, 271, 344, 376, 386, 410, 428, 442, 485, 486
 – **завист** 307, 334, 335, 363, 376, 382, 410, 471, 474
 – **затвор** 17, 33, 126, 237, 245, 341, 342, 343, 355, 426, 443
 – **злоупотреба** 154, 195, 340
 – **изкушение** 58, 61, 62, 66, 67, 70, 71, 120, 200, 418
 – **изневяра** 28, 199, 306, 339
 – **изнемогване** 454
 – **изопаченост** 26, 54, 114, 124, 127, 132, 141, 143, 160, 165, 190, 191, 207, 242, 267, 305, 366, 377, 385, 399, 445, 477
 – **израждане** 273, 342, 363, 440, 442
 – **изсичане на горите** 195
 – **изтезание** 266
 – **инертност** 386
 – **караници, крамоли** 50, 96, 108, 117, 119, 153, 217, 247, 257, 259, 288, 303, 311, 314, 317, 324, 342, 391, 402, 419, 422, 438
 – **катаклизъм, катастрофа** 34, 157, 160, 166, 182, 443, 458
 – **колебание** 9, 15, 58, 85, 156, 160, 165, 175, 293, 419, 440
 – **користолобие** 353, 461
 – **кражба, грабеж, обир** 52, 65, 67, 77, 78, 126, 152, 158, 215, 238, 241, 242, 267, 277, 281, 298, 306, 315, 335, 336, 338, 343, 352, 376, 382, 407, 410, 412, 413, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 435, 436, 451, 477
 – **критика** 13, 142, 150, 166, 201, 227, 228, 229, 232, 305, 386, 417, 431, 432, 473, 479
 – **лицемерие** 234*, 419, 420, 469
 – **лудост** 27*, 154, 236, 341, 421
 – **лукавство** 67
 – **лъжа** 29, 40, 52, 63, 64, 65, 78, 117, 133, 144, 150, 158, 173, 185, 188, 197, 200, 201, 215, 229, 238, 258, 267, 277, 281, 287, 293, 308, 332, 335, 336, 338, 343, 344, 355, 385, 410, 411, 413, 419, 420, 424, 425, 427, 428, 432, 438, 458, 485

– **малодушие** 160, 167
 – **морализиране** 158, 260, 348
 – **мъмрене** 155, 177, 181
 – **мързел, леност** 39, 128, 147, 176, 386, 485
 – **насилие** 41, 102, 138, 166, 293, 359, 408, 414, 418, 426, 428, 452, 471
 – **неблагодарност** 92, 245
 – **неблагоразумие** 180, 304
 – **невежество** 8, 23, 34, 74, 127, 129, 155, 277, 299, 337, 459, 461, 474
 – **невнимание** 282
 – **неволя** 93, 256
 – **негодувание** 225, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 259, 260, 261, 263, 268, 404
 – **недоволство** 10, 15, 27, 38, 49, 60, 61, 63, 66, 69, 77, 81, 86, 97, 98, 99, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 115, 116, 119, 143, 149, 158, 193, 212, 216, 223, 247, 254, 258, 262, 271, 288, 294, 296, 321, 340, 346, 355, 356, 407, 411, 420, 431, 438, 443, 447, 460, 477, 479
 – **недоразумение** 15, 17, 27, 28, 61, 72, 73, 108, 153, 194, 257, 334, 340, 419, 420, 422, 457
 – **недостатък, недъг** 131, 142, 169, 255, 266, 269, 305, 458
 – **неестественост** 129, 141, 150, 167, 205, 252, 291, 304, 331, 335, 432, 446
 – **неловкост** 439
 – **нелогичност** 160
 – **ненавист** 470
 – **ненаситност** 180
 – **ненормалност** 27, 163
 – **неорганизираност** 354, 438
 – **непорядъчен живот** 26
 – **непослушание** 162, 194, 266, 277, 377, 435
 – **непостоянство** 157
 – **непотребно** 36, 91, 173, 379, 414, 443
 – **неправда** 17, 166*, 392*, 419*, 489
 – **неправилното** 22, 92, 100, 194, 214, 274, 303, 335
 – **неприятел** 17, 184, 252, 267, 277, 311, 369, 375, 417, 418, 436, 456
 – **неприятност** 8, 24, 76, 103, 218, 310, 341, 353
 – **неразбиране** 7, 128*, 272, 303, 334, 349, 355, 358*, 410
 – **неразположение** 15, 82, 110, 111, 116, 179, 180, 185, 186, 216, 290, 395, 411, 417

- **неразумност** 15, 44, 147, 153, 159, 243, 335
- **нервност** 164, 252, 324, 438
- **несгоди** 119, 473
- **несигурност** 413, 451
- **неспокойствие** 43, 315, 320
- **неспособност** 250, 449
- **неточност** 352
- **нетърпение** 131
- **неуспех** 39, 40, 126, 459
- **неустойчивост** 124, 129, 131, 191, 439
- **нехайство** 245, 250
- **нечестност** 417, 475
- **нечистота** 47, 51, 52, 62, 68, 69, 72, 77, 92, 95, 105, 109, 113, 118, 119, 128, 131, 134, 145, 168, 174, 177, 179, 180, 183, 191, 193, 211, 219, 266, 267, 289, 305, 320, 337, 341*, 343, 365, 366, 384, 386, 429, 432, 446, 460, 461, 464, 466, 477
- **нещастие** 26, 28, 33, 49, 50, 56, 92, 96, 99, 100, 116, 133, 134, 151, 153, 166, 193, 195, 214, 236, 237, 239, 245, 254, 259, 264, 271, 274, 311, 312, 320, 335, 338, 352, 366, 420, 421, 422, 437, 442, 448, 450, 479
- **низшето** 26, 41, 53, 136*, 160, 174, 193, 196, 211, 240, 243, 292, 373, 374, 400
- **обезсърчение** 29, 42, 96, 120, 136, 137, 138, 173, 235, 266, 268, 363, 368, 425, 431, 435
- **обида** 17, 18, 19, 37, 50, 124, 125, 129, 168, 205, 277, 334, 361
- **обремененост** 13, 84, 96, 116, 165, 221, 303, 320*
- **обсебване** 19, 381, 401, 409
- **объркване** 17, 33, 53, 85, 157, 161, 253, 264, 267, 283, 303, 347, 401, 407
- **огорчение** 19, 50, 59, 66, 135, 193, 253, 297, 346, 347, 401
- **ограничение** 20, 24, 28, 81, 82, 114, 156, 221, 222, 230, 233, 235, 240, 255, 309, 318, 337, 372, 380, 421, 482, 483
- **омраза** 72, 126, 133, 175, 186, 197, 211, 212, 246, 260, 299, 307, 334, 335, 338, 339, 363, 379, 382, 399, 410, 439, 480
- **опасност** 39, 43, 47, 106, 159, 228, 241, 254, 268, 285, 341, 360, 364, 365, 366, 368, 377, 379, 386, 412, 418, 421, 424, 426, 431, 487
- **оплакване** 9, 18, 40, 53, 92, 99, 103, 107, 108, 112, 113, 126, 160, 214, 216, 241, 252, 256, 272, 305, 306, 307, 347, 358, 414, 429, 433, 484, 487, 488
- **оправдание** 38, 41, 185, 197, 415
- **отвращение** 69, 173, 297
- **отегчение** 69, 170, 197, 218, 240, 276, 303, 315
- **отлагане** 162, 248, 306, 325, 334, 395, 398
- **отмъщение** 17, 37, 38, 351
- **отрицателното, негативното** 20, 35, 37, 46, 65, 75, 111, 125, 126, 129, 131, 133, 149, 195, 197, 252, 267, 307, 328, 336, 338, 363, 399, 405, 407, 432, 486
- **отчаяние** 42, 69, 144, 158, 173, 186, 301
- **падение** 43, 44, 55, 86, 104, 118, 123, 160, 174, 207, 213*, 228*, 240, 265*, 266, 280, 285, 305, 348, 396*, 423, 436, 468, 479
- **пакост** 17, 30, 77, 86, 96, 179, 184, 223, 277, 335, 431, 451
- **песимист** 143, 388
- **пиянство** 83, 147, 180, 202, 272*, 279*, 362
- **плач** 22, 68, 95, 96, 157, 158, 161, 167, 168, 176, 187, 225, 268, 288, 348, 355, 382, 391, 424, 435, 465, 467
- **повърхностен живот** 341, 421
- **подигравка** 153, 154, 283, 429
- **подозрение** 28, 72, 85, 143, 148, 160, 175, 212, 357, 380, 418, 422
- **подписничество** 449
- **позор** 95, 275
- **поквара** 112, 187
- **порок** 93, 312, 486
- **предразсъдък** 292
- **презрение** 86, 325
- **прелъстяване, донжуанство** 343, 420
- **прелюбодейство** 193, 196, 482
- **препятствие** 40, 146, 208, 213, 275, 291, 320
- **престъпление, престъпник** 193, 202, 238, 242, 263, 280, 376, 394, 399, 407, 428, 482
- **присмех** 150, 153
- **притеснение** 175, 416
- **прост човек** 35, 74, 413, 471
- **противоречие** 10, 12, 13, 27, 62, 63, 77, 80, 86, 139, 146, 186, 188, 209, 210, 237, 314, 315, 326, 334, 391, 395, 427, 459, 460, 461, 471, 473

– пушене 164, 331*, 332*, 324
 – развращане 266
 – раздвояване 64, 254, 261, 439, 440, 443, 445, 449, 450, 490
 – раздор 28, 72, 391
 – раздразнителност 319*, 320
 – разочарование 349, 352, 367, 413
 – разпуснатост 142
 – разрушение 35, 62, 67, 68, 69, 154, 173, 180, 183, 193, 197, 212, 228, 239, 312, 320, 324, 332, 334, 336, 339, 340, 369, 465, 489
 – ревност 63, 382
 – ретроградство 273
 – робство 31, 40, 62, 77, 103, 135, 136, 155*, 193, 277, 375, 416, 424, 488
 – ругане 10, 116
 – самозабрана 298
 – самоосъждане 46, 486
 – самоубийство 263
 – своенравие 138, 181, 202, 435
 – скъперничество 212, 399, 482
 – слабост 22, 27, 38, 39, 53, 54, 92, 110*, 116, 125, 128, 134, 136, 143, 146, 152, 158, 160, 166, 167, 178, 210, 216, 220, 225, 302, 303, 337, 357, 360, 362, 365, 367, 396, 410, 425, 427, 435, 459, 470, 471, 475, 478
 – спор 13, 15, 61, 89, 119, 192, 194, 257, 285, 314, 323, 401, 419, 420, 422, 426, 457, 490
 – спривавост 53, 223, 324
 – срам 38, 48, 70, 219, 289, 362
 – старото, старост 13, 17, 18, 55, 72, 73, 83, 84, 99, 103, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 123, 124, 125, 135, 137, 138, 139, 164, 165, 170, 180, 181, 189, 207, 220, 221, 223, 229, 232, 241, 243, 246, 259, 267, 306, 326, 330, 331, 333, 343, 351, 369, 372, 373, 390, 399, 407, 419, 420, 423, 426, 460, 466, 473, 476
 – страдание, скръб 8, 10, 11, 13, 15, 16, 19, 22, 29, 42, 44, 49, 55, 66, 81, 84, 86, 87, 88, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 108, 116, 118, 119, 122, 123, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 142, 143, 146, 151, 153, 156, 159, 160, 161, 167, 171, 175, 176, 177, 180, 182, 185, 186, 195, 198, 199, 202, 212, 214, 218, 230, 234, 243, 245, 256, 266, 268, 270, 271, 272, 274, 275, 283, 285, 288, 300, 303, 305, 309, 312, 316, 319, 320, 326, 335, 336, 338, 344, 346,

347, 348, 351, 357, 358, 359, 361, 362, 363, 365, 366, 371, 376, 386, 392, 398, 405, 409, 410, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 422, 426, 433, 435, 437, 441, 442, 448, 450, 464, 465, 466, 467, 468, 473, 474, 489
 – страст 196, 339, 350, 351
 – суеверие 120, 144, 222, 395
 – суета 371, 373, 413
 – сухота 196
 – съблазън 29, 200, 242, 352, 361, 424, 466
 – съмнение 9, 15, 19, 21, 42, 72, 85, 117, 120, 158, 165, 175, 201, 227, 228, 229, 232, 237, 247, 262, 264, 276, 283, 284, 364, 383, 400, 409, 418, 419, 440, 441
 – сърдене 17, 68, 82, 96, 107, 108, 116, 151, 164, 208, 216, 238, 257, 288, 438, 479
 – твърдост 137, 489
 – трагедия 275
 – тревога 141
 – трудност 24, 284, 329
 – тъга 84, 161, 220, 221, 222, 265, 286, 396, 479
 – убийство 185, 196, 217, 245, 272*, 283, 293, 306, 334, 336, 375, 376, 385, 421, 426, 445, 448, 477
 – удоволстване 180, 192, 202, 372, 392, 413
 – умора 42, 51, 66, 181
 – урочасване 33, 376
 – фалш 214, 215, 413
 – хитрост 117, 254
 – хули 50, 92

Пари 16, 59, 61, 67, 92, 93, 94, 102, 106, 126, 128, 129, 144, 145, 147, 148, 152, 158, 178, 183, 188, 194, 212, 213, 222, 246, 257, 259, 260, 261, 264, 265, 279, 281, 289, 292, 293, 298, 306, 308, 314, 317, 320, 332, 333, 338, 342, 343, 344, 347, 355, 364, 365, 372, 376, 389, 390, 391, 392, 394, 397, 403, 405, 408, 411, 413, 416, 418, 427*, 438, 442, 446, 450, 463, 471, 474, 475, 481, 488
 – завещание 247, 264
 – заем 242, 259, 260, 264, 463
 – злато 19, 41, 128, 166, 246, 306, 323, 343, 429
 – лихва 411, 412
 – пестеливост 292, 399

Пластичност 26, 41, 83, 302

Плът 11, 48, 90, 113, 115, 192, 193, 197, 202, 211, 263, 466, 469

Победа 50, 136, 277, 300, 386

Подвиг 320, 376

Поглед 25, 32, 36, 61, 74, 82, 108, 117, 142, 166, 167, 168, 191, 205, 206, 219, 228, 229, 233, 243, 294, 295, 314, 322, 352, 362, 434, 469

Подражание 33, 40, 229, 247, 311, 348, 380, 446, 471

Подтик, импулс 20, 22, 29, 37, 41, 64*, 76*, 126, 146, 272, 312, 317, 318, 325, 337, 349, 363*, 385, 398, 428, 441, 474, 481

Покаяние 79, 128, 157, 158, 160, 162, 166, 167, 168, 180, 200, 265, 333, 362, 428, 429, 435

Положителното 35, 37, 46, 90, 99, 125, 126, 128, 129, 133, 154, 184, 210, 218, 328, 337, 338, 399, 405, 421, 425, 441, 464, 486

Помощ 12, 13, 15, 16, 31, 42, 44, 62, 81, 84, 85, 86, 94, 97, 98, 101, 102, 111, 112, 116, 131, 134, 139, 144, 146, 147, 148, 152, 155, 166, 177, 182, 184, 186, 212, 213, 220, 268, 285, 288, 289, 301, 305, 308, 310, 316, 328, 329, 345, 348, 363, 365, 366, 384, 386, 392, 395, 401, 402, 408, 409, 417, 436, 449, 468, 470, 471, 473, 474, 479, 490

Посветен 422

Послушание 162
Вж. *Отрицателни...* – *непослушание*

Постижение 37, 38, 45, 80, 101, 169, 206, 321, 368, 410, 422, 471

Постоянство 33, 39, 40, 90, 93, 96, 99, 100, 101, 102, 104, 120, 157*, 169, 198, 199, 266, 296, 325, 326, 418

Постъпка 12, 30, 41, 78, 95, 98, 102, 135, 149, 152, 154, 155, 170, 202, 246, 274, 305, 317, 338, 341, 344, 346, 348, 369, 372, 391, 393, 399, 400, 408, 416, 420, 423, 425, 438, 441, 446, 448, 451, 455, 458, 459, 460, 469, 472, 486

Походка 433

Почивка 31, 57, 96, 151, 386, 389, 392, 423, 434, 457

Почит 79, 411, 423, 430, 432, 433, 435

Правда, Справедливост 36, 49, 58, 70, 136, 166, 187, 192, 203, 224, 277, 281, 286, 299, 300, 321, 323, 324, 325, 328, 336, 339, 358, 383, 386, 397, 399, 403, 410, 415, 419, 461, 467, 471, 477, 479, 481, 489

Вж. *Отрицателни качества*

– *неправда*

– **праведност** 117, 118, 132, 158, 211, 242, 264, 265, 304, 309, 338, 429

– **правилност, право, права** 7, 11, 12, 13, 14, 22, 26, 28, 29, 32, 35, 41*, 42, 45, 46, 51, 52, 59, 60, 62, 77, 91, 93, 96, 98, 108, 113, 114, 128, 132, 135, 145, 153, 158, 166, 171, 172, 174, 175, 179, 181, 183, 193, 194, 196, 201, 206, 208, 209, 210, 214, 231, 234, 235, 236, 237, 238, 240, 243, 246, 255, 257, 260, 272, 274, 279, 283, 293, 294, 295, 306, 311, 319, 324, 327, 332, 335, 352, 356, 360, 371, 377, 381, 390, 393, 402, 406, 412, 414, 415, 416, 420, 425, 429, 434, 440, 449, 469, 470, 479, 481, 484, 486, 487, 490

Прераждане 34, 43, 237, 268, 269, 276*, 325*, 364*, 398

Прилежание 39, 128

Приложение 9, 10, 14, 17, 18, 21, 22, 33, 38, 39, 45, 50, 67, 70, 72, 79, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 116, 117, 118, 119, 120, 127, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 146, 147, 149, 153, 154, 162, 165, 166, 167, 171, 184, 197, 203, 209, 214, 217, 220, 221, 224, 232, 243, 250, 251, 253, 260, 266, 267, 274, 284, 287, 301, 302, 303, 307, 308, 311, 316, 322, 323, 326, 328, 332, 351, 354, 355, 361, 363, 366, 367, 382, 386, 395, 398, 399, 400, 406, 410, 411, 419, 420, 431, 432, 433, 461, 465, 475, 476, 478, 488

Принцип 7, 8, 88, 91, 126, 133, 135, 143, 145, 156, 160, 165, 191, 193, 195, 205, 206, 208, 209, 210, 211, 276, 303, 311, 370, 374, 388, 395, 478, 483

Природа 9, 27, 40, 41, 44, 47, 51, 52, 53, 77, 88, 102, 105, 112, 143, 147, 157, 158, 196, 207, 208, 227, 238, 249, 276, 282, 289, 291, 300, 301, 311, 315, 323, 325, 329, 354, 356, 357, 362, 363, 365, 366, 368, 384, 396, 403, 429, 435, 439, 447, 452, 457, 459, 480, 489

Приятелство, дружба 16, 17, 28, 42, 56, 146, 179, 180, 184, 187, 203, 204, 205, 224, 267, 270, 304, 343, 375, 382, 385, 403, 415, 417, 431*, 435, 436, 456, 467, 484, 487

Приятност 8, 18, 146, 205, 219, 221, 310, 340, 341, 372, 402, 403, 408, 424, 433, 471

Провидение 215

Прогрес 438, 449

Пространство 34, 55, 76, 132, 148, 210, 230, 368, 439, 483

Противоположност, полюс 33, 172, 209, 211, 310, 430, 439, 443

Прошка 17, 184, 193, 200, 215, 277, 286, 343, 426, 454, 472

Психичното 107, 150, 186, 297, 334, 423, 464, 486

Път 33, 44, 65, 67, 74, 84, 121, 132, 146, 185, 210, 228, 245, 250, 252, 268, 280, 281, 282, 284, 289, 302, 320, 346, 350, 369, 372, 376, 426, 428, 442, 474
– **Божествен път** 83, 304*, 429
– **крив път** 40, 41, 423
– **лесен път** 39, 126*, 407, 418, 471
– **неестествен път** 304
– **Прав път** 22, 40, 41, 145, 158, 175, 208, 246, 293, 294, 295, 356, 429, 434, 490
– **път на Истината** 66
– **стар път** 135
– **Христов път** 61*, 162, 264*, 305, 371*

Работа 9, 10, 14, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 37, 43, 44, 45, 53, 54, 56, 66, 67, 68, 72, 79, 83, 86, 93, 95, 97, 98, 100, 104, 107, 109, 115, 116, 119, 126, 127, 130, 133, 137, 141, 149, 162, 167, 168, 169, 174, 180, 186, 192, 193, 195, 198, 200, 202, 206, 211, 215, 216, 220, 224, 236, 239, 243, 244, 246, 250, 251, 252, 264, 272, 274, 278, 280, 283, 284, 293, 294, 298, 302, 303, 304, 307, 308, 314, 318, 323, 324, 326, 327, 336, 337, 340, 343, 345, 346, 347, 348, 350, 352, 354, 355, 360, 365, 367, 368, 371, 372, 373, 376, 381, 382, 384, 385, 386, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 397, 399, 400, 403, 406, 407, 408, 410, 412, 414, 415, 416, 418, 421, 422, 423, 426, 430, 431, 436, 438, 440, 441, 442, 444, 445, 446, 447, 449, 453, 456, 458, 460, 462, 463, 464, 465, 468, 471, 473, 474, 476, 478, 484, 485, 490, 491

Вж. *Труд*

– **работа върху себе си** 34, 38, 39, 40, 42*, 46, 49, 129, 136, 148, 199, 217, 264, 353*, 402, 470, 477, 478

– **физическа работа** 340, 402

и Бог, Божественото 20, 72, 104, 137, 180, 192, 283, 303, 304, 352, 367, 368, 385, 398, 414, 415, 444, 447, 453, 491

и ум 29*, 35, 38, 41, 42, 303, 320, 340, 356, 398, 402

Равновесие 42, 77, 142, 223, 264, 289, 314, 315, 391, 400, 416

Радост 8, 11, 12, 28, 35, 36, 39, 43, 46, 48, 55, 56, 65, 69, 72, 74, 75, 76, 78, 81, 82, 84, 86, 87, 90, 93, 94, 96, 97, 99, 100, 101, 104, 105, 106, 109, 116, 119, 123, 132, 136, 151, 155, 158, 159, 168, 173, 196, 214, 218, 219, 220, 222, 224, 241, 245, 249, 253, 254, 265, 268, 276, 279, 288, 290, 302, 308, 327, 329, 330, 331, 343, 346, 361, 373, 383, 384, 388, 407, 414, 417, 418, 427, 428, 434, 444, 454, 460, 461, 467, 470, 472, 473, 474, 475

Развитие 9, 14, 19, 24, 27, 28, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 46, 61, 67, 69, 70, 74, 91, 96, 105, 112, 113, 121, 141, 143, 148, 153, 159, 160, 162, 167, 169, 172, 183, 186, 189, 193, 199, 228, 230, 233, 234, 235, 238, 240, 250, 261, 264, 268, 272, 278, 294, 301, 305, 306, 313, 317, 318, 320, 322, 325, 339, 348, 350, 353, 357, 359, 361, 370, 382, 384, 396, 397, 400, 401, 402, 403, 406, 413, 425, 457, 458, 466, 470, 473, 479, 482, 483, 484

Разположение 27, 28, 51, 81, 173, 175, 179, 180, 198, 201, 219, 239, 256, 257, 265, 299, 335, 395, 417, 453, 483

Вж. Отрицателни качества
– *неразположение*

Разумност 7, 11, 15, 18, 20, 25, 27, 36, 37, 40, 42, 44, 46, 50, 52, 56, 57, 59, 62, 63, 80, 129, 133, 145, 147, 152, 162, 170, 176, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 192, 196, 208, 216, 227, 228, 244, 245, 254, 290, 294, 303, 306, 321, 323, 339, 345, 349, 353, 364, 366, 367, 368, 369, 376, 438, 447, 448, 463, 469, 479, 489

Вж. Интелигентност

– **Разумен свят** 45, 69, 93, 128, 151, 343, 351, 385, 419

Рай 56, 57, 132, 159, 171, 193, 225, 258, 266, 290, 372, 377, 400

Растеж 14, 15, 18, 20, 69, 73, 95, 118, 172, 174, 176, 207, 220, 250, 252, 259, 260, 330, 331, 339, 350, 373, 376, 384, 425, 437, 440, 455, 457

Растение 10, 14, 57, 72, 105, 131, 145, 147, 174, 183, 212, 249, 250, 259, 325, 356, 357, 359, 363, 368, 374, 401, 402, 427, 432, 438, 466
– **дъб** 21, 207

– **дърво** 11, 14, 15, 18, 20, 78, 105, 112, 137, 154, 155, 166, 227, 228, 242, 250, 259, 265, 302, 306, 333, 334, 356, 357, 364, 396, 402, 440, 457, 458, 487

– **жито, пшеница** 20, 51, 82, 113, 154, 172, 175, 176, 184, 207, 215, 244, 250, 304, 326, 402, 432, 437, 450, 475

– **зеленчуци** 99, 154

– **картофи** 164, 316

– **круша** 244, 356, 357, 358

– **кокиче** 427, 428

– **лимон** 415

– **грозде** 122

– **лук** 109, 150, 151, 169, 170, 216, 304, 445

– **минзухар** 427, 428

– **плод, овощия** 11, 14, 15, 18, 20, 78,

86, 96, 99, 100, 112, 121, 130, 151, 154, 164, 171, 207, 210, 226, 242, 243, 244, 259, 273, 285, 287, 289, 301, 302, 315, 323, 326, 334, 336, 340, 356, 357, 358, 359, 374, 396, 401, 437, 438, 449, 458, 464, 474, 478

– **трева** 14, 102, 145, 155, 319, 334

– **трън** 260, 370

– **тиква** 21, 356, 357, 401

– **цвете, цвят** 10, 14, 15, 18, 20, 36, 53, 56, 96, 105, 111, 112, 116, 117, 151, 154, 155, 181, 199, 200, 210, 219, 260*, 287, 315, 340, 347, 374, 402, 403, 418, 428, 437, 457, 458, 464, 473, 478

– **череша** 79, 80, 262, 402

– **ябълка** 81, 217, 232, 242, 244, 249, 300, 301, 349, 350, 365, 448, 449

– **лен** 147

Реалност 8, 9, 11, 59, 64, 65, 81, 84, 85, 89, 90, 133, 171, 229, 230, 293, 332, 354, 360, 400, 433, 434, 481, 483, 486

Регулиране 77, 146, 299, 487

Ред, нареждане 20, 44, 57, 58, 82, 105, 123, 128, 167, 216, 251, 254, 255, 275, 280, 322, 327, 337, 385, 391, 438, 454, 457, 487

Религия 12, 13, 14, 28, 43, 62, 99, 114, 120, 126, 144, 153, 170, 173, 183, 210, 211, 214, 216, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 234, 255, 288, 294, 339, 366, 377, 422, 427, 438, 441, 443, 444, 447, 448, 449, 451, 455, 469, 490

– **Великден** 268
– **духовник** 273, 274, 277, 280, 367
– **евангелист** 16, 17, 280, 317, 383, 427
– **ерес** 239, 281, 330, 341, 343, 371
– **игумен** 177, 178, 179, 188
– **идолопоклонство** 288
– **икона** 184, 288
– **инквизиция** 157, 371
– **кандило** 396
– **католик** 383
– **кланяне, поклон** 7, 10, 11, 12, 20, 24, 70, 71, 184, 200, 286, 288, 383, 447, 468, 490
– **кръст** 95, 185, 225, 226, 233, 234, 284, 288, 441
– **кръстене** 184, 447, 451
– **правоверен** 66, 273, 281, 469
– **православен** 17, 317, 382, 383
– **проповедник** 32, 34, 46, 49, 56, 84, 133, 138, 183, 209, 218, 229, 260, 263, 280, 334, 343, 392, 393, 395, 443
– **светия** 174, 246, 287, 307, 433, 490
– **свещеник, поп** 70, 105, 109, 114, 115, 133, 138, 147, 229, 230, 284, 290, 314, 333, 341, 343, 386, 392, 393, 402, 403, 406, 407, 416, 417, 424, 453, 462, 480, 481
– **секта** 62
– **храм** 57, 62, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 112, 179, 432, 483
– **християнство, християнин** 10, 12, 17, 112, 117, 146, 157, 165, 176, 177, 209, 251, 258, 283, 288, 293, 308, 320, 377, 381, 395, 423, 427, 450, 453, 465, 470, 477
– **църква** 10, 12, 13, 52, 105, 112, 167, 177*, 178*, 191, 197, 223, 224, 246, 248, 267, 288, 334, 339, 362, 369, 386, 406, 419, 447, 490

Решителност 156, 167, 196, 268, 346, 388, 419, 435

Светлина 8, 9, 14, 33, 34, 39, 41, 69, 75, 79, 80, 84, 89, 90, 100, 101, 114, 131, 148, 166, 167, 168, 178, 183, 188, 219, 224, 227, 228, 229, 232, 237, 238, 253, 270, 293, 295, 307, 308, 326, 331, 335, 340, 345, 347, 351, 361, 364, 366, 384, 407, 428, 430, 432, 433, 434, 455, 458, 462, 478, 484

– **Божествена светлина** 266, 277, 279, 376, 483
– **светкавица** 216, 217
– **светла мисъл, идея** 45, 72, 116, 130, 132, 184, 272, 341, 398, 490
– **светли същества, духове** 52, 74, 76, 86, 87, 220
– **Светлина на Духа** 81, 85, 204
– **светло бъдеще** 46, 78

Свобода 9, 14, 15, 17, 19, 20, 23, 26, 29, 34, 36, 37, 40, 48, 50, 55, 57, 72, 77, 81, 101, 102, 103, 105, 108, 110, 111, 114, 119, 129, 132, 133, 135, 136, 145, 149, 150, 157, 164, 166, 185, 197, 205, 206, 207, 208, 211, 213, 216, 219, 221, 223, 225, 232, 240, 241, 243, 247, 248, 251, 256, 257, 266, 267, 268, 269, 272, 278, 279, 281, 282, 283, 288, 291, 292, 293, 297, 298, 300, 307, 308, 309, 315, 318, 320, 326, 327, 328, 336, 337, 341, 342, 343, 345, 347, 355, 356, 357, 365, 366, 367, 369, 371, 380, 381, 382, 383, 385, 389, 392, 407, 408, 411, 414, 415, 418, 419, 420, 424, 426, 435, 445, 447, 466, 468, 472, 473, 486, 487, 490, 491

Свят 73, 74, 84, 91, 95, 109, 121, 136, 154, 168, 171, 173, 180, 187, 193, 201, 212, 220, 221, 229, 258, 267, 271, 276, 278, 282, 287, 317, 318, 343, 345, 352, 361, 364, 367, 368, 378, 385, 391, 399, 401, 408, 414, 432, 434, 437, 447, 448, 450, 453, 454, 461, 462, 475, 477, 478, 487
– **оправяне на света** 17, 19, 44, 55, 180, 305, 315, 386, 443, 449, 463
– **светското** 66*, 67*, 144, 221, 222, 254*, 255, 275*, 294, 413, 427, 438, 469, 471, 485*, 490

- символ* на света 316, 388
- спасение на света 20, 365, 396
- създаване на света 49, 75, 93, 94, 124, 202, 208, 210, 238, 239, 240, 272, 286, 298, 352*, 367, 378, 382, 389*, 393, 424, 439*, 440, 446, 459, 491
- що е свят (определение) 281, 446
- Светове**
- Ангелски свят 97, 233, 234, 324, 400
- Астрален свят 132, 133, 312, 351, 480
- Божествен свят 25, 63, 64, 66, 67, 88, 89, 90, 93, 94, 95, 97, 128, 174, 175, 208, 233, 234, 243, 324, 351, 360, 484, 485, 486
- възвишен свят 36*, 93, 104*, 125*, 236*, 300, 302
- вътрешен, външен свят 337, 486
- Вяра, Надежда, Любов 88
- другия, онзи свят 11, 28, 56, 57, 68, 69*, 81, 89, 101, 102, 133, 171, 174, 187, 218, 219, 237, 266, 277, 297, 302, 316, 337, 346, 361, 362, 375, 380, 382, 385, 413, 419, 426, 428, 454, 464, 466, 476, 477
- Духовен свят 23, 24, 25, 28, 35, 37, 47, 88, 90, 101, 125, 133, 159, 174, 175, 189, 198, 199, 207, 231, 233, 237, 242, 310, 331, 340, 350, 352, 354, 367, 374, 392, 483, 484, 488
- небитие 230
- неизменен свят 210
- Разумен свят 45, 69, 93, 128, 133, 151, 343, 351, 385, 419
- свят на безсмъртието 295, 350
- свят на Любовта 83, 88, 90, 192
- свят на сенките 64
- съзнателен и подсъзнателен свят 350, 351
- Сърдечен, Чувствен свят 26, 140, 172, 336, 350, 480
- Умствен свят 23, 24, 26, 28, 35, 37, 140, 145, 172, 310, 311, 336, 350, 360, 402, 484, 488
- Физически свят 23, 25, 28, 35, 37, 47, 48, 74, 88, 89, 90, 94, 99, 133, 145, 172, 174, 183, 199, 230, 233, 234, 238, 251, 291, 294, 310, 312, 331, 336, 339, 340, 350, 351, 354, 360, 383*, 392, 393, 402, 463, 466, 480, 483, 484, 485, 488
- човешки свят 63, 65*, 159, 295*, 324, 352, 400, 413

- Святост** 67, 70*, 77, 79, 83, 84, 86, 134, 193, 202, 258, 259, 264, 307, 384, 433
- Свети Дух 76, 77, 82, 84, 85, 86, 87, 285
- светия 174, 246, 287, 307, 433, 490

- Семейство** 16, 27, 31, 59, 78, 80, 87, 99, 114, 135, 137*, 154, 159, 170*, 173, 234, 250, 262, 267, 277, 283, 305, 340, 367, 374, 386, 401, 414, 419, 440, 456, 463, 464

Вж. *Братство, Жена, мъж, Женитба*

- брат, сестра 17, 18, 28, 81, 86, 87, 114, 115, 117, 125, 167, 168, 170, 171, 182, 205, 220, 222, 224, 249, 250, 259, 267, 277, 284, 285, 290, 307, 317, 318, 324, 343, 378, 386, 416, 435, 438, 452, 461, 467, 477, 479

- деди, прадеди 26, 43, 170, 241, 341

- дете 10, 11, 12, 16, 21, 33, 35, 41, 42, 43, 44, 48, 60, 71, 80, 84, 85, 86, 90, 91, 94, 95, 98, 100, 102, 103, 107, 108, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 119, 121, 125, 127, 128, 129, 135, 137, 138, 147, 150, 154, 155, 161, 164, 169, 174, 181, 184, 186, 187, 189, 192, 194, 196, 202, 216, 218, 219, 221, 227, 229, 230, 232, 237, 238, 239, 241, 242, 243, 246, 258, 263, 265, 266, 268, 277, 279, 283, 284, 289, 295, 298, 300, 307, 308, 313, 314, 325, 327, 330, 331, 332, 333, 341, 344, 345, 347, 349, 350, 354, 355, 362, 363, 367, 371, 373, 375, 384, 385, 391, 393, 395, 401, 405, 407, 412, 417, 426, 432, 440, 441, 442, 444, 456, 460, 463, 465, 474, 477, 478, 479, 486, 488

- дом 10, 22, 38, 100, 106, 107, 108, 110, 116, 117, 128, 135, 150, 165, 166, 167, 173, 176, 180, 195, 196, 202, 216, 217, 220, 223, 224, 239, 247, 258, 268, 274, 277, 283, 290, 314, 347, 362, 367, 369, 375, 379, 391, 402, 423, 425, 431, 432, 437, 438, 439, 442, 452, 456, 461, 469, 476

- домакиня 150, 169, 170

- майка, баща 11, 16, 28, 33, 34, 35, 38, 44, 46, 48, 67, 68, 71, 72, 81, 84, 86, 90, 92, 93, 94, 98, 102, 103, 109, 111, 114, 117, 118, 129, 130, 133, 135, 136, 138, 154, 155, 158, 159, 161, 167, 170, 171, 172, 174, 181, 183, 184, 186, 194, 196, 202, 203, 205, 218, 219, 221, 229, 230, 232, 236, 237, 238, 239, 241, 243, 249, 250, 251, 258, 261, 263, 266, 274, 275, 283, 276, 277, 278, 281, 283, 284, 285, 290, 293, 295, 298, 305, 308, 309, 313, 314, 317, 318, 328, 330, 331, 332, 333, 341, 343, 347, 350, 355, 359, 363, 364, 367, 371, 372,

373, 386, 391, 393, 395, 407, 412, 416, 420, 426, 432,
434, 437, 441, 442, 456, 459, 461, 462, 463, 464, 465,
467, 469, 474, 475, 476, 477, 479, 481, 487, 488, 489
– **поколение** 170*, 366, 377, 457
– **родител** 38, 40, 64, 80, 94, 95, 123, 125,
128, 135, 137, 170, 181, 184, 196, 229, 232,
239, 242, 261, 263, 264, 265, 266, 284, 293,
324, 344, 362, 432, 438
– **свекърва, снаха** 216, 258, 259
– **син, дъщеря** 34, 35, 38, 49, 64, 67, 68, 72, 78,
84, 102, 115, 118, 123, 135, 155, 158, 159, 171, 181, 182,
183, 186, 203, 232, 237, 239, 243, 249, 251, 258, 259, 261,
263, 264, 274, 284, 287, 298, 305, 309, 344, 401, 407, 420,
425, 426, 432, 435, 437, 438, 448, 456, 457, 461, 462, 464,
465, 469, 474, 476, 477, 479, 487, 488

Сегива, чувства 89, 199, 228, 230, 232,
233, 235, 353, 372, 373, 400
– **вкус** 324, 400
– **дванадесет сегива** 228, 230, 232
– **зрение** 23, 24, 25, 28, 76, 199, 233, 324,
353, 400, 431, 481*
– **обоняние** 199, 200, 228, 324, 400, 464
– **осезание, пипане** 76, 352, 353, 400, 481
– **слух** 76, 253, 324, 400
– **шесто сетиво** 228, 230

Сигурност, осигуряване 59, 64, 65,
77, 82, 102, 163, 208, 239, 247, 277, 320, 413,
426, 451, 476

Сила 7, 9, 12, 20, 22, 37, 38, 42, 60, 62, 64,
70, 74, 76, 77, 80, 84, 88, 93, 100, 101, 110, 114,
117, 120, 125, 128, 129, 134, 136, 144, 145, 146,
147, 148, 149, 152, 154, 155, 156, 161, 164, 165,
168, 199, 225, 227, 234, 264, 272, 273, 276, 278,
290, 302, 303, 306, 308, 310, 317, 319, 322, 337,
349, 350, 352, 354, 356, 358, 363, 365, 368, 369,
373, 376, 381, 390, 403, 415, 419, 425, 428, 432,
433, 434, 448, 471, 475, 476, 480, 484, 486
– **сили** 93, 94, 96, 133, 143, 148, 154, 197,
215, 249, 255, 261, 278, 283, 299, 310, 311,
312, 318, 323, 325, 328, 340, 350, 354, 356,
360, 363, 365, 366, 368, 384, 390, 429
– **Божествена сила** 278, 299, 360, 361

– **силна воля** 18, 51, 55, 117, 147, 152,
327, 358, 360, 369
– **мощ** 20, 50, 77, 78, 85, 137, 146, 148, 322

Скромност 31, 48, 53, 54, 55, 56, 224, 427

Слава 32, 45, 70, 73, 163, 220, 288, 300,
309, 382, 383, 414, 417, 422, 436, 459

Слово 7, 9, 11, 19, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 71,
76, 169, 222, 271, 273, 458

– **говорене на Истината** 9, 19, 49,
50, 117, 118*, 133*, 138, 186, 203, 229, 261,
332*, 338, 429

– **оратор** 234

– **красноречие** 207, 314, 393

Служене, слуване, слуга 7, 8, 9, 11,
12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 50, 53, 55, 67, 68,
71, 76, 77, 101, 114, 147, 155, 169, 170, 188, 193,
208, 209, 215, 224, 246, 250, 257, 263, 269, 280, 281,
284, 309, 372, 373, 379, 383, 387, 388, 389, 404, 405,
407, 408, 410, 412, 413, 414, 416, 418, 419, 437, 438,
451, 461, 462, 464, 467, 472, 477, 479, 488

Случайност 271, 278

Слушане 39, 65, 66, 71, 84, 87, 103, 120,
161, 169, 219, 222, 243, 247, 250, 251, 257,
285, 307, 324, 335, 404, 405, 406, 411, 423,
435, 441, 453, 454, 485, 489, 490

Смелост 125, 126, 156, 167, 196, 203, 268,
281, 346, 388, 419, 435

Смирение 53, 54, 68, 70, 265, 358, 430,
432, 461, 462

Смърт, умирање, мъртвото 7, 8, 9, 11,
44, 46*, 59, 62, 64, 65, 68, 77, 78, 79, 81, 82, 83,
87, 97, 101, 102, 118, 122, 123, 125, 126, 127, 133,
135, 136, 137, 138, 144, 157, 167, 171, 173, 177,
183, 184, 187, 192, 193, 197, 198, 199, 200, 201,
202, 203, 204, 205, 216, 217, 218, 220, 222, 225,
231, 232, 237, 253, 262, 263, 264, 266, 268, 275,

277, 284, 289, 293, 297, 302, 306, 309, 316, 320, 337, 338, 339, 342, 346, 347, 357, 361, 362, 363, 366, 369, 375, 380, 382, 384, 385, 396, 405, 413, 417, 419, 426, 428, 446, 461, 454, 464, 465, 466*, 467, 468, 488, 489

Вж. *Безсмъртие, Възкресение, Светове*
– онзи, другия свят

Смях 82, 95, 103, 155, 227, 308, 353, 433

Снизходителност 95, 479

Спасение 12, 20, 22, 43, 44, 68, 78, 86, 147, 151, 157, 163, 168, 176, 200, 205, 241, 243, 274, 284, 285, 314, 326, 343, 363, 365, 374, 377, 380, 385, 396, 413, 414, 423, 428, 440, 461, 465

Спокойствие 15, 42, 43, 55, 64, 69, 91, 96, 98, 103, 107, 109, 115, 117, 123, 141, 142, 145, 149, 152, 164, 174, 178, 210, 217, 223, 224, 247, 249, 252, 264, 265, 271, 276, 293, 306, 307, 311, 314*, 315, 316, 324, 338, 344, 345, 355, 366, 377, 386, 411, 457, 476
Вж. *Отрицателни качества*
– *безпокойство*

Способност 23, 24, 25, 39, 48, 148, 234, 325, 397, 421, 446, 457

Стремеж 24, 55, 80, 84, 90, 106, 111, 135, 147, 175, 184, 193, 197, 199, 206, 237, 240, 243, 262, 272, 273, 291, 294, 295, 299, 301, 303, 305, 311, 317, 320, 325, 329, 332, 345, 349, 353, 357, 360, 373, 380, 383, 401, 402, 418, 422, 428, 431, 434, 441, 456, 457, 458, 466, 475, 476, 478, 481

Строгост 78, 113, 194, 207, 314, 317, 424

Студ 235, 295, 296, 315*, 339, 350, 453*, 480, 484

Субективното 8, 9

Съвест 133, 157, 234

Съгласие 15, 22, 92, 93, 135, 137, 160, 168, 203, 258, 280, 416, 436

Съвършенство 69, 129, 130, 262, 278, 352, 379, 391, 396, 466

Съдба 36, 99, 165, 196, 245, 275, 481
Вж. *Карма*

Съдържание 25, 88, 114, 226, 233, 273, 296, 349, 353, 368, 369, 377, 383, 403, 414, 415, 468

Съзнание, съзнателност 25, 44, 64, 86, 104, 133, 136, 149, 150, 155, 159, 163, 173, 211, 238, 252, 258, 263, 268, 271, 278, 292, 294, 297, 307, 313, 367, 377, 390, 407, 409, 413, 430, 466, 467, 471, 478, 481
– **Божествено съзнание** 162, 166, 295
– **висше съзнание** 38, 45, 66, 83, 185, 254, 295
– **колективно съзнание** 310
– **несъзнателност** 196, 211, 272, 295, 466
– **осъзнаване** 51, 64, 68, 118, 149, 157, 158, 162, 163, 166, 168, 209, 217, 246, 249, 287, 350, 433, 458, 472, 486
– **подсъзнание** 351
– **съзнателна душа** 350

Сън, сънища 21, 35, 39, 42, 46, 85, 91, 106, 109, 118, 119, 181, 198, 210, 246, 340, 355, 356, 386, 407, 469, 475
– **магнетичен сън** 237, 238, 316

Сърце 9, 26, 34, 38, 44, 45, 46, 51, 62, 71, 72, 77, 78, 80, 81, 82, 92, 93, 94, 96, 97, 100, 106, 108, 114, 116, 118, 119, 121, 126, 133, 134, 138, 142, 144, 145, 155, 158, 160, 161, 162, 165, 168, 175, 179, 183, 184, 185, 186, 187, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 201, 205, 206, 215, 225, 235, 239, 240, 242, 243, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 258, 261, 266, 272, 274, 275, 280, 281, 287, 292, 297, 303, 305, 307, 308, 312, 313, 315, 318, 320, 322, 325, 326, 327, 328, 334, 335, 336, 337, 339, 340, 344, 345, 347, 348, 349, 350, 354, 355, 356, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 376, 377, 378, 379, 384, 385, 390, 392, 393, 395, 398, 399, 400, 403, 407, 415, 416, 418, 425, 430, 432, 433, 435, 438, 442, 447, 448, 449, 450, 454, 470, 471, 473, 474, 475, 477, 483, 484, 485, 489, 490, 491
– **Разумно сърце** 463

– символ* на сърцето 54, 55, 396
– Сърдечен свят 26, 140, 336, 350
– физическо* сърце 83, 91, 92, 100,
180, 218, 298, 299, 300, 312, 450

Съсредоточаване 295

Състрадание 182

Същества 7, 66, 92, 99, 167, 229, 231, 233,
240, 349, 278, 396, 400, 441

– астрални същества 297

– висши, разумни, светли

Същества 52, 57, 61, 69, 74, 83, 127, 151,
152, 170, 192, 200*, 220, 233, 302, 308, 345,
366, 432, 447, 469, 476, 490

– живи същества 63, 83, 154*, 172, 184,
185, 201, 206, 207, 215, 230, 261, 278, 287,
302, 321, 323, 329, 332, 342, 347, 359, 378,
426, 436, 461

– зли същества 19

– колективно същество 87, 330

– малки същества 97, 152, 154, 184,
155, 206, 261, 334

– паднали същества 436

– същества на Благородството 299

– същества на Божията слава 300

– същества от Ангелския свят 97

– същества от Божествения свят
90, 97, 324

Същност 7, 61, 227, 410, 411, 434

Тайна 92, 128, 286, 323, 325, 359, 378, 384,
429, 430, 435

Талантливост 151, 234

Творчество, творение 53, 79, 94, 97, 187,
209, 272, 276, 283, 351, 360, 365, 381, 430, 466

Тела

Вж. *Физическо тяло*

– Астрално тяло 330, 351, 365

– Божествено тяло 351

– бъдещо тяло 176, 177, 345, 461*

– Духовно тяло 350*, 351*, 379, 432, 481

– Етерна обвивка 350

– Причинно тяло 350*

– Тяло на душата 365

– Умствено тяло 350*, 365, 481

Тишина 15, 64, 107, 153, 155, 174, 217,
224, 265, 280, 285, 294, 315, 324, 409, 457

Топлина, горещина 9, 14, 69, 72, 75, 146,
168, 183, 190, 200, 235, 267, 279, 295, 296, 308,
320, 326, 329, 339, 340, 345, 350, 361, 384, 403,
433, 458, 474, 477, 478, 480, 481, 483, 484, 490
– гореща вода 146, 316

Трезвост 32, 83, 279, 362

Труд 94, 169, 251, 303, 304, 394, 398, 399,
403, 404, 418, 421, 427, 471, 475

– трудолюбие 33, 290

Търпение 11, 12, 44, 74, 90, 92, 93, 94, 98,
99, 100, 101, 102, 104, 113, 119, 120, 131, 136,
169, 199, 217, 241, 250, 252, 256, 257, 276, 290,
301, 302, 318, 325, 389, 414, 429, 455, 464

Уважение 38, 340, 430, 433, 444

Удоволствие 90, 180, 192, 202, 210, 372, 392, 413

Ум 7, 15, 20, 32, 36, 45, 55, 62, 77, 80, 89, 92, 93,
96, 106, 116, 118, 126, 133, 135, 138, 149, 161, 169,
171, 175, 181, 183, 187, 193, 194, 195, 197, 198, 199,
205, 206, 211, 225, 240, 255, 258, 261, 267, 275, 291,
292, 293, 297, 299, 303, 308, 312, 315, 318, 319, 322,
326, 329, 345, 347, 349, 353, 354, 358, 363, 367, 368,
369, 390, 395, 398, 399, 400, 411, 416, 442, 446, 449,
456, 457, 465, 471, 473, 474, 475, 483, 489, 491
– Божествен ум 231, 299*, 361*
– велик ум 33, 235
– висш, низш ум 26, 39, 41, 53, 160,
463*, 485*
– закони на ума 23*, 34, 328, 360*, 407, 463

- **здрав ум** 35, 186, 325, 327
- **изопачаване на ума** 160, 165, 191*, 242, 305, 377*, 385
- **интелект** 160, 389, 392, 400, 403, 414, 448
- **манас** 26
- **развитие на ума** 24, 35, 38, 42, 44, 46, 189, 313, 320, 350, 359, 482
- **разум** 26, 39, 156, 160, 292, 299, 389, 392, 403
- **символ* на ума** 54, 78, 136, 159, 160, 185, 192, 200, 250, 272, 274, 280, 362, 396, 428
- **Умствен свят** 23, 24, 26, 28, 35, 37, 140, 145, 172, 310, 311, 336, 350, 360, 402, 484, 488
- **умствена дейност** 29, 42, 141
- **умствено зрение** 23, 24, 26*, 28
- **Умствено тяло** 350*, 365, 481
- и Бог, Божественото** 25, 179, 201, 264, 274, 281, 350, 355, 360, 361, 403, 432, 490
- и болест** 140, 141, 142, 144, 145, 310
- и въздух** 51, 52
- и Вяра** 97, 145, 484, 488, 490
- и мъж** 78, 112, 134, 192, 200, 362, 454
- и очи** 25
- и работа** 29*, 35, 38, 41, 42, 303, 320, 340, 356, 398, 402
- и Светлина** 8, 9, 34, 113-114, 237, 253, 266, 335, 364, 428, 433
- и хранене** 35*, 72, 252, 336, 359, 393
- и чело** 25, 26, 35
- и Чистота** 26, 119, 168, 179*, 266, 307

Упование 20, 42, 167, 419, 393, 435

Упражнение 91, 221, 386

Усилие 35, 37, 38, 49, 83, 141, 177, 178, 294, 304, 307, 342, 358, 394, 418, 421, 426, 477

Услуга 16, 65, 96, 193, 259, 456

Успех 28, 58, 64, 72, 399, 418, 440, 448, 449, 451, 490
Вж. *Отрицателни качества – неуспех*

Устойчивост 51, 90, 123, 124, 128, 129, 131, 191*, 206, 245, 259, 278, 360, 379, 437, 438, 439, 441, 442, 446, 449, 452

Утешение, утеха 12, 66, 116, 285, 286

Ученик 23, 24, 35, 39, 53, 65, 217, 263, 270, 343, 438, 446, 455, 465, 470, 473, 476, 480, 481, 485, 487
– **окултен* ученик** 110, 308, 323, 381, 470
– **Христов ученик** 13, 48, 49, 55, 133, 136, 156, 160, 162, 165, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 197, 202, 204, 249, 250, 256, 258, 259, 261, 279*, 329, 363, 368, 374, 440, 466, 482, 483, 485, 486, 488, 489, 490

Учител 23, 24, 34, 38, 39, 46, 53, 84, 109, 133, 138, 183, 217, 224, 229, 250, 263, 273, 274, 277, 280, 284, 290, 314, 333, 343, 362, 367, 386, 392, 393, 395, 402, 403, 416, 435, 453, 455, 462, 465, 481, 485, 488
– **Духовен* Учител** 130, 156, 192, 194, 308, 361, 368, 381, 487, 489
– **Учител на Любовта** 58
– **Учителя за себе си** 151, 247, 256, 260, 279, 281, 284, 285, 286, 288, 332, 338, 347
– **24 Старци** 24

Учение 78, 316, 378, 434, 451, 488
Вж. *Христос – Христово учение*
– **Божествено учение** 22, 38, 62, 64, 165, 267, 302, 447, 491
– **на разделянето** 437, 438, 452, 453
– **на Учителя** 90, 184, 224, 307, 447
– **Ново Учение** 106, 110, 116, 119, 120, 122, 123, 127, 134, 135, 136, 138, 139, 153, 174, 224, 266, 267, 279, 301, 333, 343, 365, 377, 447
– **слънчево учение** 130, 134
– **старо учение** 106, 110, 267, 333, 343, 466

Учене, училище 14, 18, 23, 28, 29, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 42*, 45, 47, 48, 57, 64, 65, 67, 68, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 87, 94, 95, 99, 100, 113, 119, 125, 129, 130, 137, 143, 147, 154, 155, 170, 171, 176, 180, 182, 192, 200, 212, 213, 214, 215, 216, 220*, 236, 238, 245, 246, 248, 250, 259, 263*, 270, 277, 283, 289, 300, 301, 304, 315, 319, 323, 326, 327, 328, 354, 359, 360, 362, 363, 368, 369, 379, 384, 385, 394, 395, 398, 402, 403, 417, 418, 419, 428, 431, 435, 440, 441, 446, 452, 454, 455, 464, 466, 470, 473, 474, 477, 480, 481, 485, 487, 488, 489, 491
– **книга** 20, 29, 69, 119, 141, 148, 163, 164, 184, 286, 287, 288, 311, 321, 322, 359, 376, 377, 378, 380, 411, 412, 413, 431, 488
– **поука** 36, 100, 358

Учтивост 292, 451

Физика 207, 329

Физиология 252, 210

Физически свят, физическото 23, 24, 25, 26, 28, 33, 35, 37, 47, 48, 59, 74, 88, 89, 90, 94, 99, 106, 133, 145, 153*, 165, 172, 174, 175, 183, 185, 199, 230, 231, 233, 234, 238, 251, 289, 291, 294, 310, 312, 313, 330, 331, 334, 335, 336, 339, 340, 350, 351, 352, 354, 360, 371, 376, 392, 393, 402, 459, 463, 466, 473, 480, 481, 483, 484, 485, 488

Вж. *Матеря, материалното*

Физическо тяло, организъм 7, 26, 33, 37, 38, 47, 48, 49, 50, 52, 61*, 62, 64, 68, 81, 91, 92, 94, 96, 97, 106*, 119, 122, 124, 131*, 140, 141, 143, 145, 147, 151, 153*, 164, 168, 172, 173, 174, 176, 179, 183, 192, 195, 197, 200, 212, 213, 217, 218, 227, 231*, 233, 234, 238, 243, 255, 256, 261, 266, 272, 274, 305, 311, 317, 318, 325, 329, 330*, 332, 334, 340, 345, 350, 351, 354, 359, 363, 365, 366, 371, 376*, 379, 384, 397, 408, 411, 415, 430, 432, 438, 440, 443, 445, 458, 461, 465, 480, 481, 482, 483, 486, 491

– **символ*** на тялото 49, 50, 151, 200, 217, 227, 233, 234, 274, 317, 318, 371, 482, 483, 491

– **анатомия, физиология** 213, 252, 410

– **артериални клетки** 51

– **бъбреци** 300, 305, 306

– **бял дроб** 61, 290, 298, 300, 306, 312, 316, 473, 477

– **вежди** 26, 240, 241, 294, 373

– **глава** 7, 8, 12, 33, 71, 75, 82, 90, 98, 166, 167, 195, 202, 227, 228, 233, 234, 237, 238, 240, 245, 252, 254, 285, 290, 312, 340, 343, 392, 398, 399, 400, 401, 411, 412, 439, 445, 447, 448, 453, 463

– **гръб, гръбнак** 140*, 221, 255, 256, 362, 373*, 380, 385, 490

– **гърди** 146, 153, 186, 385, 425

– **далак** 299, 300, 305

– **жлъчка** 299, 305, 306, 450

– **зрителен нерв** 26

– **зъб** 30, 255, 439

– **клетка** 29, 35, 48, 50, 152, 228, 240, 256, 439, 440, 451

– **кожа** 44, 377

– **корем** 262, 411

– **коса** 90, 236, 237, 260, 373

– **кост** 59, 82, 97, 132, 187, 231, 239, 338

– **косъм** 100, 195

– **крак** 51, 66, 86, 90, 98, 100, 106, 107, 108, 114, 117, 126, 143, 149, 150, 182, 195, 202, 231, 239, 252, 254, 255, 256, 312, 319, 331, 373, 386, 407, 408, 415, 416, 438, 445, 451, 459, 476

– **кръв, кръвообращение** 20, 26, 35, 52, 83, 140, 143, 149, 151, 154, 211, 266, 320, 345, 354, 357, 365, 366, 428, 459, 465, 466

– **лице** 9, 13, 42, 43, 91, 92, 99, 117, 119, 170, 195, 215, 221, 255, 280, 281, 282, 285, 307, 324, 340, 353, 364, 433, 446, 455, 458, 473, 479

– **мозък** 8, 25, 26, 27, 29, 35, 37, 61, 75, 152, 170, 182, 195, 200, 228, 233, 235, 236, 237, 252, 298, 300, 306, 307, 316, 438, 486, 487

– **мускулни клетки** 51

– **нерви, нервна система** 26, 27, 51, 80, 131, 141, 142, 145, 152, 164, 172, 252, 316, 340, 487

– **нос, ноздри** 182, 195, 200, 290, 324, 446

– **орган, уд** 182, 199, 220, 231, 243, 297, 298, 305, 316, 354, 408, 410, 411, 439

– **очи** 25, 26, 33, 35, 74, 91, 99, 103, 117, 148, 158, 169, 181, 182, 195, 200, 202, 207, 219, 228, 231, 235, 239, 242, 243, 268, 280, 290, 291, 295, 299, 305, 308, 309, 314, 324, 352, 364, 379, 400, 433, 438, 446, 459, 469

– **палец, показалец** 149

– **пръст** 149, 152, 219, 231, 433, 447, 462

– **ръка** 13, 44, 90, 91, 92, 98, 100, 103, 104, 114, 117, 126, 143, 146, 153, 179, 182, 183, 195, 202, 219, 239, 242, 243, 245, 248, 255, 311, 312, 339, 340, 348, 353, 362, 376, 399, 417, 433, 438, 447, 451

– **сляпо черво** 218

– **стомаш** 60, 61, 91, 93, 124, 149, 164, 253, 263, 272, 298, 299, 300, 306, 312, 316, 336, 398, 411, 424, 438, 439, 446, 450

– **стомашен мозък** 486, 487

– **сърце** 83, 91, 92, 100, 180, 218, 298, 299, 300, 365, 438, 448, 450

– **теме** 340

– **уста, устни** 195, 290, 324, 381, 400, 445, 446

– **утроба** 174, 237, 298, 313, 363, 434, 441

– **уши** 46, 48, 148, 161, 162, 182, 195, 200, 219, 285, 290, 305, 324, 332, 400

- **хранопровод** 290
- **чело** 25, 26, 35, 234, 324, 340, 447
- **черен дроб** 299, 300, 305, 306, 364, 450, 451
- **череп** 27
- **юмрук** 294

- Философия** 7, 13, 30, 32, 35, 64, 75, 85, 88, 89, 123, 183, 201, 202, 209, 232, 241, 242, 247, 270, 296, 310, 311, 319, 320, 323, 326, 330, 333, 339, 356, 357, 364, 378, 410, 413, 415, 416, 445, 449, 455, 456, 459, 471, 472, 473
- **анархисти** 420
- **Гьоте** 37
- **епикурейство** 48, 311
- **Кант** 148, 201, 252
- **Спенсър** 201
- **схоластика** 90, 91
- **философия на XX век** 232
- **философия на Живота** 8, 21, 51, 134, 170, 175, 182, 210, 229, 232, 235, 293, 337, 371
- **философски камък** 9
- **Хегел** 148
- **Шопенхауер** 30, 148

Финото 90, 93, 192, 297

Форма 8, 9, 12, 19, 25, 30, 58, 90, 91, 99, 110, 206, 207, 215, 226, 230, 233, 240, 293, 295, 313, 332, 347, 349, 354, 383, 411, 414, 415, 421, 453, 457, 466, 468

Френология 12*, 27*, 234

Характер 53, 107, 128, 134, 161, 162, 195, 199, 223, 241, 264, 277, 298, 358, 360, 389, 423, 463

Хармония 19, 33, 37, 41, 42, 63, 77, 82, 96, 123, 135, 137, 144, 162, 169, 194, 200, 243, 280, 294, 295, 299, 312, 315, 319, 330, 382, 388, 399, 416, 486

Химия 19, 60, 122, 129, 230, 312

- **атом** 148
- **вещество** 60, 122, 123, 173, 230, 316, 354, 357, 390
- **въглероден двуокис** 122
- **газ** 123
- **елемент** 19, 124, 128, 147, 272, 363

- **желязо** 330
- **злато** 320, 481
- **киселина** 212, 230, 252, 312
- **кислород** 216
- **метал** 126, 339
- **озон** 216
- **основа** 230, 312
- **отрова** 19, 52, 108, 122, 279, 334, 377, 405
- **спирт** 122, 172, 173

Хипноза 268, 331

Хиромантия 433

Храна, хранене, ядене 10, 12, 18, 20, 29, 30, 33, 48, 50, 51, 52, 56, 57, 61, 67, 68, 75, 77, 79, 80, 81, 82*, 86, 93, 97, 103, 107, 108, 109, 116, 118, 129, 132, 134, 135, 145, 146, 148, 149, 151, 152, 163, 164, 167, 169, 170, 171, 172, 177, 178, 179, 181, 185, 186, 190, 203, 205, 208, 210, 211, 216, 217, 218, 222, 224, 238, 240, 249, 253, 259, 263, 266, 272, 276, 279, 286, 287, 291, 297, 298, 299, 300, 301, 304, 313, 314, 315, 316, 318, 319, 323, 326, 329, 331, 335, 336, 340, 341, 342, 345, 346, 351, 355, 359, 369, 371, 372*, 383, 386, 388, 392, 393, 398, 402, 405, 406, 407, 411, 412, 413, 417, 422, 423, 424, 428, 430, 439, 446, 451, 452, 456, 457, 459, 463, 466, 469, 475, 479, 484

Вж. Растения

- **бира, бирен квас** 173, 175
- **вегетарианство** 164, 336, 359*
- **вино** 83, 93, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 138, 139, 202, 253, 277, 300, 331, 332, 362, 388
- **глад** 44, 65, 66, 79, 82, 109, 116, 132, 147, 152, 181, 185, 276, 286, 299, 306, 314, 315, 350, 386, 393, 402, 438, 473
- **картофи** 164, 316
- **квас** 124, 172, 173, 175
- **консерви** 65
- **масло** 164, 263
- **мед** 53, 55, 56
- **месо** 65, 97, 109, 119, 145, 164, 208, 266, 304, 315, 336, 359, 404, 414, 443
- **мляко** 65, 404, 414
- **плодоядство** 359

– **преяждане** 51, 129, 253, 262, 272, 336, 359, 446
 – **спиртни ферменти, квас** 122, 172, 173
 – **хляб** 16, 51, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 71, 75, 77, 79, 93, 109, 119, 124, 149, 163, 172, 173, 175, 176, 181, 182, 185, 186, 187, 190, 215, 239, 306, 331, 332, 350, 393, 473, 475
 – **хранене на сърцето** 72, 252, 283*
 – **хранене на ума, мисълта** 35*, 72, 135, 252, 283, 336, 393, 465
 и **Ева, забранен плод** 121, 225, 359
 и **Слово Божие** 59, 60, 64, 65, 71

Христос 7, 13, 17, 23, 27, 28, 33, 34, 41, 56, 82, 84, 85, 96, 100, 154, 155, 171, 172, 174, 175, 176, 178, 183, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 199, 202, 215, 218, 237, 240, 242, 245, 248, 251, 253, 256, 260, 271, 272, 275, 277, 278, 282, 289, 290, 291, 293, 294, 298, 301, 302, 303, 309, 314, 331, 349, 350, 352, 353, 354, 368, 369, 370, 379, 381, 386, 387, 396, 401, 402, 403, 404, 405, 408, 413, 416, 419, 420, 421, 423, 424, 425, 426, 429, 436, 437, 438, 440, 441, 442, 449, 451, 452, 454, 469, 475, 478, 482, 485, 486, 489, 490
 – **Иисус** 142, 156, 160, 205, 206, 209, 211, 213, 214, 215, 216, 219, 224, 225, 288

Вж. *Религия – християнство*

– **Христос (същност)** 11, 20, 45, 49, 58, 86, 87, 115, 133, 137, 143, 147, 156, 160, 166, 187, 205, 206, 211, 284, 285, 287, 316, 322, 329, 330, 341, 348, 383, 384, 430, 432, 450, 483, 487
 – **език на Христос** 71, 226, 296, 388
 – **идване, слизване на Христос** 19, 45, 47, 52, 115*, 121, 148, 153*, 214, 216, 220, 221, 284, 322, 324, 325, 328, 341, 342, 380, 382, 383, 434, 473, 487*
 – **отричане от Христос** 156, 157, 159, 160, 161, 163, 165, 166
 – **познаване, виждане на Христос** 161, 165, 287, 290, 307, 341, 344, 347, 382, 431
 – **Христов закон** 250, 344, 433
 – **Христов поглед** 166, 167, 168
 – **Христов път** 61*, 162, 264*, 305, 371*
 – **Христов ученик** 48, 49, 55, 59, 133, 136, 160, 165, 194, 197, 204, 249, 259, 261, 374, 483, 488
 – **Христова кръв, пъът** 211, 465, 466
 – **Христова майка** 133, 136

– **Христови принципи** 135, 395
 – **Христово учение** 10, 12, 49, 62, 71, 72, 116, 120*, 123, 127, 132, 134, 136, 147*, 149, 153, 162, 165, 182, 194, 203, 243, 266, 267, 287, 302*, 327, 345, 363, 367, 371, 373, 374, 377, 395, 406, 418, 422, 466, 477, 479
 и **антихрист** 197
 и **влизане в Ерусалим** 47, 48, 49, 50, 52, 57
 и **Възкресение** 52, 137, 165, 205, 220, 268, 325, 380
 и **Дух** 11, 49, 115, 316, 329, 330, 384, 487
 и **Заведееви синове** 194, 249, 258, 259, 261
 и **изкушение, дявол** 58, 59, 60, 62, 64, 65*, 66, 70, 71, 200, 315, 383, 418, 435
 и **лекуване** 120, 140, 142, 144, 145, 151, 316, 317, 320, 321, 322, 323, 324
 и **Любов, Обич** 45, 58, 65, 110, 120, 121*, 123, 165, 167, 198, 215, 261, 288, 321, 324, 361, 383, 433, 465, 479
 и **Петър** 156, 157, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167
 и **разпятие** 137, 185, 226, 284, 288, 335, 341, 371
 и **сватбата в Кана Галилейска** 122, 123, 124, 125, 126, 127, 130, 132, 133
 и **църква** 167, 197
 и **числа** 142, 270, 271, 276, 317, 323, 324, 328

Художество, рисуване 41, 70, 109, 115, 118, 182, 276, 283, 298, 332*, 354, 431, 455, 456, 462, 465, 466, 478

Цвят, краска 9, 131, 199, 293, 349, 354, 374, 402*, 431, 457
 – **бял** 80, 111, 116, 129, 137, 260, 289, 407, 410, 419, 427, 467
 – **жълт** 9, 299, 364, 402, 427, 428
 – **зелен** 131
 – **розов** 116
 – **син** 116
 – **червен** 99, 131, 280, 402, 427
 – **черен** 129, 137, 260, 364, 407

Честност 239, 277, 281, 321, 323, 324, 325, 328, 336, 343, 412, 417, 420, 427, 458, 463, 467, 472, 475, 479

Чистота 57, 61, 66, 72, 80, 86, 95, 101, 103, 109, 125, 127, 128, 129, 131, 133, 178*, 179, 183, 207, 219, 233, 242, 248, 264, 286, 288, 289, 308, 346, 372, 386, 397, 398, 419, 431, 432, 433, 441, 461, 472, 475, 481
Вж. Отрицателни качества
 – *нечистота*
 – **Абсолютна чистота** 26, 52, 62, 68, 83, 258, 259, 343
 – **духовно пречистване** 153
 – **закон на чистотата** 207*, 258
 – **къпане** III, 116, 131, 268, 316, 318, 355, 467, 469
 – **пречистване на човечеството** 54, 78
 – **символ на чистота** 111
 – **хигиена** 47, 50, 351, 366, 464
 – **чист въздух** 51, 52, 93, 106, 107, 116*, 216, 217, 279, 345, 474
 – **чист живот** 26, 68, 79, 83, 84, 164, 168, 184, 193, 202, 258, 259, 304, 305, 333, 343, 337, 343, 366, 428, 477
 – **чист ум** 26, 119, 168, 179*, 266, 307*
 – **чиста вода** 14, 47, 50, 51, 52, 83, 102, 106, 136, 174, 179, 204, 253, 304, 305, 331, 333, 345, 369, 429, 452*, 459, 460
 – **чиста дреха** 105*, 109, 111, 112, 113*, 115, 118, 119, 121, 138, 181, 407, 419*, 429, 464, 466*, 467*
 – **чиста кръв** 52*, 83, 211, 266*, 345, 366*, 428
 – **чиста къща, стая** 69*, 116, 483
 – **чиста магия** 90, 174, 320*
 – **чиста мисъл** 92*, 134, 219*, 258, 266*, 267*, 428
 – **чиста храна** 51, 52, 56, 145*, 164*, 266*, 335, 345, 359, 428, 446
 – **чисти желания** 219*, 258, 266*, 428
 – **чисто лице** 42, 43
 – **чисто сърце** 26, 77*, 119, 155, 158, 168, 179*, 266, 307, 379*
 – **чисто тяло** 26, 50*, 52, 62*, 67*, 68*, 69*, 119, 153*, 168, 174*, 211, 234, 266, 366*, 486

Човечество 20, 34, 45, 54, 59, 61, 62, 78, 86, 87, 138, 142, 153, 170, 202, 228, 242, 245, 266, 277, 278, 286, 330, 332, 333, 336, 341, 359, 364, 366, 367, 370, 374, 377, 380, 386, 399, 407, 420, 422, 433, 437, 462, 468, 475, 476, 478, 489, 490

Чувство 8, 13, 21, 27, 28, 37, 42, 61, 76, 78, 80, 81, 82, 84, 106, 110, 124, 132, 140, 148, 152, 159, 160, 170, 173, 179, 180, 186, 191, 199, 201, 203, 206, 208, 214, 219, 225, 230, 232, 237, 238, 253, 263, 272, 283, 292, 299, 300, 302, 322, 324, 334, 335, 336, 339, 349, 352, 353, 363, 390, 392, 400, 402, 413, 416, 433, 439, 444, 445, 447, 468, 481, 484, 486
 – **Божествено чувство** 442
 – **възвишено чувство** 69, 137, 277, 320, 393, 425, 490
 – **добро чувство** 72, 116, 126, 127, 137, 149, 196, 289, 308*, 474, 475
 – **лошо, изопачено чувство** 111, 126, 127, 129*, 133, 137, 143, 196*, 332, 377, 407
 – **правилно чувство** 12, 51, 425, 449
 – **религиозно чувство** 43, 234, 403*
 – **символ* на чувства** 72, 77, 224
 – **Чувствен свят** 172, 480
 – **чувствени желания** 182, 258*
 – **чувствителност** 33, 353, 450

Чудо 120, 121, 128, 133, 144, 453

Широта 27, 28, 35, 192, 205, 230, 232, 255, 303, 307, 312, 339, 351, 367, 368, 388, 467, 474, 483
 – **широко чело** 25, 234, 340

Школи 171, 323, 454, 470
 – **анархисти** 420
 – **теософия** 382

Щастие 9, 19, 20, 48, 56, 59, 72, 79, 129, 133, 151, 191, 192, 193, 214, 251, 258, 259, 264, 276, 289, 311, 312, 319, 334, 336, 338, 348, 349, 353, 354, 364, 367, 404, 420, 423, 434, 438, 442, 478

Щедрост 48, 82, 110, 292, 293, 400, 482, 483

Ясновидство 24, 25, 28, 45*, 238, 291, 431

Яснота 24, 25, 26, 32, 35, 45, 238, 291, 345, 431, 453
 – **ясна представа** 69, 128, 176, 235, 262, 337, 385, 400

ФОРМУЛИ 219, 220

Нека жената каже на себе си: “Аз съм Духът”.
Нека мъжът си каже: “Аз съм Истината”. 22
“Аз съм християнин, разполагам с мощни средства и мога да се боря с всички болести.” 46
Ако заболее някой ваш близък, турете ръката си на гърдите му и си кажете тихо: “От мене да замине!” 153
“Господи, готов съм вече да пожертвам живота си за Тебе. Никога няма да се отрека от Твоето име. Ще положа душата си за Тебе, за Твоето име и за Твоята слава.” 163
Както е хубав днешният ден, такъв ще бъде и вашият живот... Както въвн е топло, така Любовта ще царува в сърцата ви... Както днешният ден е светъл и чист, такъв да бъде и вашият живот. 168
Като страдате, не плачете, но си кажете: “Днес моята воденица мели брашно”. 176
“Заради Бога мога да прощавам и на враговете си.” 184
Защо жената да не прегърне мъжа си и да каже: “Обичам Господа в тебе.” 288
... нека всеки в себе си каже: “От днес започвам да обичам своите Божествени майка, баща, брат и сестра.” 290
Като направиш някаква погрешка, кажи: “Аз съм син, или аз съм дъщеря на Бога. Стреших, но Той няма да се откаже от мене.” 287
Нека всеки каже в себе си: “Праведният не умира. Никой не може да вземе Добродетелите му, никой не може да вземе душата му.” 309
Задачата на всеки човек, на всеки българин е да познае своя Баща и да каже: “Тотов съм вече да изпълня първо волята на Баща си, а след това и на своя близък.” 309
Направете опит с думите Бог е Любов, да видите каква сила се крие в тях. 322
... всеки може да каже за себе си: “Аз и Христос сме едно; аз и цялото човечество сме едно.” 330
Като знаете какво нещо е смъртта, не казвайте, като умрем, но кажете в себе си: “Ще живеем, или ще възкръснем!”. 338
„Мога да реша този въпрос.” 408

ПРИТЧИ

Болката и впечатлението 149
Прегореният лук и арията 150, 151
Отрязаните езичета 155
Римският патриций и войната 157
Изгланата жена 158
Пушачът и гнева 164
Магарето и иконите 184
Игуменът, магерът и царят 177
Пияните другари 180
Нетрайната любов 198
Приятелската вярност и мечката. 203
Бабата-скъперница и триците 212
Дългата проповед 218
Княз на князете 221
Сприхавата мома 222
Едисон и скелетите 231
Мозъчното сътресение и лудостта 236
Кражба или заем? 242
Заплашената круша 244
Обезглавеният и златният часовник 245
Светиите и гърнето със злато 246
Мухата с коронка и паякът 254
Дамите, гласували за себе си 257
Плагеният дълг 260
Преялият с череши 262
Благословение за женитба 275
Радостта на магарето 279
Момата и червената завеса 280
Пожар в Чикаго 282
Пестеливият и щедър лорд 292
Слетите реки 304
Тримата братя и наследството 317
Осигуреният и смъртта 320
Търговецът и Библията 321
Грънчарят и звукът ху 326, 327
Настрадин Ходжа и клонът 335
Настрадин Ходжа и 99-те лева 338
Забравената горба и кучето 342
Продавачът на сляп и кесията 343
Разсиленият и детето 347

СИМВОЛИ 185

- символ* на волята 54, 55, 242, 250
- символ* на Доброто 111
- символ* на желания 250, 415
- символ* на закон 318, 462
- символ на Живота 55*, 69*, 122, 143, 176, 240*, 291, 318, 333, 448
- символ* на света 316, 388
- символ* на сърцето 54, 55, 396
- символ* на тялото 49, 50, 151, 200, 217, 227, 233, 234, 274, 317, 318, 371, 482, 483, 491
- символ* на ума 54, 78, 136, 159, 160, 185, 192, 200, 250, 272, 274, 280, 362, 396, 428
- символ на чистота 111
- символ* на чувства 72, 77, 224
- Божествен петел – страдания 160
- вода – Живот 176, 291
- вол – Живот, търпение 318
- град – човешка глава 234
- движение на водата – нов живот 318
- домовит човек – Господ 397
- духовник – баща, ум; учител – майка, сърце; народ – син, тяло 274
- жива икона – човек 288
- жито – Божествена душа 176
- жлъчка – Добро 299
- изправяне на детето – борба на Духа с материята, лазене – надмощие на животинското 331
- кокиче – скромност 427
- крила – висока интелигентност 159
- къпалня – свят 316
- къща – човешко тяло 317
- нож – омраза 339
- нота – физически човек; тон – Астрален човек 330
- нощви – физически човек, воденица
- страдание, квас – ум, брашно 185
- петел – човешки интелект 160
- планина – човечество 228
- рало – човешко тяло, остен – закони, кибритена клечка – подтик 318
- салам – изтезаване, развърщаване 266
- стражар – работник 251
- сърце, жена – висше съзнание, душа 185
- Христос – висшият разум в човека 160

УПРАЖНЕНИЯ

- Приложение на мисълта, че иде Доброто в света 221
- Изгрев на вътрешното Слънце 221
- Посвяване на жито с Любов и без Любов 244
- Опит с думите *Бог е Любов* 332
- Опит с думата *брашно* 322

ПРОРОЧЕСТВА

- Пророчество за България 290

Учителя Петър Дънов
Бейнса Дуно

СИЛА И ЖИВОТ
том III

Съставителство и редакция
ДИМИТЪР КАЛЕВ

Азбучен показател
ИРЕНА ШУНИНА, ФИЛИП ФИЛИПОВ

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Коректор
СОНЯ ИЛИЕВА

Предпечатна подготовка
ФИЛИП ФИЛИПОВ

Формат 32/84/108
Печатни коли 33,5

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo@BialoBratstvo.org
www.BialoBratstvo.org

Печат
ПК „Димитър Благоев“

Официален интернет сайт, посветен на
Словото на Учителя Петър Дънов:
www.BeinsaDouno.org

Цена 12 лв.